

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Et Tidsskrift

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Udgivet

af

I. L. V. Hansen,
th. Præst i Haderslev Provsti

25. Aargang.

Kjøbenhavn.

I Commission hos Grosserer C. B. Lohrer.

I Cohens Bogtrykkeri

1877.

Indhold.

I. Afhandlinger, Actstykker o. desl.

	Side.
De hellige tre Konger fra Østerlandet	1
Hvorledes Kirken er ordnet.....	9
Den første Biskop af Baltimore, John Carrol .. 17. 33. 49. 71.	86
Kaiser Alexander I.' Plan at føre Rusland tilbage til den ka- tholske Eenhed	23
Cardinal Antonellis Testament	27. 42
Paven	39. 55
Hvilken er Jesu Christi sande Kirke.....	58
Mariæ Renselse eller Kyndelmisse.....	65
Christendommen og den katholske Kirke ... 97. 113. 129. 145.	161
Hvad vil det sige, at Kirken er hellig	103
Miraklerne.....	120
Sandheden og Vildfarelsen	124
Katolik og Protestant	134
Endnu et Ord om Protestantismen	152
Sædelige Tilstande i America	155
Englene og de Hellige	166
Den russisk-schismatiske Kirke	170. 184
Til Katholikerne i Sverig og Danmark	177
Sjælene i Skjærsilden	180
Hvad er det, vore Pigebørn skulle lære	189
Om vor Herres og Frelzers Jesu Christi Opstandelse.....	193. 209
Czar Alexander I.' Overgang til den romersk-katholske Kirke .	199
Dommen.....	217
Om det christelige Arbeide.....	225. 241. 257. 273
Det evige Liv	234
Sacramenterne	251
Daaben.....	261
Confirmationen.....	263
Pius IX. og en Fange.....	266
Alterets helligste Sacrament.....	281
Den katholske Kirkes Tilstand i America.....	284

IV

	Side.
Actstykker angaaende den russiske Forfølgelse af den græsk- unerede (katholske) Kirke i Polen.....	289. 305
Eucharistiens Forbilleder.....	294
Indstiftelsen af Alterets hellige Sacrament.....	296
Korskæmperens Død.....	298
Et kaiserligt Testament.....	299
Enten—Eller.....	
Om vor Herres Jesu Christi virkelige Nærværelse i den hellige Eucharistie.....	309
Endnu et Ord om det hellige Sacrament.....	313
De pavelige Audientser.....	316
Indbydelse.....	319
Den christelige Begravelse i det fjerde Aarhundrede.....	321. 337
Bodens Sacrament.....	327
Pius IX.' Bispejubilæum.....	344. 361
Et Ord om Andagten til Jesu allerhelligste Hjerte.....	353
Pius IX.' tredobbelte Krone.....	369
Sct. Andreas-Collegiet.....	380
Om Familiens Væsen og Opgave (en Prædiken).....	385
Göthe om de syv h. Sacramenter.....	394
En Modstanders Paaskjønnelse af Kirkens sociale Virksomhed	401
De tvende Domstole.....	407
Søsterkærlighed.....	412
Henry Edvard Manning.....	417. 433. 449
Troens Frivillige.....	424
En Indianeragent.....	427
Sct. Andreas-Collegiet.....	429
Om Skriftemaalet.....	438
Et Vidunder af den guddommelige Barmhjertighed.....	442
Julemassen ved Midnat hos Indianerne.....	444
Et Brev fra Indien.....	454
Hvad der ikke er, kan komme.....	459
Frederik William Faber.....	465. 481. 497
Sikkerhedsventilen.....	472
En Protestants Dom om Pius IX. og Forholdene i Italien....	475
Gud lader sig ikke spotte.....	477
Kjærlighedens Seir.....	479
Pastor Atger og Skriftemaalet.....	491
Den sidste Salvelse.....	505
Taksigelse.....	511
Wilhelm Emmanuel, Biskop af Mainz.....	513
En barmhjertig Søster og en blind Soldat.....	520
William Palmer.....	529

V

	Side.
Præstevielsen	535
Voltaire og Raadsherren i Cleve	538
Et Brev til Gud	538
En Tyendeforening	543
Katholikerne og den katholske Kirke i England efter Reforma- tionen	545. 561
Præsten	554
Jeg kjender en Vei	557
Herrens Klager	559
Hvorledes skal jeg hilse ham?	572
Rom og Paverne	573
Ordrupshøi	574
John Henry Newman 577. 593. 609. 625. 657. 705. 721. 737. 753. 769.	785
Kun Eet er fornødent. Afskedsprædiken af Pastor Niehaus...	596
Sct. Andreas-Collegiet paa Ordrupshøi	586
Ægteskabet	601
Arbeideren og Søndagen	603
Pius IX. og Frederikke Bremer	619
Rosenkrandsen (Prædiken)	641
Ægtstanden	666
Allehelgensdag (Prædiken)	675
Bryllupspennen	681
Liberalismen, skildret af de Liberale selv	685
Allesjælesdag (Prædiken)	689
En katholsk Videnskabsmand	699. 714. 730
Tre Soutaner	717
Russisk Christendom og russisk Humanitet	747
En Juleaften paa Sct. Gotthardsbjerget	795. 809
Juleglæden (Prædiken)	801
Ved Aarskiftet	817
Belønnet Moderkjærlighed	824
Antallet af barmhjertige Søstre	826

Politisk Overblik.

Side 12. 46. 60. 76. 92. 159. 330. 349. 396. 410. 509. 539. 669.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Side 13. 30. 105. 126. 190. 205. 237. 270. 301. 353. 398.
413. 446. 461. 493. 523. 541. 605. 621- 636. 671. 685. 702. 750. 782.
— Italien. S. 30. 605. — Neapel. S. 61. — Frankrig. S. 141.
301. 398. 622. 827. — Paris. S. 238. — Lyon. S. 238. — Lour-
des. S. 333. — Brüssel. S. 238. 815. — Löwen. 686. — Østerrig.

VI

Side.

S. 398. — Wien. S. 606. — Trautenau. S. 606. — Prag. S. 334. — Ungarn. S. 271. — Schweits. S. 15. 239. 287. — Bern. S. 302. 637. 653. 815. — Lissabon. S. 398. — Tydskland. S. 541. — Berlin. S. 31. 106. 287. 302. 366. 636. 652. 718. 827. — Cöln. S. 398. 447. 524. — Schlesien. S. 15. 31. — Breslau. S. 334. 524. 653. — Hessen. S. 47. — Württemberg. S. 126. — Baden. S. 623. — Bonn. S. 191. 671. 750. — Paderborn. S. 447. — Sigmaringen. S. 271. — Wiesbaden. S. 462. — Mainz. S. 606. 685. — Mecklenburg. S. 143. — Gross-Strelitz. S. 270. Østpreussen. S. 206. — Königsbjerg. S. 270. 671. — Ermland. S. 334. 750. — Saalfeld. S. 542. — Münster. S. 542. 827. — Kaiserswerth. S. 639. — Baiern. S. 653. 782. — München. S. 764. — England. S. 63. 175. 303. — London. S. 334. 462. 525. 639. 829. — Irland. S. 526. — Skotland. S. 765. — Amsterdam. S. 734. — Warschau. S. 654. — Constantinopel. S. 751. — Adrianopel. S. 751. — Rusland. S. 62. — Serbien. S. 175. — Algier. S. 271. — Nordamerica. S. 47. 106. 139. 158. 221. 303. 335. 399. 415. 527. 623. 686. 703. 719. 766. — Chicago. S. 782. — Sydamerica. S. 47. — Brasilien. S. 220. — Quito. S. 351. 382. — Buenos Ayres. S. 542. — Vestindien. S. 15. — Ostindien. S. 220. 606. 831. — China. S. 399. 414. 735. — Australien. S. 399. — Africa. S. 687. — Fredericia. S. 382. — Kjøbenhavn. S. 78. 94. 109. 111. 207. 221. 430. 494. 606. 654.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Bøglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 51
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 1.

Søndagen den 7de Januar.

1877.

Indhold: De hellige tre Konger fra Østerlandet. Hvorledes Kirken
er ordnet. Politisk Overblik. Kirkelige Efterretninger:
Rom, Schlesien, Schweits, Vestindien.

De hellige tre Konger fra Østerlandet.

Vi træffe ved Herrens Krybbe saavel rige Konger som Verden ubekjendte Hyrder. Ligesom disse ved en Engel, saa bleve hine ved en underfuld Stjerne kaldede til at tilbede det guddommelige Barn. Allerede halvandet tusinde Aar før Christus bliver der i den fjerde Mose Bog talt om den vidunderlige Sjerne, som skulde komme tilsyne i „den store Konges Dage“. Den mærkværdige Beretning lyder saaledes: Paa den Tid, da Israeliterne igjennem Landet Moab skulde drage til Canaan, kaldte Kong Balak en hedensk Prophet, for at han skulde forbande det israelitiske Folk. Men Herren nødte den falske Prophet til mod sin Villie at velsigne Folket. Og Balaam opløftede sin Røst, og, idet han skuede ud over den fjerne Fremtid, sagde han: „Jeg seer Ham, dog ikke nu; jeg skuer Ham, men ikke nær; der opgaaer en Stjerne af Jacob og der hæver sig et Scepter i Israel, som knuser Moabs Hjerner og ødelægger alle Seths Børn. Herskeren skal udgaae fra Jacob.“ (IV. Moseb. 24, 17. 18.)

Hedningerne erkjendte af denne Spaadom, at der fra det jødiske Folk skulde udgaae en stor Hersker, som skulde bringe dem og deres Lande til Underdanighed. Efterhaanden glemte rigtignok de Fløeste af dem, saaledes som den menneskelige Letsindighed fører det med sig, den vidunderlige Spaadom; men nogle ædle og fornemme Mænd, som vare vel bevandrede i Stjernevidenskaben, lagde sig denne Propheti paa Hjerte; Tanken om den fremtidige store Hersker opfyldte deres Sjæle med Ærefrygt og Længsel, og derfor beskikkede de — som den gamle Overlevering melder — Nogle af deres Midte, som til visse Tider skulde stige op paa et høit Bjerg, iagttage Stjernerne, vaage og bede, at Gud vilde lade Stjernen opgaae snarest muligt. Vel døde disse Mænd, uden at have seet Stjernen; men den hellige Længsel døde ikke med dem; den var ved Forfædrenes Fortællinger gaact i Arv paa deres Børn og Børnebørn, saa at de fromme Vogtere stedse iudfandt sig paa Bjerget.

See, da skete det i den hellige Julenat, at en ny ualmindelig Stjerne med ubeskrivelig Glands opgik over Jødelaudets Himmelegn. Mange Lærde ere rigtignok af den Mening, at denne Stjerne egenlig kun var en høist mærkværdig, men dog naturlig Sammenstilling (Constellation) af forskjellige Stjerner; men da disse Lærde indbyrdes ere uenige med Hensyn til denne Stjernes Beskaffenhed og Tiden for dens Tilsynekomst, saa holde vi det for fornuftigere at blive staaende ved den ældgamle ærværdige Overleverig og Kirkefædrenes fromme Mening, og troe derfor, at den almægtige Skaber lod en ny Stjerne komme tilsyne, for at forherlige sin eenbaarne Sønns Aabenbarølse her paa Jorden, ligesom vi jo ogsaa læse i Evangeliet af den h. Matthæus, at ved Christi andet Komme til Verdensdommen skal „Menneskesønnens Tegn“ sees paa Firmamentet. De hellige Kirkefædre, navnlig den h. Ignatius Martyr, berette ogsaa, at den Stjerne, som lod sig tilsyne for de fromme Vise, har været mere udmærket ved sin Skjønbed end Solen, Maanen og

de øvrige Stjerner. Midt i Stjernen saac man Skikkelsen af et overmaade skjønt Barn med en Krone paa Hovedet og et Kors i Haanden.

2. Da bogave flere af de fromme Østerlændere sig paa Veien for at lede efter den nye Konge og tilbede ham. Men isærdeleshed var det tre høit ansete Fyrster i Østerlandet: Melchior, Caspar og Balthasar, som følte sig drevne dertil af Guds Aand. De vare vel inde i Stjernekyndigheden og andre Videnskaber, hvorfor man ogsaa kalder dem de tre Viismænd eller Magere; ogsaa de havde nøie Kundskab om Balaams Spaadom samt en stor Længsel efter den forjættede Konge. Da nu disse fromme Fyrster, enhver i sit Land, i den hellige Julenat betragtede Stjernernes Løb og med Længsel og Bøn — som deres Forfædre i mange Aarhundreder — saae op til det vidtstrakte Firmament, da saae de ogsaa den vidunderlige Stjerne over Jødeland og erkjendte strax ved guddommelig Oplysning, at nu var Forjættelsens Stjerne opgaaet.

O yndige Vidunder! o herlige Tegn paa Guds Barmhertighed, som ikke blot har udvalgt Jødernes Folk, men ogsaa vore Forfædre, Hedningerne, og kaldet dem til at tilbede den himmelske Konge i Krybben, som kaldte Jøderne i de fromme Hyrder ved Bethlehem, Hedningerne i de tre Viismænd fra Østerlandet; Jøderne ved en Engel som den overnaturlige Aabenbarings Bud, Hedningerne ved en Stjerne som Sindbilledet paa den naturlige Aabenbaring. Derfor udbryder den h. Pave Leo i sin Prædiken paa Trekongersfesten med Begeistring: „Fryder Eder i Herren, Elskede! Ja, jeg siger atter: fryder Eder! Thi kort Tid efter Christi Fødselsfest er hans Aabenbarelsesfest frembrudt; og Han, hvem Jomfruen har født paa hiin Dag, Han er bleven erkjendt af Verden paa den nærværende Dag. Da forkyndte Himlene Guds Herlighed, og Sandhedens Røst gik ud i al Verden, da Englen forkyndte Hyrderne Christi Fødsel, og Stjernen førte Viismændene til Krybben. Derfor lad os, Elskede, i de tre

Magere erkjende Begyndelsen til vor Kaldelse til Troen og høitideligholde Begyndelsen til dette herlige Haabs Opfyldelse med jublende Hjerter; thi fra den Tid af have vi, som vare Hedninger, begyndt med at indgaae i det evige Rige.“

Ubeskrivelig var den Glæde, som disse tre Fyrster følte, da de med deres legemlige Øine saae den lysende Stjerne, og med Aandens Øie — ved en indre guddommelig Aabenbaring — erkjendte, at deres Fædres Længsel nu var opfyldt og Forløsningens Morgenstjerne kommen tilsyne. Men deres Troes Glæde skulde nu bestaae sin Prøve i Gjerningen. Derfor besluttede de uden Tøven at bryde op og søge den nyfødte Konge i Jødelandet og tilbøde ham tiltrods for den besværlige mere end hundrede Mil lange Reise midt i Vinteren. Herom siger den h. Leo: „Den Samme, som havde givet dem Stjernen som et Tegn, forlehnede dem ogsaa Tegnets Forstaaelse og indgød dem Mod til at opsøge det.“ Og den h. Fulgentius siger: „Den Samme, som laae i Krybben, lyste ogsaa paa Himlene, og Den, som sendte de Vise et udvortes Lys ved Stjernen, oplyste dem i deres Indre ved sine Indskydelser.“

Saaledes brøde da de fromme Fyrster op og toge kostbare Gaver med sig for at frembære dem for den nyfødte Konge. Enhver af de Tre havde øndnu ansete Frænder eller Venner med sig og ledsagedes af Camelførere og Krigsknægte, Mennesker af forskjellige Stammer, forskjellig Ansigtssfarve og den mecest forskjellig Dragt, saa at Propheten Isaiaas' Ord nu gik i Opfyldelse: „Reis dig, Jerusalem, i Lysglands; thi dit Lys oprinder og Herrens Herlighed er opgaaet over dig. See, Mørket skjuler Jorderige og Nat omhyller Folkene; men over Dig skal Herren hæve sig høit, og Hans Herlighed komme tilsyne i Dig. Hedningerne skulle vandre i dit Lys, og Kongerne i din Morgenrødes Glands. Opløft dine Øine trindt omkring, og see, de flokke sig Alle og komme til Dig: langveisfra skulle dine Sønner komme, og dine Døttre vise sig fra alle Sider. Du skal see det og svulme af

Glæde. Undres skal dit Hjerte og udvide sig, naar Skarerne omkring Havet omvende sig til Dig, og Hedningernes Mangfoldighed strømmer til Dig. Flokke af Kameler skulle oversvømme Dig, Dromedarer fra Madian og Epha. Alle skulle de komme fra Saba og ofre Guld og Virak, idet de høit forkynde Herrens Priis.“

Da Alt var rede, satte Toget sig i Bevægelse, og see, det Syn de havde seet i deres Hjem, ledsagede dem som Ledestjerne og tro Rejsfælle paa den hele Pilgrimsfart. De fromme Fyrster vare i den andægtigste Stemning; med inderlig Rørelse saae de atter og atter op til Himlens lysende Bud, og underholdt sig indbyrdes med hellige Samtaler og Lovsange. De droge igjennem vide Strækninger, Sandørkener uden Vei og Sti; lig Stormvinden fløi Kamelerne og Dromedarerne afsted, og bag dem hvirvlede Sandet op i tætte Skyer. Kom de igjennem en By eller en Landsby, saae Menneskene med Forundring og Forbauselse paa de sære Pilgrime, men om den nyfødte Konge, efter hvem de Fremmede spurgte, vilde Ingen vide Noget.

3. Endelig saae de paa den tolvte Dag, efter usigelige Besværligheder og Møisommeligheder, Jerusalem, den hellige Stad, fra det Fjerne. O. hvor glade hilste de ikke denne Stad, deres Reises Maal, som de meente! Thi her, i Jødelandets vidt omkring berømte Hovedstad, troede de at finde Israels nyfødte Konge. Dog see, paa øengang forsvinder Stjernen og kommer dem af Syne. Fyrsterne forskrækkedes, og de holdt det for et ondt Varsel. Ikke desto mindre besluttede de sig til at drage op til Herodes' Kongeborg. I alle de Gader, de droge igjennem, opstod en stor Sammenstimlen af Folk, alle Døre og alle Vinduer vare besatte med Mennesker, som betragtede dem med nysgjerrig Forbauselse; thi i mange Aar var det ikke hændet, at tre Konger samtidigt og med saa stort et Følge vare komne til Byen.

Herodes modtog de Fremmede, efter det Ydre at dømme, meget venligt, førte dem ind i sin kongelige Sal

og spurgte om den lange og besværlige Reises Hensigt. Da svarede den Ældste og Ærværdigste af de Tre ham og sagde: „Fra det fjerne Østerland ere vi komne for at tibede Jødernes nyfødte Konge; thi vi have seet hans Stjerne, paa hvilken vore Fædre have ventet i Aarhundreder, og i denne Stjernes vidunderlige Lys ere vi og Vore dragne herhen. Men Du, o Konge, behag nu at sige os, hvor den nyfødte Hersker over Israel boer.“ Læg her vel Mærke til den urokkelige Tro paa Guds Aabenbaring, som disse fromme Hedninger vise. De spørge ikke, om den Forjættede er født, men urokkeligt stolende paa den himmelske Forjættelse, sige de frimodigt og uden Vaklen: hvor er Han født? — Hvor forskrækkedes da ikke den mistænksumme og grusomme Tyran ved dette uventede Budskab! Men han skjulte sin Bestyrtelse saa godt han kunde og svarede de kongelige Fremmede: „Eders Spørgsmaal er saare stort og betydningsfuldt; men I ere vist trætte af den lange Reise og trænge til Vederkvælgelse. Derfor hviler med Eders Følge, og jeg vil i sin Tid besvare Eders Spørgsmaal.“ Da gik Kongerne og gjorde som Herodes havde sagt dem det.

Men denne sammenkaldte strax en Forsamling af Ypperstepræsterne og de Skrivtkloge for at forelægge dem det uventede Budskab og Østerlændernes mærkelige Spørgsmaal. Hine indfandt sig. De bare deres Præstedragter og Brystskilte og havde Lovens Ruller i deres Hænder. Forsædet førte Hillel, denne store Mester og milde Viismand. I dette Raad sad ogsaa Rabbi Samnas eller Simeon, den prophetiske Olding, samt Rabbi Hakkana, Søn af Nehumia Ben Hakkana. Denne havde skrevet en meget mærkelig Bog om Messias, under Titlen „Hemmelighedernes Afslørelse“, og i den sidste Jubeluge før Christus paa en prophetisk Maade udtalt sig saaledes: „Endnu halvtredsindstyve Aar, og da skal Israels Konge, paa hvem Folkene vente, komme tilsyne.“ Men i sin Dødstime, sagde han til sin Søn: „Hil Dig, o Hakkana; thi dit Øie skal see Herrens Dag!“ Disse den ædle Nehumias

mærkværdige Ord gik nu i Opfyldelse, og hans Søn Hakkana, var, som Medlem af Raadet, Vidne til de østerlandske Kongers underfulde Kaldelse.

Men da de Skrivtkloge havde aabnet Propheternes Skivtruller, sagde de til Herodes: „Naar Han kommer tilsyne, som skal komme, saa er hans Udgang fra Bethlehem i Landet Juda; thi saaledes staaer det skrevet i Propheten Michæas' Bog: „Og Du Bethlehem i Juda Land, Du er ingenlunde den ringeste iblandt Judas Fyrstestæder; thi af Dig skal den Fyrste fremgaae, som skal regere mit Folk Israel.“ (Matth. 2.)

Da blev Herodes anden Gang meget urolig, og blodtørstige Tanker stege op i hans Sjæl. Hans Beslutning stod fast: den hebraiske Dreng skal døe, om han end havde et tusindfoldigt Liv. — Snart lod han, men ganske i Løndom, de tre kongelige Viismænd kalde til sig og udforskede med al Omhyggelighed: naar og under hvilke Omstændigheder Stjernen var kommen tilsyne for dem. Derpaa reiste han sig og sagde med hyklet Venlighed: „Vel er der i mit Folks hellige Bøger Tale om den Hersker over Israel, som I lede efter; saa drager da henimod Middag til Byen Bethlehem og spørger Eder nøie for om Barnet, og, naar I have fundet det, da giver mig det tilkjende, for at ogsaa jeg kan komme og tilbede det.“

O kjære Jesusbarn, hvor dybt maa ikke Herodes' afskyelige Hykleri have smertet Dig!. Thi Du saac jo ind i hans Hjerte, og erkjendte, at han vilde vide Dit Fødested for at dræbe Dig. Ak, hvor tidligt har ikke Din bitre Lidelse begyndt! Hvilken falsk Velkomsthilsen blev Dig ikke til Deel fra Menneskeheden, som Du dog elskede saa usigeligt! 'Du kom til Dit Eget, og Ingen af Dine optog Dig i en ordenlig, menneskeværdig Bolig! Af udenlandske Konger bliver det forkyndt for Jødernes udvalgte Folk, at den længe ventede Messias er bleven født; men istedetfor at glæde sig forskrækket de, og deres Konge fatter med koldt Blod den Beslutning, ved blodigt Drab at rydde Dig afveien! O min Jesus, jeg vil idag

forene mig med de tre Konger for at kunne tilbyde Dig nogen Erstatning for hine grusomme Fornærmelser, ved paa en værdig Maade at høitideligholde Dagens Fest.

4. Overvei derfor, christelige Sjæl, denne ærværdige Fests Betydning, og hvorfor den i Kirkesproget heder Epiphani (d. e. Tilsynekomst, Aabenbarelse). Paa denne Dag feires nemlig vor kjære Herres og Frelzers tredobbelte Aabenbarelse: 1) det taknemmelige Minde om, at den levende Guds Søn ogsaa har aabenbaret sig for vore Forfædre, for Hedningerne ved en vidunderlig Stjerne; 2) Mindet om, at han har kundgjort sig for Jøderne ved en Røst fra Himlen, som ved Daaben i Jordan erklærede ham for den evige Faders elskelige Søn; 3) Mindet om det første Mirakel i Cana i Galilæa, hvor Christus beviste for sine Disciple sin Værdighed og sin Almagt ved at forvandle Vand til Viin.

Disse tre Hæmmeligheder høitideligholdes af vor hellige Kirke ligefra den graa Alderdoms Dage under det fælleds Navn „Epiphani“ o: „vor Herre Jesu Christi Aabenbarelse“, og det som en meget høi og ærværdig Fest med en Octav, under hvilken ingen Helgenfest maa feires, altsaa som en Takkefest af første Rang. — Eller skal der ikke opstige Tak og Tilbedelse til Himlen fra alle Lande i hele Christenheden for den os meddeelte Kaldelse til Frelse i Christus? Hvilken Nytte havde den guddommelige Søns Menneskevordelse bragt os, dersom han kun havde aabenbaret sig som Jødernes Messias, og kun Abrahams Børn havde faaet Deel i ham? Men saaledes see vi idag med taknemmelig Glæde op til Stjernen, som kom tilsyne for Hedningerne; den er jo vor Stjerne, vort Haabs lysende Stjerne, den hellige Borgen for, at ogsaa vi, at alle Folk og Nationer ere udvalgte til Frelse i Christus.

O ophøiede Stjerne, fuld af den dybeste og meest naaderige Betydning, du Sindbillede paa den guddommelige Barmhertighed og Miskundhed, som har aabenbaret sig for alle Mennesker; gid jeg maatte stedse vandre i din Glands og aldrig vende mig bort fra dig ved et

bødramerisk Haabs vildledende Lys! O, I Østerlandets høimodige Troeshelte, hellige tre Konger, opnaaer mig den Naade, standhaftigt som I, at vandre henimod det erkjendte hellige Maal, og, lykkeligt som I, at naac det hist oppe, i Herrens evige Huus! Amen.

Hvorledes Kirken er ordnet.

Der gives her paa Jorden en stor Armee, som aldrig angriber Nogen, som aldrig saarer Nogen, endsigte dræber Nogen, som altid strider, som i 1900 Aar stadig gaaer uforfærdet frem mod den samme Fjende, gjennem de samme Farer, for at vinde den samme Seir. Den findes overalt og er dog kjendt af Faa. Den er tusinde Gange større end den store Kaisers Armee og den tæller langt flere Helte. Den bekæmper langt farligere Modstandere end den, og den Æresorden, hvormed den belønner sine tappre Helte, er langt større end den, som gives paa Valpladsen.

Denne Armee er den katholske Kirke. Dens seirskronede Anfører er den opstandne Christus, som hersker i Himlen. Denne guddommelige Anfører har her paa Jorden betroet sin uindskrænkede Fuldmagt til en Mand, som byder over hele Hæren og fører den til Seiren — til Paven, Apostelfyrstens, den h. Petrus' Efterfølger, til hvem Guds Søn har sagt, at Han paa ham vilde grundlægge sin Kirke, og at Helvedes Magter aldrig skulde overvinde den.

Den kjære Gud har selv organiseret denne Hær, i hvilken vi Katholiker have den Ære at være optagne. Naar vi forblive vor Fane tro, er vor Belønning Intet mindre end Paradisets evige Fred og Hvile.

Det er mærkværdigt, hvor stor Uvidenhed der hersker blandt Nogle angaaende dette Punkt, som dog staaer dem saa nær. Thi det er i ligesaa høi Grad en Christens Pligt at vide Besked med Alt hvad der vedrører disse Ting, som det er en Krigers Pligt at vide, hvad en General, en Oberst, en Capitain, en Sergeant og en Soldat betyder.

Derfor kunne vi ei noksom gjentage, at den Anfører, som vi Alle uden Undtagelse skulle adlyde, er Paven. Hans aandelige Magt udstrækker sig over hele Jordkredsen. Han er Biskop, Hyrde, Lærer og alle Menneskers aandelige Fader. Den gode Gud har givet ham det Hverv overalt at udbrede Troens Lys, og bevare den katholske Religion uforvansket. For at være et Lem af Kirken (det vil sige Jesu Christi Troendes Skare), maa man vandre under Pavens Ledelse, beredvilligen høre hans Stemme, og adlyde og underordne sig hans aandelige Styrelse, som bliver særlig understøttet af den Helligaand. Ingen er undtagen fra at adlyde denne Lov; selv Cardinalerne, Biskopperne, Præsterne adskille sig kun fra de andre Troende derved, at de have en endnu dybere og synligere Ærbødighed ligeoverfor Paven.

Saaledes er det Guds Søns udtrykkelige Villic; hvo der skiller sig fra Christi Statholder, skiller sig derved fra Jesus Christus selv.

Ligesom en Genaral, paa hvem Omsorgen for hele Hæren hviler, ikke kan opfylde denne Pligt, naar han ei har den fornødne Bistand af de andre Anførere, som under hans Overcommando føre de forskjællige Afdelinger af Hæren, saaledes gaaer det ogsaa med Paven, som er hele Verdens Overhyrde; han bliver hjulpet i denne sin ophøiede Bestilling af Biskopperne, som under hans Ledelse vaage over den troende Hjords forskjællige Afdelinger. Enhver af disse Afdelinger, som samlede udgjøre den katholske Kirke, kaldes et Dioces, og antager da tillige Navnet af den By, hvor Biskoppen residerer.

Præsterne ere Biskoppernes Medhjælpere og ligesom Capellaner. Biskoppen betroer dem de forskjællige

Afdeliger af Hjorden, som det er hans Hverv at styre, undervise og helliggjøre. Saaledes er hvert Dioces deelt i forskjellige Sogne, og den Præst, som bærer Omsorg for Sognet, kaldes Sognepræsten. Ikke alle Præster ere Sognepræster; de, som ikke have dette Hverv, ere enten Capellaner hos Sognepræsterne, det vil sige deres Medhjælpere, eller ogsaa ene og alene Præster, der leve uden bestemt Virksomhed, og udelukkende beskæftige sig med at studere, bede, opdrage Ungdommen, give Missioner, være Skriftefædre, prædike Guds Ord; med eet Ord, de udøve under Biskoppens umiddelbare Ledelse alleslags fortjenstfulde Gjæringer, som alle have Sjælenes Frelse til Formaal.

Biskopperne og Præsterne ere ligesom Paven indsatte af vor Herre Jesus Christus. Han har ordnet det gjensidige Forhold, hvori den ene staaer til den anden og knyttet det skjønne og uopløselige Baand, som forener dem, og som indbefattes i det ene Ord Lydighed. Præsten adlyder Biskoppen, ligesom Biskoppen adlyder Paven.

Ligesom Overgeneralen i en Armee har en Generalstab af Officerer omkring sig, hvis Bestilling det er at uddele hans Befalinger til alle de underordnede Befalingsmænd, saaledes er ogsaa Kirken indrettet. Paven har en Generalstab af Geistlige om sig, som bestaaer af Cardinaler og Prælater, ved hvis Hjælp han styrer og regerer Kirken i alle dens Enkeltheder. Af denne Grund staae Cardinalerne i Rang over alle Biskopper og Ærkebiskopper i hele Verden. (Cardinalværdigheden er ligesom en Udstraaling af Pavedømmet.) En Cardinal er den hellige Faders fortrolige Raadgiver og tager paa denne Maade Deel i Udøvelsen af hans ophøiede Magt. Det er derfor ogsaa i Virkeligheden til Cardinalerne, at Paven betroer Undersøgelsen og Ledelsen af de vigtige Forretninger, som angaae Hovedstyrelsen af Kirken, og saaledes danne de et ophøiet Senat omkring ham, som altid er beredt til at staae ham bi med Raad og at tjene ham med Iver.

Paven er altid klædt i Hvidt. Cardinalerne er klædte i Rødt, hvilket kaldes det romerske Purpur. Ærkebiskopperne, Biskopperne og de andre Prælater bære violette Klæder; alle andre Geistlige ere klædte i Sort. Enhver katholsk Christen bør bære en dyb Agtelse for disse forskjellige Grader af Kirkens hellige Autoritet. Hvad der end hænder, og tiltrods for Fritænkernes og Avisernes grundløse Angreb, bør vi altid forblive denne Autoritet urokkelig troe og altid høre Pavens Røst. Lad os tillige bevare den skyldige Troskab og Lydighed imod vor Biskop og vor Sognepræst. Lader os bevare vor Lydighed mod Jesus Christus, som udøver sin Myndighed gennem dem, da han selv har udtalt disse Ord: „Ligesom min Fader har sendt mig, saaledes sender jeg Eder. Annammer den Helligaand. Hvo som hører Eder, han hører mig, og hvo som foragter Eder, han foragter mig. Lærer alle Folk at holde mine Bud, og see jeg er med Eder indtil Dagens Ende.“

Politisk Overblik.

Orienteu. De europæiske Magter have nu meddelt Tyrkiet deres Reformplaner, som skulde danne Grundlaget for videre Forhandlinger paa Conferentsen i Constantinopel. Kort forinden var en ny tyrkisk Forfatning bleven offentliggjort; den er affattet aldeles efter den moderne europæiske Constitutionalismes Mønster og er fuld af glimrende Løfter om Frihed og Ligeberettigelse. Offentliggjørelsen betragtes almindeligt som et politisk Skaktræk imod de russiske Planer, der som bekjendt gaae ud paa at etablere de slaviske Provindsers Selvstyrelse, medens Porten, ogsaa i det nævnte Forfatningsdecret, strængt hævder Rigets Udelelighed og Enhed.

Porten har nu ogsaa, baade til Ruslands og Englands Befuldmægtigede, erklæret, at den ikke kunde gaae ind paa de europæiske Magters Forslag, uden at udsætte sig for en almindelig muhamedansk Revolution; hellere end det vilde den vove en Krig; den var imidlertid rede til at forhandle. Herpaa ere nu Magterne gaaede ind, og en Forlængelse af Vaabenstilstanden indtil den 1ste Marts er vedtagen. Nogle ere tilbøielige til heri at see et Nederlag for Rusland og et Tegn paa Svaghed hos Cabinettet i Petersborg. Det er dog vist en Feiltagelse. Rusland har i hele denne Sag fulgt den Fremgangsmaade, tilsyneladende at gjøre Alt for Fredens Bevarelse, men har samtidig hermed fastholdt sine Planer og tilsidst sat dem igjennem. Det vil ogsaa nu hverken kunne eller ville opgive den „slaviske Sag“.

Tydskland. Brudet mellem Fremskridtspartiet og de Nationalliberale er en fuldendt Kjendsgjerning. En ny Partidannelse er heraf en Følge. Religionen — Culturkampen — hører op at være det uheldige Grundlag for den politiske Partideling. Spørgsmaalet „Frihed eller Reaction“ træder i Stedet herfor. For den første kæmper Centrum (Katholikerne), Demokraterne, og fra nu af forhaabenlig ogsaa „Fremskridtet“, medens de „Nationalliberale“ og de gamle Reactionsmænd slaae sig sammen for den sidste.

Frankrig. Det nye Ministerium (Jules Simon) har bragt et Forlig i Stand mellem Senatet og Deputeretkammeret med Hensyn til Finantsloven. Deputeretkammeret har gjenoptaget Lønningerne til Feltpræster og Ekviperingspengene for Officerer, de øvrige Poster har Senatet til Gjengjæld ladet falde.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. For nogle Dage siden modtog den h. Fader en anseet og ham velbekjendt Belgier. Under Samtalen med ham faldt Talen ogsaa paa Legitimiteten og Katholikernes forskjellige Meninger om samme. Efterat Belgieren

havde yttret sin Mening, svarede den hellige Fader paa sin sædvanlige velvillige Maade: „Det er mig kjært, at der gives mig Leilighed til at kunne meddele Dem den hellige Stols Betragtning af denne Sag. Den hellige Stol ønsker, at de, som regere Folkene, ville betragte sig som en af Gud indsat og med et høit Kald udrustet Autoritet. Men den hellige Stol har aldrig gjort et Dogma af Legitimiteten. Den bør stedse ønske, at Folkene i Alt, hvad der ikke er imod deres Samvittighed og imod deres religiøse Overbevisning, føie sig efter de Love, der angaa verdenslige Anliggender og adlyde Øvrigheden. Den kjender ingen særlig begunstiget Regeringsform. Den nøies med, at man opdrager Ungdommen religiøst, ikke stræber at tilintetgjøre de hellige Sacramenter og ikke blander sig i dogmatiske Ting, at man respecterer Kirkens Rettigheder og understøtter den kirkelige Autoritet, for at udbrede Ærefrygten for Gud og befæste den i Menneskenes Hjerter. Dette kan en Præsident for en Republik ligesaagodt som en Monark, og derfor er baade den ene og den anden Regeringsform stedse bleven anerkjendt af den hellige Stol, og den har ikke gjort dette, ledet af noget verdsligt Hensyn, men i den Overbevisning, dermed at opfylde sin Pligt. Regentfamilier uddøe ligesaagodt som andre Familier, og det afhænger da af verdslige Indflydelser og Tilfældigheder at bringe et andet Navn og en anden Familie paa Thronen. Dette skeer tilvisse ikke, uden at alle Kongers og Kaiseres Konge tillader det. Skulde da Herrens Stedfortræder paa Jorden bekæmpe det? Hvor mange legitime Regentfamilier have ikke med Guds Tilladelse tabt deres Herskerrettigheder ved deres Fjernelse fra Thronen? Legitimitetsprincippet er ingenlunde forkasteligt, men lad os vogte os for den Vildfarelse, at gjøre det under alle Omstændigheder til Pavens Pligt at forsvare det, selv der, hvor det gik tabt ved Familiernes egen Skyld. Eller forvalte Biskopperne og Præsterne deres Embede anderledes i den ene, og anderledes i den anden Stat, ligemeget om den er et Monarki eller en Republik?“

— Den hellige Fader har som Biskop af Rom udnævnt Cardinalpræst Monaco la Valetta til sin Generalvicar under Dato af 21. December. Cardinalen er født den 23de Februar 1827 i Aquila og nedstammer fra en gammel adelig Familie i Kongeriget Neapel. Den 13de Marts 1868 blev han Cardinal. Cardinal Flavio Chigi er

udnævnt til den afdøde Cardinal Patrizis Efterfølger som Cardinalærkepræst ved Basilikaen af St. Giovanni Laterano. Samme Cardinal Chigi skal ogsaa udnævnes til Storprior over Militærordenen af Jerusalem.

Paany er der 16 Cardinalhatte ledige, og tre Cardinaler, Amat, Capalti og Bizzarri, befinde sig i en meget lidende Tilstand. I Martsmaaned ville rimeligvis 8—10 Cardinaler blive udnævnte.

Schlesien. En af de mærkværdigste Prædikestole findes i den lille Landsbykirke i Raddatz, en Miils Vei fra Neu-Stettin. Den falder den Indtrædende strax i Øine ved sin overordenlige Skjønhed og rige Forgyldning, og dog ahner han næppe, hvorledes denne Prædikestol er kommen derhen og hvad den egentlig har været. Kong Johan Sobieski af Polen, som i Aaret 1683 frelste Wien fra tyrkisk Erobring, ahnede vist ikke, hvad der vilde blive af hans pragtfulde Triumphvogn, der sandsynligviis var et Bytte fra den tyrkiske Leir. En forhenværende Besidder af Godset, den berømte Generalfeltmarskalk v. Kleist, lod den indrette til en Prædikestol og forærede den til Kirken paa Godset. Hvorledes han var kommen i Besiddelse af Vognen, vides ikke.

Schweits. St. Peterskirken i Pruntrut, som de schweitziske Magthavere have frataget Katholikerne den 7. Nov. 1873, er nu bleven en protestantisk Kirke. For nogle Uger siden blev den første Prædicant, Spiro, indført i Kirken med stor Pomp. Sandsynligviis er denne Herre ogsaa en liberal Protestant. Thi Bernerne ville ikke forskafe de Orthodoxe en Kirke.

Vestindien. Man beretter fra Martinique: De barmhjertige Søstre havde ved en Epidemi pleiet og trøstet de Syge og Døende med en i Sandhed heltemodig Dødsforagt. Gouvernøren paa Øen decorerede derfor Forstanderinden med Æreslegionens Kors og holdt følgende Tale:

„De barmhjertige Søstre ere sande Engle paa Jorden. Alle Mennesker, uden Hensyn til Religion, ære dem. De ere de Forældreløses Mødre og de Ulykkeligtes Søstre. En Kvinde, som indvier hele sit Liv til at formilde Andres Sorg og til at pleie de Syge, fortjener al Roes. Naar Menneskene allerede kalde en skjøn verdsligsindet Kvinde for en Engel, hvad maa man da ikke kalde de barmhjertige Søstre, de Fattiges gode Søstre? De have en langt højere Titel end alle verdslige Decorationer —

den simple Titel: Barmhjertighedens Søstre af den hellige Vincents, Mariæ Døttre, Christi Brude.“

Den store tilstedeværende Mængde tilklappede disse Ord deres Bifald, og Borgerne ønskede ligeledes Søstrene til Lykke.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 7de Januar. 1ste Søndag efter Epiphani. (Knud, Hertug, Martyr.) — 8. M. Severin, Abbed. 9. Ti Julian og Basilissa, Martyrer. 10. O. Vilhelm, Biskop af Roeskilde. 11. To. Hyginus, Pave og Mart. 12. F. Arcadius, Mart. 13. L. Octav af Epiphani.

Søndagen den 14de Januar. 2den Søndag efter Epiphani. Jesu Navnefest.

Søndags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efter m. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.
 Almindelige Skrifstetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 2. Søndagen den 14de Januar. 1877.

Indhold: Den første Biskop af Baltimore, John Carroll. Kaiser
Alexander I.' Plan at føre Rusland tilbage til den kathol-
ske Eenhed. Cardinal Antonellis Testament. Kirkelige
Efterretninger: Rom, Italien, Berlin, Overschlesien.

Den første Biskop af Baltimore, John Carroll.

Den 4de Juli 1876 feirede Americanerne Hundred-
aarsdagen for deres Uafhængighed af England. Mange
Taler bleve holdte, mange Fyrværkerier afbrændte og
mange Forlystelser foranstaltede. Stor var Jubelen i hele
Landet, og Avisernes Spalter vare opfyldte af Beretninger
om Høitideligheden. Præsident Grant modtog Lykønsk-
ningsskrivelser fra Europas største og mægtigste Monarker,
Noget, som i en ikke ringe Grad smigrede de republicanske
Americaneres Forfængelighed. Festen er vel nu forlængst
forbi, men Mindet om Americas store Mænd, Washington
og Franklin, er overalt blevet fornyet og vil herefter leve
længe i deres Landmænds Erindring. Saaledes er det
Ret; thi det sømmer sig, at et Lands efterfølgende Beboere
ikke glemme deres Fædres store Daad. Men een Mand
har der ikke været Tale om i Aviserne, skjøndt han ikke
staaer tilbage for Nogen, enten i Henseende til Charak-
terens Storhed eller hans Virksomheds Storartethed.

Denne Mand er John Carroll, den første katholske Biskop i America, hvis Navn ikke er saa bekjendt for Verden som Washingtons og Franklins, men utvivlsomt endnu mere fortjener at blive bekjendt for Katholiker end hines. Derfor troe vi at kunne gjøre Kirketidendens Læsere en Tjeneste, med her at byde dem et kort Omrids af hans Liv og Virksomhed. *)

John Carrolls Familie er af irsk Herkomst. Hans Bedstefader var Secretair hos Lord Powis, en af Jacob II. af Englands Ministre. En Dag — fortæller man — udtalte Carroll sin levende Glæde over, at Landets Forhold vare saa gunstige for Kongen, hvortil Lord Powis svarede: „De tager storlig feil; Tingene gaae meget daarligt; Kongen bliver ilde betjent. Unge Mand! De er mig kjær, og jeg ønsker at gjøre Dem en Tjeneste. Følg mit Raad; store Forandringer forberedes; gaa til Maryland; jeg skal tale med Lord Baltimore derom.“ Carroll fulgte dette Raad og udvandrede. Da han fik et Statsemede i Maryland, erholdt udstrakte Jorder anviste, og indlod sig i heldige Handelsforetagender i Upper Marlborough, saa opnaaede han ikke blot en uafhængig Stilling, men efterlod ogsaa ved sin Død (1765) sin Søn Daniel en ikke ubetydelig Formue.

Daniel Carroll giftede sig med Eleonore Dallas, en Datter af en rig Godseier i Maryland, som havde nydt den omhyggeligste Opdragelse i Paris og var en ligesaa dannet som religiøs katholsk Dame. Den 8. Januar 1735 fik disse hæderlige Ægtefolk en Søn, som i den hellige Daab fik Navnet „John“, og af sine Forældre blev opdraget i sine Forfædres Tro til Guds frygt og gode Sæder. Da han i en modnere Alder egnede sig for en høiere, videnskabelig Dannelse, befandt hans Forældre sig i de samme mislige Forhold, som alle katholske Familier i

*) Vi henvise iørrigt til Hr. Clarke: Lives of the deceased Bishops of the catholic church i the United States. New-york O'Shea 1872.

Maryland. Rigtignok var Maryland saavel af Oprindelse som af Navn en specifik-katholsk Coloni. George Calvert, senere Lord Baltimore, vilde for sig og de øvrige Katholiker erhverve den samme frie Religionsøvelse, som de protestantiske Pilgrime havde fundet i Ny-England, da han, tiltrods for Kong Carl I.' personlige Bevaagenhed, for sin Fastholden ved den katholske Religion blev tvungen til at nedlægge sit Parlamentsmandat for York-shire og frasige sig enhver politisk Virksomhed i sit Fædreland. For aabent at kunne bekjende sig til den katholske Tro, drog han som Colonist til Virginien; men ogsaa her formenten en intolerant protestantisk Ed ham Religionsbekjendelsens Frihed, og derfor udsøgte han sig et udyrket Land, som ved kongeligt Patent blev ham overgivet og af Dronning Henriette Maria efter den allerseligste Jomfru fik Navnet Maryland. Da han døde (1632), forinden han havde kunnet udføre sin Plan, saa optog hans Søn, Cecil, samme paany og udførte den med sin Faders religiøse Iver. Men uheldigviis stoledes Marylands Grundlægger altfor meget paa, at de protestantiske Dissidenter skulde være ærlige nok til, ikke ene for sig selv at drage Nytte af Samvittighedsfriheden, men ogsaa til at unde Katholikerne den. Han indbød Puritanerne i Massachussetts til at tage Deel i Marylands Colonisation. Disse afslog hans Begjæring; men Landet fik alligevel ifølge den af Lord Baltimore tilbudte Religionsfrihed senere en stor Mængde protestantiske Beboere. Næppe havde disse Protestanter Fleertallet, førend Religionsfriheden antog den Skikkelse, at katholske Forældre ikke længere fik Lov til at opdrage deres Børn i den katholske Religion, og at det blev enhver katholsk Lærer forbudt offentligt at røgte sit Kald (1689). Kun paa Østkysten, paa en afsides og eensom Plads, Bohemia kaldet, holdt sig en lille katholsk Underviisningsanstalt under Ledelse af Jesuitfædrene, Farmer, Hudson og Manners. Her erholdt John Carroll med sine Fættene Robert Brent og Carl

Carroll af Carrollton de første Grundlag for en høiere Skoledannelse.

Men allerede efter et Aars Forløb kom de tre unge Patrioter til Europa i det bekjendte Jesuitcollegium St. Omer i det franske Flandern, og John gennemgik her et fuldstændigt Cursus i sex Aar, lige udmærket ved sin ualmindelige Begavelse, som ved sin mønsterværdige Opførsel og elskværdige Fromhed. De ædle Spirer, som Opdragelsen i Forældrenes Huus allerede havde indplantet i hans Hjerte, modnede under Naadens Indflydelse og ved Hjælp af Lærernes og Opdragernes Exempler hans høihjertede Beslutning at indvie sig heelt og udeelt til Gud i Ordensstanden. I Aaret 1753 indtraadte han i Jesu Selskabs Noviciat, studerede i Lüttich Philosophi og Theologi og blev, 25 Aar gammel, viet til Præst i Aaret 1759. Efter i nogle Aar at have virket som Lærer i de classiske Sprog i St. Omer, og som Professor i Philosophi i Lüttich, affagde han de høitidelige Ordensløfter i Aaret 1771 paa en Tid, hvor hele det liberale Europa allerede havde sammensvoret sig for at tilintetgjøre de forhadte Jesuiter. I det følgende Aar fik han af sine Foresatte Befaling til at ledsage en ung engelsk Adelsmand, en Søn af Lord Stourton, paa en Reise igjennem Europa. Da han vendte tilbage, havde Parlamentet allerede fordrevet Jesuiterne fra St. Omer og beslagnet denne Anstalts Godser. Han fandt de Landsforviste i Brugge og overtog en Præfects (Forstander for Eleverne) Embede ved det derværende Collegium. Her levede han saa for sin egen Fuldkommengjørelse, for Ungdommens Opdragelse og sine Studeringer, indtil Clemens XIV.' skæbnsvangre Breve, som ophævede Jesu Selskab, blev offentliggjort den 16de August 1773. *)

*) De usædelige og svage Konger af det bourske Huus vare dengang omgivne af Frimurere, Fritænkere og Jansenister, der med forenede Kræfter undergravede den h. Stols og den katolske Kirkes Indflydelse. Og da Jesuiterne vare bekjendte

Medens Huset i Brügge blev plyndret af den østerrigske Regering, og det i Lüttich blev ophævet og berøvet sine Indkomster, ledsagede P. Carroll de engelske Jesuiter til England tiltrods for, at de engelske Love imod Jesuiterne og alle katholske Præster endnu stode ved Magt; og England bød de Landsforviste en fredelig Tilflugt. P. Carroll blev modtaget paa det Venligste. Lord Arundel valgte ham til sin Huuspræst og bød ham paa sit adelige Sæde Wardour Castle, foruden en sikret Existents, ogsaa alle et fornemt Livs Behageligheder. Men det engelske Gjæstevenskab formaaede ikke længe at holde den nidkjære Præst fast i behagelig Uvirksomhed. Den apostoliske Mands Higen og Stræben gik ud paa, under Møie og Fare, stadigt Arbeide og hed Kamp at tjene sit Fædreland som Apostel. Efter et halvt Aars Forløb forlød han sine Venner i England og ankom igjen til America den 26de Juni 1774.

Katholikerne i Maryland befandt sig dengang, som allerede bemærket, ikke i misundelsesværdige Forhold. Adspredte over et Fladerum af mere end 500 Kvadratmiil havde de ikke et eneste offentligt Gudshuus, kun et ringe Antal af skjulte Capeller og kun 19 Præster, af hvilke tre havde at besørge Sjælesorgen i det lidt mere tolerante

som dygtige Forsvarere for den katholske Kirkes Rettigheder, og saaledes vare en stor Hindring for de ugudelige Ministre, Pombal af Portugal, Aranda af Spanien og Choiseul af Frankrigs skumle Planer, saa paadigtede disse ryggesløse Mennesker Jesuiterne alskens Forbrydelser, isærdeleshed Sammensværgelser imod Staten, forelagde Kongerne de af foragtelige Krybere sammensmedede urimelige Løgne om Jesuiternes Farlighed, og bevægede saaledes deres Herrer til, under skarpe Trudsler at fordre Jesuiterordenens Ophævelse af Paven. Paven, som troede af to Onder at burde vælge det mindste, lod, skjøndt kun nødig, et Breve udgaae, hvorved han, for at tilfredsstille de truende Konger, ophævede Jesu Selskab. P. Carroll følte dybt dette Slag, men trøstede sig som en ægte Christen med de Ord: Guds helligste Villie skee, og hans helligste Navn være lovet og priset i Evighed!

Pensylvanien. Missionairerne vare lutter Exjesuiter, tildeels allerede høitbedagede Mænd, og stode under Rev. George Hunters Jurisdiction, en Engelskmand, der som Generalvicar stod i Spidsen for Missionen istedetfor den apostoliske Vicar af London. Som forhenværende Ordensfæller holdt de troligt sammen og organiserede sig til en Slags Forening, som idetmindste nogenlunde erstattede Ordenslivets Fordele. Deres Virksomhed var forøvrigt et stadigt Vandreliv fra den ene afsides Station til den anden, fra de eensomme Blokhuse i Urskoven til større Byer, hvor Præsten kun forklædt turde vise sig, og mange Gange svævede i Fare for at besegle sin apostoliske Virksomhed med sit Blod. P. Framback, som pleiede at besøge nogle adspredte katholske Colonier i Virginien, sov for en Sikkerheds Skyld stedse ved Siden af sin Hest, for saaledes, hvad Øieblik det skulde være, at kunne flygte. Og oengang skyldte han denne Forsigtighed sit Liv; kun Hestens Hurtighed bragte ham frelst til Potomacs Bredder og hen over Strømmen, medens de zelotiske Præstjægeres Kugler hvislede om hans Hoved. Hvor ugunstig overhovedet Stemningen i Colonierne var imod den katholske Missionsgjerning, fremgaaer tydeligt af nogle offentlige Actstykker fra Tiden kort før Uafhængighedserklæringen. I Henhold til en Lov, der ikke erklærede den katholske Religion for Statsreligion, men kun simpelthen frigav dens offentlige Udøvelse i Canada. erklærede Provindsialcongressen i Boston af Aaret 1773: „Den givne Anordning, som tillader den katholske Religion i Canada, er i høieste Grad farlig for den protestantiske Religion og de borgerlige Rettigheder og Friheder i America.“ Paa samme Maade udtalte Maryland og nogle andre Colonier sig. Men endnu skarpere lyde de Ord, som den almindelige Congres brugte i en Adresse til Folket i Storbritannien af 21de October 1774 imod den saakaldte „Quebec-Acte“, skjøndt den jo kun, som anført, tillod Katholikerne deres Religions frie Udøvelse. „Vi kunne“, heder det deri, „ikke undertrykke vor Forbauselse over, at et

britisk Parlament nogensinde har kunnet give sit Samtykke til, i vort Land at etablere en Religion, som har oversvømmet Eders Ø med Blod og har opfyldt alle Verdensdele med Ugudelighed, Fanatisme, Forfølgelse, Mord, Rebellion(!!!). Vi troe, at den lovgivende Magt i Storbritannien ingenlunde er berettiget til at tillade en Religion, der bekjender sig til saadanne blodige Grundsætninger.“ Enhver Commentar er her overflødig.

Efter det her Sagte indlyser det af sig selv, hvad P. Carroll kunde vente sig i sit Fædreland. Hvad kunde en Forkynder af en Religion, som af Landets høieste Autoritet udgaves for en Kilde til al Ugudelighed og Forfølgelsessyge, til Mord og Høiforræderi, vente andet end Møie, Lidelser og Forfølgelser? Det syntes ham bestemt at see de faa katholske Missioners Undergang, eller under de oprørte Gemytters Ophidselse at døe som Statsfjende og Høiforræder. (Fortsættes.)

Kaiser Alexander I.' Plan at føre Rusland tilbage til den katholske Eenhed.

„Civiltà“ indeholder et interessant Actstykke, der hidrører fra den tidligere sardinske Minister, de l'Escarene, som har forfattet det for sin Konge Carlo Alberto. Uden Tvivl havde denne Minister erfaret Actstykkets Indhold af den russiske Kaiser Alexander I.' Generaladjutant, den sardiniske Emigrant, Grev Michaud. Vi meddele her Documentet i ordret Oversættelse:

„Det vil være Kongen (Carlo Alberto af Sardinien) meget kjært at erfare en ligesaa utvivlsom som hidtil ubekjendt Tildragelse fra Czar Alexanders sidste Rege-

ringsaar. Denne Kjendsgjerning kan ikke andet end vække alle den romerske Kirke hengivne Troendes Interesse for den nævnte Fyrste.

Kaiser Alexander vidste, at Grev Michaud, en af hans Generaladjutanter, bekjendte sig til den romersk-katholske Tro. Langtfra at tage ham det ilde op, behagede han, uden at Generalen havde bedet ham derom, at dispensere ham fra Tjenesten i Paasketiden, for at han kunde bivaane den romersk-katholske Gudstjeneste i den stille Uge. Jeg troer ogsaa, at denne Fyrste nærede en stor Velvillie mod Generalen og i høi Grad udmærkede ham med sin Tillid, hvilket fremgaaer af den hemmelige Mission, som han mod Slutningen af sin Regering betroede ham.

Kaiseren havde ofte, naturligviis ikke i Vidners Nærværelse, paa en spøgefuld Maade samtale med Generalen om det den russiske Czar tillagte Prærogativ af et Overhoved for den græske Kirke.

Da Alexander havde til Hensigt at reise til Italien for at overvære Congressen i Verona, ytrede han Længsel efter ogsaa at see Rom. Men hans Sympathier for Katholicismen havde allerede vakt Betænkelighed i hans Familie. Kaisers Moder frygtede for, at en Sammenkomst med Paven kunde bestemme hendes Søn til at vende tilbage til Kirkens Skjød og hun rettede derfor en indtrængende Bøn til ham om, ikke at gaae til Rom. Kaiser Alexander, der stedse gav efter for sin Moders Ønsker, lovede hende det og holdt Ord.

Før Afreisen fra Odessa, 1825, underrettede Kaiseren sin Adjutant Grev Michaud om, at han ikke skulde høre til det kaiserlige Følge, men maatte gaae til Italien for at gjøre sine Slægtninge et Besøg; derpaa skulde han gaae til Rom, hvor han, som god Katholik, ikke vilde undlade at fremstille sig for den h. Fader. Efter dette første Besøg skulde han da i sin Egenskab af kaiserlig Adjutant bede om en anden Audients, i hvilken han

skulde udføre en fortrolig, men tillige officiel Mission, som Kaiseren vilde overdrage ham.

Hans Majestæt meddeelte derpaa Generalen en nøiagtig Instruction og sagde ved Afskeden: „Nuvel, om det er fornødent, saa bliver jeg Martyr!“

General Michaud ansøgte om den anden Audients hos den h. Fader, og denne blev ham forundt med alle ønskelige Forsigtighedsregler. Da Grev Michaud befandt sig i Leo XII.' Nærhed, aflagde han til stor Forbauselse for den h. Fader, sin Kaarde, faldt paa Knæ og bad Paven om at ville høre ham under den strengeste Hemmeligheds Segl. Derpaa udførte han Kaiserens Befaling. Denne udtalte sit urokkelige Forsæt at gjøre Ende paa Schismaet, at føre de det kaiserlige Scepter undergivne Nationer tilbage i Kirkens Skjød, og personlig uden Tøven at afsværge den Photianske Sects Vildfarelser.

Hans Majestæt anmodede fremdeles Paven om, i al Hemmelighed at sende en Theolog, som havde hans fulde Tillid, med pavelige Fuldmagter til St. Petersborg. Men denne maatte hverken være en Cardinal eller anden høi Prælat, men en simpel Præst, med hvem Alt skulde overveies og afgjøres. Denne Tillidsmand skulde som simpel Reisende, uden nogensomhelst offentlig Character, reise til Petersborg, saasnart Grev Michaud var vendt tilbage til Hovedstaden, og tage Bolig i det derværende Dominicanerkloster.

Det er sand ynligt, at Generalen skulde have tjent som Mellemand imellem Kaiseren og den med denne Sag betroede Personlighed.

Den forlangte Theolog blev bestemt. Det er mig ubekjendt, om Grev Michaud har talt med ham; men det veed jeg dog, at han havde Samkvem med den Cardinal, som var inddraget i Hemmeligheden og var bleven betroet med dette vigtige Anliggende. Men da Alexander mod al Forventning døde pludseligt, saa blev Alt som det var.

Næppe fik Grev Michaud dette Sorgens Budskab, førend han hastede med at reise til Rusland, hvor han endnu ankom i rette Tid, for at kunne overvære Bisættelsen af sin Velgjørers Lig.

Senere erfarede Grev Michaud, at Alexander, da han, allerede Katholik i sit Hjerte, paa den nævnte Reise leilighedsviis kom igjennem en Stad, hvor der var et Dominicanerkloster, gav Prioren en Audients og anmodede ham om at vente sig ved den lille Klosterport. Kaiseren kom alene i den mørke Nat, lod sig føre ind i Kirken og bad om, at man vilde udstille det allerhelligste Sacrament. Prioren samtykkede i dette Ønske. Alexander bad nogen Tid liggende paa Knæ ved Alterets Trin og begjærede Velsignelsen. Prioren meddeelte ham den. Da denne, efter at have reponeret det Allerhelligste, vendte sig om, saae han Kaiseren med til Jorden bøiet Ansigt væde Alterets Trin med sine Taarer. Fyrsten takkede Prioren, reiste sig og vendte i den strængeste Hemmelighed tilbage gjennem den samme Port, ad hvilken han var kommen.

Grev Michaud var i høieste Grad greben og bedrøvet over, at Alexander ikke havde kunnet udføre sin Hensigt, men han haabede, rigtignok uden Grund, at Efterretningen om denne vigtige Beslutning vilde gjøre et dybt Indtryk paa den brave Nicolaus' Gemyt og muligt kunde bevæge ham til at følge sin Broders Exempel. Derfor besluttede han sig efter sin Tilbagereise til Piemont til at forfatte en Beretning, som han havde til Hensigt ved given Leilighed at overrække Czaren, saasnart denne skulde komme til Italien; i modsat Tilfælde vilde han lade Beretningen komme i Kaiserens Hænder efter sin Død. Denne Beretning blev affattet, og jeg tvivler ikke om, at Generalen, da den Krisis, der gjorde Ende paa hans langvarige Smerter, undte ham endnu nogen Ro før hans Død, har baaret Omsorg for, at lade Beretningen sikkert komme i Kaiser Nicolaus' Hænder. Han forsikrede mig i Turin, at han holdt Beretningen rede.

Paa Grund heraf holder jeg mig ikke længere for forpligtet til at bevare en Hemmelighed, som er hørt op med at være en saadan for Hans Majestæt Kaiseren, og som jeg vover at betroe til min Souverains Discretion, for hvem jeg ikke har nogen Hemmelighed.

Nizza, den 22de August 1842.

(Undertegn.) de l'Escarène.“

Vi tilføie til dette Actstykke endnu et Udsagn af en Person, hvis Paalidelighed ikke kan drages i Tvivl: „I Aaret 1844 tilbragte jeg flere Dage hos Charles X.' sidste Minister, Fyrst Jules de Polignac, som dengang boede paa sit Gods i Nærheden af Straubing i Baiern. Han sagde mig, at han havde læst en udførlig Beretning om Kaiser Alexander I. af Ruslands Død, som den franske Ambassadeur ved det kaiserlige Hof i St. Petersborg havde tilsendt sin Regering. Den nævnte Beretning var i Udenrigsministeriets Archiv i Paris og meddeelte udførligt, at Kaiseren paa sit Dødsleie havde frasagt sig Schismaet for en romersk-katholsk Præst og derpaa havde modtaget de hellige Sacramenter af ham.“

Cardinal Antonellis Testament.

Det er noksom bekjendt, at en Deel antikirkelige Blade — hvis Ytringer de herværende Aviser og Tidsskrivter have gjengivet — ikke have undseet sig ved at udbrede alle Slags Bagvaskelser om den afdøde Cardinal Antonelli, en Mand, hvis Hæderlighed ikke engang hans Fjender, forsaavidt de kunne gjøre Krav paa at kaldes for ærlige Mennesker, vove at drage i Tvivl, og hvis moralske Værdighed kun anfægtes af Mennesker, som søge at nedbryde alle de Skranker, der hidtil have lagt Baand paa de slette Lidenskaber, som den revolutionære Aand i vor Tid har affødt. Cardinal Antonelli var Katholik,

var Kirkefyrste og forsvarede den af Christus grundlagte Kirkes Rettigheder; heri bestaaer hans hele Forbrydelse; derfor skal han bøde, idet man paadigter ham alle Slags Udskeielser, som kun saadanne Personer kunne opfinde, der søge at neddyse deres Samvittighedsnag ved at beskyldte Andre for de Laster, de selv ere graanede i. Eet er dog godt ved disse Bagvaskelser, nemlig at de ere af den Slags, at intet fornuftigt Menneske kan troe dem, og at de Blade, der bringe saadanne Overdrivelser, selv præsentere sig for mange af deres Læsere enten som uskikkede til at vinde Tiltro eller som saadanne, der aabenbart holde dem for Nar. Saaledes forholder det sig ogsaa med Hensyn til Cardinal Antonellis Testament og den af ham efterladte Formue. Man taler om hundrede og flere Millioner, som om Antonelli havde forstaaet at lave Guld af Sand og Diamanter af Flintesteen. Vi vide fuldtvel, at vi ikke kunne bringe de Liberales Bagvaskelser til Taushed, eller tilstoppe deres Livskilde; men alligevel ville vi i det Følgende her meddele Antonellis Testament for at vise, hvorlidet vi Katholiker have Grund til at fordølge dets Indhold.

Cardinal Antonellis Testament er deponeret hos Notarius Scipione Vici, Piazza di S. Claudio Nr. 93, hvor Enhver kan eftersee det, og det lyder som følger:

Eftersom jeg, medens jeg endnu ved Guds Naade føler mig stærk paa Forstand og Legeme, ønsker at disponere over min Eiendom, nedskriver jeg Testamentet paa dette af mig skrevne og underskrevne Ark, idet jeg gjør Brug af de Rettigheder, som jeg har i Egenskab af den hellige romerske Kirkes Cardinal. Fremfor Alt anbefaler jeg min arme Sjæl til Guds uendelige Barmhertighed, stolende paa, at Han ved den allersaligste og ubesmittede Jomfru Marias og mine hellige Skytspatroners Petrus', Paulus', Jacobus' og Ludvigs Mellekomst og Forbøn vil forlade mig mine Synder og gjøre mig værdig til Paradisets Salighed. Jeg forbyder, at mit Legeme, naar det er blevet til et Lig, paa nogen Maade og af nogensomhelst Grund bliver seceret eller balsameret, og bestemmer, at det skal bisættes i mit Capel i Kirken St. Agatæ alla Suburra, ved Siden af min kjære Moder.

Bisættelsens Høitidelighed skal efter Skik afholdes i den Kirke, som den h. Fader vil behage at bestemme. Jeg anordner, at i de paa min Død følgende Dage skulle der læses hundrede Messer hver Dag med en Almisse paa

tredive Soldi for hver hellig Messe. En Deel af disse Messer skal man have Tilladelse til at lade læse af Ordenspræster.

Jeg beder den hellige Fader allerunderdanigst om behageligt at modtage den respectfulde Offerte, som jeg gjør Ham med det i mit Skrivebord liggende og i et Læderfutteral opbevarede Crucifix af Lapis lazuli, ved hvis Fod den hellige Magdalena knæler, og som i Midten af sin Fod har et Basrelief, der fremstiller den smertefulde Gudsmøder, og andre Zirater i Sølv; jeg beder Ham om at modtage denne Gjenstand med faderlig Godhed som en Hyldest af hans meest hengivne og trofaste Undermaat, der dør i den beroligende Overbeviisning om, aldrig at have været sin Pligt mod Hans Helligheds Person utro, og som er sig bevidst, altid og med al Nidkjærhed at have tjent Ham overensstemmende med Kirkens og Statens sande Interesser.

Førend jeg gaaer over til at disponere over min Privatformue erklærer jeg: at jeg ikke besidder andre Capitaler end dem, som hidrøre fra min Faders Efterladenskab, og saadanne, som jeg kunde erhverve mig ved de af ham mig efterladte Midler. Jeg protestere derfor mod alle Bagvaskelser, som mansaa vel herom, som i andre Henseender har udspreedt i Verden. Dette erklærer jeg for den alvidende Gud, som skal dømme mig, og jeg tilgiver af Hjertet alle dem, som have havt til Hensigt at tilføie mig Ondt.

Forsaa vidt jeg ved at opfylde min Pligt har mishaget Nogen, saa har jeg den Bevidsthed, aldrig at have havt den Hensigt at tilføie Nogen noget Ondt. Jeg bestemmer, at mine Arvinger overgive de Personer, som jeg troer at burde vise Erkjendtlighed, nogle Mindesmærker, hvis Optegnelse jeg efterlader paa et forsejlet af mig underskrevet Blad.

(Sluttes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Bisættelseshøitideligheden for den afdøde Cardinaldecan Patrizi var den hedengangne Kirkefyrste værdig. Kirken St. Apollinare, i hvilken han blev bisat, er vel ikke stor, men den tilstødende Plads og det ved Siden af Kirken liggende Seminarium gjorde det muligt at Tusinder kunde overvære Høitideligheden. Ærkebiskop Lenti holdt Exequierne, og et stort Antal Cardinaler viste deres Medbroder den sidste Ære. Iblandt disse vare De Luca, Ledochowski, Monaco, Chigi, Guidi, Sacconi, Franchi, Bilio, Martinelli, Bartolini, Di Pietro, Franzelin, Pacca m. Fl. Der flød mange Taarer, isærdeleshed fra de Fattiges og Trængendes Øine, der ere langt bedre Ledsagere til Guds Domstol end en Skare høie verdslige Embedsmænd, der bære den Afdødes Ordensdecorationer efter ham.

— De italienske Deputerede ere ikke tilfredse med, at have hjulpet til alle Slags Kirkeran, som jo ogsaa billiges af mange Blade, der ellers udgive sig for conservative; men de begynde nu ogsaa at træde al Pietet mod de Afdøde under Fødder. En Deputeret ved Navn Bertani, der som Garibaldianer har erhvervet sig en betydelig Formue — disse Herrer ere jo Frihedshelte og betjene sig derfor af Friheden til at tage hvad de lyste — har stillet et Andragende om, ved Lov at befale, at alle Lig paa samtlige Kirkegaarde i Italien skulle opgraves, og at Regeringen eller Communerne skulle sælge dem til den Høistbydende, for at de kunne benyttes som Gjødning for Markerne. Og at det ikke var et forskruet Menneskes Hjernesvind at komme frem med Sligt, følger deraf, at Andragendet fandt saa Mange, der understøttede det, at det blev henviist til et Udvalg. Hvad skal man dog dømme om de Blades Grundsætninger, der forsvare Piemonteresernes Adfærd imod Rom?

Italien. Nr. 300 af „Journal des tribuneaux“ bringer den Efterretning, at Høiestretten i Florents under Dato 8de Novbr. 1876 har erkjendt for Ret, at Nicoteras' Rundskrivelse, som forbyder Processioner, er fuldstændigt ulovlig og stridende imod den italienske Forfatning, fordi en ministeriel Rundskrivelse kun i yderst paatrængende Tilfælde kan faae en Lovs Kraft, og fordi ingen Lov forbyder religiøse Processioner. Det har Ministeren godt af; hjælpe vil det naturligviis ikke meget. Thi det er kommet

saa vidt med den italienske Liberalisme, at man ikke længere føler den Skam, som ligger i, at en Minister gjør sig latterlig for hele Landet. Desuden har Nicotera havt en altfor duelig Lærer, nemlig Garibaldi, hvis blotte Navn omsider bringer alle alvorlige og fornuftige Folk til at trække paa Smilebaandet.

Berlin. Som bekjendt lider Preussen af en stor Mangel paa protestantiske Theologistuderende. For at afhjælpe Savnet er „Wochenschrift für das evangelische Pfarramt“ faldet paa den mærkelige Tanke, at grundlægge et Actieselskab, som ved Pengemidler skal bevæge unge Folk til at studere Theologi. Men da de Herrer frygte for, at manges En kunde tage Pengene og alligevel ikke studere Theologi, saa skal Enhver, der har faaet Understøttelse, siden tilbagebetale Capitalen samt Renter i visse Terminer. Om det vil hjælpe? Man skulde næsten troe, at de fromme Herrer vare blevne „Gründere“. Thi Forslaget ligner „Gründerthum“ paa et Haar.

Overschlesien. Hvorledes mange Embedsmænd, isærdeleshed de nymodens Skoleinspecteurer à la Falck, troe at maatte vise deres tydske Patriotisme, fremgaaer af følgende Exempel: En Kredsinspectør kommer i en overschlesisk Landsbyskole og seer et Kors hængende paa en fremragende Plads paa en Væg, og paa en mindre fremragende Plads Hs. Majestæt Kaiserens Billede. Strax spørger han da Læreren om: „Hvem giver Dem Deres Brød?“ og Denne svarer besindigt og langsomt: „Communnen igjennem Regeringen.“ — „Har De ikke et andet Svar?“ spørger Inspectøren, „Han er den, som giver os alle det daglige Brød“, tilføier han, idet han peger paa Kaiserens Billede. „Derfor skal De strax hænge dette Billede herhen og Korset paa den anden Side.“ Men ikke Alle ere dog komne saavidt, at de mene, at Kaiseren maa gaae foran Gud. Thi ikke længe derefter kommer Regeringsraaden for at holde Visitats. Han mærker strax den mærkelige Stilling, man har anvist Korset og spørger: „Hvorledes kan De falde paa at hænge Korset afsides og Hs. Majestæt her?“ Læreren svarer roligt: „Hr. Skoleinspectøren har anordnet det saaledes.“ — „Hvorfor da?“ — „Fordi han meente, at Hs. Majestæt gav os alle det daglige Brød.“ — „Naa saaledes“, svarer Regeringsraaden. „Er det da ikke Gud i Himlen, som nærer os Alle? Skift Billederne om, og, hvis Inspectøren skulde sige noget derimod, saa siig ham, at jeg har befalet det, og at det

skal blive derved.“ Saadanne Exempler oplyse mere end alt andet, hvad de de tydske Nationalliberales Hensigt var med at indrette den nye Skoleinspectionsmaade. Gud skal fjernes fra Børnenes Hjerter!

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 14de Januar. 2den Søndag efter Epiphani. Jesu Navnefest. — 15. M. Paulus, Eremit. 16. Tf. Marcellus, Pave og Mart. 17. O. Antonius, Abbed. 18. To. Petri Bispestol i Rom. 19. F. Knud, Konge af Danmark, Martyr. 20. L. Fabian og Sebastian, Martyrer.

Søndagen den 21de Januar. 3die Søndag efter Epiphani.

Søndags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efter m. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 3 **Søndagen den 21de Januar.** **1877.**

Indhold: Den første Biskop af Baltimore, John Carroll. Paven.
Cardinal Antonellis Testament. Politisk Overblik. Kirkelige
Efterretninger: Hessen, Wilmington, Sydamerica.

Den første Biskop af Baltimore, John Carroll.

(Fortsat fra Nr. 2.)

Efter et kort Besøg hos sin alderstegne Moder bo-
satte den modige Missionær sig ved Rock Creek, Mont-
gomery County i Maryland. Her indrettede han et
af Husets Værelser til et Capel og byggede paa den
hans Familie tilhørende Grund en lille Trækirke, som
endnu staaer den Dag idag og benævnes Carrolls Capel.
Uden formelig at træde ind i den af sine forhenværende
Medbrødre dannede Præsteforening, sluttede han sig dog
til dem med en Broders Kjærlighed, og ilede med at tage
Deel i deres Missionsgjernings vanskelige Opgave. Gjen-
stand for hans første Virksomhed vare de talrige Katho-
liker, som boede omkring Rock Creek, omtrent ti engelske
Mile fra Washington. Han maatte næsten stadig være
tilhest, for at gjøre Runden hos alle de adspredte Familier,
og maatto ofte ride indtil 30 eller flere engelske Mile for
at besøge en eneste Syg. Eengang om Maaneden besøgte

han en 60 Mile fjern Station, Aquia Creek i Virginien, hvis Sjælesorg tidligere fra Tid til Tid var bleven besørget af den allerede omtalte P. Framback eller ogsaa af Generalvicar Hunter.

Omtrent halvandet Aar havde P. Carroll indviet sig til denne ligesaa heltemodige og fortjenstlige som møjsommelige Virksomhed, da den americanske Congres ganske pludselig og mod al Forventning kaldte ham til ved en vigtig Sendelse at tage Deel i Landets offentlige Anliggender. Udsigten til en fredelig Overenskomst med England var nemlig forsvunden. Kampen imellem de to Lande blev ført med stedse voxende Bitterhed, og den Tanke, ved en høitidelig Erklæring at ville gjøre sig uafhængig af Stamlandet, havde allerede fæstet Rod i Gemytterne. Paa hvilke Retsgrunde denne Plan støttede sig, er det ikke her Stedet at drøfte; men det er uomtvisteligt, at revolutionære Kræfter vare med i Spilletts Udførelse, saasom t. Ex. den aldeles atheistiske og revolutionære Publicist Thomas Payne, hvis ophidsende Pamphlet, „Den sunde Menneskeforstand“, der blev udgivet i Januar Maaned 1776, snart oversvømmede Colonierne i Tusinder af Exemplarer. Men ligesaa uomtvisteligt er det ogsaa paa den anden Side, at Washington, Franklin og andre Hoveder for Bevægelsen ingenlunde kunne stilles i Linie med Mirabeau, Danton, Kossuth og lignende Storhed fra 1848. Fremdeles er det vist, at de saakaldte Menneskerettigheder i Uafhængighedserklæringen ligne de berygtede franske Menneskerettigheder paa et Haar; ligesom det overhovedet er en afgjort Sag, at det for Grundlæggerne af den americanske Union ikke var at gjøre om Verdensaltets Omdannelse, men, at de betragtede Opstanden kun som en Act af retfærdig Nødværge. I Virkeligheden var Englands Forhold til America blevet i den Grad forvirret, at selv Lord Chatham kunde betegne den hidtil fulgte Politik som uretfærdig og turde opfordre til frit og aabent at anerkjende „Coloniernes Ret“.

Den Sendelse, til hvilken P. Carroll blev kaldet, var

en mærkværdig Skæbnens Hævn over Protestanternes Intolerance. Endnu for næppe mere end eet Aar siden (Efteraaaret 1774) havde den første Generalcongres i Philadelphia sammenfattet alle antipapistiske Sensationsskrig i et Slags Manifest, for derved at forhverve sig den protestantiske Befolknings Gunst i England paa de katholske Canadiers Bekostning. Chathams Veltalenhed forblev frugtesløs, fordi de engelske Handelsinteresser stred imod Canadiernes Frigivelse. „Americanerne“ — saaledes sagde begge Huse i deres Adresse til Kongen — „have allerede længe ønsket at blive uafhængige og ventede kun paa deres voxende Magt og paa Leiligheden til at udføre deres Planer. Men at forhindre det og at kvæle Rebellionens Uhyre i dets Fødsel, det er en Pligt for enhver Brite.“ Dette forandrede Tingenes Gang. Men efterat England havde tilbageerobret hele Canada og stod rede til med en mægtig Sø- og Landmagt at falde ind i de øvrige Colonier, da tabte „Ugudelighedens og Fanatismens, Førfølgelsens, Mordets og Rebellionens Religion“ strax alt Skrækindgydende, og Congressen havde ikke noget mere magtpaaliggende at gjøre, end ad diplomatisk Vei at finde Fodfæste i det katholske Canada, eller idetmindste bevæge det til Neutralitet i den forestaaende Kamp. I dette Øiemed købte man først et Bogtrykkeri i Montreal, for ved Flyveskrivter og Manifeste at stemme den offentlige Mening gunstig for de forenede Coloniers Sag; derpaa blev den 15de Februar 1776 et Gesandtskab afsendt til Canada for at virke i samme Retning. Dette Gesandtskab bestod af Dr. Franklin, Samuel Chase og Katholiken Carl Carroll af Carrollton. Den Sidstnævnte blev anmodet om at hverve sin Fætter P. Carroll som fjerde Medlem af Gesandtskabet, „i den Forudsætning, at, ifølge hans religiøse Sindelag, hans Charakter og hans Kjendskab til det franske Sprog, hans Nærværelse og hans Raad kunde være meget gavnlige for Sagens Fremme“. P. Carroll gik forsaavidt ind paa Congressens Anmodning, som han tilbød, efter Evne at overtale sine Troesfæller

i Canada til at holde Fred og en fuldstændig Neutralitet ligeoverfor begge de krigførende Partier. En videre Indblanding end en saadan fredelig erklærede han paa Grund af sin Stilling at maatte tilbagevise. Hans Betingelse blev modtaget.

Den 2den April reiste han med de tre andre Befuld- mægtigede fra Philadelphia og ankom den 29de til Mont- real. Medens nu hans Fætter opbød Alt for at vinde Canadas verdslige Autoriteter for Congressens Ønsker, satte han sig i Forbindelse med Præsteskabet og foredrog saa godt som muligt Americanernes Ønsker for det. Dog hverken de geistlige eller verdslige Autoriteter i Canada havde glemt det Sprog, som Congressen, vildledet af en protestantisk Majoritets Intolerance og Fanatisme, havde tilladt sig for det engelske Parlament med Hensyn til Troesfriheden i Canada. Forgjæves gjorde Afsendingerne opmærksom paa andre Ytringer paa Congressen i 1774, ved hvilke alle Americanere opfordredes til at glemme alle personlige og religiøse Bitterheder og eendrægtigt samle sig om Frihedens Banner, der truedes af Eng- land. Forgjæves fremlagde de en ny „Adresse til Beboerne af Provindsen Quebec“, i hvilken det hed: „Vi kjende altfor godt det ægte liberale Sindelag, der stedse har ud- mærket Eders Nation, til at kunne antage, at Religions- forskjællen skulde kunne holde Eder tilbage fra et hjerteligt Forbund med os. I vide, at Frihedens høiere Natur ophøier dem over alle lignende sneverhjørtede Skranker, som for dens (Frihedens) Skyld slutte sig fast til hverandre. Schweits' Cantoner levere et mindeværdigt Beviis for denne Sandhed. Deres Eeds- forbuud bestaaer af romersk-katholske og protestantiske Stater, som leve fredeligt sammen i den største Eendræg- tighed, og derved ere istand til, efter Frihedens Opnaaelse, at gjøre enhver Tyrann Modstand, der truer dem.“ Men hverken dette historiske Exempel eller andre Grunde vare stærke nok til at begeistre Canadas Beboere for Con- gressens Hensigter. Saavel Dr. Franklin som P. Carroll

fik det Svar: „Vi have ingen Grund til at anke over Storbritanniens Forvaltning. Vi have den frie og fulde Nydelse af vor Religion, af vor Frihed og vor Eiendom. Derfor skyldte vi Regeringen Troskab, Hengivenhed og Lydighed.“ Saaledes blev Gesandtskabets Hensigt aldeles kuldkastet; Chase og Carroll af Carrollton bleve endnu tilbage i Canada for at besørge militaire Anliggender. P. Carroll ledsagede Dr. Franklin, som af Sygelighed blev tvungen til strax at forlade Landet. „Fra Dag til Dag bliver jeg paa en iøinefaldende Maade svagere og svagere“, skrev Franklin fra New-York til en Ven, „og uden Hr. Carrolls venlige Bistand og trofaste Omsorg var jeg næppe kommen saa langt.“

Medens Sendelsen til Canada i politisk Henseende forblev resultatløs, opnaede den dog ikke ringe Frugter for Kirken. Franklins intime Omgang med P. Carroll blev til et livsvarigt paa gjensidig Høiagtelse grundet Venskab. Men Sendelsen selv bragte den jævne og ligefremme Missionair af Rock Creek i et nærmere Forhold ikke blot til Franklin men ogsaa til mange andre fremragende Personligheder i den vordende Republik, vandt ham de indflydelsesrigeste Mænds Fortrolighed og rokkede hos mangen En de Fordomme, der lode dem betragte den katholske Præst som en Statsfjende. Men uden Tvivl var den Lære endnu langt vigtigere, som Sendelsens Uheld gav de ledende Statsmænd. De bleve ikke blot oplyste om, at i England var den Tid omme, hvor opdigtede Fabler om „Papish Plots“ (papistiske Sammensværgelser) kunde give Storpolitiken en bestemmende Retning, men der paa- nødtes dem ogsaa en urokkelig Overbeviisning om, at det havde været langt mere konsekvent og i politisk Henseende langt rigtigere, fra Begyndelsen af at lægge al protestantisk Forbitrelse tilside og unde alle Borgere i de forenede Colonier fri Religionsøvelse og retfærdig Beskyttelse. Den politiske Skade, man havde lidt, lagde det nær, fra det store Princip om Frihed i Almindelighed at slutte til Troesfrihed i Særdeleshed, og, istedetfor at sprede Unionens

Kræfter ved religiøse Stridigheder, at gjøre Adskillelsen af Stat og Kirke til Grundlag for den nye Forfatning. Ved den numeriske Styrke, som det ufordragelige calvinistisk-puritanske Element var i Besiddelse af og hidtil havde gjort gjældende til Skade for Katholikerne, var denne Tingenes Vending en afgjørende Tildragelse for Fremtiden. Protestantismen, hvis Hovedstyrke fra Begyndelsen af laae i dens Sammenblanding med politiske Interesser og Magter, fik derved et alvorligt Stød; den katholske Kirke derimod opnaaede Friheden, det Eneste, den behøver for at kunne trives. P. Carroll hilste disse Resultater med Glæde og benyttede den givne Frihed til, med desto større Nidkjærhed at arbeide for Sjælens Frølse.

Efterat han var vendt tilbage fra Canada, blandede den ivrige Missionær sig ikke videre i de offentlige Anliggender, men begav sig strax igjen til sin Post ved Rock Creek. Der levede han under hele Uafhængighedskrigen under uafbrudt Troskab og utrættelig Opoffrelse for sit hellige Embede, uden i nogen Maade at tage Deel i de politiske Begivenheder. Forøvrigt meente han at see Retten i den store Krig imellem sit og sine Fædres Hjemstavn paa Americanernes Side og lagde ikke Skjul paa denne sin Anskuelse i sine Breve til Venner i England.

Til En af dem skrev han: „Naar jeg ikke har faaet Deres øvrige venlige Breve, saa ligger Skylden kun hos Eders Krydseres utrættelige Virksomhed, hvilke jeg kunde kalde for Pirater, hvis jeg agtede at efterligne Deres Exempel ved at spotte Modstanderes politiske Forholdsregler. Thi da Grunden til Krigen paa Eders Side, nemlig Retten til ved Parlamentsresolutioner at paalægge os Skatter, efter alle maadeholdne Menneskers Dom har været uretfærdig, saa maa ligeledes enhver Forholdsregel, som støtter sig dertil, være uretfærdig, og følgelig ere alle Eders Krydsere med deres Befalinger ikke andet end Pirater. Saa meget som Til bagebetaling paa Deres Bemærkninger om „troløse“ Forbundsfæller, og dermed nok om Politik.“

Om Frihedskampens religiøse Følger skriver han i et Brev af 28de Februar 1779 fra Rock Creek til P. Plowden i England: „De spørger mig om, hvorledes Congressen vil behandle dette Lands Katholiker. Derpaa kan jeg svare Dem, at Congressen ingen Autoritet eller Jurisdiction har med Hensyn til den indre Forvaltning eller de indre Forhold i de enkelte Unionsstater; disse blive selvstændigt ordnede ved de enkelte Staters Forfatninger og Love. Imidlertid kan jeg til min Glæde forsikre Dem, at næsten alle americanske Stater have indført det videste og fuldeste System af Tolerance; Statsbeskyttelse og Statsgunst udstrække sig i samme Maal til alle religiøse Bekjendelser. Romersk-katholske Borgere ere Medlemmer af Congressen og andre Forsamlinger og beklæde Embeder i Militair- og Civilforvaltningen ligesaa godt som de Andre. Jeg glæder mig meget paa Deres og mange andre Familiers Vegne over, at man begynder at følge samme Politik i England og Irland, og jeg kan ikke andet end troe, at De har America at takke for denne Velgjerning. Jeg haaber, at De snart vil nyde den i samme Omfang, som vi hertillands.“

(Fortsættes.)

Paven.

Paven er den christelige Religions Ypperstepræst, Vorherres Jesu Christi Statholder, den almindelige Kirkes Overhyrde og den hellige Petrus', Apostlenes Overhoveds Efterfølger.

Jesu Christi første Statholder, den første Pave, var alttaa den h. Apostel Petrus.

Enhver erindrer de mindeværdige Sætninger i Evangeliet, hvor Guds Søn først forjætter og derpaa overdrager ham Herredømmet over den hele Jord-

kreds. Jesus Christus opholdt sig i de Egne som ligge i Nærheden af Cæsarea i Judæa. For at prøve sine Disciples Tro spurgte han dem, hvad Folket tænkte om ham? De svarede ham: „Nogle troe, at Du er Johannes den Døber, Andre, at Du er Elias, Andre Jeremias eller ogsaa en gjenopstanden Profet.“ „Men“, spurgte Jesus, „hvem troe I mig at være?“ Og strax kastede den h. Petrus sig ned for hans Fødder, idet han udraabte: „Du er Christus den levende Guds Søn!“ Da var det, at der fra Herrens Læber udstrømmede Ord, som vidunderlig frugtbringende have lydt fra Aarhundrede til Aarhundrede, og som den Dag idag endnu lyde i Rom, hvor de med kæmpemæssige Bogstaver ere indgravede paa Apostilens Grav: „Salig er Du Simon“, sagde Jesus til sin Apostel, „thi hverken Kjød eller Blod har aabenbaret Dig hvad Du her siger, men min Fader som er i Himlen. Og jeg siger Dig: Du er Petrus, og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke, og Helvedes Magter skulle ikke overvælde den. Dig vil jeg give Himmeriges Nøgler, og Alt hvad Du binder paa Jorden skal være bundet i Himlen, og Alt hvad Du løser paa Jorden, skal være løst i Himlen.“

Du har uden tvivl ofte hørt denne Sætning i Evangeliet, men mon Du nogensinde tilfulde har overveiet dens hele Betydning og Dybde?

Læg nu først Mærke til, at det er Gud selv, som har inspireret den h. Petrus og lært ham Troessandhederne at kjende: „Ikke Kjød og Blod, d. e. ikke den sandselige Fornemmelse eller det naturlige Overlæg har aabenbaret Dig dette, men min himmelske Fader.“ Den h. Petrus er Faderens Udvalgte, derfor bliver han nu tillige Sønnens Udvalgte; „og Jeg, den menneskevordne Guds søn, heder det endvidere, Christus, Messias, for hvem Du skal aflægge Vidnesbyrd, „Jeg siger Dig“ — Jesus Christus taler her til den h. Petrus, Herren til Disciplen, Gud til sin Ypperstepræst, Religioneus Stifter og Overhoved, som siden sin Himmelfart throner i Himlen, taler

til den, som Han har udvalgt til at være det synlige Overhoved for denne sin Religion her paa Jorden, til at herske i sit Navn og med sin Myndighed! Til ham lyde disse Ord: „Jeg siger Dig: Du er Petrus“; Jeg ombytter dit Navn Simon med et nyt symbolsk Navn, og paa denne levende Petrus vil Jeg, som paa en urokkelig Klippe, bygge min Kirke; og Fastheden af denne Grundvold vil meddele den en saa vidunderlig Styrke og Varighed, at Helvedes Magter aldrig kunne overvælde den“. Du skal undervise min Kirke om Sandheden, og derved bliver den ufeilbar i Troen. Du skal lede den ad den Vei, som fører til en salig Evighed, og derfor bliver den hellig. Jeg betroer Dig min Kirke, jeg har kun den Ene, ligesom en Ægtefælle kun har en retmæssig Hustru. Hvilket er altsaa det Kjendemærke, hvorpaa Menneskene til alle Tider ville kunne skjælné den sande Kirke blandt alle de religøse Selskaber, som gjøre Fordring paa dette ophøiede Navn? Paa det ene sikre Kjendemærke, at den hviler paa Dig, at Du alene er dens Grundvold, dens Støtte, dens Midtpunkt, dens Fader, dens Hyrde, dens Lærer, dens Ypperstepræst! „Du er den Klippe, paa hvilken jeg vil bygge min Kirke“; alle andre saakaldte Kirker ere falske, ligesom den utro Hustru er falsk mod sin Ægtefælle, og tusinde og atter tusinde Gange uværdig til at bære hans Navn. Mit Rige er det, hvori Du hersker, min Lov er den, som Du lærer, Enhver som følger Dig skal allerede af denne Aarsag tilhøre mig, og hvo der løsriver sig fra Dig, løsriver sig fra mig og det evige Liv.

Følgelig kunne Helvedes Magter ligesaa lidt overvælde Kirken som de formaae at overvælde Dig. Der vil opstaae Forfølgere, Kjættere, Oprørere, frygt alligevel ikke, jeg er med Dig og paa Dig hviler min Kirke, som skal bestaae indtil Dagenes Ende. De som ville prøve paa at ødelægge Dig, ødelægge sig selv, idet de støde an mod Dig, som er Hovedhjørnestenen og Grundlaget for Alt i den sædelige Verdensordning. Og Omfanget af den Magt jeg giver Dig, skal komme til at staae i Forhold til Din op-

høiede Stilling og til Dit Kalds Fornødenheder. Alt hvad Du binder her paa Jorden skal ogsaa være bundet i Himlen, saaledes at Din Røst skal være Himlens Røst, og Dine ufeilbare Afgjørelser, skulle være den evige Sandheds Afgjørelser, saa at hvad Du velsigner, velsigner ogsaa Jeg, og hvad Du forbander, bliver ogsaa forbandet af Mig Lykkelig den, som gjerne og beredvilligt lytter til Petri Røst!

Dette er Meningen af Evangeliets Ord, og disse Ord have beskjemmet og ville altid beskjemme Protestanternes Oprør mod den romerske, apostoliske, katholske Kirke, som Paven, den h. Petrus' retmæssige Efterfølger, regerer.

(Sluttet.)

Cardinal Antonellis Testament.

(Sluttet.)

Jeg testamenterer den Helligaands Hospital 25 Lirer og andre 25 Lirer til de hellige Steder i Jerusalem. Jeg efterlader min Titularkirke i Santa Maria i Villa Lata min hvide Tunicella*); den røde efterlader jeg Kirken af San Agata alla Suburra, hvis Commende jeg er i Besiddelse af; den violette Messehagel efterlader jeg Klosteret af St. Marta, hvis Protector jeg er.

Jeg ønsker, at de hellige Redskaber og Kar i mit Privatcapel blive opbevarede for Capellet i mit Huus ved Qvirinalet, og de skulle tilhøre den Arving, hvem jeg overdrager selve Huset.

Jeg indsætter til mine Universalarvinger mine kjære Brødre, Philippo, Gregorio, Luigi og Angelo, min Neveu, Agostino, Gregorios' Søn og min anden Neveu, Paolo, Luigi's Søn, og jeg tildeler Enhver af dem, som jeg siden

*) et langt hvidt Overklædebon med Ærmer, den romerske Kirkes Diaconers og Subdiaconers Embedsdragt.

nærmere skal omtale, en Deel af mine Godser og Eiendele, og vil, at Enhver af dem skal bære de med Arven forbundne Byrder i Forhold til Værdien af det, han erholder.

Alle mine Meubler, Guldsager, Sølv-sager, Værdigjensstande og Effecter, mine Krav og de faa Penge, som muligen ville forefindes ved min Død, undtagen Samlingen af Stene og andre Ting, over hvilke jeg senere vil disponere, overgiver jeg til mine Brødre Philippo, Gregorio, Luigi og Angelo og beder dem om at ansee denne min Bestemmelse som et Beviis paa den oprigtige Kjærlighed, som jeg altid uden Forskjæl har havt til dem, og som et Tegn paa den Taknæmmelighed, som jeg altid har følt for den Hengivenhed, de ved enhver Leilighed have beviist mig.

Jeg testamenterer til min Neveu Agostino, hvem jeg, som ovenfor sagt, har indsat til Arving af mit Huus i Rom, beliggende i Nærheden af Qvirinalet, og som blev kjøbt af Grev Vimercati med Alt hvad deri forefindes i det Øieblik, da jeg skriver nærværende Testament, hvorimod jeg, hvis i min Dødsstund andre Gjenstande af hvilkensomhelst Art, som nu for Tiden ere min Bopæl i Vaticanet, der maatte findes, erklærer disse for mine Brødres Eiendom. Jeg testamenterer endvidere til min nysnævnte Neveu mit Privatcapels Utensilier, som jeg har i Vaticanet. Endelig testamenterer jeg til ham den Samling af Marmorstene med de respective Meubler, aldeles saaledes som de findes i min Bopæl i Vaticanet.

Men jeg erklærer, at jeg ikke forstaaer dette saaledes, at ogsaa Bjergkrystallerne skulle være indbefattede i nævnte Samling. Disse ere opbevarede i tre særegne Skrin, af hvilke det ene tillige indeholder Medaillerne, som jeg erklærer for mine Brødres Eiendom. Jeg testamenterer til min Neveu Paolo, Søn af min Broder Luigi, Arving, som anført, til de Godser, som jeg eier i Territoriet Ceccano og Omegn, Alt hvad der forefindes paa dem. Eftersom min Broder Angelo har havt den Taalmodighed altid at befatte sig med Administrationen af mine Besiddelser i Ceccano og Omegn, saa bestemmer jeg, at hverken min nævnte Neveu, eller nogen Anden har den Ret, under nogetsomhelst Paaskud at kræve Regnskab af ham for nævnte Administration, da han stedse har gjort Alt med mit Samtykke og stedse har overgivet alle Indtægter af disse Godser til mig. Endvidere anordner jeg, at Alt det, som ved min Død endnu

maatte være tilovers i Renter og Indtægter, samt at de naturlige Frugter saavel som de borgerlige Rettigheder, der ere knyttede til de nævnte Godser, for to Aar efter min Død, inclusive det, hvori jeg dør, tilfalde ham til fri Nydelse, idet han tillige vedbliver at lede Administrationen, ligesom han gjorde det, medens jeg levede, hvorhos jeg fritager ham for ethvert Regnskab, ja bestemmer, at Arvingen først kan tiltræde nævnte Godser to Aar efter min Død.

Jeg efterlader fremdeles min fornævnte Broder Angelo de to store Sølvvaser med Basrelieffer i Vasens corpus, som staae i mit Skriveværelse i Appartamento nobile i Vaticanet, og beder min Broder om at ansee og bevare dem som et Tegn paa min Hengivenhed for ham og paa Taknemmelighed for den kjærlige Opmærksomhed, som han har viist mig i min Levetid. Jeg beder ogsaa alle mine Arvinger om, at Alt hvad jeg efterlader i Møbler, Billeder og andre Gjenstande, bliver anvendt og opbevaret i deres respective Familier, for saaledes i alle Tilfælde at undgaae, at noget bliver solgt ved offentlig Auction.

Endelig anordner jeg, at mine nævnte Arvinger delo Arven efter de af mig truffne Bestemmelser, imellem sig paa en venskabelig Maade.

Endvidere testamenterer jeg de Tjenere, som ere i min Tjeneste, naar jeg dør, for deres Livstid hele deres Gage, naar de have tjent mig længere end 25 Aar. De som have tjent mig mindre end 25 Aar, skulle faae to Trediedele af deres Gage, og de, som have tjent mig mindre end 15 Aar, skulle faae en Trediedeel af deres Gage; og dette gjælder Alt for Livstid. Jeg bestemmer derhos, at denne min Disposition, skjøndt dette egenlig ikke behøver nogen Erklæring, ogsaa gjælder om begge de Geistlige, som høre til min Huusstand. Jeg forbyder udtrykkelig, at de som erholde disse Legater, tage Hypothek paa de Godser, som udgjøre mit Efterladenskab eller paa mine Arvingers, for saaledes at sikre sig deres Legater, og erklærer, at jeg har gjort dette Testat under den udtrykkelige Betingelse, at de ikke maae overdrage det til Andre, saa at, hvis Een eller Alle skulde troe at kunne gjøre dette, erklærer jeg dem at have forbrudt deres Legater, som kun ere en Act af Gavnildhed, og i dette Tilfælde kun efterlader Enhver af dem hundrede Scudi for een Gang.

Rom, d. 18de Januar 1871.

G. Card. Antonelli.“

Det mindre i Testamentet nævnte Blad med Overskriften: „Før mine Arvinger“, indeholder følgende Bestemmelser:

Mine Arvinger skulle udbetale følgende Legater: Til min gode Søster Rosalia, gift Sanguigni: 5000 Lirer. Til min Niece Anna Sanguigni, gift med Grev Poggi: 5000 Lirer. Til min Niece Lucia Antonelli: 5000 Lirer. Til min Niece Teresa Antonelli: 5000 Lirer. Min Niece Innocenza, formælet i Borgnana, skal have Vievandskarret med et Basrelief af Sølv, der fremstiller Christi Fødsel, og som staaer ved min Seng. Min Neveu Agostino det Uhr, som staaer paa Bordet med den h. Faders Vaaben, og som blev mig foræret af Hans Hellighed i Anledning af den h. Petrus' Centenario; min Neveu Domenico det Lommeuhr, som bærer mit Vaaben; min Neveu Paolo Uhret med Guldkjæde og mit Vaaben paa den ene og Indskriften paa den anden Side, som jeg bærer til daglig Brug; min Neveu Pietro tolv Sølvbestik, som jeg daglig har i Brug; min Svigerinde Marianna een af mine to store Sølvstager efter eget Valg. Den anden efterlader jeg min Svigerinde Peppina. Jeg efterlader min Svigerinde Minna det trekantede Sølvunderlag, som befinder sig paa mit Paradeskrivebord, og et af de to Mosaikskabe fra Florents, som staae i samme Værelse. Jeg testamenterer til min Svigerinde Vittoria Bækkenet med Sølvkar af engelsk Arbeide, saavel som Futteralet. Min Niecc Emma, Agostinos Ægtefælle, skal have alle mine Kniplinger*); hendes gode Moder Contessa Garcia den lille forgyldte Sølvservice, bestaaende i Cubaret, Caffekande, Mælkekande, Sukkerdaase og Kopper med Skoer, og beder hende om at modtage det som en Erindring om ham, som var taknemmelig for de mange Opmærksomheder, hun har beviist ham, medens han levede paa Jorden, og beder hende om at benytte sig af disse Ting ved sin Dejeuner.

Rom, 18de Januar 1871.

G. Card. Antonelli.

*) Som bekjendt ere de katholske Geistliges Rochetter og Alber besatte med Kniplinger.

Politisk Overblik.

Tydskland. De nye Valg til Rigsdagen have nu fundet Sted, og skjøndt der vil blive foretaget en Deel Omvalg i alle Partier, kan man dog allerede gjøre sig en temmelig klar Forestilling om disses fremtidige Styrke. De Nationalliberale og Conservative have omtrent holdt de gamle Stillinger. Centrum har vundet en Deel Stemmer, Socialdemokraterne meget betydeligt; fra nogle faa Stykker have de Udsigt til at rykke op til imellem 30 og 40. I en Forsamling paa over 300 er dette ganske vist kun et lille Mindretal, men dets Væxt er dog et Tidens Tegn og faaer stor Betydning ved den Omstændighed, at det navnlig er i de store Byer at den har fundet Sted. Dresden skal endog have Udsigt til udelukkende at blive repræsenteret af Socialdemokrater. Fremskridtspartiet, der kort før Valgene skilte sig fra de Nationalliberale, have tabt betydeligt, rimeligviis som Følge af, at en Deel af dette Parties Stemmer i Virkeligheden vare nationalliberale, der blot af Vane eller af Lyst til et mere velklingende Navn holdt til med Fremskridtet. Da nu Sagen kom til at dreie sig om mere end Navnet, da det gjaldt om at gaae med eller mod Regeringen, saa slog den nationale Natur naturligviis igjennem. De Nationalliberale ere meget stolte over Udbyttet. Maaskee fører Fremskridtspartiets Nederlag og Angsten for Socialisterne, der paa dettes Bekostning have høstet Gavn af det liberale Parties Splittelse, til en ny Sammensmeltning af samme, men rimeligt er det ikke. Regeringen ønsker det ikke, og de Nationalliberale foretrække vistnok Alliancen med de Conservative for en Fornyelse af det gamle Venskab med Fremskridtet. Regeringen faaer da i den nye Rigsdag en fast og sikker national-liberal-conservativ Majoritet, og imod Regeringen ville da staae: Fremskridt, Centrum, Polakker, Elsassere, Danske, Demokrater, Socialister og Particularister. Dette Mindretal er selvfølgelig ikke indbyrdes enigt. I een Henseende er imidlertid den nye Partigruppering af stor Betydning, idet Culturkampen — det confessionelle Spørgsmaal —, som en Følge af samme, ophører at afgive Grundlaget for Partidelingen og den politiske Kamp; denne vil herefter, som i adskillige andre Lande, væsenlig komme til at staae imellem Tilhængerne af politisk Lighed, borgerlig og personlig Frihed paa den

ene Side, og Bourgeoisiregimentet og det militaire Reactionsparties Mænd paa den anden Side.

Orienteu. Udsigterne til en fredelig Løsning gennem Conferencen ere saa godt som opgivne. Tyrkiet og de europæiske Magter staae hver paa sit principielle Standpunkt. Rumænien træder med hver Dag fjendtligere op imod imod Porten. Man seer heri en Antydning af Tydscklands fremtidige Holdning. Fyrsten af Rumænien er, som bekjendt, en Prinds af Huset Hohenzollern.

Kirkelige Efterretninger.

Hessen. „Wormser Zeitung“ beretter Følgende fra Oppenheim: Udtrædelserne af den evangeliske Kirke forøges fra Dag til Dag. Vi have nylig erfaret, at i Berchtholsheim ved Alzog er den 27de December forrige Aar 100 Personer med deres Familier gaaet over til „den frie protestantiske Menighed“, og at de have ladet deres Overgang attestere ved et officielt af Notarius Dapper i Wörstadt forfattet Actstykke.

Wilmington (Nordamerica). Hele Menigheden hersteds, som omfatter omtr. 100 Familier, som selv have bygget sig en Kirke, bestaaer paa to Personer nær af lutter Convertiter. De have en katholsk Skole, og Protestanterne fra Omegneo tage i stort Antal Deel i den katholske Gudstjeneste. Den 20. October f. A. optog Biskop Gibbons 23 Personer i den katholske Kirke.

Sydamerica. I de sydamericanske Stater synes det kirkelige Liv at gjøre Fremskridt. Først ophørte „Culturkampen“ i Brasilien, og derpaa fulgte Venezuela Exemplet. Nu vil ogsaa Ny-Granada indtræde i de Staters Række, der afkaste det liberale Aag og vende tilbage til den katholske Kirkes conservative Principer. Efterhaanden komme alle ærlige Folk til den Overbeviisning, at Frafaldet fra den katholske Kirkes Lære kun kan have Frafald fra al Sædelighed tilfølgge. Derfor har den katholske Bevægelse i sidstnævnte Stat betydeligt taget til i Omfang, ligesom ogsaa Krigslykken har havt et heldigt Udfald for de Conservative.

v. Hurck's Legat.

Ved Uddelingen af Kozlowski's Legat er en Portion af v. Hurck's Legat til Trængende af den katholske Menighed bleven ledig. De som ønske at komme i Betragtning ved Indstillingen til Nydelsen af nævnte Legatportion, have at indlevere deres Ansøgninger hos Undertegnede inden den 6. Februar. Det bemærkes udtrykkeligt, at der ikke kan tages Hensyn til tidligere maaskee allerede indgivne Ansøgninger.

Kjøbenhavn, den 16. Januar 1877.

Paa Forstanderskabets Vegne:
C. Freund.

St. Ansgariusforeningen

afholder sin aarlige ordinære Generalforsamling Søndagen den 28de Januar henimod Kl. 12 Middag efter Høimessen i Forstanderskabets Forsamlingsværelse i Præsteboligen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 21de Januar. 3die Søndag efter Epiphani. (Agnes, Jomfru og Mart.) — 22. M. Vincentius og Anasatsius, Martyrer. 23. Ti. Marias Troløvelse. 24. O. Timotheus, Biskop og Martyr. 25. To. Pauli Omvendelse. 26. F. Octav af Sct. Knud. 27. L. Johannes Chrysostomus, Biskop og Kirkelærer.

Søndagen den 28de Januar. Septuagesima. S. Ansgar, Danmarks Apostel.

Søndags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efter m. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 4. Søndagen den 28de Januar. 1877.

Indhold: Den første Biskop af Baltimore, John Carroll. Paven.
Hvilken er Jesu Christi sande Kirke? Politisk Overblik.
Kirkelige Efterretninger: Neapel, Rusland, England.

Den første Biskop af Baltimore, John Carroll.

(Fortsat fra Nr. 3.)

I Aaret 1784 havde P. Carroll den bedrøvelige Pligt, at være nødsaget til at forsvare den katholske Religions Sandhed imod en af sine forhenværende Ordensbrødre, som i mange Aar havde været hans Ven, hans Meddiscipel og Collega. Denne Ulykkelige, ved Navn Wharton, som var vendt tilbage til America og bleven Missionær i en lille Menighed i Worcester i Massachusetts, affaldt fra Troen og beskæftigede en Tid lang sig selv og et skandale-sygt Publicum med et til sin tidligere Menighed rettet Forsvarsskrift for sit Frafald. P. Carroll forfattede et fyndigt og fortræffeligt Forsvar for den katholske Lære imod dette Makværk og nødte Apostaten til Taushed. Langt farligere for Americas Katholiker var et Forlangende, som en Avis i New-York strax efter den nye Constitutions Indførelse opstillede: at man skulde meddele Protestantismen, som den egenlige Nationalreligion, særegne Privilegier.

P. Carroll svarede paa dette Angreb, som endnu kunde regne paa Sympathi hos Tusinder, med en veltalende Appel til Historien og de forenede americanske Staters constitutionelle Udvilling.

I samme Journal, hvori Angrebet stod, skriver han: „Forfatteren er maaskee ikke bleven sig sin Artikels objective Tendents bevidst, siden han endnu taler om almindelig Tolerance. Maaskee hører han til dem, som finde det forligeligt med Retfærdigheden, at visse Borgere, ene og alene for deres religiøse Overbeviisnings Skyld, blive udelukkede fra alle Samfundets Fordele og Hædersposter, naar man kun ikke ved Pinebæk og Mulct holder dem tilbage fra den Gudsdyrkelse, som deres Samvittighed billiger som den rigtige. Er det hans Mening, saa have Americanerne forgjæves forenet sig til en stor national Forening under den udtrykkelige Betingelse, ikke at ville lænkebindes ved nogen religiøs Testeed, og under den sikre Forudsætning, at skulle bibeholde alle naturlige Rettigheder, som de ikke udtrykkelig have frasagt sig. Paastaaer man maaskee, at de, som skulle udelukkes fra alle ærefulde og godt lønnede Embeder, ved Forræderi mod de forenede Stater have forbrudt Naturens fælleds Rettigheder eller de ved deres Indtrædelse i Statssamfundet udtrykkelig fastsatte Rettigheder? Det har Forfatteren ikke vovet at paastaae; deres Blod er flydt ligesaa rigeligt som de Øvriges for at sammenkitte den nationale Bygnings Uafhængighed. De have maaskee med større Samdrægtighed end noget andet Samfund medvirket til, at den Regeringsform blev antaget og befæstet, under hvis Indflydelse America allerede nu nyder Retfærdighedens, Fredens, Rigdommens, den sociale Ordens og den borgerlige og religiøse Friheds Velsignelser. Hvorledes skulle vi da characterisere et Forlangende, som ligefrem gaaer ud paa at berøve de Borgere deres lovlige erhvervede Rettigheder, som ikke blot ikke have forseet sig i noget, men tværtimod have indlagt sig de største Fortjenester? Er det sandt (som Forfatteren vil godtgjøre), at vore

Forfædre have forladt deres Hjem, have frasagt sig dets Rettigheder, og have begravet sig i denne nye Verdens uhyre Skove for den Religions Skyld, som han anbefaler som den fortræffeligste? Var den Religion, som de fire Sydstater medbragte til America, den begunstige Religion i det Land, de forlode? Forlode de første Katholiker, som kom til Maryland, deres Fædrelands Jord og Eiendom for at frelse den protestantiske Religion? Var dette de fromme Kvækeres Bevæggrund ved Colonisationen af Pensylvanien? Forlode de første Beboere af Jersey og New-York Europa af Frygt for at maatte opgive deres protestantiske Grundsatninger? Kan man med et Skin af Sandhed paastaae, at denne Bevæggrund har ledet Alle eller Flere af dem, som først coloniserede de fire østlige Stater? Da Hovedkjendsgjærningen bliver saa aldeles urigtigt fremstillet, er det intet Under, at Forfatteren mere og mere kommer i Vildfarelse. Han paastaaer, at den Religion, som han anbefaler, er bleven Grundlaget for dette nye og store Rige, og derfor kræver en Undtagelsesstilling. Kunde jeg ikke med samme Ret sige, at den Religion, som han anbefaler, opbød al sin Kraft for at kvæle dette Rige i dets Oprindelse, og at den endnu den Dag idag arbejder paa at hindre dets Fremvæxt? Thi kunne vi saa snart glemme eller oversee det heelt og holdent at vor nationale Velfærds bitreste Fjender netop bekjende sig til den samme Religion, som, i det Hele taget, har Overvægten i de forenede Stater? Hvilken anden Slutning vil en philosophisk Aand kunne drage heraf, end den, at det er latterligt, at ville udgive den protestantiske Religion for det vigtigste Bolværk for vor Forfatning, og at Grundlæggelsen af det americanske Rige ikke var et Værk af denne eller hin Religion, men fremgik af alle Borgeres fælleds Anstrængelser for at forsvare sig imod Voldsgjærninger, for at værne om deres gode Ret, og for at begrunde den fastere paa Retfærdighedens

og en ligelig og almindelig Friheds sunde og urokkelige Principer?“

Dette paa Historien grundede Forsvar for Katholikerne blev paa en Maade stadfæstet af den første Præsident George Washington, dengang hans katholske Medborgere, John Carroll i Præsteskabets Navn, og Carl Carroll af Carrollton, Daniel Carroll, Thomas Fitzsimmons og Dominicus Lynch i Lægfolkets Navn overbragte ham deres Lykønskninger til Overtagelsen af hans nye Embede. Han sagde i sit Svar: „Jeg haaber at see America i Henseende til Retfærdighed og Liberalitet i Spidsen for alle Nationer. Jeg forudsætter, at Eders Medborgere aldrig ville glemme den patriotiske Andeel, som I have havt i Statsomvæltningens Gjennemførelse og i Forfatningens Uddannelse, eller den vigtige Bistand, som de have faaet af en Nation, der bekjender sig til den romersk-katholske Tro.“

Efterat de forenede Staters Adskillelse fra England ved Freden til Versailles (1783) havde faaet en folkeretlig Character, laae ogsaa den Tanke nær, at løse Katholikerne fra den Forbindelse, som de hidtil havde levet i med Hensyn til den geistlige Jurisdiction, og det saa meget mere, som den apostoliske Vicar i London ikke var istand til at tilfredsstille deres religiøse Fornødenheder af Mangel paa de fornødne Personligheder. I en Petition af 6. September 1783 bad man den hellige Stol om ad adskille America fra London, ved at give det en Overhyrde med biskoppelig Jurisdiction, og gjorde tillige Forslag til en selvstændig Organisation af den amerikanske Mission. Paa en Biskop tænkte man endnu ikke, eftersom man maaskce holdt Oprettelsen af et Bispedømme for et Vovestykke og ikke for aldeles nødvendig. Imidlertid var Pius VI. allerede kommet denne Petition i Forkjøbet, og havde taget den hierarchiske Grundlæggelse af en amerikansk Kirke i Overveielse. Efter de nødvendige Raadslagninger i Rom lod han sin Nuntius Doria i Paris træde i Underhandlinger om denne Sag med den americanske Gesandt Dr. Franklin. Allerede den 28de Juli

1783 havde Cardinal Doria overgivet Franklin en Note til Congressen, i hvilken Nødvendigheden af en ny kirkelig Organisation for America blev begrundet. Valget imellem en Missionsbiskop eller en apostolisk Præfect blev overladt Congressen, og en Americaner eller et Lem af en mod America venligsindet Nation stillet i Udsigt til Embedets Besættelse. Den Venlighed og Bevaagenhed, med hvilken Christenhedens ældste Throne ærede den unge Republik, blev af Americanerne skattet paa tilbørlig Maade. Medens P. Carroll havde frygtet for, at Udnævnelsen af en Biskop af de seirende Republicanere kunde blive betragtet med mistroiske Øine, og derfor hos Cardinal Antonelli anbefalede Udnævnelsen af en Præfect, erklærede Congressen, at Spørgsmaalet vedkom en Gjenstand, som hørte til Enkeltstaternes Forvaltningsomraade, at efter Forfatningen havde alle Religionssamfund Ret til frit at organisere sig efter deres egne kirkelige Constitutioner, og at den hellige Stol ikke behøvede Congressens Samtykke til at oprette et Bispedømme i de forenede Stater.

Saaledes blev da efter den franske Nuntius' Ønske indgivet en Valgliste af den amerikanske Clerus. P. Carroll havde gjort alt muligt, for ikke at komme paa Valglisten, eller idetmindste kun som en Slags Tilhæng; og i Virkeligheden stod han ogsaa paa den som den Sidste. Men i Paris foreviste Nuntiusen Listen for Dr. Franklin, for at høre dennes Dom om de Foreslagne, og han erklærede, at P. Carroll ubetinget burde have indtaget den første Plads paa Listen saavel for sine fremragende Egenskabers som for sine udmærkede Fortjenesters Skyld. Franklins Anbefaling opnaaede sin Hensigt; P. Carroll blev udnævnt til apostolisk Præfect. At midlertidigt kun en Præfect og endnu ingen Biskop blev udnævnt, det havde Rom anset for det Rigtigste, fordi man havde taget Hensyn til den amerikanske Clerus' Betænkeligheder ved, allerede nu at oprette et Bispedømme. Hans Udnævnelse fandt Sted henimod Enden af Aaret 1784.

Den 22de September 1785 begyndte den nye Præfect

sin første Visitationsreise. Katholikernes Antal beløb sig dengang i Maryland til 16,000, i Pensylvanien til 7000, i Jersey og New-York til 2000, i det Hele til 25,000. Hele Missionen havde kun 24 Præster. af hvilke der var 19 i Maryland og 5 i Pensylvanien. New-York, som for Tiden tæller 300 Præster og 600,000 Katholiker, havde dengang hverken Kirker eller Præster.

Ved Visitationsreiserne blev det snart klart, at den apostoliske Præfects Fuldmagt ikke strakte til, og at Propagandaen fra Begyndelsen af havde truffet det Rigtige, da den foreslog snarlige Oprettelse af et Bispedømme. Belært af Kjendsgjæringer henvendte den amerikanske Missionsclerus sig nu til Rom for at faae en Biskop. Rom gik ind paa Andragendet og overlod det til Ansøgerne at bestemme baade Residentsen og Biskoppens Person. I Maimaaned 1789 bleve disse Bestemmelser afgjorte. Man foreslog til Bispesæde Gallipolis, en Missionstation i Ohio, Philadelphia, Unionens hidtilværende Centralpunkt, og Baltimore. Den sidste By blev foretrukken paa Grund af, at „den var den vigtigste By i Maryland, og denne Stat var det ældste og meest befolkede Arne-sted for den sande Religion i America“. Af de 26 Vælgeres Stemmer forenede de 24 sig paa John Carroll, og Valget hilstes baade i Rom og i America med almindelig og stor Jubel, og fik sin Stadfæstelse ved en pavelig Bulle af 14de Novbr. Pavens Statssecretair, Cardinal Antonelli, skrev i et Bullen ledsagende Brev til P. Carroll: „Det er en herlig og ophøiet Opgave, at frembære for Gud de første Frugter i denne Deel af hans Viinbjerg. Glæd Dig derfor over en saa stor Velsignelse, ikke blot for Din egen Frelses, men ogsaa for Andres Frelses Skyld, og over Forøgelsen af den katholske Tro, der, som vi tillidsfuldt haabe, vil udbrede sig stedse mere og mere i det fjerne Land.“ I det følgende Aars Sommer begav Monsign. Carroll sig til Europa, og blev viet til Biskop den 15de August 1790 paa Slottet Luthworth, Familien Welds Familiesæde, af den apostoliske Vicar af London, Charles

Warmesley, Biskop af Rama i. p. i. Festtaleren, P. Plowden, fremhævede den storartede historiske Sammenhæng imellem Rom, England og America, som Vielsens Sted paa en Maade symboliserede, med følgende Ord:

„Allerede har den katholske Religion udbredt sig indtil de yderste Grændser af Americas uhyre Fastland; Tusinder i disse Egne hige med varm Længsel efter Lærere i den katholske Sandhed; og, gjennemtrængte af Ærefrygt for den hellige Petrus' apostoliske Stol, have de forenet sig for af hans Efterfølger at udbede sig en katholsk Overhyrde, som ved sin Indsigt og sin Iver vil plante Petri Tro paa de Vildfarelsers Ruiner, som de første Colonister medbragte fra dette Land. Dog, skjøndt Britannien har smittet dem med Vildfarelser, saa have vi alligevel den Trøst at vide, at ogsaa deres Katholicisme umiddelbart nedstammer fra os. Ligesom vi i tidligere Tider have faaet vor Tro fra den hellige Gregor og vor Apostel, den h. Augustin, saaledes vil idag, efter et Mellemløb af 12 Aarhundreder vor ærværdige Overhyrde, Arvingen af vor Apostels Dyder og Møisommeligheder, paa Efterfølgeren af den h. Gregors Befaling vie den første Fader til og Biskop over denne nye Kirke, en Biskop, der, som vi tillidsfuldt tør antage, er bestemt til at arve de Velsignelser, som de, der først vare kaldte, i deres Utaknemmelighed stødte fra sig.“

(Fortsættes.)

Paven.

(Sluttet.)

Kort før sin Himmelfart stadfæstede Guds Søn høitideligt denne sin Forjættelse, da Nogle paa Grund af den h. Petrus' Forsyndelse mulig kunde have meent, at Han, om end

stiltiende havde tilbagekaldt den. „Simon, elsker Du mig?“ spurgte Jesus tre Gange sin Apostel. „Ja Herre“, svarede Simon ham tre Gange, „ja, Du veed, at jeg elsker Dig.“

Og saaledes udslettede han, ved tre Gange at bekjende sin Kjærlighed og Hengivenhed for sin Herre og Mester, den tredobbelte Fornægtelse, han havde gjort sig skyldig i. „Vogt mine Lam“, sagde Frelseren til ham; „vogt mine Faar!“ Jesu Christi Lam ere de Christne, som troe lytte til Hyrdens Røst; hans Faar ere Biskopperne og Præsterne, som ved Meddelelsen af Daaben og Sacramenterne og ved Underviisningen i den sande Tro veilede de Christne til det evige Liv. Saaledes er da den h. Petrus høitideligt indsat til Overhyrde for den ene sande Kirke af Jesus Christus selv, forinden han opfoer til Himlen.

Paven, Biskoppen for Staden Rom, i hvilken By den h. Petrus var den første Biskop, er denne store beundringsværdige Apostels Efterfølger. Pius IX., den nuværende Biskop af Rom, nedstammer i en uafbrudt Rækkefølge af Paver fra dette Apostlenes Overhoved. Den h. Petrus lever endnu i Pius IX.; han befaler, underviser, styrer hele den christelige Verden gennem Pius IX. eller rettere sagt: Jesus Christus selv lever i ham og virker i ham, for gennem ham og ved ham at være sin synlige Kirkes synlige Overhoved. Det er ikke Mennesket, som Katholikerne ære i Pius IX., det er Jesu Christi Statholder, ja det er Jesus Christus selv, der ligesom overskygger ham og meddeler ham sit ophøiede Kongedømme over sine Disciple. Som Menneske bør Paven vistnok ogsaa udmærke sig ved en dydig Vandel og allerede derved afnøde os vor Agtelse, og dette er ved Forsynets Styrelse i Reglen ogsaa Tilfældet. Men om han end var lastefuld, hvilket ikke er umuligt, saa vilde hans Myndigheds guddommelige Majestæt dog ikke krænkes derved, ligesom jo en Fader ogsaa altid, fordi han er Fader, æres af sine Børn, selv om hans Opførsel ligeoverfor dem er dadelværdig. Paven er ligesom to Personer, Pave og Menneske. Som Menneske er han mere eller mindre

roesværdig, eftersom han besidder mere eller mindre gode Egenskaber.

Fra den h. Petrus' Tid indtil vor nuregerende Pave Pius IX. har der været 258 Paver. Blandt disse have flere end 50 vundet Martyrkronen, eller have udmærket sig ved en saa overordenlig Fuldkommenhed og sædelig Reenhed, at de ere blevne optagne blandt Helgenerne. Kun to eller tre have vanhelliget den h. Petrus' Stol ved svære Synder. Størstedelen af dem vare derimod Mænd af en fremragende Duelighed, Gudsfrygt og Nidkjærhed for Guds Ære og Kirkens Bedste. Dog tør man vistnok paastaae, at Ingen i høiere Grad end vor nuregerende Pave, Pius IX., har besiddet den for Dyden særegne Ynde og Elskværdighed. Guds Fred lyser fra hans Ansigt, en klar Ro, Velvillie, Godhed, Forstand, en mild Munterhed, alle disse Egenskaber udmærke denne beundringsværdige Mand, som altid bliver sig selv lig. Hans regelmæssige Træk, det ubeskrivelige Udtryk i hans Øine, den høie Anstand i hans Væsen, Alt vidner om Dydens Skjønhed. Han er paa eengang den christelige Kirkes Overhoved og den kjærlige Fader.

Lykkelig den Christen, som kan modtage Pavens Velsignelse, og især en saadan Paves Velsignelse! Lykkelig hver den, som kan gjøre en Pilgrimsreise til Rom og der see den h. Petrus' Efterfølger frembære det hellige Offer over den h. Petrus' Grav, naar han opløfter og fremstiller den skjulte Gud, hvis Ypperstepræst og Statholder han er, til det troendes Folks Hyldning.

Hvilken er Jesu Christi sande Kirke?

Der findes omtrent 8 à 10 religiøse Samfund, hvoraf hvert enkelt paastaaer at være Jesu Christi sande Kirke. Det er derfor af største Vigtighed at skjælne imellem, hvilket af disse Samfund der har Ret, og hvilke der bedrage sig selv og vildlede Andre. At tilhøre den ene sande Kirke er nemlig det Samme som at tilhøre Christus, og gjenuem Jesus Christus at tilhøre den himmelske Fader. At fornægte denne Kirke er derfor det Samme som at fornægte Jesus Christus og adskille sig fra Gud. Vi have allerede paaviist, hvorledes Vorherre selv i sit Evangelium har givet os et aldeles ufeilbart Middel til klart og tydeligt at kunne kjende hans Kirke; i det 16de Capitel af den h. Matthæus' Evangelium siger Herren nemlig til Simon Petrus, en af hans tolv Apostle: „Jeg siger Dig, Du er Petrus og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke.“

Jesus taler her om sin Kirke, om sine troende Disciples store Samfund; han har altsaa en Kirke; han har altsaa indstiftet og dannet et religiøst Samfund her paa Jorden, som er bestemt til at forene alle de over Jordens Kreds udbredte Christne til et eneste Legeme. Altsaa er den første tydelige Følgeslutning af Evangeliets Orden, at Jesus kun har een eneste Kirke. Han siger ikke mine Kirker men min Kirke. Den anden er det hermed givne Beviis for, at den bekjendte Talemaade: „Alle Religioner ere gode og Enhver bliver salig ved sin Tro“, er falsk og ugudelig.

Den eneste sande Jesu Christi Kirke er den, som hviler paa den h. Petrus, som har den h. Petrus til Overhoved, Lærer og Ypperstepræst — Petrus, der fremfor alle Andre er udvalgt af Christus: „Jeg siger Dig, at Du er Petrus, og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke.“ Er det da ikke en historisk Kjendsgjerning, klar som Dagen og umulig at benægte, at den romersk-katholske,

apostoliske Kirke er grundet paa den h. Petrus, Roms første Biskop, den første Pave, hvis 258de Efterfølger vor nuværende Pave Pius IX. er? Siden den h. Petrus gaaer saaledes denne Værdighed i Arv fra en Pave til en anden, for saaledes det ene Aarhundrede efter det andet at fortsætte og forplante Overhyrdeembedet over hele den hellige Kirke.

Ifølge det her Sagte er den katholske Kirke Jesu Christi eneste sande Kirke, Guds Børns sande Familie paa Jorden; alle andre Kirker, man give dem hvilket Navn man vil, ere altsaa falske Kirker, som hverken ere udgaaede fra Gud eller føre til Gud, som stride mod Evangeliet, og som ei have Ret til at paaberaabe sig en guddommelig Stadfæstelse.

Ethvert retskaffent og gudfrygtigt Menneske er følgende, fra det Øieblik han erkjender sin Vildfarelse, i sin Samvittighed forpligtet til træde ud af den falske Kirke, i hvilken han har været saa ulykkelig at blive født og indtræde i Jesu Christi Hjord, d. e. den katholske Kirke. Hvis han er saa lykkelig at være født Katholik, bør han takke Gud derfor sit hele Liv igjennem og være beredt til at lide Alt, selv Døden, hellere end i et eneste Punkt at unddrage sig den Lydighed mod Paven, som er den Eneste, til hvem Christus har sagt: „Vogt mine Lam, vogt mine Faar!“

Der gives altsaa Intet, hvorefter man lettere kan forske sig Vished, end om, hvorvidt man tilhører Jesus Christus og hans hellige Kirke. Det er hertil tilstrækkeligt at vide, hvilken Kirke der har Paven til Overhoved, og da slutte sig til denne Kirke. Det er en Undersøgelse, som kun udfordrer sund Fornuft, og som ikke overstiger Nogens Fatteevne.

Politisk Overblik.

Orienteu. Conferentsen er strandet og Magternes Repræsentanter ere gaaede hver sin Vei. Porten har nemlig erklæret, ikke at kunne gaac ind paa de Forslag, der vare stillede den i Conferentsen som Ultimatum, og den har i denne Beslutning faaet fuldstændig Tilslutning af det saakaldte store Raad, i hvilket ikke blot Tyrkerne, men ogsaa Repræsentanter for de græske Christne toge Deel, og disse sidste skulle navnlig med megen Iver have tilraadet at forkaste Magternes Forslag. At disse Forslag fra et tyrkisk Synspunkt vare meget lidt antagelige, kan være, men at de græske Christne skulle paa eengang være blevne saa begejstrede Osmanner, som de efter deres Holdning i det store Raad have faaet Udseende af, er meget usandsynligt. Man faaer næsten Indtrykket af, at her foreligger en lille russisk Intrigue. De Herrer græske Patriarcher m. m. have her maaskee ikke gjort andet end at hjælpe Rusland til Opnaaelsen af sit Ønske — Krig. Katholikernes Repræsentant var ikke tilstede i Raadet. Protestanternes stemte for Modtagelsen af Conferentsens Forslag. At Fjendtlighederne skulle lade vente længe paa sig, er ikke sandsynligt. Rusland har nu naaet sit Maal, at kunne begynde Kampen samtidigt med, at det ved sine Forhandlinger og Indrømmelser paa Conferentsen som sædvanlig har givet sig Udseendet af den meest yderliggaaende Kjærlighed til Freden, og rimeligviis opnaaet at sikre sig de andre Magters Neutralitet. Tydskland er for Øieblikket afgjort paa russisk Side. Man vil endog vide, at den tydske Gesandt har virket ivrigt for, at Conferentsen ikke skulde føre til noget Resultat, og der hersker i flere Kredse en almindelig Frygt for, at det skulde være Bismarks Plan at faae Rusland indviklet i en Krig med Tyrkiet, for at faae frie Hænder ligeoverfor Frankrig, som man i Berlin kun med megen Uro seer komme til Kræfter. Tydsklands officielle Blade paa-staae rigtignok, at alt dette er et Opspind af fransk Phantasi, at Frankrig selv har forsøgt paa at skabe en russisk-fransk Alliance imod Tydskland, og at denne er mislykket, navnlig paa Grund af Tydsklands milde Holdning, hvorfor man nu er meget forbitret i Frankrigs Hovedstad. Hvilken Forklaring der er den rette, vil Tiden vise; de have begge ikke saa lidt for sig.

Kirkelige Efterretninger.

Neapel. Hertuginde Ravaschieri i Neapel har nylig udgivet en Bog under Titel: „Storia della carità napoletana“, hvormed hun agter at vække Interessen for christelige Kjærlighedsgjæringer. Bogen bærer paa Titelbladet det Motto: „Til Minde om min Lina, som en Dag, da hun saae mig græde over hendes Smerter, sagde til mig: Moder, der gives saa mange Fattige, som maae lide langt mere.“ At see sit eneste Barn i saa store Smerter og endelig dødt, det blev den Kilde, af hvilken denne brede Strøm af Kjærlighed udrandt, og Mindet om den uskyldige Engel, som satte den i Bevægelse, blev en værdig Anledning til at udvikle den. Men saaledes har Gud tusinde Gange føict det, at netop bitre Livserfaringer og Prøvelser bærede Hjertet for de meest heltemodige Offere; og det vidner derfor om høist tarvelige Begreber om Naadens Veie, naar en bekjendt dansk folkekirkelig Forfatter lader haant om Convertiterne, fordi mange af dem under haarde Prøvelser ere blevne Katholiker, og Hjem søgelser have aabnet deres Øine for Sandheden. Da 1873 Neapel hjem søgtes af Choleraen, da saae man den nævnte ædle Dame tiltrods for al Fare ile fra Kvarteer til Kvarteer for at yde de Forladte Hjælp. Men Epidemiens Ophør endte paa ingen Maade hendes kjærlighedsfulde Virksomhed. Med al Kraft tog hun sig af de allerede bestaaende Veldædighedsanstalter og arbeidede paa at vække den slappede Aand. Instituter for blinde Piger, Tilflugtshuse, Folke- og Søndagsskoler bleve fornyede ved hende. For bedre at kunne sørge for de Fattiges daglige Fornødenheder aabnede hun Folkekjøkkener paa forskjellige Steder. Men det, som var den største Velgjerning, indbragte hende ogsaa de fleste Fortrædeligheder og Bitterheder. Ingen, som i Medfør af sit Embede er forpligtet til at beskæftige med Fattigvæsenet og Uddelingen af Gaver, vil være uvidende om, hvor megen Taalmodighed der hører til, kun nogenlunde at tilfredsstille de fattige Folkeclasser, og hvor megen Forsigtighed, for ikke at blive et Offer for hæsle Intriguer tiltrods for al udviist Kjærlighed. Saaledes hændtes det ogsaa denne høie Dame. Et i de nye Kjøkkener ansat Individ, som havde gjort sig skyldig i Utroskab og derfor var blevet straffet, besluttede sig til at hævne sig og det paa ægte sydlandsk Maneer, med

Dolken i Haanden. Stødet var rettet mod Hertuginde, men traf hendes Tjener dødeligt. Dog, den stærke Kvinde lod sig ikke skræmme, men fortsatte sine Kjærligheds-gjerninger. For Tiden staaer hun i Spidsen for en Anstalt, der beskæftiger sig med at opdrage Tjenestepiger, uden dog derved at lade sig afholde fra at besøge alle Slags Syge og Fattige i deres Hjem. En saadan Christendom har den katholske Kirke til alle Tider og alle Steder udøvet og givet saa lysende Beviser paa, at selv de Andersledestroende have meent her at skulle gjøre en Undtagelse og efterligne Katholikernes Exempel.

Rusland. Russerne optræde for nærværende Tid som de Christnes Beskyttere i Tyrkiet, medens de forfølge Katholikerne i Rusland. Og, for at man ikke skal drage det Sidste i Tvivl, hidsætte vi her Følgende af „Golos“, et russisk Blad, der allermindst kan beskyldes for et fjendtligt Sindelag mod den russiske Regering. Ingen, som er nærmere bekjendt med Forholdene, vil derfor lægge stor Vægt paa Russevennernes Forsikring om, at Rusland mener det godt med Katholicismen. „Golos“ beretter nemlig Følgende: „Et meget stort Antal af de polske Katholiker, som først for kort Tid siden ere traadte over til „den sande Kirke“ — o: den schismatiske russiske Statskirke, hvis Overhoved Gzaren er — vedbliver tiltrods derfor at annamme de h. Sacramenter efter den romerske Ritus og lade deres Børn døbe efter den romerske Kirkes Forskriver. Denne Handlemaade, som strider mod den Gjenforening med den orthodoxe Kirke, som de i et frivilligt(!) underskrevet Actstykke have bekjendt sig til, og deres Forsvar for samme beroer paa en vrang Opfattelse af Actstykkets Indhold. De paastaae nemlig, aldrig at have havt den Hensigt at underskrive noget andet end en Forsikring om deres Troskab mod den russiske Kaiser og aldrig at have havt til Hensigt at skifte Religion. — Mange Personer blive i dette Øieblik forfulgte af Statsprocuratoren ved Retten i Warschau. Man opsøger dem, som ere stævnede for at have ladet deres Børn døbe efter den romerske Kirkes Ritus, og paa hvem Straffelovbogens § 190 finder Anvendelse, som forbyder Forældre og Formyndere at lade deres, den orthodoxe (schismatiske) Kirke tilhørende Børn døbe i en anden Kirke under Straf af otte til sexten Maaneders Fængsel. Foruden denne Straf agter man endnu at anvende andre Forholdsregler. Staten kan f. Ex. overgive saadanne Forældres Børn

til Slægtninge eller ogsaa til Fremmede, for af dem at opdrages i den russisk-orthodoxe Tro.“ Det sees af disse „Golos“ Udtalelser, hvor stor Katholikernes Frivillighed har været ved at antage den orthodoxe Tro. Man har simpelthen bedraget Folk, idet man tvang dem til at underskrive noget, hvorom de ikke vidste, hvad det indeholdt. Derefter kan man endvidere vurdere Bladenes Ytringer om den orthodoxe Kirkes Fremskridt under den „milde“ Alexander. Efter aldeles paalidelige Kilder foregaaer Conversionen i Rusland paa følgende Maade: En schismatisk Pope, ledsaget af en Afdeling Kosakker, holder Gudstjeneste i en Katholikerne fratagen Kirke. Kosakkerne tvinge Folk ved Hug og Bajonetstød til at overvære denne saakaldte Gudstjeneste, og saaledes have de da sluttet sig til den orthodoxe Kirke. Regeringen stempler derpaa denne Voldsgjerning til en frivillig Conversion, og de officielle Aviser forkynde det heldige Resultat for hele Verden. Saaledes skeer det da ogsaa, at de Aviser, som tage den russiske Regerings officielle Paastand for Sandhed blive førte bag Lyset.

London. Efter den „katholske Almanak“ for Aaret 1877 er der i England, Wales og Skotland 2088 katholske Præster og 1315 offentlige Kirker og Capeller. I Sammenligning med forrige Aar er Antallet af Præster voxet med 64 og af Kirker med 21. Det katholske Dioces Salford (Manchester) havde i 1851 fire og fyrretyve Præster og Kirker; nu har det, foruden 34 Ordenscapeller, 89 offentlige Kirker med 188 Præster. De saakaldte Dissenters, d. e. Secter — Englænderne ere ikke saa indskrænkede at regne den 200 Millioner Medlemmer omfattende romersk-katholske Kirke blandt Secterne, som Forfatteren til den kirkelige Oversigt i „christelig Calender“ til sin Privatfornøielse gjør — sætte sig stedse imod, at den paa det Offenliges Vegne foretagne Folketælling inddeler Folket efter Confessioner. Grunden hertil kan man nok gjætte. Derfor kan heller ikke Katholikernes Antal angives saa afgjort sikkert som ønskeligt; men at deres Antal er i stadig Tiltagende og det i store Proportioner, er hævet over al Tvivl.

Elisabeth-Foreningens

vanlige Møde udsættes til Søndagen den 4de Februar, Kl. 5½ Efterm.

St. Ansgariusforeningen

afholder sin aarlige ordinære Generalforsamling Søndagen den 28de Januar henimod Kl. 12 Middag efter Høimessen i Forstanderskabets Forsamlingsværelse i Præsteboligen.

Rettelse i Nr. 3 S. 34 L. 13 fr. n. Storhed L.: Storheder.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 28de Januar. Septuagesima. Den h. Ansgars festlige Mindedag. — 29. M. Frants af Sales, Biskop. 30. Ti. Martina, Jomfru og Mart. 31. O. Petrus Nolascus, Bekj. 1. Februar. Tø. Ignatius, Biskop og Martyr. 2. F. Marias Renselse (feires offentlig paa førstkommende Søndag); Kl. 8¼ Messe for Jesu Hjertes Broderskab. Kl. 7½ Aften Broderskabsandagt med Prædiken. 3. L. Ansgar, Biskop, Apostel for Danmark.

Søndagen den 4de Februar. Sexagesima. Mariæ Renselse.

Søndags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Quartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 5. Søndagen den 4de Februar. 1877.

Indhold: Mariæ Renselse eller Kyndelmisse. Den første Biskop af
Baltimore, John Carroll. Politisk Overblik. Kirkelige
Efterretninger: Kjøbenhavn.

Mariæ Renselse eller Kyndelmisse.

Nogle Uger efter de tre hellige Kongers Bortgang fuldkommedes, som den hellige Evangelist Lucas beretter, Marias Renselsedage efter Mose Lov. Enhver jødisk Moder, som havde født en Dreng, maatte nemlig fremstille sig i Templet paa den fyrretyvende Dag efter Fødselen, for der under Offer, Velsignelse og Bøn at opnaae den lovmæssige Reenhed, eftersom hun hidtil som ureen havde været udelukket af Templet. Loven befalede, at en saadan Moder skulde frembære et aargammelt Lam til Brændoffer og desuden endnu en Due eller Turteldue til Offer for Synden. Men hørte Moderen til de Fattiges Classe, var det hende tilladt, istedetfor Lammet at offre en anden Due eller Turteldue.

Desuden befalede Loven, at alle Førstefødte skulde fremstilles i Templet, offres til Herren, og, saafremt Drengen ikke var af Levi Stamme, løskjøbes med fem Sekel Sølv,

Dette var blevet anordnet af Herren til en bestandig Erin-
dring om den Nat, i hvilken Morderenglen havde dræbt
alle Ægypternes Førstefødte, men forskaanet Israels Første-
fødte.

1. Det er aabenbart, at den jomfruelige Guds Moder
Maria var fuldkommen undtagen fra begge disse Love, baade fra Løskjøbelsens og Renselsens Lov. Thi med-
rette bemærker den h. Hilarius: „Naar en Konges Søn
og Arving af en Krone er undtagen fra al Byrde og
Tjenestepligt, som Landets øvrige Børn ere underkastede:
med hvor langt større Ret var da ikke Jesus Christus,
den himmelske Faders eenbaarne Søn og Verdens Frelser,
fri for al Forpligtelse til at løskjøbe sig?“

Tilmed havde jo Maria ikke paa menneskelig Viis,
men ved den Helligaands Kraft undfanget og ved et
Vidunder født sin Søn og var ikke bleven uren ved
denne høihellige Fødsel, men meget mere bleven helliget
af al Helligheds Ophav; men ikke desto mindre vilde den
allersaligste Jomfru underkaste sig Loven og stille sig
paa samme Trin som alle andre Mødre. Hun kjendte
jo den hemmelighedsfulde Betydning af sin Gang til
Templet: at hun dermed skulde frembære et Offer for
den himmelske Fader, langt rigere end alle de, som hidtil
vare blevne frembaarne i Templet — et Offer, som var
Hans uendelige Majestæt fuldkommen værdigt. Hun
skulde nu frembære sin Eenbaarne som et Morgenoffer
— Ham, der engang som Aftenoffer skulde forsonen den
guddommelige Retfærdighed og forløse Adams syndige
Slægt fra den evige Død. Og hun vilde — som hendes
guddommelige Barn — ved den ydmyge og frivillige
Underkastelse under Loven, give os alle et lysende Ex-
empel paa Lydighed, for at i Fremtiden Ingen skulde
holde sig for stor, for hellig eller for dannet til at under-
kaste sig Kirkens Love.

2. Saaledes beredte da den hellige Gudsmoder med
sin jomfruelige Gemal sig til Reisen til Jerusalem. De
besøgte endnu engang Krybbehulen for at tage Afsked

med dette hellige Naadested; endnu engang bad de inderligt paa det Sted, hvor det guddommelige Barn var bleven født, og takkede den himmelske Fader af Hjertet for alle de Velgjerninger, som Han havde viist dem og hele Verden paa dette Sted; de kyssede de ærværdige Klipper, som deres Barns hellige Legeme havde berørt, og udgøde Taarer ved Tanken om de mange vidunderlige og uudsigelige Ting, som de havde oplevet i Klippegroten. Ak, hvor vanskeligt faldt det dem ikke at skilles fra den fattige Hule, som den Allershøieste havde udkaaret til sin Søns Fødselssted, og som den Helligaand ved saa herlige Vidundere af Naade havde indviet til en Helligdom for alle Aarhundreder!

Ved Dagens Frembrud begav den hellige Familie sig paa Reisen. Maria sad paa Muldyret med det guddommelige Barn paa sit Skjød; Joseph førte Dyret og glædede sig med en stille og salig Glæde over, at han var bleven værdiget at være den Allershelligstes beskyttende Ledsager og den trofaste Vogter over den kostbareste Skat i Himlen og paa Jorden. Saaledes droge de langsomt ned ad Høien, paa hvilken Bethlehem laae. Taarer fyldte deres Øine ved Tanken om den Velsignelse, der var vederfaret den alderstegne Davids Stad, og om, hvor lidt dens Beboere havde erkjendt dette. Ak, der var — paa nogle fromme Hyrdefamilier nær — intet Menneske, der viste den nyfødte Konge den skyldige Ære. Ingen brød sig om det huldsalige, naadefulde Barn; kun Maria trykte det til sit kjærlige Moderhjerter. Dog, hvad Menneskene i deres Haardhertighed og Blindhed fersømte, det søgte den fornuftløse Skabning at erstatte. Thi see, ligesom paa Reisen fra Nazareth til Bethlehem, saaledes holdt Muldyret ogsaa her pludselig stille under et gammelt Terebinthetræ, som stod ved Veien; og Træet neiede og bøiede de mægtige Grene over sin Skaber, som om det vilde hylde Ham. Maria hvilede lidt under Træet; derpaa satte det hellige Tog sig paany i Bevægelse, og snart stode de udenfor Jerusalems Mure.

Overvei her, christelige Sjæl, de smukke og indholdsfulde Ord, med hvilke den ærværdige Ludvig af Granada hilser Jesusbarnet og dets hellige Moder ved deres Indtog i den hellige Stad: „Saa trød da ind, o Jomfru“, siger han, „og før dit huldsalige Barn ind i Byen! See her, o Barn, den store By, som Du engang skal forherlige ved saa mange og saa forbausende Vidundere! Her skal Du udføre den største og meest underfulde Gjerning, en Gjerning større og herligere end selv Verdensaltets Skabelse; thi det er lettere for Almagten at skabe en Verden end at forløse den. See, o elskelige Barn! her er Valpladsen, hvor Du med fem Stene skal kæmpe med Goliath! Med dit allerhelligste Legemes fem Vunder og med det hellige Korsens Spyd skal Du dræbe ham. Her skal Du overvinde ham, her hugge Hovedet af ham, her berøve ham hans Rov, her døde Døden ved Din Død og tilintetgjøre Synden ved Syndens Straf! See her Valpladsen, hvor Du engang skal optræde som den stærke Helt; læg nøie Mærke til den og maal den nøie, for at Du kan blive kjendt med dens Længde og Brede. Nu bæres Du derind paa den huldsalige Jomfrues Arm — men engang skal Du selv optræde og bære Korset samt den Forbandelse, der tynger paa det. Opløft nu Dine søde og uskyldige Øine til hint Bjerg ved Staden: der skal Du give og faae: give Dit Liv og faae Seiren! Der skal Du ved Din Død ødelægge Syndens Rige og udstøde Mørkets Fyrste. O, hvor forskjælligt vil hint Offer være fra dette! Her bliver Du offret og strax løskjøbt; men der vil Du blive offret og selv være Løskjøberen. Idag bliver Du løskjøbt med fem Sølvstykker, men da skal Du løskjøbe Verden med Dine hellige fem Vunder. Idag bliver Du offret paa Simeons Arme, men da skal Du offre Dig selv paa Korsets Arme. Her, o spæde Barn, bliver Du frembaaren som Morgenoffer, men der som Aftenoffer!“

3. Stille og ubemærket drog den hellige Familie igjennem Jerusalems Gader til Templet. Der kom den

ærværdige Præsteolding Simeon dem imøde. Det var blevet ham aabenbaret af den Helligaand, at han ikke skulde see Døden, førend han havde seet Israels Trøst, den forjættede Messias. Dreven af en hellig Længsel kom den gudoplyste Mand idag i den tidlige Morgenstund til Templet; og, saasnart han mødte den hellige Familie ved Templets Indgang, erkjendte han strax ved den Helligaands Indskydelse, at Barnet var Forjættelsens Barn. Thi Maria syntes ham som omgivet af Lysglands, og det guddommelige Barm straaledede ham imøde i himmelsk Skjønhed.

Den hellige Jomfru blev ført til det Sted, hvorpaa den lovbefalede Renselse pleiede at fuldbyrdes. O Du allerreneste, pletfrit undfangne Guds Brud, som var reen før Christi Fødsel, reen i Fødselen og reen efter Fødselen, o Jomfru, som overgaaer alle himmelske Aander i Hellighed! Hvad mon Du har tænkt, da Du stod der lig enhver Synderinde, og som den allerfattigste Kvinde frembar to Duer som Renselsesoffer? Rigtignok vidste Du, at der ikke var noget Ureent i Dig, men ikke desto mindre fordybede Du Dig med sand Ydmyghed i Din Ringheds Afgrund, idet Du overveiede, at det ene og alene var Guds frie Naades Fylde, som havde fritaget Dig for alle andre Menneskers Syndighed! Nedsænket i saadanne ydmyge Tanker stod Maria foran Renselsesalteret, medens Præsterne forrettede de foreskrevne Bønner, lyste Velsignelse og slagtede de to Duer, den ene til Brændoffer og den anden til Forsoningsoffer.

Enhver christelig katholsk Moder vil ihukomme Marias Gang til Templet og hendes priisværdige Ydmyghed, da hun frembar sit Renselsesoffer, naar hun, nogle Uger efter sit Barns Fødsel, for første Gang igjen betræder Guds Tempel. Thi lad være, at det gammeltestamentlige Renselsesoffer ikke mere gjælder i Christi Kirke, saa staaer dog den ligesaa rørende som betydningsfulde Skik, at velsignelse Barselkvinderne endnu ved Magt den Dag idag.

En christelig Moders første Udgang efter sin Nædkomst er til Kirken, til Herrens Huus. Der lyser Præsten

Velsignelsen over hende med de af Kirken udvalgte smukke Ord, og hun selv nedbeder i øm Modertroskab den Allerhøiestes Naade over sit nyfødte Barn; og medens hun nedlægger den lille Offermønt paa Alteret, erindrer hun med Andagt det tarvelige Ducoffer, som Maria frembar i sin Renselses Time.

4. Efterat Renselsescæremonierne vare fuldkommede, førte Oldingen Simeon den allerseligste Moder med hendes Barn til det Alter, hvor Fremstillingen og Udløsningen af de Førstefødte foregik. Hun lagde Barnet paa Offerbordet. Et overnaturligt Lys syntes at opfylde hele Tempellet: nu var jo i Sandhed Guds Herlighed i Helligdommen; Troens Øie saae Himlen aabnet over den, og et Lyshav udgyde sig fra den hellige Treenigheds Throne over Naadens Barn. I denne Stund opfyldtes Propheten Aggæus' Spaadom: „Endnu en liden Stund, og Jeg vil bevæge Himlen og Jorden og Havet og det tørre Land. Og Jeg vil bevæge alle Folkene, og Folkenes Forventede vil komme. Og Jeg vil fylde dette Huus med Herlighed, siger den Herre Sabaoth . . . ; og dette sidste Huses Herlighed skal blive større end det førstes, og Jeg vil give Fred paa dette Sted, siger den Herre Sabaoth.“ (Aggæus 2, 7. 8.) Maria havde nu den forventede Fredens Fyrste paa sine Arme, og opoffrede Barnet til dets himmelske Fader. Gud var nu legemligt kommen til dette Tempel, og derved blev dette Tempel langt mere forherliget, end naar Gud i det gamle Testament steg ned i en lysende Sky og dens Glands opfyldte Tempellet. Marias kjærlige Moderarme omslutede den Gud, hvem Himmel og Jord ikke kunne fatte! Han var nu som et lille Barn nærværende i Tempelts vidtstrakte Haller!

Men overvei og betragt det vel, o christelige Sjæl, at Moderen til dette Tempels Herre, om hvem der er skrevet: Min er Himlen og min er Jorden og al dens Fylde — er bleven i frivillig Armod lig de hebraiske Mødre af den lavere Folkeklasse, som paa deres Renselsedag ikke engang kunde frembære et Lam, men kun et

Par Duer! Saaledes vilde Jesus og Maria her paany give os et Exempel paa deres Kjærlighed til Fattigdommen. Murene af Dit Huus, o Herre, glimrede af Guld og Sølv; men Du, o Herre over dette Huus, drager ind i Din Helligdom som et fattigt Barn, baaret af en fattig Jomfrues Arm!

Ved Fremstillingshøitideligheden var der flere Præster tilstede. En af dem tog Barnet fra Moderens Arme i sine Hænder, løftede det op over Offerbordet, hvorpaa Jesu Forældre offrede de fem Sølvmonter og løskjøbte dermed og udløste paa den lovbefaalede Maade deres lille Søn.

(Sluttes.)

Den første Biskop af Baltimore, John Carroll.

(Fortsat fra Nr. 4.)

Mærkværdigviis mødtes Biskop Carroll paa Hen- og Tilbageisen paa samme Skib med Dr. Madison, den anglicanske Biskop af Virginien. Madison gik til England for at sikre den anglicanske Succession for sin Kirke. Men langt fra, at denne Sammenkomst hidførte nogen Ubehagelighed, havde den langt mere det Resultat, at den erhvervede den elskværdige Biskop den anglicanske Biskops stedsevarende Venskab og Høiagtelse. Biskop Carroll ankom den 7de December til sin Residents og blev paa en høitidelig Maade indført i sit Embede den næstfølgende Søndag.

Det er ikke til at undres over, at den nye Biskop ved Tiltrædelsen af sit Embede følte sig overvældet af den store Opgave, som Forsynet havde lagt i hans Haand. En Missionskreds paa 100,000 Kvadratmile laae foran ham, udstrakt fra det ene Ocean til det andet, endnu ikke

forbunden ved Sporveie, og for en stor Deel endnu bevoxet med Urskov. Hans Menigheder boede Hundreder af Mile fra hverandre ved dette udstrakte Lands Søer og Floder, for det meste uden stadige Præster og kun af og til besøgte af en Missionær. Mange af dem havde begravet sig i de kæmpemæssige Skove, og i Kamp med Naturen, for at udbytte dens skjulte Skatte, glemte de høieste Klenodier, deres udødelige Sjæl og Guds Kjærlighed. Tusinde Andre levede adspredte iblandt de mægtige heterodoxe Secter, afholdte af dem, forsaavidt de ikke brød sig om deres nedarvede Tro, men stedse truede og hindrede, naar de med ubøiet Mod paakaldte de dem af Forfatningen givne Rettigheder. I Landets vestre Deel boede Tusinder af Indianere, som i Kampen med de hvide Colonister gik den beklagelsesværdige Skæbne imøde, at de for evigt skulde savne den sande Civilisations Velsignelser tilligemed deres Hjemstavns Jorder og deres Frihed. Men det, som opfyldte den troe Sjælehyrde med endnu større Bedrøvelse, var Vantroens Aand, som dengang frit og aabent paa triumpherende Vinger drog igjennem Verden. „Vantroens Aand“, udbryder Biskop Carroll i sin Tiltrædelsestale, „hersker seirrig og vover uden Frygt at undergrave Dydens og Reenhedens hellige Grundmure. Fuldstændig Tøilesløshed i Tale og alle Forførelseskunster blive udøvede paa den meest skamløse Maade; ja, man er fristet til at sige uden Protest fra Samvittighedens Side. Ak! vil det staae til mig at opkaste en Vold imod alle disse Forførelseskunster af Laster og Usædelighed?“ Hvilke Farer selv Geistligheden var udsat for i Frihedens Land, det havde Whartons Frafald endnu for kort Tid siden viist paa en rystende Maade. Dertil kom Stridigheder, som adskilte Katholikerne indbyrdes, ødte deres Kræfter og gjorde dem latterlige for Protestanterne. Og til dette kæmpeagtige Arbeide paa sædelig Gjenfødelse og Troens Udbredelse havde Biskoppen kun 24 Præster.

Imidlertid lagde Biskop Carroll Haand paa det store Værk fuld af Tillid til Gud. Han stillede sin Kirke under

den allersaligste Jomfrues særegne Beskyttelse, og han skulde snart erfare denne Beskyttelses heldbringende Virkninger. Fremfor Alt lod han sig ikke ved sin Opgaves vide Omkreds forlede til at løse den paa en overfladisk og forhastet Maade.

„Min Hovedomsorg er“, skriver han i et Brev, „at kalde vedvarende Institutioner tillive. At reise igjennem en Landsby, hvor man før ikke har seet en katholsk Præst, at leie et Meetinghuus eller en Kirke af den protestantiske Prædicant for at holde en Prædiken, at drage omkring i Byen med den Bekjendtgjørelse, at en Præst vil prædike i et bestemt Huus og udtale sig om Kirkens Lære, det er en Skik, som Mange blandt os have vedtaget for at udbrede Religionen. Men jeg gad hellere see en Præst vedblive paa det samme Sted, med en efterhaanden fremvoxende Menighed, end tyve saadanne Reiseprædicanter. Den eneste Virkning, jeg kan iagttage ved hin Fremgangsmaade, er den, at Menneskene for en kort Tid spile Øinene op og sige, at Taleren prædiker godt eller daarligt; men saasart han er gaaet sin Vei, saa tænker man ikke mere paa ham.“

Som det fremgaaer af et andet Brev, agtede han strax efter sin Ophøielse, ved en Dioceanforsamling, at sørge for en mere grundig Organisation. Men først den 21de October 1791 var det ham muligt at sammenkalde den attraaede Synode, og den 7de November forsamledes hans Generalvicarer Jacob Pellentz, Robert Molyneux, Anton Fleming, hans Seminariedirectør Charles Nagot, og sex andre Præster i Baltimore. Denne Forsamlings Actstykker bleve paany udgivne af det senere Provincial-concil i Baltimore fra Aaret 1829 ikke blot som værdifulde Mindesmærker om den første americanske Biskops Sjæleiver, Klogskab og Videnskab, men ogsaa som Love af blivende Værd. Ved Siden af den gudstjenstlige Festkredsens Ordning omtale de hovedsagelig Meddelelsen af de hellige Sacramenter og Ordningen af det præstelige Levnet efter det tridentiniske Concils Vedtægter. Med

Hensyn til de materielle Fornødenheder var den unge Kirke heelt og holdent henviist til de Troendes Almisser — juxta antiquum Ecclesiae morem (efter Kirkens ældgamle Skik); og efter samme Skik blev en Trediedeel af Offergaverne bestemt til Præsternes Underhold, en anden til de Fattiges Understøttelse, og en tredje til at bygge og pryde Kirker og til at beskoste Gudstjenesten. Forsamlingen advarer paa det alvorligste imod blandede Ægteskaber, og, hvor de ikke kunde undgaaes, holdt man strængt paa Opfyldelsen af de kirkelige Betingelser. Af stor culturhistorisk Interesse for et Land, i hvilket Blaamanden almindelig ansaaes for en Vare, er en Bestemmelse, som indskrænker de til at indgaae et Ægteskab fornødne religiøse Kundskaber til det Allernødvendigste, for saaledes at kunne gjøre de ulykkelige i Frihedens Land undertrykte Slaver deelagtige i Ægteskabets sacramentale Naade og den store Gudsfamilies Velsignelser. Dette ene Decret har tilvisse nyttet Blaamændene baade i Himlen og paa Jorden mere end al den philanthropiske Snak, som lige fra Unionens Stiftelse gjænlød over hele Landet fra det stille Ocean indtil Atlanterhavet, og siden fandt sin blodige Udgang i en fordærvelig Broderkrig.

Strax efter at Forsamlingen var endt, henvendte Biskop Carroll sig i et Hyrdebrev til sit Dioces for at offentliggjøre de vigtigste Bestemmelser af almindeligt Indhold. Isærdeleshed opfordrede han deri til at understøtte Academiet i Georgetown, for at han deri kunde uddanne det til denne store Mission fornødne Antal af Præster. Han havde allerede begyndt at grundlægge denne Anstalt i Aaret 1788, da han endnu kun var apostolisk Præfect. I Aaret 1789 blev den første Bygning opført, og i det paafølgende Aar blev Anstalten aabnet under Ledelse af Præsterne Plunkket, Molyneux og Neale. Under sit Ophold i England erholdt dets modige Grundlægger ikke blot rigelige pecuniaire Understøttelser, men ogsaa, ved Underhandling med Sulpitianeren P. Emerich, Haab om at kunne besætte Lærerposterne ved Anstalten med et Antal

af lærde Professorer. Allerede i Juli 1791 ankom den første Coloni fra St. Sulpice til Baltimore, nemlig de Herrer Nagot, Garnier, Tessier, Dalavau, Levadoux og fem Seminarister. Efter de første Sulpitianere fulgte snart andre Præster der gjorde det muligt for den utrættelige Biskop ikke blot at uddanne Førstegrøden af en indenlandsk Clerus, men ogsaa at omdanne de første Missionærs ambulante Stationer til faste Poster og lægge Grundstenen til Bispedømmer.

Allerede i Aaret 1790 blev der stiftet et Carmeliterindekloster og et Huus af Mariæ Besøgelse; snart fulgte en Skare af barmhjertige Søstre, som under Ledelse af Convertitinden Elisabeth Seton hurtigt udbredte sig over alle Stater i Unionen, overalt virkede Vidundere af Barmhjertighed og Kjærlighed, og grundlagde den christelige Barmhjertigheds Rige. Biskop Carroll tog sig paa det varmeste af disse Ordener. Ligesom han ansaa deres Bøn og den aandelige og legemlige Barmhjertigheds Gjerninger for de mægtigste Forkæmpere for den christelige Civilisation, saaledes meddeelte han dem ogsaa med Glæde sit Raad og sin virksomme Understøttelse. Den høihjertede Forstanderinde for de barmhjertige Søstre i America kaldte ham derfor ved flere Leiligheder sin Frelser fra mangfoldige Vanskeligheder, for Grundlæggeren og Beskytteren af sine velsignelsesrige Anstalter.

Iblandt de Præster, som den europæiske Revolution havde forviist til America, befandt sig Medlemmer af de gamle berømte Ordener af den h. Augustin, Dominicus og Franciscus, af hvilke de første fik Fodfæste i Philadelphia og Dominicanerne i Ohio, og temmelig hurtigt grundlagde blomstrende Anstalter. I Aaret 1805 blev det ogsaa gjort et Antal Ex-Jesuitter muligt, igjen at forene sig med det i Rusland bestaaende Selskab. Biskoppen overdrog dem deres tidligere Missioner i Maryland og Pensylvanien samt Ledelsen af Anstalten i Georgetown, medens det biskoppelige Seminarium forlagdes til St. Mary. I September 1803 blev, foruden mange mindre Bygninger,

den første katholske Kirke i Boston fuldendt, og i Juli 1806 Grundstenen lagt til den nuværende Cathedralkirke i Baltimore. I Aaret 1808 var Kirkernes Antal allerede steget til 80, og Præsternes til omtrent 70, og var altsaa i Løbet 20 Aar forøget til det Tredobbelte.

(Sluttes.)

Politisk Overblik.

Orienteu. Tyrkiets Beslutning om at forkaste de europæiske Magters Conferentsforslag synes idetmindste i Øieblikket at have fremkaldt almindelig Bestyrtelse. Man synes, navnlig i Petersborg, at have meent, at Porten, naar den ikke strax i Eet og Alt faldt tilføie, kun havde Udsigt til Undergang. Herpaa har man bygget sin stolte fordringsfulde Optræden, og i Overensstemmelse hermed har man forberedt Krigen. Nu viser det sig, at man heri fuldstændig har forregnet sig. Tyrkiet afviser roligt Magternes Forslag, og dets Forsvarsevne viser sig ved nærmere Eftersyn at være langt mindre slet, end man havde ventet. Dertil kommer Grækernes Holdning. Vi meddeelte sidst, at de græske Christnes Repræsentanter i det store Raad havde stemt sammen med Tyrkerne for at forkaste Conferentsens Forslag; vi formodede, at der bagved dette forbausende Phænomen stod russiske Intriguer; men hvad der i den senere Tid er fremkommet tyder paa, at her foreligger et Udtryk for Grækernes Mistillid og Frygt for den af Rusland støttede panslaviske Nationalbevægelse. Man synes hos Grækerne, ligesom andre Steder, at have faaet Øinene op for, at den russiske Maade at beskytte de Christne paa, er langt haardere for disse end den tyrkiske Maade at forfølge dem paa. Resultatet heraf er da blevet, at Rusland nu er reduceret til Slaverne alene. De andre europæiske Magter ere naturligviis ikke utilfredse med den saaledes fremkomne Situation; thi at Ruslands Stilling er vanskelig, er utvivlsomt, og at de ikke have noget herimod, er ikke mindre utvivlsomt, om end af forskjællige Grunde. Tydskland ønsker — siger man —

Krig mellem Rusland og Tyrkiet, og skal have gjort sit til paa Conferentsen at hidføre det nuværende Resultat, i det Haab, at Rusland saaledes maatte blive beskæftiget i den nærmeste Fremtid. De andre Magter, navnlig England og Østerrig, ønske først og fremmest Fred, og at Conferentsen strandede, var dem vistnok høist imod, men den Kraft og Bestemthed, hvormed den tyrkiske Regering, støttet til Befolkningens Repræsentanter, uden Hensyn til Religionsforskjæl, optræder, og den Forvirring, der synes at have gjort sig gjældende i Petersborg, gav Haab om, at Freden dog maatte blive bevaret, om end paa anden Maade end man havde ventet. Den russiske Hær er nemlig, som det synes, meget slet organiseret, og om en Knusning af Tyrkiet er der næppe Tale mere. Kampen vil i alle Tilfælde blive meget haard og maaskee langvarig; den vil svække Rusland for adskillige Aar, og der kan af samme opstaae Combinationer og politiske Forbindelser, der kunne blive i høi Grad skæbnesvangre for den russiske Magtstilling. Rusland er nu ganske vist klar herover; men det er frivilligt, eller drevet af Folkestemningen og Concurrencen med de hemmelige Selskaber gaet saa vidt, at det ikke ret vel nu kan vige tilbage. Hvem der nu naaer sine Ønskers Maal — Fyrst Bismark eller Fredsvennerne — er derfor for Øieblikket meget vanskeligt at sige. Tyrkiet siges at ville slutte separat Fred med Serbien og Montenegro, og saa med Energi gennemføre sin nye Forfatning og de i samme lovede Reformer. Hermed vilde Paaskuddet til Krig blive Rusland vanskeliggjort, og ethvert nogenlunde sikkert Haab om Alliancer briste for det. Det maatte da begynde Krigen alene og med en stor europæisk Opinion imod sig. At man skulde vove Sligt i Petersborg, er meget tvivlsomt. De sidste Efterretninger gaæ ud paa, at Serbien har erklæret sig villigt til at slutte en saadan separat Fred med Tyrkiet; men naar man heri vil see et Beviis paa, at Rusland har bestemt sig til Fred, er dette vistnok uberettiget. Serbiens Venskab, ja Tillid til Rusland, er betydeligt kjølnet i den sidste Tid. Man venter ingen Gebetsudvidelse ved dettes Hjælp og har heller ikke Grund dertil. Rusland ønsker ikke noget stort og uafhængigt Serbien; det vil selv beherske Syd-Slaverne uden Concurrenter; men naar man i Belgrad kun har Udsigt til at bytte det magelige tyrkiske Vasalforhold med et høist generende russisk, saa var det meget forstaaeligt, om man foretrak Fred med Tyr-

kiet fremfor at maatte hjælpe Rusland til Opnaelsen af visse ærgjærrige Planer, der i alle Tilfælde vilde lade det sydslaviske Førerskab, der dog nu tildeels udøves af Serberne, heelt og holdent at blive til et russisk Monopol.

Kirkelige Efterretninger.

Kjøbenhavn, den 29. Januar. Igaar høitideligholdt den herværende katholske Menighed det aarlige Minde om sin Kirkepatron og Danmarks Apostel, Sanct Ansgar, paa en smuk og værdig Maade. Under den af den apostoliske Præfect, Prælat Grüder, i Sct. Ansgars Kirke celebrerede Levitmæsse med Prædiken, udførtes den særdeles klang og effectfulde „Missa Secunda“ af Hasler med vanlig Præcision og meget Liv; men navnlig var det dog denne Messes mageløs bløde og andagtsfulde „Benedictus“, som gjorde et gribende Indtryk. Ogsaa det som Offeritorium indlagte „Ave verum“ er en herlig og stemningsfuld Composition. — Efter endt Gudstjeneste Kl. 12 afholdt den herværende Ansgariusforening sin aarlige Generalforsamling under sin Formand Grev Holsteins Ledelse. Mødet var iaar langt talrigere besøgt, især af Foreningens mandlige Medlemmer, end i de tidligere Aar. Efter Oplæsning af Protocollen fra forrige Generalforsamling forelagde Foreningens Kasserer, Grosserer Lohrer, det reviderede Aars-Regnskab over Foreningens finansielle Status og en Beretning om Bestyrelsens Arbejde i det henrundne Aar. Da det heraf viste sig, at det paa Foreningens Forlag udkommende Blad, „Nordisk Kirketidende“ ikke endnu kan bære Omkostningerne ved Udgivelsen, men kræver pecuniære Offre fra Foreningens Side, fremhævede Kassereren det Beklagelige i den Omstændighed, at de danske Katholiker vise saa liden Interesse for Bladet, at Mange af dem hellere ville udgive otte Kroner eller mere om Aaret for at læse Blade, der nedrive den katholske Religion, end offe fire Kroner om Aaret for at forskaffe sig og deres Familie en god og gavnlige Lecture, som „Nordisk Kirketidende“ unægtelig byder dem. Denne Kassererens Udtalelse foranledigede derpaa en livlig Debat

mellem Foreningens Bestyrelse om, hvorledes den ønskelige Deeltagelse for Bladets større Udbredelse kunde ventes opnaaet. Den Tanke, at Bladet burde benyttes som eneste Organ for alle Beretninger og Meddelelser fra samtlige katholske Menigheder og Foreninger her i Landet, fandt almindelig Tilslutning, og Kirketidendens Redactor erklærede sig villig til at gjøre de fornødne Skridt for at opnaae Opfyldelsen af dette af Generalforsamlingen udtalte Ønske. Efterat Formanden derpaa endnu engang varmt havde anbefalet alle Foreningens Medlemmer en kraftig Understøttelse af „Nordisk Kirketidende“, indbragte han nogle Forslag til mindre væsentlige Ændringer i Foreningens Love angaaende Valget af Revisorer, hvilke alle eenstemmigt vedtoges.

Senere hen paa Eftermiddagen var der hos den apostoliske Præfect foranstaltet et Middagsselskab, hvortil foruden D'Hrr. Geistlige og Kirkeforstandere de herværende katholske Foreningers mandlige Bestyrere vare indbudne. Den Omstændighed, at Hr. Præfecten paa denne Dag første Gang viste sig med de forskrivtmæssige Tegn paa sin nye Værdighed som pavelig Huusprælatus, gav ved denne festlige Sammenkomst Anledning til Udtalelser om det kirkelige Prælatur baade fra Præfecten selv og fra Ansgariusforeningens Formand, idet denne i velvalgte og hjertelige Ord udbragte den Høiærværdigste Prælatus Skaal og derhos særlig betonedes, at den h. Fader ved denne Udnævnelse, foruden at hædre vor kirkelige Overhyrde, og yde hans Virksomhed iblandt os sin allerhøieste Anerkjendelse, samtidigt ogsaa har givet alle danske Katholiker et talende Beviis paa sin faderlige Velvillie og Bevaagenhed. Den overordenlig gemytlige Stømning, der herskede ved denne festlige Sammenkomst, vil være alle Deeltagerne i kjær Erindring.

Under den høitidelige Aftenandagt i Sct. Ansgars Kirke meddeelte den af Pastor Zurstrassen holdte Prædiken en smuk og practisk Veiledning om, hvorledes Danmarks Katholiker skulle vise sig ikke blot som Sct. Ansgars ægte Børn, men ogsaa som hans sande Efterfølgere, ved efter hans Exempel hver i sin Kreds at arbeide hen til den Troes Udbredelse, som Danmarks store Apostel først har grundlagt her i Norden. Et udtryksfuldt femstemmigt „Veni Sancte Spiritus“, et yndigt „Panis angelicus“ med „Tantum ergo“ bidroge umiskendeligt til at vække Andagt, saa at vi her atter havde Leilighed

til at overtøye os om, hvor meget en god og værdig Kirkesang, saaledes som den jævnlig udføres i Sct. Ansgars Kirke, formaaer paa den offentlige Opbyggelses Omraade. Skjøndt den betjener sig tildeels af samme Midler som den verdslige Salon- og Theatermusik, mærker man dog snart, hvor himmelvidt forskjellige dens kydske og ædle Harmonier ere fra hine smægtende og vellystige Melodier, der ere beregnede paa at kildre Ørene og smigre den finere eller grovere Sandselighed. Den ægte Kirkesang er ved sin vidunderlige Alvor og ophøiede Simpelhed en tro og værdig Commentar til den hellige Texts Ord og udtrykker disses hele Indhold og Betydning paa en mere ideal og aandig Maade, end selv den meest fuldendte Declamation formaaer at gjøre det. Vi kunne derfor ei heller tilbageholde en Ytring af vor Forundring og Beklagelse over, at denne Sag eiheller langt fra finder en saa almindelig Understøttelse iblandt den katholske Menigheds Medlemmer, som den i Virkeligheden fortjener. Thi dersom dette var Tilfældet, burde Choret's Personale være langt talrigere end det er, og vilde da sølvfølgelig ogsaa kunne præstere endnu glædeligere Resultater, end dets faa men nidkjære Sangere ved deres ufortrødne og uegennyttige Anstrængelser allerede have opnaaet. Vi finde, at deres virksomme Understøttelse burde ikke blot ansees som en Æressag, men som en reen Nydelse i dette Ords ædleste Forstand, og som en virkelig god og hellig Sag for alle dem, som have Evne dertil. F.

Den offentlige Examen

med Kirkeskolens Elever afholdes i Skolelocalerne i Fredericiagade Nr. 15 i Bagbygningen: Mandagen d. 5. Februar i begge Drengelasser, Tirsdagen d. 6. Februar i begge Pigealasser fra Kl. 8 Form. til Kl. 2, og Onsdagen d. 7. Februar i Forberedelsesklassen fra Kl. 9. Form. Børnenes Forældre eller Værger samt alle Skolens Venner indbydes herved til at overvære denne Examen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 4de Februar. Sexagesima. Marias Renselsesfest eller Kyndelmisse. Den høitidelige Lysevielse i Sct. Ansgars Kirke begynder Kl. 9½. — 5. M. Agatha, Jomfru og Mart. 6. Ti. Ikukommelse af Jesu Lidelse. 7. O. Romvald, Abbed; Kl. 8½ Messe for Ansgariusforeningen. 8. To. Johannes af Matha, Bekj. 9. F. Blasius, Biskop og Martyr. 10. L. Octav af Sct. Ansgars Fest.

Søndagen den 11. Februar. Qvinqvagesima.
Søn- og Søndagsgudstjeneste som sædvanligt.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Qvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 6 Søndagen den 11te Februar. 1877.

Indhold: Mariæ Renselse eller Kyndelmisse. Den første Biskop af
Baltimore, John Carroll. Politisk Overblik. Kirkelige
Efterretninger: Kjøbenhavn.

Mariæ Renselse eller Kyndelmisse.

(Sluttet.)

5. Hermed vare alle Lovens Bud fuldkommede. Offrene vare frembaarne og Høitideligheden fuldendt; nu kunde Oldingen Simeon give sit Hjertes inderligste Følelser Luft. O, med hvilken Længsel havde han ikke ventet denne Time! Den hellige Evangelist fortæller os om ham: „Og see, der var en Mand i Jerusalem, ved Navn Simeon, og denne Mand var retfærdig og gudfrygtig, og han ventede Israels Trøst, og den Helligaand var i ham. Og det var ham aabenbaret af den Helligaand, at han ikke skulde see Døden, førend han havde seet Herrens Salvede. Og han kom af Aandens Drift i Templet; og da Forældrene førte Barnet Jesus ind, for at gjøre for Ham efter Lovens Vedtægt, tog han Ham paa sine Arme, prisede Gud og sagde: Herre! nu lader Du Din Tjener fare i Fred efter Dit Ord, thi mine Øine have seet Din Frelse, som Du har beredt for alle

Folks Aasyn: Et Lys til Aabenbarelse for Hedningerne og til Forherligelse for Dit Folk Israel.“

Hvo formaaer at tolke den ærværdige Oldings Tanker og at skildre hans Hjertes salige Fryd, da han med sine legemlige Øine saae Bønhørelsen af sine mange Bønner og længselsfulde Sukke, saae Gjenstanden for sin mangeaarige udsigelige Længsel, saae Messias! Med hvilke Følelser af brændende Kjærlighed udstrakte han ikke sine skjælvende Arme mod det huldsalige Baru, mod Guds dyrebareste Skat! I Sandhed, den ædle, ganske i Gud levende Mands Glædestaarer, hans fromme mod Himlen vendte glædestraalende Blik og de brændende Kys, han trykte paa Barnets Læber: det var et Takoffer — saa reent, saa sandt og saa gudvelbehageligt, som intet andet, der nogensinde var blevet frembaaret i det gamle Testament. Vel havde Du Ret, lyksalige Olding, naar du nu ønskede at opløses og skilles fra denne Jord. Thi hvad kunde denne Verden endnu byde dig, efterat du havde smagt din Frelzers Sødhed? Og hvorledes kunde Døden endnu forfærde dig, efterat du havde sluttet en saa inderlig og uopløselig Pagt med Livets Ophavsmand og Gjengiver? Gid jeg maatte kunne see min Dødstime saa rolig og saa fuld af Trøst imøde! Og gid da ogsaa jeg — saliggjort ved min Forlørsers naadefulde Besøg i den hellige Communion — med glad Tillid maa istemme din Lovsang: „Nu lader Du, o Herre, Din Tjener fare i Fred; thi mine Øine have sect Din Frelse!“

Simeon betegner denne Frelse i Christus som et Lys til Aabenbarelse for Hedningerne. Han mindedes nemlig den gamle Spaadom af Propheten Isaias, der hentydende til Messias havde udraabt: „See, jeg har gjort Dig til et Lys for Hedningerne, for at Du maa aabne de Blindes Øine, forløse de Fangne fra Fængsel og Mørke; og Folkene skulle vandre i Dit Lys.“ Simeon seer nu dette herlige og vidunderlige Lys, og den gamle og svage Olding priser dette Lys med en Ynglings Begeistring; til dette saliggjørende Lys henviser han alle fremtidige Slægter. Heraf

kommer det, at den Fest, Kirken har indsat til Minde om denne Tildragelse, ikke blot heder Jesu Fremstilling eller Mariæ Renselse, men ogsaa Mariæ Lysmesse (Kyndelmisse, af det islandske Ord Kyndill, d. e. Lys, kynda: at tænde, og missa: Messe. Jfr. Molbech: Dansk Ordbog). De Kjerter, som idag indvies, tændes og bæres omkring i høitidelig Procession, ere nemlig Sindbilleder paa Christus, det sande Himmellys, som af Simeon høitidelig anerkjendes og prises som sit Folks Frelse og Herlighed.

Men naar Herlighed og Frelse udstømmer fra dette Himmellys, hvorefter kommer det da, at Simeon derefter henvender sig til Maria og saarer hendes Moderhjerter med de Ord: „See, denne er sat til Fald og Opreisning for Mange i Israel og til et Tegn, som skal modsiges; men ogsaa din egen Sjæl skal et Sværd gjennembore, for at mange Hjerters Tanker skulle aabenbares?“ Luc. 2, 35. Ak, det var en Spaadom om den sørgelige Kjendsgjerning, som den hellige Evangelist Johannes hundrede Aar senere fremhæver med de Ord: „Lyset skinnede i Mørket, men Mørket forstod det ikke“ (Joh. I.), 9: vilde ikke forstaae det. Alle de, som havde en god Villie og i sand Anger beklagede deres Vildfarelser paa Vantroens, Vrangtroens og Syndens Veie, alle disse fik Naade til at vende sig mod Lyset i Christus, til at reise sig af Dødens Mørke og blive Guds Børn. De derimod, som kaldte deres Aands Nat for Lys og deres Forblindelse for Viisdom, de vendte sig i deres Stolthed og Vrede bort fra Lyset i Christus, modsagde det og forkastede det, og fra nu af blev deres Aands Nat endnu mørkere, og deres Fald endnu dybere og mere gruopvækkende end tilforn.

O kjære Smertensmoder Maria, hvor hjertelig er ikke min Medlidenhed med Dig ved denne Simeons Spaadom, som Du aldrig mere kunde glemme, og som maatte gjøre Din Moderglæde saa bitter! Men anderledes kunde det jo ikke være; som den Fuldkomneste af Alle skulde Du paa det Inderligste være forenet med din Søn Christus. Og ligesom Din guddommelige Søn altid havde sit bitre

Kors og alle de skrækkelige Smerter, som han engang skulde lide, for Øie, saaledes burde det ogsaa Dig, hans høitvelsignede Moder, at see stadig Dine Lidelser for Øie, for i Fremtiden paa den fuldkomneste Maade at tage Deel i hans uendelige Herlighed.

Saa standser da Eders Klager, I Syge, I Fattige og Bedrøvede! Den himmelske Fader omgaaes Eder jo paa samme Maade, som han omgikkes sin uendeligt elskede Søn og hans Moder. I ville dog Alle kalde det Lægemedel godt, som en Fader bereder for sin elskede Søn: hvorledes skulde I da kunne forkaste de jordiske Gjenvordigheders Lægemedler som altfor bitre, naar den evige Fader har blandet den saaledes for sine to Udvalgte og har givet dem den at drikke?

6. Men paa den høie Mærkedag, da det guddommelige Barn i Templet i Jerusalem blev anerkjendt som Verdens Lys, skulde ikke blot Mænd, men ogsaa Kvinder have deres Stedfortræder. Derfor fortæller den hellige Evangelist videre: „Der var og en Prophetinde, Anna, Phanuels Datter af Asers Stamme; hun var høit bedaget og havde efter sin Jomfrustand levet syv Aar med sin Mand, men var nu en Enke paa fire og firsindstyve Aar, og veeg aldrig fra Templet, idet hun Nat og Dag tjente Gud med Fasten og Bønner. Hun kom i samme Stund ogsaa til, prisede Gud og talede om Ham til Alle, som ventede Israels Forløsning.“

Denne ædle Enke maa i Sandhed prises lykkelig, fordi hun blev værdiget, først blandt alle Jerusalems Kvinder at see og erkjende Messias, efterat hun i tidligere Tider allerede var bleven værdiget at være Marias Lærerinde og Opdragerinde. Men hvorfor mon denne Naade blev hende til Deel? For det Første for hendes Afholdenheds Skyld — som der staaer skrevet: „Salige ere de, som have et reent Hjerte, thi de skulle see Gud.“ Thi skjøndt Anna ved sin Mands Hedengang endnu stod i sin blomstrende Ungdom, og, som Jomfruerne af Asers Stamme i Almindelighed, var af stor Skjønhed: saa syntes det

hende dog at være langt mere fortjenstligt at leve i Afholdenhed og Tilbagetrukkenhed, end anden Gang at indgaae Ægteskab. For det Andet paa Grund af hendes inderlige Længsel efter den forventede Retfærdige — som der staaer skrevet: „Salige ere de, som hungre og tørste efter Retfærdighed; thi de skulle mættes.“ For det Tredie paa Grund af hendes Bønner og Fasten, som vor guddommelige Frelser selv (Matthæus 17, 21) saa indtrængende har anbefalet sine Disciple. Thi Fasten dører Kjødets, og Bønnen opløfter Aanden; Fasten helliggjør Legemet, Bønnen renser Sjælen; Fasten undertvinger Liden-skaberne og Bønnen opfylder Sjælen med fromme Ønsker; Fasten spænder og stemmer Sjælens Streng, men Bønnen spiller paa dem og aflokker Sjælen den sødeste Harmoni; Fasten renser Sjælen fra Laster, og Bønnen smykker den med Dyder; ved Fasten beseirer Mennesket Djævelen, og ved Bønnen selve den Allerhøieste. Anna vedblev disse hellige Øvelser indtil sit fire og firsindstyvende Aar, og derfor blev hun deelagtig i en saa stor Løn.

Da Maria og Joseph havde hørt de mærkelige Taler af Simeons og Annas Mund, forundrede de sig over, at det havde behaget den Helligaand allerede nu at kundgjøre deres Barns Herlighed. Alle fire lovprisede Guds Barmhjertighed, hvorpaa Jesu Forældre toge Afsked med Simeon og Anna, og vendte med det guddommelige Barn tilbage til deres vanlige Opholdsted Nazareth.

O Jesus, Du Verdens Lys, som idag vilde offers for mig i Templet i Jerusalem! forund mig noget af de fire hellige Personers Aand, som vare Vidner til dette Offer! Giv mig Marias Ydmyghed, Josephs Hjertenseenfoldighed, Simeons Inderlighed og Anna's Bodsiver, for at jeg, lig dem, maa vandre i Dit Lyses herlige Glands, og engang optages i det himmelske Jerusalem, Din evige Herligheds uforgængelige Tempel! Amen.

Den første Biskop af Baltimore, John Carroll.

(Sluttet.)

Det kan langt lettere antydes end beskrives, med hvilke stedse voxende Møisommeligheder Forvaltningen af det kæmpestore Dioces maa have været forbunden. Man havde at kæmpe mod Fordomme og Had af hele Byer og Befolkninger, mod lunkne Katholikers Sneverhjetethed, Trættesyge og Smaaligheder, mod daarlige Præsters og forbitrede Apostaters Skandaler, mod Bagvaskelser af Dagspressen og fanatiske Prædicanters uforkammede Angreb, mod Fattigdommens Savn, en utilstrækkelig Communications mangfoldige Vanskeligheder og de hurtig voxende Stæders endnu hurtigere voxende Fordærvelse. Og istedetfor at Arbeidets Grændser skulde indsnevres, udstrakte de sig i Løbet af nogle Aar til Missisippis vestlige Bredder, til Louisiana og de vestlige Øer. Skjøndt næsten stadig paa Reiser, kunde Biskoppen alligevel ikke naae alle Dele af sit Dioces; een Mands Kraft kunde ikke overkomme de fornødne Correspondencer. Det er derfor desto mere til at forundres over, at hans Samtidige ved Siden af hans uafbrudte og ubegribelige Arbeidslyst fremhæve hans uforstyrrelige Hjertensgodhed og Venlighed, som stræbte efter at være Alt for Alle og drog Alles Hjerter til sig. Overalt lagde han selv Haand paa Værket, prædikede, meddeelte de hellige Sacramenter, tog Deel i Sjælesorgens vanlige Gjerning, var for de yngre Præster en faderlig Ven, Raadgiver og Trøster, for de Fattige en veltalende Procurator og utrættelig virksom Hjælper, for de religiøse Anstalter en kraftig Støtte, for de dygtigste Missionærer et lysende Exempel paa apostolisk Kjærlighed og Mod, og for hele det store Verdensrige en sand Apostel.

Da Indianerne i Maine hørte, at Paven havde givet den americanske Kirke en særegen Fader, sendte de ham til Beviis paa deres standhaftige Tro et Kors med

med Bøn om at sende deres Stamme, der saa længe havde været faderløs, Forkyndere af Guds Ord og Meddeklere af de hellige Sacramenter. Dybt rørt omfavnede Biskoppen Forløsningens hellige Tegn, som vel stumt, men dog saa veltalende bar Vidnesbyrd om den urokkelige Troskab, som Korsets Tro, vædet med Martyrblod, alt igjennem flere Slægtled, havde fundet hos Ørkenens Børn. Efter de Vildes Skik tilbagegav han derpaa de kobberbrune Afsendinge Symbolet paa deres Bøn og lovede, snarest muligt at forskaffe dem to Præster fra Europa, som heelt og holdent skulde indvie sig til deres Velfærd. Tillige medgav han dem et til deres Fatteevne svarende Hyrdebrev, som tydeligt vidner om hans ædle Hjertes fulde og apostoliske Kjærlighed. Ogsaa sit Løfte løste han paa en fuldkommen Maade. Først sendte han Missionæren Ciquard til disse brave Indianere; dernæst sørgede han for, at de i Boston residerende franske Præster, de Matignon og Cheverus, toge sig af dem, og endelig fik de en stadig Sjælehyrde i den høiærværdige Hr. Romagué. Ankomsten af nye Emigranter gjorde det snart muligt, at Biskoppen kunde sende tre Missionærer, de Herrer Levadoux, Richard og Rivet, til de franske Colonister og Indianerstammerne i Michigan og i Nordvest. Men Biskoppens Hensigt var at gjenoptage Indianermissionen efter den samme store Maalestok, hvorefter de franske Missionærer i Canada havde virket i det 17de og 18de Aarhundrede. Han henvendte sig til Præsident Washington, for ved ham at vinde Regeringens Understøttelse til det store Værk. Men Præsidenten kunde ikke gjøre noget Skridt i denne Henseende, og i Congressen opkom der en heel forskjællig Politik med Hensyn til Indianerne. Biskoppens herlige Plan, som ved Christendommens Velsignelser vilde have opholdt Indianerstammerne til Fordeel og Ære for Republiken, strandede paa Farmernes og Peltshandlernes Egennytte; det lykkedes de christelige Missionærer kun i ganske ringe Omfang at udbrede den

christelige Civilisations Velsignelser iblandt de decimerede og stedse længere tilbagetrængte Urindbyggere.

Forøvrigt synes intet inderligere Forhold at have forenet den første americanske Præsident med den første americanske Biskop. Det eneste Brev fra Washington, som man fandt iblandt Biskoppens Papirer, var af en officiel Character og omhandlede det nævnte Andragende med Hensyn til Indianerspørgsmaalets religiøse Løsning. Derimod blev Biskop Carroll under sin lange Embedsførelse ikke blot forskaanet for alle de Plagerier, med hvilke republicanske Statsoverhoveder — navnlig i smaa Republiker — ville give et Beviis for deres Geni og Magt ligeoverfor de katholske Biskopper, selv om disse Magtytringer stride mod al forfatningsmæssig Ret; thi begge disse mærkelige Mænds officielle Forhold til hinanden blev ikke forstyrret ved Nogetsomhelst. Enhver af dem ærede den Andens personlige Værd og høie politiske Stilling; Enhver holdt sig indenfor Grændserne af den Stilling, Forfatningen havde anvist ham, og bidrog ved en samvittighedsfuld Opfyldelse af sine Pligter Sit til, at den unge Stat. desto bedre udbyggedes og udvikledes. At Washington kjendte og anerkjendte Msgr. Carrolls fremragende politiske Begavelse, det kan man allerede slutte sig til af den Kjendsgjerning, at han valgte ham til den vigtige Sendelse til Canada; desuden kunne vi anføre som Borgen herfor Hr. Curtis', en Adoptivsøn af Washington, Vidnesbyrd: „Ifølge hans ophøiede Stilling som Guds Tjener, hans pletfrie Character som Menneske og hans udmærkede patriotiske Tjenester ved Statsomvæltningen stod Dr. Carroll høit, meget høit i „Pater Patriae“ (Fædrelandets Faders) Agtelse og Kjærlighed.“ Saaledes Curtis i et Brev til Dr. White. Efter Præsidentens Død valgtes Biskop Carroll ved eendrægtig Beslutning af Congressen og med Billigelse af Geistligheden og Folket af alle Bekjendelser til den 22de Februar 1800, den første Aarsdag efter hans Død at holde en Mindetale over ham.

Allerede i sin Embedsførelses første Aar havde

Biskop Carroll i Rom bedet om en Coadjutor med Ret til at efterfølge ham; men først i Aaret 1800 fik han en saadan i Dr. Leonhard Neales' Person, der tidligere i Belgien havde været hans Ordensfælle, og siden, efter Jesu Selskabs Ophævelse, Missionær i Demerare (British-Guiana). Men efterat den katholske Kirke saa hurtigt havde udbredt sig over alle Stater af Unionen og overalt opnaaet en saa freidig Fremvæxt, kastede Pius VII., som Biskop Carroll udtrykker sig, „midt under sine for den menneskelige Natur saa bitre, men for vor guddommelige Mester saa herlige Lidelser“ sit Blik paa den trøstefulde americanske Mission, og besluttede sig til at ophøie Baltimore til et Ærkebispesæde med fire Suffraganer: Boston, New-York, Philadelphia og Bardstown (i Kentucky). De fire nye Biskopper vare, ligesom Carroll, sande af det guddommelige Forsyn udkaarne Mænd, der ved theologiske Kundskaber og apostoliske Dyder, organisatorisk Begavelse og rig Livserfaring vare skikkede til at tjene den americanske Kirke som dens første Støtter.

Tre af de nyvalgte Prælater, Msgr. Benedict Joseph Flaget, den første Biskop af Bardstown, Msgr. Michael Egan, den første Biskop af Philadelphia, og Msgr. J. Louis de Cheverus, den første Biskop af Boston, tilhørte allerede Americas Clerus, medens den fjerde, Msgr. Lucas Concanen, den første Biskop af New-York, var en i Rom boende irsk Dominicaner. De tre første bleve i Efteraaret 1810 viede af Ærkebiskop Carroll og samledes strax med ham og hans Coadjutor for at blive enige om nogle Hovedpuncter i Forvaltningen. Præsterne bleve derpaa fordeelte paa de nye Diocesar, og deres Frihed til at flytte fra det ene Dioces til det andet indskrænket efter de almindelige kirkelige Bestemmelser. De religiøse Ordener paaskjønnes høit og anbefales paa det Eftertrykkeligste. Douay's engelske Oversættelse af Bibelen fik Approbation til almindelig Brug i Bønne- og Andagtsbøger. De fem Biskopper erkjendte de sædelig-religiøse Farer, af hvilke de americanske Fristater fra Begyndelsen af truedes, og

som i Tidernes Løb ere voxede til en altødelæggende Strøm, i alle deres skrækindgydende Virkninger og opløftede deres Røst imod deres tre væsenligste Kilder, idet de advarede imod umoralske Theatre, imod Læsningen af ugudelige og usædelige Romaner og imod Frimurerlogernes skumle Agitationer.

Missionens Forvaltning forblev ogsaa efter Diocesernes Fordeling et Kæmpearbejde, og det saa meget mere, som Biskop Egan snart døde. Biskopperne maatte nu som før, foruden Administrationens Arbejde, ogsaa bære al Sjælesorgens Møie og Besværligheder. Ærkebiskop Carroll vedblev saaledes sin apostoliske Gjerning, til hvilken han i sin Ungdom havde indviet sit Liv, indtil Enden; han vedblev at være en Bønnens og Andagtsens Mand, hvis personlige Omgang uvilkaarligt drog Sjælene til Gud og gudelige Ting, en Arbejds Mand, der fra aldrig ophørende Forretninger kun vendte hjem, for indtil langt ud paa Natten endnu at besørge sin Correspondence; han vedblev at være en Fader for de Fattige og Nødlidende, et klartlysende Exempel for sine Præster og en saa ædel og elskværdig Character, at selv de meest hadefulde og bagtalelsessyge Modstandere af den katholske Kirke ikke vovede at gaae hans Rygte for nær, fordi hans ægte christelige Kjærlighed — Tolerance vilde være for lidt sagt — og hans dadelfri Dyd gjorde ham til Landets Ære og Hæder i alle ærlige Protestanters Øine. Hvis det er Jesuitisme, som jo Tilfældet her er — saaledes maatte de sige til sig selv — hvori denne Mands Virksomhed har sin Kilde, saa vilde det være ønskeligt, at Jesuitismen overalt greb om sig i de forenede Stater. Thi ligesom denne Exjesuits sande, redelige og hjertelige Katholicisme aldrig og intetsteds kom i Strid med hans Pligter som republicansk Statsborger, saaledes udbredte hans Virksomhed trindt omkring Spirene til de Dyder, uden hvilke ingen Stat og allermindst en Fristat, isærdeleshed en Fristat af stort Omfang og de meest forskjelligartede Elementer, kan trives og bestaae.

Ligesom denne Mand tidligere havde forberedt Andre til den sidste store Reise til Evigheden, med et venligt og mildt Ansigt, saaledes saae han ogsaa nu selv, da hans Endeligt nærmede sig, Døden med uomtaaget Øie imøde. Han var allerede 80 Aar gammel, da Alderdommens Svagheder efter saa mange Møisommeligheder fra de vide Kredse af hans Virksomhed fængslede ham til Sygeleiet, som den ærværdige Olding snart skulde ombytte med Graven. I al Ydmyghed, Taalmodighed og hellig Kjærlighed beredte han sig til sin Død. Da paa en af hans sidste Dage en Geistlig fuld af Uro kom paa hans Værelse, fordi han intetsteds havde kunnet finde et Cæremoniales Episcoporum til den forstaaende Jordfæstelse, sagde den Syge venlig: „Jeg veed, hvad De ønsker“ og betegnede ham den Hylde i Bogskabet, hvor han kunde finde Bogen. En protestantisk Stormand, som besøgte ham og bemærkede, at hans Forhaabninger vel nu vare rettede paa en anden Verden, fik det Svar af ham: „Min Herre, mit Haab var altid rettet paa Christi Kors.“ Da han følte Døden rykke nærmere, forlangte han fra sin Seng at lægges paa Gulvet, for paa dette Leie, der, som han meente, bedre passede for hans mange Forseelser, at vente sin Gud og Dommer. Efterat man havde opfyldt hans Ønske, anmodede han de Omkringstaaende om at læse „Miserere“ for ham. Derpaa meddeelte han alle endnu engang sin Velsignelse og hensov blidt og fredeligt i Herren den 3die December 1815.

Vi overlade Læseren de Betragtninger, som paatrænge sig af sig selv, naar man sammenligner den her skildrede Kirkefyrstes fordringsløse Løbebane med de larmende Tildragelser, der samtidigt fra Uafhængighedskampenes første Begyndelser indtil den Dag idag have sat Verden i Bevægelse. Alle disse Bevægelser ere forlængst ophørte og have forvandlet sig til andre. Protestantismen har ikke kunnet taale den politiske Frihed; den er adskilt i hundrede Secter og har tabt sig i Indifferentismens vide Ocean. Hine Dages fremragende Helte ere for største

Delen forsvundne; deres Bødrifters klart lysende Glands er omtaaget af uværdige Epigoner. Men paa de tyve fattige Missionærers Plads, som dengang, da Uafhængigheden blev erklæret, ikke vovede at bede den apostoliske Stol om en Generalvicar med Titel af Biskop, staae nu een Cardinal-Ærkebiskop, 10 Ærkebiskopper, fem og halvtredssindstyve Biskopper og apostoliske Vicarer og en Clerus paa mere end 5000 Præster. Saaledes har Kirkens Sædekorn, der allerede for længe siden i Urskovene var blevet vædet med Martyrblod og kun ventede paa Frihedens lyse Morgen, udfoldet sig i blomstrende Fremvæxt til et Træ, der overskygger en heel Verden. At iværksætte saadanne Centenarier (Hundredcaarsjubilæer) kan kun lykkes Ham, der for 1800 Aar siden sagde til 12 fattige Fiskere fra Galilæa: „Gaaer ud i al Verden og prædiker Evangeliet for al Skabningen — og see, jeg er med Eder alle Dage indtil Verdens Ende.“

Politisk Overblik.

Orientalen. Situationen klares med hver Dag der gaaer, og bliver bestandig mere og mere krigersk. De Forhaabninger, Fredsvennerne byggede paa Ruslands Mangel paa Forberedelse og Serbiens Lyst til Forsoning, vise sig at have været temmelig løst begrundede. Rusland har i disse Dage udsendt et Circulære til Magterne, for at opfordre dem til fælleds Optræden imod Tyrkiet, og har i samme med tilstrækkelig Tydelighed bebudet, at det, naar de andre ikke ville, selv er ganske parat til at handle paa egen Haand, noget, vi for vort Vedkommende ikke have betvivlet. Fyrst Bismarks Beregning synes altsaa at have været rigtig.

Hvad Serbien angaaer, da har der været indledet Underhandlinger med dette Land fra tyrkisk Side, og disse synes endnu ikke at være helt afbrudte, men det

er mere end tvivlsomt, om de ville føre til noget Resultat. Tyrkiet ruster sig af al Kraft baade i Europa og Asien, og det samme gjør Rusland. Tyrkiet er ogsaa i en anden Henseende traadt bestemt op imod Slaverne og Rusland, nemlig i det bulgarske Kirkespørgsmaal. For nogle Aar siden skilte en Deel af den græske schismatiske Kirke i Bulgarien sig nemlig fra Patriarchen for de schismatiske græske Christne i Constantinopel. Rusland stod bag ved denne Adskillelse, fordi det derved haabede at bringe Bulgarerne ind under sin Indflydelse, og Grækerne vare saare forbitrede herover. Nu har Porten nægtet at anerkjende den fraskilte bulgarske Kirke og fordret, at denne paany skulde underkaste sig den schismatiske Patriarch i Constantinopel, Noget, som aabenbart vil bidrage til at drive Grækernes Sympathier over paa Tyrkiets Side i den forestaaende Kamp mod Slaverne. Ruslands Gesandt i Constantinopel, den sidst fra Conferencen bekjendte General Ignatief, gjør sig paa sin Side stor Umage for at stemme Grækerne i modsat Retning. Anden Betydning kan man næppe tillægge hans Ophold i Athen for Tiden. Før Foraaret (Marts) vil Krigen dog vistnok ikke udbryde.

Nordamerica. Præsidentvalget er endnu uafgjort. Stemmerne staae omtrent lige mellem Democraterne (Tilden) og Republikanerne (Hayes), og den lille Forskjæl, der er imellem begge Partier, er ikke istand til at hidføre nogen Afgjørelse, da man er uenig om, hvorvidt den er fremkommet paa lovlig Maade eller ikke. Man frygtede derfor en Tid for, at Løsningen vilde falde sammen med Borgerkrig. Nu ere Partierne imidlertid blevne enige om at lade et Udvalg af den lovgivende Forsamlings Medlemmer træde sammen med Medlemmer af Landets øverste Domstol for at afgjøre Valget. Demokraterne repræsentere den personlige Frihed og Staternes Selvstyrelse. Republikanerne høre til den moderne national-liberale Retning. Katholikerne have stemt paa Demokraternes Candidat.

Kirkelige Efterretninger.

Kjøbenhavn. Redactionen har modtaget følgende Brev, dateret 4de Februar d. A.:

„Høistærede Hr. Redactor!

Tillad mig at aflægge Dem, henholdsviis Deres Referent, min Tak for de tidssvarende Udtalelser i „Nordisk Kirketidende“ af Dags Dato, deels om Kirkesangen i den herværende Sct. Ansgars Kirke, deels om de paa Ansgariusforeningens Generalforsamling førte Forhandlinger, især angaaende Deres ærede Blads Udbredelse; thi i begge Retninger har jeg alt længe næret de selvsamme Anskuelse, som hævdes i det omtalte Referat, og er jeg Meddeleeren meget forbunden, fordi de engang ere blevne offentlig udtalte. Da jeg altsaa deler hans Anskuelse om Kirkesangens store Værd og Betydning, har det høilig forundret mig, da jeg i Tirsdags overværede en Brudevielse i Sct. Ansgars Kirke, at høre vort Sangerchor udføre to Brudepsalmer til Melodier, som jeg ikke betænker mig paa at kalde aldeles verdslige Melodier; og hvad der her gjorde Contrasten endydermere paafaldende, var, at der ved Siden af denne verdslige og vor Helligdom uværdige Sang ogsaa udførtes et Ave Maria, som er saa opløftende og inderligt, at det næsten tvinger enhver følede Tilhører til at folde Hænderne og i sit stille Sind at bede og istemme med Sangerne: „Hil Dig Maria! Bed for os arme Syndere!“ Jeg finder, at det er Uret, at lade et Chor, der er istand til at synge en saa ægte Kirkesang, nedværdige sig til at opføre en saadan næsten letfærdig Musik. Tilvisse, dersom jeg var med i St. Ansgars Sangerchor, da vilde jeg betakke mig for at medvirke ved Udførelsen af Sange, der kunde være passende for Selskabsale, men ikke for Guds Huus og en hellig gudstjenstlig Handling. Jeg har rigtignok erfaret, at man kun af reent personlige Familiehensyn har bekvemmet sig til at opføre de omtalte Bryllupssange, som ikke høre til Chorets Repertoire; men ærligt talt forekommer det mig, at Kirken dog ei er det rette Sted for slig Eftergivenhed og Føielighed! Iøvrigt beklager ogsaa jeg ret levende, at Kirkens Sangerchor langt fra er saa talrigt som det kunde og burde være. Det er Skade for selve Sangens Skyld; thi om ogsaa vort lille Chor virkelig præsterer forholdsviis

Meget og udfolder en paaskjønnelsesværdig Virksomhed i Gudstjenestens og den offentlige Opbyggelses Interesse, kan det dog ikke nægtes, at det ved en fyldigere Besætning af de enkelte Stemmer vilde kunne byde langt Mere. Som jeg forleden hørte, har man allerede tidt været ifærd med at ville opføre ottestemmige og tochorede Musikstykker, men af Mangel paa det tilstrækkelige Antal Stemmer har man maattet opgive Planen. Men det er ogsaa Skade for alle deres Skyld, der kunde, men ikke ville medvirke; thi det er min fulde Overbeviisning, at Udførelsen af en saa ædel Kirkesang, som vi jevnlige høre i St. Ansgars Kirke, ikke kan andet end virke forædlende og opløftende ogsaa paa selve Sangernes Sind og Character, og at et Ave Maria f. Ex. som det nysomtalte, eller det af Deres ærede Referent særlig roste, henrivende „Benedictus“, i Haslers Messe, ikke kan synges godt, uden at de Syngende selv ere opfyldte og gennemtrængte af den inderligste Andagts og Fromheds Aand, som udtrykkes i Text, Melodi og Harmoni. Den, som kan synge med, men af Magelighed eller andre Grunde ikke gjør det, berøver sig derfor selv en særdeles virksom Hjælp og Støtte for sit religiøse Liv, og vi leve i en Tid, hvor man vistnok kan trænge til al den Hjælp i denne Henseende, som paa nogen Maade kan opnaaes. Af denne Grund bifalder jeg ligeledes den Anke, der er bleven ført over en altfor lunken Understøttelse af „Nordisk Kirketidende“ fra Katholikernes Side, dog ikke blot i Danmark, men ogsaa i Norge og Sverig. Lad være, at der paa os Katholiker her i Norden i det 19de Aarh. endnu kan anvendes Apostlens Ord til Katholikerne i Corinth i det 1ste Aarh., at der nemlig iblandt os „ikke findes mange Mægtige, ikke mange Fornemme“, ja at der iblandt os findes mange Fattige; men skulde der vel findes Mange iblandt os, der vare saa fattige, at de ikke kunde afsee een Øre daglig? Jeg troer det ikke; men den som daglig kun vil ofre een Øre, og som ved Kvartalets Slutning tilføier blot otte Øre, kan holde „Nordisk Kirketidende“; og gjør han det ikke, da er han uden Undskyldning, naar han maa savne en god og sund Lecture for sig og Sine. Kunde disse mine faa Linier yde et ringe Bidrag til den gode Sags Fremme, saaledes som den blev os saa varmt anbefalet paa Ansgariusforeningens sidste Generalforsamling, da vilde det være mig en stor Glæde.

Deres ærbødigste

A.“

Søndagen den 18de Februar, Formiddag efter Prædiken, afholder Vincentiusforeningen en Generalforsamling i Præsteboligens Forsamlingslocale, hvortil ogsaa Æresmedlemmerne, saavel som de bidragende Medlemmer indbydes.

Rettelse i Nr. 5.

S. 69 L. 10 fr. o. Barm... L.: Barn.

— — L. 4 — n. at velsignelse... L.: at velsigne.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 11. Februar. Qvinqvagesima. — 12. M. Polycarp, Biskop og Martyr. 13. Ti. De Japonesiske Martyrer. 14. O. Askeonsdag; Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Askevielse og Høimesse. 15. Tø. Raymund af Pennafort, Bekj. 16. F. Ibukommelse af vor Frelzers Tornekrone. 17. L. Hilarius, Biskop og Kirkelærer.

NB. Alle de 40 Ugedage fra Askeonsdag til Paaske ere befalede Fastedage, paa hvilke de, som ere forpligtede til at faste, kun maae holde eet mættende Maaltid og en saakaldet Collation.

I Fastetiden holdes Fredag Aften Kl. 7½ i Sct. Ansgars Kirke Fasteandagt med Prædiken.

Søndagen den 18de Februar. I. Fastesøndag.

Søndags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.

„ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.

„ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

„ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efter m. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

„ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

„ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.

„ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

„ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.

„ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.

„ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 7. Søndagen den 1de Februar. 1877.

Indhold: Christendommen og den katholske Kirke. Hvad vil det
sige at Kirken er hellig? Kirkelige Efterretninger: Rom,
Berlin, America, Columbus, New-York, Californien, Kjø-
benhavn.

Christendommen og den katholske Kirke.

„I Folkets Øverster og Ældste, hører! Eftersom vi
idag blive forhørte for en Velgjerning imod et sygt Men-
neske, hvorved han er bleven helbredet, da være det Eder
alle tilsammen og hele Israels Folk vittterligt, at ved vor
Herre Jesu Christi Nazarærens Navn, hvem I have kors-
fæstet, men hvem Gud har opreist fra de Døde, ved dette
staaer denne her karsk for Eders Øine. Han er den
Steen, som er bleven forkastet af Eder, I Bygningsmænd,
men er bleven til en Hjørnesteen. Og der er ikke Frelse
i nogen Anden; thi der er ikke givet Menneskene noget
andet Navn under Himlen, ved hvilket vi skulde vorde
frelste.“ (Ap. Gjern. 4, 8—13.)

Saaledes svarede fordem den hellige Petrus for det
høie Raads Forsamling i Jerusalem paa Ypperstepræstens
Spørgsmaal om, ved hvilken Kraft og i hvis Navn de (Pe-
trus og Johannes) havde helbredet den Mand, som havde
været lam fra Moders Liv af. Og hvor mange Millioner

Mennesker have ikke siden hint mindeværdige Øieblik, overbeviste om Sandheden af disse Apostelfyrstens Ord, søgt og fundet deres timelige og evige Frelse i Jesus Christus, i Hans Religion og i Hans Kirke! Med stor Taknemmelighed mod Gud anerkjende vi, at i vort af Partier sønderrevne Fædreland den store Mængde dog holder fast ved den Sandhed, at Mennesket uden Christus er evig fortabt. Til vor store Glæde have kun saare Faa vedkjendt sig en David Strauss' Paastand: „Vi ere ikke længere Christne.“

Men, om vi end indrømme, at de Fleste af vore protestantiske Brødre endnu bekjende Troen paa Christi Guddom, paa Korsofferets forsonende Kraft, paa Daabens Virksomhed o. s. fr., saa nødes vi dog til lige saa frit og aabent at erklære, at de ikke besidde Christendommen i den Skikkelse, som Forløseren vilde have den bevaret blandt sine Forløste. Christne i Ordets fulde Betydning ere kun de katholske Christne; den ægte, rene Christendom findes kun i den romersk-katholske Kirke. Det er dette af den christelige Kjærlighed til Næsten dicterede Udsagns Sandhed, som vi agte at forelægge vore Læsere til ny Overveielse. Og dette skeer, fordi det er vor Pligt i en religiøs Kamps Tid og i et Øieblik, hvor Aanderne sees at trænge dybere ind i de Beviisgrunde, der uimodstaaeligt tale til Gunst for vor hellige Religion, og fordi det saa let kan hændes, at ellers trofaste og ivrige Katholiker — det være nu af Mangel paa grundig Oplysning, eller ved stadig Omgang med Anderledestroende — ikke altid ere istand til at undgaae de Unøiagtigheder og Urigtigheder i Udtrykket, ved hvilke vore Modstandere pleie at hænge sig, og som saa let kunne vanskeliggjøre den rigtige Forstaaelse af religiøse Tidsspørgsmaal for den mindre dannede Katholik.

I.

Saa vel Katholiker som Protestanter knytte til Ordet „Christendom“ eet og det samme almindeligt eller abstract

Begreb. „Christendom“ er for dem Indbegrebet af Alt, hvad Jesus Christus, vor Herre, ved sin naadefulde Aabenbarelse har grundlagt her paa Jorden, for derved at bevare sin Religion og sine Naademidler rene og uforfalskede for alle Mennesker og alle Tider, og for at sætte Alle istand til at opnaae den evige Salighed ved virksom Deeltagelse i sit Forløsningsværk. Men, naar det gjælder om nærmere og paa en concret eller haandgribelig Maade at bestemme, hvilke de af Christus selv grundlagte Institutioner og Anordninger ere, da gaee deres Meninger langt fra hverandre.

Efter den katholske Tro har Christus udvalgt en Kreds af Mænd, som han gjorde til sin Religions ufeilbare Lærere, og til hvem han overdrog Myndighed til rettelig at meddele sine Naademidler, samt Ret til frit og uafhængigt af enhver Statsmyndighed i aandelige og religiøse Ting at veilede og regere alle dem, som vilde troe paa Ham. Og denne Christi Bestemmelse havde ikke blot Gyldighed for een Tidsalder, maaskee kun for Christendommen i dens Begyndelse, men for alle Tider. Thi da Frelseren forpligtede sig til at blive hos sine Apostle — saaledes hed hine udvalgte Mænd — indtil Tidernes Ende, saa vilde han ogsaa gjøre deres Efterfølgere til ufeilbare Lærere i sin Religion — dog kun, naar de i Fælledskab afgjorde Noget, som angik Troes- og Sædelæren; kun Kirkens Overhoved skulde i Medfør af sit Overhyrdeembede være ufeilbar ogsaa for sig alene i Troes- og Sædelæren, naar han optræder som Kirkens øverste Lærer — og overdrage til dem den aandelige Regeringsmyndighed og Fuldmagt til rettelig at meddele Naademidlerne. Endvidere troe Katholikerne, at Christus ved denne Anordning er bleven Grundlægger af et virkeligt og synligt religiøst Samfund, Grundlægger af en synlig Kirke, hvis Hensigt er at føre alle Mennesker til den evige Salighed, saafremt de ville udøve den ved Kirken forkyndte Christusreligion, hvorfor denne Kirkes Medlemmer maae indeles i saadanne, som lære, og saadanne,

som høre (den lærende og den hørende Kirke), i dem, som regere og dem, som regeres, i Forsatte og Undergivne. Men da nu en Kirke, som Gudmennesket Christus har stiftet for alle Tider, ogsaa maa bestaae til alle Tider, og da kun den romersk-katholske Kirke altid har været til, og ene den romersk-katholske Kirke kan føre et fuldgyldigt Beviis for, at den er den af Christus stiftede Kirke, saa følger heraf, at den sande, o: fuldstændige Christendom kun findes i den romersk-katholske Kirke, o: i den Kirke, som anerkjender Staden Roms Biskop og de med ham forenede og ham underordnede Biskopper som den af Gud indsatte geistlige Autoritet.

De utallige i Tidernes Løb opstaaede Secter have opstillet heelt forskjællige Kirkebegreber. Lader os da for Kortheds Skyld kaste et flygtigt Blik paa de protestantiske Kirkesystemer, som ere bekjendte under Navnene: det lutherske, calvinske, og, i Tydskland, det evangeliske Kirkesystem.

Luther meente, at have fundet et meget simpelt og let Middel til at sikre enhver Christen den hele og udeelte Frugt af Jesu Christi Forløsningsværk — i sin nye Lære om det almindelige Præstedømme. Hvo som erkjender Bibelen for at være Guds Ord, mener han, og har den faste Tillid, at Christus er hans Forløser, han er sin egen Præst og Lærer, og han kan forkynde Evangeliet og forvalte de hellige Sacramenter. Til at retfærdiggjøres for Gud og til at opnaae den evige Salighed behøver han ingen synlig Kirke, som i Kraft af guddommelig Fuldmagt meddeler ham Syndsforladelse og Naade. Men ikke desto mindre talte ogsaa Luther om Nødvendigheden af en synlig Kirke. Men denne var for ham slet ikke indsat og indstiftet umiddelbart af Christus. Den Kirke, hvis umiddelbare Stifter Christus er, var for ham en usynlig Kirke, der bestaaer af alle dem, som have den af Christus forlangte Tro. Der gives følgelig intet synligt ydre Kjendemærke, hvorpaa man med Vished

kan kjende Medlemmerne af den af Christus stiftede Kirke. Kun den egne Bevidsthed om den tillidsfulde Tro paa Christus kan bære et gyldigt Vidnesbyrd derom. Den synlige Kirke er nemlig efter Luthers Anskuelse kun et Anstands, Ordens og menneskelig Fornødenheds Krav. Hvor een og samme religiøse Tro lever og virker i Hjertet, der maa ogsaa naturlig et ydre religiøst Samfund, en synlig Kirke danne sig. Men hvorledes det skulde skee, hvilken indre Organisation denne Kirke skulde faae, derom gives der efter ham ingen umiddelbar guddommelig Anordning; men det er stillet til Menneskenes frie Afgjørelse. I Begyndelsen meente han, at Kirkens Forfatning burde være demokratisk, og at Staten som saadan ingen Ret havde til at blande sig i sine Undersaatters religiøse Anliggender. „Hvor derfor“, siger han, „den verdslige Myndighed anmasser sig at give Sjælene Love, der griber den ind i Guds Regimente og vildleder og fordærver Sjælene.“ De enkelte Menigheder skulde frit og uhindret vælge deres Prædicanter, og lige saa frit og uhindret igjen fjerne dem efter en frit vedtagen Kirkeorden. Saalænge de paa denne Maade beskikkede Kirkeforstandere ere i deres Embede, have de en vis Forrang for de andre Medlemmer af Menigheden, ligesom Borgermesteren eller Amtmanden for den simple Borger; men ere de afsatte eller træde de frivilligt tilbage, saa ere de ikke mere end enhver anden Lægmand. „Derfor skal Præstestanden“, siger han, „ikke være andet i Christenheden, end Amtmanden er i Staten; saalænge en Præst er i Embedet, staaer han over de Andre, men er han afsat, da er han en Bonde eller Borger, som de Andre.“ Men senere, da Menighederne i Overnydelsen af den nye Frihed enten slet ingen Prædicant vilde have, eller, for at spare Penge, kun beskikkede raae og udannede Folk dertil, saae den Wittenbergske Reformator ikke ugjerne, at Landenes Herrer gjorde Brug af deres Magt og toge sig af den kirkelige Ordens Oprettelse i deres Territorier. Strengt seet opgav han dermed ikke sin Grundsætning, at Staten ikke maatte

blande sig i sine Undersaatters geistlige Forhold. Da nemlig de i et socialt Samfund levende Mennesker ifølge Naturloven ere forpligtede til at opretholde et eller andet ydre religiøst Samkvem, saa kan man ikke frakjende Øvrigheden Retten til at sørge for, at de Undergivne holde sig denne Pligt efterrettelig, ifald de ikke bryde sig derom. Men den subjective Frihed og Ubundenhed, som Luther ved sin Lære om Retfærdiggjørelsen af Troen alene havde sat paa Thronen, taalte heller ikke denne maadeholdne Indblanding fra Statens Side. Uordenerne og Urolighederne i de til Reformationen hjemfaldne Menigheder bleve saa talrige og saa enorme, at Førerne for de kirkestormende Bevægelser skammede sig, og i deres Søgen efter et vedvarende og virksomt Tvangsmiddel, deels af Naturloven, tildeels ogsaa af Steder af det gamle Testament vilde bevise, at Kirken var underkastet den verdslige Øvrighed — en Lære, som naturligviis saa meget hellere blev taget for sand, som den bestyrkede Magthaverne i det Haab, fra nu af desto lettere at kunne inddrage Stiftelsernes og Klostrenes Godser til Fordeel for dem selv og deres Yndlinge. Ja, den smigrende Tanke at være indsatte af Gud selv til Kirkens saavel som Statens Overhoveder, forblindede de fra den katholske Kirke frafaldne Fyrster i den Grad, at de i den augsburgske Religionsfred (1555) tillagde den verdslige Magt en geistlig Myndighed, hvilken de saa meget bagtalte „tyranniske Paver“ aldrig havde drømt om at tillægge sig. Af Menighedens frie Kirke, som Luther havde oprettet imod den af Christus indstiftede hierarchiske Kirke, var der bleven en i alle Henseender länkebunden Fyrsternes Kirke, en Kirke, i hvilken et Menneskes Vilkaarlighed skulde ansees for Guds Villie og det geistlige Hyrdeembede for en Deel af Regeringens Forretninger.

(Fortsættes.)

Hvad vil det sige, at Kirken er hellig?

Jesu Christi Kirke er hellig, det vil sige: den er en Fjende af Alt, hvad der er Ondt, altsaa af Synden. Vil man hermed sige, at alle dens Medlemmer ere hellige, at alle dens Paver have været syndefrie? Paa ingen Maade; Mennesket vedbliver altid at være Menneske hernede, det vil sige: svag, vakkende, og mere tilbøielig til det Onde end til det Gode. I hvilken Forstand er altsaa Kirken hellig?

Kirken er hellig: 1. I den Betydning, at dens Stifter og guddommelige Herre er hellig. Vor Herre Jesus Christus, den menneskevordne Gud, er Kirkens Grundlægger, og han er Helligheden selv.

2. I den Betydning, at Christi første Sendebud vare hellige. Den hellige Petrus og de andre Apostle have været Kirkens første Fædre, de have prædiket Evangeliet og udbredt Kirken over den hele Jord; hver enkelt Kirke nedstammer fra dem gennem en uafbrudt Række af Biskopper og Paver. Hvo veed ikke, hvilket ophøiet Standpunkt af Hellighed Apostlene naaede. Alle havde de med den h. Paulus Ret til at sige til de Omvendte: „Efterligner os, ligesom vi have efterlignet Jesus Christus.“ Disse uforlignelige Mænd levede ikke alene for Gud, men de døde ogsaa af Kjærlighed til ham. Alle have de vundet Martyrernes Krone.

3. I den Betydning, at dens Lære er hellig. Alt hvad den katolske Kirke lærer, er sandt, er godt og udgaaer fra Gud.

Jesus har sagt til sin Kirkes Hyrder: „Hvo som hører Eder, han hører Mig, hvo der foragter Eder, han foragter Mig. Annammer den Helligaand! Gaaer ud og lærer alle Folk, og see, Jeg er med Eder alle Dage indtil Verdens Ende!“

4. I den Betydning, at Kirken ved Hjælp af Sacramenterne, Bønnen og den sande Gudsdyrkelse helliggjør Enhver, som med Lærvillighed adlyder den. Kirkens

eneste Formaal er at gjøre os Alle hellige, fuldkommen hellige, hver efter sin Stilling. Naar en Christen synder og forlader den Vei, som fører til Hellighed, saa kommer det deraf, at han er ulydig mod Kirken, gjør hvad Kirken har forbudt ham, eller forsømmer at anvende de frelsende Midler, som den giver ham. Ethvert Menneske, som er fuldkommen tro mod Kirkens Forskrifter, det vil sige, som daglig beder, ofte modtager den h. Communion, flittigt tager Deel i Gudstjenesten og den chsistelige Underviisning, som er tro i sin Kjærlighed til den h. Jomfru, og i det Hele taget slutter sig til den katholske Kirkes forskjellige Andagtsøvelser, et saadant Menneske vil efterhaanden blive mere og mere hellig, han vil komme til at elske sin Gud og sin Næste af sit hele Hjerte.

5. I den Betydning, at den gennem alle Aarhundreder har frembragt og vedvarende frembringer eller skaber en udvalgt Skare af Hellige, det vil sige Mænd, Kvinder, Børn, Paver, Præster og Troende, som udøve de christelige Dyder med en heroisk Sjælsstyrke, og som afgive sjældne Exempler paa Reenhed, Kydskhed, Hengivenhed til Bønnen, Kraft, Blidhed, Ydmyghed og evangelisk Selvfornægtelse i enhver Stand og i ethvert Forhold. De Hellige ere saa at sige levende Mesterværker af Kirkens Virksomhed, fordi det er den, som frembringer dem; de ere et levende Beviis for den Moders Hellighed, som undfanger og føder de Hellige.

6. Endelig er den katholske Kirke hellig i den betydningsfulde Forstand, at den udstøder og fordømmer alt Vanhelligt, Usandt, Skinhelligt og Ureent. Den er den første til at beskæmme og brændemærke de enkelte utroe Præster, som fra Tid til anden ligesom paany gjentage Judas' Forræderi, idet de forglemme deres hellige Kald og give Menneskene Forargelse ved deres beklagelsesværdige Frafald. Kan man vel medrette bebreide Christi hellige Apostle, saasom den h. Johannes og den h. Petrus eller Paulus, Judas' Forræderi?

Den Smerte, Kirken føler, naar en slet Præst sønder-

river dens Hjerte, den hellige Fortørnelse, den viser ved at suspendere, afsætte og excommunicere en saadan, naar han fremturer i sin Synd, er det ikke tydelige Beviser paa dens Hellighed?

De Vaaben, som Uvidenheden og Bespottelsen betjene sig af mod Kirken, ere altsaa netop dem, hvormed den paa det kraftigste forsvarer sig mod deres falske Angreb. Kirken er hellig og den, som hører den, er hellig eller bliver det idetmindste.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den hellige Fader har i den sidste Tid gjentagne Gange udtalt sig om Kaiserinde Eugenie. Ved at høre en Bemærkning om, „at Paven ikke selv havde meddeelt Exkaiserinden og hendes Søn den h. Communion“, svarede Pius: „For saadanne Personer har dette kun liden Betydning. De forlange det for Verdens Skyld. Gik ikke ogsaa „den Anden“ (Napoleon III.) til Alters i St. Anne Dorée!“

— Det stadfæster sig, at Pius IX. nylig har faaet en egenhændig Skrivelse fra Victor Emanuel. Paa sin sædvanlige Spadseretur yttrede han til sine Omgivelser med Hensyn til de af Kongen gjorte Forsoningsforslag: „Disse Mennesker ere ubegribelig naive. Efterat de have berøvet Kirken Alt hvad den eiede, komme de og tilbyde dens Overhoved en venskabelig Forsoning.“ Victor Emanuel er i Knibe; hans Throne vakler, da Præsidenten for Kammeret, Crispi, med 300 Deputerede nære den Plan at styrte Ministeriet og sætte sig selv paa Taburetterne, hvilket ikke vilde betyde andet end: „nu kan Victor Emanuel gaae sin Vei.“ At det kunde gaae saaledes, skulde ikke forundre os. Og hvorledes kan en Konge beklage sig over Revolution, der, som et Redskab i de hemmelige Selskabers Hænder, ikke har gjort Andet end at gaae Revolutionens Ærinde? Vi ville faae at see, om Kongen af Italien længe vil kunne glæde sig over sit Venskab med Garibaldi og al Verdens Revolutionaire.

Berlin. „Kreuzzeitung“ meddeler Besøgerne af Aquariet, at i det med Sopha, Bord, og al Comfort udstyrede Buur, som Gorillaen (en Abe) beboer, ogsaa befandt sig et Juletræ. „Denne Efterretning“, bemærker Bladet, „lyder næsten utrolig, men stadfæster sig desværre. Det er dog sandt, at Berlin er Gudfrygtighedens og de gode Sæders By!“

America. Et amerikansk Blad beretter om en snild Maade at iværksætte en Samling paa: „Rev. Fitzwharton er Sjælesørger for en større Menighed i Fayetteville. Byen driver en betydelig Handel, og den gode Hyrdes Fitzwahrtons Faar ere for største Delen ansete Kjøbmænd. Men i den sidste Tid gik Forretningerne daarligt, og Fitzwahrton mærkede det ved de maanedlige Indsamlinger for Kirkebetjentene. Men hvad gjør den kloge Reverend? Efter Prædikenen tiltaler han sin Menighed paa følgende Maade: „En af Eder, mine Kjære, har uden at angive sit Navn rettet et Spørgsmaal til mig, som jeg skulde besvare fra dette Sted. Han er Kjøbmand og vil sandsynligviis snart gaae fallit. Han havde besluttet sig til, ved Collecten at give fem Dollars. Men nu staaer han ligeoverfor det Samvittighedsspørgsmaal: Skal jeg udføre dette Forehavende, da Gaven vel kommer Kirken tilgode, men dog bliver mine Creditorer berøvet? Jeg svarer ham: Behold de fem Dollers og giv enten Intet eller kun lidet til Collecten, thi Du har ingen Ret til at unddrage dine Creditorer den større Sum. Og det samme tilraaber jeg Eder Alle, mine Kjære; giver rigeligt, naar Eders Forretning gaaer godt, men offerer intet større Pengestykke, naar I ere i Forlegenhed; thi det kunne I ikke forsvare for Eders Samvittighed.“ Den paa disse Ord følgende Indsamling faldt saa godt ud, som aldrig før. Fru Reverend var rigtignok saa indiscret senere at betroe til en Veninde, at hele Historien var en Opfindelse af hendes kloge Mand, og, som det forstaaer sig, vidste strax hele Fayetteville, hvorledes Sagen hængte sammen, men Americanerne tænkte slet ikke paa at tage deres Sjælesørger den snilde „Trikk“ til Gunst for Menighedens Kasse ilde op!

Columbus. Den i Columbus (Ohio) udkommende „Columbia“ berettede nylig om et interessant Besøg af en protestantisk Dame i et Nonnekloster, som følger: „En Dame kom ved en Feiltagelse ind i et Nonnekloster her i Byen. Da hun havde erfaret, hvor hun befandt sig,

samlede hun hele sit Mod og forlangte at see en af Nonnerne. Forstanderinden kom, og Damen veg sky tilbage, idet hun betragtede hende med mistroiske Blikke. „De er altsaa Nonne? Hvoraf kommer det da, at De ikke er lænket? Her er ingen Jernstænger og ingen tykke Mure, og Porten staaer aaben! Bliver De da ikke inde-spærret i Cellen?“ Søsteren tilbød sig at føre hende omkring i hele Huset. Damen fulgte i Afstand og med den yderste Forsigtighed. Da de vare komne til Sovesalen, viste Søsteren hende en med Forhæng forsynet Seng med Tilføiende: „Det er min Celle.“ — „Bliver De virkelig ikke lænket?“ spurgte hun paany. Dette hændtes i Columbus (Ohio), Videnskabens Midtpunkt.“ Vi bede Meddeleren om ikke at forundre sig altfor meget herover; lignende Ting kunde han ogsaa faae at vide i langt, fra Columbus' fjerne Lande, hvor en vis Classe af Folk ikke synes at kjende noget mere behageligt end at fortælle de Godtroende Røverhistorier om Katholiker og Klostre.

New-York. Den 17de December holdt de new-yorkske Methodistprædicanter et Møde. „Sun“ siger, at de af dem gjorte Tilstaaelser vare „sære og paafaldende“, og at der hersker stor Bestyrtelse over de der afslørede Tilstande i Methodistmenighederne. Rev. Dr. Curry, en af de meest fremragende Prædicanter, udbrød: „Vi ville snart opleve et Skibbrud! Mange af vore Kirker ere forladte; de gamle Folk døe og de unge gaae andre Steder hen! Vi befinde os i en skrækkelig Krisis, ja af Mangel paa Penge i en Døds kamp. De colossale Udgivter til Kirkebygningernes Vedligeholdelse tynde paa Methodismen som et Mareridt. Der hvor jeg sover, i Byens øvre Deel, have vi sex Kirker indenfor en Omkreds af knap en Fjerdingvei. Enhver af dem har mindre end 100 Medlemmer. Det er en meget alvorlig og skrækindgydende Tilstand. Jeg seer intet Haab.“ Rev. Dr. Kettel jamrede: „Der er ingen Livskraft mere i Methodismen og den har ingen Indflydelse mere paa Samfundet!“

Californien. Et i Oakland i Californien udkommende Blad, „The News“, bringer Følgende af en Prædiken, som „Rev. Hamilton“, Præst ved den uafhængige Presbyterianskerkirke, har holdt:

„Vi ere nødsagede til at indrømme, at den gamle Moderkirke udfolder en forbausende Livskraft. Langt over Halvdelen af hele Christenheden knæler endnu for

dens Altære. Almuen hænger ved dens Kaabe. Igjennem de værste Storme, som lade vore protestantiske Templer øde og tomme, trænger det katholske Folk sig ind i Kirken for at overvære Gudstjenesten. Hvorsomhelst nogle af dens Børn bosætte sig, der reiser sig strax en med Korset smykket Kirke. Den gaaer med stor Viisdom tilværks med at bygge Kirker, retter sig efter sine Børns Fornødenheder og tager kun Hensyn til Architecturens Forordringer, naar en Menigheds Rigdom kan bekoste og kræver dem. Dens Missionærer trænge ind i alle hedenske Lande, og de kunne ligoverfor Protestanterne opvise tusinde katholske Convertiter imod en protestantisk iblandt de talrige Beboere af Indien og China. De gysc ikke tilbage for noget Offer og nogen Møie. Ingen Fare formaaer at gjøre dem vaklende. Hvorhen de end komme, opstaae der strax ved Siden af Kirken Universiteter, Collegier og Seminarier, og ved dem vinder den Tusinder af Sønner og Døttre fra andre Religionsbekjendelser, selv fra Protestanter. Men ved Siden af Skolen og Kirken finder man ogsaa Anstalter for Fattige og Trængende af enhver Art. Den er tillige en kjærlig og utrættelig Pleierinde af de Syge og de Forladte. Naar Pesten river Menneskene bort i tusindviis, see I de barmhjertige Søstre og Skriftefædrene vandre fra Hus til Hus, fra Seng til Seng, ubekymrede om Fare for at blive smittede; aldrig forlade de deres Post, førend enten Svøben er forsvunden eller Døden har gjort Ende paa deres Virksomhed. Og mangan en god Præst har vidnet om sit Mod og sin Oprigtighed paa Valpledsen under den tætteste Kugleregn, idet han bragte de Døende Religionens sidste Trøst. Vi høre undertiden sige, at hele Romanismens System er en Skal uden Kjerne, uden Substants eller aandeligt Liv, og at Mængden bliver vildledet ved falske Foregjøgler, men at Lederne kjende disses Tomhed. Men det er en uviis Gjerning, naar man betragter det som et Onde hos et stort Samfund, som Millioner af menneskelige Hjerter elske og ære og finde deres Trøst i. Vi vide, at Menneskene ikke et halvt Aarhundrede igjennem frivilligt lide og bringe Offre for en uværdig eller slet Sag. Millioner af tørstige Sjæle løbe ikke fra Slægt til Slægt til en Kilde, som allerede for længe siden er udtørret. Naar de menneskelige Hjerter søge det evige Liv, saa vente de ikke at kjøbe det saa billigt, at de skulde nøies med en aabenbar Forfalskning. Katholikerne finde i deres Kirke det, som svarer til deres

Hjerters inderste Ønsker; ellers vilde de vende sig fra den, som fra en falsk Moder. Kjærlighedens Dom træder efterhaanden i Fordommens Sted ligeoverfor denne Kirke. Tonen i de protestantiske Ytringer med Hensyn til den katholske Kirkes Værd har lidt et forbausende Omsving.“

Hertil skulle vi føie en Udtalelse af den berømte engelske Historieskriver Macauley, der ikke lavede Historie, som saa mange, desværre ogsaa hertillands, men skrev Historien, som den er, hvorvel det ofte nok gjorde ham ondt, at den var saaledes og ikke anderledes, o: svarende til hans religiøse Anskuelser. Efter at han har talt om den katholske Kirkes Bestaaen med de smukke Ord: „Den vil endnu staae i sin gamle Kraft, naar maaskee en Reisende fra Ny-Seeland kommer og midt i en eensom Ørken læner sig til en forfalden Pille af Londonnerbroen, for at tegne Sct. Pauls Ruiner,“ fortsætter han:

„Vi høre ofte, at man paastaaer, at Verden bliver mere oplyst fra Dag til Dag, og at denne Oplysning maatte være til Gavn for Protestantismen og til Skade for Katholicismen. Vi vilde ønske, at det forholdt sig saaledes; men vi have vægtige Grunde til at tvivle om Rigtigheden af denne Forventning. Vi vide, at i de sidste 250 Aar var den aandelige Virksomhed meget levende. Mennesket har gjort Kæmpefremskridt paa alle Naturphilosophiens Omraader; og talløse Opfindelser, beregnede paa at forøge Livets Bekvemmeligheder, iværksættes. Medicinen, Chirurgen, Chemien og Bygningsvidenskaben gjorde store Fremskridt; Regeringskunst, Politiet og Lovgivningen bleve forbedrede; og dog see vi alligevel, at Protestantismen i disse 250 Aar ikke har gjort Erobringer, som det er værdt at tale om. Tvertimod, vi mene, at, naar et Omsving i Verden fandt Sted, saa skete det i Almindelighed til Gunst for den romerske Kirke. Vi formaae paa ingen Maade at vugge os ind i den Sikkerhed, at Videnskabens Fremskridt skulde være skjæbnesvangert for et System, som, tiltrods for Menneskeslægtens kæmpemæssige Fremskridt i alle Videnskaber, efter Elisabeths Regering har befæstet sine Grundlag.“ Det er sande Ord og, lige saa smukke som sande. Videnskaben blotter Protestantismens Tomhed, men vidner om Katholicismens Kraft og Urokkelighed, hvad enten det behager eller ej.

Kjøbenhavn. Torsdagen den 30te Januar afholdtes et forberedende Møde i Anledning en paatænkt Constitution af den Marianske Congregation her i Byen.

Mødet var, henseet til vore smaa Forhold, meget talrigt besøgt af vor Menigheds fuldmyndige mandlige Medlemmer.

Hr. Pastor T enten antydede i korte almindelige Træk den Marianske Congregations Formaal samt Medlemmernes Forpligtelser. Paa særlig givne Anledning forklarede han ogsaa, at det ikke er Congregationens Opgave, specielt at virke for en enkelt eller enkelte af de bestaaende religiøse Foreninger eller saadanne, der mulig senere maatte blive oprettede; men at Congregationens Virksomhed i det Hele taget gaaer ud paa at samle religiøssindede Mænd ikke under 25 Aars Alderen, for at vejlede og styrke dem i den vigtige Gjerning, ved et godt Exempel at give et lysende Billede af Trofasthed og Kjærlighed til vor hellige Religion under alle Livets Forhold. Er først dette Maal naaet, da kan der ikke være Tvivl om, at de bestaaende religiøse Foreninger her i Byen ville faae en kraftig Fremgang; thi den sande Christen kan ikke glemme Guds Bud om at elske sin Næste, og denne Congregation vil ei heller forsømme at indvirke paa det menneskelige Hjerte i denne Retning. Alt Øvrigt i saa Henseende maa imidlertid overlades til Medlemmernes egen Initiativ og er Congregationen aldeles uvedkommende, ligesom ogsaa al Discussion vil være udelukket fra de ugenlige Møder.

Iøvrigt var der endnu ikke omdeelt eller fremlagt noget Statut; men dette er, oversat paa Dansk, under Pressen, og det var maaskee denne Omstændighed, der for Enkelte af de Tilstedeværende mulig var utilfredsstillende, saa at man uvilkaarligt fik Indtrykket af, at der var en vis Mistillid tilstede enten til Sagen selv eller til de Vedkommendes aandelige Modenhed.

Referenten har ikke noget nøie Kjendskab til denne Congregations Oprindelse, Forplantelse og egenlige Væsen. Han husker blot som Barn og i sine Ungdomsaar at have seet den med dens Fane ledsage de offentlige Processioner, og mindes grandt, at Medlemmerne bestode af Høie og Lave, Rige og Fattige; men han erindrer ogsaa tydeligt, at det var Mænd i Ordets egenlige Forstand, Mænd, der hverken saae tilhøire eller venstre, men fulgte den lige Vei, som deres eengang fattede og rodfæstede Overbeviisning foreskrev dem, Mænd, der nøde deres saavel protestantiske som øvrige katholske Medborgeres fulde Tillid og Agtelse, og hvis eneste Modstandere i Grunden taget

kun de saakaldte Navnkatholiker vare, hvilke der som overalt vare Folk, der bære Kappen paa begge Skuldre, Folk uden Principer eller Charakterfasthed enten i det religiøse eller i det borgerlige Liv.

Om nu en saa lille katholsk Menighed som den kjøbenhavnske vil være istand til, i den nærværende Tid at oprette og vedligeholde den Marianske Congregation, vil jo Tiden vise, og det vilde sikkert være et glædeligt Tidens Tegn, om Ideen blev realiseret.

Paa den anden Side kan det ikke fordøjes, at der udfordres en mere end almindelig Grad af christelig Fuldkommenhed for at blive et værdigt Medlem af Congregationen, og at det er saare vanskeligt for en lille Menighed at stille et saadant Elitecorps af religiøssindede Mænd i i vor blødagtige Tid, der skyer alle Anstrængelser for et høiere Liv, og hvor Enhver helst vil befale, og kun Faa adlyde.

Imidlertid er saavel Adgangen til Congregationen, som ogsaa Udtrædelsen en aldeles frivillig Sag. Enhver bør derfor prøve sig selv.

At denne Forening er en god Sag, og at den er et ypperligt Middel til at opnaae en større Grad af christelig Fuldkommenhed, er utvivlsomt, og dermed være den ogsaa anbefalet her i Danmark.

L.

— Søndagen den 4de Februar afholdt den herværende Elisabethforening sit vanlige statutmæssige Møde, i hvilket Bestyrelsen gav en kort Beretning om Foreningens Virksomhed i det sidst forløbne Aar. Ifølge disse Oplysninger havde Foreningen i Aarets Løb ydet regelmæssige større eller mindre Bidrag til sex Drenges og fem Pigers Underhold og Opdragelse; de ti af disse Børn ere anbragte hos herværende samvittighedsfulde Pleieførelde under stadigt Tilsyn fra Bestyrerindens Side; et Pigebarn, hvis Anbringelse her i Byen ikke kunde ansees for raadelig, er ved Foreningens Omsorg, ifølge sin Moders Ønske, blevet sendt til en katholsk Opdragelsesanstalt i Udlandet. Da Foreningen, i Medfør af sine Love, kun antager sig saadanne Børn, hvis Opdragelse ellers efter al Sandsynlighed vilde blive daarlig og uheldig, saa er det en Selvfølge, at alle de elleve Børn, som Foreningen i det hennærværende Aar har paataget sig at forsørge, maae siges at være lige saa mange Sjæle, som paa denne Maade ere blevene frelste fra den ellers sikre Undergang, men nu forhaabentlig med Lethed kunne føres til det rette Maal.

I Forhold til det vigtige Formaal, som Elisabethforeningen forfølger, ere de Midler meget ubetydelige over hvilke den raader, og kun en Trediedeel af de aarlige Udgifter i forrige Aar er bleven dækket ved Medlemmernes regelmæssige Bidrag, medens to Trediedele har maattet tilveiebringes deels ved overordnede Gaver, deels ved særlige Foranstaltninger fra Bestyrelsens Side; blandt disse har navnlig den Basar, som pleier at holdes i Paaskehelligdagene, været Bestyrelsens væsenligste Støtte ogsaa i det henrundne Aar. Vi tillade os derfor at bringe denne Elisabethforenings Basar i Paasken d. A. allerede nu i alle de ærede Damers og Herrers velvillige Erindring, som finde en ædel Glæde i at understøtte et saa smukt og christeligt Øiemed, som det af Foreningen tilstræbte unægtelig er; og af selv samme Grund troe vi ogsaa at burde paa det Indstændigste anbefale alle christeligsindede Børnevenner en ret virksom og kraftig Understøttelse af Elisabethforeningen. Enhver, som ønsker at erfare noget Nærmere om Foreningen, behage at henvende sig til Foreningens Bestyrerinde, Fru Erlewein, St. Kongensgade 66, Stuen.

C.

Hr. X. anmodes om en Samtale, inden den os den 13de ds. tilstillede Skrivelse kan optages. Red.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 18de Februar. 1. Fastesøndag. — 19. M. Andreas Cörsinus, Biskop. 20. Ti. Eucherius, Biskop. 21. O. (Tamperdag) Scholastica, Jomfru. 22. Tø. Petri Bispestol i Antiochia. 23. F. (Tamperdag) Ihukommelse af Frelserens hellige Spyd og Nagler. — Om Aftenen Kl. 7½ Fasteandagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke. 24. L. (Fastedag) Matthias, Apostel.

Søndagen den 25. Februar. 2den Fastesøndag.

Søn- og Søgnedagsgudstjeneste som sædvanligt.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 51
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 8. Søndagen den 25de Februar. 1877.

Indhold: Christendommen og den katholske Kirke. Om Miraklerne
Sandheden og Vildfarelsen. Kirkelige Efterretninger: Rom,
Rottenburg.

Christendommen og den katholske Kirke.

Fortsat fra Nr. 7.

Ved det saakaldte reformerte Kirkesystem forstaaer man den paa Calvins Grundsætninger byggede Kirkeforfatning. Calvin stemmer overens med Luther i Fræfaldet fra den katholske Kirke, i Hadet til den, i Grundsætningerne om den eneraadende subjective Frihed, i Medfør af hvilken Enhver selv kan forstaae og fortolke Bibelen, som ogsaa i de fleste andre Henseender. Men i Læren om Kirken er han meget uenig med ham. Kirken er for ham ikke blot en i Fornuftens Fordringer begrundet Forening af alle dem, som ved indre Oplysning ere blevne troende; den er tvertimod en af Christus selv grundlagt og nødvendigviis vedvarende Anstalt, som Enhver maa slutte sig til, medmindre han vil sætte sin Frelse paa Spil. Rigtignok antager ogsaa han ved Siden af den synlige Kirke en usynlig, som bestaaer af de Udvalgte: af saadanne, der, uden i det Ydre at kjende hverandre,

indbyrdes, ere forenede i Tro, Haab og Kjærlighed under deres fælleds Hoved, Christus, som af sine Tilhængere kræver en fast Tillid til at de høre til denne usynlige Kirke. Men derfor ringeagter Calvin ikke den synlige Kirke. Tvertimod fremhæver han ved enhver Leilighed dens Nytte og Virksomhed. Han kalder den for Alles Moder, som modtager Alle ved deres Indtrædelse i dette Liv og føder dem paa aandelig Maade, nærer og beskytter Alle indtil de aflægge dette dødelige Kjød, og udenfor hvilken der ingen Syndsforladelse og ingen Frelse er for Menneskene. I Calvins Kirke maa der endvidere være Pastorer og det efter guddommelig Anordning, hvem Myndigheden til at lære og forvalte de hellige Sacramenter udelukkende tilkommer. Og da Kaldelsen til dette Embede meddeles af Gud selv, saa faaer Sognepræsternes Ordination her en langt høiere Betydning end i den lutherske Kirke. I denne (den lutherske) falder den simpelthen sammen med Udnævnelserne eller Beskikkelsen ved Menigheden eller Landsherren, og Ordinationen har her slet intet Sacramentalt ved sig; Calvin derimod vilde ikke blot, at Ordinationen efter apostolisk Forskrift skulde meddeles af et Presbyterium og ikke af Menigheden — skjøndt denne er i Besiddelse af hele Kirkemyndigheden og Presbyteriet modtager denne af Menigheden — men han var heller ikke imod, at man kaldte den for et egenligt Sacrament. Hele det geistlige Ministerium i det reformerte Kirkesystem indbefatter tre Embeder i sig: Pastorernes, de Ældstes og Diaconernes, af hvilke det andet er underordnet det første, og det tredie det andet. Men ingen Kirke eller kirkeligt Samfund maa gjøre Krav paa noget Herredømme over et andet. Enhver Menighed er afsluttet i sig selv og danner et Heelt. Naar derfor enkelte reformerede Lande af og til holdt Synoder, hvor de enkelte Menigheders Afsendinge raadsloge om almindelige Anliggender, saa skete det ikke i den Tro, at der efter Guds Villie skulde være en almindelig Kirke, men kun af menneskelige Hensyn. De saae i disse Raadslagninger et

Middel til enten at forlige deres religiøse Stridigheder, eller ogsaa til desto kraftigere at kunne modstaae fjendtligsindede Regeringer. I Virkeligheden maa det ogsaa indrømmes, at de Reformerte lagde langt større Vægt paa at gennemføre og vedligeholde den som Grundsætning erklærede kirkelige Uafhængighed af Statsmyndigheden, end Lutheranerne.

Dette er i korte Træk de to vigtigste protestantiske Religions-samfunds Systemer. Vi føie her et tredje til, som kun findes i Tydskland, tildeels fordi det yder et vigtigt Bidrag til Protestantismens Historie, og tildeels, fordi det for Naboskabets Skyld tildrager sig vor Opmærksomhed, og dette er det saakaldte evangeliske Kirkesystem.

Det preussiske Regenthuus, som siden Aaret 1613 havde frasagt sig Lutherdommen og var gaaet over til Calvinismen, ønskede allerede længe af dynastisk Interesse at gjenforene sig med Landets overveiende lutherske Befolkning. Den store europæiske Fred af 1815 lod endelig Politiken vinde Tid til ogsaa at befatte sig med religiøse Spørgsmaal, og den trehundredeaarige Jubelhøitid for Protestantismens Indførelse (1817) bragte Ønsket om at skabe en Slags protestantisk Kirkeenhed til Opfyldelse. Den saakaldte Union af Lutheranere og Reformerte (Calvinister) fandt ikke blot i Preussen, men ogsaa i andre tydske Lande, saasom Baden og Nassau velvillig Modtagelse, skjøndt kun af den Grund, at man haabede paa den Maade at kunne optræde bedre og mere ærefrygtbydende ligeoverfor den katholske Kirke. Men den nye Kirke skulde nu ogsaa have et nyt Navn. „Protestantisk“, mente man, burde den ikke hede; thi dette Ord var et Partinavn og havde ingen god Klang, hvorimod Benævnelsen: „evangelisk“ befandtes at være bedre og mere neutral.

Saaledes høre vi da fra denne Tid af tale om en evangelisk Kirke i Tydskland. Men hvad den egenlig er, det kan i Sandhed ingen Dødelig komme paa det Rene

med. Efter Kongen af Preussens udtrykkelige Erklæring skulde Unionen ingenlunde være nogen Sammenblanding af Troessætninger; men de forskjellige Bekjendelsers Tilhængere skulde forene sig til en ydre kirkelig Eenhed ved Antagelsen af en fælleds Agende (d. e. Maade at holde Gudstjeneste og meddele Naademidlerne paa). At denne Opfattelse af Tingene paa en betænkkelig Maade maatte fremme den dogmatiske Indifferentisme og med den aabenbar Vantro, det var let at forudsee og blev desværre glimrende stadfæstet af Erfaringen. De saakaldte Synoder, som man tildeelte den fyrstelige Overbiskop som et Slags Biraad, og af hvilke man haabede saa meget, have ikke ført til noget Sikkert og Holdbart i Bekjendelsen, men først tilfulde afsløret den store religiøse Splidagtighed. „Skal Majoriteten af dem, som bekjende sig til vor Kirke“, siger Rothe (Ethik III. 1041), „decretere dens Tro, dens Lære og dens Gudstjeneste, saa vil den efter dens Mening indrettede Kirke, hvis den overhovedet faaer en saadan tilveiebragt, kun have grumme lidt af en christelig Kirke ved sig.“ „Fratager Kirken“, udbryder en Røst i Messners „K.-Zeit.“ af 1860 (S. 84) „den Støtte og det Hold, som Landsherren som dens Hoved og Forsørger forlehner den, saa ville I under den siden 1848 saa stærkt tiltagne Splidagtighed erfare, hvorledes den falder sammen i Stykker, som Ingen vil have Magt til atter at gjenforene.“ Og at det ikke er blevet bedre indtil den Dag idag, det vidne de allernyeste Tildragelser om. „De fleste evangeliske Christne“, skriver en Protestant i „Historisch-politische Blätter“ af dette Aar (S. 973), „ere kun, saa at sige, honoris causa Medlemmer af denne Kirke, paa en lignende Maade som man ogsaa honoris causa slutter sig til en Club eller til en Forening for at beskytte Dyr mod Plageri.“ Var der ingen evangelisk Cultusminister og ikke længere af Staten lønnede evangeliske Prædicanter, saa vilde hele den evangeliske Kirke forlængst være forsvunden.

Den skarpe og gennemgribende Forskjæl imellem

det katholske og protestantiske Kirkebegreb springer nu af sig selv i Øinene. Efter Katholikernes Tro er Christi Kirke nødvendig en almindelig, der omfatter alle Lande og alle Nationer; efter Protestanternes Anskuelse strækker den sig enten ikke engang ud over den enkelte Menighed eller dog idetmindste ikke ud over en verdslig Regents politiske Territorium. Efter Katholikernes Tro er Bevarelsen af Christi Religions Reenhed og Uforfalskethed samt den rette Meddelelse af Naademidlerne væsenlig afhængig af en synlig geistlig Øvrighed; efter Protestanternes maa Ingen stille sig imellem det enkelte Individ og Gud. Efter Katholicismen er Kirkens indre Organisation anordnet af Christus selv og bør under alle Omstændigheder bevares uantastet; efter Protestantismen er Kirkeordenen henstillet til menneskelig Afgjørelse og kan efter Tidsforholdene være af forskjellig Beskaffenhed. Efter Katholikernes Tro er den geistlige Øvrighed som saadan uafhængig af enhver verdslig Magt, og bør fremvise en særegen Retstitel for den verdslige Magt, saafremt den ogsaa er i Besiddelse af en saadan, t. Ex. Paven for Kirkestaten, hvis legitime Konge han er; efter Protestanternes Mening (Lutheranernes og de saakaldte Evangeliskes i Tydskland) maa der ikke være nogen fri og uafhængig Myndighed ved Siden af den verdslige, og Landets Fyrste har netop, fordi han er Fyrste, ikke blot at besørge de verdslige Forretninger, men ogsaa de religiøse eller at have Tilsyn med Kirken. Thi Staten er efter deres Betragtning en stor sædelig Anstalt, af hvilken Kirken kun er en Deel. Efter Katholikernes Tro er den romerske Biskop ifølge guddommelig Anordning Hovedet for hele Christi synlige Kirke, til hvem hele den monarkiske Myndighed i Guds jordiske Rige er overgivet; efter Protestanternes Anskuelse er Anerkjendelsen af et saadant „fremmedt“ geistligt Overhoved Forræderi mod Fædrelandet og en Indskrænkning af de fyrstelige Souverænitetsrettigheder.

II.

Hvorledes kunne vi nu bevise, at den katholske Opfattelse er den ene sande og holdbare? Den strengt videnskabelige Beviisførelse er bekjendt. Den gaaer ud fra et reent historisk Grundlag og viser ved historisk fastslaaede Kjendsgjæringer, hvad Christus vor Herre har gjort for at fuldkomme sit Værk iblandt Menneskene, for at bevare sin frelsende Religion reen og uforfalsket indtil Tiderues Ende. Som Resultat af denne Undersøgelse fremgaae følgende umomstødelige Sætninger:

1. Christus vor Herre har i sine Apostle indsat en geistlig Øvrighed, som Han har overdraget Fuldmagt til at forkynde sin ufeilbare Lære for al Skabningen, til at regere og vejlede Alle, som troe paa ham, i alle Ting der vedkomme den evige Frelse, samt til at forvalte de af Christus indstiftede Naademidler paa en heldbringende Maade.

2. Disse Apostle vare, i Henseende til Regeremyndigheden ikke ligestillede. Een, den h. Petrus, var efter Christi udtrykkelige Villie stillet høiere end de andre ved Primatet, eller Jurisdictionens Forrang. Apostlenes Collegium o: den af Christus indsatte kirkelige Øvrighed, var en organiseret, af Hoved og Lemmer bestaaende Heelhed.

3. Ved Indsættelsen af denne geistlige Øvrighed har den menneskevordne Guds Søn stiftet et synligt religiøst Samfund, en synlig Kirke, som frit og uafhængigt af enhver verdslig Øvrighed kan virkeliggjøre sin høie Bestemmelse; og Enhver, som vil have Deel i Christi Forløsergjærning, er i sin Samvittighed forpligtet til at indtræde i denne Kirke, der, saa længe Verden staaer, ikke vil forgaae.

4. Efter Christi Villie skal hans Kirke isærdeleshed have fire ydre og synlige Egenskaber (Kjendemærker), som ere aldeles væsenlige for den og i den Grad udelukkende dens Eiendom, at de i Sandhed aldrig kunne tilkomme nogen anden Kirke. Den maa for det Første

være apostolisk : den maa ikke blot stamme fra Apostlene, men den maa uafbrudt være og have været i Besiddelse af det med de tre ovenfor antydede Fuldmagter udrustede Apostel-Embede. Den maa for det Andet være hellig, : hellig i sin Troes- og Sædelære, hellig i sin Gudstjeneste, hellig i sine Love og Forskrivter, hellig i sine Medlemmer, og det i den Forstand, at idetmindste i alle Tidsperioder Nogle udmærke sig ved overordenlig iøinefaldende Hellighed; hellig endelig ved underfulde Tildragelser, som kunne og skulle minde de Troende paa en synlig Maade om den Helligaands Virksomhed og Nærværelse i Kirken. For det Tredie maa den sande Kirke være een; een geistlig Øvrighed, eet Hoved, een Tro, de samme Sacramenter, een og samme Gudsyndelse og een Lov skulle altid være Kjendetegnet paa Christi ene og store Hjord. Fremdeles maa for det Fjerde Christi Kirke være almindelig (katholsk), : den er ikke stiftet blot for een Nation oget bestemt Tidsrum, men den skal omfatte alle Steders og alle Tidens Folk.

Støttet paa disse Sandheder, gaaer man saa videre og paaviser, at ingen af alle de Kirker, som kalde sig for christelige, uden den romersk-katholske, i Sandhed er apostolisk, hellig, enig og katholsk; og at altsaa den romersk-katholske Kirke ene og alene kan og tør kaldes for den af Christus stiftede Frelsens Anstalt. Denne Beviisførelse er, som man ved første Øiekast seer, fuldkommen skikket til at føre Enhver, der er istand til at bedømme historiske Kjendsgjerninger, til Sandhedens Erkjendelse. Det er ogsaa den, som den katholske Videnskab har at takke for de herligste Seire over Vildfarelse og Usandhed, og de herligste Triumpher over Hæresiets stolte Aander. Imidlertid skulle vi, istedetfor at slaae ind paa denne lange Vei, kun pege paa nogle simple Sandheder, som paa en Maade paatrænge sig af sig selv og sikkert veilede os til at give det rette Svar paa Spørgsmaalet om Christi sande Kirke.

(Fortsættes.)

Om Miraklerne.

Miraklet er et af de største Beviser for Jesu Christi guddommelige Person saavel som for hans hellige Kirkes Oprindelse; det er et af dennes ypperste guddommelige Kjendetegn.

Hvad er et Mirakel?

Er et saadant muligt? Er der virkelig skeet Mirakler? Hvorfor gives der nu ingen mere?

Saadanne Spørgsmaal gjøres af mange Mennesker, som indbilde sig, at de kjende Religionen, men som i Virkeligheden Intet vide om den. Lader os da svare dem med to Ord, og lader os bede Gud om at lægge en overbevisende Kraft i vore Ord.

1. Et Mirakel er et udvortes for Sandserne haandgribeligt Tegn, som øiensynligt gaaer udover de blotte Naturens Kræfter. Det er en Gjerning, som i den Grad overgaaer et Menneskes og en Skabnings Kræfter, at ethvert redeligt Menneske er nødsaget til at sige sig selv: „Her seer jeg Guds Finger.“

Miraklet er det Middel, hvoraf Gud betjener sig for at kundgjøre sin Nærværelse, og paa en overordenlig Maade aabenbare os, at han griber ind i Alt hvad der vedrører Menneskene. Det er det uomstødelige Beviis for Troeslærdommenes Guddommelighed. Et Menneske siger sig at være udsendt af Gud, han fordrer, at Alle skulle troe hans Ord, fordi hans Lære er sand og kommer fra Himlen. Overalt hvor han fremstiller sig, henvender man ðmeget snart det samme Spørgsmaal til ham, som Jøderne henvendte til vor guddommelige Frelser ved Bredden af Tiberias Sø: „Hvilke Undere gjør Du, for at vi kunne troe Dine Ord“; og saafremt dette Menneske da i Sandhed er sendt af Gud, og endmere naar han, som Jesus Christus, er Gud selv, da vil han uden videre svare med dette uigjendrivelige Beviis:

„De Blinde see, de Halte gaae, de Spedalske blive

helbredte, de Døve høre, de Døde opstaae! De Gjæringer, som jeg gjør i min Faders Navn, de vidne om mig . . . Ville I ikke troe mine Ord, saa troer paa de Undergjæringer jeg gjør, for at I kunne erkjende og vide, at Faderen er i mig og jeg i Faderen.“

Med eet Ord, Miraklet er det uimodsigelige Beviis, det ufeilbare Segl, som Gud paatrykker sit Ord, for at det ikke skal forfalskes og paa en bedragerisk Maade efterlignes.

2, Ere Mirakler mulige? Behøver man at besvare et saadant Spørgsmaal? Det besvares jo med de faa Ord: „Gud er Herre over alle Ting, han har foreskrevet Naturen dens Love; skulde han da ikke være istand til at omdanne eller forandre disse Love til enkelte Tider, for at gjøre Godt mod sine Børn? „For Alvor at opkaste dette Spørgsmaal, vilde være ugudeligt, hvis det ikke allerede i sig selv var dumt og urimeligt“; dette har en berømt Mand, som ikke var Troende, sagt, Jean Jaques Rousseau nemlig. Han vilde bevise den, som uden videre benægter dette Spørgsmaal, for megen Ære ved at straffe ham; man maatte betragte ham som sindssvag. Men mon der ogsaa i Virkeligheden gives Mennesker, som vove at benægte, at Gud kan gjøre Mirakler?

3. Er der nogensinde skeet virkelige Mirakler? Ja, tilvisse; thi hvorledes var det ellers muligt, at den korsfæstede Frelser, som forlanger af Menneskene, at de skulle bekæmpe og fornægte deres kjæreste Lidenskaber, nu i over 18 Aarhundreder tilbedes over den hele Jordkreds? At ville forsøge paa at forklare Christendommens Seir og vedvarende Bestaaen uden ved Hjælp af store, øiensynlige og talrige Vidundere, er det Samme som aldeles ikke at opfatte eller kjende den christelige Religions Væsen, Menneskets Natur og Begges Historie; det vilde i Sandhed være et Vidunder af Uvidenhed og Ufornuft! Kan Du uden at gjøre Vold paa Din Fornuft nogensinde troe, at man dengang, da Christendommen kom ind i Verden — dersom den var udgaaet fra en Bedrager, der fordrede,

saaledes som Christus fordrer det, at man skal opoffre alle Fordomme og Lidenskaber, opoffre denne Verdens Ære, Gods, Frihed, ja selve Livet — var det muligt at troe, gjentager jeg, at man da ikke først vilde have sagt til Christendommens Stifter: „Beviis os, at Du kommer fra Gud, ved at udføre Gjerninger, som en Gud ene er istand til at udføre. Gjør Undergjerninger! uden dem ville vi ikke troe de forunderlige Hemmeligheder Du forkynder os, ikke underkaste os de haarde Levereregler, som Du anbefaler os!“

Store Gud! hvilket Antal af Martyrer har der ei været for Jesu Christi Skyld! og nu spørger jeg Eders sunde Fornuft: hvorledes var det vel muligt, at Millioner Mennesker af enhver Alder og Stilling, fra alle Verdens Lande, skulle have villet døe den skrækkeligste Død, uden først at overbevise sig om, at den Religion, som de opoffrede sig for, var den ene sande, guddommelige, af Gud indstiftede Religion?

Man vil vel indvende, at der gives falske Mirakler, men det er jo netop et Beviis mere for, at der har været sande Mirakler. Der hvor man søger at sætte falske Penge i Omløb, kan man være vis paa, at der ogsaa findes gode Penge. Thi hvorfor gjør man vel falske Penge? Fordi man haaber at kunne lade dem gjælde for gode? Fordi der virkelig gives gode Penge, og man søger da at bringe de falske til at ligne de gode. Man vilde derfor aldrig have lagt Mærke til de falske Mirakler, hvis der ikke havde været sande, som de efterlignede; de falske Mirakler afgive altsaa Vidnesbyrd om, at der gives virkelige.

4. Hvorfor gives der ikke mere Mirakler? Det er et underligt Spørgsmaal, thi der gives endnu Mirakler, og det endog mange. Hvis man vidste lidt bedre Besked, vilde man ogsaa vide, at man i Rom canoniserer Helgene i vore Dage ligesaafuldt som man har gjort det i de foregaaende Aarhundreder. Men man canoniserer aldrig Nogen uden en streng Undersøgelse, og uden at bevise,

at den Paagjældende ved sin Forbøn mindst har bevirket fem Mirakler.

Naar man nu veed, med hvilken Strenghed slige Undersøgelser foretages, samt med hvilken Klogskab og Besindighed man gaaer tilværks i Rom, mon man saa vel har Mod til at benægte, at der endnu gives Mirakler?

Imidlertid indrømmer jeg, at der gives færre Mirakler nu end ved Christendommens Begyndelse, og dette er ogsaa ganske i sin Orden: 1) Fordi det egenlige Øiemed med Miraklerne er naaet, nemlig at omvende Verden og indføre den christelige Religion. 2) Fordi vi i vore Dage have et slaaende og øiensynligt Beviis for vor Troes Guddommelighed, ligesaa fuldkomment og ligesaa overnaturligt som selve Miraklerne ligeoverfor de første Christne: jeg mener hermed Evangeliets Prophetier og deres Opfyldelse i Verden. De første Christne saae Jesu Christi og hans Apostles Mirakler, men de saae endnu ikke Opfyldelsen af deres Spaadomme. Alligevel vare de forpligtede til at troe urokkeligt paa disse, og de troede ogsaa uden Vanskelighed paa dem, fordi de havde seet Miraklerne. Vi derimod see ikke mere de Mirakler, som vore Fædre have seet, men vi see Opfyldelsen af Evangeliets Spaadomme, og paa denne Maade kunne vi let overbevises om de Mirakler, som vi ei have været Vidner til. Miraklerne vare Beviser for de første Christne; Prophetierne ere vort Beviis, fordi deres Opfyldelse kun kan være Guds Værk.

Sluttelig skulle vi bemærke, at de Beviser, man udleder af Prophetiernes Opfyldelse, ere endnu vægtigere end dem, Miraklerne afgive, fordi nemlig Tiden med hver Dag der gaaer, altid mere og mere forøger deres Vægt. Den apostoliske Stols vedvarende Bestaaen, det jødiske Folks Opholdelse, skjøndt forbandet og adspredt over hele Verden osv.: disse Kjendsgjæringer ere endnu mere slaaende i vor Tid, end om de kun havde været bemærkede i tre eller fire Aarhundreder; ja om en 3—4000 Aar end mere forbausende, hvis Verden til den Tid endnu bestaaer, hvilket jo rigtignok er tvivlsomt.

Der gives altsaa Mirakler. Der gives vistnok færre end fordom, men dette er i sin Orden. De gives os nu kun som en guddommelig Trøst og ikke mere som Beviser. Det Mirakel, som nu opfylder Verden, er den katholske Kirke.

Sandheden og Vildfarelsen.

Vi have gjentagne Gauge erklæret, at der kun gives een sand Religion, den Religion nemlig, som udgaaer fra den eneste sande Gud og hans evige Søn, vor Herre Jesus Christus. Og denne guddommelige Religion forkyndes og prædikes ene af den katholske Kirkes Lærestand, Apostlenes Efterfølgere, Jesu Christi Udsendinge. Gjennem alle Aarhundreder har imidlertid Vildfarelsens og Vrangtroens Aand i Modsætning til denne hellige Religion affødt andre Religioner, som kun vare menneskelige Opfindelser. Man kalder dem derfor falske Religioner eller Kjætterier. De have alle den Eiendommelighed ved sig, at Menneskene have opfundet dem, og at man ei kan udlede dem fra vor Herres Jesu Christi Apostle. Som Sildefødninger, der have skilt sig fra Sandheden, saasom Sandheden kun findes i den katholske Kirke, vedvare disse falske Religioner kun en kortere eller længere Tid, og forsvinde derpaa, efterat have bragt utallige Sjæle i Fortabelse, og ikke baaret andre Frugter end Ligegyldighed og Ugudelighed. Midt iblandt de Forandringer og Omvæltninger, som følge de falske Religioner, forbliver Guds ældgamle Kirke den samme, den lærer altid det Samme, prædiker altid den samme hellige Moral og frembringer stedse de mest udmærkede Dyder i sine Børns Hjerter. Denne Omstændighed bør ei forundre os; Guds Værk ligner ikke menneskelige Værker, og Jesus Christus, som

er den hellige Kirkes Grundvold, kan ei tillade, at den vakler. Jesus Christus — Gud! see det er den almægtige Hemmelighed, som giver den katholske Kirke sin Livskraft. Adskillelsen fra Gud, at være udelukket fra Jesu Christi Nærværelse i hans Kjærligheds Sacrament, det er den forfærdelige Hemmelighed, som er Skyld i alle falske Religioners Svaghed og Undergang.

Henimod Slutningen af den franske Revolution følte man en stor Trang til atter at nærme sig Gud, og flere Forsøg paa at tilveiebringe en Cultus gik forud for den store Begivenhed, ved hvilken Keiser Napoleon I. gjenoprettede den katholske Religion i Frankrig i Aaret 1802. Opfinderen af et af disse afmægtige Forsøg var en Borger, kaldet Larévellière-Lépeaux; han kaldte sin saakaldte Religion Theophilantropie, det vil sige: en Religion for Mennesker, som elske Gud og Næsten. Den gode Mand vidste ikke, at denne Cultus var lige saa gammel som Verden, og at dens sande Navn var Christendom. Trods al sin Møie, trods den verdslige Magt, han som Medlem af Directoriet var i Besiddelee af, kunde han Intet sætte igjennem; man gjorde Nar af ham og hans Cæremonier, og i Sandhed, de vare ogsaa latterlige. Den stakkels Mand beklagede sig en Dag for sin Ven Talleyrand over det lidet Held, han havde med sig; og denne gav ham da et Svar, der er ligesaa dybsindigt som bidende: „Hvorledes kan De troe, kjære Ven, at De saaledes uden videre kan stifte en Religion; forsøg paa at døe om Fredagen og at opstaa om Søndagen, saa skal De see, det gaaer!“

Saaledes staaer det sig med alle de protestantiske Sectar. og med alle Kirker, som ere adskilte fra Rom. Det gaaer ikke, og det vil aldrig gaae; thi kun Sandheden har den Forrettighed, at Alt lykkes for den!

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Vi uddrage af den nylig udkomne „Gerarchia Cattolica“ Følgende: Den 31te December var der 54 Cardinaler, 11 Patriarcher af begge Ritus, den østerlandske og vesterlandske, 750 Ærkebiskopper og Biskopper af den latinske Ritus, som boe i deres Dioceses, 50 Ærkebiskopper og Biskopper af den orientalske Ritus, 270 Ærkebiskopper og Biskopper in partibus infidelium, 28 Patriarcher, Ærkebiskopper og Biskopper, der ikke mere have nogen Titel, 12 Prælater nullius dioecesis o: eximerede fra Biskoppens Jurisdiction — i det Hele 1175 Medlemmer af den høiere Geistlighed. Under Pius IX.' Pontificat har det katholske Hierarchi havt følgende Tilvæxt: 24 Bispesæder bleve ophøiede til Ærkebispesæder, og 5 nye Metropolitanæder oprettede; 130 Bispesæder bleve fra nyt af organiserede, 3 Biskopper nullius dioecesis udnævnte; fremdeles bleve 3 apostoliske Delegationer, 33 apostoliske Vicariater og 15 apostoliske Præfecturer (blandt dem det danske) oprettede; tilsammen 213 nye geistlige Embeder.

Rottenburg (Württemberg). „Voce della Verità“ og flere franske og belgiske Aviser bringe følgende Brev fra Biskop Hefele af Rottenburg med Hensyn til Læren om Pavens Ufeilbarhed, som aldeles skuffer de Liberales Haab om, at den lærde Prælat mulig skulde være en Modstander af den ved Christus aabenbarede og af Vaticanerconciliet nærmere fastsatte Lære om Pavens Ufeilbarhed i Troes- og Sædelæren, naar han optræder som hele Kirkens øverste Lærer. Brevet er skrevet til en vis Wilhelm Walter i Uny-Algän af 13de April f. A. og lyder saaledes:

„Meget ærede Herre!

I Henhold til Deres Ønske tillader jeg mig, skjøndt meget optaget af Skjærtorsdagens Cæremonier, at rette følgende Linier til Dem.

Det er mig ufatteligt, hvorledes Forkyndelsen af Pavens Ufeilbarhed, naar han afgiver en Dom i Troeslæren ex cathedra, kan holde Dem tilbage fra at modtage de hellige Sacramenter.

Allerede før Vaticanerconciliet troede alle Katholiker, at en Afgjørelse i Troessager var ufeilbar, 1) naar Paven og de med ham paa et Concil forsamlede Biskopper ud-

talte samme; 2) naar Biskopperne paa et Concil have truffet en saadan Afgjørelse, og Paven stadfæstet den; 3) naar Paven af sig selv havde bestemt en Lære, og Biskopperne, Enhver for sig uden Hensyn til Andre, o: Biskopperne i deres forskjællige Dioceses, stiltiende havde antaget den. Dette var alle Katholikers faste Tro allerede før Conciliet. Desuden troede et stort Antal af Theologer, 4) at en saadan Afgjørelse med Hensyn til Troeslæren var ufeilbar fra det Øieblik af, hvor Paven havde udtalt den *ex cathedra*, o: naar han høitideligt i Medfør af sit Læreembede henvendte sig til hele Kirken, ogsaa uafhængig af de enkelte Biskoppers paafølgende Tilslutning.

De veed, at jeg ikke var af den sidste Mening; men den var Biskoppernes overveiende Flertals Mening og har faaet Pavens Stadfæstelse.

Kort efter have ogsaa de øvrige Biskopper, som paa Conciliet havde modsat sig denne Lære, antaget denne Majoritetens og Pavens Afgjørelse. Og de maatte handle saaledes.

De begriber nok, Herr Walter, at, hvis jeg ikke havde villet samtykke i deres Afgjørelse, saa havde jeg udtrykkelig erklæret ved min Fremgangsmaade: Paven og de med ham forenede Biskopper ere ikke ufeilbare, men Jeg, mit kjære Jeg, Jeg er ufeilbar. Følgelig siger ogsaa De, kjære Herr Walter, saafremt De ikke antager Vaticanconciliets Definition, til Dem selv: Paven og alle Biskopper med ham tage fejl; men jeg, Jeg, Vilhelm Walter, jeg er ufeilbar; jeg kan ikke tage fejl, paa ingen Maade og under ingen Omstændighed.

Hvis De nu i Virkeligheden har en saa høi Mening om Dem selv, saa er Deres Handlemaade logisk, og saa gjør De vel i at holde Dem borte fra Modtagelsen af de hellige Sacramenter.

Jeg ønsker Dem al Velsignelse i Christo.

Rottenburg, Skærtorsdag 1876.

Carl Joseph, Biskop.

I Fredericiagade Nr. 15, i Stuen i Bagbygningen, agtes afholdt

En privat Aftenunderholdning

Søndagen den 4de Martz fra Kl. 8—10, under hvilken der vil blive opført fortrinnsviis classisk kirkelig Vocal- og Instrumentalmusik. De, som maatte ønske at overvære samme, behøge at tegne sig paa de dertil circulerende Lister, eller henvende sig til Hr. Müller, Sct. Annaplads Nr. 11. Hvad der ved denne Leilighed ydes af Deeltagerne, tilfalder den herværende Conferents af Vincentiusforeningen.
P.

Maria-Foreningen

holder sit sædvanlige Møde Søndagen den 25de Februar, Kl. 5½.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 25. Februar. 2den Søndag i Fasten. — 26. M. Petrus Damiani, Biskop og Kirkelærer. 27. Ti. Martina, Jomfru og Martyr. 28. O. Johannes af Britto, Mart. 1. Martz. To. Margaretha af Cortona. 2. F. Vor Frelseres hellige Ligklæde. Kl. 8¼ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerter. 3. L. Kunigundis, Kaiserinde.

Frede dagen d. Martz, Aften Kl. 7½ Fasteandagt med Prædiken.

Søndagen den 4. Martz. 3. Søndag i Fasten.

Søndags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
- „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
- „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
- „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
- „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
- „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.

„ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 9. Søndagen den 4de Marts. 1877.

Indhold: Christendommen og den katholske Kirke. Katholik og
Protetsant. Politisk Overblik. Kirkelige Efterretninger:
Tydskland, Mecklenburg.

Christendommen og den katholske Kirke.

(Fortsat fra Nr. 8.)

Fremfor Alt kan det ikke være nogen Tvivl underkastet, at den katholske Lære om Christi Kirkes Væsen er den meest fornuftige, som vi Mennesker under de os givne Forhold kunne opstille. Hele Menneskeslægten, alle Slægter indtil Verdens Undergang skulle i Christus ære deres Forløser og i hans Religion virke deres Frelse. Deri ere Alle enige, som overhovedet troe paa Christus som Guds Søn. Men nu har vor guddommelige Frelser selv kun underviist en yderst ringe Brøkdeel af den store Folkefamilie. Hvorledes skulle da alle de Øvrige naae til den samme frelsende Sandhed? Maa-see ved Anvendelsen af blot menneskelige Midler, ved mundtlig Overlevering og affattede Skrifter? Hvem kan give os Borgen for, at ikke mange Forandringer, Feil og Vildfarelser have indsneget sig i den mundtlige Overlevering og de forfattede Skrifter? Naar vi vide af den daglige

Erfaring, hvor forskjælligt ofte et Menneskes eller et Folks Historie bliver fremstillet af forskjællige Historieskrivere ene og alene for de forskjællige Vidnesbyrds Skyld, de forefandt, og paa hvilke de troede sikkert at kunne stole, saa kunne vi ikke væрге os mod den Tanke, at det kunde gaae paa samme Maade med Fremstillingen af Christi Lære. Vi begynde at tvivle, om det, som for nærværende Tid bliver os meddeelt som Christi Lære og Anordninger, ogsaa i Virkeligheden er blevet lært og anordnet af Kristus. Men Tvivlen er Troens Død. Menneskelige Midlere altsaa ikke tilstrækkelige til at bære Christi Lære i dens oprindelige Reenhed igjennem Aarhundrederne. Vore Modstandere indsee ogsaa dette og paaberaabe sig derfor den hellige Skrivt og den Helligaand. Gud, sig de, har sørget for, at Apostlene have efterladt sig hellige Skrifter, af hvilke Enhver kan lære Jesu Christi Religion at kjende. Hvo som holder sig til disse Bøger, der efter alle Tidens overensstemmende Vidnesbyrd og uden Modsigelse bleve holdte for inspirerede af Guds Aand, kan være moralsk forvisset om, at han besidder Guds Ord; og, naar han gjør det, hvortil han ved dette Guds Ord troer at være forpligtet, saa kan han være fuldstændig rolig; thi Gud kræver tilvisse ikke mere af ham. Ja, tilvisse! Hvis de hellige Bøger fremstillede Jesu Christi hele Lære paa en systematisk ordnet Maade, beskreve den saa klart og tydeligt, at en Misforstaaelse blev umulig, saa lod en saadan Anskuelse sig høre, naturligviis under Forudsætning af, at ikke ogsaa det katholske Kirkesystem var nedlagt i disse hellige Bøger. Men da nu de h. Bøger ikke gjøre det allermindeste Krav paa at gjengive Christi hele Lære paa en systematisk Maade, men langt mere ere Leilighedsskrifter, som omhandle en eller anden Deel af Christi Lære i et særegent Øiemed, og det paa en Maade, som forudsætter et over samme Æmne holdt mundtligt Foredrag; da de endvidere, som Øiesynet lærer, ere vanskelige at forstaae, og derfor kunne fortolkes paa forrskjællig Maade, saa kan Ingen for Alvor paastaae, at den hellige

Skriwt alene er tilstrækkelig til at danne sande Disciple af Christus. Men Paaberaabelsen af den Helligaand, som efter Sigende skal føre enhver Bibellæser ufeilbart ind i hele den aabenbarede Sandhed, bliver allerede gjendrevet af Erfaringen paa en Maade, som gjør enhver videre Omtale overflødig. Er den Helligaand enhver Christens Lærer, saa kan der ikke være Tale om forskjellige christne Troesanskuelser, netop fordi den Helligaand, som Sandhedens Lærer, maa lære Sandhed, og Sandheden kun kan være een. Luthersk, calvinistisk og evængelisk Kirkesystem ere derfor tomme Ord uden nogetsomhelst Indhold. Og derfor er det sandt: Saaledes som Forholdene nu eengang ere, saa er ene Katholikernes Lære fornuftig, som siger, at Christus selv har indsat en synlig og menneskelig Autoritet, for at den ved den Helligaands særegne Bistand ufeilbart skulde forkynde hans Lære, retteligen meddele hans Sacramenter, retteligen styre og lede hans Disciple, Men den eneste fornuftige Anskuelse kan ikke være falsk, medmindre Christus ikke er Gud og ikke har bestemt sit Værk for fornuftige Mennesker.

Fremdeles fortjener Katholikernes Lære om Christus og hans Kirke at foretrækkes for de Andres Lære og kundgjør sig som den ene sande, fordi den uomtvisteligt er meest skikket til at danne ægte Christne. Den himmelske Faders eenbaarne og evige Søn har ladet sig tilsyne iblandt os ikke for at gjøre sin, men Hans Villie, som har sendt ham. Han blev lydlig indtil Døden, indtil Døden paa Korset og har høitideligt forkyndt: „Hvo som vil følge efter mig, han fornægte sig selv, tage daglig sit Kors paa sig og følge efter mig; og dersom I ikke blive som smaa Børn, skulle I ikke indgaae i Himmerige.“ Og hvor er nu Leiligheden hyppigere, og Nødvendigheden større til at nære og øve denne Christi Aand, Ydmyghedens, Selvfornægtelsens og Lydighedens Aand, end netop i den katholske Kirke? Maae ikke alle subjective Anskuelser og Meninger forstumme for det ufeilbare Læreembedes Udtalelser? Er det ikke her, at Lærde og Ulærde, Høie og Lave i

en barnlig Eenfoldigheds og en barnlig Tillids Aand lade sig lede af den Autoritet, som Gud selv har indsat? Kunne vi finde Noget ogsaa kun fjernt Lignende hos vore protestantiske Modstandere, af hvilke Enhver, som man pleier at sige, er sin egen Herre i religiøse Ting, og troer og gjør hvad han lyster, og udskriger Underkastelsen under en af Gud beskikket religiøs Autoritet for Trældom? Men naar det forholder sig saaledes, og naar det er almindelig anerkjendt og maa anerkjendes, at det naturlige eller rettere sagt, det ved Synden fordærvede Menneske langt mere er tilfreds med den protestantiske Christendom end med den katholske: skulde vi da kunne være istand til at troe, at Alle de vare hildede i Vildfarelse og ere det endnu, som netop i et afholdende Liv, fuldt af Selvfornægtelse, som Enhver maa føre det, saafremt han vil gjøre Krav paa at kaldes en ægte Katholik, saae og see den Christi, den Korsfæstedes, Efterfølgelse, der er bleven til en Pligt for enhver sand Christen? Disse aldeles naturlige Overveielser ere — Ingen kan benægte det — af almindelig og objectiv Betydning. Disse Overveielser alene kaste allerede et ikke lidet Lod i Vægtskaalen til Gunst for den katholske Opfattelse af Christi Kirke. For imidlertid at fremføre et fuldstændigt og aldeles uomstødeligt Beviis for den katholske Kirkes Sandhed, bør vi overveie et Punct, som, jo mere man betragter og overveier det, bliver desto stærkere og klarere: nemlig den Sandhed, at den katholske Kirke kun kunde blive det, den virkelig er, ved en guddommelig Indgriben i Tidernes og Tildragelsernes Gang, og at den derfor i sig selv bærer et talende guddommeligt Vidnesbyrd om sin Sandhed, da jo Gud ikke positivt kan medvirke til Opbyggelse og Vedligeholdelse af Løgnens Værk.

III.

„Kirken“, siger det vaticanske Concil i sin Constitution om den katholske Tro, „er allerede i og for sig,

nemlig ved sin vidunderlige Udbredelse, udmærkede Hellighed og udtømmelige Frugtbarhed paa alt Godt, ved sin katholske Eenhed og urokkelige Fasthed, en storartet og vedvarende Beviisgrund for sin Sanddrthed og et uigjendriveligt Vidnesbyrd om sin guddommelige Sendelse.“ Lad os see lidt nærmere i det Enkelte, hvor sand og velbegrundet denne Lære er!

Den romersk-katholske Kirke overgik, det er en almindelig bekjendt og uomstødelig Kjendsgjerning, fra Apostlenes Tid af indtil den Dag idag enhver anden saakaldt christelig Kirke i Medlemmernes Antal. Aldrig er det lykkedes nogen Sect at vinde saa mange Tilhængere for sine Læremeninger og religiøse Skikke, at den ogsaa kun i det Fjerne og kun for en kort Tid kunde nærme sig den romersk-katholske Kirke med Hensyn til Udbredelse og Omfang. Vi have altsaa her den i høieste Grad paa-faldende Kjendsgjerning: Mange Kirker opstaae i Tidernes Løb; enhver af dem gjør Krav paa at være Christi ene og sande Kirke; enhver bestræber sig for at udbrede sig og forskaffe ret mange Mennesker Vished og Sandhed i Livets vigtigste Anliggender; men iblandt disse mange og forskjellige Kirker er der een, som til enhver Tid har overgaaet alle andre i Størrelse og Udbredelse, nemlig den romersk-katholske. Hvorledes kan dette forklares? Er det Guds Værk eller Menneskeværk?

Menneskeværk kan det ikke være. Thi da menneskelige Midler og Veie staae til enhver Kirkes Raadighed, saa indseer man ikke, hvorfor de samme menneskelige Midler ikke een eller anden Gang af en eller anden Kirke kunne være blevne anvendte paa samme eller paa en bedre Maade med ligesaa godt eller bedre Resultat, som af den romersk-katholske Kirke. Derhos er det ogsaa en unægtelig Kjendsgjerning, at den katholske Kirke i Gjennemsnit langt mindre kunde raade over de reent menneskelige Midler, end de fra den fraskilte Secter. Det, som vi nu see i saa mange Culturlande paa en haandgribelig Maade, er ikke andet end en Gjentagelse af det, som meget ofte

er hændet i forbigangne Tider. Den Lethed t. Ex., med hvilken en til „Gammelkatholikernes“ Kjætteri hjemfalden Præst eller Lægmand i Tydskland kan naae Embede og Kald, og den Vanskelighed, med hvilken en sin Kirke trofast hengiven Præst eller Lægmand har at kæmpe, for at kunne røgte sit Kald eller have sit standmæssige Udkomme, ere kun svage Illustrationer af de Omstændigheder, i hvilke den romersk-katholske Kirke og Secterne i Almindelighed befandt sig. Man behøver kun at læse de første Secters og Reformationens Historie, for at komme paa det Rene hermed. Ikke heller kan man med et Skin af Sandhed paastaae, at den katholske Kirke gjør Menneskene Veien Himlen lettere, at den kræver færre personlige Offere, mindre Dyd og mindre Selvfornægtelse, end de andre saakaldte christelige Kirker, og derfor har flere Tilhængere end disse. Hvermand veed, at de fra den katholske Kirke frafaldne Sectstiftere uden Undtagelse skjældte paa dens saakaldte Aandstyranni, Trældom, overdrevent strenge Krav, uretfærdige Fordringer, umenneskelige Tvang o. s. fr. Det bekjendte Ord: „Det er godt at leve luthersk, men godt at døe katholsk“, bestrider man ikke og indrømmer gjerne, at det ogsaa kan siges om andre Secter, hvad Navn de end maatte have. Vi kunne altsaa ikke forklare den katholske Kirkes Udbredelse paa en naturlig Maade, hvis vi ikke agte at tale tankeløst.

(Fortsættes.)

Katholik og Protestant.

Det er desværre sandt, at Mange betragte det at være Katholik eller Protestant som næsten ensbetydende, ja omtrent som det Samme. I Frankrig, i Danmark osv. have Katholiker og Protestanter samme borgerlige Rettigheder;

Protestanterne kunne som Katholikerne være fuldt saavel gode Fædre, gode Ægtemænd, gode Naboer og skikkelige Mennesker. Men Alt dette betyder ikke mere, end om man vilde sige, at Protestanterne ligesaavel som Katholikerne have to Øine, en Næse, en Mund og to Øren, to Fødder og to Hænder. Men det er ei herom det gjælder, naar man taler om Religion. Spørgsmaalet er her, om Katholiken, som i Overensstemmelse med sin Tro siger „ja“ har Ret eller Uret ligeoverfor Protestanten, som siger sit „nei!“ Det gjælder om, paa hvilken Side den christelige Sandhed findes.

Naar man siger, at Katholiker og Protestanter næsten have samme Tro, viser man først eg fremmest, at man hverken veed Besked om Protestantismen eller om Katholicismen. Lader os nu i Korthed komme paa det Rene hermed. Den katholske Kirke fremstiller sig for Verden som grundlagt af vor Herre Jesus Christus, som bemyndiget af Ham, og ene bemyndiget til at prædike Hans Religion i den hele Verden, til at bevare Troessandhederne og forsvare dem mod alle Vildfarelser, til at fortolke den christelige Aabenbaring, forklare Enhver hvad han bør troe, udøve og undgaae for at frelse sin Sjæl; den fremstiller sig endvidere som udrustet med den Helligaands Bistand, der staaer den bi og bevarer den under Udøvelsen af dens ophøiede Mission. Protestanterne derimod, som paa alle andre Punkter ere uenige, forene sig stadigt i at bekæmpe den katholske Kirke; de erklære den for at være Christendommens Forvauser, Evangeliets Dødsfjende, Djævelens Redskab i hans Kamp mod Gud. De forkaste dens Ord og spotte over dens Lærdomme. Hvad den benægter, bekræfte de; hvad den bekræfter, benegte de. Som med een Mund udstøde de det samme Raab som fordem Jøderne mod Guds Søn udenfor Pilatus' Huus: ned med ham! ned med ham! vi ville ikke, at han skal herske over os.

Den katholske Kirke ærer og erkjender i Paven den hellige Petrus' Efterfølger, Jesu Christi Statholder, de

Troendes Overhoved, deres ypperste Overhyrde og den ufeilbare Forkynder af Guds Ord og Lov. Protestanterne (som især i dette Punkt ere fuldkommen enige) afskye Paven, som om han var Antichristen, hvilket vil sige det samme som en Fjende af Sandheden og Overhovedet for al Afgudsdyrkelse. Af Had til Paven kalde de os „Papister“ eller „Utramontane“! Kan der gives en større Uoverensstemmelse? Grundvolden for den katholske Tro er Troen paa Kirkens, det er: Pavens og Biskoppernes Ufeilbarhed. Protestanten anerkjender ingen anden Lærer end sig selv, han læser i Bibelen og fortolker den som han bedst kan, eller rettere sagt, som han finder for godt. Hans Geistlige have ingen anden Autoritet blandt deres Trosforvandre end den, som de egenmægtigt anmasse sig. Katholikerne have en bestemt uforanderlig Troeslære, som aldrig vexler, men er urokkelig som Sandheden selv, medens der hos Protestanterne er en saadan Forskjællighed og Foranderlighed i Troesmeninger, at Enhver hvert Øieblik kan finde sig foranlediget til at skifte Mening. Katholiken øser sit christelige Liv af Kirkens syv Sacramenter, og han vedligeholder først og fremmest dette Liv ved Bodens og Nadverens Sacrament. Protestanten erkjender ikke disse Sacramenter, han har kun Daaben, og selv Begrebet om den har man tildels forvansket. Skriftemaalet og Communionen miskjender og bespottet man endog. Katholiken tilbeder i Alterets h. Sacrament Jesus Christus, som har erklæret, at han der i Sandhed er tilstede, og at det Livets Brød, som han giver Verden, er hans eget Legeme. I det, som Protestanten kalder for den hellige Nadvere, seer han kun et tomt Symbol. Hvilken Afstand er der ikke imellem disse to Opfattelser? paa den ene Side Jesus Christus, paa den anden Side kun Brød og Viin! — Katholiken tilbeder, vær og elsker den saligste Jomfru Maria, sin guddommelige Frelasers Moder. Protestanten føler en uovervindelig Uvillie mod den Ære, der vises hende, som ofte nærmer sig til Foragt, ja endog til Bespottelse.

Med eet Ord, Protestantismen benægter hvad Katholi-

cismen bekræfter, og vel at mærke netop i de vigtigste Punkter i Religionen. Kan man endnu finde, at der ingen synderlig Forskjæl er?

Derhos er det en Fejl, naar vi tale om Protestantismen, som den var en eneste Religion eller Lære. Protestanterne ere nemlig, som vi alt ovenfor have bemærket, kun enige i eet Punkt, det er i at angribe den katholske Kirke; de ere kun enige i at protestere, eller rettere sagt i at bekæmpe den. Afseet herfra er der ingen Overensstemmelse, intet Baand imellem dem, de ere kun enige i deres Had til Kirken. De troe, hvad de finde for godt, eftersom de indbilde sig, at have fundet noget Nyt i Bibelen eller i deres egen Hjerne. Den Ene forklarer en Sætning i een Betydning, den Anden den samme Sætning i en ganske modsat Retning, og saaledes henfaldt Mange til de mest overspændte Drømmerier, der vare i den Grad latterlige, at man ikke fatter, hvorledes Nogen har kunnet fæste Lid til dem.

Fordi man har villet omstøbe Alt, er Alt blevet vanskabt. Adskilte i tusinde forskjællige Secter, som gjensidig fordømme hverandre, Lutheranere, Calvinister, Zwinglianere, Anglicanere, Kvækere, Pietister, Methodister, Anabaptister, Evangelister, Hernhutter, frembyde Protestanterne et Billede af det mest beklagelige religiøse Anarki. Adskillelsen fra Kirken, som altid har Svæghed og Undergang tilfølge, har saaledes undergravet Protestantismen, at det er utvivlsomt, at dens Tid snart er omme.

I Modsætning til denne Protestantismens Affældighed er det vidunderligt trøstende at betragte den gamle katholske Kirke, altid fredsommelig i sin Kraft, altid frugtbar paa hellige Gjerninger og hellige Personligheder, grundet paa Apostlene og styret af Paven, den hellige Petrus' Efterfølger og Jesu Christi Statholder. I den alene seer man de høitidelige Løvter, som Christus har givet sin Kirke, opfyldte; i den alene overholdes de Forskrifter, som Frelseren har givet sine Troende for at føre dem til Frelsen. dengang han sagde til sine Apostle, hvis

Efterfølgere de katholske Præster ene ere: „Annammer den Helligaand! Ligesom min Fader har sendt Mig, saaledes sender jeg Eder. Gaaer ud og lærer alle Folk, lærer dem at lyde mine Bud, prædiker Evangeliet for enhver Skabning! Hvo som troer paa Eders Ord bliver frelst, men hvo som forkaster det, bliver fordømt. See jeg er med Eder indtil Dagenes Ende; hvo der hører Eder, hører Mig; men hvo der foragter Eder, foragter Mig.“ Man kan ei ofte nok gjenkalde sig disse Ord, som Guds Søn har udtalt. Ene og alene i den katholske Kirke er det store Ord opfyldt, som Frelseren har sagt til den hellige Petrus, da han udvalgte ham til den Øverste blandt hans Brødre: „Du er Petrus, og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke, og Helvedes Magter skulle Intet formaae imod den. Til Dig overantvorder jeg Himmeriges Nøgler; Alt, hvad Du binder her paa Jorden, skal være bundet i Himlen, og Alt, hvad Du løser her paa Jorden, skal være løst i Himlen! Petrus, jeg har bedet for Dig, at Din Tro maatte forblive fast og urokkelig, bestyrk dine Brødre, vær Hyrde for mine Faar, vogt mine Lam!“ En lærd Protestant gik over til Katholicismen, ene paa Grund af disse Ord; „hvor finder man dem virkeliggjorte uden i katholske Kirke?“ sagde han; kun den hviler paa den hellige Petrus, som vedvarende regerer, underviser og styrer Jesu Christi Kirke igjennem sin Statholder og Efterfølger, Biskoppen i Rom, Paven, den katholske Kirkes Overhoved.

Lad os nu slutte disse Overveielse med en vigtig Betragtning. Aldrig seer man en gudfrygtig og oplyst Katholik blive Protestant, for bedre at kunne tjene Gud, medens man daglig nu mere end nogensinde seer de mest retskafne Protestanter blive førte tilbage til den katholske Tro ved dybe Studier over Religionen og ved Ønsket om at føre et frommere Liv. Heller aldrig har man seet en Katholik blive Protestant, naar Døden nærmer sig, medens derimod Protestanter meget ofte blive Katholiker i dette betydningsfulde Øieblik, hvor ene Sandheden kan bevirke en saa alvorlig Beslutning. Disse Kjendsgjæringer ere til-

strækkelige til at bedømme, paa hvilken Side Sandheden findes.

Politisk Overblik.

Nordamerica. Den dømmende Commission, som Republikanere og Demokrater havde enedes om at overdrage Afgjørelsen af Præsidentvalget, har nu fremmet sit Arbejde saa vidt, at Republikanernes Candidat, Hr. Hayes, med Sikkerhed kan ansees for Unionens fremtidige Styrer. Den Maade, hvorpaa Commissionen er gaaet frem i denne Sag, ansees af Modpartiet for at være i høieste Grad partisk, og der er en Deel, som synes at tale for, at Modparten heri har Ret. Flertallet af Befolkningen er vistnok ved denne Leilighed blevet krænket i sin Ret; thi at dette er for Demokraterne er klart, baade af de sidst afholdte Valg til Repræsentanternes Huus, og af selve Præsidentvalget, der kun har faaet det Udfald det fik, ved den Fremgangsmaade, Commissionen har brugt med Hensyn til Afgjørelsen af Spørgsmaalet om Stemmesedlernes Gyldighed, en Fremgangsmaade, hvis Loyalitet, som bemærket, bliver stærkt bestridt. At Hr. Hayes Valg skulde være en Ulykke for Demokraterne, kunne vi imidlertid ikke indsee; tvertimod, var Hr. Tilden bleven valgt med et Par eller maaskee kun een Stemmes Fleertal, vilde et Stemnings-Omslag i republikansk Retning vistnok have gjort sig gjældende i de nærmeste Aar, medens man nu kan betragte det som givet, at Demokraternes Tilhæng vil voxe betydeligt, noget som allerede vil vise sig ved de nær forestaaende nye almindelige Valg. Nogen politisk Fare i Republikanernes Seir ligger der altsaa forsaavidt ikke; navnlig fordi Demokraterne allerede nu have Fleertal i Repræsentanternes Huus, og saaledes ere i Standt til at forhindre det meste af det Onde, som Republikanerne maaske ellers nok kunde have Lyst til at iværksætte.

Ecuador. Læserne ville mindes, at denne syd-amerikanske Republik for omtrent et Aar siden mistede sin Præsident, Hr. Garcia Moreno. Moreno var en udmærket dygtig, høit begavet og alvorlig christelig Mand;

han havde skaffet Landet en i lang Tid ukjendt indre Fred, ophjulpet dets Finantser og grundlagt Orden, Fremskridt og Frihed paa alle Omraader, hvor tidligere Anarki og Sløvhed havde skiftet om at raade. De „Liberale“, der her, som saa ofte ellers, hylde den Grundsætning, at Hensigten helliger Midlet, snigmyrdede ham til Løn herfor og navnlig af Had til det ultramontane Parti, hvis Fører og ypperste Mand han var. Der indtraadte da en Mellemtilstand i nogle Maaneder, i hvilken de Ultramontane og de Liberale kæmpede om Magten ved fredelige Midler. De Ultramontane seirede, og de Liberale greb da til Oprør, og det er nu lykkedes dem at tiltvinge sig Magten og paany at styrte Landet tilbage i den ulykkelige revolutionære Tilstand, i hvilken det befandt sig, før Moreno rev det ud heraf. Saalænge Befolkningen i sin Heelhed ikke faaer Øinene op for det liberale Parties Usselhed og moralske Forvorpenehed, vil ordnede Tilstande og et fast og sikkert Fremskridt i Retning af Civilisation, materielt og aandeligt Velvære ikke være til at tænke paa i dette Land. Den store Deel af Befolkningen er katholsksindet og har ingen Smag for de Liberale, men den er uvirksom og politisk ligegyldig. Det menige Folks politiske Ligegyldighed er her som allevegne det Grundlag, paa hvilket Liberalismen bygger sin Magt. Kan den fjernes, og Folket vækkes, er det ude med Liberalismen.

Oriente. Udsigterne til Fred imellem Serbien og Montenegro paa den ene Side, og Tyrkiet paa den anden blive stedse bedre; man kan vente den endelige Fredslutning hver Dag. Hvad Rusland vil, er endnu ikke klart. Stærke Troppeconcentrationer og krigerske Rustninger finde Sted saavel der som i Sultanens Lande.

Den bekjendte Reformator, Storveziren Midhat Pascha, hvis Værk den nye tyrkiske Forfatning er, er faldet i Unaade og forviist til Italien. Hans Efterfølger er den tidligere Gesandt i Berlin, Edhem Pascha. Nogen politisk Følge af Betydenhed har denne Personforandring imidlertid imod Forventning endnu ikke havt. Den synes nærmest at maatte tilskrives en Frygt hos Sultanen for at skulle blive fuldstændig stillet i Skygge af sin Vezir.

Kirkelige Efterretninger.

Tydskland. „Germania“ beretter i sit Nr. 23 Følgende: „Man skriver til os fra Hyères af 1. Febr.: „Alle Aviser have meddelt det vidunderlige Resultat af en Mission, som blev holdt af to Capucinere i Valauris (en Stad i Departement „Alpes maritimes“ i Nærheden af Cannes). Vallauris er en net lille By, der er grundlagt af de gamle Munke fra Lerin, men i den nyere Tid var bleven Forkæmper for Ugudelighed og Radicalisme. De Tildragelser, der knytte sig til Missionen, fortjene derfor at blive fortalte. Paa samme Sted, hvor ligefor Kirken et andet Tempel, nemlig Frimurerlogen, hæver sig, hvor Christus stadigt bliver forhaanet ved Søndagsarbejde, og hvor det Aar igjennem ved djævelske Anstrengelser var lykkedes at holde Mændene og den største Deel af Kvinderne fjernede fra Kirken — i dette samme Vallauris var Kirken under Missionen stedse fyldt indtil den sidste Plads. Conferentserne, som bleve holdte for Mændene alene, have opviist uventede Resultater ved de Deeltagendes Antal saavel som ved deres Ivær og andægtige Holdning. Der fandt fem Processioner Sted, og mere end 2000 Communioner bleve meddelte i Løbet af tre Uger. Kampen var meget hed. Modpartiet havde en Fører, som overalt roste sig deraf, nemlig Mairen (Borgermesteren), som man i hele Egnen kaldte „le radical par excellence“. Han var tidligere Chirurg i Armeen, bar Æreslegionens Baand i Knaphullet, stod i sin Alders Bløstertid, var af et smukt Ydre samt en begavet Taler, og nød vidt og bredt en stor Anseelse. Han syntes at have gjort sig til Opgave, at ville gjøre sin Indflydelse gjældende imod Kirken. Lige fra Missionens Begyndelse af optraadte Mairen som en aabenbar Foragter og Fjende af Religionen. — En Søndag foranstaltede Missionairerne en Procession til Kirkegaarden. En anseelig Deel af Befolkningen begav sig derhen for at bede ved deres Paarørendes Grave. Medens disse gav deres Andagt frit Løb, opførte et dertil leiet Liniedandserselskab ganske i Nærheden en infernalsk Musik, og da Processionen drog forbi dem, loe og spottede en Deel Mænd og beholdt deres Hatte paa Hovedet. Man saae Mairen i første Række, hvorledes han med Lorgnetten paa Næsen angav Tonen. Peter Maria Antoin udraabte, da han var ankommen til Kirkegaarden: „Mine

Brødre, lader Eder ikke forstyrre ved de Forhaanelser, som ledsage os. De, som idag ikke vilde følges med os til Kirkegaarden for der at bede med os, de ville snart komme derhen, for at begraves. Gud lader sig ikke ustraffet spotte!“ En anden Gang havde Prædicanten sagt: „Guds Straf vil ikke tøve, fordi Forhaanelsen allerede længe er stegen op til ham. Husker, at jeg har sagt Eder det, førend det indtræffer, for at I ikke skulle have nogen Undskyldning!“ — I Løbet af den sidste Uge vilde Missionairerne slutte Missionen med en høitidelig Procession, og bade om, at Byens Musikcorps maatte medvirke dertil. Bønnen blev ligefrem afslaaet. Musikken var bleven leiet og betalt for at ledsage en Cavalcade netop i samme Øieblik, som Processionen skulde sætte sig i Bevægelse. Pater Maria Antoin begav sig nu ombord paa „Richelieu“ til Admiral Jauce-Guiberry, Øverstcommanderende over Øvelseseskadren i Middelhavet, som havde ankret i Bugten Issan, forklarede Forholdene for ham, og bad ham om, godhedsfuldt at sende Skibets Musikkorps til Slutningshøitideligheden. Den protestantiske Admiral modtog Pateren meget venligt, og, ikke tilfreds med at samtykke i hans Begjæring, stillede han hele Besætningen til Paterens Raadighed. Samtidigt hermed spillede Mairen sin beklagelige Rolle videre. Om Aftenen før Slutningshøitideligheden havde han den Frækhed at sige til Sognepræsten: „Naar ville Deres Harlequiner af Missionairer have fuldendt deres Farcer?“ — Da udbredte sig ved Enden af den hell. Messe, under hvilken Mændene holdt Fælledscommunion, en skrækkelig Efterretning. Mairen, som endnu Kl. 11 om Aftenen i fuldt Velbefindende havde forladt Caféen, var just under Communionmessen afgaaet ved en pludselig Død. Han udstødte et Skrig; hans Kone hastede til, han vaandede sig endnu en Stund og var saa et Lig. Og den samme Morgen bleve endnu to andre Mænd, der ligeledes vare bekjendte som Missionsens Modstandere, ramte af de skrækkelige Slag, som kun altfor godt vise Guds hævnende Haand. — Efter den dybe Rystelse, som disse Tildragelser havde fremkaldt i hele Eggen, var Christi Triumph ved Aftenandagten uhørt. En glimrende Procession, i hvilken det store Missionskors blev baaret foran, bevægede sig — denne Gang med fuld Frihed — igjennem de med Krands og Guirlander smykkede Gader og paa de offentlige Pladser i Vallauris. Og istedetfor Byens Musik, som ikke kom til at ledsage

Cavalcaden, da denne ei kom istand, saae man Admiralskibets prægtige Musikcorps, ledsaget af 50 Mand Marine-soldater og Matroser, tage Deel i den store christelige Demonstration, og vore brave Søfolk gave et smukt Exempel paa Ærefrygt og Tro ved den Andagt, hvormed de hilste Korset og istemte vore fromme Sange. Det store Missionskors blev reist, og den følgende Morgen saae den seirende Christus, hvorledes man bar Ligene af dem, som saa længe havde tilbageviist hans Naade, forbi hans Korses Fod.“

Mecklenburg. Irvingianernes saakaldts Apostle have i flere Aar bereist vort Land og forsøgt at overtale Medlemmer af den christelige Kirke til at slutte sig til deres Sect. Apostlene besøge isærdeleshed de større Byer, bosætte sig der for nogle Maaneder og holde deres Foredrag dels i offentlige, dels i Privatlocaler. De i Foredragene fremtrædende Vranglærdomme ere hovedsagelig følgende: 1) Irvingianerne paastaae at have nye Apostle, som ere udrustede med særegne Naadegaver, saasom at prophetere og gjøre Mirakler. De kalde den Slags Apostle „Engle“, som Herren har forbeholdt de sidste Dage. 2) Hvo som hører paa disse Engles Røst og antager deres Tro, han vil fare Herren imøde, naar han kommer igjen; men over dem, som ikke ville høre dem, komme alle de sidste Dages Bitterheder for at gjøre dem værdige til Himmerige. 3) Det er ikke nok at troe paa Christus, man maa ogsaa, for at kunne blive salig, troe, at Irvingianerne ere sande Apostle og ufeilbare Lærere. 4) De paastaae endvidere, at man med al Sikkerhed kan forvente, at Jesus vil komme tilbage endnu i vore Dage. Disse Apostle komme fra Berlin. Den bekjendte Ven af Bismark, Geheimeraad Wagner, er jo en af Sectens Engle. Men som det synes, seer han ikke saa nøie ind i Fremtiden. Thi ellers vilde han ikke have „gründet“ paa en saadan Maade, at han tilsidst blev dømt til at betale en Skadeserstatning paa flere hundrede tusinde preussiske Thaler, og han vilde desuden bedre have forudseet „Culturkampens“ Ørkesløshed, og ikke have ladet sig bruge til at indlede samme i Compagni med sin Ven Bismark.

I Fredericiagade Nr. 15, Stuen i Bagbygningen, agtes afholdt

En privat Aftenunderholdning

Søndagen den 4de Marts fra Kl. 8—10, under hvilken der vil blive opført en Deel classisk Vocal- og Instrumentalmusik. De, som maatte ønske at overvære samme, behage at tegne sig paa de dertil circulerende Lister, eller henvende sig til Hr. Müller, Sct. Annaplads Nr. 11. Hvad der ved denne Leilighed ydes af Deeltagerne, tilfalder den herværende Conferents af Vincentiusforeningen.

P.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 4. Marts. 3. Søndag i Fasten. — 5. M. Casimir, Bekj. 6. Ti. Vilhelm, Abbed. 7. O. Thomas af Aquin, Bekj. og Kirkelærer; Kl. 8½ Messe for Ansgariusforeningen. 8. To. Johannes af Gud, Bekj. 9. F. Jhu-kommelse af Frelserens fem Vunder. 10. L. De 40 Martyrer at Sebaste.

Fre dagen d. 9. Marts, Kl. 7½ Aften, Fasteandagt med Prædiken.

Søndagen den 11. Marts. 4. Fastesøndag.

Søndags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efter m. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag. Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 10. Søndagen den 11de Marts. 1877.

Indhold: Christendommen og den katholske Kirke. Endnu et Ord
om Protestantismen. Sædelige Tilstande i America. Kirke-
lige Efterretninger: America.

Christendommen og den katholske Kirke.

(Fortsat fra Nr. 9.)

Det Samme fremgaaer endnu tydeligere af den sær-
egne Maade, hvorpaa den har udbredt sig. Den romersk-
katholske Kirke blev til ved Omvendelse af Jøder og
Hedninger. Alle Kjætteriers og Schismaers Stiftere og
Udbredere have derimod for det meste vundet deres Til-
hængere ved at bringe Christne til Frafald fra den Kirke,
i hvilken de vare fødte og opdragne. Den romersk-kathol-
ske Kirke har udbredt sig langsomt, og næsten stedse under
Modstand af Tidsaanden og i Kamp med den verdslige Magt.
De hæretiske og schismatiske Kirker fremstode og ud-
bredte sig derimod pludseligt og stødviis; de reve, i imtim
Forstaaelse med Tidsaanden og understøttede af politiske
og sociale Revolutioner, rigtignok ofte store Masser med
sig i Begyndelsen, men opgave snart deres Iver og fri-
stede senere kun en kummerlig Tilværelse. Men nu er
det dog vist langt lettere og mageligere at bevæge

lunkne og letsindige og som oftest daarligt underviste Christne til en løsere Opfattelse af Christendommen, end at gjøre Jøder og Hedninger til Christne! Og det er, menneskeligt talt, langt lettere og mageligere, at udbrede en Christendom blandt Menneskene, som svarer til de herskende Lidenskaber og Tidens politiske Anskuelse, end at grundlægge og opholde en Kirke, som angriber og fordømmer Verdens forkeerte Aand i alle Skikkelser. Men hvem har da hjulpet den romersk-katholske Kirke til at løse denne vanskelige Opgave og det stedse baade i gode og onde Dage? Hvem Andre end Gud selv, som netop ved den Omfang og Størrelse, som den romersk-katholske Kirke kan glæde sig ved, vilde vise tænkende Mennesker, hvor Sandhed og Velsignelse er at finde, hvem Herredømmet over Verden er overgivet som en velfortjent Arv?

Langt mere endnu end den vidunderlige Udbredelse viser dens udmærkede Hellighed og udtømmelige Frugtbarhed paa alt Godt, at den romersk-katholske Kirke er den ene sande af Christus stiftede Kirke. Uden den guddommelige Naade, det er Enhvers faste Overbeviisning, som troer paa Christus, kan Ingen føre et helligt og Gud velbehageligt Liv. Og især er en heroisk Kjærlighed til Gud og Mennesker umulig uden en stor Rigdom paa de himmelske Naadegaver, som Christus har fortjent os ved sin bitre Lidelse og Død paa Korset. Men nu er den romersk-katholske Kirkes Historie, isærdeleshed naar man sammenligner den med de christne Secters Historie, Kjærlighedens, Ydmyghedens, Kydskhedens, Modets, Troskabens og enhver heltmodig Dyds Historie. Eller høre ikke alle de Paver og Præster, alle de utallige Mennesker af enhver Stand, Alder og Rang, hvis Hellighed var Christendommens Herlighed i dens meest blomstrende Dage, høre de ikke alle til den romersk-katholske Kirke? Og de berømte Kvinder i alle Lande, som i Tusindtal valgte de haardeste Savn, berøvede sig deres Formue for dermed at understøtte Enker og Forældreløse, og hvis høieste

Glæde det var at vise de Syge og Fattige de laveste Tjenester; de glimrende Skarer af jomfruelige Sjæle, som frasagde sig Verdens Rigdom, den herligste og meest lokkende Udsigt til en hæderfuld Stilling og de tilsyneladende meest uskyldige Fornøielser og Bekvæmligheder, for i deres Livs Vaar heelt og holdent at indvie sig til Gud ved de frivillige Løvter om Armod, Kydskhed og Lydighed — vare de Alle ikke den romersk-katholske Kirkes Børn? „De fra det romerske Samfund fraskildte Nationer“, tilstaaer selv den ugudelige Voltaire, „efterlignede den christelige Kjærlighed til Næsten paa en kun meget ufuldkommen Maade.“¹⁾ „Hvad den romerske Catholicisme angaaer“, siger i den nyeste Tid Protestanten A. Huber²⁾, „saa kunne vi idetmindste af egen Erfaring og paalidelige Kilder paastaae Saameget, at den christelige Barmhertigheds Gjerninger i en bevidst kirkelig og derfor christelig Aand der er tilstede i en langt mere storartet, rigere og mangfoldigere Skikkelse end paa vor Side. Aldrig have vi ved Iagttagelsen af disse Ting i romanske Lande³⁾ savnet den fulde, umiddelbare Strømning af en i Sandhed menneskelig og evangelisk Kjærlighed. Det synes at være den rene Kjærlighed langt værdigere, at vi ogsaa ved saadanne Exempler lade os tilskynde til en streng Dom over os selv.“⁴⁾ Lignende Udtalelser kan man ogsaa jevnlig læse hos danske Forfattere, der ere nødsagede til at indrømme, at de katholske Kjærlighedsgjerninger langt overgaae de protestantiske. Men naar man kjender Træet paa Frugterne, ere vi da ikke nødte til fra Hellighedens Aand, som stedse virker saa varmt i den katholske Kirke, at slutte, at her ogsaa er Christi sande Kirke? Kan denne Hellighed have sin Grund i noget Andet, end i

¹⁾ Sur les mœurs. T. III. p. 139.

²⁾ Innere Mission 1864. S. 117.

³⁾ De romanske Lande ere, som bekendt, katholske.

⁴⁾ Jfr. Beretning om Diaconissestiftelsen.

Lærens Sandhed og de hellige Sacramenter, som man be-
kjender og annammer i denne Kirke? Kan den Vei, ad
hvilken saa mange Mennesker til alle Tider og i alle Egne
ere naaede til saa stor en Fuldkommenhed og Lighed
med Gud, være en usand Vei? Tilvisse ikke!

Og skulde en Skygge af Tvivl reise sig mod denne
Slutning, saa maatte den sporløst forsvinde ved Betragt-
ningen af de paafaldende Vidundere, som Gud virker i
den romersk-katholske Kirke. Det er nemlig atter en
ligesaa sand som mærkværdig Kjendsgjerning, at der i
den romersk-katholske Kirke, og ene i den, skee Ting,
som ingen menneskelig Videnskab er istand til at forklare
paa en naturlig Maade, og som aabenbart maa tilskrives
en overnaturlig, guddommelig Aarsag. Eller vare maaskee
hine høitbenaadede Personer, som bare Christi vor Herres
Saarmærker paa deres Legemer og bleve agtede værdige til paa
den meest fremtrædende Maade at tage Deel i Jesu Christi
Lidelser, til Ære for Gud og til Frelse for Menneskene,
Medlemmer af en fra den katholske Kirke skilt Kirke?
Var det ikke meget mere stedse katholske Christne og
det Saadanne, som udmærkede sig ved deres stærke og
levende Tro paa den katholske Kirkes Sandhed, og ved
fittig Annammelse af denne Kirkes Naade- og Frelse-
midler nærede deres ømme og inderlige Fromhed, der
med Ydmyghed og barnlig Lydighed underkastede sig
det med den romerske Pave forenede Episcopat som
den af Gud indsatte Autoritet? Og hvor finde vi de be-
rømte Naade- og Valfartsteder, paa hvilke fromme Christne
paa en vidunderlig Maade have modtaget saa ubeskrivelig
mange Velgjerninger paa Legeme og Sjæl, hvor ellers
uden i den romersk-katholske Kirke? Men hvad er vel den
dybere Grund til, at Gud netop udmærker den romersk-
katholske Kirke fremfor alle andre ved forbausende Jer-
tegn? Ingen anden end den, at Han paa en haandgribelig
Maade vil vise Menneskene, hvor den Kirke er, som Han
selv har bygget som den ene frelsende Ark! Det er i
Sandhed i allerhøieste Grad ubegribeligt, at Mænd, der

gjøre Krav paa videnskalg Dannelselse og moden Dømme-kraft, endnu i det 19de Aarhundrede kunne finde den Mening antagelig og fornuftig, at iblandt de bestaaende Kirker ingen kan gjøre gjældende, at den ene og alene er i Besiddelse af Sandheden, og at enhver af dem har mere eller mindre fornuftige Grunde, som tale for den.

Naar vore protestantiske Modstandere have ondt ved at erkjende de i den katholske Kirke skete overnaturlige Ting, saa kunne vi ikke forbauses derover. Thi de ere fra deres Barndomsdage af blevne oplærte i alskens For-domme mod Moderkirken, og der falder hver Dag en Skylregn af Bagvaskelser, Fordreielser og Sigtelser mod Rom og de „dumme“ Katholiker over deres Hoveder fra de Steder, der ansees for Sandhedens Lærestole, saavelsom fra Dagspressen, der jo gjælder for Organ for den oplyste Verdens Anskuelse, som skræmmer dem tilbage fra selv at undersøge, hvilket de jo efter den frie Gransknings Principer skulde gjøre, og som bringer dem til at „bag-tale hvad de ikke kjende“. Heller ikke kan det være paafaldende, at aldeles vantroe Mennesker, Materialister og andre Lignende, forsøge at glide bort over ubehagelige Kjendsgjerninger ved at udskrige dem for „Svindel“. Men det er en mærkelig Fremtoning, at Mange, som ville gjælde for rette Christne, sætte sig paa Høisædet og udraabe: „Hvilken Daarskab, i det 19de Aarhundrede at ville tale om Mirakler!“ Er da Gud død eller bleven magtesløs? Mon Han overhovedet ikke længere kan gjøre Jertegn, fordi han ikke vil gjøre det ved dem eller deres Troes-fæller?

Christi synlige Rige paa Jorden kan endvidere klart og tydeligt erkjendes af den katholske Eenhed, af det store moralske Vidunder, som bærer Vidnesbyrd om, at den katholske Tro er overnaturlig og guddommelig. To-hundrede Millioner Mennesker af alle Lande og Tunge-maal bekjende sig til den katholske Tro, troe fast og urokkeligt paa alle de af os anførte Sætninger om den sande Christendom, og stræbe at bringe deres Liv i Sam-

klang i med dem. Hvorfra denne Fremtoning? Hvad maa man vel kalde den geniale Lærer, som har havt Kraft til at overbevise alle Nationer og Slægter om, at det var Guds uforanderlige Villie, at paa det vide Verdensalt skulde der bestaae et aandeligt Rige, i Spidsen for hvilket skulde staae een Mand, udrustet med Magtens Fylde, men som ogsaa maatte taale et Collegium af Mænd ved Siden af sig, der skulde dele den Opgave med ham, at lede og styre Menneskene i deres høieste og vigtigste Interesser, i deres religiøse Overbeviisninger og det ikke blot som Raadgivere, men som Saadanne, der vare beklædte med en høiere Autoritet? Og hvorledes gik det til, at en saa storartet og en i Sandhed forbausende Idee mere og mere blev til Virkelighed tiltrods for de mange og mangfoldige Hindringer? Hvorledes blev Menneskenes stærke og mægtige Tilbøielighed til Frihed og Uafhængighed, især i personlige Ting, overvunden? Hvilken Veltalenhed, hvilken Kraft i de anførte Beviser har isærdeleshed bragt de viseste Mænd — thi af saadanne havde den katholske Kirke stedse mange og langt flere end Secterne — og de største Kæmper paa Dannelsens og Videnskabens Gebeet til den faste Overbeviisning, at de før den evige Saligheds Skyld skulde underkaste sig en aandelig Myndighed? Hvorfor anerkjendte de meest forskjelligartede Nationer, som dog ellers ere saa stolte af deres Selvstændighed og Uafhængighed, med en saadan Beredvillighed en „Udlænding“, som Kjætteriet med Foragt siger, for deres øverste Lærer og Sjølehyrde? Og hvorfor finde de sig i, at den samme Mand beskikker Biskopper for dem og drager vigtige religiøse Spørgsmaal for sin Domstol? Disse og lignende Spørgsmaal udfordre Tænkningen paa en bydende Maade. At gaae afveien for dem, det er umuligt; thi Kjendsgjængerne, som kalde dem ilive, ere for overvældende. Hvilket Svar skulde vi altsaa give, eller rettere, hvilket Svar kunne vi give? Intet andet end dette: Den katholske Eenhed kan kun forklares af den overnaturlige Tro,

som Gud virker i Menneskene saavel ved ydre Beviisgrunde som ved sin usynlige Naade.

Til at svare saaledes nødes vi for det Første af den lagttagelse, at det aldrig er lykkedes nogen reent menneskelig Autoritet at tilveiebringe Eenhed i Overbevisningen om Ting af Betydning, og det ikke engang i et indskrænket Omfang, i en lille Kreds af Tilhængere og for nogle Menneskealdre. Staal og Jern, Fængsel og Landsforviisning og tyranniske Politiforholdsregler kunne rigtignok — det see vi t. Ex. i Rusland — fremtvinge en vis ydre religiøs Eensartethed, men at danne en indre Troeseenhed, saaledes som den forefindes i den katholske Kirke, det magte de ikke at iværksætte. De anglicanske Geistlige bekvemme sig nok til, af verdslige Hensyn at underskrive de bekjendte 39 Artikler; men paa en objectiv begrundet Mening i dem troe de ikke. De prædike kun altfor ofte de Meninger, som behage deres Menigheders Medlemmer, isærdeleshed de rige og fornemme. Ligeledes holde de Geistlige, som høre til de forskjellige Landes Folkekirker, sig til de af Staten indrettede Vedtægter, fordi de ellers vilde miste deres Levebrød og deres Hustruers og Børns Underhold; men at de skulde være enige i alle Troeslærdomme, det er da ikke at tænke paa. Men for det andet lærer et Blik paa den menneskelige Natur paa den ene, og paa den christelige Aabenbaring paa den anden Side, os det Samme. Et Menneske underkaster sig en Autoritet, der fremtræder med saadanne Krav, som den romersk-katholske Kirke gjør, der simpelthen byder, at man skal troe, og styrer Samvittighederne i religiøse Ting, kun — det behøver ikke et bevises — naar han har erkjendt sin Forpligtelse til at underkaste sig den i Kraft af aldeles uigjendrivelige guddommelige Beviser, som tale for Autoritetens Legitimitet. Og det er ikke uden Guds Naades Hjælp, at han opfylder en saa svær og vigtig Pligt. Det veed Enhver, som overhovedet troer paa Kristus. „Thi uden Mig“, siger Han, „formaae I Intet.“

Eftersom nu den katholske Kirkes Eenhed beroer paa en overnaturlig af Gud forlenet Tro, saa er ene og alene denne Kirke uden al Tvivl Christi sande Kirke.

(Slattes.)

Endnu et Ord om Protestantismen.

Troe Protestanterne ikke fuldtsaavel som Katholikerne paa Jesus Christus? Jo, men for at kaldes Christne er det ikke tilstrækkeligt at troe paa Gud og Christus. Man maa desuden troe Alt, hvad han har aabenbaret for Verden, og man maa udøve sin Religion paa den Maade, som han har befaleet. Jesus Christus har, da han udsendte sine Apostle, som vare de første Præster og hans Hjords første Hyrder, erklæret, at alle Mennesker ere forpligtede til at betragte deres Lære som Hans egen; at de alene vare bemyndigede til at forklare Christendommen for Menneskene, og at de, som ei hørte dem, vilde blive anseete og behandlede som Vantroer. Han har villet, at de Christne skulde ene og alene henvende sig til dem i deres aandelige Bekymringer, og derfor har han lovet dem og deres Efterfølgere den Helligaands Bistand, saa længe Verden staaer. Han har overdraget dem Sit Præstedømme, for at de kunde helliggjøre deres Brødre ved at udbrede den sande Tro og ved at forvalte Sacramenterne, og isærdeleshed tilgive de begangne Synder, og altid frembære Eucharistiens hellige og rene Offer for Gud. For altsaa at finde sin Frelser, for at blive Guds Børn, det vil sige Lemmer af hans Familie, for at høre til hans Hjord, maa man gaae til dem, som Frelseren ene har udvalgt til at varetage Alt hvad der vedrører Religionen; den, som foragter dem, foragter Jesus Christus; den, som støder dem fra sig, vender sig bort fra Religionen, fra den sande

Tro, fra Kundskaben om Gud, og ville hverken kjende eller tjene ham.

Hvilke ere da de ene legitime Hyrder for Jesu Christi Hjerd? Det er den katholske Kirkes Biskopper, som ere de eneste, der i en uafbrudt Rækkefølge nedstamme fra den h. Petrus og de andre Apostle. Følgelig er det til dem, og til Ingen uden dem, man bør henvende sig for at blive og vedblive at være en god Christen, og Protestanterne, som kaste Vrag paa deres Myndighed, ere Blinde, som skye Lyset; deres Tro paa Jesu Christi Guddommelighed nytter dem Intet; deres saakaldte Geistlige ere uberegtigede Hyrder, som mene sig selv at være Guds Tjenere, medens de kun ere Vildfarelsens Tjenere; og det foregivne rene Evangelium, som de prædike, er kun et forvirret Indbegreb af deres falske Meninger og en Frugt af deres religiøse Overspændthed.

„Men“, tilføier man, „de have dog det samme Evangelium som Katholikerne.“ Ja, de have Bogstaven, men ikke Aanden, og den h. Apostel Paulus siger: „Det er Aanden (det vil sige den rette Opfattelse) der giver Livet; Bogstaven slaaer ihjel.“ Bibelens Ord geraade Protestanterne til Fordærvelse, ligesom de fordem vare Jøderne til Fordærvelse. Jøderne forkastede Guds Søns og Apostlenes Underviisning, og deres Gjenstridighed har ført dem til Fortabelse. Protestanterne forkaste den Underviisning, som Jesu Christi Statholder og de katholske Biskopper, Kirkens retmæssige Hyrder, meddele, og denne Gjenstridighed bliver dem til Fordærvelse.

Bibelen nytter Intet udenfor den sande Kirke. Kirken er den levende og talende Institution, som Jesus Christus har grundet for at bevare, udbrede og forsvare, samt praktisk anvende den christelige Aabenbaring, og naturligviis ogsaa den hellige Skrivt, som er en af denne Aabenbarings Hoveddele. Det er Kirken og ene Kirken, som i Jesu Navn og bemyndiget af ham ufeilbart belærer os om den hellige Skrivts guddommelige Oprindelse. Ene Kirken afgjør i høieste Instants, hvilke Bøger der i Sandhed

ere inspirerede, og hvilke der ikke ere det. Alene Kirken giver den rette Fortolkning af de uklare og omtvistede Steder, oplyst af den samme Aand, som selv har inspireret disse Bøger.

Sluttelig (og læg nøie Mærke hertil) er det jo af Kirken at Protestanterne have modtaget disse Bøger.

Uden Kirken er Bibelen og Evangeliet kun et dødt Ord. Det er da ei mere Guds Ord, thi det er ei mere Guds Tanker. Enhver protestantisk Gæistlig fortolker den hellige Skrivt efter sit øieblikkelige Lune, og stundom efter hvad der passer sig for hans egne Lidenskaber. Det er saa bekvemt, naar man gjør noget Forkeert, da at kunne sige til sig selv: „efter min Overbeviisning gjør jeg ikke blot intet Ondt, men Guds Villie.“

Lad os slutte disse Betragtninger med et aandrigt Svar, som en from og elskværdig Præst (Mgr. Cheverus, Ærkebiskop af Bordeaux) gav en protestantisk Præst, der samtalede med ham og søgte at vise, hvorledes en Mængde Steder i den hellige Skrivt vare misforstaaede — ihvorvel disse slet ikke stode i Sammenhæng med hverandre! „Staaer det ikke skrevet i Evangeliet, min kjære Ven“, sagde Biskoppen roligt, da Præsten havde endt alle sine Citater, „staaer der ikke skrevet, at Judas hængte sig? — „Uden Tvivl“, svarede Præsten en Smule forbløffet. — „Staaer der ikke endydermere skrevet: „Gaa hen og gjør ligesaa“; hvorfor har De da endnu ikke hængt Dem?“ Den stakkels Præst følte sig truffen og trak sig taus tilbage, idet han svøer, men rigtignok lidt for silde, at han ikke mere vilde lade sig overliste af en saa aandrig Mand.

Naar man saaledes anvender Bibelens Ord uden Fornuft, uden Eftertanke, eftersom det behager Ens Indbildning, kommer man til at bringe de meest absurde og farlige Misforstaaelser ud af den meest ophøiede Bog. Der udfordres altsaa, for at forklare denne Bog, en levende og ufeilbar Fortolker, og det er Kirken, ligesom der, for at forklare en Lov, udfordres en Dommer og en Domstol.

Sædelige Tilstande i America.

Under denne Titel skriver Ugeudgaven af „America“ fra St. Louis den 25de October 1876:

„Det tager sig unægteligt godt ud, naar de fint-udseende og elegant udstyrede americanske Damer med deres Ledsagere i Sort kjøre igjennem de meest fashionable Gader. Og mangen en fattig Arbejder vil rimeligviis udstøde et let Suk og tænke: Gid du var Een af dem! Men naar en Blæst engang imellem slaaer Sløret tilbage, som tilhyller dette elegante „Selskabs“ Indre, naar Fundamenterne blive synlige, paa hvilke det hviler, og Frugterne sees, som det modner, da lyder Dommen heelt anderledes.

Irene, en ualmindelig smuk sextenaarig Pige fra Trenton, Datter af den hovedrige William Vansant, ægtede i Aaret 1860 en vis Charles Anderson. Da hun indtraadte i Ægtestanden, havde hun ikke til Hensigt at opfylde sine Pligter, men blot at more sig saa meget som muligt. Men da dette ikke vilde lykkes hende, indgav hun Ansøgning om Skilsmisse. Og ved Hjælp af en af de snildeste Trentoner-Advocater, Orson A. House, lykkedes denne Plan.

Men under Omgangen med ham forstod hun at knytte ham til sig i den Grad, at han ægtede hende. Nu dreve begge i Fælledskab den Forretning at sætte Skilsmisser igjennem. Irene gav Mænd og Kvinder, der ønskede Skilsmisse, hensigtssvarende Raad, og hendes Ægtefælle benyttede sig af de paa den Maade fremkaldte Stridigheder til at faae retslige Skilsmissekjendelser.

Paa denne Maade havde Ægteparret snart samlet en Formue paa 175,000 Dollarer. Dog Irene havde den Forsigtighed, at lade de ved dem erhvervede Grundeiendomme skrive paa sit Navn. Kun en lille Rest var undtagen, som nominelt var i hendes Mands Besiddelse, og han maatte testamentere denne lille Rest til hende, hvis han vilde have Fred og Ro for hendes Bønner og Trudsler.

Nogen Tid efter at Testamentet var affattet, opstod der Stridigheder imellem disse Ægtefolk. Irenes halvvoxne Søn af første Ægteskab, William Anderson, spillede gjentagne Gange en Rolle i disse. Tilsidst erklærede hun, at hun vilde tage til New-York. Og da hendes Mand blev vred derover og ikke vilde taale sin Stedsøns Mellekomst, hentede hun en fireløbet Revolver fra sit Værelse og skød ham.

Naturligviis sluttede en Criminalundersøgelse sig til denne Begivenhed. Men da den gamle Vansant havde mange Penge, forblev Forbrydersken — selvfølgelig mod høi Caution — paa fri Fod. Og med hvilket Mesterskab har hun ikke benyttet sin Frihed!

Først kom hendes Svoger, Brad. M. House, en Jernbaneagent fra Cansas, for at erkynlige sig om den efterladte Formue. I det Haab, ved Trudsler om energisk retslig Forfølgelse at tiltvinge sig en Deel af Formuen, gik han uden videre til Hr. Vansants Huus. Men til sin store Overraskelse fandt han her hverken Tilbøielighed til at indlade sig paa Forhandlinger om Formuen eller fjendtlig Kulde, men — en mere end venlig Modtagelse. Han maatte tage Bopæl i det Vansantske Huus, blev hygget og pleiet paa det Bedste og tilsidst dragen ind i sin Broders Enkes og Morderskes Fortrolighed. Hun erklærede ham, at hun vilde ægte ham; han skulde derpaa blive Prædicant, og saa skulde de begge to drage igjennem Landet for at holde Forelæsninger. Herved vilde de da baade vinde mange Penge og „frelse Sjæle“. Thi hvilket ungdommeligt Hjerte skulde kunne modstaae det fra deres Læber strømmende „Erfaringsprog?“

Samtidigt hermed indledede Irene en intim Correspondance med den anden Broder, Gerrit L. House og hans Søster Lucetta. Den i tidligere Tider modtagne „Dannelse“ var hende nu af stor Nytte. Tilsidst havde hun fortryllet hele Familien og umuliggjort alle eventuelle Anstrængelser for at hævne Orsons Død ved Rettergang. I Processens sidste Uger vaagnede Brad rigtignok af sin Bedøvelse og begyndte at erindre sin Pligt. Men da lod „Djævelinden“ offentliggjøre deres indbyrdes Correspondance i de new-yorkske Blade og gjorde ham paa den Maade uskadelig.

Den 30te Juni d. A. blev Orson A. House myrdet, og i disse Dage er Criminalproceduren bleven endt. Vidnerne erklærede sig alle anderledes end i Coroner-Undersøgelsen af Grunde, som de selv bedst kunde give Besked om. Her spillede Coketten i Nævningernes Paasyn en udmærket indstuderet Comedie. Da hun nemlig ved et Krydsforhør var kommen i Knibe, sprang hun op og raabte: „Dræber mig! Ja, berøver mig Livet! om I ville; men dette kan jeg ikke taale!“ Og saaledes gav man da Afkald paa det Videre. De Edsvorne frikjendte hende efter kort Overveielse.“

„En anden omtrent ligesaa opbyggelig Historie tildrog sig Løvedag for otte Dage siden i Columbus, Ohio. Præsidenten for den derværende Franklin-Nationalbank, den barnløse og rige John G. Deshler var beskæftiget ved dette Institut og havde erhvervet sig alle sine Venners og Collegers Høiagtelse. I fem Aar havde han været gift med Datteren af en Hr. W. Smith fra Cincinnati. Ogsaa Fru Deshler holdt Ægteskabet for en Anstalt til bedre at kunne more sig og geraadede derover i Meningsforskjæl med sin Mand. For tre Uger siden gik hun imod sin Mands Villie til sine Forældre i Cincinnati, men vendte siden tilbage. Ved den Leilighed kom det nu til et heftigt Ordskifte. John tog en Revolver ud af Lommen og skjød sig Kuglen i Hjertet. Efter fem Minuters Forløb var han et Lig.

Men næppe var den Døde rensset fra det ham paa klæbede Blod, førend hans Enke fortalte alle sammenstimmende Avisreportere, at hendes afdøde Ægtefælle havde slaaet hende i en af General Shermans Søstres Huus, fordi hun havde drukket et Glas Viin, og det 10 Dage efter Brylluppet, samt at han senere gjentagne Gange havde mishandlet hende for lukkede Døre; saaledes ogsaa i den allersidste Tid. Og denne Paastand kunde hun bevise ved de Mærker, hun bar paa sit Legeme, og hans sidste Ord var: „Lad Folk ikke vide, hvor slem jeg har været imod Dig.“

Enhver, som læser denne og den først meddeelte Historie, vil uden tvivl føle sig betaget af Afsky. Og af saadanne Ægteskaber er der utallige i vort fashionable Selskab.

Men kan det være anderledes, naar Drengene og Pigerne nok blive proppede fulde med Kundskaber, men voxer op uden practisk Erkjendelse af og Underordning under de religiøse-sædelige Vedtægter, som ene og alene ere istand til at holde den menneskelige Naturs lave Lidenskaber i Tømme?“

Kirkelige Efterretninger.

America. Culturhistorien opviser som en Kjendsgjerning, der ikke kan benægtes, at overalt, hvor man falder fra den sande Tro, hengiver man sig til den allerlatterligste Overtro, og Overtroen tager til i samme Grad, som man fjerner sig fra Sandheden. Den saakaldte Spiritisme leverer et slaaende Beviis herpaa. I det Følgende skulle vi efter en amerikansk Avis meddele en Historie, som vil interessere vore Læsere:

„I New-York levede saaledes et sært Ægtepar, Mr. og Mrs. Flint. De omgikkes begge Aanderne og gjorde begge en Forretning deraf. Men nylig bleve de af en eller anden Grund uenige, og Msr. Helen M. Flint indgav et Andragende om Skilsmisse fra sin Ægtefælle. Og for aldeles at tilintetgjøre sin Mand for Domstolen og den offentlige Mening, bemægtigede hun sig hans Forretningscorrespondence og forelagde Almenheden den.

Fra Tid til anden sendte nemlig Hr. Flint følgende Circulære til alle Personer af Formue og Stilling, hvis Navn han ønskede at komme i Kundskab om: „Jeg staaer under en Aands Control, som paa sin Side staaer i Forbindelse med andre og dicterer mig, hvad de andre meddele ham. I saadanne Tilfælde er jeg selv bevidstløs, men min Haand bevæger sig fra Høire til Venstre. Breve til Aander bør være forseglede med Omhu og adresseres til Vedkommende. Derhos vil man behageligst fuldstændig opgive baade Aandens og Afsenderens Navn. Man stille Spørgsmaalene kort, klart og bestemt. Man maa føie til hvert Brev en Todollarseddel og et Frimærke til tre Cents “

I det Hele taget har Flint faaet henved 10,000 af saadanne Todollarbreve. To Trediedele af alle Skrivelser ønskede Raad i Forretningssager. Saaledes udbeder Michael Brennen af sin afdøde Fader Oplysning om, hvad der er blevet af hans Eiendom i Bray. George H. Proctor i Gloucester, Massachusetts, beder sin Broder William i Aandernes Rige om Belæring om, hvorledes et nyt Haarfornyelsesmiddel paa bedste Maade kan fremstilles og udbredes. Marshal K. Key anmoder en afdød Slægtning, Th. J. Key, om Oplysning om, hvorvidt der maatte være Udsigt til, at Bomulden vil dale. Ogsaa et Spørgsmaal angaaende Muligheden for at vinde den store Lod i Louisville-

Lotteri er blevet stillet. Havde Spørgsmaalets ærlige Stiller kun henvendt sig til os, saa vilde vi have givet ham et grundigt Svar, uden at han havde behøvet at give to Dollars!

Ogsaa fremragende Politikere have igjeennem Mediumet Flint bedet Aanderne i den anden Verden om Beløring. Saaledes spørger Wm. Emendorf sin hedengangne Moder, om han skulde modtage Valget til Repræsentanthuset, og om han, ifald han modtog det, ogsaa vilde blive valgt. Ja, den forhenværende Generaladvocat og nuværende americanske Ambassadeur i London, Edward Pierrepont, har ved at betale to Dollars søgt at bevæge Mr. Flint til, at han skulde forskaffe ham Kundskab om hans Slægtskab med en britisk Adelsfamilie ved Mellemkomst af „Spirits“.

For at faae metaphysiske Oplysninger, ere der kun Faa, som offre deres to Dollars. Dog spørger Henry E. Thayer sin afdøde Hustru, om hun er lykkelig hinsides, og om hun begjærer at vende tilbage til Jorden? Og Horace Weston i Boston anmoder en hedengangen Ven om at sige ham, om han har været ved Bevidsthed i Dødens Time, om hans nuværende Forhold behage ham, og om han længes efter Brændeviin?

Man kunde nu for Curiositetens Skyld endnu udhæve to Breve: det ene fra den unge Isak Hicks fra Brooklyn, som beder sin Fader i de Dødes Rige om at forskaffe ham en Plads med en Løn paa 10 Dollars om Ugen, og et andet fra den unge B. W. Kimball, som erkjendiger sig hos sin ikke mere levende Fader, om Chicago egner sig til Sommerophold.

Da Svarene, som Hr. Flint paa Andernes Vegne har givet paa de stillede Spørgsmaal, ikke ere blevne offentliggjorte af hans Ægtefælle, saa tør vi ikke fordriste os til at afsige en bestemt Dom om disse „Aabenbarelsers“ Beskaffenhed. Dog ere de af os kun skizzerede Spørgsmaal, som det idetmindste forekommer os, af ikke ringe kulturhistorisk Interesse.

Vor „oplyste“ Tid ryster smilende paa Hovedet, naar den i de forløbne Aarhundreders „Hexeprocesser“ hører fortælle om Kvinder, som i egennyttig Hensigt eller af andre Grunde søgte at sætte sig i Forbindelse med Aandernes Verden. Men hvad gjøre disse Tusinder Andet? Og til Overflødighed hører den største Deel af dem, til det „stærkere“ og ikke til det „svagere“ Kjøen. I hine

„mærke“ Tider var det kun Enkelte, kun Samfundets Børne, paa hvem enhver Fornuftig saae ned med Gru og Foragt. Men nu? — Mr. Flint er kun et enkelt Medium, men af saadanne er der i de forenede Stater idetmindste 900. Og naar nu hver enkelt af disse 900 faaer hvert Aar omtrent 3000 spiritistiske Spørgsmaal, saa vil Antallet paa slige Spørgsmaal i de forenede Stater beløbe sig til over to Millioner. Altsaa omtrent den tyvende Deel af de forenede Staters Befolkning, sætter i den Grad sin Lid til Spiritismen, at den offerer Peuge for dens Oplysninger!

En gruppvækkende, men høist lærerig Afgrund, i hvilken Tusinder af vore „dannede“ Landsmænd ere ned-sunkne. Med velberaad Hu sige vi: af vore „Dannede“. Thi Ingen vil dog incommodere Flint & Comp. med Breve, der ikke idetmindste har lært at læse og skrive.

Den ældgamle, simple og dog saa fornuftige Tro, som Fiskerne fra Galilæa have forkyndt, den lee de ad; men istedetfor den paabyrde de sig den allerforagteligste Svindel.“

Rettelse:

I Nr. 9 af dette Blad er der, foranlediget ved en Overstregning i Manuskriptet, indløbet en Feil, som vi ikke bør undlade at berigtige.

S. 136 L. 5 fr. n. skal der læses:

Katholiken tilbeder ene Gud, men han ærer, paakalder og elsker etc.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 11. Marts. 4. Fastesøndag. — 12. M. Gregor den Store, Pave og Kirkelærer. 13. Ti. Francisca af Rom, Enke. 14. O. Mathilda, Kaiserinde. 15. To. Longinus, Biskop og Martyr. 16. F. Ihukommelse af Jesu dyrebare Blod. 17. L. Patricius, Biskop.

Frøedagen d. 16. Marts, Kl. 7¹/₂ Aften. Fasteandagt med Prædiken.

Søndagen den 18 Marts. Passions søndag.

Søn- og Søgnedagsgudstjeneste som sædvanligt.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 11. Søndagen den 18de Marts. 1877.

Indhold: Christendommen og den katholske Kirke. Englene og de
Hellige. Den russisk-schismatiske Kirke. Kirkelige Efter-
retninger: London, Serbien.

Christendommen og den katholske Kirke.

(Sluttet.)

Det vaticanske Concil betegner, i Samklang med Christi Lære, som den fjerde storartede Beviisgrund, der taler for den romersk-katholske Kirkes guddommelige Indstiftelse, dens uovervindelige Fasthed og Varighed. At hans Kirke skulde have en saadan Egenskab, det har Christus selv forudsagt paa en bestemt og aldeles umiskjendelig Maade, idet han udtalte sig saaledes: „Du er Petrus og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke, og Helvedes Porte skulle ikke overvælde den.“ Her er der aabenbart Tale om en stridende Kirke, om en Kirke, som hverken Helvede eller Verden, altsaa overhovedet ingen jordisk eller skabt Magt skal kunne faae Bugt med; om en Kirke, i hvilken en overnaturlig guddommelig Kraft og Fasthed skulde aabenbares. Hvor møde vi nu, naar vi see os om i hele Historien, en saadan Fasthed og Stadighed, som bærer det Overnaturliges og Guddommeliges

Segl paa sig? Stater fremstaae og forgaae; Secter af de meest forskjellige Navne komme og forsvinde. Kun et eneste religiøst Samfund, vidt udbredt over hele Verdensaltet, bestaaer siden den første Pintsefest, paa hvilken den Helligaand steg ned over Apostlene og udrustede dem med Kraft fraoven til at kunne gennemføre deres guddommelige Sendelse. Og dette religiøse Samfund er ikke noget andet end den romersk-katholske Kirke. Den og den alene har bestaaet Kampe, i hvilke den nødvendigviis maatte være gaaet tilgrunde, havde den kun været henviist til menneskelige Midler. Omtrent i fire hundrede Aar anvendte de hedenske Forfølgere alle en udsøgt, grupvækkende Grusomheds Midler for at kvæle den, saa at sige, i Vuggen. Hele den dengang civiliserede Verden overstrømmedes af de romersk-katholske Christnes Blod af enhver Alder, ethvert Kjøen og enhver Stand. Men den romersk-katholske Kirke bukkede ikke under. Lig Viinranken, der maa beskjæres, og lig Jorden, der maa opdyrkes med Ploven for at bringe bedre og rigere Frugter, blomstrede den under de grusomste Forfølgelser desto freidigere og kraftigere. Martyrernes Blod var stedse en Sæd for nye og ivrige Christne. Og da Tyrannernes Skarpretterøxe var bleven stump, og disse selv under den guddommelige Retfærdigheds skrækkelige Slag vare bortryddede af Jorden, da kneisede Korset, der forhen var Jøderne en Forargelse og Hedningerne en Daarskab, paa Capitolets Tinder; og paa de Steder, hvor fordum Brændofre dampede til Afgudernes Ære, og hvor man begik de vederstyggeligste Forbrydelser, reiste den nye Pagts Offeraltere sig og udbredte sig alle christelige Dyders Vellugt. Og lige saa fast og ubøielig, som den romersk-katholske Kirke havde været i denne første blodige Kamp, forblev den ogsaa i de paafølgende næsten uafbrudte Kampe, som den havde at gennemgaae mod Vranglærernes Angreb og imod de verdslige Øvrigheders Overgreb og Uretfærdighed. „Aldrig“, siger den bekjendte protestantiske

Digter og Theolog Herder*), „har Rom bøiet sig for Kjættene, saa ofte de end trængte det med Magt. Østerlandske Kaisere, Øst- og Vestgothar, Burgundere og Longobarder vare Arianere, og Nogle af dem beherskede Rom. Men Rom forblev katholsk. Uden Barmhjertighed skilte det sig tilsidst fra den græske Kirke, skjøndt denne var en halv Verden.“ Det som i den romersk-katholske Kirke eengang er blevet fastsat af det øverste Læreembede, det bliver en evig fast Norm, i hvilken aldrig en eneste Tøddel er bleven forandret eller nogensinde vil blive forandret. Paa det politiske Gebeet gjøre vi den almindelige Erfaring, at Folk, som tidligere bleve regerede af en retmæssig Øvrighed, stræbe efter Deeltagelse i den offentlige Myndighed, og i Virkeligheden fordetmeeste naae dette Maal. Statsforfatninger og Statslove blive af Hensyn til Tidsaanden og af Interesse for det saakaldte berettigede Fremskridt reviderede, forandrede og afskaffede. Det er kun i den katholske Kirke og i denne alene, at vi finde en levende Overbeviisning om, at Lægfolk efter goddommelig og menneskelig Ret ere udelukkede fra Kirkens Styrelse og nødvendigviis maae forblive udelukkede under alle Tidsforhold. Her holdes det for en Forbrydelse imod den Allerhøiestes Autoritet at rokke ved Kirkens Grundforfatning. „Staterne“, siger Pascal**), „vilde gaae tilgrunde, naar man ikke af og til vilde bøie Retten for Nødvendigheden. Men aldrig har Kirken taalt dette, aldrig anvendt det.“

De fra den romersk-katholske Kirke adskilte Sectarer gysede imidlertid ikke tilbage for heri at efterligne Staterne. Grækerne havde t. Ex. i Aaret 1484 paa en Synode i Constantinopel med Samtykke af de fire Patriarcher erklæret Daaben ved „Overøselse“ for gyldig, og det Samme var skeet for Ruslands Vedkommende ved en af græske

*) Ideen zur Philosophie der Geschichte der Menschheit. 4. Bd. 19. B.

**) Pensées. II part. Art. 4. 6.

og russiske Biskopper sammensat Synode i Aaret 1667. Men i Aaret 1756 omstødte Grækerne de tidligere Bestemmelser igjen og anordnede, at for Fremtiden skulde alle Proselyter fra den katholske eller protestantiske Kirke døbes ved en tre Gange gjentaget fuldstændig Neddypelse. Og skjøndt Russerne ikke tiltraadte dette nye Decret, saa har den græske Kirke dog alligevel ikke afbrudt det kirkelige Samkvem med den russiske. Af Heusyn til den Nytte, som den gode Forstaaelse med Czarkirken lover at bringe den, tier den til den Forbrydelse eller Helligdomsbrøde, som den russiske Kirke efter græske Grundsætninger gjør sig skyldig i, medens den selv (den græske Kirke) tilsteder Tusinder af Udøbte alle christelige Rettigheder og Naademidler. Vi ville ikke tale om de mange Forandringer snart i den ene og snart i den anden Troeslære, som Protestantismen tillader sig. Det er bekjendt for hele Verden, hvor medgjørliche Protestanterne ere, naar det gjælder om at give efter i de vigtigste Dogmer, naar man troer ved Eftergivenhed endnu en stakket Stund at kunne holde de saakaldte Folkekirkers faldefærdige og vaklende Bygninger opreiste. Den allernyeste, omtrent 6 Aar gamle Sect, de tyske Gammelkatholiker, giver et nyt Bidrag til at overbevise Verden om, at ingen Sect er istand til at være konservativ, og bevare sig for, stedse mere og mere at give det til Priis, som den først paastod at være „Væsentligt“ for sig. Thi i Førstningen skulde kun den være en rigtig „Gammelkatholik“, der med Undtagelse af Vaticanerconciliet antog alle andre almindelige Concilier. Men nu er allerede Enhver en respectabel Gammelkatholik, som forkaster Conciliet af Trient samt de øvrige Concilier paa de fire første nær, ja overhovedet Kirkens Ufeilbarhed.

Det staaer altsaa fast: den romersk-katholske Kirke har viist en Kraft og en Fasthed, som ene og alene den Almægtige kan forlehn. Det er ogsaa alene den katholske Kirke, som med ubøieligt Mod, uden at priisgive en eneste Tøddel af den gamle Sandhed, træder op mod det moderne

Hedenskab, som saa skamløst driver sit Uvæsen paa saa mange Høiskolers Lærestole, i saa mange kronede Hoveders Cabinetter, i de hemmelige Selskabers Foreninger og i saa mange med Løgn og Bagvaskelser opfyldte Bøger og Aviser. Det er atter kun den katholske Kirke, som ikke lader sig føre bag Lyset af glimrende Phraser og høittonende Ord, der skulle tjene til at besmykke Fra-faldet fra Christus og hans Kirke. Thi det er et Kunstgreb af den nye, irreligiøse Tids Bannerførere, at de ere stærke i Phraser, i glimrende Phraser, der vende Tilhørernes eller Læsernes Opmærksomhed bort fra Sagen, og saaledes forhindre dem i at komme under Veir med hele Systemets Huulhed og Ugudelighed. Phraser gjøre disse Herrer samme Tjeneste, som Fjerene Paafuglen, der ved at udbrede dem og vise deres Glands drager den Betragtendes Opmærksomhed bort fra dens stygge Fødder og dens skjærende Skrig. Men hvo som kan skjælne mellem det Guddommelige og det Menneskelige, hvo som troer, at Christus har indstiftet en Kirke, som ikke kan overvældes af Helvedes Porte, for ham kan det umuligt være tvivlsomt, at den sande Kirke ikke er nogen anden end den romersk-katholske.

Enhver, der opmærksomt overveier det her Sagte, vil snart komme paa det Rene med, hvortil den Kamp sigter, som for Tiden omtrent paa alle Steder er blusset op imod den katholske Kirke, samt at den i Sandhed maa kaldes for en Kamp imod Christendommen i Almindelighed. De stadige Forsikringer af Saadanne, som enten lede denne Kamp i Løndom eller i Gjærningen føre den — at de ikke i fjerneste Maade ville skade Christendommen, og at de regne sig det til en svær Synd at forhindre noget, endog det allerringeste Menneske i at tilegne sig Frugterne af Christi Forløsningsgjærning i rigeste Maal: alle disse Forsikringer ere ikke istand til at forandre noget i selve Kjendsgjærningen. Al Velsignelse og al Naade, som Christus vil udgyde over Menneskeheden, ere nu eengang kun at finde i Hans Kirke, og denne

Kirke er, som vi have seet, ingen anden end den romersk-katholske. Hvo som derfor ødelægger dens Institutioner, hindrer dens Virksomhed, træder dens Rettigheder under Fødder, han er en Saulus, som forfølger Christus, han hindrer sine Medmennesker i at opnaae deres evige Salighed. Vi Katholiker tør ikke lægge Skjul paa denne Sandhed, isærdeleshed naar vi leve iblandt Saadanne, der ere saa ulykkelige ikke mere at besidde Christi sande og fuldstændige Religion. Thi ene saaledes kunne vi henlede disse vore Medbrødres Opmærksomhed paa den Kirke, som Ingen, der for Alvor gjør Brug af sin Forstand, kan betragte, uden at erkjende den for at være Christi sande og pletfrie Brud. t . . n

Englene og de Hellige.

Vi vandre her paa Jorden ene for engang at komme i Himlen. Der gives ingen Undtagelser fra denne Regel; den som ikke kommer i Himlen er fortabt for stedse, evig fordømt, fordømt til Helvedes Ild. Spotterne og de Vantro kunne sige hvad de ville herom; saaledes er det, og heri kan Intet forandres. Dette Liv er den korte Arbeidstid, det andet Liv den lange Hvile og Belønning. Englene og de Hellige nyde denne Ro og denne Belønning.

Englene ere de rene Aander, som have tilbedet Jesus Christus saasomt de ved Tidens Begyndelse vare skabte, idet Gud i det Fjerne viste dem Frelseren, saaledes som han efter sin Menneskovordelse skulde leve paa Jorden; og ved denne Troesact, denne Lydighed og Underkastelse erhvervede de sig Paradisets evige Salighed. I Spidsen for dem befandt sig den store Ærkeengel eller Seraph Michael, Ærkeenglen Gabriel og Ærkeenglen Raphael, hvis hellige Navne ere optegnede i den hellige

Skrivt. Dem af de himmelske Aander, som ikke vilde troe paa Jesus Christus, Marias Søn og tilbede ham som deres Gud, bleve øieblikkeligt forskudte og kaldes siden Dæmoner eller Djævle. Den Øverste iblandt dem kaldes Lucifer eller Satan.

De hellige Engle ere i Himlen, det vil sige: de nyde i Samfund med den himmelske Fader og i Forening med vor Herre Jesus Christus en Salighed, som ingen menneskelig Skabning formaaer at fatte; de skue Gud Ansigt til Ansigt, tage fuldkommen Deel i hans evige Salighed, og ere ligesom ganske blevne Eet med den Helligaand, som er den evige Kilde til Glæde, Lys, Fred, til Livet og alle dets sande Goder. De ere ganske hensunkne i en uendelig og ubeskrivelig Fryd; og i en eneste uendelig Kjærlighedsact, hvis Fuldkommenhed og Salighed vi ikke have Ahnelse om hernede, tilbede de Faderen, Sønnen og den Helligaand, lovprise og velsigne den h. Treenighed ved Jesus Christus, som er deres himmelske Konge og Ophav.

Englenes Mængde er utallig. Syv iblandt dem have Forrang for de øvrige; såaledes lærte Ærkeenglen Raphael os, da han aabenbarede sig for Tobias: „Jeg er Englen Raphael, Tobias“. sagde han, „en af de Syv, som staae for Guds Throne.“ „Guds Throne“, det er vor Herres Jesu Christi h. Menneskevæsen, som er tilstede her paa Jorden i det hellige Sacrament, og som under vedvarende Tilbedelse bliver bevogtet af de syv store Ærkeengle, der ere de Ypperste blandt Himlens Hærskarer.

Disse syv Ærkeengle vare nærværende i Skabelsens sex Dage og paa den syvende Hviledag, og de ere det stedse i Ugens sex Dage og om Søndagen, i Kirkens syv Sacramenter, i den Helligaands syv Gaver til Sjælene, og endelig i Verdens syv Tidsaldere fra Adams Skabelse indtil den yderste Dag.

Englene ere deelte i ni Chor og i tre store Rækker, som man kalder „Hierarchier“ (det vil sige hellige Magter).

Enhver af disse Afdelinger har sin særegne Myndighed, som det vil være for vidtløftigt her at forklare. Hvad der er meget trøstende at vide er, at de Alle uden Undtagelse, saaledes som Skrivten udtrykkelig lærer os, ere beskæftigede med at arbeide for vor Frelse; den hellige Paulus siger: „Ere ikke Englene tjenende Aander, udsendte til Tjeneste for dem, som skulle arve den evige Salighed.“ I denne Forstand ere vi endnu mere end Englene, da de ere til for vor Skyld, vi ikke for deres Skyld.

Hvor herlig en Skabning er derfor ikke et døbt Menneske, en Christen, i hvem Jesus Christus boer, og som saaledes bliver ledsaget, betjent og elsket af Engle!

Blandt disse gode Engle, der alle ere vore Venner og vore Tjenere, gives der imidlertid Een, som vi skulle elske fremfor de Andre, fordi han paa vor Daabsdag og ved andre høitidelige Leiligheder i dette elendige Liv er givet os som vor særegne Beskytter, Veileder, Forsvarer og Ven. Jeg mener vor Skytsengel.

Alle retmæssige jordiske Magter, geistlige og verdslige, have af Gud erholdt Skytsengle af et høiere Hierarchi, hvorved Han har hævet dem i Værdighed over de øvrige Mennesker og forlehnet dem en særegen virksom Hjælp. Saaledes er de himmelske Hærskarers Fyrste og Anfører, den h. Michael, Kirkens og enhver Paves Skytsengel, ligefra den h. Petrus indtil den sidste Pave og vor Herres og Frelsers Gjenkomst. Biskopperne og de christne Konger have ligeledes høitstaaende himmelske Aander til Beskyttere, ligesom ogsaa Præsterne og alle kirkelige Overordnede, skjøndt af en ringere Orden. Ethvert Dioces, ethvert Rige har en af de ypperste Engle til Skytsengel, hvert Sogn, hver Kirke har ligeledes sin Engel. Ogsaa Gravene, som gjemme vore jordiske Levninger, have deres Vogtere og himmelske Beskyttere, hvilket vi see af den kirkelige Liturgi.

De Hellige ere de Mennesker, som under deres Vandring her paa Jorden saa trofast have tjent Jesus

Christus, efterlevet hans Kirkes Lære og fulgt de gode Engles Vink, at de efter deres Død ere blevne deelagtige i Herrens Barmhjertighed, og ifølge deres Fortjenester og deres Grad af Hellighed indtage en høiere eller lavere Plads i det himmelske Paradises Herlighed. Der gives i Himlen Hellige, som ere Englene overordnede med Hensyn til Herlighed, Fuldkommenhed og Magt. Den h. Jomfru f. Ex. er, skjøndt hun var en menneskelig Skabning og en i Verdens Øine uanseelig Kvinde, saa ophøiet over alle Cheruber og Serapher, at hun ene for sig danner en Orden, et eget Hierarchi. Blandt det gamle Testamentes Hellige maae Abraham, den store Guds Tjener Moses, David, Johannes den Døber indtage en høi Rang i Himlen. Men hvem er vel istand til at sige, hvilken Rang den h. Joseph, den h. Petrus, Paulus og Johannes indtage blandt den nye Pagts Hellige? Og i senere Tider den h. Benedict, Frants af Assisi, Dominicus, den h. Catharina af Siena, den h. Theresia, den h. Ignatius, Carl af Borromæo og Frants af Sales? Ak, hvor skjønt vil det ikke være, naar vi engang komme i Himlen og der indtage vor beskedne Plads, at see alle disse Ædelstene, alle disse store Hellige, som vi, medens vi levede, have elsket og beundret, Ansigt til Ansigt! Hvor ville de elske os og vi dem! Lader os derfor, saalænge vi endnu ere istand dertil, ret arbeide paa vor Helliggjørelse og aldrig fjerne os fra den rette Vei, som fører til Himlen! Lad os beflitte os paa Fremgang i alle christelige Dyder; thi gaaer man ei frem paa denne Vei, saa gaaer man tilbage. Lad os tiltage i Tro og kirkeligt Sindelag, i indre Forening med Jesus Christus, lad os modigt gaae frem i Selvfornægtelse, Bøn, Ydmyghed og Blidhed, Arbeide og Taalmod, Lydig-
hed og Kydskhed; lad os ofte modtage Bodens og Al-
rets Sacramenter, og lad os være sande og levende Christne paa Jorden for Guds Øine og under den hellige Jomfrues moderlige Beskyttelse, for at vi engang maae tælles blandt de Hellige i Himlen.

Allehølgensfesten, som høitideligholdes den 1ste

November, er bestemt til at minde os om hvad der ventor os efter denne Verden. Paa denne Dag skulle vi med hellig Glæde feire alle de Helliges og Englenes Triumph og opmuntre os til stedse inderligere at anraabe dem, for paa denne Maade ved deres mægtige Forbønner at tilvende os rigeligere Naade og Velsignelse. Den er ligeledes bestemt til, at vi ved religiøs Cultus skulle ære denne utallige Mængde af hellige Sjæle, som ere i Paradiset, men ikke ere canoniserede af Kirken (det vil sige af Kirken offentlig erklærede for Hellige), og som følgelig paa den skjønne Allehelgensfest modtage de Æresbeviisninger af den jordiske Kirke, som de kunde have Adkomst til. Allehelgensfesten bliver engang ogsaa vor Festsdag, vi som vel ere ringe og mangelfulde og ligesaa lidt ville blive værdige dertil, som vi nogensinde ville blive canoniserede; men vi tør dog haabe, at Mange af os ville komme i Himlen, og naar vi der engang ogsaa indtage vor underordnede Plads blandt Guds store Helgener, saa vil man idetmindste paa Allehelgensdag komme os ihu her paa Jorden; og saaledes vil den engang ogsaa blive vor Fest.

Den russisk-schismatiske Kirke.

Ikke saa sjældent hører man hertillands Russerne kaldte for Katholiker eller den russiske Statskirke kaldet den russisk-katholske Kirke. At den sidste Benævnelse er en ligefrem Modsigelse behøver vel ikke yderligere at bevises, da jo Ordet „russisk“ siger, at Czarkirken er indskrænket til det russiske Riges Grændser, medens Ordet „katholsk“ (almindelig) ikke siger mindre, end at den Kirke, der medrette kaldes saaledes, enten er udbredt eller har den Bestemmelse at udbrede sig over hele Verden, hvilket kun kan siges om den romersk-katholske Kirke. Og for at man ikke skal tage

Forargelse af Ordet romersk, skulle vi her bemærke, at dette Ord er føiet til Ordet „katholsk“, fordi den katholske Kirkes Overhoved har sin Lærestol i Rom, og at han, foruden at være hele Christi Kirkes Overhoved, ogsaa er Biskop over Dioceset Rom. For at besmykke Ordet „russisk-katholsk“ siger man gjerne, at den russisk-schismatiske Kirke er enig med den romersk-katholske „i Læren og Sacramenterne“. Men dette er ligefrem stridende mod Sandheden. Thi det er katholsk Lære, at den Helligaand udgaaer fra Faderen og Sønnen, at den allerseligste Jomfru er undfangen uden Arvesyndens Plet, at Christi Kirkes Forfatning er af Gud og derfor i sin Væsenhed er uforanderlig, at Paven har et sandt Jurisdiction-Primat over hele Kirken, at et gyldigt Ægteskab er uopløseligt, at Daaben, som skeer ved Overøselse med Vand, er gyldig, at der er en Skærsild og at der gives Aflad. Men alle disse Troessætninger blive, tiltrods for, at den russiske Ritus klart og tydeligt vidner derom, forkastede af den „orthodoxe Kirke“, og det af lutter Had til Rom og Paven, og naar „orthodoxe“ Forfattere vrage disse Lærdomme, saa blive de ikke tilbageviste af den russiske Statskirke. Dette maa være nok for at fremhæve, hvor megen Uret man begaaer imod den russiske Statskirke, naar man troer at kunne hædre den med Navnet katholsk.

Vi skulle her ikke indlade os paa at skildre den russiske Kirke i dens Heelhed, det er kun vor Agt, i de følgende Linier at yde et Bidrag til at bedømme den russiske Kirkes kirkepolitiske Stilling. Fremfor Alt maa det fremhæves, at der slet ikke kan være Tale om en russisk Kirke i Ordets egenlige Forstand, o: om en af Staten uafhængig Anstalt, som regeres ved egne Love, og det ved saadanne, der ere givne enten umiddelbart af Gud selv, eller af en af Gud dertil bemyndiget Autoritet. Det er blevet til Sandhed, hvad Pave Nicolaus i et Brev til Kaiser Michael af Constantinopel forudsagde: Den græske Kirke er i Rusland bleven opslugt af den i den absolute Autokrat legemliggjorte Stat og bleven degraderet til Czarens Slavinde. Men dette var kun muligt med en Kirke, der, som den russiske, aldrig har staaet i levende Forbindelse med Troens Centrum, og, grundlagt af det schismatiske Constantinopel, med Schismaet har optaget i sig saavel Spiren til Forraadnelsen, som Beredvilligheden til Trældom, og det fra Begyndelsen af.

Efterat den „russiske Kirke“ indtil Aaret 1457 havde været den schismatiske Patriarch af Constantinopel underkastet og dens Biskopper derfra havde faaet baade Vielsen og Jurisdictionen, afbrød Czar Iwan III. af Moskou alt hierarchisk Samkvem med den Byzantinske Patriarch, valgte paa egen Haand en Patriarch og lod denne sin Udvalgte bispevie af servile schismatiske Biskopper. Ved dette Brud med Constantinopel og Udnævnelsen af en egen Landsmetropolit, der ikke var undergivet noget andet kirkeligt Overhoved, var den saakaldte „russiske Kirke“ oprettet og dens fuldstændige Underkastelse under Czaren som Kaiser og høieste Biskop bleven en Kjendsgjerning. Efterat Czarerne havde anstillet en Prøve med de schismatiske Landsbiskoppers Trællesind, forstode de ogsaa at undertrykke deres frygtsomme og underdanige Opposition ved barbariske Midler. Iwan den Skrækelige, der efter en Ukas af Czar Nicolaus ikke tør kaldes „Tyran“, lod Metropolitens kvæle, fordi denne havde havt den Forvovenhed at formane sin Kaiser til et christeligt Levnet, og han lod Biskop Leonidas af Nowgorod indsyne i en Bjernehud og sønderrive af Hunde, og det ene og alene, fordi Prælaten vægrede sig ved at velsigne det efter den græske Kirkeret ugyldige Ægteskab, som Despoten vilde indgaae. Czar Peter, som man kalder den Store, lod den fromme Biskop Dositheus af Rostow paa en offentlig Plads radbrække, Metropolitens af Kiew forgive, og lod enhver oppositionel Biskop indrangere blandt Strelitserne. Catharina lod Metropolitens Arsenius Maicejewicz af Horoslaw, som protesterede mod Inddragelsen af Kirkegodset, degradere af hans servile Medbiskopper og derpaa døe i Fængslet. Nicolaus endelig sendte høitbedagede Biskopper til Siberien og til Bjærgværkerne i Caucasus og overdængede dem i hele sit Hofs Paahør med de meest brutale Skjældsord.

De russiske Selvherskere kjendte nemlig deres schismatiske Biskopper altfor godt. Det russiske Episcopat har, siden Landskirken blev indført, aldrig taget sig sammen til en Protest imod de meest monstrøse, al Troes- og Sædelære haanende Fordringer af Czarerne. Da det Petersborger Hof i det attende Aarhundrede begunstigede Protestantismen, indførte de schismatiske Biskopper ogsaa strax en protestantiserende Retning i deres theologiske Diocesanstalter. Paa Universiteterne og i Seminarierne blev Theologien lært i protestantisk Aand, og Protestan-

tismen talte, efter Russeren Gagarin, ikke blot blandt Lægfolk, men ogsaa blandt Præsteskabet og Episcopatet, mange Tilhængere, uden dog at de sidste ophørte med at forrette deres Functioner efter gammel Skik.

Men selv denne Kirkens uværdige Afhængighed og de schismatiske Prælaters Trællesind kunde ikke tilfredsstille de russiske Autokrater. Thi skjøndt Metropoliten af Moskou kun af Navn, men Czaren i Virkeligheden regerede hele Kirken, saa skulde dog ogsaa dette sidste Skin af Uafhængighed tilintetgjøres. Czarerne vare konsekvente. Kunde de overdrage Metropolitanværdigheden efter Behag, saa kunde de ogsaa, og det endnu langt mere, indskrænke Metropolitens Rettigheder, eller ved Ukaser bortdecretere dem. Czar Peter indsatte, efter den Genfiske Calvinist Leforts Raad, den saakaldte hellige Synode og overdrog denne, eller rettere sig selv, som Synodens Overhoved, de hidindtil af Metropoliten udøvede Rettigheder. Czarens Udnævnelsesukas er characteristisk. „Vi“, siger han, „som have indført saa velsignelsesrige Reformers paa det militære og borgerlige Omraade, vilde vise os utaknemmelige imod Forsynet(!), hvis vi vilde undlade at forbedre og fuldkommengjøre Kirken.“ I den Ed, som Synodens Medlemmer skulde sværge, heder det: *Confiteor porro et jurejurando assevero, supremum hujusce collegii judicem esse ipsum totius Russiae monarcham nostrum clementissimum*, o: „Jeg bekjender og bekræfter med Eed, at vor allernaadigste Hersker over hele Rusland er dette Collegiums høieste Dommer.“ Medlemmerne af denne Synode, dels Lægmænd og dels schismatiske Prælater, blive alle udnævnte af Czaren og kunne afsættes hver Dag det skal være, og uden Angivelse af nogen Grund. Synodens Procurator er altid en Lægmand og i Almindelighed en høi militær Embedsmand (sædvanlig en General). Han alene har Forslagsretten; Enhver maa afgive sit Votum for ham, og det mundtlig; og han er overfor Kaiseren ansvarlig for enhver Afstemning. Alle „den orthodoxe Kirkes“ indre og ydre Anliggender blive ordnede af dette af Præster og Lægmænd blandede Collegium; o: Collegiet afgjør Læren om Troen og Sæderne, approberer Katechismer og theologiske Lærebøger, bestemmer Bispevielser, modificerer Klosterreglerne, opretter og ophæver Bispedømmer, Klostre og Kirker, foreskriver Maaden at udføre de kirkelige Cæremonier paa, og fastsætter Dagen for Paaskecommunionen, som er paabudt under Straf af en.

stor Mulct. Synodens Beslutninger behøve Czarens Stadfæstelse for at være gyldige, og følgelig er denne, som raader over Troeslæren, Moralen og hele den orthodoxe Kirkes Regering, baade Kaiser og Ypperstepræst i een Person.

Despotismen kunde næppe udfinde et bedre Middel til at lænkebinde den græske Kirke. Synoden overgik i Trællesind de dristigste Forventninger og tog, for at behage Czaren, ikke i Betænkning at gjøre Vold mod den græske Kirkes Troes- og Sædelære. Kirkens Overhoved, Kaiser Alexander I., gav sin Broder, Storfyrst Constantin, Tilladelse til, endnu i sin legitime Gemalinde, Fyrstinde Anna Feodorownas Livstid, at indgaae et andet Ægteskab, altsaa til Bigami, og Synoden erklærede det for gyldigt og tilladeligt, skjøndt det strider imod den græske Kirkeret. Ligeledes erklærer den orthodoxe Kirkes Overhoved, at et Ægteskab bliver opløst ved den ene af Ægtefællernes Landsforviisning til Siberien og tillader, at den anden Ægtefælle kan indgaae et nyt Ægteskab, tvertimod den græske Kirkes Lære. Synoden forsøgte vel idetmindste at besnykke Constantins Bigami, ved at beraabe sig paa en Canon af den hellige Basilus; ligeoverfor denne Ukas derimod forholdt Synoden sig ganske taus, skjøndt i Rusland hvert Aar idetmindste tyve tusinde Mennesker sendes til Siberien og følgelig omtrent ligesaa mange Bigamier kunne finde Sted. Den Daab, som ikke meddeles ved Neddypelse erklæredes ved et Decret af Metropolitonen Jonas (i Sturdzas og Muravievs Værker, der ere approberede af Synoden) for ugyldig eller idetmindste for i høi Grad tvivlsom. Men nu gaaer det ikke an, at man gjendøber udenlandske Prindsesser, der blive gifte med Storfyrsterne. Derfor ophævede Peter den Store dette Decret, som havde havt Gyldighed flere Aarhundreder igjennem, og den servile Synode fornægtede den „orthodoxe Kirkes“ Princip, idet den ikke vovede at protestere imod Czarens Ukas. Siden den Tid faaer nu den Katholik eller Protestant, som gaaer over til „Orthodoxien“ ikke blot Adgang til den „orthodoxe“ Communion men ogsaa til det schismatiske Episcopat, uden først at gjendøbes.

(Sluttes.)

Kirkelige Efterretninger.

England. Vi meddele følgende glædelige Enkeltheder om Catholicismens Fremskridt i England af „Osservatore Romano“: „Conversionerne tiltage for Tiden, isærdeleshed blandt de arbejdende Classer. I de store Byer fattes Geistlige til Convertiternes Underviisning. Overalt fremstaae der nye religiøse Stiftelser og Klostre; Cistercienserne oprette et nyt Kloster paa Heden i Sussex; det er det første af denne Orden efter dens Medlemmers Martyrium under Henrik VIII. Carmeliterne fra Valognes i Normandiet ere ifærd med at grundlægge et Ordenshuus i Cichester, og de fra Paris ville om kort Tid aabne et andet i Bugmuenster. Hertugen af Norfolks Datter vil snart aabne det af hendes Moder byggede Ordenshuus. Den Sidste har allerede fuldendt den fjerde af de fem Kirker, som hun har lovet at bygge til Ære for Christi hellige fem Vunder. De tyske Benedictinere ville bosætte sig i Nærheden af Birmingham, og de fra Tydskland bortjagede Søstre af Mariæ Besøgelse i Walmer ved Dover. Søstrene af Jesu helligste Hjerter reise et nyt Huus i Howe ved Brighton.

Serbien. En barmhjertig Søster tilhest. En russisk Forfatter fortæller fra den serbiske Ibar-Armees Valpladser: „Manglen paa Officerer var saa stor, at ogsaa Armeens Stab stadig maatte rykke paa Positionen, og General Novoseloff ofte var ganske alene. Som Følge heraf tildrog sig følgende Episode den 19de October paa en varm Slagdag. Alle Officerer vare i Positionen. Kun den barmhjertige Søster Sowodkaja var forbleven hos Generalen. Da det nu i Kampens Hede kom an paa at sende en Befaling til et af Tyrkerne stærkt beskydt Punct, betroede Generalen i Mangel af en Adjutant Søster Sowodkaja med Overbringelsen af en Ordre. Den uforfærdede Dame red da gennem den tætteste Kugleregner og overbragte Befalingen mundtlig og vendte tilbage til Generalen med Melding om, at Ordren var udført. Eenstemmigt tilkjendte man den modige Dame Tapperhedsmedaillen af Sølv.

Vincentiusforeningen

anseer det for sin Pligt, herved at bringe sin Tak til alle dem, som Søndagen den 4de d. M. paa en saa velvillig Maade have medvirket til „den private Aftenunderholdning“, samt til Alle, som i den Anledning have ydet et Bidrag til de Trængendes Bedste.

Ihvorvel nærværende h. Tid indskrænkede selve Underholdningen, saa maa man alligevel tilstaae, at de udførende Kræfter paa en vellykket Maade have forstaaet at forene det Gode med det Behagelige.

Som Netto-Indtægt overgaves Vincentiusforeningens Kasse 126 Kroner, et Resultat, som, naar vi tage Hensyn til vore Forhold og til den korte Indsamlingstid, bør betragtes som særdeles heldigt og som en god Gjerning i denne h. Fastetid, hvor vi særligen blive paaminde- dede om de Ord:

„Giver og der skal blive eder givet.“

F. Kerff,
Foreningens Formand.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 18. Marts. Passionssøndag. — 19. M. Joseph, Jesu Christi Pleiefader. 20. Ti. Johannes Sarcander, Mart. 21. O. Benedict, Ordensstifter. 22. To. Gabriel, Ærkeengel. 23. F. Marias syv Smerters Fest. 24. L. Catharina af Vadstena, Jomfru.

Fredagen d. 23. Marts, Kl. 7½ Aften, Fasteandagt med Prædiken.

Søndagen den 25. Marts. Palmesøndag. Kl. 9½ Palmevielse i Sct. Ansgars Kirke.

Søndags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
- „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
- „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
- „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

- Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
- „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
- „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

- Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
- „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
- hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Qvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 12. Søndagen den 23de Marts. 1877.

Indhold: Til Katholikerne i Sverrig og Danmark. Sjælene i
Skjærsilden. Den russisk-schismatiske Kirke. Hvad er
det, vore Pigebørn skulle lære? Kirkelige Efterretninger:
Rom, Bonn.

Til Katholikerne i Sverrig og Danmark.

Søndagen den 3die Juni d. A. bliver det 50 Aar, siden
vor h. Fader i Aaret 1827 erholdt den Biskoppelige
Indvielse ved den daværende Cardinal-Biskop Castig-
lioni (senere Pave Pius VIII.), og vil Hs. Hellighed altsaa
paa den nævnte Dag kunne høitideligholde sit 50aarige
Bispe-Jubilæum. Er nu et saadant Bispe-Jubilæum
i ethvert Tilfælde en ualmindelig sjælden Fest og glad
Begivenhed, der vistnok fortjener at feires ret høitideligt,
da gjælder dette uden Tvivl i forhøiet Grad, naar den
øverste Biskop i Kirken og en saadan Pave som vor h.
Fader Pius IX. oplever en saa betydningsfuld Jubelfest.
Det er derfor saare naturligt, at Kirkens Børn i alle fem
Verdensdele for Tiden kappes om at forberede en til-
svarende værdig Høitideligholdelse af det forestaaende
pavelige Bispe-Jubilæum. For nu at byde ogsaa Katho-
likerne i Sverrig og Danmark Leilighed til at forene
sig med vore øvrige Troesfæller til en fælleds Gratulation,

have vi Undertegnede besluttet at oversende Hs. Hellighed en fælleds Lykønskingsadresse, hvoraf vi nedenfor meddele en ordret Oversættelse paa Dansk. Alle de Katholiker i Sverrige og i Danmark, som ønske deres Navneunderskrift sat paa denne Adresse, anmodes herved om, inden d. 22. April d. A. at tilkjendegive dette deres Ønske for deres respective Herrer Geistlige, som da ville behageligst indsende de opgivne Underskrifter til undertegnede Præfect for Danmark. De Katholiker, der boe langt borte fra nogen Præst, kunne ogsaa ved Franco-Skrivelser indsende deres Navneunderskrift directe til undertegnede Præfect i Kjøbenhavn. Frivillige Pengebidrag i Anledning af Jubilæet, enten til „Peterspengen“ eller til Bestridelse af Udgivterne for en værdig og kunstnerisk Udstyrelse af Adressen, modtages med Taknemlighed samtidig med Navneunderskrivterne. — Vi anmode særlig de Herrer Geistlige om at bringe nærværende Indbydelse til Kundskab iblandt de Troende i deres Missions-district og opmuntre til talrig Deeltagelse.

J. G. Huber,

Apostolisk Vicar for Sverrige.

H. Grüder,

Apostolisk Præfect for Danmark.

Den ovenomtalte latinske Lykønskings-Adresses Ordlyd er paa Dansk følgende:

Helligste Fader!

Ved Gud den Almægtiges overvættes Naade og til hele den katholske Verdens største Glæde er den Dag omsider oprunden, paa hvilken vi mindes den lykkelige Dag for Din Ophøielse til den Biskoppelige Værdighed for halvtredssindstve Aar siden. Hvor betydningsfuld og velsignelsesrig hiin Dag skulde blive ikke blot for Dig Selv, Helligste Fader! men ogsaa for hele Jordkredsen,

det erkjendte dengang rigtigt nok Gud alene, der skuer det Tilkommende ligesom det Nærværende; men nuomstunder erkjende ogsaa vi alle det med inderlig Glæde og med største Taknemlighed mod vor hellige Kirkes usynlige Styrer og Opholder, fordi Han paa hiin Dag lod Dig betræde det første Trin til den høieste Værdighed i den katholske Kirke og til den ærefuldeste Throne i Verden. Thi paa nærværende Dag staaer det mere end nogensinde klart for vore Øine, hvor stor en Velgjer-ning Gud den Allershøieste har forundt hele den christelige Verden, dengang Han hævdede Dig til denne Ærens Tinde. Paa denne Dag komme vi ihu, hvor mange og store Velsignelser Din overmaade hæderfulde og ual-almindelig langvarige Apostoliske Regering har bragt og endnu uophørligt bringer over hele Kirken, ja vi kunne uden Betænkning sige, over hele Verden. Vi komme ihu, hvor meget Du har bidraget til at udbrede og forhøie den Ære og Dyrkelse, der tilkommer den allersaligste, uden Arvesyndens Plet undfangne Gudsmoder og vor egen elskeligste Moder Maria — hvor Meget Du har bidraget til at befæste Kirkens Eenhed, styrke Guds frygt og Fromhed hos Kirkens Børn, gjendrive og afværge vildfarende Lærdomme og udbrede den sande katholske og Apostoliske Tro over hele Verden. Thi hvorfra stamme vel alle disse store Velsignelser uden fra hiin miskundelige Raadslutning af Gud den Allershøieste, formedelst hvilken Du, o helligste Fader! for et halvt Hundrede Aar siden modtog den Biskoppelige Salvelse og nu allerede i over tredive Aar har ført Kirkens øverste Regering?

Under denne almindelige Glæde i hele Verden frydes og juble da ogsaa vi, Kirkens ringeste Deel, vi Beboere af Kongerigerne Danmark og Sverrige, vi den h. Ansgars, den h. Eriks, den h. Birgittas, den h. Knuds Børn og Arvinger til deres Tro — vi lykønske Dig, vor helligste Fader, med et særdeles taknemmeligt Sindelag mod Gud den Allershøieste; og ydmygt knælende for Dine Fødder bønfulde vi Dig om, at Du vil forunde os Din

faderlige og Apostoliske Velsignelse, som vi trænge til fremfor Dine øvrige Børn. Thi see, i vort Fædreland ere vi kun meget Faa i Antal; kun meget faa ere ogsaa de Steder, paa hvilke det ubesmittede Offer af Herrens Legeme og Blod frembæres til den guddommelige Majestæt. Vi bede Dig derfor: Lys Din Velsignelse over hele Skandinavien, paa det at de sande Troendes Antal og Fromhed stedse maa voxé her i disse nordiske Lande; at Herren maa værdige at aabne Øinene paa de Blinde, indgyde de Svage freidigt Mod, oplyse de Vildfarende med Sin Naades Lys, hjælpe de ærligt Søgende med at fjerne alle Hindringer for deres Frelse og vise dem Veien til den evige Salighed. Velsign os, helligste Fader! os Medlemmer af Christi sande Kirke og Dine Børn i Herren, som ere glade og stolte af at have en saa ophøiet Fader i Christo, — velsign os, for at vi maae forblive bestandige i vor hellige Tro og ved lysende Dyders Glands drage Mange til den katholske Kirkes Eenhed!

Sjælene i Skjærsilden.

Den 2den November høitideligholder Kirken en Fest, som baade er alvorlig og rørende; det er Festen til Erin- dring om de Afdødes Sjæle. Denne Fest angaaer ikke alle de Sjæle, som have levet før os her paa Jorden; flere nyde allerede Paradisets evige Glæde, og deres Minde høitideligholdes Dagen forud, den 1ste November, Allehelgens- fest. Disse sidste ere nemlig de Sjæle, som ved Enden af deres Vandring her paa Jorden i deres Dødsstund have befundet sig i Naadens Stand. og, saafremt de havde det behov, have endt den Renselse i Skjærsilden, som de skulde gennemgaae paa Grund af deres Synder her paa Jorden. Disse hellige Sjæle behøve ikke mere vore For-

bønner. De kunne kun modtage vor Hyldest, vor Lykønskning og vore Bønner, de nyde for bestandig den fuldkomne paradisiske Glæde og Salighed. Men ak! der gives desværre andre Sjæle, og det et stort Antal, hvem denne Erindringsfest heller ikke angaaer, det er de Sjæle, som evigt og uigjenkaldeligt ere fordømte til Helvedes Pine, fordi de have fjernet sig fra Gud og skilt sig fra hans Kjærlighed, medens der endnu var Tid til at vælge imellem Godt og Ondt, mellem Guds Kjærlighed og Kjærlighed til Synden. For disse gives der ingen Fest ei heller Bønner, hverken i den stridende Kirken her paa Jorden, eller i den triumpherende Kirke i Himlen; for disse gives der kun evig Samvittighedsnag, evig Fortvivlelse, evig Tomhed, evig Ild, som brænder uden at fortære, den Ild, hvorom vor Herre Jesus Christus saa ofte taler i sit Evangelium, og som er beredt for alle dem, som synde til Døden; han siger jo: „De gaae til den evige Ild, til den Ild, som aldrig slukkes, hvor Offeret bliver saltet med Ild (det vil sige, bliver bevaret og dog tillige gennemtrængt), og hvor der er Graad og Tænders Gnidsel.“

Allesjælesfest har altsaa kun Hensyn til de Sjæle, som ere i Skjærsilden. Skjærsilden er en Lidelsestilstand, i hvilken de Sjæle, som i deres Dødstime ere i Naadens Stand, men endnu ikke fuldkomment have afsonet deres Synder, fuldende deres Renselse for at blive værdige til at indtræde i de Saliges Samfund. Evangeliet siger os: „Benytter vel eders Tid her i Livet til at betale al eders Syndeskyld, thi I skulle træde frem for en Domstol, som ei eftergiver eder en eneste Hvid.“ Skjærsilden er det alvorlige Sted, hvor man maa betale Alt hvad man skylder den himmelske Retfærdighed.

Skjærsilden har Lighed med Helvede i Henseende til Mørke og Rædsel, Selvbefredelse og mange af dets øvrige Kvaler. Her findes den samme Ild med dens Pine, kun ikke Fortvivlelse over, at den vil vare evigt. Det er maaskee den samme Ild, som plager de Fordømte i Helvede, der tillige piner de bodfærdige Sjæle i Skjærsilden, og den

h. Augustinus siger, idet han gjør et Uddrag af alle Kirkens Traditioner i fire Aarhundreder: „Den samme Ild, der fortærer Halmen“ (det vil sige: de Fordømte) „rensers ogsaa Guldet“, det vil sige: de retfærdige Sjæle, som have forladt denne Verden uden at have gjort en Bod, der svarede til deres Syndeskyld.

Disse lidende Sjæle brænde altsaa, de brænde i en virkelig, skjønndt overnaturlig, Ild: en Ild, der piner Sjælene ligesom den jordiske Ild piner Legemerne. Den guddommelige Retfærdighed giver denne hellige Ild en saa virksom Kraft, at vi næppe kunne fatte den; thi den Virkning, som vi legemlig føle af en brændende Ild er kun et svagt Symbol i Sammenligning hermed.

Disse Sjæle befinde sig fremdeles i det yderste Mørke, ligesom de fordømte Sjæle, og de vide ikke naar deres Udsoning er forbi . . . maaskee endnu tyve Aar, maaskee hundrede Aar, maaskee indtil Verdens Ende! . . . Hvilket forfærdeligt „Maaskee“! Hvor maa det ikke forøge Virkningen af Straffen, men hvor klart viser det os ikke ogsaa Syndens Vederstyggelighed, selv den lettere tilgivelige Synds; hvor kunde ellers den kjærlige Gud saa haardt straffe de Skabninger, som elske ham, og som han elsker. Hvad der imidlertid er den største Pine for Sjælene i Skjærsilden, er, at de ere ligesom skilte fra Gud og deres elskede Frelser! Herved bliver Sjælens Trang og Attraa efter de høieste Goder, dens Længsel efter Gud og Tanken om de sidste Øieblikke bestandig forstyrret, ja ofte endog udslukt af Livets Møie og Besvær; men efter Døden, naar den christne Sjæl er nedsunken i Skjærsilden, befriet for sit Legeme og for Alt hvad der vildledte den, higer den kun mod sin Gud og de uendelige Goder, som hans Kjærlighed skjænker. Den har nu kun een Tanke, een Længsel og Stræben: at naae til Gud; men da den paa Grund af de Synder, som endnu klæbe ved den, seer sig fjernet fra den eneste Gjenstand for sin Higen, saa forsmægter den i en sørgelig utilfredsstillet Længsel. Den veed, at der kommer en Dag, da den skal besidde dette

høieste Gode, som er dens Ønskers Maal, og Tanken om denne tilkommende Lykke forhøier dens Kvaler.

Saaledes have Sjælene i Skjærsilden det. Saaledes have mange Sjæle det, som vi have elsket, og som have elsket os her paa Jorden: Vor Fader, vor Moder, vore Sødskende og vore bedste Venner . . . Skulde vi svigte dem, naar vi virkelig kunne lindre deres Pine? Kunne vi være døve for deres Bønner, ufølsomme for deres Taa-
rer? Dybt nede fra deres Kvaler sige de til os: „Mit Barn! Min Fader! Min Ven! Du, hvem jeg har elsket saa høit, Du, som har viist mig saa megen Æmhed, kan Du nu glemme mig, vil Du ei hjælpe mig til at komme bort fra denne Pine?“ Man maatte jo være hjerteløs for at modstaae slige Bønner. Lader os høre deres Raab og ile dem tilhjælp. Lader os høre Kirkens barmhjertige Røst, Kirkens, som er deres og vor Moder, og som lærer os, at vi kunne og skulle skaffe dem Lindring ved vore Bønner, vore gode Gjæringer, ved Almisser og Bod, og især ved at frembære det h. Messeoffer for deres evige Ro. Gud, som er deres og vor Fader, har tilladt, at disse vore Fortjenester og gode Gjæringer tilflyde dem som en Udsoning for deres Syndeskyld.

Et virksomt Middel til at befrie Sjælen fra Skjærsilden er endelig den Afпад, som vi til Bedste for dem kunne vinde, og som vi med Kirkens Billigelse kunne tilvende dem.

Vi have altsaa den største Opfordring og de stærkeste Bevæggrunde til at bede for de Døde; thi 1) glemme vi det, vil Gud tillade som en retfærdig Straf, at ogsaa vi blive glemte, og at Ingen beder for os efter vor Død. 2) Blandt de Døde gives der Mange, med hvem vi have været forenede ved Blodets og Venskabet's Baand; vi bør altsaa ikke høre op med at bevise dem vor Kjærlighed og Taknemmelighed. 3) Dersom vi skulde være saa lykkelige at kunne fremskynde deres Befrielse, ville de aldrig glemme denne store Velgjærning, og vi ville i dem altid

have mægtige Forbedere hos Jesus Christus. Maaskee ville netop deres Bønner blive os til Frelse.

Lad os derfor bede meget og hyppigt for Sjælene i Skjærsilden. Vi ville ofte lade læse Messe for deres Befrielse; det er den skønneste Almissee vi kunne yde dem i Forbindelse med Afladen og de af Kirken approberede Forbønner.

Den russisk-schismatiske Kirke.

(Sluttet.)

Men endnu mere! Overhovedet for den russiske Kirke, Czaren, gaaer saa vidt i at nedværdige det Hellige, at han gjør Bodens Sacrament til et Redskab for Angiveri og forpligter den russiske Skriftefader til Denunciation. Hvem der vil have slaaende Beviser for denne Anke, kan kan finde dem i rig Fylde i en Bog, som den russiske Fyrste Dolgorukow har udgivet i Paris i Aaret 1869: „La vérité sur la Russie“ og hos den orthodoxe Forfatter af et i 1859 ligeledes i Paris udkommet Værk; „Le Raskol“, der skriver ordret, som følger: „Der existerer en Ordonnans, som forpligter den schismatiske Præst til at angive alle imod Staten rettede Complotter, om hvilke han kommer til Kundskab ved Syndernes Bekjendelse i Skriftestolen.“ Ligeledes disse Elefanter maa det synes at være en lille Myg, at den hellige Synode i Aarene 1812 og 1830 separerede tredive, respective tyve tusinde Seminarister fra Præsteskabet og overgav Czaren dem som en Foræring for Armeen!

Dette var nu selv de til tyrkiske Forhold vante Sydgrækere for meget og derfor siger den schismatiske Archimandrit Snagoano: „Den russiske Kirke er et Schisma, fordi den har skabt sig en Synode, hvis Despot Czaren er.“

De russiske Biskopper havde stiltiende ladet sig paa-nøde Synoden. Nu gik man et Skridt videre. I Aaret 1807 blev Ledelsen af og Tilsynet med de theologiske Diocesananstalter unddraget Biskopperne og overdraget

til en af Præster og Lægmand blandet Commission, der ligeledes blev Synodens Procurator underordnet. Biskopperne hørte altsaa op med at være Vogtere over Læren og Opdragere af deres Præsteskab. Dog toge de, vante til Underkastelse, ogsaa stiltiende imod dette Slag og betragtede det endnu som en særegen Udmærkelse og en høi Naade, at Regeringen havde den Godhed at commandere nogle af deres Midte til at tage Deel i denne Commissions Raadslagninger. Dette var vistnok en skammelig Svaghed; men den finder sin Forklaring i den „orthodoxe“ Russer Koszelews Ord: „Vore Hierarcher skatte, tiltrods for at de ere Ordensmænd*), Ordener og Ordensbaand i den Grad, at de ikke give noget efter for de meest ærgjærrige Embedsmænd. Derhos ere de saa lidt humane, at de omgaaes deres Præster paa samme Maade, som fordem mange Godseiere deres Livegne.“

Lærerpersonalet i de schismatiske, theologiske Seminarier, i hvilke Præsteskabet faaer sin Uddannelse, er ligeledes sammensat af Lægmand og Geistlige. Læreplanen omfatter saa mange og saa forskjelligartede Gjenstande, at Eleverne nok kunne faae en ydre Fernis, men aldrig en grundig theologisk Dannelse. Ligesaa Lidet gjøres der for de Studerendes moralske Uddannelse. De orthodoxe Seminarier ere ikke Internater; Eleverne boe i Byen i Privathuse og hengive sig der, ofte omgivne af det laveste Selskab, hyppigt til Drukkenskab og Kjærlighedsaffairer. Desuden dannede det russiske Præsteskab indtil Aaret 1870 en særegen Kaste: En Popes Søn maatte blive Pope, og havde ikke Lov til at vælge en anden Levevei. Det russiske Præsteskab bestod følgelig kun af tvungne Tjenere for Alteret. Nu, da en Ukas har afskaffet dette Kastevæsen, vil Præsteskabet kunne faae frivillige Candidater, men paa den anden Side vælge Popernes Sønner hellere en anden Stand, saa at der allerede nu er stor Mangel paa Poper. Regeringen søger rigtignok at afhjælpe Savnet ved at forøge Popernes Indtægter; men dette Middel vil ikke slaae an, saalænge Benævnelsen „Popesøn“ ansees for en dødelig Fornærmelse. Under saadanne Forhold kan der naturligviis ikke være Tale om den russiske Clerus' Indflydelse paa Folket. „Den ortho-

*) De russiske Biskopper tages af Klostrene, fordi Biskopperne skulle være ugifte, medens Poperne ere gifte.

doxe Godsherre“, siger en Historieskriver, „omgaaes Popen som sin ringeste Tjener og tillader ham, naar det gaaer høit, at beruse sig om Søndagen i Selskab med Slots-tyendet; Almuen derimod betragter ham kun som en af Staten beskikket Embedsmand til at forrette de kirkelige Functioner og gaaer af Veien for ham for hans Snyderiers Skyld.“ „Vore Tilstande“, siger Koszelew, „ere med Hensyn til kirkelige Forhold mere end utilfredsstillende; de ere begrædelsesværdige. I den senere Tid finder man ikke sjældent Mænd iblandt Præsteskabet, som slet Intet troe og ere sande Nihilister. Seer man de geistlige Functioner foretagne af fuldstændigt vantroe Mennesker, hører man disse Mennesker ved kaade verdslige Forlystelser og et Glas Brændeviin tale med Foragt om disse Functioner, og er man derhos Vidne til deres anstødelige Livsvandel, saa kan alt dette kun bidrage til heelt og holdent at tilintetgjøre al religiøs Følelse, som allerede iforveien har lidt et alvorligt Stød.“ De russiske Magthavere have desuden, af Frygt for demagogiske Agitationer, forbudt alle Prædikener, som iøvrigt paa Grund af den ringe Dannelse, det russiske Præsteskab er i Besiddelse af, vilde være umulige. Saaledes skeer det da, at der kun undtagelsesviis bliver prædikeret i de russiske Kirker. Børnenes religiøse Underviisning er ligeledes yderst mangelfuld, da Popen ikke har Lov til at føie et eneste Ord til den paa Embeds Vegne foreskrevne Katechismus, og altsaa ikke tør give nogen Forklaring. Naar man nu lægger Mærke til alt dette, saa er det indlysende, at den gifte Popes Indflydelse er lig Nul.

Nedværdigelsen af den græske Kirke til et Redskab i Statens Haand, Hierarchiets krybende Servilitet, de mange drikkfældige og havepsyge Popers umoralske Exempel og den tykke Uvidenhed blandt Almuen, for hvis Dannelse hidtil grumme lidt er skeet, maatte naturligviis føre til Foragt for Statsreligionen. Denne Foragt ytrer sig i de høiere Stænder i en grændseløs Indifferentisme, i de lavere Folkeclasser i talrige — 200 dissenterende Sectdannelser, og blandt den studerende Ungdom, ja selv ogsaa hos Bondestanden, i Nihilisme og Communisme „Jeg trængte formelig til at forlade en Religion, som jeg foragtede“ — skrev en fremragende Convertit efter sin Omvendelse — og gav dermed den Harmes Udtryk, der bemægtiger sig alle ædlere Gemytter ved Synet af det Helliges Nedværdigelse. De forskjællige Secters Tilhængere,

der excommunicere Czaren som Antichristen, bleve allerede for tyve Aar siden af Gagarin anslaaede til 15 Millioner! Efter den officielle Statistik fra 1872 tæller hele det russiske Rige blandt 86,177,074 Indbyggere i det Hele taget 56,831,410 „Orthodoxe“. I det mindste en Trediedeel af de Sidste ere Dissidenter, men blive dog regnede for Orthodoxe. Skjøndt det er forbudt under svær Straf at træde ud af Statskirken, vover man dog ikke at anvende disse Straffemidler imod de talrige Dissidenter. Som overalt forfølger man ogsaa i Rusland kun Katholikerne, fordi man vel veed, at man dertil kan vinde alle Frafaldnes Hjælp og Sympathi. Poperne nøies med Gebyrerne, som opkræves hos Dissidenterne ved Execution. Selv russisk-orthodoxe Forfattere give Dissidenterne det Skudsmaal, at de i Regelen kunne læse og ere langt mere inde i deres Religion end Statskirkens Tilhængere.

Den russiske Statskirke har saa at sige ikke en eneste frivillig Acquisition iblandt de talrige Hedninger og Muhamedanere, der ere underkastede det russiske Scepter, at opvise, og denne Kjendsgjerning alene er tilstrækkelig til at sætte Avisernes og Russervenners Lovtaler over Ruslands civiliserende Mission i det rette Lys. Ostjakerne, Samojederne, Wogulerne samt Siberiens hele indfødte Befolkning ere for største Delen Hedninger, om de ogsaa, tilskyndede af blanke Rubler, lade sig optage i den russiske Statskirke. En af mine Hjemmelsmænd var Øienvidne til en Scene, hvor Archimandriten overgav enhver nyomvendt Ostjaker en Sølvrubel, men traf strax derefter de samme Ostjaker ved deres Afgudstjeneste. Man kan endnu langt mindre tænke paa en Omvendelse af Koranens Tilhængere. I de sidste Aar har man forskjellige Steder brugt Magt for at omvende Muhamedanerne, men disse Forholdsregler vare lige saa uvirksomme som de tidligere givne Løfter.

De „orthodoxe“ Klostre og deres Beboere ere ikke et Haar bedre end de russiske Verdensgeistlige. Efter Russeren Rostisloffs Forsikring bestode i Rusland endnu 546 Klostre med en Indtægt af 9 Millioner Rubler i Aaret 1876, tiltrods for, at Peter I., Catharina og Nicolaus havde ophævet Størstedelen af Klostrene. Og saaledes viser det sig, at paa hver schismatisk Munk og hver „orthodox“ Nonne kommer der en Indtægt af 1581 Rubler aarligt. Med Hensyn til Anvendelsen af Klosterindtægterne skrev allerede Karamsin, at Munkene i Rusland tilbragte Dag

og Nat med Forlystelser, hvorved Brændevinen flød i Strømme, medens Koszelew skriver ordret: „Størstedelen af vore Klostre geraader ikke Folket til et godt Exempel, men bedaarer det; det er ikke Fromhed og Kjærlighed til Næsten, som boe i samme, men Forargelse og Egoisme.“ Og dog blive de „orthodoxe“ Bisper tagne af disse Klostre!

Saaledes har Underkuelsen af den russiske Kirke ved Czaren, dens Nedværdigelse til Statens Træl lagt dens Virksomhed brak paa alle Omraader. Men Czarerne ville ikke naae den Hensigt, som de havde ved at lænkebinde Kirken, i det mindste ikke som blivende Tilstand. Tvertimod! Allerede nu bliver Czaren af Nihilisterne og Dissidenterne gjort ansvarlig for ethvert Misgreb, som Statskirken gjør sig skyldig i, og derved maa som en naturlig Følge hans Autoritet som Fyrste undergraves. Men hvad vil da den orthodoxe Kirkes Fremtid blive? Ene og alene grundlagt af Czarerne og opretholdt med Voldsgjerninger af de samme Czarere, vil den falde fra hverandre og opløse sig i utallige Secter ved Samvittighedsfrihedens første Straaler, saaledes som vi alt længe have seet det gaae med Protestantismen. Dermed er da ogsaa Tiden kommen, da den katholskd Kirke kan frelse det russiske Folk, som af Naturen er meget religiøst. Men hvad vil da Czaren blive til? Han kan omvende sig, som hans Forgænger Alexander I. har gjort det, eller han kan modstaae den guddommelige Naade; og saaledes staaer det til at frygte, at Czarernes Herredømme falder sammen som de hedenske Kaiseres, der styrtede sammen, da de lode sig hylde som Guder. Og at noget Lignende skeer i Rusland 3: at Czarerne kræve en Hyldest, der overgaaer al Sømmelighed, det fremgaaer af „Wilnaer Katechismen“, udk. 1854 og den officielle Lærebog i Religionen for Rusland, hvori der findes ordret følgende Sted: Spørgsm.: Hvad ere vi Czaren skyldige? Svar: Guddommelig Ærefrygt, Lydighed, Betaling af Skatter, Krigstjeneste, Kjærlighed, Bøn, lidende og fuldkommen ubegrændset Lydighed i enhver Henseende, punktlig Udførelse af hans Befalinger uden Undersøgelse, at gjøre Alt hvad han befaler uden at knurre.“ Spørgsm.: „Hvilke Exempler bekræfte denne Lære?“ Svar: „Jesu Christi eget Exempel, som levede og døde som Undersaat af den romerske Kaiser og med Ærbødighed underkastede sig den Ukas, som dømte ham til Døden. Vi have endvidere Apostlernes Exempel, som elskede deres Øvrighed, med Taalmodighed taalte Fængsel

efter Kaisernes Villie og ikke opsatte sig som Misdædere og Forrædere. Vi bør altsaa efterligne deres Exempel: taale og tie!“ I Kirkebønnen heder det: „Beskyt vore Generaler, Hovederne for Politiet og hele vor orthodoxe Armee, udvid vort Herredømme over hele Jordkredsen og læg alle vore Fjender og alle Oprørere under vore Fødder, saa at vi kunne leve i Fred under deres Vaabens Beskyttelse.“

Hvad er det, vore Pigebørn skulle lære?

Paa dette i vore Dage tidt drøftede Spørgsmaal har en jevn Borgermand givet følgende fornuftige Svar:

Forskaffer eders Pigebørn en rimelig Skoleunderviisning; desuden lærer dem at koge sund og nærende Mad; lærer dem at vadske, stryge, stoppe Strømper, paasye Knapper, at sye deres egne Klæder, og en ordenlig Skjorte. Lærer dem at bage Brød, og hvorledes en god Kokkepige kan spare meget paa Apotheket. Lærer dem, at en Krone gjælder for hundrede Øre, og at kun den kan siges at spare, som giver mindre ud end han tager ind, og at Alle, som give mere ud, maae blive fattige. Lærer dem, at en betalt Bomuldskjole klæder bedre, end en Silkekjole, naar man har Gjæld. Lærer dem, at et rundt og fyldigt Ansigt er mere værd, end et halvt hundrede sneeklare og svindsottige Skjönheder. Lærer dem at bære godt og stærkt Skotøi. Lærer dem at gjøre Indkjøb og regne efter, om Regningen stemmer. Lærer dem, at de ved snevert Snørliv vanskabe og ødelægge Guds Billede i dem selv. Lærer dem at bruge den simple, sunde Menneskeforstand. Selvtillid, Selvhjælp og Arbeidsomhed. Lærer dem, at en retskaffen Haandværker i Skjortearmer og Forklæde, om han end ikke har Formue, er mere værd, end et Dusin fiintklædte Spradebasser og fornemme Dagdrivere. Lærer dem Havearbeide og at finde Glæde ved Guds frie Natur; og naar I have Penge nok, da lærer dem ogsaa lidt Musik og Tegning, men betænker altid, at Sligt er Biting. Lærer dem, at Spadsretoure ere bedre

og sundere end Kjøreture, og at selv de vilde Blomster ere smukke for den, der betragter dem med Opmærksomhed. Lærer dem at foragte alt Skin væsen, og at naar man har sagt Ja eller Nei, maa man ogsaa mene det saaledes. Lærer dem, at den ægteskabelige Lykke ikke afhænger af Mandens fine Manerer eller af hans Penge, men ene af hans religiøse Alvor og sædelige Character.

Have I lært dem dette og lagt en god religiøs-moralsk Grund i eders Pigebørn, da maac I, naar Tiden er kommen, gjerne lade dem gifte sig; de finde da nok Veien til Maalet: til et godt og lykkeligt Familieliv.

P.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Med hver Dag bliver det mere og mere indlysende, hvad det nuværende Frimurerregimente vil gjøre Rom til. Her existerer et Vaisenhuus ved Navn „Termini“, som under den pavelige Regering var en sand Mønsteranstalt. De igjennem Brechen indtrængte piemontesiske Vandaler have i deres Lidenskab for at forandre Alt, hvad de forefandt i Rom, unddraget Geistligheden Ledelsen af denne Anstalt og overgivet den til „liberale“ Lægmænd. Og disse liberale Lægmænd have i kort Tid bragt det saa vidt, at man uden Overdrivelse kan kalde denne Anstalt for en Stiftelse til engang at gjøre de stakkels forældreløse Børn til Tyve, Røvere og Mordere. Drengene gaae i Pjalter; men Anstalten har en Hær af Embedsmænd, som udnævnes af Communen, og som alle befale. Drengene gaae ud om Morgenen og vende om Aftenen beskjænkede tilbage; de besøge de af de Liberale oprettede Localer, om hvis Tilværelse de ikke burde have nogen Ahnelse; henimod 100 af de forældreløse Drengene have gjort sig skyldige i den meest barbariske Immoralitet. Det Hele er en Tilstand, som kun Revolutionære forstaae at hidføre. Vi kunde anføre endnu flere lignende Exempler paa Frimurerens Virksomhed — thi det er jo vitterligt, at for Tiden fører Frimurerne Scepteret i Italien — hvis vi ikke maatte frygte for at forarge christelige Øren og Følelser, der vilde oprøres ved at

høre saadanne Ting omtale. Og dog bliver den italienske Regering rost af saakaldte liberale Blade, som derved give et Beviis, der ikke kan misforstaaes for deres Redactørers Begreber om Moralitet, med mindre man hellere vil antage, at de ere i Besiddelse af en Vankundighed, der søger sin Mage.

— Nylig fik Præfecten for Propagandaen, Cardinal Franchi, ad telegraphisk Vei den Efterretning, at Chaldæernes Patriarch, Ærkebiskoppen af Mosul, Msgr. Audu, fuldstændigt har frasagt sig alle Vildfarelser og underkastet sig den hellige Stol. Som bekjendt havde Paven under Datum af 1ste September ladet udgaae en Rundskrivelse til alle Ærkebiskopper, Biskopper, Præster og Munke samt alle Troende i Chaldæernes babyloniske Patriarchat, og disse Pavens faderlige Ord havde Patriarchens Underkastelse tilfølgte. Da den h. Fader fik Nys herom, ilede han med at takke Gud for den glædelige Efterretning foran det i hans Gemak værende Crucifix.

Bonn. Det herværende Universitet skulde være paritetisk \circ : efter Oprettelsestractaten skulde der være lige saa mange romersk-katholske som protestantiske Professorer. At allerede Frederik Vilhelm III. kun brød sig lidt om det høitideligt givne Løfte, er vitterligt nok. Men den preussiske Uretfærdighed har dog aldrig viist sig i den Grad som nu. At der skulde ansættes en romersk-katholsk Professor, det er der nu ikke Tale om. Hvo som vil blive Professor i Preussen, maa først enten aabent eller hemmeligt falde fra den katholske Kirke. Anderledes forholder det sig derimod med Gammelkatholikerne, disse Frimurernes Skjødeborn. Man henter dem andre Steder fra for at udnævne dem til Professorer i den katholske Theologi. Saaledes kalde Preusserne det, skjøndt Gammelkatholikerne, som ethvert Skolebarn veed, ikke høre til den katholske Kirke. Paa den Maade troer Falck at kunne ødelægge den katholske Kirke. Men denne Stormand viser herved blot, hvortil man kommer, naar man ikke lader sig lede af Foruften, men af Phantasien. Allerede i fem Aar drive Gammelkatholikerne deres Uvæsen ved Universitetet, men ere endnu ikke komne saa vidt, at de fem Professorer hver have een Discipel. Thi der ere fem Professorer og fire Disciple: altsaa koster hver Discipel Staten nogle tusinde Mark.

Elisabeth-Foreningen

afholder sit sædvanlige Møde Søndagen den 25de Marts Kl. 5½.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

- Søndagen den 25. Marts. Palmesøndag.** Kl. 9½ Palmevielse i Sct. Ansgars Kirke. — 26. M. Ludgerus, Biskop 27. Ti Rupertus, Biskop. (Lidelseshistorien efter Marcus oplæses.) 28. O. Sixtus, Pave. (Lidelseshistorien efter Lucas oplæses.) Sct. Knuds Kapel. Kl. 9 Palmevielse.
29. Marts. Skjærtorsdag. Kl. 10 Levitmesse med Procession i Sct. Ansgars Kirke. Kl. 6 Aften Andagt. Sct. Knuds Kapel. Kl. 9 Høimesse.
30. Marts. Langfredag. I Sct. Ansgars Kirke begynder Formiddagsgudstjenesten med Prædiken Kl. 10 og Aftenandagten Kl. 6. Sct. Knuds Kapel. Kl. 9 Formiddagsgudstjeneste. Kl. 3 Korsveiandagt med Prædiken.
31. Marts. Paaskeløverdag Korsveiandagt. I Sct. Ansgars Kirke begynder Formiddagsgudstjenesten Kl. 8, og den afsluttes med Høimessen, som begynder henved Kl. 9½. Sct. Knuds Kapel. Kl. 9 Høimesse.
- Søndagen den 1. April. Jesu Christi Opstandelse.** Korsets høitidelige Optagelse i Sct. Ansgars Kirke Kl. 6; derefter 1ste Levitmesse.

NB. Paa begge Paaskehelligdagene afholdes i Sct. Ansgars Kirke den anden Kvartalscollect af Peters penge.

Søndags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skrifttimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Qvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 13 **Søndagen den 1ste April.** **1877.**

Indhold: Om vor Herres og Frelsers Jesu Christi Opstandelse. Czar
Alexander I. af Ruslands Overgang til den romers-kathol-
ske Kirke. Kirkelige Efterretninger: Rom, Guben, Kjø-
benhavn.

**Om vor Herres og Frelsers Jesu Christi Opstandelse,
og hvorledes han lod sig tilsyne for sin hellige
Moder Maria og de øvrige fromme Kvinder. *)**

Matth. 28, 1—15. Marc. 16, 1—11. Luc. 24, 1—12.
Joh. 1—18.

Den christelige Sjæl, som i den stille Uge, greben af
Smerte og Sorg, har ihukkommet den lidende Jesus, til-
beder i Paaskedagens Morgenstund under Jubel og Lov-
sange den opstandne Verdensforløser.

Paaskeklokken forkynder høitideligt for al Verden,
at den bitre Kalk, Lidelsens og Fornedrelsens Kalk, er
tømt, og at Frelsens, Livets og Salighedens Kalk er ved
Christus beredt for alle Mennesker. Afgrundens Aand,
Mørkets Aand er beseiret, og der begynder nu et nyt

*) Efter Businger: Das Leben unseres Herrn und Heilandes
Jesus Christus und seiner jungfraulichen Mutter Maria.

Rige, Aandens Herredømme fraoven, som fornyer Verdens Skikkelse. Gravens Magt er brudt, opslugt er Døden i Seir, og Jesus Christus er opstaaet i udødelig Kraft og straalende Herlighed! Alleluja!

1. Efterat Jesu Christi hellige Sjæl fra sin Heden-gangs Time paa Langfredag indtil den hellige Paaskenat var forbleven hos Fædrene i Forhelvede, og Midnats-timen var henrunden, da hævede den sig atter i det tidligste Morgengry for at vende tilbage til sit hellige Legeme, som endnu hvilede i Klippegraven. Den h. Skrivt antyder, at Christus ogsaa tog Forfædrenes Sjæle med sig, for at de skulde være Vidner til hans legemlige Opstandelse. Det var et glad og jublende Pilgrimstog, da de fromme Forfædre i Fælledskab med Christus efter deres flere-hundredeaarige Fængsel bleve Vidner til Herrens underfulde Opstandelse. Under denne hemmelighedsfulde Opfart til Calvariabjerget maatte de mindes Davids Psalme: „Alleluja! Dengang Israel drog ud fra Ægypten, Jacobs Huus fra fremmed Folk, da blev Juda Hans Helligdom, Israel Hans Herredømme, Bjergene sprang som Væddere, Høiene som unge Lam. For Herrens Aasyn skjælvede Jorden, for Jacobs Guds Aasyn.... Israels Huus har haabet paa Herren. Han er deres Hjælper og Beskytter... De Døde skulle ikke lovprise Dig, Herre; ei heller de, som nedfare til Helvede. Men vi, som leve, vi ville lovsynge Herren fra nu af og til evig Tid. Alleluja. Og de himmelske Hærskarer, som ledsagede Toget, forenede deres Lovsange med Forfædrene og sang med glad Røst: „Eja! lader os juble og lovsynge; thi Glædens Dag er kommen, Alleluja! Nu er der vorden Frelse og Magt, og vor Guds og Hans Søns Rige. Alleluja. Værdigt er Lammet, som er slagtet, til at annamme Kraft, Guddom, Viisdom, Ære og Velsignelse. Alleluja.“

Da det hemmelighedsfulde Tog var naaet til Calvariabjerget, straalede hele Bjerget i vidunderlig Lysglands og Natten blev oplyst som den klareste Dag. Christi Sjæl førte Forfædrenes Sjæle ind i den hellige Grav og viste

dem det for Syndens Skyld saarede, sønderrevne og vansirede Legeme. O, hvor inderligt tilbade de da ikke dette ærværdigste Legeme, ved hvilket Menneskehedens Forløsning var bleven fuldbyrdet, og hvor hjertelig en Medlidenhed følte de ikke med deres Forløseres bitre Kvaler! Men nu forenede Christi menneskelige Sjæl sig med det hellige Legeme — og see: det døde Legeme blev levende, omflydt og gjennemlyst af guddommelig Klarhed, og reiste sig i usigelig Herlighed i Forfædrenes Paasyn. O Glæde og Jubel! O Trøst og Sødme! Englene og Forfædrenes Sjæle betragtede uden Afsadelse den guddommelige Seirherres huldsalige Aasyn og kunde ikke noksom forundre sig over Hans Skjønhed. Men Christus reiste sig fra Graven, for strax efter sin Opstandelse at hilse sin jomfruelige Moder.

Thi ihvorvel de hellige Evangelister ikke sige noget om, at Christus lod sig tilsyne for sin hellige Moder, saa kræver dog den blotte Fornuft, at vi antage det, ligesom og Kirkens hellige Lærere vidne derom. Meu Legenden fortæller Maaden, hvorpaa Christus besøgte sin hellige Moder før alle Andre, saaledes:

Hele Paaskenatten igjennem var Maria nedsunken i Bøn og Betragtning, og hendes Hjerte glødede i inderlig Længsel efter sin elskelige Søns Opstandelse. Da traadte pludselig Ærkeenglen Gabriel, ledsaget af mange Engle, ind i den hellige Jomfrues Kammer og begyndte i Fælledskab med de øvrige himmelske Aander at synge den deilige Sang: „Fryd Dig, Himlens Dronning. Alleluja! Han, hvem Du værdigedes at bære, Alleluja! opstanden er, som Han har sagt. Alleluja!“ Og næppe havde Englene endt deres Sang, førend Christus kom i al sin Herlighed, ledsaget af store Skarer af hellige Engle og af Forfædrenes Sjæle, saae overmaade venlig paa sin Moder og sagde med en ubeskrivelig kjærlig og yndefuld Røst: „Vær hilset og fryd Dig, min hjertenskjære Moder, fordi Din Søn og Herre sandelig er opstanden. Alleluja.“ I dette Øieblik blev Marias Sjæl overvældet af en Glæde

og Jubel, som hun ikke mægtede at fatte sig i. O, hvor lifligt lød nu det Ord fra Englenes Mund: Kvinde, see Din Søn — Din levende, forherligede, seirrige, udødelige Søn. Allerede to Gange havde hun hørt dette Ord: „Kvinde, see der Din Søn!“ Saaledes havde Englene tilraabt hende i den hellige Julcnats Glæde, da hun første-gang trykte det guddommelige Barn til sit Bryst. „Kvinde, see der Din Søn!“ Saaledes havde under Langfredagens Rædsler Englene tilraabt hende, da man lagde hendes Søns døde Legeme i hendes Skjød. Nu lød dette Ord trediegang til hende i den herlighedsfulde Paaske-morgen. Henrykt over at see sin seirrige og herlige guddommelige Søn, sank den lykkelige Moder, opfyldt af Forbauselse og Ærefrygt, i ydmyg Tilbedelse ned for hans Fødder, uden at det var hende muligt at fremstamme et eneste Ord. Men hendes kjærlige Søn og Herre bøiede sig fuld af Ømhed ned over sin Moder, omfavnede hende og udtalte de af himmelsk Sødme overstrømmende Ord: „Ave Maria; vær hilset, min Moder!“ Da hun endelig, ligesom vaagnende af en sød Søvn, kom til sig selv igjen, begyndte den huldsalige Jesus en vidunderlig Santale med sin jomfruelige Moder om sin bitre Lidelses og sin herlige Opstandelses Hemmeligheder, og om, hvorledes han endnu i fyrretyve Dage vilde forblive paa denne Jord, og hvorledes han endnu mange Gange vilde besøges og trøste hende. Derpaa forestillede han Forfædrenes forløste Sjæle for hende, for at ogsaa disse skulde hilse Gudsmoderen og frembære deres Hyldest for hende som Himlens Dronning. Strax dannede disse hellige Sjæle en lysende Kreds om den velsignede Jomfru, og der begyndte en Jubel og Lovsang, som ingen menneskelig Sjæl er istand til at skildre. O, hvor stor var da ikke vor Stamfader Adams Glæde, og hvor inderlig ønskede han hende tillykke med, at hun var bleven den forjættede Kvinde! Hvor glædede sig Fader Abraham, da han saa hende, om hvem Gud havde forjættet ham, at i hendes Søn skulde alle Slægter velsignes! Hvor

glædede sig ikke Moses, da han saae den ubesmittede Jomfru, som Gud havde viist ham i Sindbilledet af den brændende Tornebusk. Hvor glædede Propheten Isaias sig, da han i Maria erkjendte den Jomfru, om hvem han saa tydeligt havde spaaet, at hun skulde føde den guddommelige Fredsfyrste, uden at hendes Jomfruelighed skulde lide Skaar derved. Og endelig, hvor stor var ikke den hellige Josephs, Zacharias', Simeons og hendes Fader Joachims samt alle Slægtnings Glæde, da de gjen-saae hende, som de stedse havde elsket saa inderligt! Efter Mændene kom de hellige og fromme Kvinder, Eva, Sara, Rebekka, Rachel, Judith, Ester, Elisabeth og hendes Moder Anna. Med usigelig Venlighed hilste de den ophøiede Jomfru og sagde: „Velsignet er Du, den allerhøieste Herres Datter; thi ved Dig har Gud tilintetgjort vore Fjender. Du er Jerusalems Hæder, Israels Glæde, vort Folks Herlighed! Du er velsignet iblandt Kvinderne og velsignet er Dit Livs Frugt, Jesus; thi ved Din Kjærlighed og Ydmyghed har Du draget Frelseren ned fra Himlen!“

Ogsaa jeg vil forene mine Hilsener med de Retfærdiges. O Maria, Du ophøiede Jomfru, Du alle Bedrøvedes milde Trøsterinde, hvergang de anraabe Dig om Hjælp og Trøst! Ved den salige Glædes Hemmelighed, hvormed Du blev trøstet ved at see den Opstandne, beder jeg Dig: Vær ogsaa for mig en mild Trøsterinde i Dødens Time. Og naar jeg paa Dommedag skal opstaae for at gjøre Rede for al min Vandel her paa Jorden, da ledsag mig til en salig Beskuelse af Ham, hvis Betragtning opfyldte Din Sjæl med udsigelig Jubel i Paaskemorgen.

Derpaa reiste den forklarede Jesus sig, for ogsaa at forkynde sin Opstandelse for den hellige Maria Magdalena, for de fromme Kvinder og de hellige Apostle og for at trøste dem ved sin Nærværelse, saaledes som de h. Evangelister berette det:

2. „Paa hin Tid købte Maria Magdalena og Maria, Jacobi Moder, og Salome vellugtende Salver for at de

kunde komme og salve Jesus. Og de kom meget tidligt paa den første Dag i Ugen til Graven, som Solen just stod op. Og de sagde til hverandre: Hvo skal vælte Stenen fra Døren til Graven? Men da de saae derhen, bleve de vaer, at Stenen var bortvæltet; den var nemlig meget stor. Og, som de traadte ind i Graven, saae de en Yngling sidde ved den høire Side, iført et hvidt Klædebon, og de bleve forfærdede. Men han sagde til dem: Forfærdes ikke! I søge Jesus af Nazareth, den Korsfæstede; Har er opstanden! Han er ikke her; see Stedet, hvor de lagde ham. Men gaaer hen, siger Hans Disciple og Petrus, at han gaaer forud for eder til Galilæa; der skulle I see ham, som han har sagt eder!“

I Sandhed en trofast, standhaftig og modig Kjærlighed, som disse fromme Kvinder bare til Jesus! En Kjærlighedens Inderlighed, som havde staaet sin Prøve under den Elskedes mageløse Fornedrelse og skrækkelige Korsdød og varede ud over Graven. De kunde ikke mere give den Levende Beviser paa deres Kjærlighed; saa skulde da idetmindste hans Legeme være Gjenstand for øm Omsorg. Nicodemus havde rigtignok allerede balsameret ham, men kun med to Urter, nemlig Myrrha og Aloe, hvilket syntes de fromme Kvinder at være for lidt for Jesu allerhelligste Legeme. Desuden var denne Balsamering ved Nicodemus skeet altfor skyndsomt, fordi man ikke havde Tid nok til at iagttage Alt, hvad der hører til en Balsamering for den frembrydende Sabbats Skyld. Og de fromme Kvinder vilde nu indhente det Forsømte med Nøiagtighed, og derfor begynde deres Arbeide i den tidlige Morgenstund.

Tag, o christelige Sjæl, et Exempel af de fromme Kvinders Omhyggelighed for Jesu Legeme; og, bliver du mulig kaldet til at besørge en Afdøds Begravelse, maaskee en Fattigs, om hvem Ingen bekymrer sig, saa lad dig ikke afholde derfra af en taabelig Sky for de Døde, men glæd dig over at kunne forrette en saadan Gud velbehagelig Kjærlighedsgjerning, og udfør den med den Ærefrygt,

som tilkommer et menneskeligt Legeme. Thi, er ogsaa den udødelige Sjæl vegen bort fra samme, saa er og bliver dette Lig dog ærværdigt og det af en firedobbelt Grund: 1) for den Kjærligheds Skyld, med hvilken Gud i Paradiset har skabt Menneskets Legeme, som det høieste Kunstværk i hele den synlige Verden, og i Jesus Christus har gjort det til den Helligaands Tempel; 2) for alle de Dyders og Fortjenesters Skyld, som Sjælen har virket i og ved dette Legeme; 3) for de hellige Sacramenters Skyld, som i det og ved det bleve meddeelte Sjælen, og 4) for den herlige Opstandelses Skyld, til hvilken den guddommelige Frelser vil opvække dette Lig ved Dagenes Ende. Derfor skal enhver Afdøds Lig behandles med ærefrygtsfuldt Hensyn, og det maa ikke fortryde dig at besørge et anstændigt Ligklæde for den afdøde Fattiges Lig. Herren vil belønne dig derfor, ligesom Han jo ogsaa har belønnet de fromme Kvinder i Jerusalem for den Gjerning, de vilde udføre mod hans helligste Legeme, derved, at han har trøstet dem ved en Engel og siden ved sin egen naadefulde Nærværelse. (Sluttet.)

Czar Alexander I. af Ruslands Overgang til den romersk-katholske Kirke.

Den russiske Kaiser Alexander I.' Omvendelse har i den senere Tid beskæftiget de offentlige Blade, med Undtagelse naturligviis af de danske og andre protestantiske. Fyrst Gagarin, en forhenværende Schismatiker, men siden katholsk Præst i Paris, har nemlig offentliggjort et Brev, som yderligere bekræfter og fuldstændiggjør vor tidligere Meddelelse*) om denne, saavidt vi vide, hidtil kun lidet bekjendte Begivenhed. Brevet lyder som følger:

*) S. d. Bl. Nr. 2 d. A. S. 23.

„De vil ikke undre Dem over, at jeg lægger megen Vægt paa at see det Spørgsmaal, om Kaiser Alexander er død som Katholik, fuldstændigt besvaret. Vi have angaaende dette Punct Pave Gregor XVI.' Vidnesbyrd, som er opbevaret af Moroni (*Dizionarii di storia ecclesiastica*, B. 59. pag. 110) og det Udsagn af Grev de l'Escarène, som blev offentliggjort af „*Civiltà cattolica*“. Det berlinske Blad „*Germania*“ anfører desuden Prinds Julius Polignacs Vidnesbyrd, som paastod, at han i Udenrigsministeriet i Paris havde læst en Depesche fra det franske Gesandtskab i St. Petersborg, efter hvilken Kaiser Alexander paa Dødsleiet har afsvoret Schismaet i en romersk-katholsk Præsts Haand, og ved samme Præst har modtaget de sidste hellige Sacramenter. Jeg er nu istand til at foregå de foregaaende Vidnesbyrd med et Par nye, der ere underskrevne af de agtværdigste Navne, men som jeg ikke troer at have Ret til at nævne.

1. „Jeg bevidner, at jeg af General Michauds egen Mund har erfaret, at denne Kaiser Alexanders Adjutant havde faaet Befaling til at overbringe den dengang regerende Pave (Leo XII.) Udtrykket af hans fuldkomne Underkastelse under Pavens geistlige Autoritet. Generalen kastede sig paa Knæ og anerkjendte i Kaiserens Navn Paven som Kirkens Overhoved. Ligeledes erfarede jeg af sikker Kilde, at Kaiser Alexander i sin sidste Sygdom har afsvoret Schismaet for en græsk-uneret (katholsk) Munk, og at han paa sit Dødsleie har betroet den regerende Kaiserinde, sin Ledsagerinde paa Reisen i Rigets sydlige Provindser, en Hemmelighed, som hun skulde meddele Enke-Kaiserinden og Senatet i Petersborg. Men Kaiserinden, trøstesløs over Kaiserens Død, faldt paa Tilbagereisen i en Sygdom, under hvilken hun vedblev at sige: „Jeg vil ikke komme tidligt nok for at opfylde hvad Alexander har paalagt mig.“

2. Siden skrev en Katholik fra St. Petersborg, som for en Tid siden opholdt sig i Italien, følgende Brev til mig: „Deres kjære Brev har vakt gamle, men bitre Erindringer

i min Hukommelse. De taler om General Michauds Audients hos den hellige Fader og om den Bøn, han foredrog i Kaiser Alexanders Navn.*) Jeg kan dertil føie, at man opbevarer en Overlevering i min Familie, som stadfæster General Michauds Fortælling. Her har De den, saaledes som jeg ofte har hørt den gjentage i Petersborg: Før sin Afreise til Sydprovindserne lod Kaiser Alexander en Dominicanerpater af St. Catharina kalde til sig og paalagde ham under den strængeste Tausheds Segl at holde et Værelse beredt for en Præst, som skulde komme fra Rom. Prioren opfyldte troligt de kaiserlige Befalinger, og først lang Tid efter Kaisers Død meddeelte han sin Hemmelighed til nogle intime Venner. Under de nuværende Omstændigheder haster jeg med, uden at forraade Discretionens Pligter, at sønderrive Hemmelighedens Slør. Thi andre Offenliggjørelser have jo allerede adspredt alle Tvivl.“

Jeg har kun tilbage at udtrykke mit Ønske om at see nye Afsløringer offentliggjorte i alle deres Enkeltheder, som belyse en saa interessant Tildragelse, som Kaiser Alexander I.' Omvendelse til den katholske Tro.

J. Gagarin.“

Den ovenfor nævnte Artikel af Moroni's Dizionario angaaende Pave Gregor XVI.' Vidnesbyrd lyder i Oversættelse ordret saaledes:

„I Aaret 1824 faldt Kaiser Alexander i en svær Sygdom; det var det samme Aar, i hvilket den skrækkelige Over-
svømmelse fandt Sted, som ødelagde Kronstads Havn og tilføiede Staden Petersborg stor Skade. I Sommeren 1825 begav Kaiseren sig til Taganrok, hvor Kaiserinden alt i nogen Tid havde opholdt sig. Derfra besøgte han Krim; men ved sin Tilbagekomst til Taganrok medbragte han Spiren til sin Sygdom. Den 27de November erklærede man, at han svævede i stor Fare, og den 30te November afgik han ved Døden i Kaiserinde Elisabeths

*) S. d. Bl. Nr. 2. S. 25.

Arme. Hans Død fremkaldte oprigtig Sorg over hele Riget; og næsten hele Europa, paa hvis Skæbne han havde udøvet en saa afgjørende og ædel Indflydelse, tog Deel i denne Smerte. Napoleon havde sagt: „Naar jeg dør, vil han være min Arving i Europa.“ Skjøn og velskabt af Skikkelse, som alle Medlemmer af den kaiserlig russiske Familie, var Kaiseren benaadet med mange ædle og elskværdige Egenskaber; han var venlig og følelsesfuld; han talte og skrev med Færdighed fransk og engelsk. Denne store Monarchs Historie er paa det Inderligste knyttet til den første Deel af det nittende Aarhundredes Historie, hvorfor jeg har holdt det for uundgaaelig nødvendigt at give Afkald paa min sædvanlige Korthed. Der gives mere end et Dusin Værker i flere Sprog, i hvilke denne Herskers Ord og Bedrifter ere optegnede. I en Deel af disse Værker skjænker man de dengang omløbende Rygter Tiltro, at Alexander er bleven forgiven; i andre forkaster man denne Paastand og siger, at det Onde, der blev Aarsag til hans Død, var blevet forværret ved den dybe Smerte, han følte ved Efterretningen om en Sammensværgelse, der blev ledet af Mennesker, som han havde overøst med Velgjerninger. Nogle omtale udtrykkelig hans Forkjærlighed for den romerske Katholicisme; og der var dem, der paastode, at han i sit Hjerte var aldeles katholsk. I „Annalerne for religiøse Videnskaber“ Bd. II. S. 283 findes en Artikel med Titel: „Kaiser Alexander I.' religiøse Sindelag.“ Af denne Artikel erfare vi, at Gud havde rørt hans Hjerte i den Grad, at han med fuld Tillid henvendte sig til Ham i alle sine Forlegenheder og Gjenvordigheer, og at Bønnen var hans Trøst og Styrke, at han var i Besiddelse af en oprigtig og oplyst Tro, der befæstedes ved grundige religiøse Kundskaber, som vare øste af den hellige Skrift og isærdeleshed af den ofte med Andagt gjentagne Læsning af den 90de Psalme. Hans Høihjertethed er til Overflødighed stadfæstet i en i Rom offentliggjort Artikel af „Constitutionel romain“ fra Aaret 1849 S. 39 under

Overskrivten: „Historiske Kjendsgjæringer, autographiske Breve fra Kaiser Alexander I. og hans katholske Endeligt.“ Efterat hans udmærkede Egenskaber, hans private og offentlige Dyder og den almindelige Høiagtelse og Kjærlighed, som disse vare Gjenstand for, ere satte i det rette Lys, tilføies Følgende: „Da man ved en Leilighed talte om en from Person, over hvis Gjæringer Kirken engang vilde fælde Beatificationens Dom, fortalte en agtværdig Ordensmand, hvad han havde bragt i Erfaring ved hende. Hun saae de fjerntliggende Tildragelser saa godt som de nærmestliggende, og saaledes forudsaae hun ogsaa Kaiser Alexanders Død og dens Aarsager. „Herskerens Sjæl er frelst“, sagde hun, „fordi han øvede Barmhertighed mod sine Medmennesker, fordi han ærede Kirkens Overhoved og beskyttede den katholske Kirke i sine Stater. Herren har givet ham de til hans Frelse fornødne Oplysninger og Naadegaver.“ Vi vide fremdeles, at der baade i Rom og andensteds forefindes autentiske Actstykker, som bevise den fromme Monarchs katholske Død. „Jeg undlader aldrig“, sagde Gregor XVI., „at bede for ham.“ Jeg har med egne Øren hørt disse Ord af Pavens Mund, og bevidner, at han ofte ytrede, at han vel havde mærket sig, at Alexander I. var død som Katholik.

I sin rørende Godhed mod mig behagede Hs. Hellighed under Hemmelighedens Segl at betro mig følgende betydningsfulde Kjendsgjærning med Tilføiende af, at jeg ikke maatte sige et Ord derom saa længe han selv og Cardinal Orioli, der ved denne Leilighed blev udnævnt til Cardinal, endnu vare blandt de Løvende. Men da de nu begge ere døde, holder jeg det af Hensyn til den h. Stols Ære og de tre fornævnte Personers Bedste for godt, nu at afsløre denne Hemmelighed, efterat jeg samvittighedsfuldt har copieret den efter et Blad Papir, som jeg beskrev strax efter den mig gjorte Meddelelse, for ikke at komme til at forandre en eneste Stavelse af Gregor XVI.' Ord: „Kaisereren af Rusland, Alexander I., sendte General N. (Michaud) til Pave Leo XII., for i Løndom

at gjøre ham Meddelelse om hans levende Tilbøielighed til at blive Katholik og om hans Længsel efter at faae en muligst fuldstændig religiøs Underviisning. Den paa-gjældende Person bad Paven om en Audients; og næppe var han i dennes Nærværelse, førend han spændte sin Kaarde af, bekjendte sig at være Katholik, bad om Tilladelse til at maatte skrifte, og aabenbarede sit Ærinde for den hellige Fader, idet han tilføiede, at Kaiseren udtrykkelig forlangte en Camaldulensermunk til Lærer i Religion eller ogsaa et Medlem af Minoriterordenen. Han forlangte en Camaldulenser maaskee paa Grund af, at Ruslands Apostel, den h. Bonifacius, var en Camaldulenser, der tilligemed flere andre Camaldulensere, som ledsagede ham, døde Martyrdøden; eller ogsaa for den berømte, dengang levende Cardinal Zurla's Skyld, som paa Alexander I.' Anmodning af Pius VII. var bleven udnævnt til Cardinal. Dette Forslag blev af Leo XII. modtaget med Glæde og han lod endnu samme Dags Aften R. P. Maurus Cappellari, som var Abbed i Klosteret St. Gregor de Monte-Celio og Generalvicar for hele Congregationen, hente i en pavelig Hofvogn. Denne Mand besad nemlig fremragende Egenskaber, som kort derefter af den samme Leo XII. bleve forkyndte i et offentligt Consistorium og bragte til Almenhedens Kundskab, saaledes som jeg har berettet det i B. 38. S. 65 og 66, til hvilke Egenskaber et fuldkomment Bekjendtskab med de kirkelige Forhold i Rusland sluttede sig, hvilke han efter Pius VII.' Tilbagevenden til Rom i Aaret 1814 skulde lede og som han vedblev at lede, efterat han var bleven Cardinal. Da denne lærde og hellige Ordensmand var kommen til Leo XII., meddeelte den Sidste ham Hemmeligheden og opfordrede ham til at begive sig til Rusland og overtage den store Mission. P. Capellari bad i al Ydmyghed om Fritagelse for dette Hverv, og iblandt de Grunde, han anførte, var Ubekjendtskab med det russiske Sprog og Umuligheden af at lære det i hans høie Alder. Derpaa spurgte Paven ham, om han da ikke idetmindste kjendte Nogen, som syntes ham at

være skikket til at løse denne Opgave, eller om det var bedre at foreslaae en Conventual (Minorit). Abbeden udpegede P. Frants Anton Orioli, et Valg, som Paven bifaldt. Efter at man havde gjort P. Orioli bekendt med hans vigtige Missiou, og han havde modtaget den, satte Paven ham i Forbindelse med General N... Medens Generalen underrettede Pateren om Alt, hvad han behøvede at vide, og medens de beredte sig til Reisen til det sydlige Rusland, ankom den bedrøvelige Efterretning om Kaiser Alexander I.' tidlige og maaskee ikke naturlige Død til Rom, og saaledes visnede de skjønne Forhaabninger, som man havde næret, uden at man dog kunde drage hans Omvendelse til Katholicismen i Tvivl.“

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den nylig udnævnte Cardinal de Falloux' Broder (den bekjendte franske Statsmand) rettede en Skrivelse til den h. Fader, for at takke ham for den Ære, han havde viist Familien de Falloux ved at ophøie et af dens Medlemmer til denne høie kirkelige Værdighed. Da Pius IX. modtog de nye Cardinaler, overrakte Cardinal de Falloux ham Brevet med Bøn om at hædre Hr. de Falloux med et Par til ham rettede Ord. Men Paven svarede: „Jeg har ikke udnævnt Dem til Cardinal enten for Deres Broders eller Deres Families Skyld. Jeg skal derfor heller ikke svare Deres Broder og det saa meget mindre, som han engang for nogle Aar tilbage har skrevet mig til, at jeg ikke skulde gjøre noget for Dem.“

— En Frimurer offentliggjør i et romersk Blad Følgende, som paany bærer et glimrende Vidnesbyrd om Pius IX.' Godhed: „En Frimurer, som har taget Deel i alle de Slag, som ere leverede siden Aaret 1859, saae sig ved en langvarig Sygdom stedt i den bitreste Nød. Han henvendte sig da, for at faae en Understøttelse af

Hs. Maj. Kongen, hvem han havde tjent som Soldat, til Prindserne af det kongelige Huus og til mange af de Halvguder, hvis Patriotisme havde baaret gode Renter. Men han blev afviist af dem alle. Han tænkte nu en Stund over, om han ikke skulde henvende sig til den h. Fader. Men han nødtes til at sige til sig selv: Naar de ikke have hjulpet dig, for hvis Sag du har sat dit Liv paa Spil, er det da vel muligt, at Paven vil hjælpe dig, imod hvem du har kæmpet hele dit Liv igjennem? Dog Nød bryder alle Love. Da hans Tilstand stedse forværrede sig og han var bragt til det Yderste, besluttede han sig alligevel til at stile et Bønsskrivt til Paven. Brevet var ikke ledsaget af nogen Anbefaling; kun en Lægeattet var vedlagt. Og hvad gjorde den h. Fader? Ak, han lod ikke min Bøn forblive uhørt; heller ikke har han, som vore Blade paastaae, kastet mig Almissen i Ansigtet med Foragt; men efter at have læst mit Bønsskrivt tog han nogle Guldstykker af sin Pung og overgav dem til en af sine Geheime-Kammerherrer med Befaling om at bringe den stakkels Syge dem. Denne den h. Faders Gave har opfyldt den Syges Hjerter med saamegen Rørelse og saa stor Taknemmelighed, at han har troet ved disse Linier at burde give sine Følelser Udtryk for hele Verden.“

— I en russisk Fyrstindes Huus har der dannet sig en antivaticansk Club, der bestaaer af 6 eller 7 Medlemmer. Den 60 Aar gamle Fyrstinde fører Forsædet i Clubbens Møder, i hvilke dogmatiske og canoniske Spørgsmaal blive discuterede i liberal Aand. Forhandlingerne blive trykte og bestemte til at udbredes i Tydskland, Schweits og Østerrig. Den h. Fader har den nøieste Kunskaab om disse taabelige Intriguer. Naar den ærværdige Olding i Vaticanet ikke maatte beklage de stakkels Menneskers Daarskaab, saa kunde han vistnok have en Anledning til Morskab over disse latterlige Anstrængelser.

Guben (Østpreussen). Nylig bragte „Nord. Kirket.“ en Efterretning fra Mecklenburg om Irvingianerne. Hele Tydskland synes nu at skulle betragtes som Arbeidsmark for denne sværmeriske Sect. Saaledes har man da ogsaa der anstillet flere Forsøg blandt Katholikerne for at bringe dem til Frafald. De saakaldte „Apostle“ optræde med en sand Uforskammedhed, idet de blive meget nærgaaende mod alle dem, som ikke ville indlade sig med dem og medrette tvivle om deres guddommelige Sendelse. Dog deres Adfærd maa maaskee langt mere tilskrives deres

forvirrede Sjælstilstand end en overlagt Plan. Thi at de indbilde sig at kunne opvække Døde, det er idetmindste stærkt, og dog gjøre de det. Da en Kone, som hørte til den irvingianske Sect døde og skulde begraves, saa mødte „Englen eller Ærkeenglen“ for at holde en Ligtale. Hr. Z. sagde deri: „Ja hun er død, og jeg kunde opvække hende, hvis jeg vilde; men jeg vil ikke; thi hun er jo nu mere lykkelig, end hun kunde være det paa den denne forgængelige Jord.“ Skade, at han ikke alligevel ikke prøvede derpaa!

Kjøbenhavn. Elisabethforeningen holdt i Søndags sit sædvanlige Møde, ved hvilken Leilighed det atter viste sig, hvormeget denne Forening trænger til en vedvarende kraftig Understøttelse for at kunne fremme sit vigtige Formaal. Antallet af de Børn, som Foreningen har antaget sig, kan endnu ikke formindskes; tvertimod maatte det betragtes som særdeles ønskeligt, dersom Foreningens Midler tillode Bestyrelsen at udvide sin Virksomhed. Vi tillade os derfor ved denne Leilighed endnu engang at anbefale den Basar, som Elisabethforeningen i Paaskehelligdagene afholder, til Læsernes Velvillie. Da Foreningens Bestyrelse iøvrigt ikke blot tænker paa Øieblikket, har den begyndt at danne et Slags Fond, idet man har samlet nogle smaa velvillige Bidrag, der skulle henstaae urørte i Sparekassen, indtil der i Tidens Løb ved Bidrag og Renter tilveiebringes en større Capital, med hvis Renter saa maaskee Opdragelsesomkostningerne for et Barn kunde bestrides. Den i dette Øie med hidtil opsamlede Sum er vistnok endnu ikke stor; men Begyndelsen er gjort, og af mange smaa Gaver kan jo i Tidens Løb fremkomme noget Stort.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 1. April. Jesu Christi Opstandelse. 1. Paaskedag.
Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 Korsets høitidelige Op-
tagelse med Procession, og Levitmesse med Prædiken.
Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken.

Mandagen den 2. April. 2. Paaskedag.

NB. Paa begge Paaskehelligdagene afholdes i Sct. AnsgarsKirke den anden Kvartalscollect af Peterspen-
gen for dette Aar. — 3. Ti. Richard. 4. O. Isidor,
Biskop og Kirkelærer. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Messe for Ansgarius-
foreningen. 5. To. Vincents Ferrer, Bekj. 6. F.
Vilhelm, Abbed. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Broderskabsmesse til Jesu gud-
dommelige Hjerte; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Broderskabsandagt.
7. L. Herman Joseph, Bekj.

Søndagen den 8. April. Hvide Søndag. Den høitidelige Messe,
under hvilken Necommunicanterne fornye Daabspagten og
annamme den første hellige Communion, begynder
alleræde Kl. 9, og den stille hellige Messe i Sct. Ansgars
Kirke begynder Kl. 7.

Søndags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet,
Parcelveien 44.
" 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
" 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas
Kirke i Ordrup.
" 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii
Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospi-
talet.
" 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
" 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.
Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 14 Søndagen den 8de April. 1877.

Indhold: Om vor Herres og Frelsers Jesu Christi Opstandelse.
Dommen. Kirkelige Efterretninger: Italien, Brasilien,
America, Kjøbenhavn.

Om vor Herres og Frelsers Jesu Christi Opstandelse,
og hvorledes han lod sig tilsyne for sin hellige
Moder Maria og de øvrige fromme Kvinder.

(Sluttet.)

3. De h. Evangelier berette nemlig, at, da de fromme Kvinder gik ind i Graven, fandt de ikke Herrens Legeme. Men det skete, da de vare bekymrede derover, see, da stode to Mænd, iførte skinnende Klæder, for dem. Da de forskrækkedes herover, sagde Englen, som sad ved høire Side: „Frygter ikke! thi jeg veed, at I søge Jesus, som blev korsfæstet. Hvorfor søge I den Levende blandt de Døde? Han er ikke her, men Han er opstanden, som Han har sagt... Gaaer skyndsomt hen og siger Hans Disciple og Petrus, at Han er opstanden! . . .“

Kunde det synes paafaldende, at Herren først lod sin Opstandelse forkynde for de fromme Kvinder og først lod sig tilsyne for dem, saa betænke man, at de hellige Kvinder havde fortjent en saadan Udmærkelse ved deres

inderlige og stærke Kjærlighed. Den bange og frygt-somme Kvinde gruer ellers for Gravens Eensomhed og for natlige Vandringer, isærdeleshed i urolige og bevægede Tider, som den jødiske Paaskefest dengang var. Og hvor forbitrede maatte ei Jøderne være paa Herrens trofaste Veninder, efterat de med rasende Skrig havde forlangt den guddommelige Mesters Korsfæstelse? Men dette skræmmede ikke de fromme Kvinders Kjærlighed; og medens Mændene, Apostlene i dump Smerte og ængstelig Frygt for Jøderne indelukte sig i deres Boliger, ilede Kvinderne hen til den elskede Mesters Grav, for, om de end ikke kunde hilse den Levende, dog at bevidne hans Legeme deres Kjærlighed og Hyldest. Ak, hvor ofte gjentager sig ikke Sligt i vore Dage, og hvor ofte blive ikke de, som sædvanlig kaldes for det „stærke Kjøn“, beseirede og overtrufne af Kvindekjønnets Trofasthed, Heltmod og offervillige Afgjorthed! Den hellige Gregor den Store tilføier endnu en anden meget slaaende Grund, hvorfor Herren lod sin Opstandelse forkynde for Kvinderne og først ved dem for Apostlene. „Ved det gamle Testaments Begyndelse, i Paradiset, siger han, har Kvinden rakt Manden Dødens Budskab ved at række ham den forbudne Frugt; ved det nye Testaments Begyndelse skulde derfor ogsaa Kvinden meddele Manden Livets Budskab; og hun, som engang havde bragt ham til Fald ved Slangens forføreriske Ord, skulde nu opreise ham ved Englens sanddrue Ord.“

4. Da gik Petrus og den anden Discipel ud, og de kom til Graven. Men de løb begge tilsammen, og den anden Discipel løb forud og stærkere end Petrus og kom først til Graven. Og idet han bøiede sig ned, saae han Linklæderne ligge, men gik dog ikke ind. Da kom Simon Petrus, som fulgte ham, og gik ind i Graven og saae Linklæderne ligge, og Svededugen, som havde bedækket Herrens Hoved, ikke liggende ved Linklæderne, men paa et Sted særskilt sammenviklet. Da gik ogsaa den anden Discipel, som var kommen først til Graven, derind; og

han saae og troede; thi de forstode endnu ikke Skrivten, at Han maatte opstaae fra de Døde.

Men hvad betyder det, at Johannes, som, da han var den yngre og hurtigere, var løben forud for Petrus, og fuld af Videkjærlighed havde seet ind i Graven, alligevel ikke vovede at træde ind, men her overlod Forrangen til Petrus? Erkjend heri den Ærefrygt, som allerede dengang blev viist den galilæiske Fisker af hans Medbrødre, og som endnu den Dag idag bliver viist Petri Efterfølgere af alle Biskopper i hele Verden. Men af den Omstændighed, at Linklæderne vare tagne bort fra det blodige Lig, og isærdeleshed af den Omhyggelighed, hvormed Svededugen var sammenviklet, kunde Apostlene uden Vanskelighed erkjende, at Herrens Legeme umulig kunde være borttaget af Mennesker. Men alligevel kunde Petrus endnu ikke troe paa Herrens Opstandelse; saa lidt havde han lagt sig Christi Forjættelser og den hellige Skrivts Udsagn paa Hjerte. Derfor forlod han tilligemed Johannes Gravstedet.

5. For Maria Magdalena var det en Umulighed saa snart at skilles fra Herrens Grav. Hun blev der ogsaa, efterat begge Apostlene vare vendte tilbage til deres Hjem. Og see, netop derfor blev hun benaadet med, som den første blandt alle Mennesker næst efter Herrens Moder Maria, at see den Opstandne Ansigt til Ansigt.

„Maria stod udenfor Graven og græd. Men, som hun grædende bøiede sig ned og saae ind i Graven, blev hun to Engle vaer, som sade i hvide Klæder der, hvor Jesu Legeme havde ligget, En ved Hovedet og en Anden ved Fødderne. De sagde til hende: Kvinde, hvorfor græder du? Hun siger til dem: Fordi de have taget min Herre, og jeg ikke veed, hvor de have lagt ham. Da hun havde sagt dette, vendte hun sig om, og saae Jesus staae der; men hun vidste ikke, at det var Jesus. Jesus siger til hende: Kvinde, hvorfor græder du? Hvem søger du? Da troede hun, at det var Gartneren, og hun siger til ham: Herre! har du taget ham bort, saa siig mig, hvor

du har lagt ham, saa vil jeg tage ham. Jesus siger til hende: Maria! Hun vender sig og siger til ham: Rabboni! (hvilket betyder Mester). Jesus siger til hende: Rør mig ikke, thi jeg er endnu ikke opfaren til min Fader; men gaae til mine Brødre og siig til dem: Jeg farer op til Min Fader og eders Fader, til Min Gud og eders Gud! Da kom Maria Magdalena og forkyndte Disciplene: Jeg har seet Herren, og dette har Han sagt mig!“

O trøsterige Hemmelighed, at den Opstandne næstefter den allersaligste Jomfru har ladet sig tilsyne for den angerfulde Maria Magdalena. Uskyldigheden har rigtignok Forrettigheden. Men Anger og Bodfærdighed ere lige saa velbehagelige i Hans Øine, som er kommen for at frelse Syndere. En reen Jomfru og en angerfuld Synderinde ere de første, for hvem Herren efter sin Opstandelse aabenbarede sig!

Jesus taler kun et eneste lille Ord til denne angerfulde Synderinde; Han nævner hende blot ved hendes Navn „Maria“, som Brudgommen sin Brud. „Maria!“ lyder det fra Mesterens Mund. Og see, hele hendes Væsen bliver ligesom forvandlet ved dette ene Ord! Hendes Aand, som hidtil ikke kunde hæve sig til Tro paa Opstandelsen, bliver ved dette ene Ord opfyldt med et overnaturligt Lys. Nu veed hun, at hendes Forløser lever; hendes Hjerte, der var sammenpresset af usigelig, næsten haabløs Sorg, udvider sig til glad og freidig Henrykkelse ved Lyden af dette ene Ord! Hun vender sig om, kaster sig ned for den elskede Mester, for i andægtig Ærefrygt at omfavne hans Fødder; men Herren formener hende denne Hyldest, idet han henviser til sin Himmelfart, der skulde forvise hende og enhver troende Sjæl om hans virkelige Nærværelse og deres blivende Samfund med ham.

O vidunderlige Magt i et eneste Ord af Christi Mund! Vær derfor stærk, christelige Sjæl, i dine Trængsler og forsag ei: Herren vil ogsaa tale et trøstende Ord til Dig, naar Tiden dertil kommer. Vent og taal! Og naar

trindt omkring Dig Alt er opfyldt med Mørke og Gjen-vordighedernes Nat, og naar Alt synes at være tabt: vent, taal og haab! Han, som ved et eneste Ord har vederkvæget Maria Magdalenas Hjerte og opfyldt det med stor Glæde, Han vil ogsaa see til Dig, naar Tiden er kommen. Rigtignok vil denne Trøst aldrig være fuldkommen her-nede. Først i det himmelske Fædrenehuus, til hvilket Christus er faret op, for at berede os Bolig, først der vil vor Glæde være uden Skygge, og vor Salighed uden Ende i den inderligste Forening med Jesus. Vent, taal og haab: den Time vil ogsaa slaae for Dig, da ingen jordisk Bedrøvelse og ingen menneskelig Hindring vil holde Dig tilbage fra at omfavne din Frelser. Vent, taal og haab!

6. Efterat Frelseren havde trøstet den fromme Kvinde og igjen var forsvunden for den Henryktes Øie, kyssede hun med Inderlighed Hans Fodspor og vædede dem med Glædestaarer. Derpaa reiste hun sig og løb efter de andre fromme Kvinder, som vare paa Veien til Byen for at kundgjøre den Lykke for dem, som var bleven hende tildeel. Men næppe havde Maria indhentet dem, „see, da mødte Jesus ogsaa dem og sagde: Værer hilsede! Men de traadte til, omfavnede hans Fødder og tilbade ham“. Men Jesus befalede dem, at de skulde sige til Apostlene, at de skulde gaae til Galilæa; men Apostlene kunde ikke troe, at han var bleven seet af Kvinderne.

Det synes os næsten utroligt, at Apostlene saa vanskeligt og saa langsomt kunde hæve sig til Troen paa Jesu Opstandelse. Men overveie vi de fire Grunde, som de hellige Fædre anføre for at forklare denne Kjendsgjerning, saa ville vi bedømme Apostlene mindre haardt. Thi 1) vare de overhovedet simple og lidet dannede Mennesker, Mænd af ringe Fatteevne, som kun vanskeligt kunde hæve sig over det Sandselige til overnaturlige Kjendsgjerninger. 2) Den tilsyneladende Afmagt, i hvilken Christus havde overgivet sig til sine Fjender i Oliehaven, hans Dødsangst og Forladthed paa Korset, hans Død og

Begravelse havde gjort et saa smerteligt Indtryk paa deres Sjæl, at Glæden næsten ikke mere kunde faae Adgang. 3) De meente i deres Mismodighed, at de ikke turde sætte Lid til Kvindernes Ord, og at Christus, dersom han virkelig var opstanden, uden Tvivl vilde have ladet sig tilsyne i sine Apostles Kreds, og ikke vilde have benaadet Kvinderne fremfor Mændene dermed. 4) Endelig tillod Herren Apostlenes Tvivlesyge, for derved at føre Menneskeheden desto lettere til at troe paa Hans virkelige Opstandelse.

7. Efterat nu Kvinderne vare bortgange, kom Gravens Vogtere til Byen og forkyndte Ypperstepræsterne Alt hvad der var skeet, og disse gave Soldaterne Penge, for at de skulde sige, at medens de sov, havde Disciplene stjælet Liget.

Saa blinde, taabelige og samvittighedsløse kan Liden-skaben gjøre Menneskene. Indsaae de ikke, disse jødiske Præster og Ældste, hvor latterligt det var at tale om sovende Vidner, og at det ene kunde være de enfoldigste Mennesker muligt at troe paa saadanne Ting? Indsaae de ikke, at de romerske Vogtere tidligere eller senere, naar man vilde bebreide dem deres pligtstridige Søvn, alligevel vilde afsløre Sagens Sammenhæng og demaskere de ugudelige Præster som Forførere og Bedragerere? Forstode de ikke, at den samme Christus, om hvis Opstandelse de efter Soldaternes Udsagn ikke kunde tvivle, ogsaa havde Magt til at sønderrive det rænkefulde Væv af Løgn, som de havde vævet, og til at aabenbare sig for hele Verden som den Opstandne? Ak, hvor elendig og afmægtig var dog ikke disse Præsters Underfundighed, og hvor afskyelig deres Ondskab! To Gange betale de Andres Forbrydelser med Penge, først Judas' Forræderi og nu Vogternes Løgn. Og begge Gange tage de Pengene til den ugudelige Bestikkelse fra Tempelskatten. Saaledes drager den ene Forbrydelse den anden efter sig, og saaledes synker Mennesket, som eengang har ladet sig hen-

rive af Lidenskaben, fra Daarskab til Daarskab, fra Afgrund til Afgrund.

8. Dog her er ikke Stedet til at dvæle ved saadanne bedrøvelige Betragtninger. Opløft dig hellere, christelige Sjæl, i Fryd og Glæde og tænk paa den Jubel, hvormed Paaskefesten hvert Aar høitideligholdes.

Hvor stor og velgrundet en Ret har Kirken ikke til at juble og at være glad paa denne Dag! Er det ikke dens Christus, dens Brudgom, som har overvundet Død og Helvede og er opstaaet af Graven? Hans Triumph er derfor ogsaa Kirkens Triumph, Hans Opstandelse er ogsaa Kirkens Opstandelse fra Gravens Nat, fra den stille Uges veemodige Betragtninger. Alt hvad Jæsus har prædikeret og gjort i Sit Læreembedes tre Aar finder her sin Stadfæstelse i Paaskefestens Alleluja. Havde den stumme og mørke Grav holdt Ham fast i Forraadnelse, ligesom alle Menneskenes øvrige Lærere, da havde vi ingen Borgen for hans Læres Sandhed, og alle Vidnesbyrd fra Faderen havde været forfængelige. Men idag, da han bryder Dødens Lænker og i Triumph reiser sig fra Graven, beviser han sig utvivlsomt som Den, Propheterne have forjættet, som Den, hvem al Magt i Himlen og paa Jorden er givet, og hvis Ord er Sandhed og Liv. — Ingen kan derfor tvivle om Hans Opstandelse. Naturen forkynder den ved et Jordskjælv; Himlen aabenbarer den ved Englenes Røst; Dyden prædiker den ved benaadede Kvinders Ord; Ondskaben vidner derom i de jødiske Præsters Forhandlinger med de hedenske Soldater; Troen stadfæster den i Petrus og hans Stalbrødre; Tvivlen vedkjender sig den i Thomas; Apostlene og talrige Disciple endelig bekræfte den ved deres Martyrdød. Hele Christenheden glæder sig derover! Thi Christus er ikke opstanden for sig alene: Han er de Opstandnes Førstegrøde, og det er i Hans Opstandelse at Enhver, som har en god Villie, har en Borgen for sin egen tilkommende Opstandelse.

I Sandhed en god og velgrundet Ret for Kirken til at juble og glæde sig paa den nærværende Dag! „Den er

Dagen, som Herren har gjort; lader os lovsynge og juble paa samme!“ Nu lyder Seiersraabet „Alleluja“ atter og atter i alle Christenhedens Templer og gjenlyder i Millioner Christnes Hjerter. Ligesom med Engletunger hilse Paaskeklokkerne den Opstandne. Lys og Farve og Glands, som i den stille Uge vare forsvundne fra Kirken, straale nu igjen i de til Gud indviede Haller, og jublende Paaske-sange tone fra Børns som fra Oldingers Mund, og Naturen synes ofte at ville gjentage og fornye Opstandelsedagens Herlighed, som en gammel Forfatter i from Barnlighed skildrer saaledes: „Den kjære Sol, som havde sørget paa den hellige Langfredag, opgik nu langt lysere og skinnede langt klarere end før. Skyerne lyste klart og skjønt, og Luften var let og mild. De kjære Smaafugle fløi frem og tilbage af Glæde og opfyldte Luften med deres glade Sang. De vilde saavel som de tamme Dyr sprang af Glæde. Trær og Enge, hvis Blade og Græs før vare visne og Døden nær, bleve nu paany friske og mere grønne og levende end nogensinde før. Blomsterne paa Marken og i Haverne glimrede i nyt Farvesmykke og gave en saa liflig Vellugt, at de krydrede hele Luften. Floderne og Kilderne, som før fløde langsomt og sørgmodigt, svulmede nu i fuldt Løb. Fiskene i alle Vande, som før vare som syge af Ulyst, legede nu lystigt med hverandre i de klare Floder. Kort sagt, alle Elementer, Himmel og Jord vare fulde af Jubel, Glæde og Sang. Alt sang og klang paa denne glade og herlige Dag. Og det er det, som vor hellige Kirke vil antyde, naar den synger paa Paaskedagen: „I Din Opstandelse, o Herre, glæde sig Himlen og Jorden. Alleluja!“

Dommen.

Enhver vil gjerne kjende Fremtiden. Paa Grund af denne Trang er den afskyelige Misbrug med saakaldte Hexe, Sandsigere og Sandsigersker, Spiritister og andre Charlataner opstaaet, som holde de Daarer for Nar, der raadsørge dem, tage deres Penge og sige dem ikke det, de ville vide, af den simple Grund, at de selv ei vide mere end dem, som spørge dem. Gud alene kjender Fremtiden. Det Tilkommende staaer ligesaa klart for Hans Alvidenhed som det Forbigangne og det Nærværende, og, om vi end stundom med Sikkerhed kunne forudsige enkelte Ting, saa er det ene, fordi Gud har værdiget at give os et Vink derom.

Men nu har det behaget Gud at lade os erfare Noget om de tilkommende Ting, ikke for at tilfredsstille vor forfængelige Nysgjerrighed, men for at opmuntre os til at gjøre Godt, til at undgaae det Onde og til med god Villie og Vedholdenhed at bringe de Offere, som den guddommelige Lov kræver, og som undertiden ere os saa pinlige.

Blandt Fremtidens Virkeligheder er uden Tvivl Forudsigelsen om Dommедag den forfærdeligste og den, som maa gjøre det stærkeste Indtryk paa os.

Vi ville Alle blive dømt; dette er aldeles ubestrideligt; Gud selv, Jesus Christus vor Herre, Gud, som er bleven Menneske for at frelse vore Sjæle, har udtrykkeligt erklæret dette, og han har ei ladet sig nøie med at sige os, at der kommer en Dommens Dag for os Alle, og at dens Komme vil forfærde os, men han har endog værdiget at meddele os alle Enkeltheder ved samme for at gjøre et endnu stærkere Indtryk paa os. Han har sagt os: „Himmel og Jord skulle forgaae, men mit Ord forgaaer ikke. Jeg er Sandheden; hvo, som følger mig, gaaer ikke iblind, men har Livets Lys.“ Intet er altsaa vissere, end hvad Guds Søn har forudsagt os om Dommens Dag.

I det femogtyvende Capitel af Matthæi Evangelium siger Herren os, efter at have beskrevet de Tegn, som bebude denne Katastrofe, saasom Pest, Krig, Elementernes Oprør, hele Naturens Forstyrrelse, Antichristens Optræden og Kirkens svære Kamp mod Verdens Ugudelighed og Vantro — at Himlens Skyer ville aabne sig, og han selv komme tilsyne i al sin Magt og Glands for at dømme Verden. Alle levende Mennesker ville da blive overraskede af Døden, og kort efter ved den overnaturlige Klang af Englenes Basuner ville de gjenopstaae samtidigt med alle de Menneskeslægter, som have levet paa Jorden fra Adams og Evas Tid og til den yderste Dag. De skulle alle opstaae i legemlig Skikkelse, Sjælene atter forenes med deres Legemer. Den Almagt, som har fremkaldt Alt af Intet, vil ogsaa vide, af Gravenes Støv at udfinde det, som tilhører Enhver der opstaaer.

Naar da Alle ere forsamlede for den guddommelige Dommers Domstol, faaer Enhver sin endelige Dom. En Dom om evigt Liv, Lykke, evige Glæder for de Retfærdige; en Dom om evig Fortvivelse, uigjenkaldelig Fordømmelse, evige Smerter og Straffe for de Fordømte. Paa et Tegn af Guds Søn ville Englene, som ere tilstede i synlige Skikkelser, adskille denne uhyre Skare af Skabninger i to store Dele, og stille den ene Deel ved Herrens høire Side, den anden Deel ved hans venstre Side. Derpaa lader den evige Konge følgende to Domme høre: „Venite, Benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi. Kommer hid, I min Faders Velsignede, kommer og tager det Rige i Besiddelse, som er beredet Eder fra Verdens Begyndelse.“ Og de Udvalgte, til hvem denne himmelske Indbydelse er henvendt, gaae strax med Englene ind til deres himmelske Faders Glæde.

Derpaa vender Kongen sig til den anden Deel af denne Forsamling, som ligeledes venter hans Dom: „Discedite a me, maledicti, in ignem æternum. — Viger bort fra mig, I Forbandede, til den evige Ild!“

Evangeliet tilføier, at disse Sidste gaae strax til den evige Fordømmelse. Hvilket Lynslag maae ei disse Ord være for de Ulykkelige, som de ramme! . . .

Hvorledes, Herre? Skulle vi kunne skille os fra Dig, fra Dig, som er Livet, Saligheden og det høieste Gode? Hvor skulle vi da gaae hen, Herre? Hvor skulle vi søge Tilflugt? I den evige Ild? Aldrig skal denne Flamme slukkes. Aldrig! Aldrig! Hvilket Opholdssted! Hvilken Fremtid!

Den samme Herre Jesus siger et andet Sted i Evangeliet: „De skulle raabe til Bjergene: Falder ned over os, skjuler os, beskytter os mod den forfærdelige Dommers Vrede.“ Men der gives Intet, der kan formilde den guddommelige Retfærdighed. Barmhjertighedens Tid er da forbi for stedse, nu er kun den uforanderlige, ubøielige Retfærdighed tilbage.

En from Eneboer, som i tolv samfulde Aar havde helliget sit Liv til Betragtninger over den guddommelige Retfærdighed, sagde engang paa sin Dødsseng: „Dersom Menneskene havde en klar Forestilling om Guds Dom, saa syndede de aldrig.“ Hvorfor overveie ikke ogsaa vi denne frelsende Sandhed? Den vilde ufeilbarligt forandre vort Liv og gjøre os til sande Christne, til samvittighedsfulde og pligtroe Mennesker, istedetfor at vi nu ere ligegyldige, maaskee endog onde og letsindige.

Undertiden sige vi til os selv: „Det er altfor svært; jeg kan ikke“; men mon det da er bedre at brænde i en evig Ild og fortæres af sydende Flammer? . . . O! da vilde vi sikkert klart indsee, at vi godt havde kunnet, at vi blot havde behøvet en Smule Kraft og Mod for at blive frelste. Men nu er det for seent, man dør kun een Gang, og den Dom, som følger paa Døden, er uigjenkaldelig.

Ligeledes sige vi: „Jeg har ei Tid til at bede mine Bønner. Jeg har ei Tid til at skrifte. Jeg vover ei offenkjærlig at træde hen til Herrens Bord.“ Ak! disse jammerlige Undskyldninger styrte os i Fordærvelse.

I, som læse disse Linier, tøver ei med at forandre Eders Liv, vender tilbage til Gud og begynder at føre et christeligt Levnet! Benytter den maaske kun korte Tid, som endnu adskiller eder fra Dommens Time. Forbereder eder til den ved ivrig og andægtig Bøn, ved hyppig Annammelse af de h. Sacramenter; ved at helligholde Søndagen, ved med Iver at søge i alle Dele at opfylde Guds Villie. Bereder eder saaledes til en naadig Dom, og jeg beder den gode Gud om, at hverken I eller jeg, eller Nogen af dem, vi elske, nogensinde skulle høre det skrækkelige Ord, som bringer Enhver til at skjælve: „Discedite a me, maledicti, in ignem æternum: Viger bort fra mig, I Forbandede, til den evige Ild!“

Kirkelige Efterretninger.

Indien. Fra Aaret 1864—1875 var Katholikernes Antal i Indien voxet fra 990,456 Sjæle til 1,220,351, saa at hele Indien havde henimod 1½ Million Katholiker. Da man nu ikke var istand til bestemme, hvor mange den katholske Kirke havde vundet ved Omvendelser, saa har en Missionær i Madura, P. Centres af Jesu Selskab, forespurgt sig hos alle apostoliske Vicariater, og har saaledes kunnet angive et fast Resultat for Aaret 1875, i hvilket 10,304 deels Protestanter deels Hedninger have omvendt sig, et Resultat, som er saa meget mere glædeligt, som de katholske Missionærer i den Grad ere overbebyrdede med Arbeider for adspredte Katholiker, at de kun kunne betragte Omvendelse af Hedninger for en Biting.

Brasilien. Efterat det katholske Folk i Brasilien har afkastet Frimurernes Aag, udfolder det en Virksomhed, som isærdeleshed bliver kronet med stort Held med Hensyn til Valgene. 100 Conservative og kun 20 „Liberale“ ere blevne valgte til Deputeretkammeret, som

hidtil var i Frimurerens Hænder. — Det brasilianske Kaiserpar gjæstede ogsaa Jerusalem paa sin Reise. Efter den h. Helena havde ingen Kaiserinde mere betraadt Jerusalems Gader. Det var særdeles opbyggeligt at see Kaiseren og Kaiserinden communicere ved den hellige Grav, andægtigt bivaane den h. Messe paa Calvariebjerget, gaac Korsveien igjennem Jerusalems Gader og ydmygt nedknæle paa de Steder, som Overleveringen betegner som Korsveiens 14 Stationer. Det synes altsaa, at Frimurerne i Brasilien ikke have havt Held med sig, da det ikke er lykkedes dem at gjøre deres Herskerpar til „Dannede“. Thi en virkelig „Dannet“ hengiver sig jo ikke til en saadan Overtro!

America. En Presbyterianerprædicant ved Navn See i Newyork havde nylig ladet to Kvinder prædike i sin Kirke. Derfor blev han stævnet for Presbyteriansynoden, fordi det heder hos den h. Paulus, „at Kvinderne skulle tie i Kirken“. Synoden gav ham en Advarsel med Tilhold om i Fremtiden at vogte sig for Saadant. See vilde isærdeleshed gjøre gjældende, at den Helligaand paa en særegæn Maade havde opfordret ham til at tillade disse Kvinder at prædike. Men Synoden meente dog, at denne Beraabelse paa den Helligaand ikke kunde undskylde ham. Thi vilde man godkjende det Princip, at man kunde godtgjøre sine Paastande ved at beraabe sig paa den Helligaand, saa vilde man fornægte den h. Skrivts Autoritet og aabne Døren for alskens Daarskaber. Synoden har vistnok Ret heri; det maa ethvert fornuftigt Menneske kunne indsee. Men Ingen indseer, hvorledes Synoden vil komme ud af Kniben, naar man bebrejder den, at den saakaldte indre Erfaring og den Helligaands indre Veiledning er det Eneste, som Protestanterne troe at burde følge. og at de mene i denne bedrageriske Subjectivisme at have et Værn mod Vildfarelser.

Kjøbenhavn. Det er bekjendt, hvormeget alle Protestanter forarges over den Ære, der vises Relikvierne. Dette afholder dem dog ikke fra at opveie Alt med Guld, som har staaet i nogen Forbindelse med deres store Reformator Luther. Vore Læsere ville endnu erindre, hvorledes man i Tydskland solgte Splinter af det saakaldte Luthertræ, d. e. af et Træ, under hvilket Luther skulde have hvilet, og som var blevet splintret af Lynildon; men endnu langt mere betragter man de Bibler med Ærefrygt, der kunne opvise et Autograph af Luther, eller have været

benyttede af ham, om end kun for en enkelt Gang. Et nyt Vidnesbyrd herom bringer et protestantisk Blad i Berlin, det saakaldte „Berliner Tageblatt“. Bladet skriver som følger:

„En af de berømteste Lutherbibler er ved et heldigt Tilfælde kommet i det herværende Markiske Museums Besiddelse. Det er en Baseler Bibeludgave fra 1540, godt conserveret og et af den store Reformators Haand-exemplarer, hvis Navn „Martin Luther, D. 1542“ staaer paa Titelbladet. Desuden er det gamle Testament paa mange, og det nye Testament paa flere hundrede Steder forsynet med Anmærkninger af Luthers egen Haand. Kun den bekjendte „Lutherbibel“ i det britiske Museum i London er udstyret paa samme Maade, og for den blev i sin Tid, om vi ikke huske feil, betalt 1500 Lstl. Det markiske Museums Bibel er bleven undersøgt af de to berømte „Lutherologer“, Professor Lommatzsch i Wittenberg og Dr. Seidtmann i Dresden, og Luthers Haandskrift er af dem bleven erklæret for ægte. Lutherbibelen stammer fra den berømte Raritetsamler, Sanitetsraad Dr. Lutzes Efterladenskab i Køthen, der, som det fra sikker Kilde er blevet os meddelt, havde betalt den med 9000 Mark (8000 Kroner). Den kostbare Bog opbevares i et smukt af Ceder- og Rosentræ kunstigt forfærdiget Skrin og er i det markiske Museum meget passende anbragt under den kostbare Nadverkalk, af hvilken Joachim II. den 3. Novomber 1533 for første Gang modtog Nadveren (!) i Nicolaikirken i Spandau og derved (!) gjorde Brandenburg protestantisk.

Saa meget om den ene af de meest berømte Lutherbibler. Vi befinde os dog i den heldige Situation at kunne meddele Lutherhistorieskriverne, hvor de kunne finde en anden lige saa berømt, maaskee endnu mere berømt Lutherbibel. Og denne vor Meddelelse vil være alle den „store Reformators“ Yndere saa meget mere kjærkommen, som den paagjældende Bibel er af stor Interesse for at characterisere denne „Gudsmand“. Den opbevares i Vaticanerbibliotheket i Rom og paa dens Titelblad staae følgende Vers, skrevne med Luthers egen Haand:

„O Gott, durch Deine Güte
 Bescheer uns Kleider und Hüte,
 Auch Mäntel und Röcke,
 Fette Kälber und Böcke,
 Viel Weiber, wenig Kinder:
 Denn kein lieber Ding auf Erden
 Als Frauenlieb, wem sie mag werden.“

Paa Dansk: „O Gud, ved Din Godhed, forund os Klæder og Hatte, Kapper og Kjoler, fede Kalve og Bukke; mange Koner og faa Børn. Thi der er ingen kjærere Ting paa Jorden end Kvinders Kjærlighed for den, hvem den bliver til Deel.“

Denne Bibel er unægteligt ægte, og Ingen har hidtil forsøgt paa at drage dens Ægthed i Tvivl. Luther forærede den til Magister Agricola, af hvem Biskoppen af Augsburg fik den, og denne sendte den til Rom. Men tiltrods for Bibelens Ægthed omtaler Ingen af de protestantiske Reformationshistorieskrivere eller Lutherbiogramer den. Den eneste protestantiske Historie-skriver, der omtaler denne Bibel, er Christian Juncker i hans „Vita Lutheri“ pag. 225, og selv han vil glide bort over Versene med de Ord: „ineptias, Lutheri ingenio plane indignas“ (o: Daarskaber, der ere Luthers Genie høist uværdige). Jfr. ogsaa „Der getreue Ritter Hager“. Bd. I. S. 237 og 243. I Brettschneiders „Corpus Reformatorum“ leder man forgjæves efter det lille Digt, skjøndt man ellers der finde alt muligt. Saaledes troe vi da at have gjort Luthers Venner en ikke ringe Tjeneste ved at gjøre dem opmærksomme paa en for dem uvurdeerlig Skat.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 8. April. Hvide Søndag. I Sct. Ansgars Kirke holdes Kl. 7 og Kl. 11 stille Messe; Kl. 9 høitidelig Messe, under hvilken Neocommunicanterne fornye Daabspagten og annamme den første hellige Communion. Kl. 5 Efterm. Fest- og Takkeandagt med Prædiken og „Te Deum“. — 9. M. Mariæ Bebudelse (feires offentlig paa den fjerde Fredag efter Paaske). 10. Ti. Frants af Paula, Bekj. 11. O. Leo den Store, Pave og Kirkelærer. 12. To. Julius, Pave. 13. F. Hermenegild, Martyr. 14. L. Tiburtius og Valerian, Martyrer.

Søndagen den 15. April. 2. Søndag efter Paaske. Levitmessén, efter hvilken Conûrmationens hellige Sacrament meddeles, begynder Kl. 9.

NB. Søndagen den 8. og 15. April holdes i Sct. Ansgars Kirke 2 stille hellige Messer Kl. 7 og Kl. 11; Høimessen begynder Kl. 9, og Eftermiddagsandagten Kl. 5.

Søndags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.
 Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 15. Søndagen den 15de April. 1877.

Indhold: Om det christelige Arbeide. Det evige Liv. Kirkelige
Efterretninger: Rom, Paris, Lyon, Brüssel, Schweits.

Om det christelige Arbeide,

Af

Wilhelm Emmanuel,

Friherre v. Ketteler, Biskop af Mainz*).

Vi have forrige Aar betragtet den Sandhed, at Folkenes Velstand og Velvære fremfor Alt er betinget af deres sædelige Tilstand. Men Sædelighed og Dyd beroe atter paa Agtelse for Religionens Fordringer, og derfor afhænger den almindelige Velstand blandt et Folk af det Forhold, hvori det stiller sig til Religionen.

Ligeoverfor denne Sandhed have fornemmelig to Vildfarelser fundet stor Udbredelse.

*) Denne Udtalelse om et af vor Tids brændende Spørgsmaal er egentlig et Hyrdebrev i Anledning af Fastetiden. Da dette imidlertid ganske udelukkende behandler det i Overskrivten betegnede Anliggende, og den høiærv. Forfatter i flere mindre Skrifter med stor Varme og udtømmende Grundighed har antaget sig den arbejdende Classes Sag, vil det forhaabenlig nu læses med samme Interesse som for nogle Uger siden.

Man hører nemlig ofte dem, som aabenlyst bekæmpe al Religion, klage over, at Religionen udelukkende beskæftiger sig med de himmelske Ting og ikke bekymrer sig om Menneskenes timelige Velfærd, og at den snarere gør dem ligegyldige for denne. Andre gaae vel ikke slet saa vidt; men ogsaa de miskjende mere eller mindre Religionens Betydning for det folkelige Velvære, idet de søge de Midler, hvorved al jordisk Nød og Elendighed efter deres Mening skulde afhjælpes, fornemmelig eller endog udelukkende i reent udvortes Foranstaltninger. Heraf kommer det, at Mange af dem, som ved egen Skyld ere geraadede i Armod og Trang, ikke erkjende den sande Grund dertil, men paabyrde snart deres Medmennesker, snart udvortes Forhold Ansvaret derfor; og, istedetfor at anklage sig selv, opfyldes deres Hjerter med Had og Bitterhed imod Andre.

Det Ene er ligesaa falskt som det Andet. Alle de Sandheder, som Religionen lærer, befordre tillige ogsaa den jordiske Lykke og den folkelige Velstand. Vistnok er Religionen langt fra at bedrage Menneskene med Løfter om en uopnaelig jordisk Lykke, saalidt som med den af den daglige Erfaring stadigt gjendrevne Indbildning, at jordiske Nydelser formaae at gjøre et Menneske isandhed lykkeligt. Religionen gjør Mennesket Omsorgen for det timelige Vel til Pligt og anviser det de virksomste Midler dertil, uden hvilke ingen andre vilde hjælpe. Et Folk, som isandhed ordnede sit hele Liv overensstemmende med Christendommens Grundsætninger, vilde ogsaa være et forholdsviis velhavende Folk; et Folk derimod, som vender sig bort fra Religion og Christendom, vil bestandig fremkalde samme Tilstande som Oldtidens Hedenskab: Massen af Folket vil nedsynke i Armod, medens en lille Deel af det vil samle umaadelige Rigdomme og leve i grændseløst Vellevenet.

Denne Sammenhæng mellem Religion og folkelig Velstand have vi forrige Aar gjort til Gjenstand for en nærmere Overveielse, og jeg fremhævede dengang den store

Betydning af Maadehold, Sparsommelighed, Kydskhed og et fornuftigt Valg af Stand for det almindelige Velvære. Jeg viste, hvorledes der uden disse Dyder hverken kan være Tale om en god Lovgivning eller om hensigtsmæssige statsoekonomiske Foranstaltninger, eller Staten overhovedet være istand til at forebygge de store Folkemassers Forarmelse, hvorimod en vis Grad af Velstand ufeilbarligt — endog under i andre Henseender ugunstige Forhold — vil være almindelig udbredt overalt, hvor hine Dyder herske. Saaledes stadfæster sig Sandheden af det gamle Ord: „Det er Guds Velsignelse, som mætter.“

Men der er een Dyd, som jeg ikke særlig har omtalt, der isærdeleshed stiller denne Sandhed i det klareste Lys, nemlig den christelige Arbeidsomhed. Paa Grund af dens store Vigtighed har jeg hidtil undladt at omtale den, for senere at behandle den med større Udførlighed.

Det gaaer nemlig med Arbeidet som med saa mange andre vigtige Ting: man kommer let til at overse deres Betydning, fordi de høre til det Hverdagsagtige. Thi hvad er f. Ex. mere sædvanligt og hverdags end Lyset, og dog er dette en af Guds meest heldbringende Gaver og Gjerninger, som gjør os det muligt, ikke blot at see og kjende Alt hvad der rører sig i denne Verden, men opløfter vore Tanker til det evige Lyses og Sandhedens Urkilde. Hvad er mere dagligdags end Brødet? Og dog er det ikke blot den nødvendige Betingelse for det jordiske Liv, men det sande Sindbillede paa den aandelige Spise, som meddeler Verden det evige Liv. Saaledes har ogsaa Arbeidet noget usigelig Stort og Hemmelighedsfuldt ved sig og staaer i den inderligste Forbindelse med de vigtigste menneskelige Forhold.

Men denne Arbeidets sande Betydning erkjende vi kun fuldkomment i den guddommelige Aabenbarings Lys. Vi ville derfor først betragte hvad Guds Ord lærer os om Arbeidet, for deraf at udlede yderligere Følgeslutninger.

I. Guds Lov om Arbeidet.

Hvad de første Blade af den hellige Skrivt fortælle os, kaster strax det klareste Lys paa hele Menneskeslægten's Historie. Der finde vi allerede i dens tidligste Beretninger den egenlige og sande Grund til alle sildigere Udviklinger; der Løsningen af alle de Gaader, der slynge sig som et broget Væv igjennem Menneskeslægten's Historie; der den sande Forklaring paa Modsætningen mellem den menneskelige Naturs Høihed og Fornedrelse, imellem dens Længsel efter Liv og Lyksalighed, og Dødens og Ulykkens Virkelighed, mellem saameget Godt og saameget Ondt, saamegen Kjærlighed og saameget Had, saamegen Retfærdighed og saamegen Uretfærdighed, saamegen Sandhed og saamegen Løgn her paa Jorden; der endelig ogsaa de uforanderlige Grundsætninger, af hvis Anerkjendelse eller Forkastelse det enkelte Menneskes og hele Folkefærds Lykke og Ulykke afhænger. Til disse Grundsandheder, som udbrede Lys over hele Menneskehedens Historie, høre Verdens Skabelse, Menneskets Lighed med Gud, Ægteskabets Indstiftelse, Syndefaldet og Straffen for samme: Døden; Forløsningen og dens sidste Endemaal: Liv og evig Salighed. Men til disse Grundsandheder hører ogsaa Arbeidets, det møisommelige og kummerfulde Arbeides Lov.

Denne Lovs Ordlyd er Eder Alle bekjendt, kjære Medchristne! Saasnart vore første Forældre havde syndet, sagde Gud til Adam: „Fordi Du har adlydt din Hustrues Røst og spist af Træet, om hvilket jeg bød Dig, at Du ikke maatte spise deraf, saa være Jorden forbandet i din Gjerning. Under svært Arbeide skal Du æde af den alle dit Livs Dage. Torne og Tidsler skal den bære Dig, indtil Du vender tilbage til Jorden, hvoraf Du er taget.“*)

Denne Arbeidets Lov er den første, som Gud gav Mennesket efter Syndefaldet, og allerede deraf erkjende

*) 1 Mos. 3. 17—19.

vi dens store Vigtighed. Saa vidt som Synden har udbredt sig over Menneskeslægten, i samme Omfang gjør ogsaa denne Lov sin Ret og sin Magt gjældende. Den er den guddommelige Grundlov, der er gjort til Betingelse for Nydelsen af de jordiske Goder. Derfor skulde Menneskenes fremtidige Skæbne væsenlig afhænge af dens Efterlevelse eller Overtrædelse. Lader os altsaa forsøge paa at gjøre nærmere Bekjendtskab med denne Lovs enkelte Bestemmelser.

1. Den er for det første en Lov for alle Mennesker. Adam staaer her som Stamfader og Repræsentant for hele Menneskeslægten. Arbeide er altsaa en Pligt for alle Mennesker. Ingen Stand, ingen Deel af Menneskene er undtagen. Den som unddrager sig Arbeidet, krænker Guds Anordning og den første Lov, som Gud har givet den syndige Menneskehed.

2. Denne Lov er for det andet umiddelbart og directe givet Manden. Saalænge Jorden, som Gud har skabt for at give Menneskene deres Næring, paa Grund af Synden bærer Torne og Tidsler, og kun under svært Arbeide yder dem Næring og Underhold, er dette Arbeide nærmest Mandens Pligt. Vel skal ogsaa Kvinden tage Deel i dette Arbeide; thi hun er jo efter Guds Ord „Mandens Medhjælperinde“, og hun skal som saadan „være Manden undergivet“; men hendes første og vigtigste Pligt er dog især den at have Omsorg for Børnene, og i nødvendig Forbindelse dermed for Huusvæsenet. Dette er den af Gud tilsigtede Ordning af Arbeidets Fordeling, og enhver Forstyrrelse af den har de fordærveligste Følger, fordi den strider mod Guds Villie.

3. Guds Lov om Arbeidet kræver for det tredie et byrdefuldt Arbeide. Ogsaa i Paradiset var Mennesket ingenlunde fritaget for Arbeide; han skulde jo efter den h. Skrift dyrke og vogte det; men hans Arbeide var der lutter Glæde og ikke forbundet med møisommelig og piinlig Anstrængelse. At det er Synden, som har gjort Menneskenes Arbeide saa besværligt og kummerfuldt,

vidner Guds Ord klart og med stort Eftertryk med de Ord: „Under møisommeligt Arbeide skal du æde af Jorden alle dit Livs Dage.“ Denne Tanke gjentager derfor Gud paa Grund af dens Vigtighed endnu engang: „I dit Ansigts Sved skal du æde dit Brød, indtil du vender tilbage til Jorden.“ Sveden betegner jo Arbeidet som anstrængt og forbundet med Selvovervindelse; og dette under Møie og Sved udførte Arbeide skal vedvare „alle Menneskets Levedage, indtil det atter bliver til Jord.“

4. Dette os af Gud paalagte møiefulde Arbeide er for det fjerde en Straf for Synden. Grunden hertil er allerede klar af Sammenhængen, og Gud udtaler den tilige tydeligt: „Fordi Du adlød din Hustrues Røst og spiste af Træet, hvoraf jeg forbød Dig at spise, skal Du æde dit Brød i dit Ansigts Sved.“ Af samme Grund skal Kvinden føde Børn med Smerte og være sin Mand underdanig. Vi bør derfor aldrig glemme, at det kummerfulde Arbeide er en Straf for Synden. Enhver derfor, som vil unddrage sig de med dette møisommelige Arbeide forbundne Lidelser og Smertes og undflye denne Guds Dom over dette jordiske Liv, han handler imod Guds Bud og vil ikke undgaae Straffen, men tvertimod allerede her i Livet og sikkert i Evigheden hjemfalde til den.

5. Dette Arbeide under Møie, Sved og Smertes, som Guds Lov har paalagt os, er endelig for det femte Betingelsen for at have Ret til at spise. Ogsaa denne Guds Bestemmelse er udtrykkeligt indeholdt i selve Loven: „Under Møie og Arbeide og i dit Ansigts Sved skal du æde dit Brød.“ Den som ikke vil anvende Flid og Møie, har altsaa ikke Ret til at spise; han fortjener ikke at have det daglige Brød. Derfor skriver ogsaa den h. Paulus: „Den som ikke vil arbejde, skal heller ikke æde“; og han vedbliver: „Vi have nemlig hørt, at Nogle iblandt eder leve uordenligt og arbejde ikke, men foretage sig unyttige Ting. Saadanne byde og formane vi ved den Herre Jesus Christus, at de skulle arbejde i Stilhed og

æde deres eget Brød.*) Og paa et andet Sted siger han: „Men vi bede eder, Brødre, at I beflicte eder paa at føre et stille Levnet, at varetage eders Eget og arbeide med egne Hænder, saaledes som vi have budet eder.“**) Vi skulle altsaa ikke drive uroligt omkring og beflicte os med Ting, der ikke vedkomme os, men meget mere omhyggeligt varetage vort Eget og saaledes fortjene og nyde vort daglige Brød.

II. Yderligere Forklaring af Arbeidets Lov.

Dette var altsaa de fem Bestemmelser, som Gud selv har nedlagt i denne Lov. Men førend vi gaae over til at tale om Overtrædelsen af den og sammes Følger, maae vi endnu tilføie nogle Ord til nærmere Forklaring.

Gud taler vel i denne Lov nærmest om det legemlige Arbeide. Men det forstaaer sig af sig selv, at hvad Han siger om dette, ogsaa omfatter det aandelige Arbeide. Det legemlige Arbeide lader sig jo ikke adskille fra det aandelige, og vi kunne ikke afvinde Jordan nogen Frugt uden alvorlig og anstrængt Eftertanke, ligesom Mennesket i det Hele, i Medfør af dets Lighed med Gud og dets høiere Bestemmelse, fornemmelig er kaldet til aandeligt Arbeide. Derfor taler ogsaa den h. Paulus om „Arbeidet i Ord og Lære, som det, der fortjener dobbelt Ære og Løn“***). Enhver tro Pligtopfyldelse i de mange forskjællige Stillingen og Kald, som Gud har anvist Menneskene, er derfor et Gud velbehageligt, for Menneskeheden nødvendigt og nyttigt Arbeide.

2. Arbeidet, som Gud har paalagt os, er endvidere vel en Straf; men dette er ingenlunde dets eneste Betydning. I samme Øieblik nemlig, som Gud efter Syndefaldet udtalte Straffen over vore første Forældre, forbandt

*) 2 Thess. 3, 10—12.

**) 1 Thess. 4, 10—11.

***) 1 Tim. 5, 17.

han med den Forjættelsen om de Velsignelser, som den tilkommende Forløsning engang skulde bringe deres Efterkommere; thi Gud vil ikke Synderens Død, men at han skal omvende sig og leve. Straffen skulde forvandles til Velsignelse, Døden til Liv. Dette gjælder navnlig netop om Arbeidet. Besværlighederne ved det ere nu de samme som tilforn; men Forløsningen har forvandlet det, som i sig selv er en Straf, til et Middel til vor Helliggjørelse og til en Velsignelse for Menneskeheden. Saaledes forholder det sig med Arbeidet, hvor det betragtes i Troens Lys. Under dets Besværligheder overvindes og afbødes Synden og alle syndige Lyster og Begjærigheder, og enhver møisommelig Anstrængelse finder sin Løn i Hjertets Fred og Glæde. Vi kunne derfor aldrig noksom paaskjønne de Velsignelser, som det rette Arbeide bringer saavel det enkelte Menneske, som hele Menneskeslægten. Det er ved Christus blevet Kilden til et isandhed lykkeligt Liv; thi et christeligt og arbejdsomt Folk er et lykkeligt Folk, og et Menneske, der arbejder christeligt, er et lykkeligt Menneske. Uden Arbeide gives der hverken Lykke eller indre Tilfredshed.

3. Men da det Arbeide, som Gud har paalagt os, er et Arbeide, der er forbundet med Sved, Møie og Smerte, saa maae vi skjælne imellem Arbeide og Arbeide. Kun det Arbeide er isandhed Gud velbehageligt, som udføres under trofast Opfyldelse af enhver Pligt og med anstrængt Flid. Kun ved saadanne Arbeider opfylde vi Guds Bud, kun ved dem blive vi deelagtige i den rige Velsignelse, som Gud har knyttet til Arbeidet. Men denne Sandhed bliver altfor ofte miskjendt. Thi ikke enhver Slags Virksomhed fortjener Navn af christeligt Arbeide, men kun den, som koster Selvfornægtelse og Offere og som derfor er mærket med Christi Kors.

4. Heller ikke „det at spise“ maa tages i reen bogstavelig Betydning.

Gud har gjort det møisommelige Arbeide til Betingelse for det at have Ret til at spise. „Den som ikke

arbejder, skal heller ikke spise.“ At spise betyder og omfatter her Nydelsen af alle Jordens Goder. Ingen bør altsaa have Deel i de Goder, som Gud forunder os til Livets Ophold og Tilfredsstillelse af vore Fornødenheder, naar han ikke vil arbeide.

Dog hertil knytter sig endnu en anden Tanke. Den som ikke arbejder, og derfor ikke bør have Føden, fortjener følgelig ikke at leve. Men dette gjælder ikke blot om det legemlige Liv, men endnu langt mere om det aandelige og sædelige Liv. Ethvert Menneskes eget personlige og anstrængte Arbeide er den uomgængelig nødvendige Betingelse for hans aandelige og sædelige Liv, og denne Sandhed bør derfor være Grundlaget for dets rette Opdragelse. Vi kunne vel give det lade og dovne Menneske, som, fordi han skyer Arbeidets Møie, er udsat for at døe af Sult, — vi kunne vel række et saadant Menneske et Stykke Brød, for at han ikke skal omkomme af Hunger; men det sædelig ørkesløse Menneske, der ikke vil arbeide paa sin aandelige Udvikling, som skyer enhver Møie med dette anstrængende sædelige Arbeide, ham kan ingen Hjælp fra vor Side bevare fra aandelig Død. Dette er en uforanderlig Guds Lov. Uden vort eget aandelige og sædelige Arbeide visne alle gode Spirer, som Gud har nedlagt i Mennesket: de fortæres mere og mere, indtil de tilsidst blive Dødens Bytte. Derfor er ingen Opdragelse mulig uden med Barnets egen Medvirkning, uden dets eget indre Arbeide og Anstrængelse. Hvor Barnet paa Grund af dets Forældres Uforstandighed ikke bliver anført til Arbeide, hvor det fra dets tidligste Ungdom faaer Lov til at unddrage sig al aandelig og legemlig Anstrængelse, der vil det, om der endog i alle andre Henseender bydes det de rigeste Hjælpemidler til Uddannelse og Udvikling, ufeilbarligt hjemfalde til aandelig og sædelig Fordærvelse.

(Fortsættes.)

Det evige Liv.

Troesbekjendelsen slutter med et indholdsrigt Ord, som desværre kun bliver forstaaet af Faa. Efter at have talt om Gud, om Treenighedens Hemmelighed, om Skabelsen, om Jesu Christi, Guds menneskevordne Søns, Verdens Frelzers Hemmeligheder, om Kirken, i hvilken Jesus Christus lever og virker indtil Verdens Ende, have Apostlene endnu tilføiet: „Jeg troer paa det evige Liv“, og hermed have de sluttet Troesbekjendelsen; thi der gives jo intet Høiere end dette. Vi ville derfor endnu nogle Øieblikke dvæle ved Betragtningen af denne hemmelighedsfulde Evighed.

Ved „de sidste Ting“ forstaaer man sædvanlig det, som afslutter Menneskets Liv i denne Verden, og begynder dets uødelige Liv i den hinsidige Verden: Døden, Dommen, Skjærsilden, den salige Evighed eller Paradiset og den fortvivlende Evighed eller Helvede. See disse store trøstende, men tillige forfærdelige Sandheder, er hvad man kalder „vore sidste Ting“.

Det er jo unødvendigt at sige, at Livet ender med Døden; det er jo Noget, som ethvert Barn veed. Men hvad er Døden? Hvad foregaaer der egenlig, naar man dør? Hvori bestaaer denne forfærdelige Forandring? Denne Sjæl, som for kort Tid siden betjente sig af sine Evner, som kunde tænke, see, høre, handle, hvad gjør den nu? Hvad er der blevet af den? og, hvis den virkelig endnu er til i en for os ukjendt Verden, hvorhen vi ei formaae at trænge ind, hvad er saa dens Skjæbne, hvilken Fremtid er der beredt den? Dette er det alvorlige Spørgsmaal, hvorpaa ene Religionen kan give os det rette Svar, fordi den evige Gud, vor Herre Jesus Christus, har aabenbaret os denne Hemmelighed.

Vort jordiske Liv er kun en Forberedelse, en kort forbigaende Beredelse til vort evige Liv. Døden er vor Overgang til samme. Naar vi ere komne til Maalet for

vor Prøvetid, undersøger vor Skaber, hvorledes vi have tilbragt vort Liv, og i sin uendelige Retfærdighed giver han Enhver Løn efter Fortjeneste. Den som ei har villet vide noget af ham, støder han langt bort fra sig, og dem som have elsket ham, tjent ham troe, og allerede her paa Jorden have levet med ham og for ham, modtager han som sine elskede Børn. I det Øieblik vi døe, taber Sjælen sin Magt over Legemet, staaer ligeoverfor Gud og træder ind i sin Evighed, ind i en anden Tilstand enten af Liv eller Død, Salighed eller Fortabelse, Hellighed eller Forkastelse, og den kan aldrig mere forlade denne Tilstand. Den kan aldrig mere forlade den, thi den kan ikke mere forandre sig, den kan ei mere, som fordem henede paa Jorden, fra at have været syndig blive god, eller fra det Gode gaae over til Synden, fordi man maa have Tid for at kunne forandre sig; men i Evigheden gives der ingen Tid, ingen Rækkefølge af Øieblikke. Her i Livet følger den ene Time efter den anden, og naar vi her ere istand til at gaae over fra en syndig Tilstand til en Naadens Stand, eller fra Naadens Stand over til Synden, saa er det ene og alene fordi vi have Tid til denne Omskiftelse. I Evigheden er det ikke mere saaledes; der er Livet noget heelt Andet, der lever man paa en heel anden Maade, som ikke ligner noget af det, man kjender fra dette jordiske Liv; den er et Liv, som flyder hen i en uafbrudt Strøm, uforanderligt og fuldkomment, et Liv, som vi ei formaae at begribe. I Himlen leve de Retfærdige i en fortsat Kjærlighedsact, i en uendelig Tilbedelse og Salighed; de Fordømte leve ligeledes i Helvede i en fortsat Forbandelse, Raseri og Fortvivlelse. Det er aldeles mod Evighedens Væsen, hvad enten den er god eller ond, at Nogetsomhelst kan forandres; see derfor er Himlens Salighed en evig Salighed, og Fortabelsen en evig Fortabelse.

De som tage Anstød af Helvedsstraffenes Evighed, ere overfladiske Mennesker, som ikke forstaae Betydningen af de Ord, som de betjene sig af.

Er vor Sjæl i Dødsstunden i Kjærlighed forenet med sin Gud og Frelser, befinder den sig i Naadens Stand, da forbliver den bestandig Guds Eiendom, forbliver bestandig i den evige Salighed. Er den derimod, hvad Gud forbyde, i en syndig Tilstand, er den skilt fra Jesus Christus og i Djævelens, i Syndens og i det Ondes Magt, saa forbliver den for bestandig adskilt fra Gud og berøvet den evige Salighed, berøvet Livet og Lyset; den forbliver ved sin egen Skyld Djævelens Eiendom, den styrter sig med ham i den ubeskriveligste Ulykke, i den evige Død, i denne Afgrund af evig hevnende Forbandelse, som Guds Retfærdighed har beredt den i Helvedes evige Ild!

Der gives ingen Mellemtung mellem Himmel og Helvede; vi blive Alle enten fordømte eller frelste. Blive vi frelste, saa blive vi det ved Jesu Christi Naade, og paa Grund af vor Medvirkning med hans Naade. Blive vi fordømte, saa fordømme vi os selv, trods Guds Kjærlighed, fordi vi ved vor egen Skyld modstaae denne Kjærlighed.

Skjærsilden er et Renselsessted, et forbigaaende Lidelses- og Forsoningssted, ligesom en tvungen Afbigt for de Synder, som de Udvalgte ei have afsonet her paa Jorden ved frivillig Afbigt. Skjærsilden er, ligesom Helvede, en Tilstand, hvor man hemsøges af Bebreidelser og Lidelser, men denne Tilstand er forbigaaende, medens Helvedes Kvaler ere vedvarende.

Hvad Himlen angaaer, saa formaaer den menneskelige Tunge endnu mindre at udtrykke dens Hemmeligheder. Den er Meddeeltigheden i den gode Guds evige og salige Liv, i hans usigelige Klarhed, i hans uendelige Kjærlighed, i hans uendelige Lyksalighed, som han for Jesu Christi Skyld, ved Christus og gjennem Christus har tilstaaet enhver Christen.

Store Gud, hvilken Fremtid ligger der ikke for os! og hvor taabelige ere vi, at vi tænke saa lidet derpaa! Livets Møie vilde forekomme os langt mindre besværlig, naar vor Tro var mere levende. Jeg vilde føle mig uendelig lykkelig, hvis denne lille Afhandling, saa ufuld-

kommen den end er, kunde bringe Læserne til at tænke lidt mere paa deres Endeligt og paa denne Maade hjælpe til at frelse deres Sjæle!

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Paven har i f. M. holdt en Allocution i et i Anledning af Udnævnelsen af elleve nye Cardinaler afholdt Consistorium. Han fordulgte ikke sin Smerte over de Uretfærdigheder, som den italienske Regering tillader sig imod den hellige Stol. Han udtalte sig aabent om Forholdene, og ytrede, at de radicale Ministre med deres Følgesvende eller rettere deres Herrer Carbonarier ikke kunne bilde Folk ind, at de ikke gjøre noget imod Kirken, naar de røve og plyndre Kirkegodset, ophæve Klostrene og i deres Sted oprette offentlige Huse. Han viser, at man har berøvet ham Friheden til uhindret at correspondere med hele Kirken, og at det er den meest uforskammede Løgn, naar Ministeriet foregøgler fremmede Regeringer, at man med Ærefrygt seer op til Pavens Person. Paven har bedet alle fremmede Gesandter ved den hellige Stol om at meddele deres Regeringer denne Allocution. Slaget har truffet. De italienske Ministre harmes i afmægtigt Raseri over Sandhedens straffende Røst. De agtede først at forfølge Aviserne, der bragte Allocutionen; men de have dog været saa kloge at undlade det af Frygt for Folket, der allerede er tilstrækkelig oprørt over de Udskeielser, der skænde Italien ved Fribytteren Garibaldi's Compagnies Adfærd, da det veed, at Ministrene kun ere hvad de ere af Bismarks og de hemmelige Selskabers Naade. Denne den italienske Regerings Maade at gaae frem paa er en mærkelig Kjendsgjerning; den beviser for enhver uhildet Mand, at der boer en Kraft i Pavedømmet, som ingen Fyrste er i Besiddelse af, og at denne Kraft, da den ikke støtter sig paa Kanoner og Bajonetter, maa ligge i en overnaturlig Bistand.

Paris. Nylig holdt Louis Blanc og Victor Hugo offentlige Foredrag i Theatret ved Chateau d'eau til Bedste for Lyons Arbeidere. Louis Blanc skildrede Fattigdommen i England, hvorved han blev nødsaget til at indrømme, at „de Fattiges Elendighed begyndte med Frafaldet fra Kirken, da dette jo, som bekjendt, kronede sin Oprindelse med et storartet Kirkeran, idet Hoffet, Hofchargerne og uværdige Fraadsere deelte Byttet, og den Deel, som ikke fratoges Kirken, ikke længere kom de Fattige, men Prædicanterne til Gode, der naturligviis anvendte Kirkens Penge til at forskaffe sig et behageligt Liv og deres Børn en god Fremtid“. Det er mærkeligt nok, at den gamle Revolutionær ikke har kunnet fortie denne Sandhed.

Lyon. Hvor liberale de franske Radicale, disse Fjender af al Religion, ere, beviser følgende Historie fra Lyon: I Stadens fjerde Kvarteer kom nylig en religiøs Mand til Comiteen for Uddelingen af Understøttelser og spurgte, hvad han havde at gjøre, hvis han blev arbejdsløs. „Borger“ og Communeraad Dubois, som thronede i en polstret Lænestol, befalede, at Manden, der ikke stod paa de Radicales Liste, skulde gaae sin Vei, og da han ikke strax gik, gjentog han Befalingen paa en bydende Maade. Men Manden svarede: „Ved de communale Valg laae De paa Knæ for os, og idag behandler De os saaledes!“ Istedetfor et Svar griber Dubois ham i Struben for at kaste ham paa Døren. Dog — han havde forregnet sig. Thi i et Nu har Manden smøget sine Ærmer op for at lære denne grove Radicale lidt Mores. Før at berolige den vrede Arbejder tilkaster et andet Medlem af Comiteen ham en Franc. „Jeg vil ingen Almisse have“, siger Arbeideren og gaaer. Man behøver ingen Forklaring paa, at de Røde i Frankrig ikke blive trætte af at angribe og bagvaske Kirken. Thi de hade den, fordi de frygte den, som en gal Hund frygter Vandet. Ei heller behøve vi at lede efter en Grund til, at de franske Katholiker og overhovedet alle fornuftige Folk sende deres Almisser til Ærkebiskoppen, for at han skal fordele dem blandt de Nødlidende.

Brüssel. Det er bekjendt, at de Radicales irreligiøse Foreninger tør tillade sig Alt imod Religionen. Saaledes holdt de ogsaa en Calvalcade midt i Fastetiden for at haane Katholikerne, der afholde sig fra enhver offentlig Forlystelse i Fastetiden. Religionen blev bespottet og forhaanet paa den meest raffinerede Maade. Lederne af

dette uhyggelige Optog havde endnu den Uforskamthed at anmode Kongens Broder, den energiske og agtede katholske Greve af Flandern, om et Bidrag til denne Gudsbespottelse; men de bleve tilbageviste paa behørig Maade. Geuserne — saaledes kalder man den radicale Pøbel — hævnede sig da ved at insultere Hans kgl. Høihed paa aaben Gade. Hvad nu Toget i Brüssel angaaer, saa overgik det al Beskrivelse. Et Billede af Jesu Hjerte blev baaret omkring med en Underskrift, som en anstændig Pen vægrer sig ved at nedskrive. Den tyrkiske Gesandt og en protestantisk Magts Minister, som tilfældigviis et Øieblik vare Vidner til denne Nederdrægtighed, vendte sig med Harme bort fra det djævelske Skuespil med de Ord, at det var utænkeligt, at man skulde faae Lov til paa denne Maade at bespotte deres Lands Religion. Alle hæderlige Folk dele denne Gesandternes Indignation. Den følgende Dag blev en Forsoningsgudstjeneste holdt i St. Gudule, og den store Kirke kunde ikke rumme de Tusinder, der strømmede sammen for at gjøre Afbigt for de Sacrilegier, deres Stad havde været Vidne til. Cardinal-Ærkebiskoppen af Mecheln har for hele Landet protesteret imod denne Vedderstyggelighed. I Spidsen for disse Geuseroptog staaer den Brüsseler Frimurerloge og dens Hoveder, de forhenværende Ministre Bara og Frère-Orban.

Schweits. Den „frie Republiks“ Borgere synes omsider at skulle vaagne. De liberale Herrer Despoter have længe nok opført deres Comedier. Den gammelkatholske Svindel er ikke mere istand til at strø Sand i Folks Øine, isærdeleshed da man seer, hvilken Slags Folk de fra alle Verdens Dele sammenløbne gammelkatholske Hyrder ere, nemlig saadanne, som for en stor Deel maae henregnes og i alle Lande virkelig henregnes til Bærmen. Katholikerne i Forening med de troende Protestanter reise sig til Modværge, og det staaer til at haabe, at i en ikke fjern Fremtid Schweits igjen bliver et frit Land og ikke længere en Forsøgsmark for alskens „problematiske Personer“.

Vincentiusforeningen.

Søndagen den 14de April, Mindedag for dens Skytspatrons Bisættelse, læses om Morgenen Kl. 7 den h. Messe paa Foreningens Vegne. Saavel Active- som Æresmedlemmer gjøres opmærksomme paa den fuldkomne Aflad, som er knyttet til Annammelsen af den h. Communion i Forening med Overværelsen af Generalmødet, som finder Sted om Eftermiddagen Kl. 3½ i Forsamlingslocalet i Præsteboligen. Til samme indbydes ogsaa Andre udenfor selve Foreningen.

F. Kerff,
Foreningens Formand.

Ansgariusforeningen.

Bestyrelsesmøde afholdes Mandagen den 16de April Kl. 7 præcise paa sædvanligt Sted.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 15. April. 2. Søndag efter Paaske. I Sct. Ansgars Kirke holdes stille Messer Kl. 7 og Kl. 11; Kl. 9 Levitmesse, efter hvilken Confirmationens hellige Sacrament meddeles; Kl. 5. Efterm. Festandagt med Prædiken. — 16. M. Benedict Joseph Labre, Bekj. 17. Ti. Anicetus, Pave og Martyr. 18. O. Amidæus, Bekj. 19. To. Emma, Enke. 20. F. Victor, Martyr. 21. L. Anselm, Biskop og Kirkelærer.

Søndagen den 22. April. 3. Søndag efter Paaske. Den hellige Josephs Skytsfest.

Søndags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skrifttetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 16 Søndagen den 22de April. 1877.

Indhold: Om det christelige Arbeide. Sacramenterne.

Om det christelige Arbeide.

(Fortsat fra Nr. 15.)

III. Overtrædelsen af denne Lov og dens Følger.

Efterat vi i det Foregaaende have betragtet den guddommelige Lov om Arbeidet, ville vi nu betragte dens Overtrædelse og dennes Følger. Disse Overveielser ville føre os til Forstaaelse af mange af den nærværende Tids Forhold, til Erkjendelse af de sande Lægemidler for mange mislige Tilstande og af den inderlige Forbindelse mellem Velstand, Sædelighed og Religion.

Der er intet Bud, mod hvilket Menneskene have oprørt og forsyndet sig mere, end imod det: „Du skal fortjene dit Brød i dit Ansigts Sved“. Det besværlige og anstrængende Arbeide staaer i skarp Modsætning til den fra Gud affaldne Menneskenatur's arbeidssky Nydelsesyge. Den er umættelig og vil nyde Verden og dens Goder ikke ved svært Arbeide, men paa en lettere Maade. Dette Maal eftertragter den uden Afladelse, og den er

uudtømmelig i at opsøge Midler til at frigjøre sig for Arbeidets Besværligheder. Hos alle hedenske Folk see vi derfor, hvorledes de magthavende Classer rive Besiddelsen og Nydelsen af Alt, hvad Verden kan byde, til sig, og lægge det møisommelige og byrdefulde Arbeide paa deres undertrykte Medmenneskers Skuldre. Deri bestod Slaveriets egenlige Væsen; paa den ene Side: svælgerisk Nydelse af denne Verdens Goder uden Arbeidets Møie; paa den anden Side: svært Arbeide uden Krav paa Nydelsen af dets Frugter. I den Grad var Hedenskabet afveget fra Guds Lov om Arbeidet. Heelt anderledes var det i det jødiske Folk, hvor den guddommelige Aabenbaring gjorde saadanne Udskeielser umulige; anderledes atter i Christendommen, hvor Aabenbaringen udbreder sit fulde Lys over alle Livets Forhold. Her erkjendte man atter Pligten og det møiefulde Arbeides Værd. Men da Kirken stedse kun kan gjøre sine guddommelige Love gjældende under svære Kampe og den fordærvede Menneskenatures heftige Modstand, saa har hin arbeidssky Nydelsessyge heller ikke i de christelige Aarhundreder op hørt med at søge Leilighed til at frigjøre sig for Arbeidets Tvang, og med Tilsidesættelse af denne Lov tilrive sig de Goder, som Gud ene har givet Menneskene som Løn for anstrængt Arbeide. Denne Retning træder i vore Dage, hvor Kirkens og Christendommens Indflydelse i saa mange Henseender er tilbagetrængt, op med ny Kraft og med Midler, der vare det gamle Hedenskab ubekjendte. Den hidsige Begjærlighed efter, saa hurtigt og med saa lidt Møie som muligt at vinde og nyde denne Verdens Goder er jo vor Tids Hovedbestræbelse, og vi erkjende ogsaa heraf, at Tidens Retning i dens dybeste Grund er et Oprør mod Arbeidets oprindelige Lov.

Det kommer her ud paa Eet, om et Menneske er rigt eller fattigt. Den Ene som den Anden har, naar han vender sig bort fra Christendommen, ingen hedere Længsel, end saa hastigt som muligt at blive rig, og det ad saadanne Veie, der volde ham ingen eller

muligst lidt Møie. Har han blot Magt dertil, vil han gjøre det Samme, som Oldtidens hedenske Slaveiere: han vil læsse den Straf for Synden, der ligger i Arbeidets tunge Byrde, paa sine svagere Medmenneskers Skuldre, medens han selv svælger i umættelig Nydelse. Men dette er ikke en Udskeielse, der ene er eiendommelig for de Rige og Store her paa Jorden, men ikke findes hos de Fattige, som om disse havde en anden Natur, end hine; men det er en Følge af den syndige Menneskenatures Oprør mod Guds Lov. Allevegne derfor, hvor det gaaer stærkt tilbage med Religion og Christendom, ville Menneskene mere og mere dele sig i to Classer, af hvilke den ene i ørkesløs Lediggang besidder og nyder denne Verdens Goder, den anden, som slet Intet eier, maa bære al Arbeidets Møie til Bedste for den første. Dette vil, som enhver menneskelig Udvikling, der strider mod Guds Lov, ofte føre til svære sociale Kampe og voldsomme Rystelser; men saasnart Roligheden nogenlunde vender tilbage, vil man overalt, hvor overfladisk Oplysning har indtaget Christendommens Plads, atter see den samme dybe Kløft fjerne Rige og Fattige fra hverandre. Den Dcel af Verden, som ikke kjender til Christus og hans Forløsning, vil aldrig komme ud over sorgløs Nydelse paa den ene Side, og svært og trykkende Arbeide paa den anden. Ingen Drømebilleder af nye Systemer ville gjøre nogen Forandring heri. Den Arbeider, som idag kommer til Magt og Anseelse, vil imorgen, naar han ikke har Religion, hengive sig til Nydelse og paabyrde sine tidligere Medarbeidere de sværeste Arbeider.

Disse Sandheder maae vi have for Øie for at kunne skjælne imellem de forskjællige Maader, hvorpaa den guddommelige Lov om Arbeidet overtrædes. Vi bemærke, inden vi nærmere gaae ind paa dette Punkt, at denne Lov overtrædes snart paa en grovere, snart paa en finere og mere skjult Maade, samt at Overtrædelsen er desto farligere, jo mere den skjuler sig for vore Øine.

1. Vi forsynde os for det første mod Arbeidets Lov, naar vi slet ikke ville arbeide.

Til Lediggængereren siger den h. Skrivt: „Du Lade, gaa til Myren; betragt dens Veie og lær Viisdom. Den har hverken Fører eller Lærer eller Herre, og den bereder sig om Sommeren Føde og samler i Høstens Tid sit Forraad. Hvor længe vil Du sove, Du Lade, og naar vil Du staae op af din Søvn? Du vil endnu slumre lidt, og Nøden vil komme over Dig som en Kæmpe, og Armoden som en bevæbnet Mand“*).

At Lediggang ødelægger al Velstand, men at Arbeidssomhed beforder den, trænger ikke til noget Beviis; det lærer den daglige Erfaring.

Kilden til Lediggang er Dovenskab, som Kirken regner til de syv Hovedsynder, i hvilke en Mængde andre Synder have deres Rod og frugtbare Jordbund. Derfor siger ogsaa Ordsproget: „Lediggang er Djævelens Hovedpude og det første Skridt paa Lastens Vei.“ Thi Dovenskab og Lediggang blive aldrig alene; de føre til Forsømmelse af vore Pligter, gjøre os navnlig ligegyldige for Fremtiden, for Alt hvad der hører til vort huuslige Velvære og Omsorg for Familiens og Børnenes Velfærd; de forlede til Letsindighed, til Nydelsessyge, til Umaadelighed, Usædelighed, Uærlighed, Løgn, Bedrageri og Tyveri. Dovenskab og Lediggang ere som raadent stillestaaende Vand, der er opfyldt med Utøi. Fristelser og Synder af enhver Art finde Næring i den Lades Hjerter, ligesom Forraadnelse og Orme i et dødt Legeme.

Dog — Overtrædelsen af Arbeidets Lov i denne grove Skikkelse er alligevel ikke den farligste, fordi den Lediggang, som ikke undseer sig ved at stille sig tilskue for Alles Øine, er noget saa hæsligt, at kun ganske forkomne Mennesker ikke skamme sig ved den. Langt farligere ere de skjulte Overtrædelser af dette Bud, der finde Sted i forskjællige Grader, af hvilke den ene er fordærligere end den anden. Vi skulle derfor nu tale om disse.

*) Ordsp. 6, 6--11.

2. Vi forsynde os for det andet mod dette Bud, naar vi vel arbeide, men ikke saaledes som Gud forlanger det: naar vi nemlig skye den Svød og Møie, der er forbundet med det rette Arbeide.

I denne Synd gjøre vi os skyldige, naar vi vel sysle med mange Ting, men forsømme vort egenlige Kald eller vore Standspligter, fordi de kræve Austrængelser, aandelige eller legemlige, der falde os besværlige; fremdeles, naar vi vel til en vis Grad beskæftige os med Opfyldelsen af vore Standspligter, men iblandt disse med Forkjærlighed vælge og anvende meest Tid paa dem, som meest behage os, men forsømme dem, som ere os besværlige, om de end ere de allervigtigste.

Stor Geskæftighed er derfor endnu ikke christelig Arbeidsomhed. Man kan befatte sig med mange Ting, uden i christelig Forstand at være arbeidsom. De Mennesker, om hvilke Apostlen taler, som „leve uroligt og uordenligt og befatte sig med unyttige Ting“, ansaae sig udentvivel selv for meget arbeidsomme, og dog siger Apostlen om dem, at de ikke ville arbeide, d. e. ikke arbeide saaledes som Gud forlanger det af dem. Og de Kvinder, om hvilke den samme Apostel siger: „De gaae ledige omkring i Husene, og ikke blot ledige, men med Sladder og Nyfigenhed og tale hvad der ikke sømmer sig“*), — ogsaa de vare jo meget virksomme, og dog kalder Apostlen deres Geskæftighed for Lediggang.

Denne travle Syslen uden virkelig Arbeidsomhed er derfor kun altfor ofte et Skalkeskjul, hvormed Mennesket skjuler sin Dovenskab for sig selv og Andre. Mange vilde skamme sig for sig selv ved at tilstaae, at de ere Lediggængere. De ere maaskee endog strænge Dommere over Andres Lediggang, uden at mærke, at deres egen Virksomhed ikke er christeligt Arbeide, at de selv forsømme deres Pligter, saasnart disses Opfyldelse kræver Selvfornægtelse og Møie; ja, at deres Virkelyst maaskee

*) 1 Tim. 5, 13.

i sin dybere Grund egenlig ikke er Andet, end Nydelsesyge.

Derfor savner ogsaa denne forfængelige Syslen med uforfødt Arbeide den sande Arbeidsomheds og Virkelysts indre Løn. Det Gud velbehagelige under Sved og Møie udførte Arbeide har stedse sin Løn i en indre Tilfredshed, i en vedvarende aandelig Glæde, som hin unyttige Travlheden aldrig kan bringe. Den er i de fleste Tilfælde ikke andet end Tidsfordriv, som dette Ord saa betydningsfuldt udtrykker det: for dem, hvem Tiden — det Kostbareste, som Mennesket eier — ene af den Grund falder besværlig, fordi de ikke ville bære Arbeidets Byrder. Men den fordriver Tiden kun saa længe, som Beskæftigelsen varer; thi det er næppe forbi med denne, før man føler, at der hverken er Fred eller Glæde i Sjælen, men Kjedsommelighed og Lede. Dette er Forskjællen mellem den blotte geskæftige Travlheden og den christelige Arbeidsomhed.

3. Vi forsynde os for det tredje mod dette Bud, naar vi vel ikke ganske skye Arbeidets Besværligheder, men ved uredeligt Arbeide ville vinde de Fordele i denne Verden, som vi enten slet ikke, eller ikke saa let og saa hurtigt kunne opnaae ved redeligt Arbeide.

Uredeligheder i Pengeerhverv hænge nemlig nøie sammen med Tilsidesættelse af den guddommelige Lov om Arbeidet. Herom siger den h. Paulus saa dybsindigt og klart: „En stor Vinding er Guds frygt med Nøisomhed; thi vi have Intet bragt ind i denne Verden og kunne udentvivl heller ikke tage Noget med os derfra; men naar vi have Føde og Klæder, saa lader os nøies dermed. Thi de, som ville vorde rige, falde i Fristelse og i Djævelens Snare og i mange unyttige og skadelige Begjærligheder, som styrte Menneskene i Undergang og Fordærvelse; thi Havesyge er en Rod til alt Ondt, og de, som have hengivet sig til den, ere affaldne fra Troen og have hildet sig i mange Smerter. Men Du, o Guds Menneske, fly disse Ting, men stræb efter Retfærdighed, Fromhed, Tro, Kjærlighed, Taalmodighed, Sagtmodighed.

Strid den gode Strid og grib det evige Liv, hvortil Du er kaldet.“ *)

Verdenshistorien har vidnet om Sandheden af disse Ord. Guds frygt fører til Nøisomhed. Den, som frygter Gud, arbejder og nøies med den Fordeel, som redeligt og møisommeligt Arbeide indbringer ham. Den, som derimod vil være rig, styrter sig i alleslags Fristelser og falder tilsidst i Van tro. Og Havesyge i dens nødvendige Forbindelse med Ugudelighed er isandhed „en Kilde til alle Ulykker“. Dette see vi jo i vor Tid for vore Øine i en forfærdelig Udstrækning. Eller — er det ikke netop blandt de Mennesker, som, under et hykkelsk Skin af Dannels, forene Irreligiøsitet med Vindesyge, at Uredelighed i Forretninger, et af Løgn og Bedrageri gennemtrængt Forretningssystem har vundet en Udstrækning, som den christelige Verden aldrig før har kjendt? Endog de aller-nødvendigste Levnetsmidler ere ikke længere sikkrede mod dette systematiske Bedrageries Higen efter hurtig Erhvervelse af Rigdom.

Men hvorledes den katholske Kirke fra gammel Tid af har betragtet Uredelighed i Forretninger: at den altid har fordømt ethvert Foretagende i denne Retning som et formasteligt Forsøg paa at omgaae den guddommelige Lov om Arbeidet, derpaa vil jeg anføre et Par Exempler fra en tidligere Tid. Det var dengang endog forbudt at tage Renter af la ante Penge. Dette havde deels sin Grund i Forhold, som nu ikke mere finde Sted, men deels ogsaa deri, at det at tage imod Rente ofte forledte til uredelig Aager. Dette blev af mange Grunde anset for uchristeligt og forkasteligt; men navnlig ogsaa af den Grund, at man deri saae en Stræben efter, imod Guds Anordning at omgaae Arbeidets Besværligheder, og vinde denne Verdens Goder uden Anstrængelse og Møie.

Det er nemlig i denne Mening, at en berømt Forfatter fra Middelalderen, Henrik af Langenstein fra Hessen,

*) 1 Tim. 6, 6-12.

som var Professor ved Universiteterne i Paris og Wien († 1397), stiller de Ord af den b. Skrivt: „I dit Ansigts Sved skal du æde dit Brød“ i Spidsen for sin statsoekonomiske Afhandling „om Contractforhold“, og gjentagne Gange henviser til den Forkeerthed, at der gives Mennesker, der ville leve og nyde Jordens Goder uden at arbejde. „Af Adams Efterkommere“. siger han paa et Sted i dette Skrivt, „forsøgte Mange ad alleslags underfundige Veie at afkaste Arbeidets Aag og i Lediggang uden Arbeide alligevel at have Overflødighed af alle nyttige og nødvendige Ting: Nogle ved Tyveri, Andre ved Rov, Andre ved Plyndring, Andre ved Aager og aageragtige Contracter, Andre ved Bedrageri og de øvrige talløse Arter af underfundigt og uretfærdigt Erhverv, ved hvilke en stor Deel af Adams Efterkommere have forsøgt og endnu forsøge uden Arbeide at erhverve store Rigdomme. Men, medens disse Mennesker tragte efter at afkaste det Arbeidets Aag, som Gud i sin Retfærdighed har paalagt dem, neddrage de en svær Syndebyrde over sig, som, efterat de have tilbragt deres jordiske Liv i Velvære, pludselig drager dem ned i Helvede. Men saalædes handle Adams fornuftige Efterkommere ikke: de tænke sukkende paa, at Arbeidets Byrde er en Straf for deres Stamfaders Synd, og at det i Kraft af Guds retfærdige Dom er paalagt dem som Vilkaar for at opnaae det Nødtørftige til Livets Ophold. Derfor bære de det med Taalmodighed i Haab om Tilgivelse for deres Synder, og for ved ærligt Arbeide at erhverve sig saavel det nærværende som det tilkommende Livs Goder.“*) Meget simpelt og klart siger ogsaa den berømte Cantsler for Universitetet i Paris, Johannes Gerson († 1429), i sit Skrivt om samme Gjenstand: „Mennesket bliver født til Arbeide, ligesom Fuglen til at flyve (Job. 5, 7). At leve uden Arbeide, af Aager og Renter, strider derfor mod Menneskets Natur; thi Adam var allerede i Uskyldighedens Stand sat i Paradiset

*) Henr. de Hassia. Tract. de Contract. Colon. 1484.

for at dyrke og vogte det, og efter Syndefaldet blev der sagt til ham: „i dit Ansigts Sved skal du æde dit Brød.“*)

Det Selvsamme gjælder om vor Tids utallige bedrageriske Foretagender i Forretningslivet, der i Forening med hverandre synes anlagte paa, i en stedse voxende Udstrækning at undergrave Folkenes Velstand. Deres sande Betydning bliver os nemlig først da ret klar, naar vi erkjende, hvad de egenlig ere — at de ere et Oprør imod Arbeidets Lov, et ad utallige Veie gjort Forsøg paa, hurtigt uden Arbeide at opnaae Rigdom og vælte alt Arbeide over paa det arbejdende Folks Skuldre. Dette Oprør mod Gud er den dybere liggende Hemmelighed i hele den Udvikling, der i vor Tid optræder som Frugten af en falsk Liberalismes og en falsk Oplysnings antichristelige Grundsætninger, og som nødvendigt maa tilbageføre det samme Forhold imellem Rige og Fattige, som fandt Sted i den gamle Hedningeverden. Man nægter Synden og vil frigjøre sig for dens Straf. En ringe Deel af Menneskene vil alene besidde og nyde Verden, og den føler ikke, at den spotter og forhaaner Christus og hans Kirke.

4. Der er endnu en Overtrædelse af den guddommelige Lov om Arbeidet, som ikke bør forblive uomtalt. Man synder nemlig mod Arbeidets Lov, naar man undlader den Fordeling af Arbeidet, som Gud selv har foretaget og anordnet.

Ved Forklaringen af den guddommelige Lov om Arbeidet have vi ovenfor seet, at Gud ikke ganske har overladt Fordelingen af Arbeidet til Menneskenes Vilkaarlighed, men givet visse Grundlove derfor, som vi ere forpligtede til at følge. De ligge allerede i Mandens og Kvindens naturlige Kald, men de have erholdt en fornyet Bekræftelse i den Straf, som Gud efter Syndefaldet udtalte over vore første Forældre. Han har befalet Manden at dyrke Jorden i sit Arbeides Sved og gjøre dens Frembringelser nyttige for det menneskelige Samfund.

*) Johann. Gerson de Contract. Antw. 1706.

Men ogsaa Kvinden fik sin Deel af Straffen for Synden. Ligesom Manden skal erhverve det daglige Brød, saaledes skal Kvinden bære Omsorg for Børnene; og ligesom Manden skal udføre sit Arbeide under Sved og Møie, saaledes skal Kvinden have mange Besværligheder og udstaae mange Smerter for Børnenes Skyld. Derved skal hun nemlig, som Apostlen siger, „blive salig, naar hun bliver bestandig i Tro og Kjærlighed og Helliggjørelse med Ærbarhed“.*) Dette er Kvindens Andeel i den af Gud foretagne Fordeling af Arbeidet og dette jordiske Livs Møisommeligheder; og Menneskenes Lykke og Velvære afhænger væsenlig af den Troskab, hvormed denne guddommelige Anordning bliver opfyldt. Kvindens vigtigste Arbeide er, at hun beflitter sig paa at blive en god Moder for sine Børn, en god Hustru for sin Mand, og at hun udbreder alle de Velsignelser over Huusvæsenet, som beroe paa Kvindens Virksomhed og Dygtighed. Hun skal kun, forsaavidt dette Kald tillader det, ogsaa i alt andet være sin Mand en trofast Hjælperinde.

Men hvor svært forsynder man sig ikke i vore Dage mod denne af Gud foretagne Fordeling af Arbeidet, der er en saa væsenlig Betingelse for Menneskenes Lykke! Hvor unaturligt gestalte sig alle disse Forhold for vore Øine!

Mod denne guddommelige Ordning forsynde sig Alle, som allerede stille den unge Pige udenfor det huuslige Liv og paabyrde hende Arbeider, der gjøre hende næsten ganske uskikket til at røgte sit sande Kald i det senere Liv.

Fremdeles synde alle de mod denne Guds Anordning, som unddrage Børnene og Huusvæsenet det Arbeide, som Gud har overdraget Moderen, og tage det til Indtægt for sig selv og deres Egennytte. Disse moderne industrielle Forhold, hvorved den naturlige Orden bliver forstyrret og Hustruens og Moderens usigelig vigtige og

*) 1 Tim. 2, 15.

nødvendige Kald ganske gaaer op i Pengeerhverv — disse Tilstande ere en sand Vederstyggelighed for Gud og bringe ubeskrivelig Elendighed over Verden. Koner, som forsømme det Arbeide, som Gud har overdraget dem, for at fortjene Penge, gjøre sig ligeledes skyldige i en stor Pligtforsømmelse.

Imod dette Bud forsynde sig endvidere ogsaa de nydelsessyge og blødagtige Koner, der miskjende Kvindens sande Kald og udfylde deres Liv og deres Tid med selvgjorte Beskæftigelser, der svare til deres Forfængeligheds og Mageligheds Indskydelser; endelig ogsaa de Koner, der ikke ville finde sig i deres Kalds Besværligheder, og, for at undgaae dem, styrte sig selv og deres Mænd i store Forvildelser og Ulykker.

(Fortsættes.)

Sacramenterne.

Sacramenter kalder man visse ydre Tegn, som Guds menneskevordne Søn, Jesus Christus vor Herre, har indstiftet, for igjennem dem at meddele sin Naade til Menneskene. Ligesom Gud har meddeelt sig til os i Menneskevordelsens Mysterium paa en synlig Maade, nemlig ved den menneskelige Natur, som han har paataget sig, saaledes vedbliver han paa en synlig Maade at meddele sig til vore Sjæle formedelst Sacramenterne.

Sacramenterne ere ligesom den synlige eller sandseelige og materielle Deel af Religionen, de have samme Øiemed og Betydning for Førløsningsværket som Jesu Christi menneskelige Natur. De ere for den Helligaand det Samme som Legemet er for Sjælen. Den Helligaand er Kirkens Sjæl og meddeler sig til Kirken gjennem Sacramenterne; de ere ligesom Hans ydre Canaler, Hans Red-

skaber, eller den Port, der aabner Ham Adgang til Hjerterne.

Jesus Christus har indstiftet dem som nødvendige Betingelser for vor Helliggjørelse; og skjøndt de kun ere Midler, ere vi dog Alle forpligtede til at tage vor Tilflugt til dem for at opnaae den sande Hellighed.

Vi have sagt, at Sacramenterne ere synlige Tegu; et synligt Tegn vil sigge en ydre Ting, som falder i Sandserne, men som betegner eller antyder noget Andet, der ei kan opfattes ved Hjælp af Sandserne. Naar jeg f. Ex. viser et andet Menneske min knyttede Haand, anvender jeg et ydre Tegn. Det kaldes et udvortes Tegn, fordi det opfattes ved Hjælp af Synet, og det kaldes et Tegn, fordi det betyder Noget, der ei kan sees, nemlig min Uvillie og en med samme forbunden Trudsel om fjendtlig Adfærd. Talen eller Ordene, man betjener sig af, ere ligeledes sandselige og udvortes Tegn, fordi de opfattes ved Hjælp af Hørelsen, og de ere Tegn, fordi de forskjællige Lyd, som de danne, udtrykke vore Tanker, som ere usynlige og skjulte i vor Sjæls Indre. De Christnes Sacramenter ere altsaa alle tilsammen ydre Tegn. De opfattes alle ved Hjælp af vore Sandser, hvad enten de ere Cæremonier eller Handlinger eller Ord eller materielle Ting, som antyde og frembringe en usynlig Virkning af den Helligaand, hvilket ikke er Tilfældet med andre saadanne Tegn.

Der gives syv Sacramenter, som alle ere indstiftede af vor Herre Jesus Christus selv. De ere følgende: Daaben, Confirmationen, Eucharistien, Boden, den sidste Salvelse, Præstevielsen og Ægteskabet. De meddele Sjælen den Helligaands Naade, for i dens forskjællige Tilstande og i det aandelige Livs forskjællige Fornødenheder at bevirke og befordre dens Helliggjørelse.

I Daaben skjænker Jesus Christus os den Helligaand for at føde os til det aandelige og evige Liv, og for at indføre os i de Udvalgtes store Familie, nemlig Kirken. Det ydre Tegn, under hvilket Daabens Naade meddeles

os, er Præstens Handling, idet han helder Vand over den nyfødte Christens Hoved, sigende: „Jeg døber Dig i Navnet Faderens og Sønnens og den Helligaands!“

Ved Confirmationen meddeler Jesus Christus os sin Aand, for end mere at udvikle det Liv i os, som er født i Daaben, og for at give os den nødvendige Kraft og Styrke til at modstaae det christlige Troeslivs Prøvelser og Farer. Det ydre Tegn, under hvilket Confirmationens Naade meddeles os, er de hellige Ord, som Biskoppen udtaler, idet han salver den Troendes Pande med den hellige Chrisam.

I Eucharistien giver Vorherre Jesus Christus os sig selv heel og udeelt, baade som Menneske og som Gud, med sin Aand og sin Naade, under Skikkelse af Brød og Viin, for uophørligt at nære og styrke vort overnaturlige Liv under det daglige Livs Møie og Besvær. Det ydre Tegn, under hvilket Eucharistien meddeles os, er Brødets Skikkelse, som rækkes os, og under hvilken hans gudmenneskelige Legeme er skjult.

I Boden meddeler Jesus Christus os den helliggjørende Naade, naar vi ved Dødssynder have mistet den, og vækker os derved paany til et christeligt Liv. Ligesom vi kun leve, saalænge Sjæl og Legeme ere forenede, og ophøre at leve naar Sjælen forlader Legemet, saaledes bestaaer vort aandelige og evige Liv i Sjælens Forening med den Helligaand; men dette Liv ophører, naar Sjælen ved Synden skilles fra den Helligaand, fra Jesus Christus og den himmelske Fader. Boden er det Middel, som Guds uendelige Barmhjertighed har skjenket os, for at gjenerholde dette Liv, naar vi efter Daaben have mistet det. Det udvortes (hørlige) Tegn, ved hvilket dette Naademiddel meddeles os, er Præstens Ord, naar han meddeler den Angrende, som skrifter sine Synder, Absolution.

Ved den sidste Salvelse meddeler Jesus Christus os den Helligaand, for endnu engang at rense os, inden vi skulle træde frem for hans Domstol, samt for at hellige vore Lidelser, vore sidste Øjeblikke og vor Død.

Ligesom Daaben er det første Tegn, vi modtage paa hans Kjærlighed, saaledes er den sidste Olie det sidste. Naar det er os tjenligt, gjengiver den Helligaand ved Hjælp af den sidste Olie den Døende sin Sundhed. Dette ophøiede Sacraments synlige Tegn er den Olie, hvormed Præsten under bestemte Bønner salver den Syges Sandser.

Præstevielsen, som er det sjette Sacrament, er det udvortes Tegn, ved hvilket Jesus Christus sender den Helligaand til dem, som han værdiger at udvælge blandt sine Disciple, for at gjøre dem til Præster, det vil sige til Uddelere og Forvaltere af hans Sacramenter, til Religionens Tjenere, til Evangeliets Forkyndere og det christne Folks Hyrder. Det synlige Tegn, ved hvilket den Helligaand fuldkommer disse Undere i den Christens Sjæl, som vies til Præst, er Biskoppens Haandspaalæggelse, tilligemed andre ophøiede Cæremonier, som høre til Indvielsen.

I Ægteskabet meddelor Herren, som stedse har Omhu for vor Lykke og vor Helliggjørelse under alle Livets Forhold, den Helligaands Naade til Ægtefællerne, for at knytte, stadfæste og helliggjøre deres Forening, for at give dem Kraft til at bevare den gjensidige Troskab og den ægteskabelige Kydskhed, samt for at styrke dem til Opfyldelsen af de mange besværlige Pligter, som deres Samliv og deres Børns Opdragelse paalægger dem. Det ydre Tegn, med hvilket dette Sacrament meddeles os, er de Cæremonier, som stadfæste Ægtefællernes Forening.

Kirkens syv Sacramenter ere altsaa synlige eller udvortes, af Jesus Christus indstiftede Tegn, hvorved han meddelor os Helliggjørelsens usynlige eller indvortes Naade. To af dem, Daaben og Boden, have den Bestemmelse at meddele den Helligaand til dem, som endnu ikke have modtaget den, og gjengive den til dem, som have forspildt den: Daaben giver Sjælen Liv; Boden gjengiver den Livet. De fem andre, Confirmationen, Eucharistien, den sidste Salvelse, Præstevielsen og Ægte-

skabet, hverken skabe eller gjenføde det aandelige Liv, men udvikle og forøge det. Man maa altsaa være i Naadens Stand for at kunne modtage dem værdigt, det vil sige, ei skilt fra Gud ved nogen Dødssynd. Modtager man et af disse Sacramenter i Dødssyndens Stand, modtager man ikke alene ikke den Helligaand i sin Sjæl, men gjør sig skyldig i en afskyelig Vanhelligelse og foragter Jesu Christi Fortjenester, som ere Kilden tilethvert Sacraments Virksomhed.

Vee Vanhelligelsen! Vee den uværdige Christen, som fordrister sig til at gaae til Herrens Bord, modtage Confirmationens eller Ægteskabets Sacrament i Dødssyndens Stand, uden først at have faaet Tilgivelse for sine Synder ved et oprigtigt Skriftemaal. Guds Søn vil finde en Saadan paa Dommens Dag, og for ham bliver barmhjertige Gud til en retfærdig Dommer!

Hvilken Glæde derimod, hvilken uudtømmelig Kilde til Trøst er det ikke for den sande Christen, at see sin Gud altid ved Siden af sig, altid rede til at hjælpe paa sine Svagheder. Han kan hver Dag, hver Time, lædske sig af Naadens Kilde, hvorom Jesus Christus siger: „dens Vande rinde til et evigt Liv.“

Maria-Congregationen.

Paa den h. Josephs Skytsfest, den 22. ds. bliver den nystiftede Maria-Congregation høitideligt oprettet og Medlemmerne optagne. Fælledscommunion for Congregationen Kl. 8 om Formiddagen i Sct. Ansgars Kirke. Høitidelig Optagelse kl. 6 om Eftermiddagen med Prædiken. Under Communionmessen blive de særlig dertil indrettede Bønner forelæste, som findes i den nyudkomne Bog: „Regler og Bønner for Maria-Congregationen.“ Ligeledes bliver Optagelsen foretaget efter de i nævnte Bog aftrykte Rubriker. Bogen faaes hos Hr. Barfred, i Præsteboligen, og Evalds-gade Nr. 5, baade indbunden og heftet.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 22. April. 3. Søndag efter Paaske. Den hellige Josephs Skytsfest. — Om Efterm. Kl. 6 foretages i Sct. Ansgars Kirke den høitidelige Aabning af den Marianske Congregation. — 23. M. Georg, Martyr. 24 Ti. Fidelis af Sigmaringen, Martyr. 25. O. Marcus, Evangelist. 26. To. Cletus og Marcellinus, Paver og Martyrer.

Fredagen den 27. April. (Petrus Canisius, Bekj.) **Mariæ Bebudelse.** — Gudstjenesten holdes som paa Søndagene. — 28. L. Paul af Korset, Bekj.

Søndagen den 29. April. 4. Søndag efter Paaske.

Søn- og Fests-dags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efter m. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skrifstetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone. Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31 1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 17. Søndagen den 29de April. 1877.

Indhold: Om det christelige Arbeide. Daaben. Confirmationen. Pius IX. og en Fange. Kirkelige Efterretniger: Rom, Königsberg, Gross-Strelitz, Sigmaringen, Ungarn, Algier.

Om det christelige Arbeide.

(Fortsat fra Nr. 16.)

IV. De falske Slutninger, som man i vor Tid udleder af den guddommelige Lov om Arbeidet.

Vi skulle endnu omtale en Vildfarelse, som i vor Tid har fundet stor Udbredelse og medfører store Farer.

Alle Goder, som Naturen enten umiddelbart byder os, eller som vi ved Flid og Arbeide tilvende os, komme fra Gud og ere bestemte til at tilfredsstille vore Fornødenheder. Men Gud vil, som vi have seet, at alle Mennesker skulle arbeide i Sved og Møie og derved erhverve sig deres retmæssige Andeel i Nydelsen af denne Verdens Goder. Denne Sandhed, som har fundet et saa klart Udtryk i Guds Ord, bliver for nærværende Tid paa mange Maader forvansket, og man udleder de forkerteste og fordærveligste Følgeslutninger af denne Forvanskning.

For at gjøre eder disse Forvildelser ret anskuelige, behøver jeg blot at erindre eder om Begivenheder, som ligge os temmelig nær. Om nogle faa Aar er det første

Aarhundrede efter den første franske Revolution udløbet. Den satte strax ved sin Begyndelse Verden i Bevægelse med de Ord: Frihed, Lighed og Broderskab. Disse Ord ere i sig selv Udtryk for ophøiede Ideer, der finde Gjenklang i ethvert Menneskes Bryst; de have tillige fundet deres høieste Forklaring og sande Virkeliggjørelse i Christendommen, og ere blevne forkyndte overalt, hvor den bliver prædikeret. Men Herrens Ord falder deels i god Jord, hvor det bærer hundrede Fold Frugt, deels paa haard, stenet Jord, eller blandt Ukrudt, hvor det snart bliver kvalt. Saaledes er det ogsaa gaaet med hine i sig selv store og mægtige Ord. De have indenfor Christendommens Omraade baaret de herligste Frugter; men de ere desværre kun altfor ofte blevne overhørte. Dette var navnlig Tilfældet i Tiden før den franske Revolution; thi i den Tids offentlige Liv var der ikke synderligt at see af den christelige Frihed, Lighed og Broderskab. Den franske Revolutions Mænd feilede derfor ikke deri, at de i disse Ord, som stedse havde været forkyndte fra alle christelige Prædikestole, saa Grundloven for al menneskelig Samfundsorden; men de feilede storligt deri, at de søgte at virkeliggjøre disse Ideer ved forkerte Midler, nemlig med udvortes Magt. Udvortes Tvang, anvendt af en retmæssig Øvrighed, har sin Berettigelse indenfor visse Grændser; men Menneskelivets høiere Opgaver kunne ikke fremtvinges med Magt; disse vil Gud gjennemføre ene ved den menneskelige Frihed. Vil man her anvende Magt, saa afstedkommer man Forvirring, og man opnaaer netop det Modsatte af det, som man tilsigter. Saaledes gik det dengang med Friheden og Broderligheden. Aldrig ere disse Menneskehedens høieste Gøder blevne traadte mere under Fødder, end paa den franske Revolutions Tid, medens Christendommen ene er den af Gud beskikkede Pleierinde for disse store Ideer. Ene ved den, ikke ved Statsmagt og Tvang, ikke ved Ild og Jern skulle de virkeliggjøres paa Jorden.

Det Samme gjælder om Arbeidets Lov. Mennesket skal arbeide; det skal arbeide under Sved og Møie. Den som ikke arbeider, skal ikke æde; hver den, som besidder denne Verdens Goder, skal betragte sig som en Guds Huusholder, der overensstemmende med Kjærlighedens Lov skal dele det som er ham betroet med sine Medmennesker; thi Enhver, som arbeider, har Krav paa Andeel i Arbeidets Frugter. Dette er en Sandhed, som Kirken alle Dage har lært.

Den nærværende Tids Forvildelser have derfor ikke deres Grund deri, at de gjøre denne Lov og Arbeidets Værd gjældende. Dette er ganske i sin Orden; det lærer Guds Ord fra det første Blad i den h. Skrift indtil det sidste.

Vildfarelsen ligger derimod i de Midler, som skulle anvendes for at opnaae en retfærdigere Fordeling af denne Verdens Goder. Ligesom den franske Revolution vilde virkeliggjøre den christelige Kjærligheds Ideer ved Statsmagt og Blod, saaledes ville ogsaa vor Tids Revolutionære ved Magt, ved nye offentlige Tvangsforanstaltninger og ved Blod og Jern virkeliggjøre den christelige Kjærligheds Virkninger og Frugter, den rette af Gud tilsigtede Fordeling af denne Verdens Goder. Dette er det Ube rettigede og Farlige ved disse Bestræbelser; og de vilde i vor Tid have ganske de samme Følger som de havde, dengang da den franske Revolution vilde overføre disse Ideer paa det borgerlige Liv. Ligesom dengang vilde nu ethvert saadant Forsøg først styrte Verden i en forfærdelig Kamp og hidføre en umaadelig social Elendighed. Og naar denne jammerfulde Tid med alle dens Forstyrrelser var overstaaet, saa vilde det atter gaae som før: Saavidt Vantroen hersker, vilde de Mægtige og Rige tilrive sig Livets Nydelser og paabyrde Massen af Folket alle Arbeidets Besværligheder. Thi det er nu eengang saa: alle store Ideer lade sig kun virkeliggjøre her paa Jorden ved Christus og Christendommen, og ene der,

hvor Menneskene bøie Knæ for Christus og ere sande Christne. De trives ikke paa Tvangens, men ene paa Frihedens Enemærker, fredede og pleiede af Christendommens guddommelige Lærdomme og Naadevirkninger.

Men disse store Vildfarelser kunne i det guddommelige Forsyns Haand blive en skrækkelig Svøbe for Menneskeheden. Dette har man ikke sjældent oplevet; det var Tilfældet paa den franske Revolutions Tid, og det kan gjentage sig i vor Tid. Efter den Tid, da den almindelige Kamp mod Christendommen og navnlig mod den katholske Kirke atter har taget sin Begyndelse, gestalte sig jo vore Tilstande i Henseende til Fordelingen af de jordiske Gøder og Betingelserne for at nyde dem bestandig mere til den fuldkomneste Unaturlighed, til den fuldendte Modsætning af det, som Gud vil, og som Han ved Arbejds Lov har befalet. Alle Skranker for en umættelig Havesyge og tøilesløs Nydelsessyge nedbrydes saa at sige med hver Dag mere og mere, medens derimod de christelige Grundsætninger, som belære os om vore Pligter, befordre Kjærlighedens Aand og paaminde os om Selvfornægtelse og Velgjørenhed, stedse mere fortrænges af den allevegne raadende Egenkjærlighed. Den store christelige Sandhed, at Mennesket kun er en Huusholder, til hvem Gud har betroet Forvaltningen af sine Gaver, og som derfor ikke tør benytte dem til at tilfredsstille sin Stoltheds og Sandseligheds Indskydelser, men skal anvende dem overensstemmende med Guds Villie, — denne Sandhed bliver formelig udloet af den falske Oplysning; og vi gaae derfor under denne Aands Herredømme en uheldsvanger Deling af Menneskene imøde, en Deling af Menneskene i Rige og Fattige, ligesom i Hedenskabets Tid. Det er da vistnok muligt, at Gud ligeoverfor disse unaturlige, enhver guddommelig Ordning fornægtende Tilstande, vil tillade disse Forvildelser at faae Fremgang, for at tugte os, og disse Tugtelsel kunne maaskee blive endnu skrækkeligere end paa den franske Revolutions Tid.

(Sluttes.)

Daaben.

Vi have nu seet, at der gives 7 Sacramenter i den christelige Religion, det vil sige: syv ydre Tegn, som vor Herre Jesus Christus selv har udvalgt for at helliggjøre vore Sjæle, deels ved at meddele os sin himmelske Naade, deels ved at tilfredsstille vore religiøse Fornødenheder.

Man kan sammenligne vort sjælelige Liv med vort legemlige Liv. For at kunne voxe, udvikle sig, trives, og for at udføre alle Functioner, maa Legemet først og fremmest fødes og leve: Fødslen er Livets Begyndelse. Det Samme er Tilfældet med Sjælen. Fremfor Alt maa den ved Forening med Jesus Christus kaldes tillive, da den, naar den ikke er i Besiddelse af det aandelige Liv, hverken kan helliggjøres eller opfylde sine christne Pligter.

Altsaa er Daaben det udvortes Middel, som den gode Gud har anordnet, for at kalde Sjælen tillive og fuldbyrde vor Igjenfødselse, for derved at gjøre os til Guds og Kirkens Børn. Derfor kaldes Daaben det første og nødvendigste Sacrament, uden hvilket vi ikke ere Christne, ikke have Deel i Jesus Christus.

Daaben meddeles paa følgende Maade: Man gyder Vand over det Barns eller det Menneskes Hoved, som skal christnes, og, idet man øser Vand over dets Hoved, siger man: „Jeg døber dig i Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn.“ For at Daaben skal være gyldig, maa det Vand, der benyttes, være reent naturligt Vand, og den som døber maa udtale Ordene i samme Øieblik, som han hælder Vandet over Dens Hoved, som døbes, og have til Hensigt at gjøre hvad Kirken gjør, og Christus har anordnet.

I Nødsfald kan Enhver døbe; ja det er endog Enhvers Pligt at gjøre det, hvad enten han er Mand, Kvinde eller Barn; det gjør Intet til Sagen; dog maa det kun finde Sted, naar det er aldeles nødvendigt, f. Ex. naar et Barn er i Dødsfare, saa at der ikke er Tid til at hente en

Præst. Naar en saadan Nødvendighed undtages, er det forbudt alle Andre at døbe, fordi ene Præsten, i Kraft af sin Indvielse, er kaldet til at forvalte Religionens h. Hemmeligheder.

Man døber sædvanlig i Kirken ligeved Indgangsdøren, for at betegne, at først ved Daaben bliver Barnet berettiget til at indtræde i Kirken, d. e. de Christnes Samfund — som Christi Tjener og Guds Barn. Inden Præsten overøser Den som døbes med Vandet og meddeler Sacramentet, udfører han flere forskjællige Cæremonier og fremsiger flere Bønner, hvis Hensigt er at nedbede Himlens Velsignelse over den nye Christen, at uddrive Djævelen, som paa Grund af Arvesynden skiller ham fra Jesus Christus, og betegne de forskjællige Naadegaver, som meddeles Sjælen i Daaben. Gjennem sin Gudfaders eller Gudmoders Mund lover Barnet Gud, at ville forblive ham tro i hele sit Liv, og at ville saavidt muligt undgaae Synden; det lover at forsage Djævelen, Lasten og alle onde Gjerninger, og ganske hengive sig til sin Frelser Jesus Kristus. Gudfaderen og Gudmoderen blive i aandelig Betydning Barnets Forældre, og det paahviler dem som en hellig Pligt, at arbeide og virke for dets Frelse, saameget som det er dem muligt.

Efterat Barnet er døbt, salver Præsten dets Hoved med en hellig Olie, som kaldes den hellige Chrisam, og af hvilken man kun betjener sig ved 3 Sacramenter, nemlig Daaben, Confirmationen og Præstevielsen. Præsten giver derpaa den Nydøbte, eller rettere hans Gudfader eller Gudmoder et tændt Lys i Haanden, som er et betegnende Sindbillede paa hvad en sand Christen er og altid bør være.

Flammen indsuger og fortærer Voxet, og ligesom forvandler Kjerten til Lys; thi Jesus Christus bliver ved Daaben i Kraft af den nye Fødsel de Christnes levendegjørende Lys: de skulle kun leve her paa Jorden for at gaae heelt op i hans Kjærlighed, og ganske ofre sig til hans Tjeneste. Saafremt de forblive ham troe, faae de Adgang

til det evige Lys og til den evige Glæde hos Jesus Christus i Himlen, ligesom Kjerten, der, saa at sige, idet den selv fortæres, bliver til Lys og Klarhed.

Vor Daabsdag er følgelig vor egenlige Fødselsdag, det vil sige den Dag, hvor vi blive fødte til det egenlige og sande Liv. Vor Bestemmelse er altsaa ikke at leve som Dyrene, der ingen fornuftig Sjæl have. Nei! Vi ere skabte for det evige Liv, det vil sige: til at kjende Gud, elske ham af vort ganske Hjerte og tjene ham under alle vort jordiske Livs Prøvelser, for saaledes at naae til vort himmelske Fædreland og til den evige Salighed.

Vi maae trofast holde vor Daabs hellige Løvter, og med stor Omhu vaage over, at vore Nærmeste ligeledes overholde dem.

Som Guds Børn og Jesu Christi Brødre ville vi altid forblive værdige til den Daabens Naade, som vi have modtaget. Lad os derfor søge at undgaae Synden, bekæmpe Fristelserne, være ivrige i Bønnen, flittigt overvære Prædikenen og Underviisningen, især paa alle Søn- og Festdage; lader os overholde Guds og Kirkens Bud. Med eet Ord, lader os være gode Christne; thi der gives i Virkeligheden intet høiere og større Gode paa Jorden.

Confirmationen.

Daaben er Religionens første Sacrament, Confirmationen er det andet. Confirmationen er i Forhold til Daaben det Samme, som Ynglinge- og Manddomsalderens Modenhed er i Forhold til Fødselen. Ved Fødselen bleve vi Mennesker, men ere dog endnu ikke Mennesker i Ordets fulde Betydning; vi kunne ikke tale, handle, arbeide og stride. Vi blive først isandhed Mennesker, naar vi voxe til, faae Kræfter og udvikle vore Kræfter. Saaledes

er det ogsaa med vor Sjæl, der har sin synlige Skikkelse i Legemet. Ved Daaben forenes vor Sjæl i aandelig Forstand med Jesus Christus, og bliver saaledes deelagtig i et overnaturligt Liv i Gud, men Confirmationens Sacrament maa komme til for at udvikle og fuldstændiggjøre Daabens første Naadegave, og for at gjøre den Christne til en fuldkommen Christen.

Hermed siges imidlertid ikke, at alle de, som ere confirmerede, ere sande Christne. Desværre finde vi altid og allevegne Djævelen og alle menneskelige Skrøbeligheder. Men ved Confirmationen faaer den Christne af Gud de nødvendige Kræfter til at kunne blive en fuldkommen Christen, det vil sige et helligt Menneske.

Vorherre giver os denne Hjælp eengang for Alle, og derfor modtage vi kun eengang i Livet Confirmationens Sacrament. I Christendommens første Aarhundreder blev det sædvanlig meddeelt umiddelbart efter Daaben; nu er det Skik at modtage det, naar man er kommen til Skjælsaar og Alder, eller idetmindste efter den første h. Communion.

Det er jo ogsaa netop i denne Tid, at Livets Alvor og den ofte heftige Kamp med vore Lidenskaber begynde. Man kan imidlertid blive confirmeret og døbt i enhver Alder, og det er aldrig for seent at opfylde denne Guds Villie. Af Ligeegyldighed at undlade Modtagelsen af Confirmationens Sacrament vilde unægtelig være en Synd, og det er ligeledes en ansvarsfuld Efterladenhed af Forældre, naar de ikke sørge for, at deres Børn blive confirmerede, eller, hvad der vilde være endnu værre, afholde dem derfra.

Kun Biskopperne have af Christus faaet Fuldmagt til at confirmere. Ved Confirmationen blive vi kaldede til at kæmpe modigt mod Djævelen, Verden og Synden, og Biskopperne og Præsterne ere vore Anførere i denne Kamp. Før Biskoppen meddeler Confirmationen, nedbeder han den Helligaands syv Naadegaver over dem, som skulle modtage Sacramentet, og fremsiger de til denne

Handling hørende ældgamle og betydningsfulde Bønner. Derpaa betegner han deres Pande med Korsets Tegn, idet han salver den med den hellige Chrisam, og siger: „Jeg betegner Dig med Korsets Tegn, og jeg confirmerer Dig med Frelsens Chrisam i Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn.“ Saaledes lyder den sacramentale Formular, som Apostlene have overleveret til deres Efterfølgere. Derpaa giver Biskoppen den Confirmerede et let Slag paa Kinden og siger: „Fred være med Dig!“ Naar Alle have modtaget Sacramentet, ender Biskoppen denne hellige Handling med at bede Gud om den Naade for de nye Stridsmænd, at de med Nytte maae betjene sig af de Vaaben, hvorfra de ved dette Sacrament ere komne i Besiddelse, hvorpaa han velsigner alle Tilstedeværende. Man kan paa sin Confirmationsdag vælge en ny Helgen som Skytspatron for det nye Liv, man nu foresætter sig at føre, for at hans Exempel og hans Beskyttelse maa hjælpe os til at blive bestandige i det. Det er en hellig Skik, som man gjør vel i at indprente alle Børn, at antage Navnet Maria, for paa denne Maade at stille sig under den hellige ubesmittede Jomfrues og Gudsmoders Varetægt.

Du, min Læser, er udentvivel baade døbt og confirmeret; strid da modigt mod dit Livs og din Saligheds Fjender. Udøv standhaftigt alle dine christne Pligter; bort med al Svaghed, Feighed og Menneskefrygt! Tænk paa Frelserens vægtige Ord, som ere saa trøstende for de Troende, men frygtelige for de Feige: „Den som skammer sig ved mig ligeoverfor Menneskene, ved ham vil jeg skamme mig ligeoverfor min Fader paa den yderste Dag. Kun den bliver frelst, som bliver bestandig til det Sidste.“

Pius IX. og en Fange.

(Fra det Italienske.)

Da i den første Deel af dette Aarhundrede Carbonarierne ved falske Anker imod den pavelige Regering og ved lokkende Forjættelser havde bragt Kirkestaten i Oprør, sluttede mange uerfarne og lettroende unge Mænd sig til de S sammensvorne og bleve begeistrede Apostle for Revolutionen. En saadan, som vi af Hensyn til hans Familie blot kort skulle kalde Gaetano, havde, opfyldt af glødende Kjærlighed til sit Fædreland, taget Deel i et Complot, som havde berøvet mange Livet. Han blev derfor dømt til Døden. Dagen, paa hvilken Dommen skulde fuldbyrdes, var allerede kommen, og Forberedelserne gjorde paa Engelsborg. Kun Skarpretteren havde endnu at udføre sin blodige Gjerning. Da nærmer en ung Præst af beskedent Ydre sig den Ulykkelige. Gaetanos Taarer, hans ungdommelige Alder, og Udtrykket af oprigtig Anger og Hengivelse, som lyste fra Forbryderens Øine, vakte Præstens Interesse for Ynglingen, og han søgte at trøste ham.

„Fader“, svarede den unge Mand, „jeg frygter ikke Døden, men hvorledes kan jeg med en saadan Forbrydelse paa min Samvittighed møde for Guds Domstol?“

„Jeg beder, vent nogle Øieblikke“, sagde Præsten til Skarpretteren. Og der laae en saadan Alvor i hans Ord, at Skarpretteren ikke vovede nogen Modsigelse.

Præsten hastede strax til Vaticanet, kastede sig ned for den h. Faders Fødder og talte saa overbevisende for den unge Forbryder, at Dødsstraffen blev forandret til livsvarigt Fængsel. Paa denne Gregor XVI.' Befaling blev Gaetano ført tilbage til sin Celle.

Den unge Geistlige var Grev Mastai-Feretti. 15 Aar senere see vi ham paa den pavelige Throne som Pius IX. Mindet om den ulykkelige Yngling havde aldrig forladt ham, og saaledes forespurgte han sig strax om ham. „Lever han endnu? Afsoner han endnu sine Vildfarelser i Fængslets mørke Grav? Jeg vil see ham. Jeg vil vide, hvorledes de ulykkelige Fanger blive behandlede.“ Derpaa opsøgte han Gaetanos Moder, og en Aften kommer han, klædt som simpel Præst, til Engelsborgs Port.

Fængslets Opsynsmand var en Person, som ved Stolthed

og ublid Behandling lod de Fangne føle deres Elendighed endnu mere. Synet af Pius IX., som han holdt for en almindelig Præst, forøgede endnu mere hans daarlige Humeur, og de Svar, han gav den fromme Besøgende, vare høist usømmelige. Heldigviis kunde Præsten fremvise en af Øvrigheden udstedt Befaling, ved hvilken han var bemyndiget til, en Times Tid at tale med Gaetano i Eenrum, og saaledes var Fangevogteren nødt til at aabne Cellen seent paa Aftenen.

Da den Fangne saae den Fremmede træde ind i sin Celle, begyndte han at skjælve. Fuld af Frygt saae han op og spurgte med ophidset Røst:

„Hvad vil De?“

„Jeg bringer Dem Efterretning fra Deres Moder.“

Ved Lyden af dette Ord foer Gaetano sammen og udraabte: „Min Moder!“ Taarer og Hulken kvalte hans Stemme.

„Ja“, fra Deres Moder“, svarede Præsten, „hun har sendt mig for at trøste Dem og give Dem Haab om bedre Dage.“

„Ere mine skrækkelige Dage omme?“ udraabte den Fangne; „har Gud endelig Medlidenhed med mig? Ja, ja, Englene ere ikke alle i Himlen; jeg har nu fundet een paa Jorden!“

Efterat Gaetano med disse Ord havde givet sine Følelser Luft, fortalte han sit 25-aarige Fængsells Historie. Han talte om sine Lidelser, sin Fortvivlelse ved Tanken om sin Moder, som han kun fik at see fire Gange om Aaret, om det Martyrium, han havde taalt o. s. v.

Medens han saaledes oprullede det mørke Livsbillede af en retløs til Fangevogterens Vilkaarlighed overgivet Fange, afbrød hans Velgjører ham:

„De skulde have skrevet til Paven og paakalde hans Mildhed. En politisk Forbrydelse, begaaet af en 18aarig Yngling, bliver afsonet i en langt kortere Tid, end De allerede har overstaaet.“

„Jeg har allerede skrevet flere Gange, men fik aldrig Svar.“

„Saa skriv endnu een Gang til!“

„Det vilde være frugtesløst. Breve fra Fanger naae aldrig til den h. Fader“, forsikrede Gaetano, idet han tungsindigt loe, som en Mand, der har opgivet alt Haab.

„Jeg skal selv overrække ham Deres Bønskrivt, og det paa Stedet. Skriv! her er Blæk og Pen.“

Da den Lykkelige overgav Præsten Skrivtet, sagde han: „O, min Fader, naar jeg tænker paa, at een Præst har frelst mit Liv, og en anden Præst nu vil forskaffe mig Friheden, og naar jeg saa tænker tilbage paa, hvorledes jeg har conspireret imod Præstedømmet og Religionen, da synes min Forbrydelse at raabe om Hævn til Gud, og jeg holder mig for den største af alle Forbrydere.“ Og medens han talte saaledes, brast han i Graad.

„Sov rolig“, formanede Præsten ham. „Paven vil læse Deres Bønskrivt endnu i denne Nat. Farvel, min gode Ven! Hav Mod og bed til Gud for Pius IX!“

I dette Øieblik traadte Fangevogteren ind, og foer i en truende Tone og med Skjældsord ind paa den fromme Besøger: „Gaa! De har misbrugt den Dem givne Tillaelse; De er bleven over den bestemte Tid. Pak Dem, eller jeg kaster Dem paa Døren.“

„Hvorfor fare op og bande? Det er meget slemt, gode Mand. Hvis Paven vidste det . . .“

Fangevogteren trak paa Skulderen og sagde: „Nu ja, om han og vidste det?“

„De kjender ham ikke“, svarede Præsten med en mild, men fast Stemme, „ellers maatte De vide, at han ikke tillader sine Embedsmænd at tale saaledes og behandle Deres Undergivne paa den Maade, som De gjør.“

„Pak Dem og bryd Dem ikke om mig“, skreg Manden.

Paven gik og forlangte at faae Commandanten i Tale.

Det holdt haardt, thi Hans Excellence laae i dyb Søvn.

Som det let kan forstaaes, var han ikke i bedre Humeur end Fangevogteren og spurgte uden alle Omsvøb:

„Hvad vil De mig saa silde?“

„Jeg ønsker, at De frigiver Fangen Gaetano.“

Commandanten blev stiv af Forbauselse og troede at have en Vanvittig for sig, og da han frygtede saadanne Folk, saa var han helst løben sin Vei; men den Besøgende stod imellem ham og Døren.

„Kjære Herre! De indseer dog, at det ikke staaer i min Magt — dertil behøves en Befaling fra Paven.“

„Nuvel, paa hans Vegne og paa hans Befaling staaer jeg her foran Dem.“

„Men Beviset herfor . . .?“

„Her er det.“

Præsten tog en Pen, skrev nogle Linier og overgav Commandanten Papiret. Indholdet lød:

„Jeg giver Commandanten af Engelsborg Befaling til paa Stedet at sætte Fangen Gaetano i Frihed og give Fangevogteren Afsked. Pius IX.“

Haandskrivtens Lighed med den hellige Faders var overraskende; men Commandanten, langt fra at holde den ubekjendte Præst for Paven, tænkte blot som saa, at han havde at gjøre med en Sindssyg, eller idetmindste med en Person, der havde indsneget sig, og trak i Klokkestrengen, og Fangevogteren kom strax.

„Hold denne høiærværdige Herre i Fangenskab“, udraabte han; „imorgen skulle vi see, om han er en Vanvittig eller en Bedrager.“

Vogteren lod sig ikke sige dette to Gange, glad over at kunne bævne sig paa den paatrængende og forvovne Straffeprædicant.

„Men, jeg er Paven — Pius IX.“, raabte Hans Hellighed, da han saae, at Feiltagelsen vilde faae en daarlig Ende.

„Det skulle vi undersøge imorgen“, bemærkede Vogteren med Latter.

„Jeg er den levende Pave“, raabte han høiere, „og er kommen paa denne Maade forklædt, for at see, hvorledes de Fangne blive behandlde. See her“, og dermed viste han dem Fiskerringen, som kun Paven bærer.

Enhver Feiltagelse var hermed udelukket. Commandanten og Vogteren kastede sig for Pavens Fødder og bad om Forladelse for deres usømmelige og uærbødige Opførsel.

Den paafølgende Dag udstedte Pius IX. en fuldstændig Amnesti for Gaetano og de øvrige politiske Forbrydere.

Fangevogteren maatte blive ved sit Embede, dog under den Betingelse, at han for Fremtiden behandlede de Fangne bedre, hvilket han siden ogsaa trolig gjorde.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Antallet af de i Mai og Juni Maaneder til den evige Stad reisende Pilgrimme vil efter alle Efterretninger at dømmes blive betydeligt. Man tør med Sikkerhed antage, at idetmindste 17,000 Katholiker ville lykønske den h. Fader til hans 50aarige Bispejubilæum. 6000 komme fra Frankrig, 4000 fra Spanien, 1000 fra Belgien, 1000 fra Østerrig-Ungarn, 800 fra Tydskland, 250 fra Portugal, 500 fra de „Forenede Stater“ i Nord-america, 160 fra Brasilien, 300 fra Storbritannien og 150 fra Canada. Man seer, at det katholske Folk desto mere bringer Kirkens Overhoved deres Hyldest, jo mere han bliver forfulgt af denne Verdens Magthavere.

Königsberg. Hvor vidtgaaende de Rettigheder ere, som Preusserne tilskrive sig med Hensyn til Brevhemmeligheden, der ellers overalt respecteres med den største Samvittighedsfuldhed, beviser et Inserat „Hart. Ztg.“, der lyder som følger:

Den herværende Statsprocurator beslaglægger Breve, som under min Adresse komme til det herværende Postcontor. Statsprocuratoren, Hr. Hecht, lader sig dem udlevere og tilsender mig dem, efter at han først har læst dem. Denne Forholdsregel bliver anvendt af ham som offentlig Actor i en politisk Proces, i hvilken jeg blev frikjendt den 15de Febr., men som han har indstævnet til Appellationsretten. Jeg beder alle dem, som staae i Correspondence med mig, at lægge Mærke hertil. Königsberg, den 22de Marts 1877. Hermann Arnoldt.“ Denne Fremgangsmaade behøver ingen Commentar.

Gross-Strelitz. Man skriver til „Schles. Volksztg.“: „I nogle Uger har Døden her bortrevet mange Sognebeboere. Jeg er ikke istand til at skildre mine smertelige Følelser, og i Ord at udtrykke de Døendes Længsel efter de h. Sacramenter, som den culturkæmperiske Regering forhindrer dem i at modtage. Kun nogle Exempler: For nogle Dage siden saae jeg en Vogn langsomt kjøre igjennem Gaden, paa hvilken en syg Moder blev kjørt til et Nabosogn for der at modtage de Døendes Sacramenter; men hun døde paa Veien. Og atter saae jeg, hvorledes en Døende maatte annamme de hellige Sacramenter paa aaben Mark. I en fattig Hytte saae jeg en gammel Invalid døe paa sit fattige Leie, hvis sidste Ord vare: „Min

søde Jesus, forlad mig ei, da vore Præster ere tvungne til at forlade os-“ Det er skrækkeligt at maatte være Vidne til saadanne Ting“. Ja, det er tilvisse skrækkeligt. Hr. Falck og de Nationalliberale betænke ikke, at de ved deres Neroniske Forfølgelser imod Katholikerne nedkalde Guds Vrede, der vil knuse dem!

Sigmaringen. Den 3. April modtog Arveprindsen af Hohenzollerns to ældste Sønner den første hellige Communion i det fyrstelige Slotscafel. Efter Communionen meddelte Biskop v. Kübel fra Freiburg dem Confirmationens hellige Sacrament, hvorved Børnenes Bedstefader, Fyrsten af Hohenzollern, stod Fadder.

Ungarn. Ærkebiskoppen af Kolosca, Msgr. Haynald, har bygget et Observatorium paa egen Bekostning og overgivet det til Jesuiterne, som have et Collegium i Byen. Det er et haardt Slag for Jesuiternes Fjender.

Algier. Ved Ærkebiskoppen af Algier, Msgr. Lavigierers, sidste Sammenkomst med Paven i Rom, gjorde Pius IX. ham opmærksom paa, at den ældste Kirke i hele Verden var i hans Dioces, og det i Orleansville, det romerske „Oppidum Tingitanum“, og at Catacombernes Conservator, Hr. de Rossi, kunde give ham nærmere Meddelelser. Ærkebiskoppen forbausedes over denne vigtige Meddelelse, og lod efter sin Tilbagekomst til Africa anstille Efterforskninger, som ogsaa snart førte til det ønskede Resultat, nemlig til Opdagelsen af den nævnte Kirke under nogle senere Bygninger. Kirken er en Krypta, som, med Undtagelse af Hvælvingen, er conserveret temmelig godt og forsynet med et Alter og en Bispestol, men isærdeleshed med et udmærket Mosaikgulv. Da det nu fremgaaer af en Indskrift, at denne Kirke blev bygget i Aaret 323, saa kan man med temmelig Sikkerhed antage, at den er den ældste fuldstændigt conserverede christelige Kirke paa hele Jordkredsen. Om kort Tid ville vi faae et Grundsrids og Aquarelbilleder af den særdeles interessante kirkelige Bygning af „ministère des travaux publiques“, som har overtaget det Hverv at restaurere den.

Maria-Foreningen

holder sit sædvanlige Møde Søndagen den 29de April, Kl. 4 Efterm.

Paa Pintsesøndag meddeles Confirmationens hellige Sacrament til Voxne. De voxne Troende, som endnn ikke have modtaget dette Sacrament, anmodes om snarest muligt at melde sig hos En af os Geistlige.

C. Freund.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 29. April. 4. Søndag efter Paaske. Petrus, Martyr. — 30. M. Catharina af Siena, Jomfru. 1. Mai. Ti. Philippus og Jacobus, Apostler. 2. O. Athanasius, Biskop og Kirkelærer. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Messe for Ansgariusforeningen. 3. To. Korsets Finding. 4. F. Monica, Enke. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Broderskabsandagt. 5. L. Pius V., Pave.

Søndagen den 6. Mai. 5. Søndag efter Paaske.

Søn- og Fstedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.
 Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Qvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 18.

Søndagen den 6te Mai.

1877.

Indhold: Om det christelige Arbeide. Alterets helligste Sacra-
ment. Den katholske Kirkes Tilstand i America. Kirkelige
Efterretniger: Schweits, Berlin.

Om det christelige Arbeide.

(Sluttet.)

V. Det christelige Arbeide.

Vi have i det Foregaaende betragtet den guddomme-
lige Lov om Arbeidet i Troens Lys og erkjendt dens
Vigtighed for Menneskeslægtens Skæbne. Vi ville nu til
Slutning gjøre selve Begrebet om det christelige
Arbeide til Gjenstand for nærmere Overveielse.

At leve christeligt betyder, at leve som Christus har
levet; at arbeide christeligt betyder følgelig, at arbeide
saaledes som Christus har arbeidet.

Det er en tilbedelsesværdig Raadslutning af det gud-
dommelige Forsyn, at Guds Søn som Menneske skulde
være en fattig Tømmermands Pleiesøn, og i en Tid af
tredive Aar arbeide med ham. Denne Hemmelighed kunne
vi nogenlunde forstaae, naar vi have Alt for Øie, hvad vi
hidtil have sagt om Arbeidets Betydning.

Ligesom altsaa Christus selv har opfyldt Guds Bud,

og har arbeidet i sit Ansigts Sved, saaledes skulle ogsaa vi arbeide. Hermed er os altsaa givet følgende Regler for det christelige Arbeide.

1. Vi skulle for det Første arbeide i den rette Mening.

Man kan nemlig forbinde en dobbelt Hensigt med Arbeidet: man kan arbeide for den timelige Vindings Skyld, for at fortjene det daglige Brød; og man kan arbeide, for at opfylde Guds Villie. Den første Hensigt er unægtelig god; men alene forslaaer den ikke. Den som kun arbeider for den timelige Vindings Skyld, han har — som Herren i lignende Forbindelser saa ofte siger — faaet sin Løn i denne Verden*), eller med andre Ord: faaet sin Løn i den Vinding, for hvilken han ene har arbeidet. Vi skulle derfor forbinde begge Hensigter eller Meninger med hverandre: vi skulle arbeide for at fortjene vort Brød; men vi skulle fremfor Alt arbeide for at tjene Gud, for at opfylde Hans hellige Villie. Saaledes har Christus arbeidet. „Jeg er kommen ned fra Himlen“, sagde han, „ikke for at gjøre min Ville, men Hans Villie, som har udsendt mig.“**) Dette var Bevæggrunden til alle hans Handlinger. „Den gode Mening“ skal altsaa i Ordets fulde Forstand være Sjælen i alle vore Handlinger og Arbeider, og den er derfor ogsaa en væsenlig Deel af en god Morgenbøn. Med den skulle vi begynde Dagen, for at vort Arbeide kan bringe os timelig og evig Vinding.

2. Vi skulle dernæst forene Arbeide og Bøn med hverandre.

Herren byder os „at bede uden Afladelse“***). Dette er jo ikke saaledes at forstaae, at vi altid skulle tænke paa Gud; men vi bede uden Afladelse, naar vi forene Arbeide med Bøn, naar vi ligesom forvandle Arbeidet til en vedholdende Bøn, ved ret ofte at opløfte

*) Matth. 6, 2. 5.

***) Joh. 6, 38.

***) Luc. 18, 1.

vore Tanker til Gud, og idelig i Dagens Løb fornye vore gode Forsætter. Saaledes arbeidede Jesus. Hans Arbeide var forbundet med uafslidelige Sjælsopløftelser til sin himmelske Fader.

Derved faae endog de sædvanligste og tilsyneladende ringeste Arbeider i vort Kald en ganske anden Værd, end de i sig selv have. Thi naar Jøderne fordem offrede deres Gaver, deres Dyr og deres Frugter til Gud, saa laae den egenlige Betydning ikke i den udvortes Handling, ikke i Offergavens Værd, men i det Sindelag, hvormed Offeret bragtes, nemlig for at ære og tilbede Gud som den høieste Herre over alle Ting. Den udvortes Handling var blot et Udtryk for den indre Gudstilbedelse, for den høieste Handling, hvortil Mennesket formaaer at hæve sig. Da den allerseligste Gudsmoder frembar de Fattiges Offer, et Par Turtelduer, var det Udvortes ved denne Handling kun af ringe Værd, og dog havde den en ubeskrivelig høi Værdi i Guds Øine.

Saaledes skal det ogsaa være med de Christnes Arbeide. Udvortes ere deres Kalds Arbeider ofte saa ringe, at de ikke synes at staae i noget Forhold til Menneskets, og tilmed et Guds Barns høie Værdighed. Men de faae en heel anden Værd ved en sand Christens Sindelag. Jo helligere det Sind er, med hvilket vi udføre det, desto mere Værd har Arbeidet. Menneskene see ved deres Dom over en Handlings Værd paa det Udvortes; Gud derimod seer paa det Indvortes. Man kan jo foretage en Handling, som ansees for at have meget at betyde, af lave og uværdige Bevæggrunde, f. Ex. af Egennytte, Stolt-hed, Forfængelighed, og da er den ringe i Guds Øine; og man kan foretage udvortes ringe Handlinger, som Dag-leieres og Tjenestefolks Arbeider jo for største Delen ere, med høie og ædle Følelser og Forsætter, og da have de stor Værd i Guds Øine. Men den høieste Hensigt med vort Arbeide er den, at vi under Opfyldelsen af vore Kaldspligter ville tilbede, ære, tjene og elske Gud, at vi gjøre vore daglige Arbeider til et uafbrudt Offer, som vi

fra Morgen til Aften frembære for Gud i Forening med Christi Offer. Saaledes skulle vi arbejde, saaledes forbinde Bøn med Arbeide. Ere vi saaledes sindede, da ville vi ikke føle os fornedrede ved, at Gud paalægger os Arbeider, som i Menneskers Øine ere ringe, og ikke hovmode os af en Virksomhed, som de ansee for stor og vigtig. Mangt et Arbeide, som udføres af de fattigste og uanseligste Mennesker, har paa Grund af det Sindelag, hvormed det forrettes, en langt større Værdi i Guds Øine, end Andres store og af Verdenshistorien høitpriste Idrætter. Thi paa Dommens Dag faaer Alt, hvad vi i dette Liv have gjort, en ganske anden Betydning, end det havde efter Menneskenes Omdømme, og det er dette, som er det Afgjørende for Evigheden.

3. Vi skulle endvidere arbejde gjerne, og arbejde godt og ærligt.

Dette følger jo af sig selv, naar vi ville arbejde i den rette Mening, og ved vort Arbeide ville tjene og ære Gud.

Arbeidet falder os ofte ene af den Grund besværligt, at vi blot betragte dets Yderside, dets udvortes Ringhed, og ikke dets indre Betydning. Arbeide vi virkelig for Gud, ville vi ogsaa arbejde godt og opfylde vore ringeste Kaldspligter med stor Troskab. Man fortæller om den h. Ignatius, at han engang saae en Broder forrette sine Haandarbeider paa en skjødesløs Maade. Han spurgte ham da: „Broder, for hvem arbeider Du?“ Den Anden svarede: „Jeg arbeider for Gud, til Guds Ære!“ Da sagde den h. Ignatius: „Dersom Du arbeidede for et Menneske, saa vilde dit Arbeide allerede være alt for slet og skjødesløst; hvor meget mere da, naar Du arbeider for Gud.“ Denne Tanke, at endog det allerringeste Arbeide, der hører til vore Kaldspligter, er en Gudstjeneste og udføres til Hans Ære. er en mægtig Paamindelse om at tilstræbe den størst mulige Fuldkommenhed under Udførelsen af selv de allerringeste Pligtarbeider. Vi ville da endelig ogsaa arbejde ærligt, og omhyggeligt søge at undgaae

selv den mindste Uredelighed og Utroskab, som ikke er skjult for den Alvidendes Øine.

4. Vi tør fremdeles ikke beklage os over Arbeidets Besværligheder.

Under Arbeidets Besværligheder skulle vi, som vi ovenfor have seet, betænke, at det er os paalagt som en Straf eller en Bod. Naar vi modtage Bodens h. Sacrament, paalægger Præsten os en Bod; men Arbeidets Møie er en Bod, som Gud selv har paalagt alle Mennesker. Den som hele sit Liv igjennem i denne Aand og med Glæde bærer alle Arbeidets og den trofaste Pligtopfyldelses Møisommeligheder, han fører et isandhed bodfærdigt Liv, om han ogsaa ellers ikke udfører store Bodsgjæringer, og han tør haabe, at han vil blive fritaget for at gjøre Bod i det andet Liv.

Vi skulle tillige betænke, at Arbeidets Sved og Møie indbringer os alle de Velsignelser og al den Naade, hvorom vi i det Foregaaende have talt, og at indre Ro, Fred, Glæde og Tilfredshed allerede her paa Jorden ere en Løn for Arbeidets Møie.

Endelig skulle vi under vort Arbeide stadigt tænke paa Christus. Den, som under sit Arbeide ret ofte mindes Christi møisommelige Liv, vil ikke længere beklage sig over sine Besværligheder og Gjenvordigheder, men med Taalmodighed og Glæde finde sig i dem. Han vil erkjende, at han ikke kan være nogen Christi Efterfølger, naar Livets Byrder og Trængsler opfylde ham med Uvillie.

5. Vi skulle sluttelig udføre vore Arbeider i Naadens Stand.

Dette er af den største Vigtighed, fordi alle Arbeider ene have Værdi for Gud paa Grund af vor Forbindelse med Christus.

Denne Sandhed har vor guddommelige Frelser givet et levende Udtryk i Lignelsen om Viintræet og Grenene*). Viinranken har sit Liv fra Viinstokken; skilles den fra

*) Joh. 15.

den, visner den. Dette er efter Jesu Ord Forholdet mellem Ham og Menneskene. Han er Viintræet og vi ere Grenene. Skilte fra Ham ere vore Gjæringer og Arbeider uden al Værd. Ved Foreningen med Ham have vi derimod Deel i hans Liv og Fortjenester. Ligesom den Liv og Frugtbarhed meddelende Saft fra Viinstokken forplanter sig til Grenene, saaledes gaae, naar vi ere forenede med Christus, hans uendelige Fortjenester over i vore i sig selv fattige og unyttige Gjæringer og give dem en Værd, som de uden denne Forbindelse ganske vilde mangle.

Men hvad er det, som forener os med Christus og meddeler vore Arbeider Frugten af hans Fortjenester? I vide Alle, at dette skeer ved den helligjørende Naade. Heraf erkjende vi det Arbeides ubeskrivelige Værd, som udføres i Naadens Stand, og det Arbeides fuldkomne Mangel paa al Værd og Velsignelse, som er blottet for Bistand og Medvirkning af Guds Naade, eller som udføres i Syndens Stand. Saalænge Dødssynden har Magt over vort Hjerte, ere alle Arbeider og Anstrængelser forfængelige og uden al Fortjeneste for Gud, fordi al Fortjenstlighed ved menneskelige Gjæringer er en Virkning af Christi Fortjenester, men Dødssynden udelukker os fra al Deelagtighed i hans Fortjenester. Leve vi derimod i den helligjørende Naades Stand, da er der et virkeligt og levende Samfund mellem Christus og os i alle vore Gjæringer, Arbeider og Lidelser. Ligesom Viintræets Saft meddeler sig til det mindste Skud og det mindste Blad paa dets Grene, saaledes udbreder den uendelige Fylde af Jesu Christi Fortjenester Naade og Velsignelse over enhver Sveddraabe, som et med Christus forenet Menneske udgyder i sit Arbeide for Gud.

Disse ere de fem Arbeidsregler, som vi skulle iagttage ved de Arbeider, som vort Kald medfører, saafremt vi ville arbeide som Christne og tilvende os alle det christelige Arbeides Velsignelser.

Hermed har jeg i mine to sidste Henvendelser til Eder fremhævet de Dyder, som ere de væsentlige Forudsætninger for et Folks Velvære, og vi have seet, at Guds frygt og Religion ikke blot befordre vort evige Vel, men ogsaa ere den allernødvendigste Betingelse for vort timelige Velfærd.

Vor Tids ulyksaligste Vildfarelse bestaaer deri, at man hengiver sig til den Indbildning, at Menneskene kunne blive lykkelige uden Religion og Christendom. Men der er Sandheder, der hænge sammen som Ledene i en Kjede og derfor ikke kunne rives fra hverandre, fordi Gud har forbundet dem indbyrdes. Saadanne ere følgende: Der gives ingen virkelig Sædelighed uden Gud, ingen sand Gudserkjendelse uden Christus, ingen sand Christus uden Kirken. Hvor Kirken mangler, gaaer den sande Erkjendelse af Christus tabt; og hvor Christus ikke er, gaaer den sande Kundskab om Gud tabt. Men hvor den sande Gudskundskab er gaaet tabt, der gaaer under Kampen med Synden, med den syndige Selvsyge og Sandselighed, med Øinenes Lyst, Kjødets Lyst og Livets Hoffærdighed, ogsaa al Sædelighed tilgrunde. Men hvor Sædeligheden er gaaet tilgrunde, der har man lidt Skibbrud paa alle Midler til at befordre sandt Menneskevel, og til at gjøre Folket velhavende og lykkeligt. Lidenskaberne ville da udøve et uindskrænket Herredømme; Havesyge og Sandselighed ville blive til enevældige Tyranner, i hvis Tjeneste snart de Mægtige ville undertrykke de Svage, snart de Svage reise sig mod de Mægtige, og, hvis de seire, tjene de samme tyranniske Lidenskaber. Følgen heraf vil blive en Kamp mellem Rigdom og Fattigdom, der aldrig vil faae Ende, og som vil banlyse Freden fra det menneskelige Samfund. Saa inderlig og uadskillelig er Forbindelsen mellem Religion og Sædelighed og folkeligt Velvære og Velstand. En fuldkommen retfærdig Fordeling af de jordiske Goder er ikke tænkelig i denne ufuldkomne Verden, eftersom Gud nu eengang har overladt Udviklingen af den høiere sædelige

Orden til den menneskelige Frihed, der kun for en Deel og altid mangelfuldt underordner sig Guds Villie. Men blandt et christeligt Folk ville imidlertid Modsætningerne mellem Rigdom og Fattigdom altid udjevne sig paa den muligst fuldkomne Maade; thi et Folks jordiske Velvære og Lykke beroer væsenlig paa, at de lavere Classer, og navnlig Arbeiderstanden, ere i Besiddelse af en vis Grad af Velstand. Stor Armod og stor Rigdom er nemlig den Skikkelse, som Samfundslivet allevegne antager, hvor Religionen ikke agtes. De store Folkemassers Velstand er derimod en Tilstand, der er en Frugt af Religion og Sædelighed.

Vogter Eder derfor for Tidens bedaarende Løgne, som om man kunde gjøre Eder lykkelige uden Religion. Forglemmer aldrig de store Sandheder: Uden Kirke ingen Christus; uden Christus ingen Gud; uden Gud ingen Sædelighed; uden Sædelighed intet menneskeligt og folkeligt Velvære, men Tyranni under de vildeste Lidenskabers Herredømme.

Men fremfor Alt skatter Arbeidet ret høit! Bedømmer Arbeidets Værd, ikke saaledes som Verden dømmer derom, men efter Eders hellige Troes Grundsætninger, og befitter Eder paa, stedse at arbeide christeligt, ikke blot for den jordiske Vinding, men i Troens Aand. Holder ogsaa Eders Børn ret til Arbeide og befitter Eder efter bedste Evne paa at indpode og befæste Arbeidsomhedens Dyd i deres unge Hjerter. Tidsaanden befordreder nemlig ikke Arbeidsomhed. Den herskende Nydelsessyge vækker Ulyst til Arbeidsomhed; den skyer, som vi have seet, det med Møie og Smerter forbundne Arbeide, som Gud har paalagt os. Bestræber Eder derfor desto mere kjære Forældre, for at indplante Kjærlighed til Arbeide og Flid i Ungdommens Hjerter; foreholder dem, at Arbeidet er en Pligt, som de skulle opfylde i Erkjendelsen af, at Gud har befalet os at arbeide, og ikke at skye Arbeidets Møie, og at det byrdefulde christelige Arbeide er Veien til timeligt og jordiskt Velvære, til sand indre Fred og til det evige Liv!

Alterets helligste Sacrament.

Eucharistien er den christne Religions tredie Sacrament. Ligesom Daaben føder vor Sjæl til Livet, idet den aandelig forener os med Jesus Christus, og Confirmationen udvikler og fuldkommengjør denne levende Forening, saaledes er den hellige Eucharistie bestemt til at vedligeholde og nære den.

Alterets Sacrament er indstiftet af vor Herre Jesus Christus selv og indeholder under Brødets og Vinens Skikkelser vor guddommelige Frelser selv. Aftenen før sin Lidelse og Død tog Jesus Christus Brødet i sine hellige Hænder, velsignede det og forvandlede det ved sin almægtige Kraft til sit Legeme og sit Blod, og sagde til Apostlene, idet han rakte dem dette hemmelighedsfulde Brød: „Tager dette og æder Alle deraf; thi dette er mit Legeme.“ Og han tog derefter Bægeret med Vinen og velsignede ligeledes dette, idet han forvandlede det til sit dyrebare Blod, sigende: „Tager og drikker Alle heraf, thi dette er mit Blod, den nye og evige Pagts Blod, som vil blive udgydt for Eder og for Mange til Syndernes Forladelse.“

Derpaa gav han Apostlene, som altsaa vare de første Præster, Fuldmagt til at gjøre det Samme som han havde gjort, nemlig til at forvandle Brødet og Vinen til Jesu Christi Legeme og Blod, idet han tilføjede: „Saa ofte som I gjøre dette, gjører det til min Ihukommelse.“

Fra den Tid af indviede Apostlene og derpaa deres retmæssige Efterfølgere, de katholske Biskopper og Præster, daglig Brødet og Vinen under det h. Messeoffer, og det er dette Brød og denne Viin, der paa en vidunderlig Maade bliver forvandlet til Herrens Legeme og Blod, som

man kalder Eucharistiens Sacrament*) eller det allerhelligste Sacrament.

At communicere**) er at modtage Eucharistiens Sacrament eller Jesu Christi Legeme og Blod, som virkelig og i Sandhed her usynligt ere tilstede, skjulte under Brødets og Vinens Skikkelser. Vel er dette Legeme det Samme, som tidligere saaes vandrende her paa Jorden, men det er her i en forandret Tilstand.

I Eucharistien er det nemlig nærværende i en forklaret Tilstand, uendelig ophøiet over det naturlige, jordiske Legemes Tilstand. At communicere værdigt, vil sige at modtage Jesus Christus med tilbørlig Forberedelse; at communicere uværdigt, er at modtage det uden den nødvendige Forberedelse og uden den af samme betingede Sjælsstemning. At communicere værdigt, er det Samme som at udføre den største, den helligste og den meest ophøiede Handling i Livet, som nogen menneskelig Skabning er istand til; thi det er at forene sig selv med Gud. At communicere uværdigt er en afskyelig Vanhelligelse; det er, ligesom Judas, at forraade Christus med et Kys.

For at kunne communicere paa den rette Maade maa man være i Naadens Stand, det vil sige, ikke have nogen Dødssynd paa sin Samvittighed, men være fast besluttet paa at ville vedblive at være en god Christen, at ville undgaae Synden og tro tjene Gud, og man bør forberede sig til den hellige Communion ved Bøn, Hjertets Samling og

*) Dette græske Ord betyder „Taksigelse“, og Alterets Sacrament kaldes saaledes, fordi det er det virksomste Takoffer, vi kunne bringe Gud for alle hans Velgjerninger, ligesom Herren selv ved dets Indstiftelse og den dermed forbundne Taksigelse betegnede dette Sacrament som et Takoffer (der tillige indbefattede Virkningerne af hans Forsoning).

**) Udtrykket „at gaae til Alters“ har ingen katholsk Klang, hvorimod Communion er det eneste rette og Sagen betegnende Ord. Det betyder nemlig Samfund, Forening med Christus og er tillige det ægte bibelske Udtryk (s. 1 Cor. 10, 16).

andægtig Læsning. Desuden skal man være fastende, nemlig efter Midnat hverken have spist eller drukket det Mindste. Dette har Kirken budet af Ærefrygt for Sacramentet.

En Katholik er forpligtet til at communicere i det mindste een Gang om Aaret, naar han ikke vil gjøre sig skyldig i en svær Synd, nemlig i Paasketiden, hvilket man kalder at „holde sin Paaske“. At communicere første Gang, kaldes at gaae til den første Communion, hvilket sædvanlig skeer i det 11te, 12te eller 13de Leveaar. Men den første Communion bør ikke være den sidste, som saa mange raae og uvidende Mennesker, især i de store Byer, indbilde sig, der betragte den første Communion som en Slags Conskription eller Høveri, som man maagjøre med, fordi det nu engang er Skik og Brug, men som man saa eengang for alle er færdig med.

Det er ligesom om man dermed ophørte at være en Christen, som om man, naar man cengang er bleven nærret og bespiist, aldrig mere behøvede Føde!

De Forældre, som efter deres Børns første Communion fjerne dem fra Bodens og Alterets Sacrament, paa- drage sig et stort Ansvar for Gud. De undgaae sjældent allerede i denne Verden at blive straffede derfor ved deres Børns slette Opførsel.

Med Eucharistien, denne Næring for vort sjælelige Liv, forholder det sig ligesom med Brødet, der nærer vort legemlige Liv. Føden er ikke Livet selv, men det Middel, der opholder Livet; hvis vi ikke spiste, vilde vi snart døe. Saaledes meddeler heller ikke Alterets hellige Sacrament selve Livet, men opholder og nærer det Liv, som vi ved Daabens Sacrament have modtaget. Det forhøier og inderliggjør vor Forening med Jesus Christus, og, idet det saaledes udruster os med fornyede Kræfter til Livets daglige Kamp, bliver det et Middel til og et Underpant paa den guddommelige Naades Bistand til at bevare vor Bestandighed i Tro, Kjærlighed og Haab indtil Enden. Det er derfor ogsaa en from og pruisværdig Skik at

communicere f. Ex. hver 14de Dag, eller endog hver Søndag, alt som vore Forhold og vor Skriftefader tillade det.

De første Christne comunicerede hver Dag. Naar man communicerer godt, kan det aldrig være for ofte. Og man cummunicerer altid værdigt, naar man først samvittighedsfuldt skrifter, og har en oprigtig Villie til at forblive Gud trofast hengiven.

Der kunde endnu siges mange ophøiede Ting om dette store og tilbedelsesværdige Sacrament, der ligesom indbefatter al Guds Kjærlighed og alle hans Hemmeligheder. Jeg haaber, at det Lidet vi her have sagt, er tilstrækkeligt til, hos Enhver af os at fornye Villien til at bevise den i sit Sacrament nærværende Frelser endnu mere Ærefrygt, Andagt og Kjærlighed, end vi maaskee hidtil have gjort.

Den katholske Kirkes Tilstand i America.

„Af „Westfal. Merc.“ uddrage vi følgende Beretning fra San Francisco af 11. October 1876:

Vor By, Californiens Hovedstad, som hædres med Navnet af „den gyldne“ eller „det store Havs Dronning“, har den 8. f. M. paa en høitidelig Maade feiret den Dag, paa hvilken den for 100 Aar siden grundlagdes. Det var tre Medlemmer af St. Franciscus' Orden („Graabrødre“), hvilke, som de første af alle Europæere, i Aaret 1776 kom seilende gennem „den gyldne Port“, et Stræde, som forbinder Verdenshavet med den store Havbugt ved det nuværende St. Francisco, og stiftede i hine fjerne Egne den 8. October samme Aar en Mission kaldet „los Dolores“. Efter 65 Aar Forløb vare ved Missionærernes utrættelige Arbeide i det mindste 80,000 Indianere blevne omvendte til Christendommen, og idag, efter 100 Aars Forløb, er der af hin Mission bleven en By paa omtrent 250,000 Indbyggere. Næppe har nogensinde i hele Historien en

By viist sig mere taknemlig imod nogle fattige Sønner af den h. Franciscus end hin store Handelsstads Borgere den 8de October 1876. Jeg vil i Korthed minde om disse storartede Høitideligheder uden nærmere at beskrive dem. De toge deres Begyndelse med en Pontificalmesse, som feiredes under aaben Himmel i Militærets, Gouverneurens, flere Generalers, de udenlandske Consulers, og mange tusinde Borgeres Overværelse paa det Sted, hvor det første Missionshuus havde staaet. Under Messen prædikede Ærkebiskop Alemany; derpaa drog man i et uoverseligt og glimrende Festtog, hvori Militæret og samtlige kirkelige og borgerlige Foreninger deeltog, hen til Pavillonen. I dens colossale Halle indtog Ærkebiskoppen og Stadens Gouverneur Hæderspladserne ligeoverfor et stort Billede af Byens Grundlægger, P. Junipero Serra. Efter at Gouverneur Irwin havde talt nogle faa indledende Ord, holdtes Festtalerne først i det engelske Sprog af Hr. J. W. Diwinelle, senere i det spanske af General Valezzo, hvorefter Grundstenen lagdes til en Votivkirke, som vil komme til at koste c. 85,000 Dollars. Seirspalmen maa tilkjendes den engelske Taler, en høit anseet protestantisk Statsmand. I et glimrende Sprog gjennemgik han Landets Historie, og isærdeleshed Byen St. Franciscos. „Det er ikke for at lovprise den romersk-katholske Kirke“, saaledes begyndte han sit Foredrag, „at jeg som Protestant med mine Troesfæller har indfundet mig her, men for at nedlægge vor skyldige Æresgave for dens Fødder; thi Staten Californiens Tilblivelse er ikke et politisk Foretagende, iværksat af Staten, men et religiøst; den er den romersk-katholske Kirkes Gjærning.“ Denne ypperlige Tales Slutning troer jeg at burde meddele Dem fuldstændig; thi den fortjener mere end i een Henseende vor Opmærksomhed. Taleren sagde: „Macaulay og Ranke, to navnkundige Historiekrivere, ere begge, skjøndt ingen af dem kan siges at være særdeles velsindet imod den romersk-katholske Kirke, af den Mening, at denne Kirke, efter alle de Angreb og Forfølgelser, som den i de sidste 350 Aar har maattet døie, nu for Tiden har en større Magt og Vælde, end den havde i Morten Luthers Dage. Endnu for 100 Aar tilbage var iblandt alle engelsk talende Folkfærd Katholikens Navn og Tro banlyst. Jeg kjender ikke noget Sted, hvor Loven tilstod Katholiken Valgret eller Ret til at beklæde offentlige Embeder eller kun til at udøve sin Religion. Næsten overalt i disse Lande levede

han under Love, der vare givne af Øvrigheder, i hvis Valg han ikke tog Deel, og som anklagede ham for at være en Afgudsdyrker, og offentlig erklærede, at de afskyede baade ham og hans Tro. Saa indtraf den amerikanske Uuafhængighedserklæring, og dermed vandt den Tanke Indpas, som ligger til Grund for enhver senere politisk og national Lovgivning, at nemlig Staten i og for sig ikke har noget at gjøre med sine Borgeres religiøse Overbeviisning. Hundrede Aar ere siden henrundne. Det store demokratiske Rige (de forenede Stater) er blevet stærkt og mægtigt. Dets Territorier indbefatte de spanske Missioner i Florida, de franske Missioner, som strække sig fra Detroit til New-Orleans, og den af Franciscanerne grundlagte Mission fra San Diego indtil Sonoma. Men dette Rige siger, ligesom til alle disse, og til enhver Borger, saaledes og til den katholske Kirke: „Staten har ikke noget at gjøre med eders religiøse Overbeviisning; Kirken er overladt til sig selv, ikke blot fordi den vilde det saaledes, men fordi det maatte saaledes være. I de forenede Stater kan nu den executive Magt, som er i de 40 Millioner Borgeres Hænder, ikke mere angribe en eneste katholsk Missionær og landsforvise ham som en fredløs Forbryder. De forenede Staters lovgivende Myndighed er ikke istand til at confiskere den fattigste katholske Præsts Stipendium, eller lægge Beslag paa den mindste katholske Menigheds Indkomster. For 100 Aar siden, hvor svag og ringe var ikke den katholske Kirke i de forenede Stater; hvor stærk er den ikke idag! — den stærkeste iblandt de stærke! For 100 Aar siden banlyst, dens Navn en Skam og Skjændsel! Idag stolt i sin Magts Selvbevidsthed! Dens Børn have Frihed til at forlange Alt, og Magt til at opnaae Alt! De kunne være Lovgivere, Senatorer, Dommere; En af dem forestod i 25 Aar det høieste Dommerembede i de forenede Stater. Hvor i al Verden er den katholske Kirke mægtigere end nu for Tiden i de forenede Stater? Hvor ere dens Grundvolde bredere, dybere, fastere? Hvor dens Klostre, dens Collegier, dens Gudshuse, dens Hospitaler i en mere blomstrende Forfatning? — Jeg har ved denne høitidelige Leilighed ikke talt et Ord til den hellige, apostoliske, romersk-katholske Kirkes Roes. Var jeg en af dens Sønner vilde jeg yde den denne min skyldige Æres-Tribut ligesaa meget af Taknemmelighed som af Sandhedskjærlighed. Nu derimod kunde mine Ord synes at være

Smiger; men den katholske Kirke trænger jo ikke til min Gunst. Endnu mindre har jeg fordristet mig til at fornærme dens Børn ved her at undskylde min Troes Forskjællighed fra deres. Men som Protestant tager jeg ingenlunde i Betænkning at erklære, at jeg glæder mig over den hellige apostoliske romersk-katholske Kirkes Magt og blomstrende Tilstand; og naar jeg forudsiger, at den efter 100 Aar vil være mægtigere end nogensinde før, og at dens største Magt vil være at finde i de forenede Stater, er det, fordi mit Hjertes Ønsker ledsage denne Spaadom. Og naar jeg endvidere tager i Overveielse, at den er Moder til den hele moderne Civilisation og Dannelselse og alle frie politiske Institutioners Beskytterinde, bønfaller jeg tillige ydmyg Gud den almægtige om, at dette store Rige, Millioner frie Mænds Fædreland, maa sanke i sit Skjød Høstens hele Overflod i rigeste Maal.“ Saaledes den protestantiske Statsmand J. W. Diwinelle.

Kirkelige Efterretninger.

Schweits. En Herre i Genf ved Navn Palmieri har nedlagt sit Embede som gammelkatholsk Sognepræst og han motiverer dette Skridt i et offentliggjort Brev, hvori han siger, at han med stor Længsel fra Maaned til Maaned havde ventet, at han skulde faae Leilighed til ut udøve en kirkelig Function, men at alle hans Forhaabninger bleve skuffede. Man forlangte ingen Daab, ingen Vielse, ingen Begravelse af ham; heller ikke mødte man til hans Prædikener; thi, siger han, „Gammelkatholikerne ere gennemgaaende Atheister“.

Berlin. Blandt de mange Beviser for den nationalliberale og antichristelige Presses Frækhed og Nederdrægtighed, fortjener et Sted af Feuilletonen i „Berl. Börsen-Zeitung“ at fremhæves. Det lyder: „Lang Tid før de tyske Riddere rede ind i Preussen, havde allerede en ivrig Munk, hvem man siden kaldte Ærkebiskop Adalbert, forsøgt paa at opstille sit Kors paa et Sted i en preussisk Gudelund og forhaane Fædrelandets Guder. Men det

bekom ham ilde; et preussisk Kastespyd henstrakte den romerske Præst (Pfaffen) paa en Samlandsk Græsplæne, hvorved Manden idetmindste vandt en Ligkiste af Sølv og en Helligdom i Posens Domkirke.“

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 6. Mai. 5. Søndag efter Paaske. Apostelen Johannes' Martyrium. — 7. M. Stanislaus, Biskop og Martyr. Kirkelig Bededag. 8. Ti. Bededag. Gregor af Nazians, Biskop og Kirkelærer. (Paa de tre Bededage holdes Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i Sct. Ansgars Kirke en høitideligh. Messe, og efter den læses Litaniet til alle Helgener for at nedbede Guds Velsignelse over Markfrugterne.)

Torsdagen d. 10. Mai. Christi Himmelfart. (Gudstjenesten holdes som paa Søndagene.) — 11. F. Frants af Hieronymo, Bekj. 12. L. Nereus, Achilleus og Lidelsesfæller, Mart.

Søndagen den 13. Mai. 6. Søndag efter Paaske.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 19.

Søndagen den 13de Mai.

1877.

Indhold: Actstykker angaaende den russiske Forfølgelse af den
græsk-unerede Kirke i Polen. Eucharistiens Forbilleder.
Iudstiftelsen af Alterets h. Sacrament. Korskæmperens
Død. Et kaiserligt Testament. Enten—eller. En Sjæle-
sørgers Gravskrivt. Kirkelige Efterretniger: Rom, Frankrig,
Bern, Berlin, England, America.

Actstykker angaaende den russiske Forfølgelse af
den græsk-unerede (katholske) Kirke i Polen.

For at stille Russernes Omsorg for Orientens
Christne i det rette Lys, har den engelske Regering fore-
lagt Underhuset en Samling af officielle Depescher, som
characterisere de russiske Myndigheders Omvendelsesforsøg
blandt „Uniterne“ i Polen. Samlingen bestaaer af 22
Depecher, fra September 1871 indtil November 1876,
som den britiske Generalconsul i Warschau, Oberst-
lieutenant Mansfield, Ambassadeuren i Petersborg, Lord
Loftus, Generalconsulen i Odessa, Stomley, og Consulen i
Cherson, Webster, have tilstillet Earlen af Derby og
hans Forgængere. „Köln. Ztg.“ og et kjøbenhavnsk Blad
have allerede bragt disse Actstykker, og vi skulle nu tillade
os at meddele dem i den Rækkefølge, hvori det engelske
Parlamentsmedlem, Hr. Owen, har sendt dem til „Ger-
mania“ i Berlin.

1. Mansfield til Earl Granville. Warschau 21de September 1871. Ifølge kaiserlig Befaling skulle Uniterne kirkelige Anliggender, som hidtil stode under Udenrigsministeriet, fra næste Nytaar af undergives en dertil (ad hoc) nydannet Section af den „hellige Synode“. Hensigten med denne Forholdsregel er aabenlyst den, at drive de unerede Grækere over i den national-russiske Kirkes Skjød. I dette Øiemed er en Forvalter bleven udnævnt for Dioceset Chelm, og Regeringen har „anbefalet“ eller rettere befalet forskjellige Ændringer i de kirkelige Skikke, saasom Indførelsen af Popedragten for de unerede Præster og Oprettelsen af „Czarportene“ i de unerede Kirker. Fra Lublins Gouvernement, hvor Uniterne Antal er betydelig stort, agte flere ansete Præster, som forudsee Forfølgelsen, at bosætte sig i Galizien.

2. Mansfield til Earl Granville. Warschau, 23de November 1872. Den russiske Regering har paany ladet flere Forordninger udgaae, efter hvilke de befalede „Reformer“ i den unerede Kirke skulle indføres med Energi, om end med Forsigtighed. Enhver Modstand skal undertrykkes med stærk Haand, og alle dens Ophavsmænd strængt straffes; de velsindede Geistlige skulle faae Erstatning for eventuelle Formuestab, og de gjenstridige strax landsforvises. I Siedlce er en Slags Visitationscommission bleven indsat, som stævner de unerede Præster for sit Tribunal og udspørger dem om deres Stemning med Hensyn til de befalede Reformer. Svare de ikke efter Regeringens Ønske, blive de afsatte paa Stedet eller internerede, og faae da kun 25 Kopeker (omtrent 75 Øre) til dagligt Livsophold. Regeringskassen i Siedlce har bevilget 150,000 Rubler til Befordring af Reformindførelsen, hvilke fordeles blandt de Geistlige, som efterkomme Regeringens Befalinger.

3. Mansfield til Earl Granville. Warschau, 29de Januar 1874. I de af Uniter beboede Gouvernementer Siedlce og Lublin er der udbrudt Uroligheder, som have Blodsudgydelse, Tab af Menneskeliv og den meest barba-

riske Behandling af Bønderne tilfølg. Administratoren for Chelmer Dioces, Popiel, havde nogle Maaneder tidligere meldt til Grev Tolstoi, at de kaiserlige Befalinger kun tildeels bleve fulgte. Derpaa sendte Tolstoi en Rundskrivelse til Popiel, ved hvilken de unerede Geistlige blive forpligtede til Indførelsen af den strængeste Uniformitet med den schismatiske Kirke, til Afskaffelse af Kirkebænke, Orgler, Prædikestole, Rosenkrandse, Klokker ved den hellige Messe, den polske Sang o. s. fr. Mange Præster holdt sig dette Bud efterretteligt. Men Lægfolket vilde ikke besøge disse Præsters Kirker og truede dem med Døden. Myndighederne sendte da en Afdeling Soldater mod Bønderne; tre Bønder bleve dræbte og mange saarede. Ogsaa nogle Kosakker bleve dræbte af Bønderne. Isærdeleshed udmærkede Officererne sig ved Grusomhed imod Bønderne. I Landsbyen Minciewicz vilde Bønderne ikke lade den frafaldne Præst komme ind i Kirken. De bleve derfor alle fængslede, og Mændene fik hver 50, Kvinderne hver 25 og Børnene hver 10 Knutslag; en Kone fik endog over 100 Knutslag; Fængslerne i Siedlce ere overfyldte, og de Fangne holdes for største Delen i aabne Gaarde, hvilket i den nu herskende Kulde er en grupvækkende Forholdsregel. Godseierne og Inspectørerne forlode Egnen, fordi de af Bønderne blive anmodede om en Beskyttelse, som de ikke kunne yde dem.

4. Mansfield til Earl Granville. Warschau, 18. Febr. s. A. De ovenfor skildrede Forfølgelser have fundet Sted i forskjellige Egne. Hyppigt gaves der Døde og Saarede paa begge Sider. I Begyndelsen af Maaneden var Nobokow, Directeuren for Afdelingen for de indre Anlinger i det kaiserlige Cancelli, ledsaget af General Friederichs, forhenværende Chef for det polske Gendarmeri, som just var bleven udnævnt til Generalgouverneur for Østsiberien, indtruffen til Warschau for at undersøge disse Tildragelser.

5. Mansfield til Earl Granville. Warschau, 7. Marts s. A. Hele Egnen vrimler af Tropper. Nedsablingerne have deres stadige Fremgang. Hvor der ytrer sig Mod-

sigelse, bliver der strax henlagt saa meget Militær, at Stedet derved er ødelagt. Desuden opkræver man umaadelige Contributioner. Bønderne forsamle sig før Dagens Frembrud for at bede; for Afsyngelsen af Hymner blive de dømte til 15—30 Dages Fængsel. De have besluttet hellere at brænde Kirkerne end at tillade, at de befalede „Reformer“ indføres. Gouverneuren af Lublin er en partisk Mand og hans underordnede Embedsmænd meget uretfærdige.

6. Lord Loftus til Lord Derby. Petersborg, 18de Marts 1874. Loftus havde denne Dag talt med Hr. v. Westmann om Tildragelserne i Polen. Den sidste havde forsikret, at Sagen var for Czaren høist smertelig, men at Regeringen maatte forhindre, at de Unerede efterhaanden gik op i den katholske Kirke. Loftus føier til sin Depeche en Artikel af „Journal de St. Petersborg“, som bringer en Historie om den unerede Kirke fra russisk Standpunkt og fremstiller de fra Russernes Side hidtil trufne Forholdsregler — naturligviis i Uskyldighedens Kaabe.

7. Mansfield til Lord Derby. Warschau, 12te Juni s. A. De fleste unerede Kirker ere allerede besatte med reformvenlige Geistlige. Men Bønderne afholde sig fra ethvert Samkvem med dem. De lade ikke deres Børn døbe, ikke deres Ægteskaber vie og jorde selv de Døde i Nattens Mørke. I de vigtigste Tilfælde gaae de til de katholske Kirker, som ofte ligge 80—100 Werster (Kilometre) fjernede.

8. Lord Loftus til Lord Derby. Petersborg, 21de Juli s. A. Loftus sendte til London en ny Artikel af „Journal de St. Petersborg“ af 19. Juli, som melder, at under Czarens Nærværelse i Warschau have Afsendinge fra adskillige unerede Menigheder gjort et Forsøg paa at forelægge deres Anker for ham. Men Czaren erklærede, ikke at kunne modtage Afsendingerne. Derimod lod han dem ved General v. Kotzebue formane til, i Ro og Fred at føie sig efter de kaiserlige Befalinger.

9. Mansfield til Lord Derby. Warschau, 1. Januar 1875. Overopsynet over den unerede Kirke er bleven skilt fra den „hellige Synode“ og igjen overgivet til Udenrigsministeriet, under hvis Ressort det tidligere hørte. General v. Kotzebue havde meddeelt Generalconsulen, at han raadslog med Udenrigsministeren om andre Forholdsregler til Forhindring af videre Udskeielser. Mansfield erklærede, at det nu var høi Tid at tænke paa et Politikskifte, da Bønderne lede saa usigelige Pinsler, at i en By havde en Bonde kvalt sig og sin Familie med Kul damp, for at forhindre sit Barns Daab ved en Pope, og Bønderne bivouakerede i Skovene, hvor de lede stor Nød. Kosakkerne havde faaet Befaling til at „ride dem ned“ og jage dem tilbage til Landsbyerne. Da Kosakkerne ødelagde Sæden, lode Bønderne mange Steder deres Marker udyrkede og fæstede sig som Arbeidere hos Domænebesidderne. Disse bleve derved bragte i en vanskelig Situation. Hvor Politiet kom under Veir med et saadant Forhold, blev den paagjældende Besidder sat under Politiopsyn.

10. Lord Loftus til Lord Derby. Petersborg, 27de Januar 1875. Ambassadeuren sender paany en Artikel af „Journ. de St. Petersb.“ af 27de Jan., i hvilken der berettes om frivillige Masseindtrædelser i den national-russiske Kirke. Halvtredsindstyvetusende Sjæle og 26 Præster havde bedet om „Tilladelse“ til at gaae over til den orthodoxe Kirke, og Czaren havde allernaadigst behaget at meddele et samtykkende Svar og udtale sin Tak til Convertiteterne.

12. Lord Loftus til Lord Derby. Petersborg, 28de Januar. Atter er det en Artikel af den nævnte halv-officielle Avis, som Loftus sender. og som meddeler Ordlyden af de „Omvendtes“ Loyalitetsadresse.

(Sluttes.)

Eucharistiens Forbilleder.

Efter 40 Aarhundreders længselsfulde Venten kom Christus, fra Evighed af Guds Søn, til Verden ved Menneskevordelsens Mysterium. Efter 33 Aars Ophold her paa Jorden vendte han tilbage til sin Faders Herlighed, men han boer dog bestandig iblandt os indtil den yderste Dag, skjult i Eucharistiens Hemmelighed.

Lige fra Verdens Begyndelse vilde Christus, at hans Patriarker og Profheter skulde have Kundskab om det Sacrament, som han engang vilde skjænke Menneskene. Derfor indstiftede han flere betydningsfulde Tegn eller prophetiske Forbilleder paa dette hellige Mysterium.

Det første af disse Forbilleder var Livets Træ, som Herren havde plantet i Paradiset. Det jordiske Paradis betegner den katholske Kirke; Livets Træ forestiller Christus, Kirkens Midtpunkt og alle hans Troendes evige Liv. Dette Træes Frugt var et Forbillede paa Eucharistien, Livets Brød, som er bestemt til i os at nære Troen og Livet i Guds Kjærlighed.

For at bevare Uskyldighedens Tilstand maatte Adam ofte nyde Frugten af Livets Træ, ligesom vi nødvendigviis ofte maae annamme den hellige Communion, for at kunne forblive Gud troe og beskyttede mod Djævelens Fristelser.

Det andet prophetiske Forbillede paa Alterets Sacrament var Melchisedeks og Abrahams Offer. Melchisedek, som Skrivten kalder den Allershøiestes Præst og Jerusalems Konge, fremstillede sig for den hellige Patriark og bragte Gud et sælsomt Offer af Brød og Viin. Derpaa forsvandt han. Melchisedek forestillede Christus, Himlens Konge, som ved Incarnationen skulde blive Menneske, og, inden han vendte tilbage til det himmelske Jerusalem, skulde frembære Eucharistiens Offer under Brødets og Vinens Skikkelser. Abraham fremstiller den troende Christen, Troens Mand, som tilbeder Jesus Christus,

den evige Ypperstepræst og Konge, det hellige Offerlam, den indviede Hostie, offret paa Calvariebjerget til vor Forløsning, men som bestandig boer iblandt os, skjult i Tabernaklets tause Helligdom.

Paaaskelammet er det tredie rørende prophetiske Forbillede paa den hellige Eucharisties Mysterium. Jesus er det Guds Lam, som er offret paa Korset for Verdens Synder og som med sit eget Kjød nærer Israels Folk, d. e. Kirken eller alle Troende. Ved Messeofferet fremstiller Jesus sit Korsoffer for os, og fornyer ved den hellige Communion dette Offers Virkninger, idet han meddeler alle Christne dets Frugter.

Men det meest betegnende af disse prophetiske Forbilleder er dog maaskee Mannaen i Ørkenen. Dette store Mirakel varede 40 Aar; i 40 Aar uafbrudt modtog Guds Folk, som bestod af mere end 2 Millioner Mennesker, hver Dag en overnaturlig Næring fra Himlen, deres daglige Brød, som Sindbillede paa det sande Brød fra Himlen, som er Jesus Christus selv i Alterets helligste Sacrament. Mannaen blev opbevaret i en Guldskaal i Pagtens Ark, i det Allerhelligste i Jerusalems Tempel. Eucharistien bliver ligeledes opbevaret med kjærlig Omhu i vore Alters Tabernakler, der er et langt mere ophøiet Sted end den gamle Pagts Allerhelligste. Himmelbrødet nedlader sig hver Dag til Jorden i det hellige Messeoffer. Enhver Troende kan og burde nære sig dermed og deraf øse Kraft til taalmodig og gudhengiven at bære dette Livs Møie, denne Verdensørkens Besværligheder. Hvor langt anderledes vilde det ikke see ud i denne Verden, hvis alle Mennesker hver Dag værdigt comunicerede, man vilde da allerede her paa Jorden leve i et Paradis!

Vi kunde endnu omtale mange andre Hentydninger til Eucharistien, som ere opbevarede i de hellige Bøger: blandt andre det hemmelighedsfulde Brød, som Englen bragte Propheten Elias, og som gav denne Guds Mand en overnaturlig Kraft til at naae Bjerget Horeb, hvor han

skuede Guds Herlighed efter en uafbrudt Vandring i 40 Dage og Nætter.

Paa denne Maade har Christus, vor Frelser, igjennem 40 Aarhundreder bebudet os den kostbareste af alle sin Kjærligheds Gaver — Eucharistiens h. Sacrament, som er vor Sjæls Føde, vor Svagheds Støtte, vor Glæde, vor Kraft, vort sande Liv, Pantet paa Bestandighedens Naade og paa det salige Liv i Himlen, som venter os efter vor møisommelige Pilgrimsgang her paa Jorden.

Indstiftelsen af Alterets h. Sacrament.

Skjærtorsdag-Aften begyndte vor Herres Jesu Christi Lidelse med, at han indstiftede Alterets h. Sacrament. Han befandt sig i en stor Sal i Jerusalem, hvor han nød Paaskemaaltidet med sine tolv Apostle.

For at foregaae os Andre med et Exempel paa Lydighed, opfyldte Jesus Christus med sine Disciple Mose Lov. Han var Moses' Herre, og dog adlød han ydmygt, for derved at betage os enhver Undskyldning for ei at opfylde vore Pligter. Efter Paaskemaaltidet reiste han sig, tog et Fad fyldt med Vand, omgjordede sine Lænder med et hvidt Linklæde, og toede ydmygt knælende alle sine Apostles Fødder, inden han indstiftede det hellige Sacrament. Hermed vilde han give os forskjællige Vink. Han vilde for det første lære os, med hvilken fuldkommen reen Samvittighed vi bør nærme os Alterbordet, dernæst, hvorledes vi barmhjertigt skulle yde hverandre Tjeneste, hvor dybt de Overordnede af Kjærlighed til Gud bør fornede sig ligeoverfor de Underordnede, betragte dem som deres Brødre og være opfyldte af Velvillie imod dem.

Da Herren havde reist sig op, satte han sig tilbords, omgivet af sine Disciple. Han tog Brødet, velsignede det, og, idet han hævede Øinene mod Himlen sagde han til sine Apostle; „Tager dette og æder deraf, thi dette er mit Legeme.“ Derpaa tog han Kalken, fyldte den med Viin, velsignede den ligeledes og rakte dem den sigende: „Tager og drikker Alle heraf, thi dette er mit Blod, den nye og evige Pagts Blod, som udgydes for Eder til Syndernes Forladelse.“ Derpaa tilføiede han: „Gjører dette, saa ofte som I gjøre det, til min Ihukommelse.“

Ved disse almægtige Ord forvandlede Guds Søn, Verdens Skaber, Brødet til sit Legeme og Vinen til sit Blod, og gav Præsterne Kald og Fuldmagt til at consekrere (d. e. indvie og forvandle) Brødet og Vinen, ligesom han havde gjort. Hver Dag, naar de ved Alteret frembære det h. Messeoffer, gjentage de denne Handling. I Kraft af den Fuldmagt, som Gud har meddeelt dem, forvandle de Brødet og Vinen til Jesu sande Legeme og Blod, saaledes at det kun er Brødets Vins Skikkelser, der findes i deres Hænder paa Alteret, medens Jesus Christus, skjult for vore Blikke, er i Sandhed levende og nærværende som Gud og Menneske.

Hvorledes dette kan skee, det er Guds Hemmelighed, uforstaaelig saavel for Englene som for Menneskene; vi vide blot, at det er saaledes, og det bør være os nok. Vi troe paa Guds Ord, og vi gjøre vel i at troe derpaa. Eucharistien er Troens Hemmelighed; lykkelig den, som troer uden at have seet!

Korskæmperens Død.

Da Ludvig XVI.' Hoved var faldet for Bøddeløxen, og Revolutionens Mænd havde omstyrtet Throne og Alter, da grebe Vendéens Beboere til Vaaben for at forsvare Kongedømmet og Troen. En alderstegen Landboer havde allerede mistet alle sine Sønner i denne hellige Kamp paa den ældste nær. En Dag sagde han til denne: „Rupert, tag dette Sværd og dette Gevær; jeg har baaret dem med Hæder i tidligere Aar; nu har Alderen desværre gjort mig uduelig til Krigstjeneste.“ Sønnen svarede: „Fader, jeg har allerede ofte længtes efter at drage i Kamp for Gud og vor hellige Tro og at døe Martyrdøden ligesom mine Brødre; men, min Fader, betænk: hvem skal pleie Dig og engang staae ved dit Dødsleie, dersom jeg falder i en Træfning?“ — „Gud vil sørge for mig“, var Oldingens Svar, og mine Landsmænd ville ikke forlade mig. Falder Du, da er Himlen din, og, seer jeg saa dit Lig, vil jeg græde Glædes- og Sørgetaarer; Sorgens, fordi jeg har mistet min sidste Søn, og Glædens, fordi jeg har været Fader til Heltesønner, for hvem Tro og Religion vare de høieste Goder. Jeg vil kysse Saa-rene paa dit Bryst; jeg vil bede ved din Grav og snart følge Dig til den anden Verden.“ — Sønnen beviste sig snart som en af de tapreste blandt de mange Tapre, og da Faderen erfarede dette, trillede Glædestaarer ned ad hans gustne Kinder. En Dag, da Rupert kæmpede i de forreste Rækker, blev han saaret i Hovedet af en Fjendes Sværd og segnede bevidstløs til Jorden. Da han atter kom til sig selv igjen og aabnede sine Øine, saa han sig omgivet af Republicanere. Disse sagde: „See, vi have grebet Dig med Vaaben i Haanden. Din Dom er altsaa fældet, dit Liv forbrudt. Du har kæmpet tappert, og vi høiagte Modet selv hos vore Fjender. Derfor skjænke vi Dig og din gamle Fader Livet, men paa een Betingelse. Opfylder Du den, saa ere I begge frelste, hvis ikke, har I forbrudt Eders Liv.“ Den unge Mand befandt sig ikke langt fra sit Fædrenehus og saae i Aanden den ærværdige forladte Olding. En Taare traadte i hans sorte Øie, og hans blege Ansigt bar et levende Vidnesbyrd om hans indre Kamp. Endelig udstødte han de Ord: „Dyrebart er mit eget Liv, men endnu mere dyrebart min kjære Faders. Nævner mig Betingelsen.“ Den fjendtlige Anfører

svarer ham: „Møien er ringe og Betingelsen let at opfylde: Du skal omhugge dette Kors her med denne Øxe. Opgiv dine Landsmænds Overtro! Du vægrer Dig jo ikke ved at fælde et Træ, og hvilken Daarskab er det ikke at lade sig skræmme af et Billede, der er udskaaret af Træ. Betænk endvidere, at dit og din Faders Liv staaer paa Spil! Altsaa modig! Her har Du Øxen; hug dermed til det raadne Træ!“

Rupert tager Øxen og haster med den til Crucifixet. Hans Medfangne skjælve og bortvende forfærdede deres Øine. Ynglingen staaer ved Korsets Fod, svinger Øxen og raaber med høj Røst: „Død for den Frække, som vover at smæde Christi Kors. Indtil det sidste Aandedræt og til den sidste Blodsdraabe vil jeg forsvare Forløsningens Tegn.“ Ved disse Ord flamme hans Øine, og han trænger ind paa den vantro Bande med svungen Øxe. Denne viger i Førstningen tilbage, men griber snart til sine Vaaben, rykker frem igjen og en Nidding gjennemborer den unge Mands Hjerte. Han segner ned, omfavner med sin ene Haand Korset og udaander sin ædle Sjæl.

Et kaiserligt Testament.

Da Carl den Store efter en lang og heldig Regering saae sit Endeligt nærme sig, kaldte han sin Søn Ludvig, den ældste af hans Sønner, til Aachen og med ham Hærens Anførere, Biskopperne og Landets øvrige Store. Den paafølgende Søndag begav han sig i sin kaiserlige Dragt med de Indbudne til „Vor Frue Kirke“, og, efter at han i Forening med sin Søn længe havde bedet ved Altrets Trin, reiste han sig og sagde til Ludvig, sin Efterfølger paa Thronen:

„Du skal fremfor Alt elske Gud og frygte ham og forsvare Herrens Kirke mod de Ryggeløse! Du skal ære Præsterne som dine Fædre, elske dit Folk som dine Børn og føre de Vildfarende tilbage paa Frelsens Vei! Du skal være en Trøster for de Fattige og en Beskytter

for Klostrene! Du skal holde gudfrygtige Tjenere, som haandhæve Retfærdigheden; Du maa ikke afsætte Nogen uden retmæssig Grund eg selv altid vandre ulasteligt for Gud og hele Folket!“

Derpaa svarede Ludvig: „Jeg vil, saa sandt Gud hjælpe mig, udføre Alt, saaledes som Du byder mig!“

Alle Kaisere, som holdt sig dette Bud efterrettelige, have hævet Tydsklands Anseelse blandt Folkene; men alle de, som foragtede det, have styrtet det i Vanære og Ulykke. Dette er Historiens Dom.

Enten—eller.

„Linzer Quartalschrift“ meddeler Følgende: En Janse-nist, som var syg til Døden, vilde ikke lade sig bringe fra sine ukirkelige Anskuelser. Flere Præster gjorde forgjæves Forsøg i denne Henseende. Tilsidst, kom Abbé Lamennais og sagde til ham: „Min Herre, tillad, at jeg forelægger Dem et Spørgsmaal! Enten har De Sandheden — eller De er i Vildfarelse. Lad os sætte det første Tilfælde — at Deres Meninger vare de rigtige; det er ikke Tilfældet, men lad os antage det: De underkaster Dem Kirken og dør. Hvis nu Christus spørger dem: Hvorfor har Du underkastet Dig Kirken? og De svarer: Herre, Du har befalet, at høre din Kirke; jeg vilde være Dig lydige, og derfor har jeg hørt Kirken. Vil da den guddommelige Dommer vel fordømme Dem? Men lad os nu sætte det andet Tilfælde, at De er i Vildfarelse, som De er, og underkaster Dem ikke Kirken og dør. Hvis nu Christus spørger Dem: Hvorfor har Du ikke hørt Kirken, og De svarer: Herre, jeg har fulgt min Overbeviisning: vil De da bestaae for den guddommelige Dommer? Vil Han ikke selv dømme, som Han har befalet os at dømme: „Hvo som ikke hører Kirken, han være for Dig som en Hedning og offentlig Synder?“ (Matth. 18, 17). Hvad synes Dem altsaa at være bedst: at De holder fast ved Deres Meninger og fremturer i Ulydighed

imod Kirken, eller at De i Lydighed underkaster Dem Kirken?" — „Herre“, svarede Jansenisten, „paa den Maade er endnu Ingen kommet til mig.“ Han omvendte sig og døde udsonet med Kirken.

En Sjælesørgers Gravskrivt.

Hvis jeg har gjort, hvad jeg har lært, saa er Himlen min;
 Hvis Du har gjort, hvad Du har hørt, saa er Himlen
 ogsaa din.
 Hvilken Glæde, hvilken Fryd fra Salighedens Kilder rinde,
 Naar Hyrde og Hjord for evigt sig i Himlen finde! Amen.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Forfatningsfests, som skulde afholdes den 3. Juni, er, paa Befaling af Victor Emanuel, bleven udsat. Paa denne Dag indfalder nemlig, som bekjendt, i hele den katholske Verden Høitideligholdelsen af Pius IX.' 50aarige Bispejubilæum. Forfatningsfesten vilde derfor, for den Ligegyldigheds Skyld, med hvilken Italienerne betragte den, blive til en reen Trivialitet. Dette er Grunden til Befalingen. Man veed i Qvirinalet, at man ikke kan concurrere med Pavens Fester.

Frankrig. Flere fremragende Katholiker have indgivet en Adresse til Marchal-Præsidenten og Kamrene til Gunst for den hellige Faders Uafhængighed. Alle liberale Blade fraraade ivrig dette Skridt. Men Katholikerne, som hverken have spurgt Bladene tilraads eller agte at lade sig imponere af dem, underskrive ivrigt Adresserne.

Bern. Ludvig Bissey, i de sidste tre Aar gammelkatholsk Sognepræst i Saignelegier i Jura, er nu efter tre Maaneders Tilbagetrukkenhed og alvorlig Bod bleven løst fra den store Excommunication. Han offentliggjør nu en Skrivelse, hvorved han vil gjøre den Forargelse god igjen, som han ved sit Frafald havde givet de Troende. Skrivelsen lyder saaledes:

„Jeg, Ludvig Bissey, Præst, erklærer herved offentlig, at jeg for bestandig frasiger mig Gammelkatholicismen og fra idag af vender tilbage til den katholske, apostoliske og romerske Kirke. Endvidere erklærer jeg, at jeg underkaster mig de vaticanske Afgjørelser og den hellige Fader, Pave Pius IX., Kirkens ufeilbare Ypperstepræst. Jeg beder Katholikerne i Jura om Tilgivelse og isærdeleshed Beboerne af „Freiberge“ for det slette Exempel, som jeg har givet, ved at slutte mig til det gammelkatholske Schisma, og for Alt hvad jeg ellers har gjort.

Ludvig Bissey.“

Berlin. „Ev. Luth. Kircheng.“ skriver: „I Aaret 1875 have 58 evangeliske Mænd indgaaet Ægteskab med Jødinder, 63 Jøder med evangeliske Kvinder, og otte Ægteskaber ere sluttede imellem Katholiker og Jøder — dette Sidste er dog, i Forbigaaende sagt, en Feiltagelse, da der ikke kan være Tale om Ægteskab imellem en Jøde og en Katholik, da en saakaldt Katholik, som lever sammen med en Jødinde, lever i Concupinat. Ægteskabsskilmisser ere stegne fra 367 i Aaret 1871, 470 i Aaret 1872, 480 i Aaret 1873, 481 i Aaret 1874 til 539 i Aaret 1875. De uægte Børn udgjorde 13 $\frac{1}{3}$ Procent, og af disse uægte Børn døde 52 Procent i det første Livsaar, af de øvrige 34 Procent.

— Preusserne have altid paastaet, at de saakaldte Mailove ikke gaae den katholske Lære for nær. Nu viser get sig, hvor sandt det er. Det er katholsk Lære, at Paven har fuldstændig Jurisdiction over alle Biskopper og Præster. Men en Domherre i Posen er nylig faldet fra Kirken og har indgaaet et saakaldet borgerligt Ægteskab. Paven har derfor excommuniceret ham; men den Herre, der tilsendte den Frafaldne Excommunicationsdecretet, er derfor bleven straffet med tre Maaneders Fængsel. Overtribunalet, til hvilket Sagen var bleven appelleret, erklærer nu, at efter de preussiske Love er Pavens Jurisdiction selvfølgelig udelukket i Preussen. Dog lad de Herrer gjøre, hvad de lyster, saalænge deres Magt varer! Langt

bedre havde det været for Preussen, naar det havde lagt sig en Deputerets Ord paa Hjerte, som denne udtalte den 14de Mai 1873 paa Landdagen i Berlin: „Værer overbeviste om, mine Herrer: Paven bliver, hans Autoritet er skreven i Katholikernes Hjerter og Samvittigheder; værer overbeviste om, at, naar en Biskop eller Præst eller Kirketjener bliver afsat af Paven, saa er han afsat og vedbliver at være afsat for alle Troende i den katholske Kirke, om saa hele Rigsarmeen stod bag dem for at beskytte dem.“

England. Den sidste pavelige Allocution, hvori Pius IX. foreholder den italienske Regering dens brutale Voldsgjerninger og underfundige Agitationer imod Kirken og den hellige Stol, og som han har tilstillet alle Regeringer, finder et lydeligt Echo i hele England. Selv Blade, som staae Katholicismen fjernest, underkaste Victor Emanuels Regering en skarp Kritik, idet de betegne Pavens Situation som utaaelig. Den nye Lov „mod Præsteskabets Misbrug“ mene de, gaaer ud paa at nedværdige Paven til at være den italienske Regerings Huuscapellan. Saaledes ytrer „Times“ og „Pall Mall Gazette“ sig. Det irske Parlamentsmedlem O'Clery har gjort Regeringen opmærksom paa den truende Fare, der kommer fra Italien; og de ministerielle Blade drøfte dette Spørgsmaal alvorligt og komme til det Resultat, at, ligesom i Tydskland og Frankrig, saaledes gjør sig ogsaa i Italien den katholske Følelse mere og mere bemærkelig og styrkes, samt at Tory-Partiet i England følger denne Bevægelse med Sympathi, fordi den er eminent konservativ. Hvad siger Hr. Gladstone og hans Venner i alle Lande dertil?

America. Det katholske Episcopat i America tæller for Tiden syv Convertiter blandt sine Medlemmer, nemlig Ærkebiskopperne Baylay af Baltimore og Wood af Philadelphia, Biskopperne Doyle af Harford, Becker af Wilmington, Gilmaur af Cleveland, Rosecrans af Columbus og Wadhams af Ogdeburg.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 13. Mai. 6. Søndag efter Paaske. — 14. M. Antoninus, Biskop. 15. Ti. Isidor, Bekj. 16. O. Johannes af Nepomuk, Martyr. 17. To. Octav af Christi Himmelfart. 18. F. Erik, Konge og Martyr.

Løverdagen den 19de Mai. Vigilie til den h. Pintsefest. Fastedag. Kl. 8 Prophetiernes Læsning. Døbevandets Indvielse, Litani til alle Helgener, Høimesse.

Søndagen den 20. Mai. Pintsefest. Efter den h. Messe Kl. 8 vil Confirmationens Sacrament blive meddeelt i Sct. Ansgars Kirke. Høimessen begynder Kl. 10½.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
- „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
- „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
- „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

- Efter m. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke
- „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
- „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
- „ 7¼ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 20.

Søndagen den 20de Mai.

1877.

Indhold: Actstykker angaaende den russiske Forfølgelse af den
græsk-unerede Kirke i Polen. Om vor Herres Jesu Christi
virkelige Nærværelse i den h. Eucharisti. Endnu et Par
Ord om det h. Sacrament. De pavelige Audientser. Ind-
bydelse.

**Actstykker angaaende den russiske Forfølgelse af
den græsk-unerede (katholske) Kirke i Polen.**

(Sluttet.)

12. Mansfield til Lord Derby. Warschau, 29. Jan.
1875. Generalconsulen beretter om „Masseindtrædelserne“
som bleve iværksatte „ved forskjellige Midler, blandt hvilke
Mishandling danner et ikke ringe Element“. I nogle
Menigheder bleve de Opsætsige grebne og landsforviste
til Siberien; de Øvrige gave efter, da de saae, at alle
deres Eiendele bleve ødelagte eller røvede af Kosakkerne.
Paa et Sted, som Mansfield udhæver som Exempel, pry-
ledes Bønderne saalænge, at Militairlægerne erklærede,
at flere Slag vilde true deres Liv. Derpaa bleve de med
Vold drevne igjennem en halvtilfrossen Flod, i hvilken
de gik i Vandet indtil over Hofterne. Imellem to Rækker
Soldater dreves de ind i Sognekirken og bleve tvungne til
at underskrive et Bønsskrift til Czaren. Ved Udtrædelsen
af Kirken raabte de: „I kunne gjerne kalde os for Ortho-
doxe, men vi blive alligevel ved vorre Fædres Tro!“

Efterat Bønskrivterne vare blevne underskrevne, blev et Antal Bønder tvunget til at overbringe dem til Myndighederne og meddele Ærkebiskoppen deres Underkastelse. „Disse Forholdsregler ligne meget dem, som imellem 1835 og 1838 iværksattes i Lithauen, da over 1,000,000 unerede Grækere bleve drevne over til Orthodoxien ved gode og onde Midler.“ Med Hensyn til de officielle russiske Paa-stande om, at de romersk-katholske Katholiker havde forsøgt paa at faae Uniterne over til deres Kirke, bemærker Mansfield: „Denne Historie maa modtages med Varsomhed.“ Præsterne vare nemlig allerede dengang saadanne Folk, som havde underkastet sig de russiske Forskrifter. De oprindelige Præster vare allerede for flere Aar siden blevne erstattede ved andre, som havde antaget „de Reformer, som Regeringen ønskede“. Men endvidere troer Mansfield; at de romersk-katholske Præster fra Begyndelsen af havde anseet Sagen for „altfor kritisk“, til at de havde skullet vove at gjøre nogen Indflydelse gjældende. Der gives overhovedet kun faa romersk-katholske Præster i de unerede Districter, og disse faa blive skarpt bevogtede og vide derfor vel, at end den sagteste Hvisken om noget Saadant kunde bringe dem til Siberien paa Livstid, saa at det synes aldeles usandsynligt, at de kunde have udøvet noget Tryk og „i Sandhed behøvede Bøndernes haardnakkede Fanatisme ingen ny Tilskyndelse.“

13. Mansfield til Lord Derby. Warschau, 10. Febr. s. A. Iblandt dem, som have underskrevet Bønskrivtet om Optagelse i den schismatiske Kirke, hersker stor Gjæring og Ophidselse. De erklære, at de ikke have vidst, hvad de underskreve og holde ikke deres Underskrift for bindende. De Afsendinge, som havde overgivet Bønskrivtet, bleve mishandlede ved deres Tilbagekomst. Poperne havde derpaa paakaldt vedvarende Beskyttelse af Politiet. Kosakcontingentet var blevet betydeligt forøget. Consulen troer, at Regeringen har opnaaet et Resultat. Nogle Slægtled ville gjøre Modstand, men i 30 Aar vil Alt være godt orthodox.

14. Lord Loftus til Lord Derby. Petersborg, 16de Febr. s. A. I „Journ. de St. Petersbourg“, som Loftus sender til London, berettes om Modtagelsen af en Deputation af de „Omvendte“ hos Kaiseren.

15. Lord Loftus til Lord Derby. Petersborg, 13de April. s. A. Ambassadeuren sender atter nogle Beretninger i „le Nord“, indeholdende Skrivelser fra Grev Wladislaus Plater til flere Aviser, en lang Artikel af „Golos“ og en Artikel af „Monde“.

16. Mansfield til Lord Derby. Warschau, 24de April. s. A. „Omvendelserne“ tiltage betydeligt i Omfang. Endnu 250,000 Uniter i Gouvernement Lublin ere gaaede over til den national-russiske Kirke. De faa romersk-katholske Præster blive fjernede fra de „omvendte“ Egne, skjøndt de forholde sig meget forsigtigt.

17. Mansfield til Lord Derby. Warschau 10de Mai s. A. Samtlige unerede Grækere ere nu gaaede over til Statskirken med Undtagelse af omtrent 20,000 i Gouvernementerne Siedlce og Lomza, og ligeledes med Undtagelse af den Warschauer Menighed paa omtrent 2000. Den religiøse Ophidselse giver sig nu Luft i Vidundere.

18. Mansfield til Lord Derby. Warschau, 14. Febr. 1876. Omtrent 400 ustyrlige Uniter ere blevne transporterede til Cherson. Dersteds skulle de anbringes i orthodox-russiske Landsbyer og det en uneret Familie i hver schismatisk Landsby.

19 og 20. Lord Loftus tilsender Lord Derby følgende Beretning fra Viceconsul Webster i Cherson, som blev ham oversendt ved Generalconsul Stanley i Odessa. De hertil deporterede Uniter blive strengt holdte og maae hugge Steen. Det er omtrent 600 Personer, alle gifte Mænd, som med Vold ere revne bort fra deres Familier. Familien — Kone og Børn — blive hjemme med Kosakker som Vogtere.

21. Stanley til Lord Derby. Odessa, 17. Novbr. s. A. Generalconsulen sender et Rescript af Indenrigsministeren,

ved hvilket Meddelelsen af de h. Sacramenter ved romersk-katholske Præster paa det Strængeste bliver forbudt.

Disse ere de Actstykker, som stille Russernes Iver for de Christne i deres sande Lys. Men for bedre at kunne bedømme dem, henviser vi til følgende Udtalelser af Grev Wladislaus Plater, som i en lang Aarrække har opbudt Alt for at mildne de ulykkelige Katholikers Skæbne, naturligviis uden Resultat. Han skriver:

„I sex Aar har Polen forgjæves opløftet sin Røst for at protestere imod de Grusomheder, som ere blevne udøvede i Podlachien og endnu ikke ere ophørte. I sex Aar er denne barbariske Fremfærd bleven offentliggjort, og de saakaldte frivillige Overgange til den russiske Kirke belyste. Imidlertid vedblive de russiske Blade med stor Frækhed at paastaae, at Indbyggerne af Podladchien nød fuldkommen Samvittighedsfrihed, men at man ikke kunde afholde dem fra at afsvørge Katholicismen. Ja endog liberalsindede Organer i forskjellige Lande have gjort sig til Echo for disse falske Beretninger. Endelig har Sandheden brudt sig Bane, idet officielle Documenter ere offentliggjorte af den engelske Regering, som stadfæste Barbarierne, Pinslerne, Hudstrygelses og Slagterierne, Beboernes Ødelæggelse, deres Lidelser i Fængslerne og massevis Landsforviisning.

Skulde Rusland alligevel være i Besiddelse af det beklagelsesværdige Mod, at benægte disse Kjendsgjerninger i det Øieblik, hvor det foregiver at udfolde sin Fane til Beskyttelse af de Christne i Orienten, af Nationaliteten og Samvittighedsfriheden? Vil Rusland endnu vove at paastaae, at alle disse Anker ere „opfundne af Polakkerne?“ Allerede for flere Aar siden havde Hr. Jewell, de Forenede Stater i Americas Repræsentant i Rusland, indsendt en Rapport til sin Regering, og deri skildret den Grusomhed, hvori Russerne gjorde sig skyldige i Podlachien; nu stadfæste de engelske Depescher alt dette. Verden vil nu ikke længere kunne tillukke Øret for Sandheden, og den fornærmede Menneskehed vil komme til sin Ret.“

Denne sidste Bemærkning syntes os rigtignok at være lidt sanguinsk, i det mindste for Tiden. Thi Bladene skulle nok vogte sig for at omtale de russiske Grusomheder. Thi de ere jo rettede imod Katholiker; og de russiske Diplomater skulle nok sørge for, at Sandheden bliver skjult, og at Verden troer paa Russernes Begeistring for de Christne, isærdeleshed da man ikke har Leilighed til at undersøge Sagen paa det Sted, hvor Begivenhederne foregaae.

Om vor Herres Jesu Christi virkelige Nærværelse i den hellige Eucharisti.

Kirken lærer os altsaa, at under det hellige Messeoffer forvandles Brødet og Vinen i Præstens Hænder til Jesu Christi Legeme og Blod, saaledes at der, som vi alt have sagt, under Forvandlingen ei mere findes enten Brød eller Viin paa Alteret, men alene Jesus Christus, skjult under Brødets og Vinens Skikkelse.

Dette hemmelighedsfulde Brød, som altsaa virkelig er Jesus Christus selv, er det som de Christne kalde Eucharistien eller det allerhelligste Sacrament.

Hvilket stort og ufatteligt Under, hvilken dyb Hemmelighed! Men er det nu ogsaa ganske vist, at vi ei have ladet os føre bag Lyset? Er det virkelig muligt, at Jesus Christus selv er tilstede i det hellige Sacrament?

Ja dette er muligt, og det behøver intet andet Beviis end Frelserens eget guddommelige Ord.

Jo mere uudgrundelig denne Hemmelighed er, desto mere fordrer Guds Søn en ubetinget fast Tro af os, og desto tydeligere maatte han belære os derom. Det har han ogsaa gjort, og hans Ord angaaende sin sande Nær-

værelse ere saa klare og tydelige, at Protestanterne i 300 Aar forgjæves have dreiet og vendt dem, for at udslette deres Betydning. Lad dem blot aabne Evangeliet! Vor Herre Jesus Christus taler to Gange om Sacramentet, den første Gang, omtrent et Aar før sin Død, for at forjætte det, den anden Gang for at indstifte det.

Om Forjættelsen taler Apostlen Johannes i sit Evangeliums sjette Capitel. Herren opholdt sig dengang ved Bredden af den galilæiske Sø, hvor han paa en underfuld Maade havde bespiist fem Tusinde Mennesker med fem Brød. Disse Brød, som paa en saa vidunderlig Maade formeredes i Apostlenes Hænder, medens disse, ifølge deres Herres og Mesters Befaling, uddeelte dem til Folket, vare et Tegn og ligesom en factisk Propheti om det levende og hemmelighedsfulde Brød, som disse samme Apostle og senere deres Efterfølgere, Præsterne, engang skulde uddele blandt det christne Folk. Henrykte og fulde af Beundring over dette Mirakel, sagde Jøderne til hinanden: „Dette er isandhed den Messias, hvis Komme vi have ventet paa.“

Da sagde Herren til dem: „Tragter ikke efter den forgængelige Næring, men efter den, som vedvarer til et evigt Liv. Denne Næring vil Jeg, Menneskets Søn, give eder fra Gud min Fader. Det som Gud forlanger af eder er, at I skulle troe paa den, som han har udsendt. Men jeg har allerede sagt eder: I have seet Mig. og dog ville I ikke troe.“

Da Jøderne nu sagde: at deres Fader Moses fordem havde givet dem Mannaen, og at dette underfulde Tegn havde beviist hans guddommelige Sendelse, svarede Jesus dem: „Sandelig, sandelig siger jeg eder: Ikke Moses har givet eder Brød fra Himlen, men min Fader giver eder det sande Brød fra Himlen. Thi Guds Brød er det, som kommer fra Himlen og giver Verden Liv.“

Jøderne knurrede ligesom de Vantro endnu gjøre, men Jesus sagde til dem: „Knurrer ikke, thi sandelig siger jeg eder: hvo som troer paa mig, skal have det

evige Liv; jeg er Livets Brød. Eders Fædre have spist Ørkenens Manna, og de ere døde, men her er det Brød, som er kommet ned fra Himlen, og Enhver som nyder deraf skal ikke døe. Jeg er det levende Brød fra Himlen; hvo som æder deraf skal leve evigt. Men det Brød, som jeg vil give, er mit Kjød, som skal give Verden Liv.“

Men Jøderne knurrede endnu mere og sagde: „Hvad er det dog han siger, hvorledes kan han give os sit Kjød at æde“? og de vilde ikke troe.

Dog Jesus Christus forsikrer dem paany, at han vil give dem et Brød, som er hans Legeme og Blod, et Brød, som er Ham Selv, og at man maa nyde dette levende Brød for at blive regnet blandt hans Disciple.

Dette forsikrer han med følgende Ord: „Sandelig, sandelig siger jeg eder: Dersom I ikke æde Menneskets Søns Kjød og drikke hans Blod, have I ikke Livet i eder; hvo som æder mit Kjød og drikker mit Blod, skal have det evige Liv, og jeg vil opvække ham paa den yderste Dag. Thi mit Kjød er isandhed en Spise, og mit Blod isandhed en Drik; hvo som æder mit Kjød og drikker mit Blod, bliver i mig og jeg i ham. Dette er Brødet fra Himlen, og den som æder deraf skal leve evigt.“

Det er umuligt at tale tydeligere. Ikke destomindre var der flere af hans Tilhørere, som forbleve vantroe.

„Dette er jo afsindigt“, raabte de, „hvem kan troe en saadan Tale?“ Og de forlode Jesus ligesom siden alle de have gjort, der ligeledes nægte Jesu Christi sande Nærværelse i Eucharistiens Brød, og som ved Luther, Calvin og deres Disciple have ladet sig skille fra Jesus Christus.

Men Jesus taber ikke Fatningen, fordi Mange af dem, der hidtil havde fulgt ham, nu forlode ham. Uagtet han nærer en uendelig Kjærlighed til Menneskene, trænger han dog ikke til deres Hyldest; han nøder Ingen til at troe paa sig. Jesus vendte sig derfor til sine Apostle og sagde med Veemod til dem: „Ville I ogsaa forlade mig?“

Da var det, at den h. Petrus kastede sig ned for hans Fødder; og fra hans Læber eller rettere sagt fra hans Hjerte strømmede de Ord, fulde af Tro, Lydighed og Kjærlighed, som senere alle katholske Aarhundreder have gjentaget:

„Herre, til hvem skulle vi gaae hen? Har Du ikke det evige Livs Ord? Vi troe og bekjende, at Du er Kristus, Guds Søn?“

Sandelig, der behøvedes ikke mere for at overbevise en ærlig og oprigtig Natur, og dog ere Jesu Christi Ord ved Eucharistiens Indstiftelse maaskee endnu tydeligere end Forjættelsen om den.

Det var Sjærtorsdag, Aftenen før Herrens Lidelse. Jesus havde spist Paaskelammet med sine Apostle. Da reiste han sig, tog Brødet i sine hellige Hænder, hævde Øinene mod Himlen, velsignede Brødet, brød det i tolv Stykker, rakte det til Apostlene og sagde: „Tager og æder Alle heraf; det er mit Legeme. Derpaa tog han Bægeret eller Kalken, heldte Viin deri, velsignede den og rakte sine Disciple den sigende: „Tager og drikker Alle heraf; det er mit Blods Kalk, den nye og evige Pagts Blod (en Troens Hemmelighed), som skal udgydes for eder og Mange til Syndernes Forladelse.“

Derpaa tilføiede han de øvrige vægtfulde Ord, med hvilke han gav Apostlene og deres Efterfølgere (Biskopperne og Præsterne) Fuldmagt til at gjøre det Samme, som Han nu havde gjort, nemlig at forvandle Brødet til Hans Legeme, og Vinen til Hans Blod: „Saa ofte som I gjøre dette, gjører det til min Ihukommelse.“

„Dette er mit Legeme; dette er mit Blod.“ Kan der vel tales tydeligere? Skulde man vel tænke sig det muligt, at der gives Christne, som efter dette Udsagn af Jesus Christus have vovet at sige, at Christi Legeme ikke isandhed er nærværende i Eucharistien? Og dog er det virkelig Tilfældet.

Der er et Billede, hvorpaa Christus er fremstillet

midt imellem Luther og Calvin, de to Hovedrepræsentanter for Protestantismen.

Luther paastod jo, som bekjendt, at det hellige Sacrament indeholdt paa eengang baade Brød og Jesus Christus.

Calvin gik endnu videre og sagde, at Christus var slet ikke nærværende, men Brødet kun et Symbol paa hans Legeme. Som om et Stykke Brød kunde være Symbol paa et levende Legeme! Enhver af disse tre Personligheder holder Eucharistiens Brød i Haanden, og under hver af dem findes følgende Indskrivter. Under Calvin staaer: „Dette er ei mit Legeme, men fremstiller kun mit Legeme.“ Under Luther: „Dette er Brød og tillige mit Legeme.“ Under Christus: „Dette er mit Legeme.“ Derpaa staaer under dem alle Tre:

„Hvem har Ret?“

Hvad mig angaaer, saa holder jeg med den gode Gud, om det end ogsaa mishager Luther, Calvin og alle Andre, og jeg erklærer høit og lydeligt med Conciliet i Trient: „Jeg troer og bekjender, at Jesus Christus isandhed, virkelig og væsenlig er tilstede i Eucharistiens hellige Sacrament; den som troer anderledes er ingen Christen!“

Endnu et Ord om det hellige Sacrament.

Jeg har endnu et Ord at sige om denne ophøiede Hemmelighed, Midtpunktet for hele den christne Religion og Kilden til al vor Guds frygt og Andagt.

Ligefra Apostlenes Tid havde man i hele Christenheden bestandig troet og lært, at Eucharistien var Jesu Christi sande Legeme, skjult under den consekrerede Hosties Skikkelse. For omtrent 300 Aar siden fremstod

der først i Tydskland, derefter i Schweits og siden i Frankrig Mænd, der forkastede og bekæmpede denne af hele den christelige Fortid eøndrægtigt bekjendte Tro, og erklærede med en hidtil uhørt Anmasselse, at hele Christenheden hidtil havde befundet sig i en stor Vildfarelse, at de alene havde mere Indsigt og Forstand end alle den christelige Oldtids store Kirkelærere tilsammen, og at Eucharistien ikke var Jesu Christi sande Legeme. Iøvrigt fremkom de ikke med nogensomhelst Beviser eller Grunde til at støtte denne deres Paastand med. De sagde og troede dette, fordi det nu eengang saaledes behagede dem, og fordrede, at man skulde troe dem, fordi det var deres Villie. De kaldte dette Tankens Frihed!

Men Solen forsvinder ikke, fordi det behager en Forrykt at benægte dens Existents, og hine Mænds Gudsbespottelser forandrede ikke de guddommelige Indstiftelser. Skjøndt Jesus blev forhaanet og miskjendt, bespottet og korsfæstet, var han dog ligefuldt den sande Gud. Saaledes er ogsaa det h. Sacrament, skjøndt fornægtet og miskjendt af alle Ikkekatholiker, dog bestandig Herrens sande Legeme. Jesus tier og taaler Alt, skjult i Tabernaklet, ligesom han fordm taug og taalte Alt foran Caiphas, foran Herodes og paa sit blodige Kors.

„Gaa ud af Tabernaklet, stig ned paa Alteret, saa ville vi troe paa Dig!“ Saaledes tale de Vantroer til den i det hellige Sacrament skjulte Jesus. „Stig ned fra dit Kors, hvis Du er Guds Søn og Israels Konge“, raabte jo allerede de pharisæiske Gudsbespottere paa Calvariebjergtet.

De, som ikke ville troe paa Christi Nærværelse i Eucharistien, blot fordi de ikke kunne forstaae denne Hemmelighed, og fordi det behager dem at forkaste den, ligne Phariseerne, som ikke vilde troe, at Jesus var Guds Søn, blot fordi de ikke kunde forstaae, at Gud tillige kunde være Menneske.

Apostlene og de troe Disciple troede paa Jesu Guddommelighed, uagtet den ei lod sig sig tilsyne, blot fordi

Jesus med guddommelig Myndighed erklærede, at han isandhed var Gud, og fordi han bekræftede sin Erklæring med Mirakler.

Som Sønner af Apostlene og de første Troende troe vi, ligesom de, paa Jesu ufeilbare Udsagn; vi vide, at han er den sande Gud, og naar vi høre de Ord udtale: „Dette er mit Legeme“, saa troe vi ydmygt, at under Brødets Skikkelse er Herrens, den menneskevordne Guds Legeme isandhed nærværende. Vi troe dette uden at see det, uden at kunne forstaae det, og vi regne os blandt dem, som Jesus selv har erklæret for salige, da han sagde til Thomas: „Thomas, Du troer, fordi Du seer. Salige ere de som troe uden at see.“

Den sunde Fornuft maa her mere end alle lærde Granskninger overvinde alle Vanskeligheder. Jesus, Guds evige Søn, siger, idet han i Fred og Kjærlighed byder os det hemmelighedsfulde Brød: „Dette er mit Legeme.“ Kan saa den, som vover at sige det Modsatte af hvad Christus siger, være en Christi Tjener?

Og hvad er det da, som den katholske Kirke lærer os om dette Punkt? Den lærer os simpelthen det Selvsamme, som Jesus selv udtalte ved sin hellige Nadvere. Den siger, at Eucharistien er Jesu Legeme: Jesus selv, der som sand Gud og sandt Menneske vedbliver at bo iblandt os i denne Kjærlighedens Hemmelighed, ligesom en Fader i sin Familiekreds, som en Konge blandt sine Undersaatter, som en god Hyrde hos sin Hjord. Den lærer, at Eucharistien ligesom Menneskevordelsen er en guddommelig og ubegribelig Hemmelighed.

Den første Bespottelse af Eucharistien kom fra den ugudelige Judas, og om ham ere de Ord sagte: „Det havde været bedre for ham, om han aldrig var bleven født.“ Naar vi betragte dem, som med Forsæt søge at ødelægge Troen paa det hellige Sacraments Hemmelighed i de Christnes Hjerter, Troen paa det Mysterium, som meest levende aabenbarer Jesu uendelige Kjærlighed for vore Sjæle, betages vi uvilkaarligt af en smertelig Uvillie.

De indgyde os den samme Kummer og Medlidenhed, som gjennemstrømmede Jesu Hjerter i Oliehaven, da han saae sig Ansigt til Ansigt med ham, som først bespottede Eucharistien. „Amice, ad quid venisti? Min Ven, hvorfor er Du kommen?“

De pavelige Audientser.

Audientserne hos den h. Fader ere altid et stort Skue. Selve Modstanderne nødes til at indrømme det. „Voce della Verità“ giver en Skildring af en saadan Audients, som udentvivel vil interessere vore Læsere, hvorfor vi tillade os at meddele samme.

Det er Middag. Allerede ere Forværelserne opfyldte med Mennesker. Ved Siden af en Missionær fra Japan eller Australien seer man Officerer fra de forenede Stater i America, England eller Frankrig. Denne Herre her i simpel Selskabsdragt er en gammel Minister, som har seet andre Hoffer og derfor har Stof til Sammenligning. Ved hans Side staaer en Lærd, som har tilbragt sit Liv med Studier og maaskee her for første Gang føler, at Studium og Videnskab ere forfængelige og Stykkeværk, medmindre de blive gennemlyste og gennemvarmede af Troen. Lidt længere borte staaer en ung Mand, Søn af en berømt engelsk eller fransk Familie, som rørt kysser den Haand, der faderlig velsigner i Guds Navn. I andre Sale seer man fattige Landboere eller Kunstnere; thi Ingen bliver Adgangen nægtet, heller ikke de Anderledes-troende. Først for nogle Dage siden kyssede to Geistlige af den engelske Kirke den h. Faders Fødder med Rørelsens Taarer i Øinene. Til dem henvendte Pius IX. Christi Ord: „Kommer til mig“ etc. og fortolkede dem med den Hjertelighed, som er saa vel bekjendt. Men Alt dette er kun et Præludium. Efter Forværelserne komme Loggierne, disse forbausende Loggier, som Tiden havde fordærvet, men som Pius IX. lod fornye ved Consoni og Montavani. De oplivedes igjen under disse Mesteres

Pensler, disse Værker af Giovanni da Udinos og Raphaels Skoler. Hundrede og halvtredsindstyve eller to hundrede Personer staae her næsten hver Dag tæt ved hverandre i to Rækker. Thi det Første, efter hvilket næsten Enhver, som kommer til Rom, længes, er ikke Pantheon, ikke Colosseum, ikke St. Peter, men Pio nono. Deri, gjør hverken Fædreland eller Stand, ja næppe Troen en Forskjæl. Saa kommer Nobelgarden og Hoffets Prælater, og derpaa, omgiven eller fulgt af Cardinaler, den hellige Fader. Hvert Knæ bøier sig til Jorden; Alles Øine rettes paa det ophøiede Ansigt. Det længe nærrede Ønske, som har draget Mange fra den anden Side af Havet hertil, er opfyldt. Næsten Alle have Rosenkrandse, Medailler, Kors o. lign. for sig selv eller for Andre mindre heldige, som ikke kunne være tilstede. Den h. Fader underholder sig nogle Øieblikke med hver af de tilstedeværende Familier. Denne er en belgisk, man seer det paa den dybe Rørelse, som næsten gjennembrøder alle Ærefrygtens Skranker. Ved Siden af den en fransk og tæt ved den en tydsk fra Rhinen eller fra Westfalen, hvis Sønner maaskee stødte sammen med den franskes paa Lothringens blodige Valpladser. Men her hører Striden op; her gives der ikke Franskmand eller Østerrigere, ikke Tydskere eller Italienerne: her er det fælleds Hjem, her neutral Grund, paa hvilken kun Christus og hans Statholder hersker. Sprogene ere forskjællige, men Troen den samme. Eller om den er forskjællig, saa faaer dog Luthers eller Henrik VIII.' Værk et Stød, der ryster det dybt og ofte kuld-kaster det. Der er i Virkeligheden her en anglicansk Geistlig med Hustru og Sønner, der rørte bede om den h. Faders Velsignelse, som deres Ritualbøger fordømme. Derefter komme andre Familier fra Indien, Brasilien, Peru, Canada, Californien, New-York, Constantinopel, Australien, fra alle Egne af Europa, og, Gud skee Lov, ogsaa fra alle Italiens Egne, som man paa en daarlig og forfængelig Maade søger at berøve Paven. Ved Siden af en katholsk-engelsk Ingenieur, som havde ledet Bygningen af den store Jernbane fra Bombay igjennem det indiske Fastland, staaer en protestantisk Læge fra San Francisco, som der har lært at skatte og beundre de barmhjertige Søstre. Ved hans Side staaer en Professor ved Ingenieurernes Universitet i New-York, og lidt længere borte en Familie fra Melbourne i Australien, hvor der for tredive Aar siden var fyrretyve katholske Familier, medens nu deres Tal

beløber sig til fire tusinde Familier. For Alle og Enhver har den h. Fader Ord fulde af Venlighed og Kjærlighed, mangfoldige Ord, men dog ikke forskjællige, fordi de alle ere oplivede af een høi Tanke. Og naar da Omgangen er fuldendt og der er blevet sagt et Ord til hver Maud, til hver Kvinde og til hvert et Barn, et Ord, som man aldrig glemmer hele sin Levetid, saa stiller Paven sig midt i Forsamlingen og holder her sædvanlig en fransk Tale, for at kunne forstaaes af Alle. Han erindrer om høie Pligter og vor evige Bestemmelse. Disse livlige og dybtføjte Ord, disse hellige Tanker blive hørte af Mængden i lydløs Taushed. „Husker“, sagde han for nogen Tid siden, „at Livet er kort, at vi her ikke have et blivende Sted, men kun et kort Ophold. Gid Eders Liv maa være et saadant, at den sidste Time finder eder rede.“ Og naar han da har meddeelt Velsignelsen, saa reiser Mængden sig med bevægede Miner og tilvisse ikke sjældent med et forandret Indre. Vi troe virkelig, at Pius IX., ogsaa uden at forlade Vaticanet, udøver sin Apostelgjerning i en storartet og omfattende Maalestok.

Hvo skulde have tænkt det?!

Saaledes skrev for 50 Aar siden en troende Protestant, den bekjendte Lærde, G. H. Schubert, da han havde overværet den stille Uges Høitideligholdelse i Rom.

„Da jeg i St. Peterskirken Basilica“, skriver han, „læste Jesu Lidelseshistorie, den ligesaa jævne som gripende Skildring af hans Død, saa slog den Tanke mig, at de, som havde dømt Frelseren til Døden, havde været Romere, og at det var romerske Soldater, som førte Forløseren til Golgatha og holdt Vagt ved Korset. Hvad vilde hine Romere vel have svaret den, som havde sagt: I Borgere af Rom, som have reist Templer for alle Guder og Paladser for eders Cæsarer paa eders evige Stads sy Høie, hører: Denne Jesus, som I have ladet døe Morderens og Røverens vanærende Død, Han vil engang alene tilbedes i eders Pantheon, og alene beholde sine herlige Templer i eders Roma, naar eders capitolinske Jupiters, eders Minervas og Venus' Templer forlængst ville være ødelagte og sammenstyrtede. Man vil tage Steen, Søiler og Malm af eders Helligdomme og deraf bygge Templer til Ære for Ham, som eders Hænder have hudstrøget og naglet til Korset. Og den Discipel, Simon Petrus ved Navn, som svag og frygtsom tre Gange havde fornægtet sin Herre og Mester, han vil komme til eders

By og forkynde Jesu Christi Gjæringer. Eders Medborgere ville ombringe ham, eders Høi Janiculus vil blive hans Golgatha; men den samme Simon Petri Efterfølgere ville blive ved at forkynde den korsfæstede Gud, og disse Efterfølgere ville sidde paa eders Cæsarers Throne! Man vilde have leet ad et Menneske, som paa Korsfæstelsens Dag havde talt saadanne Ord, man vilde have leet ad ham som en Afsindig, efter at have korsfæstet ham som en Gudsbespotter.“ Dette er sandt. Christus og hans Statholder have beseiret Verden og de ville paany seire over Vantro og Vrangtro, om man end nok saa meget og nok saa længe bekæmper den katholke Kirke!

Indbydelse.

Hs. Eminence Cardinal Franchi har lovet at ville overrække den h. Fader den af Katholikerne i Danmark og Sverrige undertegnede Lykønskings-Adresse paa selve Jubeldagen den 3die Juni. (Jfr. „Nordisk Kirketidende“ Nr. 12. S. 179.)

For at de i Adressen udtalte ædle Følelser kunne erholde et værdigt og fælleds Udtryk iblandt os paa Festdagen selv, indbyder jeg alle Troende i Præfecturet til at hædre den førstkommende 3die Juni ved en særdeles andægtig og talrig Deeltagelse i den høitidelige Messe og Aftenandagt, som de Høiærværdige Herrer Geistlige bedes at ville foranstalte med Afsyngelsen af den Ambrosianske Lovsang og Oratio pro Papa foran det udstillede Allerhelligste; hvor de stedlige Forhold ifølge dHH. Geistliges Skjøn tillade det, giver jeg gjerne mit Minde til, at det Allerhelligste forbliver udstillet til offentlig Tilbedelse fra den sidste h. Messe indtil Aftenandagten.

Hvo som paa selve Jubeldagen hører den h. Messe og værdigt communicerer, kan derved paa de vanlige Vilkaar deelagtiggjøres i en fuldkommen Aflad, der ogsaa kan tilvendes de Afdøde.

Den Beredvillighed, hvormed de Troende have undertegnet Gratulations-Adressen, lader mig haabe, at de med Redebonhed ogsaa ville følge nærværende Indbydelse og

saa værdigt som muligt høitideligholde en Fæst, der ikke blot er sjælden men ligefrem enestaaende i vor h. Kirkes attehundredeaarige Historie og derfor medrette hilses og fejres med ualmindelig Glæde og Jubel af vore Troesfæller i alle fem Verdensdele.

Kjøbenhavn, d. 18. Mai 1877.

H. Grüder,
apostolisk Præfect for Danmark.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 20. Mai. Den Helligaands Sendelse. 1. Pintsedag.

I Sct. Ansgars Kirke meddeles efter den h. Messe Kl. 8 Confirmationens Sacrament. Kl. 10½ holdes Levitmesse med Prædiken.

Mandagen den 21. Mai. 2. Pintsedag. Gudstjenesten holdes som paa Søndagene. — 22. Ti. Venantius, Martyr. 23. O. Fæstetage. Ubald, Biskop. 24. To. Maria de Christnes Hjælp. 25. F. Fæstetage. Gregor VII., Pave. 26 L. Fæstetage. Philippus Neri, Bekj. og Ordensstifter.

Onsdagen d. 23., Fredagen d. 25. og Lørdagen d. 26. Mai ere Tamperdage og derfor befalede Fæstetage.

Søndagen den 27. Mai. Den allerhelligste Treenheds Fæst.

Søn- og Fæstetags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
- „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
- „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
- „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke
- „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
- „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
- „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
„ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Qvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 21.

Søndagen den 27de Mai.

1877.

Indhold: Den christelige Begravelse i det fjerde Aarhundrede.
Bodens Sacrament. Politisk Overblik. Kirkelige Efterret-
ninger: Rom, Lourdes, Prag, Ermeland, Breslau, London,
America.

Den christelige Begravelse i det fjerde Aarhundrede.

Den kirkelige Adsplittelse i det sextende Aarhundrede blev først staaende ved Nægtelsen af Kirken og alle kirkelige Anordninger. Men den erklærede dog mange Ting for kirkelige (menneskelige) Indretninger, som enhver Katholik maa føre tilbage til guddommelig Indstiftelse og Aabenbarelse. Men Kirken er saa vist en Fører til Christus, at med Nægtelsen af dens Autoritet ogsaa Christus selv maatte forsvinde som Guds Søn af Troesbevidstheden. Og Ordet: „Ved mig til Faderen“ er i den Grad sandt, at Fornægtelsen af Christus som Guds eenbaarne Søn nødvendigviis maatte skride frem til en Nægtelse af Gud selv. Hvo som tvivler om disse Sætningers Sandhed, kan spørge Historien, som vil vise ham, at ethvert Frafald fra den ene sande Kirke igjennem den almindelige og speculative Rationalisme efterhaanden gik over til Materialisme.

Denne Kjendsgjerningernes Logik gjør sig gjældende paa alle Omraader. Frafaldet fra Kirken fører til Hedenskab; og det moderne Hedenskab drager den moderne Statsidee og den moderne Trældom efter sig og paatrykker alle Ting sit Præg. Det er fra dette Synspunkt man maa betragte det i vor Tid drøftede Spørgsmaal, om man skal begrave eller brænde de Døde. Christendommen skaffede efterhaanden den Skik ud af Verden, at „den Helligaands Templer“ bleve brændte og satte istedet derfor Begravelsen med Velsignelse, Bøn og Offer. Det moderne Hedenskab søger at gennemføre Brændingen af en „Complex af Celler“ istedetfor Begravelsen. Og saalænge denne Aand lever, vil intet Fiasko afholde den fra, paany at sætte dette Spørgsmaal paa Dagsordenen. Det vil derfor være af Interesse at høre, hvad de Christne i de tidligere, isærdeleshed i det fjerde Aarhundrede tænkte om denne Gjenstand; og vi skulle, saa vidt muligt, lade de betræffende Forfattere tale med deres egne Ord.

1. Da i den hellige Cyprians Dage Pesten hærjende drog igjennem Landet, og Hedningerne lode deres Paarørende ligge ujordede, begravede de Christne dem, for „at ære deres Naturs Fæller“. Ligeoverfor Troesfæller vare endnu høiere Motiver virksomme. Troen lærte dem, at de Afdødes Legemer ikke vare til for at foragtes og bortkastes, og det isærdeleshed de Retfærdiges, fordi de blive kaldede til Opstandelsen ¹⁾, og Aanden betjener sig af dem som Organer for alt Godt. Naar en Faders Klædebon eller Ring eller noget Lignende skattes desto høiere af de Efterladte, jo større Kjærligheden til Forældrene er: saa gjælder dette langt mere om Legemet, som er os nærmere beslægtet end noget Klædebon. Thi Legemet hører ikke til vor udvortes Pynt eller Prydelse, men

¹⁾ *Hinc maxima cura sepulchrie impenditur; hinc resolutos honor ultimus accipit artus, et funeris ambitus ornat.*

Prud. Clem. cathemer. 40—44. p. 39. Tubingae 1845.

til selve Menneskets Natur.¹⁾ Ja, igjennem Legemet er det, at Frelsen meddeles Sjælen; thi, naar Sjælen bliver udvalgt af Gud, saa er Kjødet det, som gjør, at den kan udvælges. Kjødet aftvættes nemlig, for at Sjælen skal fries fra Syndens Besmittelse; Kjødet bliver salvet, for at Sjælen skal helliges . . . , saavidt er Kjødet et Cardinalpunkt for Frelsen.²⁾ Endelig er Ordet selv blevet Kjød.

Af den Betydning, som tilkommer det menneskelige Legeme, er dets Bisættelse altsaa en uundgaaelig Følge. Desuden anbefales den af den hellige Skrivt. Allerede i det gamle Testament besørgedes de Refærdiges Begravelse med stor Pietet: Gravsteder bleve befalede, og Exsequier høitideligholdtes. Forældre give endog deres Børn Befalinger om deres Legemers Bisættelse. Tobias vandt Guds Velbehag ved de Dødes Begravelse. Herren selv roser den fromme Kvindes gode Gjerning, og befaler at det skal forkyndes for hele Verden, at hun udgød kostbar Salve over hans Lemmer og havde gjort det til hans Begravelse; og Evangeliet roser dem, som salvede og begravede Herrens Legeme, efterat de havde nedtaget det af Korset.

Fædrene i det fjerde Aarhundrede kunde ogsaa paa-beraabe sig de tidligere Aarhundreders Overleveringer. De Troende skyede hverken Møie eller Omkostninger eller Farer, for paa en ærefuld Maade at kunne bisætte de h. Martyrers Legemer. Og hvis man vilde tilskrive dette den Ærefrygt, man nærede for Martyrerne, saa tør man dog ikke glemme, at efter Tertullians udtrykkelige Ord bleve de i Kirken samlede Almisser tildeels anvendte til at begrave fattige Christne.³⁾ Ambrosius holder de Afdødes Begravelse for en fra Forfædrene arvet religiøs Pligt⁴⁾,

1) August. de cura gerenda pro mortuis n. 5. p. 1862. t. 8. ed. Bened. Bassani 1802.

2) Tertull. de resurrect. c. 8. p. 226. Halae 1770.

3) Tert. apolog. c. 39. p. 94.

4) Ambros. in Luc. l. 7. n. 34. p. 154 ad. Bened. Venet.

som han stiller saa høit, at han, ved at dele Retfærdigheden i dens væsentlige Dele, henfører den til Gud, til Medmennesket og til de Afdødes Begravelse.¹⁾ Idet han nærmere motiverer denne Pligt, siger han Følgende: „Naar Loven befaler at klæde de Nøgne, hvor meget mere skulle vi da ikke bedække de Døde; naar vi skulle ledsage Vandringsmanden, hvor meget mere da ikke dem, som ere vandrede til det evige Hjem, hvorfra de ikke vende tilbage. Job siger: Jeg har grædt over enhver Svag; men hvo er svagere end en Afdød, om hvem det heder i den hellige Skrift: „Græd over de Afdøde.“ Ingen Pligt-opfyldelse er helligere, end at frarive Fuglene og de vilde Dyr dit Medmenneskes Legeme.²⁾ Biskoppen af Mailand tillod derfor ogsaa Salget af de hellige Kar for at bekoste Begravelser for Salgsprisen.³⁾

2. Dog det dreiede sig ikke blot om Jordfæstelse, men ogsaa om Begravelse paa et passende Sted. Meget hyppigt valgte man Kirkerne med deres Forgaard, isærdeleshed Martyrkirker til Begravelsessteder. Da de sidste for det meste laae udenfor Stædernes Mure, saa lagde Statslovene ingen Hindring iveien, og de Troende opnaede en dobbelt Fordeel, nemlig den, at de begravedes i Kirken og i Martyrernes Nærhed. De troede nemlig derved lettere at opnaae disses Forbøn. Paulinus af Nola spurgte Augustinus, om det vilde bringe nogen Gavn efter Døden, naar hans Legeme blev jordet ved en Helgens Grav. Som Svar derpaa forfattede Biskoppen af Hippo Bogen: „De cura pro mortuis gerenda“, i hvilken han fremhæver, at de Efterladte derved formaner til at paakalde de Helliges Forbøn. Den høieste Udmærkelse var Bisættelsen under Alteret, som derfor, foruden Martyrerne, tilkom Biskopperne og ved Hellighed fremragende Personer. Den Mening, at man i de første fire Aarhundreder har

¹⁾ Ambr. l. c. l. 5. v. 76. p. 115.

²⁾ Ambr. de Tobia c. l. v. 5. p. 64.

³⁾ Ambr. de offic. l. 2. c. 28. n. 142. p. 450.

kun bisat Martyrernes Levninger paa disse Steder, er ikke ganske rigtig. Thi om dette end skete fortrinsviis, saa havde dog allerede Ambrosius udsøgt sig en Plads under Alteret til Begravelsessted, som han dog aftraadte efter Opdagelsen af de hh. Gervasius' og Protasius' Levninger. „Jeg havde bestemt dette Sted til Grav for mig“, siger han, „thi det sømmer sig, at Præsten hviler der, hvor han pleiede at offre; dog aftræder jeg det til de h. Martyrer.“¹⁾ Udentvivl var Ambrosius ikke den Eneste, som valgte sig et saadant Begravelsessted, skjøndt Gregor af Nazianz kun antyder, at Biskopperne bleve bisatte i deres egne Kirker.²⁾ Men sandsynligviis var det kun i Vesterlandet, at Biskopperne fik deres Hvilested under Alteret, medens man jørdede Præsterne i Kirkens Presbyterium³⁾ og i de hvide Klæder, i hvilke de, medens de levede, feirede Gudstjenesten. Ovenover Kisten hvælvede sig en Bue (Arcosolium i Coemeterierne), som det sømmede sig for Præsteværdigheden⁴⁾. Men Begravelsen havde ikke blot den Hensigt at ære den Afdøde; men de med Begravelsen forbundne Bønner og Offre skulde gavne ham. Derfor Bisættelsen i Kirken, i hvilken Offeret blev feiret. „Offere, Bønner og Almisser for de Afdøde ere ikke forgjæves. Aanden, som vil, at vi skulle staae hinanden bi indbyrdes, har anordnet det saaledes.“⁵⁾ Bisættelsen i Kirken var saa almindelig, at Biskoppen af Mailand kan sige, at Abraham havde jordet Sara paa fremmed Jord, fordi der dengang ingen Guds Templer gaves til de Troendes Begravelse.⁶⁾ Ephraem frabad sig derimod et saadant Begravelsessted, idet han truede den med Ondt, som vilde bisætte ham under Alteret eller jorde ham i Kirken; thi forfængelig

¹⁾ Ambros. epist. 22. n. 13. p. 68.

²⁾ Greg. Naz. carm de vita sua. y. 1581 p. 757. ed Bened.

³⁾ Faustini libellus precum n. 22. p. 99. Migne 1. 13.

⁴⁾ Ephraem. canones funebres. can. 16. p. 257. Romae 1737.

⁵⁾ Chrys. in acta Apostol. hom. 21. n. 4. p. 175. ed. Bened.

⁶⁾ Ambros. de Abrah. l. 1. c. 9. n. 80. p. 267.

Roes, mener han, sømmer sig ikke for den, som er uværdig dertil. Heller ikke skulde man henlægge ham blandt Martyrerne, fordi han paa Grund af sine Synder frygtede for at nærme sig deres Levninger. „Lægger mig ikke“, siger han endvidere til Indbyggerne i Edessa, „i eders Grave, men begraver mig blandt de Fremmede, fordi ogsaa jeg er en Fremmed!“¹⁾ Dette Sted er vigtigt for Læren om Begravelsen. Thi foruden Bisættelsen i Kirken og ved Martyrerne minder det endnu om eet Begravelsessted for Fremmede og et andet for Byens Beboere. Ordene: „Eders Grave“ kunne rigtignok ogsaa henføres til det foromtalte Begravelsessted under Alteret; men da ikke alle Borgere af Edessa kunde begraves i Kirken, saa maae de medrette forstaaes om en Kirkegaard, som indbefattede tildeels Familiegrave, og tildeels en Plads for Fremmede.

Familiebegravelser vare ingen Sjældenhed. Levningerne af Gregor af Nyssas Forældre hvilede i Martyrernes Huus (3: Kirken), og derhen bragte han ogsaa sin Søster Macrina's Liig. „Da Bønnen var endt“, siger han, „løftede jeg og Stedets Biskop Liget fra Baaren, for at lægge det ved Siden af vor Moder, idet vi saaledes opfyldte Begges inderlige Ønske. Thi de havde begge hele deres Levetid igjennem bedet Gud om, at deres Legemer efter deres Død²⁾ maatte forenes, og saaledes deres Samkvem i Livet ikke afbrydes i Døden.³⁾ Ligeledes bad den h. Pelagia Gud om, at Flodens Bølger ikke maatte skille hendes Liig fra hendes Veninders, men een Død og een Grav maatte blive dem alle tildeel.⁴⁾ Allerede Pave Zephyrin lod henimod Aaret 300 gjøre en Begravelsesplads i de romerske Katacomber, paa hvilken en Krypta indeslutter

¹⁾ Ephr. testam. p. 297. tom. 2.

²⁾ Greg. Nyss. de vita Macrinae p. 202.

³⁾ Det er sandsynligt, at ogsaa Basilius blev begravet paa samme Sted. S. Greg. Naz. oratio 43. n. 80. p. 836.

⁴⁾ Ambros. de virg. l. 3. c. 7. n. 34. p. 44.

alle Paver fra Pontianus indtil Cajus med Undtagelse af Cornelius, som sandsynligviis lod sig begrave i Corneliernes Familiegrav. Denne selve Kirken tilhørende, paa dens Bekostning byggede og under kirkelig Ledelse staaende Kirkegaard (Coemeterium) er den under Navn af „coemeterium Callisti“ bekjendte Katacombe i Rom.

(Slattes.)

Bodens Sacrament.

Bodens Sacrament er ligesom Sjælens Lægemedel, og -- lader os strax sige det; det er netop derfor, at det mishager Saamange. Vor arme Sjæl, som ved Arvesynden er bleven ligesom gennemtrængt af Elendighed, og uophørlig føler sig hendraget til det Onde, bukker ofte under i denne svære Kamp, taber Naaden, idet den ved Synden fjerner sig fra Jesus Christus, og vilde saaledes uden Guds Barmhertighed være given til Priis for Fortvivlelse og evig Fortabelse.

Bodens Sacrament er et af de meest ophøiede Beviser paa denne uendelige Barmhertighed.

Vi have allerede sagt, at Daaben forener os med Jesus Christus og giver Sjælen Liv, at Confirmationen fuldstændiggjør denne Forening, at Eucharistien vedligeholder den, og Boden gjenopretter den, naar den er løsnet eller maaskee heelt forstyrret. Ved mindre eller tilgivelige Synder bliver den formindsket og svækket, men ved Dødsynder bliver den aldeles tilintetgjort. Naar vi have været saa ulykkelige at begaae en svær Synd, maae vi derfor ikke tabe Modet, men derimod tage vor Tilflugt til det Hjælpe-middel, som vor elskede Frelser i sin store Kjærlighed har nedlagt i sine Præsters Hænder. Dette Middel er Bodens Sacrament, det er den Tilgivelse, som Jesu Christi

Tjener skjenker den angrende Synder i selve Guds Navn, efter at denne har skriftet og bekjendt alle sine Forseelser.

Jesus Christus indstiftede dette store Barmhertighedens Sacrament paa den første Paaskedag, idet han sagde til sine Apostle, blandt hvem han efter sin Opstandelse fra de Døde lod sig tilsyne: „Annammer den Helligaand. Ligesom min Fader har udsendt mig, saaledes sender jeg Eder. Hvem I forlade Synderne, dem ere de forladte, hvem I beholde dem, dem ere de beholdne.“ Fra denne Dag af skrifte de Christne deres Synder for Præsterne, som ere Apostlenes Efterfølgere, og modtage af dem Absolution, d. e. Tilgivelse i Jesu Christi Navn, og paa Grund af hans Korsdøds Fortjenester.

Protestanterne ville ikke vide af Skriftemaalet, og foregive, at det ei er indstiftet af Christus. Men Frelserens Ord ere klare og tydelige, og i 1800 Aar har man altid udøvet og forstaaet dem saaledes, som den katholske Kirke forstaaer dem og udøver dem endnu den Dag idag.

Den sande Aarsag, hvorfor Skriftemaalet bliver forkastet, det er den menneskelige Stolthed, som rødmer ved at tilstaae sine Feil, og den Mangel paa Tro, som ikke erkjender Synden for at være det værste af alle Onder, og er blind for den Velsignelse, der ligger i Naadens Stand. Hvilke bitre Bebrejdelser og hvilken evig Fortvivlelse maae de hjemfalde til, som døe i denne Tilstand!

Bodens Sacrament er en Domstol. Præsten er som Jesu Christi Tjener Dommeren; han sidder ligesom paa et Dommersæde. Den Skyldige er sin egen Anklager, han fremstiller sig for sin Dommer, som det sig hør og bør, i en ydmyg Stilling, knælende og med blottet Hoved; og, efter at have modtaget Præstens Velsignelse, som vel er en Dommer, men tillige en Fader og en Trøster, anklager han sig for sine Synder og opvækker Anger. Hvis Præsten finder denne Sjæl tilstrækkeligt forberedt, forlader han den dens Synder i Faderens og Sønnens og den

Helligaands Navn, paalægger den en Bod, det vil sige en eller anden from Gjerning, der kræver Selvfornægtelse, og fremgaaer af Kjærlighed til Gud og Næsten. Hvis han ei finder Sjælen tilstrækkelig forberedt til at modtage Absolutionen, meddeler han den Angrende sin Velsignelse, og beder ham komme igjen en anden Gang, bedre forberedt til at modtage Absolution. Det er ved Absolutionen, at Synderne blive forladte; uden denne er det egenlig intet Bodens Sacrament; Skriftemaalet og Angeren ere kun de nødvendige Forberedelser dertil.

Det er godt at vide, at Guds Barmhertighed forener sig med vor gode Villie, naar vi angre vore Synder og have det Ønske, at kunne skrifte, men ere forhindrede dæri, f. Ex. ved et Skibbrud, i Krig, paa en Reise eller ved et uforudseet Ulykkestilfælde, naar ingen Præst er tilstede, og vi ere i Livsfare. Vi maae da med Tillid henvende os til vor Frelser, som har elsket os saa høit, at han er død for os paa Korset, saa godt som muligt opvække Anger og Kjærlighed i vort inderste Hjerte, love den gode Gud, at vi ville skrifte saasnart der gives Leilighed dertil, efterat vi have overstaaet Faren; og der er da al Grund til at haabe, at vore Synder ville blive os forladte. Men for den, som kan faae Leilighed til at skrifte, gives der intet andet Middel til at gjenvinde Naadestanden, end Skriftemaalet; thi Angeren alene er ikke tilstrækkelig, uden at den ledsages af den Beslutning at ville annamme det Sacrament, som Jesus Christus har indstiftet.

Man er under svær Synd forpligtet til, idetmindste een Gang om Aaret at skrifte, nemlig i Paasketiden. Men det er gavnligt at skrifte meget oftere. Ordsproget siger: „Jo mere man vadsker sig, desto renere bliver man.“ Er Du ikke i god Forstaaelse med Gud, og især naar Du er en gammel Synder, saa tag Mod til Dig, gaa til en erfaren Præst, siig ham, at Du ønsker at skrifte og bed ham hjælpe Dig i din Nød. Du kan være vis paa at Du ikke vil fortryde at have fulgt mit Raad.

Politisk Overblik.

Orienteu. Krigen mellem Rusland og Tyrkiet, der for nogle Uger siden brød ud, som den længe forudsete Følge af den petersborgske Politik, har endnu ikke ført til noget Resultat af afgjørende Betydning. Russerne ere endnu ikke stødt sammen med Sultanens Tropper undtagen i mindre Fægtninger, og det er muligt, at deres Fremgang bliver endeel langsommere, end Mange have ventet, men om det endelige Udfald af Kampen kan der næppe være Tvivl saalænge Tyrkiet staaer alene. Om dette vedblivende skal være Tilfældet, afhænger først og fremmest af England, hvis Holdning i de sidste Dage vistnok har været truende, men som dog hidtil har indskrænket sig til Rustninger og Erklæringer; hertil vil det efter al Sandsynlighed indskrænke sig, indtil Kampen paa den ene eller den anden Maade har taget en afgjørende Vending. — Samtlige andre Magter fastholde streng Neutralitet.

Frankrig. Republikens Præsident, Marchal Mac Mahon, har afskediget Ministeriet Simon (moderat venstre) og overdraget Magten til et konservativt Ministerium under Hertugen af Broglie. Den nærmere Aarsag hertil var Hr. Simons Holdning ligeoverfor Deputeretkammerets Majoritet, navnlig i Spørgsmaalet om Presseloven og Communalloven, hvor han efter Præsidentens Mening ikke var traadt bestemt nok op imod Gambettas Parti. En anden Grund til Mac Mahons Beslutning var vistnok Hensynet til den fjendtlige Fremgangsmaade, Gambettas Parti havde viist ligeoverfor det store katholske Parti. Katholikerne havde nemlig sat en Adressebevægelse igang i Anledning af Pavens 50aarige Bispejubilæum, som skal feires i denne Sommer. Dette benyttede Gambetta til et voldsomt Angreb paa disse; han erklærede, at den ultramontane Agitation var farlig for Staten; at den vilde føre til en Krig med Italien o. a. m. af den vante Slags, og forlangte, at Regeringen skulde skride ind imod den med alle de Midler, som Loven gav den. Enhver, der kjender Gambettas og hans Meningsfællers Had til Kirken, vil forstaae, at hans Angreb paa Katholikerne havde mere end blot forbigaaende Betydning; det var et Skridt paa Veien til en fransk Culturkamp. At Mac Mahon med Bestemthed maatte modsætte sig noget saadant er klart; det var hans ubetingede Pligt. Hr. Simon var imidlertid næppe efter

hans Mening skikket hertil. Hans Fortid og Nutid var heller ikke meget betryggende, og han er vistnok ogsaa derfor bleven afløst af Andre, om hvis katholske Sindelag der ikke kan være Tvivl. Det nye Ministerium er dog langt fra noget ultramontant Ministerium. Det repræsenterer den „liberale“ Katholicisme, og Broglie nyder ikke nogen ubetinget Tillid hos de strenge Klericale, hvis Hovedblad „Univers“, redigeret af Louis Veillot, ofte har angrebet ham med stor Skarphed. Det er derfor ikke rigtigt, naar det er sagt, at Ministerskiftet betydede et Brud med Italien. Herimod er Udenrigsministeren, Decazes, som gik over i Cabinettet fra Simons Ministerium, den bedste Garanti. Derimod vil Ministeriet Broglie vistnok være en Beroligelse for Katholikerne for Øieblikket. Om det bliver noget mere, vil væsenlig afhænge af, om det lykkes det, ved Forhandling med enkelte Partigrupper eller ved en Opløsning, at skaffe sig det fornødne Fleertal i Kammeret; men dette er i høieste Grad tvivlsomt. Gambetta vil erklære Ministeriet for monarchisk, og vil angribe det som en Fare for Republiken. At det franske Folk i sin Fleerhed fortiden er republikansk, kan ikke bestrides, og det vil da følge Gambetta. Mac Mahon kommer saa til en Conflict med Kammeret, og dette fører atter enten til Ministeriets Afgang, eller til — Statscoupet. Men begge disse Udveie ere for den katholske Sag næsten lige ulykkelige. Katholikerne ville i begge Tilfælde blive slaæede sammen med Republikens og den bestaaende Forfatnings Fjender, og dette er lige uheldigt, hvad enten det skeer under den ene eller den anden af de nævnte Forudsætninger. Det vil skabe et Had til Kirken, som er langt farligere end en Culturkamp. Heri ligger den store Fare ved Situationen. Vi for vort Vedkommende have kun ringe Tillid til Forbundet med Orleanisterne og Bonapartisterne. Det medfører kun meget liden Udsigt til en varig Seir. Monarchisternes Nederlag bliver Kirkens Nederlag, og deres Seir bliver meget let kun til Fordeel for disse og ikke for Kirken. Vindes den ved et Statscoup, er dette indlysende nok. Efter Statscoupet kommer seent eller tidligt i Frankrig Revolutionen, og Revolutionen er vor værste Fjende. Men selv uden denne er den Magt, der bygges herpaa, ikke til vort Gavn; det bliver da let en af disse „stærke“ Regeringer, der ikke vil tjene, men bruge Kirken, og som, naar den begynder at vakle og Indrømmelser blive nødvendige, gjør disse ikke

paa de borgerlige Friheders Omraade, men ved at offre Kirkens Frihed og de Troendes Ret, for at forsone de „Liberale“, der i Frankrig som andensteds ere meget villige til at slutte Fred og Forbund for den Pris. Den Kamp, som for Øieblikket er undgaaet, kommer da alligevel; den kommer langt stærkere, og den vil finde Katholikerne langt svagere end den vilde have fundet dem, dersom de ikke havde hengivet sig til en illusorisk Tryghed i Tillid til den bestaaende Statsmagt. Det napoleonske Kaiserdømmes Historie er et meget talende Beviis herfor. Napoleon III. begyndte som Kirkens Beskytter og endte som dens Fjende, og Katholikerne tabte under ham langt mere i Sammenhold og Kraft, end de vandt ved Statens mere end tvivlsomme Venskab. Hvad det i Frankrig kommer an paa er, at der danner sig et stort og stærkt katholsk Parti, der faaer det menige Folk heelt med sig; at dette ikke ligesaa godt skulde kunne naaes i Frankrig som det er naaet t. Ex. i Belgien, troe vi ikke. Kun et saadant Parti, et Parti, der sætter Kirkens Sag og Troens Ret over alt Andet, er en virkelig Garanti imod Fritænkernes og „Liberalismens“ Fjendskab; men et saadant Parti vil Hr. de Broglies Ministerium ikke bidrage til at danne: det vil sætte sine orleanistiske eller „conservative“ Partiinteresser øverst, medens disse for et stærkt katholsk Parti ville være uden Betydning. Vi see derfor paa de sidste Begivenheder i Frankrig med alt andet end Tryghed og Ro. Imidlertid skal det ikke nægtes, at uventede heldige Resultater paa den udenlandske Politiks Omraade ogsaa i denne Sag kunne faae afgjørende Betydning. Sandsynligt er det dog næppe. Efter hvad der for Øieblikket foreligger, ere Udsigterne til et radicalt Tilbageslag langt større, end Sandsynligheden for et Omslag i den offentlige Mening til Gunst for Orleanister og Bonapartister, og vi frygte for, at det, som nu er skeet, kun har afværget en øieblikkelig Ulempe, for at danne Grundlaget for meget alvorlige Farer i Fremtiden.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den h. Fader sagde i en Tale, som han holdt til en Deputation fra Savoyen: „I dette Øieblik har en europæisk Stormagt sat talrige Armeer i Bevægelse for at tugte en vantro Magt, som den anklager for at regere uretfærdigt og undertrykke sin Religions Tilhængere. Kampen er allerede begyndt, og jeg veed ikke, hvilken af begge Magter der vil gaae af med Seiren. Men det veed jeg vel, at paa den ene af disse Magter, som kalder sig orthodox. men er schismatisk, tynger Guds Retfærdigheds tunge Haand for de umenneskelige Forfølgelsers Skyld, som denne Magt allerede for mange Aar siden har begyndt og ikke er ophørt med den Dag idag.“

— Blandt de Foræringer, som den hellige Fader faaer ved sit Bispejubelæum, er ogsaa et lille Alter af Guld, en Gave af Grev G. de Caix de Saint Aymour. Det er forfærdiget af Grevindens Guldsmykker og Juveler. Hun er nemlig død efter et nimaanedligt Ægteskab. Paven har lovet at ville anvende denne Foræring til eget Brug, dog med den Betingelse, at han tør skjænke den til Dronningen af England, hvis hun skulde blive Katholik. Blandt Giverne er ogsaa Hertugen af Aosta, hvis Gave er en Kalk til en Værdi af 12,000 Lirer.

Lourdes. Blandt de Votivgjenstande, som i den nye Kirke indtage en fremragende Plads, fortjene Pius IX.' Guldpalme og Irlændernes Lampe særlig at fremhæves. Den første blev for nogen Tid siden foræret Pius IX. af ivrige Katholiker fra den spanske Ø Majorca; og da kort derefter flere italienske Katholiker før deres Valfart til Lourdes havde Audients hos Paven, overgav han dem denne Palme med de Ord: „Jeg vil give Eder et Ærinde til Guds Moder! Jeg har her en Palme; men da Palmen er et Sindbillede paa Seiren, saa tænkte jeg, at jeg burde offre den til Maria; thi hun er jo Seirherreinden i alle Kampe.“ Palmen er et Mesterværk af Guldsmedekunst; 60 Centimeter lang og over 1000 Grammer tung, repræsenterer den en Værdi af 75,000 Francs. Skaftet er omslynget af en Oliegreen, som er befæstet med et bredt guldemaileret og med Ædelstene besat Baand, og dens Frugter bestaae af en Mængde kostbare Stene. Paa det nævnte Baand staaer Dedicationen: „Fromme Troende fra Majorca til Martyren og Bekjenderen Pius den Niende.“

Irlændernes Lampe er en ikke mindre kostbar Gave, til hvilken Tusinder have ydet deres Bidrag. Lampen har den Bestemmelse, at den skal brænde Dag og Nat i Vor Frues Helligdom. En Deputation bragte den i Octaven af Mariæ Fødsel f. A. fra det katholske Irland til Lourdes. Med Lampen kom ogsaa en Fane af grøn Silke, Irlands Farve, prydet med Billedet af Irlands Patron, den h. Patrik.

Prag. „Kreuzzeitung“ beretter derfra: Den 25. April er den forhenværende Kammerherre hos Kong Georg af Hannover, Friherre v. Weyhe vendt tilbage til den katholske Kirke og bleven confirmeret af Biskop Jirsik. Han har før nogen Tid siden taget Ophold hos Grev Bouguoi i Graz. Ingen anden Biskop i Østerrig har omvendt saa mange indvandrede protestantiske Adelsmænd, som Biskop Jirsik i Budweis.

Ermeland. Vor høiærv. Biskop, Dr. Kremenz, har taget Afsked med sit Dioces for at reise til Rom i Anledning af Pavens Jubilæum. Hvis ikke alle Tegn bedrage, saa vender han ikke saa snart tilbage til sin Hjord. Og denne Formodning bekræftes endnu yderligere derved, at han i Berlin har taget Afsked for lang Tid med sin Søster; hun lever nemlig der som barmhjertig Søster. At denne længere Fraværelse ikke er frivillig, fremgaaer af, at Regeringen truer med at lade ham afsætte af Domstolen for kirkelige Anliggender. Saaledes er de Biskoppers Antal, der ere nødte til at regere deres Dioces fra Udlandet, nu atter forøget med een. — Kun videre! Desto hurtigere faaer Sagen vel Ende!

Breslau. Oversognepræst („Oberpfarrer“) i Hannover, Dr. Späth, er af Kongen af Preussen udnævnt til Superintendent for Dioceset Breslau. Superintendent hed tidligere alle de protestantiske Statskirkeembedsmænd, som man nu flere Steder kalder Biskopper. Det mærkelige ved denne Udnævnelse er, at Dr. Späth offentlig fra Prædikestolen har erklæret, at han ikke troer paa Christi Guddom.

London. Det protestantiske Bibelselskab i London beretter, at det siden sin Stiftelse, det vil sige siden 1804, har uddeelt 134,000,000 Bibler i 210 Sprog. De ringe Resultater, som de protestantiske Missioner opnaae, bevise tydeligt nok, at man gjorde langt bedre i at anvende Bibelselskabernes Penge til andre Øiemed, end til at uddele Bibler. Man burde ikke have glemt, at Christus ikke

har sagt: Gaaer ud og giver al Skabningen Bibler, men: „Gaaer ud og forkynder Evangeliet for al Skabningen.“ Hvad skulle vel Folk, der ofte ikke engang kunne læse, gjøre med Bibelen, da selv de Christne, der ene og alene ville bygge deres Tro paa Bibellæsning, derved have adspiltet sig i utallige Secter!

America. Allevegne bereder man sig i America til paa en glimrende Maade at høitideligholde den h. Faders Jubilæum paa den næstfølgende 3. Juni. Hundrede canadiske Pilgrime gjæstede nylig New-York, for at indskibe sig til Europa. Forstanderskabet for „St. John Baptist Benevolent Society“ modtog dem paa Grand Central Depot. Anføreren for de canadiske Katholiker, Biskop Racine af Sherbrooke takkede i en kort Tale. De fleste af hans Ledsagere ere imidlertid af fransk Herkomst. Som Gaver til Paven bringe Canadierne 30,000 Dollars i Guld og talrige kostbare Peltse samt andre Producter og Fabrikata fra deres Hjem. Christne Indianere have føiet pragtfulde Fjerkaaber dertil. — De forskjellige Comiteer trindt omkring i hele Landet have paa Opfordring af Generalinde Sherman indsamlet store Pengebeløb. Saavidt man allerede nu veed, oversende Katholikerne af Dioceset New-York over 60,000 Dollarer, af San Francisco 75,000, Philadelphia 30,000, Baltimore 25,000, Brooklyn 20,000, New-Jersey 20,000 Dls. Foruden disse Pengesummer ere endnu mange Kunstsager og andre Ting paa Veien til Christenhedens Overhoved.

— Den høiærværdige Biskop af Vancouver-Island, Charles John Seegers, har henvendt sig til Centralcomiteen for de katholske Indianer-Missioner. Han vil nemlig i Sommerens Løb bereise vort lidet afholdte og endnu mindre besøgte Territorium Alaska, som staaer under hans biskoppelige Jurisdiction. Paa Unalaska, en af de aleutiske Øer, har han allerede været i 1873. Nu ønsker han at trænge frem til den evige Iis i den yderste Nord-vestgrændse. Udgangspunktet for hans Reise iaar er St. Michael.

Elisabeth-Foreningen

holder sit sædvanlige Møde Søndagen den 27de Mai, Efterm. Kl. 4.

Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

I Sct. Andreas Kirke holdes paa Christi Kegemsfest den sidste høitidelige Messe Kl. 9, under hvilken Neocommunicanterne fornye Daabspagten og annamme den første h. Communion. Kl. 5 Efterm. Fest- og Takkeandagt med Prædiken.

Lohmann,
Rector.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 27. Mai. Den allerhelligste Treenigheds Fest. — 28. M. Ubald, Biskop. 29. Ti. Maximinus, Biskop. 30. O. Ferdinand III., Konge og Bekj.

Torsdagen den 31. Mai. Christi Legemsfest. Formiddagsgudstjenesten holdes som paa Høitidsdagene. Om Aftenen Kl. 6 holdes i Sct. Ansgars Kirke Festandagt med Prædiken; hele Octaven igjennem holdes om Aftenen Kl. 8 Andagt til det allerhelligste Sacrament. 1. Juni. F. Pamphilus, Martyr; Kl. 8½ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte. 2. L. Marcellinus, Petrus og Erasmus, Martyrer.

Søndagen den 3. Juni. 2. Søndag efter Pintse.

Søn- og Festsdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
- ” 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- ” 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
- ” 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
- ” 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
- ” 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
- ” 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke
- ” 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
- ” 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
- ” 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- ” 8½ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
- ” 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
” Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Qvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 22.

Søndagen den 3die Juni.

1877.

Indhold: Den christelige Begravelse i det fjerde Aarhundrede.
Pius IX.' Bispejubilæum. Politisk Overblik. Kirkelige
Efterretninger: Quito.

Den christelige Begravelse i det fjerde Aarhundrede.

(Sluttet.)

Udelukkede fra de christne Begravelsessteder vare Vantroer og Vrangtroende. Naar Katholikerne under Arianernes Herredømme maatte tilstede, at Kjættene bisattes ved Martyrernes Grave, saa fjernede de dem, saasnart de igjen kom i Besiddelse af deres Kirker. „Hvor meget mere“, siger Chrysostomus, „skulle vi ikke nu besøge dette Martyrion (Kirke), da Faarene ere befriede fra Ulvene, og de Levende ere skilte fra de Døde... Folket gik rigtignok til Martyrernes rene Kilder; men da det lugtede den onde Lugt af de dersteds begravne Kjættene, saa veeg det igjen tilbage.“¹⁾ Den Grundsætning, som Pave Leo I. opstillede i Aaret 443 („med hvem vi i Livet ikke stode i Samkvem, med dem kunne vi heller ikke vedligeholde Samkvem, naar de ere døde“) var til alle Tider

¹⁾ Chrys. in ascens n. 1. p. 427. 1. 2.

afgjørende i Kirken. Derfor bleve ogsaa de hellige Martyrer Agricolas og Vitalis' Reliquier, som befandt sig paa et jødisk Begravelsessted som Roser blandt Torne, fjernede derfra og nedlagte i en Kirke.¹⁾ Den h. Ambrosius angiver en anden Bevæggrund i Fortolkningen af det Sted: „Lader de Døde begrave de Døde.“ „Skulde det dermed“, spørger han, „være os forbudt at begrave de Døde? Nei, Sønnen bliver ikke kaldt bort fra Pligten imod sin Fader, men vel den Troende fra Samkvemmet med den Vantro. Thi der er en særskilt Begravelse for de Retfærdige. Vi bringe noget til Forældrenes Grave, som Læseren veed, men den Vantro ikke skal forstaae, ikke som om en Spise eller Drik blev anordnet, men det hellige Offers ærværdige Fælledskab bliver afhyllt. Ikke det at begrave er altsaa forbudt, men Religionens Hemmelighed, da vi intet Samkvem have med afdøde Hedninger.“²⁾ Men dette udstrakte sig ikke blot til afdøde Hedninger, men til Alle, som ikke stode i Samkvem med den katholske Kirke. „Biskop Johannes lod derfor de Helliges Been pidske af Regnen indtil denne Time“³⁾, d. v. s. han nægtede alle dem Begravelsen, som i Origeniststridighederne ikke stode i kirkeligt Samkvem med ham.

Man vil spørge: hvorledes forholdt det sig i denne Henseende med Selvmordere? Om den egenlige Begravelse har jeg intetsteds fundet Oplysning, men vel blev Biskop Timotheus af Alexandria (Discipel og Efterfølger af den h. Athanasius) spurgt, om det hellige Offer kunde frembæres for Nogen, „som ikke var ved Fornuft og dræbte sig selv eller styrtede sig ned“? Svaret lød: „Det, om han i Virkeligheden ikke var ved Fornuft, da han gjorde det, maatte Præsten afgjøre.“ Thi det skeer, mener han, ikke saa sjældent, at hans Paarørende ville opnaae Offer og Bøn for ham, og derfor løgnagtigen sige: Han var

¹⁾ Ambros. exhortat. virg. l. 1. n. 7. p. 138.

²⁾ Ambr. in Luc. l. 7. n. 43. p. 155.

³⁾ Hieron. c. Joan. h. n. 43. p. 452 ed. Vallarri.

ikke ved Fornuft. Undertiden skeer det af Hensyn til den Døde og hans Nærmeste, eller af Efterladenhed. Men da det ikke er tilladt at frembære det hellige Offer for en Saadan, saa skulde Præsten omhyggeligt undersøge Sagen, for at han ikke skulde hjemfalde til Dommen.¹⁾

Man seer heraf tydeligt, at Tilsynet med Begravelser paalaae Præsteskabet, som skulde holde sig de bestaaende Forskrivter efterrettelige. Det Samme var Tilfældet i Vesterlandet, hvor en katholsk Presbyter ikke tillod, at Hæretikere bleve begravede i en katholsk Kirke.²⁾ Om selve Gravene er endnu at bemærke, at man gjerne strøede Blomster paa dem³⁾, og bestænkede Gravstenene med vellugtende Vand. En altfor stor Luxus ved Gravmonumenter blev dadlet.

4. Hørte allerede Tilsynet med Gravene og Begravelserne til Præsteskabets Forretninger, saa var det endnu langt mere Tilfældet med Bisættelsens Ritus eller Exsequierne, som foretoges paa en høitidelig Maade, og som vare en tilstrækkelig Grund til at fatte sig kortere i Prædikenen.⁴⁾ Denne Præsternes Pligt strakte sig selv til Personer, som af den verdslige Domstol vare blevne dømt til Døden: Dog heder det med Hensyn til en saadan Kvinde kun: de svøbte hende i Linklæder og byggede en Gravhøi af Steen.⁵⁾ Den Døde iførtes for det meste et Ligklædebon af hvidt Lærred. Prudentius antyder det, og vi vide, at Macrina iførtes en Dragt af hvidt Linned.⁶⁾ De Troende fordeelte de gamle Klæder iblandt sig som mindeværdige Reliquier, naar den Paagjældende i sit Liv havde udmærket sig ved Fromhed og Dyd. De Riges Ligklæder bestode hyppigt af de kostbareste Stoffer, hvilket

¹⁾ Timoth. respons. can. p. 1306. Migne t. 33.

²⁾ Optat. de schism. Donatist. l. 3. 4. p. 57.

³⁾ Ambros. de obitu Valent. n. 56. Hieron. epist. ad. Pammach. 26.

⁴⁾ Aug. in ps. 103. serm. 2. n. 1. p. 451.

⁵⁾ Hieron. ep. I. ad. Innoc. n. 12. p. 6.

⁶⁾ Greg. Nyss. de vita Macr. p. 198. Paris 1615.

ikke sjældent gav Anledning til, at man plyndrede Gravene, en Forbrydelse, som omtales i Basilius' og Gregor af Nyssas Bodscanoner, ligesom og af Zeno af Verona i Vesterlandet.¹⁾ Fromme Personer, som forudsaae, at man vilde hædre dem dermed, frabade sig en saadan Luxus endnu i deres Levetid, saasom Macrina og Ephrem.

Endvidere blev Liget vadsket og balsameret af de Paarørende²⁾, eller, som Augustinus siger, en kostbar Grav optog Liget, der, indsvøbt i rig Dragt, bisattes med Salver og vellugtende Urter³⁾; ogsaa Kisten var beklædt med pragtfulde Stoffer.⁴⁾ Men Sløret ved Blaesillas Begravelse, en guldbroderet Dug⁵⁾, blev fjernet, saasnart Kisten var bleven sat ind i Kirken, og saaledes laae da Liget aabent for de Tilstedeværendes Øine. Zeno⁶⁾ siger rigtignok ikke, hvor det skete. Men naar han bemærker, at Enken havde vædet Liget med Taarer, og at Præsten blev forstyrret under Liturgien ved hendes Veeklage, maa man antage, at Udstillingen skete i Kirken, som Hieronymus i Epitaphiet over Paula siger: „In media ecclesia est posita“ (hun blev stillet midt i Kirken). Desuden var dette allerede Skik i Tertullians Tid. Han fortæller nemlig, at da en Kvindes Begravelse blev forsinket, og Præsten i Mellemtiden læste Bønnerne, havde hun ved den første Lyd af Bønnen opløftet begge sine Hænder som til Bøn. Dette tyder aabenbart paa, at Liget laae der uden Slør udsat for Alles Blikke.⁷⁾

¹⁾ Zenonis serm. l. 1. tract. 9. n. 2. p. 80. Aug. Vindelic. 1758.

²⁾ Ephr. serm. de nativ. Dni serm. 46. p. 541.

³⁾ Aug. in ps. 48. serm. 1. n. 15. p. 574.

⁴⁾ Nolite interrogare stratos pretiosis vestibus lectos et carnem multis divitiis obvolutam, lamentationis pompam exhibentes, plangentem turbam obsequentium præcedentem ac sequentem cum corpus effertur, marmoratas auratasque memorias. Aug. in psalm. 53. serm. 2. n. 75. p. 301.

⁵⁾ Hier. ep. 39. ad Paul. n. 1. p. 177.

⁶⁾ Zenon. serm. l. 1. tract. 5. n. 4.

⁷⁾ Tert. de anima c. 51. p. 318.

Toget bevægede sig fra Sørgehuset til Kirken. Gregor af Nyssa beskriver dette paa følgende Maade, idet han omtaler sin Søster Macrina's Begravelse. Rygtet om hendes Død udbredte sig hurtigt, og alle Naboer indfandt sig, saa at Forgaarden ikke kunde rumme Mængden. Nattens gudstjenstlige Høitidelighed var, som ved en Martyrfest, tilendebragt under Afsyngelsen af fromme Psalmer, og Morgenen gryede. Da afbrød Mængdens høie Veeklage Psalmodien, hvorfor Gregor deelte Mængden og stillede Kvinderne blandt de gudindviede Jomfruer og Mændene blandt Munkene, og tilveiebragte saaledes en vellydende Sang.

Efter Dagens Frembrud lod Stedets Biskop Liget langsomt bære videre. Gregor stillede sig foran Kisten, medens Stedets Biskop tilligemed hele Præsteskabet toge Plads ved dens Sider, og to andre ansete Geistlige stillede sig bag ved samme, hvorpaa de skrede frem i smaa Skridt. I Spidsen for Toget gik et ikke ringe Antal af Diaconer og Kirkebetjente i ordnede Rækker, ledsagende den Afdøde; alle bare Voxkjerter i Haanden.¹⁾ „Det var et høitideligt og ophøiet Tog, i hvilket Alle fra den første til den sidste istemte den hellige Sang om de tre Mænd i den gloende Ovn. Veien fra Klostret til Martyrernes Huus (d. e. Kirken) var 7—8 Stadier, saa at vi næsten brugte hele Dagen for denne Vei; thi den ledsagende og voxende Mængde tillod ikke at gaae hurtigere.“²⁾

Det er ikke blot Ephrem, men ogsaa længe før ham Tertullian, der taler om Brugen af Virak. „Tænder“, siger han, „Røgelse i Helligdommen og bisætter mig med Bøn.“ Indvier Røgelse til Offer for Gud, men begraver

¹⁾ Lysene skulde symbolisere, at de Afdøde bleve ledsagede til Graven som seirrige Kæmper. Sangene lovpriste Gud, som havde kronet den Hedengangne og befriet ham fra alle Lidelser, idet han kaldte ham bort fra Elendigheden hernede.

²⁾ Kirkerne kaldtes Martyrernes Huse, fordi deres Altere indesluttede Martyrernes Reliquier.

mig med Psalmesang. Hvad gavner Vellugt de Døde? Gaaer altsaa hellere og brænder Røgelse i Helligdommen, for at dens Besøgere kunne glædes. Det sømmer sig for en Rigmand at faae en pragtfuld Bisættelse, men ikke for en Fattig.

Endvidere ledsagede Sørgekvinde Sørgetoget i større Byer. Chrysostomus dadler disse Kvinders Opførsel, ligesom ogsaa den Skik, at Slægtningerne iførte sig sorte Klæder.¹⁾ Jeg skammer mig, naar jeg seer Skarer af Kvinder gaae igjennem Gaderne og bære sig uanstændigt ad i Hedningers Paasyn.²⁾ Hvor forskjælligt var det ikke blandt Munkene. Paa Efterretningen om, at En var død, fulgte overalt Glæde og Jubel; Ingen vovede at sige: han er død, men det hed: han har fuldendt. Derpaa Taksigelse, Lov og Glæde, og Enhver bad om ogsaa at faae et saadant Endeligt.³⁾ Dog tog man ingen Forargelse af Taarer, da jo ogsaa Jesus begræd sin Ven, og derved tog Deel i Sorgen over hans Død.⁴⁾ Selv det blev ikke dadlet. naar Nogen, nedbøiet af Sorg over sin Hustrues eller sit Barns Tab, indbød Venner til sit Huus, beredte dem et rigeligt Maaltid, og bød dem Viin for at mildne Smerten.⁵⁾

„Da vi betraadte Husets Indre“, siger Gregor af Nyssa, „satte vi Kisten ned, idet vi vendte os til Bøn. Men Bønnen var et Signal for Folket til at veeklage og det afbrød den harmoniske og til den hellige Handling svarende Sang paa en grel og pludselig Maade, fordi ved Jomfruernes (af Kløsteret, som Macrina stod i Spidsen for) Veeklage rørtes alle Hjerter. Knapt kunde vi vinke, at de skulde tie, og knapt kunde Prædicanten tilraabe Forsamlingen de vanlige Ord: Pax vobiscum (Fred være med Eder).⁶⁾

¹⁾ Chrys. de cons. mort. h. 2. n. 6. p. 306. c. 1. 6.

²⁾ Chrys. de Laz. h. 5. n. 2.

³⁾ Chrys. in 1. Tim. h. 14. n. 5.

⁴⁾ Paulin. a Nola epist. 13. n. 4. p. 210. Migne 1. 61.

⁵⁾ Greg. Nyss. de vita Macrinae p. 200—202.

⁶⁾ Greg. Nyss. de vita Macrin.

I Kirken feirede man i Ligets Nærværelse de hellige Hemmeligheder, hvorefter det blev bisat. Ritus var forskjellig efter Egnen og med Hensyn til den Afdødes Personlighed. Naar Euodius skriver: Vi beredte ham hæderfulde Exsequier i tre Dage, lovede Gud ved Lovsange over hans Grav, og paa den tredie Dag frembare vi Forløsningens Sacrament¹⁾, saa blev den hellige Messe her først frembaaret paa den tredie Dag, men Legemet synes da allerede at være jordfæstet. Derimod bemærker Hieronimus, at den h. Paulas' Lig havde henstaaet tre Dage inden man bisatte det.²⁾ I nogle Kirker fandt nemlig Begravelsen strax Sted, i andre blev Liget tre Dage igjennem udstillet. Man feirede i den ene Egn først den hellige Messe, og jordfæstede Liget efter den, men i den anden blev det hellige Offer først efter Begravelsen frembaaret. Vor Forløsnings Offer, siger den h. Augustinus, blev frembaaret for Monica, medens Liget før Begravelsen, som det er Skik der (i Ostia ved Tiberen), stod ved Siden af Graven.³⁾

Foruden paa den tredie, fandt ogsaa Messens Høitideligholdelse Sted paa den 7. 30. og 40. Dag efter Begravelsen, og herfor beraabte man sig dels paa Patriarchen Josephs, dels paa Moses' Begravelse.⁴⁾ For den syvende Dags Høitideligholdelse gjorde man gjældende, at denne er et Symbol paa den evige Kirke.⁵⁾ Med den 40. Dag aflagde man de sorte Sørgeklæder, medens man ved Martyrreliquiernes Bisættelse (dedicatio) bar hvide Klæder.⁶⁾ Som sagt, saae man ikke gjerne sorte Klæder, og Nona, Gregor af Nazianz' Moder, overværede sin Søns Cæsarius' Begravelse i hvide Klæder, „idet hun overvandt Taarerne ved Troen.“⁷⁾

¹⁾ Aug. op. ep. 158. n. 2.

²⁾ Hier. ep. 108. n. 29.

³⁾ Aug. conf. l. 9. c. 12. n. 32.

⁴⁾ Ambr. de obitu. Theod. n. 3. p. 28.

⁵⁾ Ambros. de fide resurr. n. 2. Aug. in Genes. q. 172.

⁶⁾ Hier. ep. 218. ad Julian. n. 14.

⁷⁾ Greg. Naz. oratio 43. n. 80.

Efter Liturgien blev der mange Steder endnu holdt Bøn. Efterat nemlig Ephrem har mindet om Messen, siger han: Nu Brødre, lad os til Afsked endnu bede for vor bortkaldte Broder.¹⁾ Desuden blev det anbefalet at give Almisser; thi det forsoner Gud naar, om end ikke ved den Døde selv, men ved en Anden Almisser gives for den Afdøde.²⁾ Paulinus af Nola roser Pammachius med veltalende Ord for, at han ved sin unge Gemalindes Død understøttede de Fattige, som opfyldte St. Peterskirkens vide Haller i Rom.³⁾

Dette var den Maade, hvorpaa man i gamle Tider begravede de Troende, og sammenligner man den med den katholske Begravelse i vor Tid, saa kan den store Overensstemmelse ikke andet end blive klar for Enhver. Det er den christelige Aand, som har født vedblivende afføder denne Ritus, medens Ligbrændingen var og er et Foster af en hedensk Aand.

Pius IX.' Bispejubilæum.

Det var et vidunderligt Skue, som Jerusalem frembød paa Kirkens første Pintsedag. Apostlene havde i flere Dage skjult sig i Nadversalen, og Ingen brød sig om dem. Da strømmer pludseligt en stor Menneskemængde sammen til deres Opholdsted. Petrus træder frem og taler til dem; den brogede Mængde studser, og Enhver spørger forbauset: Hvad er det? Vi forstaae jo alle, hvad han

¹⁾ Ephr. funebr. can. 1. 6.

²⁾ Chrys. in acta Ap. hom. 31.

³⁾ Paul. Nol. ep. 13. n. 11.

siger; og Enhver troer at høre til sit eget Modersmaal: Parther og Phryger, Jøder og Araber, og selv Romere, der dog ere komne saa langt fra. Og de som troede hans Ord spørge som af een Mund: I Mænd og Brødre! hvad maae vi gjøre for at blive salige? Dette skete dengang i Jødelandets Hovedstad.

Et lignende Syn frembyde disse Dage i Christendommens Hovedstad. Men Nadversalen har udvidet sig til en Kirke, der omfatter hele den beboede Verden; den lille christne Menighed paa omtrent hundrede og tyve Medlemmer til et Verdenssamfund paa 200 Millioner katolske Christne. Men Petrus, Apostlenes Overhoved, staaer endnu i Spidsen for samme; han lever endnu i sin Efterfølger, den romerske Biskop. Berøvet sit Land og sin By har han i flere Aar holdt sig skjult i sit eensomme Palads; men i disse Uger samles Folk fra alle Lande om ham. Den ene By Paris sendte 500 Pilegrime paa eengang. En engelsk Hertug overbringer en Lykønskningskrivelse, undertegnet af 500,000 Katholiker i Storbritannien. Vi skandinaviske Katholiker have ligeledes i en Adresse med talrige Underskrifter bevidnet Paven vor Ærbødighed og Hengivenhed. Og ikke blot de europæiske Lande sende Adresser, Foreninger og Deputationer, men ogsaa fra hiin Side af det store Verdenshav begive Biskopper, Præster og Lægmænd sig til Rom, til Vaticanet og Pius. Alle lytte til hans Røst, hans formanende, advarende, trøstende, velsignende Ord; og hvor forskjellige end de Tungemaal ere, som høres i den brogede Menneskevrimmel, Alle forstaae alligevel hans Tale, der er Troens og Kjærlighedens Røst. Og alle ville styrkede, opmuntrede og vederkvægede vende tilbage til deres Hjemstavn, for der at forkynde hvad de have seet. Og saalænge den hellige Historie skal tale om hvad der skete i Jerusalem paa den første Pintsedag, saalænge skal Kirkehistorien berette om hvad Rom har oplevet i Pindagene Aaret 1877.

Vor h. Fader, Pave Pius IX., feirer igjen en Fæst,

som Verden endnu aldrig har været Vidne til. Det var den 21. Mai 1827, at han blev udnævnt til Biskop, og den 3. Juni s. A., at han modtog den biskoppelige Vielse. Disse Høitideligheders halvtredsindstyveaarige Mindedage feires iaar Pintsemandag og anden Søndag efter Pintse.

Et saadant Jubilæum heder og er virkelig et Guldjubilæum. Gjennemgaae vi end hele Kirkehistorien, og tælle vi alle de Biskopper, der i samfulde halvtredsindstyve, Aar have ført Bispestaven, da finde vi dog kun faa; men gjennemgaae vi Pavernes Række, da finde vi ikke en eneste blandt Pius IX.' 255 Forgængere. Denne Høitid kan altsaa i Ordets egenlige Betydning kaldes enestaaende.

Hvad Under da, at hele den katholske Verden jubler, at vi med Beundring og Glæde see hen paa Jubeloldingen i Vaticanet, med Taknemmelighed see op til Himlen, til Christus, Kirkens usynlige Overhyrde, til den Helligaand Kirkens usynlige Styrer, der virker store Ting i sine ndvalgte Redskaber? Vi takke den treenige Gud for, at han har forundt Kirkens øverste Hyrde — og det en saadan Hyrde — et saa langt Liv.

Vor h. Faders Døbenavn er Johannes, og han er isandhed en Johannes, modig og uforfærdet, som Døberen Johannes, der uden Skjælven traadte hen for Verdens Store med de Ord: „Det er Dig ikke tilladt.“ Men han er tillige en kjærlig og elskværdig Johannes, som hin Johannes, hvem Herren elskede fremfor sine andre Disciple, og som fuld af Kjærlighed intet andet vidste at prædike end: Børnlille, elsker hverandre! Vi takke Gud for, at han har forundt os en Pius, der medrette bærer dette Navn, som betyder baade den Fromme og Godhedsfulde. — Men hvad der især drager vore Øine og vore Hjerter til Jubeloldingen i Vaticanet, det er ikke den elskværdige Paves Personlighed, der med sine Dyder forøger sin Værdigheds Glands; det er meget mere hans Værdighed og ophøiede Embede.

Oplyste af Troen see vi ei saa meget paa Mennesket og dets personlige Elskværdighed, som paa Biskoppen

og Paven; og i Biskoppen og Paven see vi Christus, Kirkens Stifter og usynlige Overhoved, der har givet os et Kjendetegn paa sin Kirke deri, at vore Biskopper stamme fra Apostlene i en uafbrudt Følgerække, at Pius IX., den romerske Biskop, og med ham enhver katholsk Biskop, kan godtgjøre, at det Hyrdeembede, han forvalter, har han arvet efter Apostlene, at den Hyrdestav, han fører, har Herren oprindeligt overgivet sine Apostle, og at den siden er gaaet fra Haand til Haand, og tilsidst er kommen til ham.

Det var et høitideligt Øieblik, da Herren sagde til sine Apostle: Gaaer ud i den ganske Verden, prædiker og døber, og forpligter alle Mennesker paa mine Vegne til at troe Alt, hvad jeg har sagt, og til at holde alle de Bud, jeg har givet. Gaaer ud; thi mit Rige skal strække sig fra Hav til Hav, og det skal blive ved at staae, saalænge Maanen lyser paa Himlen (Ps. 71, 7.). Apostlene gik virkelig ud i den ganske Verden og reiste allevegne med det lydeløse Lams Offeralter Sandhedens Lærestol. De byggede et stort Gudstempel af Alverdens Folkefærd som ligesaa mange levende Stene. Eller, for at tale med en hellig Lærer, de bleve til Kirkens Porte og indbøde alle Folkefærd til ved Daaben i den treenige Guds Navn at indtræde i Jesu Christi Kirke.

Men dermed var deres Sendelse langt fra ikke tilende. Apostlene skulde ikke blot være den nye Kirkes Bygmestere og Porte, men ogsaa dens Grundvolde. Under dette Billede saae Johannes dem. „Og jeg saae“, skriver han (Aab. 21. 10.), — „jeg saae den store Stad, det hellige Jerusalem, som nedsteg fra Himlen fra Gud. Stadens Mure havde tolv Grundvolde og paa dem Lammets tolv Apostles Navne.“ Nu vel, Grundvolden maa dog være varig, fast og urokkelig, og være lige saa længe, som selve Huset skal staae. — Herren vil være med sine Apostle til Verdens Ende. Om de derfor end døde, da skulde de dog i en vis Forstand blive ved at leve, prædike, ofre og styre Kirken til Verdens Ende. Gled Hyrde-

staven ved Døden ud af deres trætte Hænder, da blev den optagen af andre salvede Hænder. Apostlene gave sig Efterfølgere. Og omtrent 30 Aar efter den første Pintsefest kunde Paulus sammenkalde en anselig Forsamling af Ældste, som den Helligaand efter hans egne Ord havde sat til Biskopper d. e. Tilsynsmænd, til at vogte de enkelte Hjorde og styre de enkelte Kirker som Apostlenes Efterfølgere.

Apostlene havde været deres Hjordes Hyrder; men dette kun i Forbindelse med den øverste Hyrde, til hvem der var blevet sagt: Vogt min hele Hjord, baade Lam og Faar. Apostlene ere alle Grundstene, men paa en af disse Stene staaer det udmærkende Navn: „Klippe“. Og denne „Klippe“ bærer ei blot en Deel af den tolvdeelte Muur; den giver som den fælleds synlige Grundvold hele Bygningen Eenhed, Fasthed og Varighed, saaledes, at Helvedes Porte aldrig ville faae Overhaand over Kirken.

Og hvilke ere nu disse apostoliske Hyrder, som staae i Forbindelse med Overhyrden, staae paa den faste fælleds Klippegrund? At det er de katholske Biskopper, kaldes os i levende Erindring ved Pavejubilaets Høitidelighed.

Eller af hvem var det, at Hs. Hellighed, dengang Johannes Mastai, for halvtredsindstyve Aar siden modtog Bispestaven? Det var af den daværende Pave Leo XII., hvis Efterfølger han var af Forsynet bestemt til at blive. Og Leo havde modtaget den af Pius VII., Pius VII. af Pius VI. o. s. fr. Vi kunne Skridt for Skridt følge de romerske Biskoppers Række. Den naaer op til Apostlene, lige til Petrus. Og Petrus — det læse vi jo i selve Evangeliet — modtog Hyrdestaven af Herrens egen Haand ved Genesarethsøen. De romerske Biskopper ere derfor unægteligt apostoliske Hyrder. Velan da! ligesom Johannes Mastai modtog Bispestaven af Petri Efterfølgers Haand, saaledes have alle Biskopper i de sidste 31 Aar, siden han selv er bleven ophøiet til den høieste kirkelige Værdighed, modtaget Bispestaven af ham. Overhovedet

bliver Ingen eller blev nogensinde i den katholske Kirke anset for en retmæssig Hyrde, der ikke havde Samfund med den øverste Hyrde paa den apostoliske Stol.

(Slattes.)

Politisk Overblik.

Medens Situationen paa Krigsskuepladsen ikke væsentlig har forandret sig i Løbet af den sidste Uge, ere fredsforstyrrende Rygter dukkede op i den vesteuropæiske Presse, Rygter om en forestaaende Krig imellem Frankrig og Tydskland. Man fortalte, at det nye franske Ministerium var ifærd med at danne en stor „ultramontan“ Coalition imod Bismark og Italien, og at den nærmeste Fremtid vilde see Virkningerne heraf. Mac Mahon, meente man, havde grebet til denne Udvei for at holde den radicale Opposition Stangen, og gjennem en heldig Krig styrke sit nye conservative Cabinet. Østerrig skulde ogsaa være indviet i Planen. Derpaa tydede Noget, som man havde mærket i London med Hensyn til den derværende østerrikske Gesandt, Grev Beust, Bismarks gamle Fjende og Modstander fra 1866. Østerrig vilde vel nærmest kun søge at skaffe sig Allierede imod Rusland, hvis Fremskridt i Tyrkiet foruroligede det, men en Krig med Tydskland vilde dog blive Følgen af den franske Alliance. Tre-kaiserforbundet vilde saaledes være sprængt, og det tyske Rige udsat for stor Fare. Det Urimelige i disse Rygter var indlysende for Enhver, der kjender Ministeriet Broglie-Decazes, der er alt andet end ultramontant, og hvis Omsorg for et godt Forhold til Italien er notorisk. Det varede heller ikke længe, førend man fik en aldeles klar Dementi af alle disse krigerske Fortællinger, og det ikke blot fra Mac Mahon og det franske Cabinet, der stærkt har betonet sine fredelige Hensigter ligeoverfor Alverden og særlig Italien, men fra Italien selv, hvis Ministerium i Kamrene paa det Utvetydigste har erklæret, at Forholdet til Frankrig var upaaklageligt og ikke gav nogensomhelst Anledning til Bekymring. Kong Victor

Emanuel bekræftede dette ved at sende Mac Mahon en fortrolig Skrivelse, hvori han udtalte sit Venskab for ham og sin Sympathi for Cabinettet Broglie, og den offentlige Mening begynder nu atter at slaae sig til Ro. Om den har Ret heri, er dog saare tvivlsomt. Vi troe det ikke. Samtlige Rygter om de franske Krigstanker og den hele Fortælling om den ultramontane Coalition ere grebne ud af Luften; derom tvivle vi ikke. Men hvem ere deres Ophavsmand? Italienerne? Nei! Østerrigerne og Grev Beust? Nei. De franske Radicale have maaskee en Part af Fortjenesten, men de egenlige Fædre til hele Historien findes et andet Sted. Det er den bismarkske Presse i Tydskland, som har Æren af det. Og Rigskansleren selv har gjort sit til at styrke Troen paa hvad hans Presse fortalte. Han er pludselig reist til Berlin, midt i sin Orlov; har confereret med Moltke og med sine Agenter i Italien. Der circulere Ytringer af ham, som gaae ud paa, at man i Tyskland maa være belavet paa et fransk „Overfald“, og officielt gjør man Skridt til at forstærke Besætningen paa den franske Grændse, i Elsas og Lothringen — naturligviis for at være paa sin Post imod Overfaldet. Alt dette tyder ganske vist ikke paa, at Frankrig tænker paa Krig, men derfor er det nok muligt, at man tænker paa Krig med Frankrig. Det er en gammel Historie, at Preussen har gjort hvad det kunde for at drive Rusland til Krig imod Tyrkiet, og den offentlige Mening har længe været paa det Rene med, at der bagved dette ikke blot laae et Ønske om at skaffe Rusland noget at bestille, men desuden en Plan om at benytte Leiligheden til et nyt Angreb paa Frankrig, for at gjøre dette Land uskadeligt for lang Tid. Hvad der fortiden skrives og gøres i Berlin i Anledning af „det franske Overfald“ og den „ultramontane Coalition“ tyder paa, at den almindelige Mening dennegang kan have havt Ret.

Kirkelige Efterretninger.

Quito. Vi meddele efter „Mainzer Journal Følgende: „Et uhyggeligt Sorgens Budskab er naaet til os fra den anden Side af Verdenshavet. Ærkebiskop Checa af Quito i Republiken Ecuador er bleven forgivet paa Langfredag under Gudstjenesten. En sacrilegisk Haand havde kastet en stærk Dosis Strychnin i den i Messekanden værende Viin, medens Geistligheden og Folket efter Skik kyssede og hyldede det afhyllede Kors. Ærkebiskoppen mærkede, at den Viin, han betjente sig af ved Rensningen af Kalken, var overordenlig bitter, og han kunde ikke afholde sig fra en Ytring derom til de assisterende Præster. Sacristanen bragte strax den Flaske, af hvilken han havde taget Vinen; og den i Flasken indeholdte Viin havde sin naturlige Smag. Sacristanen smagte da paa nogle Draaber af Messekanden og følte sig ilde derved. Ærkebiskoppen begav sig, efter at han efter endt Gudstjeneste havde holdt en kort Taksigelse, til sit Palads, og vilde der nyde Noget. Men han følte saa heftige Smerter i sine Indvolde, og der indfandt sig saa voldsomme Opkastninger, at han allerede efter en halv Times Forløb opgav Aanden. Hans fortrolige Ven og Skriftefader kunde dog endnu, førend han døde, meddele ham den sacramentale Absolution. Medens begge de hurtigt tililende Læger holdt de heftige Smerter i Indvoldene og Opkastningerne for Symptomer paa et Choleratilfælde, erkjendte Ærkebiskoppen klart, at han var bleven forgivet ved den under Gudstjenesten nydte Viin.

Det er umuligt at skildre den almindelige Ophidselse, som Rygtet om Ærkebiskoppens Dødsmaade fremkaldte, den Smerte, Sorg og Harme, der bemægtigede sig alle Velsindedes Gemytter og fandt deres Udtryk paa alle Gader og offentlige Pladse. Man er her almindelig overbeviist om, at den sacrilegiske Forbrydelse er iværksat af Frimurerlogen. Den heltmodige Ærkebiskop havde paa draget sig Frimurerens Fjendskab ved en energisk Protest, som han for nogen Tid siden havde offentliggjort imod den slette Liberalismes og Frimurerpressens anti-religiøse Principer, og ved et Hyrdebrev, som han rettede imod en Rundskrivelse af Indenrigsministeren, hvori denne nægter Biskoppernes Ret til at fordømme religiøse Vildfarelser og truer de Prælater og Præster, som maatte tillade sig at kritisere Regeringens Forordninger med Landsforviisning. Aldeles uforstaaelig er de offentlige

Myndigheders Uvirksomhed med Hensyn til Opdagelsen af den Person, hvis Haand har kastet Giften i Messekanden. Først paa Tilskyndelse af den myrdede Ærkebiskops Slægtninge blev en Mand anholdt, som var mistænkt for at have udført Forbrydelsen. Han havde nemlig nogle Dage iforveien ytret, at paa Langfredag vilde Logen i Quito lægge Grundstenen til en ny Bygning. Men det er siden konstateret, at Forbryderen er en Officeer af Reintimillas Armee, saaledes som det fremgaaer af et den 15de April dateret Brev fra Guayaquil. Han har tilstaaet at have faaet 30,000 Francs for at begaae denne Misgjerning. Førend denne Kjendsgjerning var konstateret, havde Republikens Præsident havt den Frækhed at erklære, at Forbrydelsen idetmindste ikke var begaaet af en „Liberal“, da Ærkebiskoppen selv havde hyldet en „liberal“ Retning, men at kun en Præst kunde være Ophavsmanden. Men disse Præsidentens Bagvaskelser ere nu efter den Skyldiges Opdagelse blottede i hele deres underfundige Nederdrægtighed.

Maria-Congregationen.

Medlemmerne holde Fælledscommunion i St. Ansgariuskirken Søndagen den 3. Juni Kl. 8. Bønnerne blive oplæste under Messen efter Congregationsbogen, som kan faaes hos Hr. Pastor Freund i Præsteboligen og hos Congregationens Præsæs, Evaldsgade Nr. 5. Priis for et indbundet Exemplar 1 Kr. 50 Øre; for et heftet 1 Kr. 10 Ø.

Kirkelig Kalender og Eriindringsliste.

Søndagen den 3. Juni. 2. Søndag efter Pintse. Den h. Faders 50aarige Bispejubilæum. I Sct. Ansgars Kirke forbliver det Allerehelligste ndstillet til offentlig Tilbedelse fra Kl. 10 Formiddag til Kl. 9 Aften. Aftenandagten med „Te Deum“ begynder Kl. 8. Paa de følgende 4 Aftener holdes Kl. 8 offentlig Andagt til det allerehelligste Sacrament, og Torsdag Aften sluttes Octavhøitiden med Prædiken og Procession. — 4. M. Frants Caracciolo, Bekj. 5. Ti. Bonifacius, Biskop og Martyr. 6. O. Norbert, Biskop. 7. To. Octav af Christi Legemsfest. 8. F. Festen for Jesu guddommelige Hjerte (feires offentlig paa førstkommande Søndag). 9. L. Primus og Felicianus, Martyrer.

Søndagen den 10. Juni. 3. Søndag efter Pintse. Hovedfesten for Jesu guddommelige Hjerte, Søn- og Sønedsdagsgudstjeneste som sædvanligt.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 23.

Søndagen den 10de Juni.

1877.

Indhold: Et Ord om Andagten til Jesu allerhelligste Hjerte. Pius
IX.' Bispejubilæum. Kirkelige Efterretninger: Berlin,
London.

Et Ord om Andagten til Jesu allerhelligste Hjerte.

Vor Herre sammenligner sin Kirke med et Træ; og i mere end een Henseende passer denne Sammenligning ganske træffende. Gaae vi ud i Skoven, saa finde vi der de ældgamle Træer, som vore Forfædre have plantet. Dette snukke Bøgetræ, dette kraftige Egetræ har staaet der i Aar og Aarhundreder. Det er altid det samme Træ, den samme Rod, den samme Stamme, som staaer urokkelig fast. Men fra Tid til anden frembringer Træet nye Grene, nyt Løv, nye Frugter — nye Vidnesbyrd om den gamle, utrættelige Livskraft. Saaledes staaer Herrens Kirke siden Aarhundreder midt i Verden, urokkelig og uforanderlig i den samme ældgamle Lære og Tro; men ogsaa dette vidunderlige Træ frembringer fra Tid til anden nye Grene og Frugter, nye Ytringer af den gamle Tro, det vil sige nye Andagtsøvelser efter de forskjællige Tidens mangfoldige Fornødenheder. En saadan ny Green, som bærer overvættets søde og nærende Frugter, er den Andagt,

vi særlig pleie i denne Maaned, Andagten til Jesu allerhelligste Hjerte. Denne Andagts Gjenstand er efter Kirkens Aand vor Herres Jesu Christi legemlige Hjerte som Sindbillede paa hans Kjærlighed til os, især den Kjærlighed, han har viist os i sine Lidelser og i Alterets helligste Sacrament.

I denne Andagt dyrke vi altsaa baade Gudmenneskets Jesu Kjærlighed til os — og denne Kjærligheds synlige Sindbillede: hans legemlige Hjerte.

I.

Andagten kaldes en Andagt til Jesu Hjerte. Hvorfor? Fordi den har til Gjenstand Jesu legemlige Hjerte, det Hjerte, hvoraf det dyrebare Blod udstrømmede, som vor Herre har udgydt for os syndige Mennesker paa Korsets hellige Træ; det Hjerte, som saa grusomt blev gjen-nemboret med et Spyd; det Hjerte, som nu lever i Himlen ved Faderens høire Haand og paa Jorden i Alterets hellige Sacrament. Og dette legemlige Hjerte dyrke og tilbede vi.

Man bebrejder os saa ofte, at vi tilbede de Hellige. Men denne Bebreidelse er ganske ugrundet; vi ære rigtignok de Hellige, vi paakalde de Hellige, fordi vi troe, at deres Forbøn vil have Vægt hos vor fælleds Skaber og Herre, en større Vægt end vore Bønner, fordi vi kun ere arme Syndere. Men ingen katholsk Christen, som er vel underviist i sin Religion, har nogensinde tilbedt en Helgen. Vi vide altfor godt, at der staaer skrevet: Gud, din Herre, skal du tilbede og tjene ham alene; thi at tilbede et Væsen, er jo intet mindre, end at anerkjende det for sin Skaber og høieste Herre. Tilbedelse tilkommer altsaa kun Gud.

Men netop derfor tilbede vi vor Herre Jesus Christus; thi han er Guds Søn, den ene sande Gud med Faderen og den Helligaand. Netop derfor tilbede vi Alterets h. Sacrament; thi i dette høihellige Sacrament

er Jesu sande Legeme og Jesu sande Blod nærværende under Brødets og Vinens Skikkelse, og ere uadskillelig forenede med den anden guddommelige Person, og derfor tilbedelsesværdige. Og netop derfor tilbede vi endelig ogsaa Jesu allerhelligste Hjerter, denne ædlestede Deel af hans hellige tilbedelsesværdige Legeme. Saaledes lærer os Troen; saaledes lærte allerede det femte almindelige Kirkemøde, det andet i Constantinopel. Det erklærede: „Hvo der ikke med een og den samme Tilbedelse tilbeder det Ord, som er blevet Menneske, tilligemed dets Kjød, saaledes som det fra Begyndelsen af er overleveret til Guds hellige Kirke, han være banlyst.“ Og denne Troeslære er vor Andagts ældgamle Rod.

Og hvad Troen lærer, det forklarer os det daglige Livs Skik og Brug. Vi see Barnet kysse sine Forældres Hænder. Vi spørge ikke: Hvorfor gjør du det, mit Barn? Vi vide, at det vilde svare: Jeg vil takke og ære min dyrebare Fader, min kjære Moder. Og Barnet har Ret. Det forstaaer sig af sig selv, at det vil ære sine Forældre ved at ære deres Hænder, de Hænder, som have overøst det med saa mange Velgjerninger. Men af en lignende Grund tør og maae vi ære og tilbede Christi menneskelige Natur, hans Legeme og alle dets Lemmer. Thi denne Menneskehed er Guds Søns Menneskehed, dette Legeme er Guds Søns Legeme, disse Lemmer Guds Søns Lemmer, og derfor isandhed tilbedelsesværdige.

Men der gives en særegen Grund til at dyrke og tilbede fremfor alle Jesu andre Lemmer netop Hjertet, og hvilken er den? Dette Spørgsmaal fører os til den anden Gjenstand, vi dyrke i denne Andagt, til dens Hovedgjenstand, nemlig Jesu Kjærlighed til os Mennesker. Vi dyrke og tilbede nemlig Jesu Hjerte som Sindbillede paa hans Kjærlighed til os.

Hjertet ansees i Almindelighed for et Sindbillede paa Kjærligheden. Tænk, kjære Læser, engang over, hvorledes vi tale i det daglige Sprog. Er Du bedrøvet, saa siger Du: Jeg er tung om Hjertet; jeg har noget paa

mit Hjerte; mit Hjerte er bedrøvet. Du taler om Hjerteangst, Hjertefred, Hjertelag. Ved at sige „Hjerte“ vil du sige Sind, Sindelag, Gemyt, og fremfor alt Kjærlighed. Den som er uden Kjærlighed, kalder du hjerteløs; og den som har stor Kjærlighed, et hjertensgodt Menneske. Min Velgjører, siger du, har et godt, et blødt, et varmt Hjerte. Saaledes tale vi hertillands, og saaledes tale alle Mennesker i alle Sprog. — Saaledes taler derfor ogsaa Kirken. Du hører dens Røst ved enhver Messe du bivaaner. Præsten synger eller siger: Sursum corda! (Opløfter Eders Hjerter.) Og Messetjeneren svarer i Dit Navn: Vi have opløftet vore Hjerter til Herren. Alle vore Tanker og Ønsker opløfte sig i Bøn til Gud, som det heder i Psalmen: „Jeg søgte Dig af mit ganske Hjerte“; -- „jeg gjemte Dit Ord i mit Hjerte.“

Saaledes taler ogsaa Gud, vor himmelske Fader, i den hellige Skrivt. Han vil opfordre Dig til at skjænke ham din Kjærlighed, naar han siger: „Min Søn, giv mig dit Hjerte.“ Saaledes vor Herre Jesus. Du har jo ikke glemt hans Ord: „Hvor Eders Liggendefæ er, der vil ogsaa Eders Hjerte være.“ Luc. 12, 34. Og for dybere at gaae ind i Sagen: Siig engang: Hvorfra troer du, at deene almindelige Talebrug kommer? Du svarer maaskee: det er det jo overflødigt at spørge om. Jeg føler jo altid mit Hjertes livligere Bevægelse, naar f. Ex. under Bønnen den guddommelige Kjærligheds Ild opblusser i mig; jeg føler i mit Hjerte Syndens Byrde tynde paa mig; jeg føler det i mit Hjerte, naar mit Sind lettes ved Præstens Absolution. Det er, som om Sorg og Anger sammenpressede Hjertet, Glæde, Haab og Tillid derimod udvidede Hjertet. Og jeg forstaaer Psalmens Ord: „Jeg har løbet dine Buds Vei, da du udvidede mit Hjerte.“ Ja, Enhver vil tilstaae: alle Stemninger, Sorg og Glæde, Afsky og Attraa, Had og Kjærlighed ytre sig netop i Hjertet, øve deres Indflydelse netop paa Hjertet. Dette er en almindelig Erfaring; den paatrænger sig Enhver;

den er derfor Grunden til hin Talebrug baade i det almindelige og i det hellige Sprog.

Derfor ansee vi den Gudfrygtiges Hjerter for Dydernes og den overnaturlige Kjærligheds Sæde, Bolig og Arne-
sted, efter hine Apostlens Ord: „Guds Kjærlighed er udgydt i vore Hjerter.“ Og derfor ansee vi ogsaa Jesu Hjerter for hans ubegribelige Kjærligheds Sæde, Bolig og Arne-
sted; eller med andre Ord: vi dyrke og tilbede netop Jesu Hjerter fremfor hans øvrige tilbedelsesværdige Lemmer, fordi det er et Sindbillede paa hans uendelige Kjærlighed, baade den menneskelige Kjærlighed, han har som Men-
neske, fra sin Menneskevordelse af, og den guddommelige Kjærlighed, han har som Gud fra Evighed. Han selv fremstiller jo sit hellige Hjerter som sine Følelsers og Sindsstemningers Sæde og Kilde, og indbyder os til at granske i hans Hjerter og lære af hans Hjerter: „Lærer af mig, thi jeg er sagtmodig og ydmyg af Hjerteret.“

II.

Vi maae vel nu spørge: Gives der Noget, som kunde mere opflamme et christeligt Hjerter med Kjærlighed til Gud, end Tanken om Jesu Kjærlighed til os? eller gives der noget udvortes Tegn, som kunde være mere skikket til at opvække og vedligeholde denne Tanke i os, end netop Jesu Hjerter? Har du maaskee i dit Værelse blandt dine Slægtninges og Venners Billeder ogsaa et Billede af Jesu Hjerter? Da betragt det engang opmærksomt. Eller hvis du ikke har et saadant, saa foreholder din Indbildningskraft Dig Billedet af Jesu Hjerter, saaledes som det pleier at fremstilles af fromme, christelige Kunstnere. See det, betegnet med Korset, omkranset af Torne, saaret af den dybe Vunde, omgivet med Flammer. Ved andægtigt at betragte et saadant Billede, tænker Du da ikke: Ja isandhed, dette Hjerter var opfyldt af en overvættes Kjærlighed til os Mennesker, og har Intet undladt for at bevidne os denne sin uendelige Kjærlighed med de ubedrageligste

Kjendetegn? Thi hvad har dannet dette Hjerte? Var det ikke Kjærlighed? Guds Søn saae hele Menneskeslægten fortabt ifølge Adams Synd; men med en evig Kjærlighed har han elsket os, og af Miskundhed drog han os til sig, steg ned fra Himlen og paatog sig den menneskelige Natur ved den Helligaands Overskyggelse ud af Jomfru Marias Moderliv og antog ogsaa dette menneskelige Hjerte. Og nu, see dette Hjerte, hvor høit det har elsket os!

Thi her boede hin beundringsværdige Sagtmodighed og Ydmyghed, som af Kjærlighed til os valgte den sidste Plads blandt alle Mennesker, valgte Krybben til sin første Throne, Bethlehems Stald til sit første Palads, den lille Hytte Nazareth til Bolig, fattige og ulærde Fiskere til Sendebud og Apostle. Her boede den dybe Ydmyghed, som tilskyndte Guds Søn til at lade sig bagvadske og forfølge, anklage og fordømme, haane som et afsindigt Menneske, og henrette som den største Forbryder!

See dette Hjerte, hvor høit det har elsket os!

Thi af denne Kilde udstrømmede alle de Underviisninger, som Jesus aldrig blev træt af at give sine Apostle og Disciple, Folkemængden og de Enkelte, de daværende og i disse alle fremtidige Troende — Dig, min fromme Læser, og mig.

Af dette Hjertes Kilde udstrømmede de Taarer, som Jesus græd ved Lazarus' Grav. De Tilstedeværende sagde ved at see dem: „Seer, hvor høit han elskede ham!“ Men med den samme Ret kunne ogsaa vi sige: Seer hvor høit dette Hjerte elsker os, elsker mig! Thi Jesus græd ikke saa meget over Lazarus. Ham vilde han jo gjenopvække fra Døden til Livet; men han græd over hele Menneskeslægtens tunge Lidelser og Dødsnød, ogsaa over alle dine og mine Lidelser, hvad enten de ere tungere eller lettere. Af dette Hjertes Kilde udstrømmede de Taarer, som Jesus græd over det ulykkelige Jerusalem og over alle Syndere, som ikke benytte Naadens Tid. „Jerusalem, Jerusalem, sukkede dette Hjerte, hvor

ofte vilde jeg forsamle dine Børn, ligesom en Høne forsamlar sine Kyllinger under Vingerne, og I vilde ikke.“ „Vidste du dog, hvad der tjener til din Fred! men nu er det skjult for dine Øine.“ Luc. 19, 20.

Af dette Hjertes Kilde udstrømmede hint Suk, saa fuldt af Kjærlighed: „En Daab skal jeg døbes med, og hvor ængstes jeg, indtil den er fuldbragt“; og hint andet søde Ord: „Mig ynkes inderlig over Folket; thi de have nu tøvet hos mig i tre Dage.“

Af dette Hjertes Kilde udstrømmede alle de hede Bønner, som Jesu guddommelige Læber udøste for sin himmelske Faders Aasyn, hine hede Bønner for alle Menneskers evige Salighed og timelige Velfærd.

Af dette Hjertes Kilde udstrømmede alle hine Undergjæringer, som helbredte alle Skrøbeligheder og Svagheder. Dette Hjertes ømme Kjærlighed tilskyndte Jesus til at forvandle Vand til Viin ved Brylluppet i Kana, til at mætte flere Tusinder med nogle faa Brød og nogle faa Fisk, til at stille Storm og Bølger i et Øieblik, for at befrie sine Disciple for deres Angest, til at helbrede alskens Sygdomme, til at uddrive Djævl, ja til at opvække Døde til Livet.

See dette Hjerte, hvor høit det har elsket os!

Dette Hjerte drev vor Herre til at give os sin Kjærligheds største Beviis ved for vor Skyld at bære Lidelser og Død, usigelige Lidelser og den meest smertefulde Død. Vor Frelsers Hjerte blev sønderknust af en umaadelig Smerte, da han sukkede: „Min Sjæl er bedrøvet indtil Døden.“ Hans Hjerte blev betaget af en mageløs Dødsangst, da han raabte: „Min Fader, er det muligt, da gaae denne Kalk fra mig“; og atter: „Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig?“ Af dette Hjerte udstrømmede det Blod, som farvede Jordbunden i Getsemane Have rød, som Herren udgød, da han blev hudstrøget og kronet med de skarpe, spidse Torne, da han paa sine saarede Skuldre slæbte sit tunge Kors gjennem Jerusalems Gader den lange Vei op ad Golgathaberget. da han blev kors-

fæstet og saaret med de grusomme Nagler. Det var dette Hjerte, som tilsidst blev gjennemboret med et Spyd for at udgyde Blodets og Vandets sidste Draaber, og for at aabne os alle et trygt Tilflugtsted.

See dette Hjerte, hvor høit det endnu elsker os, og vil elske os indtil Verdens Ende!

Det er jo opvakt igjen, og lever opfyldt af Kjærlighed til os ikke blot i Himlen, men ogsaa i Alterets h. Sacrament. Gaa omkring paa hele Jordkredsens! Hvorsomhelst du finder et katholsk Alter, der finder du ogsaa Jesu Hjerte. Isandhed! dette Hjertes Lyst er det, at dvæle blandt Menneskene. Isandhed, da dette Hjerte havde elsket Sine, som vare i Verden, saa vilde det elske dem indtil Enden.

Er det da ikke billigt at gjengælde en saadan overvættets Kjærlighed? Eller skulde det ikke være nyttigt at betragte dette Hjerte for at opvække os til Kjærlighed? Er Andagten til Jesu Hjerte ikke en frugtbar Green, som Kirkens ældgamle Tro for to Aarhundreder siden har frembragt. Tør vi ikke haabe, af den at høste søde og rigelige Frugter i Livet og i Døden? Vi behøve alle en oprigtig, hjertelig Anger over vore Synder, for at opnaae deres Forladelse. Men hvad kan mere opvække os til Anger, end et Blik paa Jesu Hjerte, som er kronet med Torne for vore Synders Skyld? Vi behøve Iver til utrættelig at øve gode Gjeringer; thi Gud vil gjengælde Enhver efter hans Gjeringer. Hvad kan mere opvække os til denne Iver, end et Blik paa Jesu Hjerte, som gløder af Iver for Sjælens Frelse og Menneskenes Lyksalighed? Vi behøve Kjærlighed til Gud og Mennesker; thi det er Kjærligheden, som giver vore gode Gjeringer al deres Værd. Hvad kan mere opvække os til Kjærlighed end et Blik paa Jesu Hjerte, som er død af Kjærlighed til os alle og til Enhver iblandt os, og som endnu efter Døden har aabnet sig for at drage Alt til sig. Og i Dødstimen behøve vi Tillid og Styrke til at gjøre

Modstand mod den onde Fjendes sidste og farligste Angreb. Hvad kan da mere opvække os til en fast og urokkelig Tillid, end et Blik paa Jesu Hjerter, saafremt vi have elsket og tjent det i vor Livstid? Den salige Jomfru Maria Margarethe, hvem vor Herre brugte som Hovedredskabet til at opvække og fremme denne Andagt, blev paa Dødssengen betagen af en saa stor Frygt for Guds strenge Domstol, at hun skjælvede i sin Hjerterangest og brast i Taarer. „Men hvad frygter du?“ sagde hun snart til sig selv; „siig: hvo er din Dommer? Er det ikke Ham, hvis hellige Hjerter du har helliget hele dit Liv?“ Og strax var al Frygt forsvunden. Guds overvættets Trøst opfyldte hendes Hjerter; hun overgav rolig og tillidsfuld sin rene Sjel i sin guddommelige Brudgoms og Dommers Hænder. Gid ogsaa vi engang maatte siig: Min Dommers Hjerter har jeg elsket og tjent hele mit Liv! Saa vilde ogsaa vi tillidsfuldt træde hen for Guds Domstol, for at modtage Lønnen for vor trofaste Tjeneste i det samme Hjertes evige Besiddelse!

Pius IX.' Bispejubilæum.

(Sluttet.)

De katholske Biskopper ere derfor apostolske Biskopper. Det er ene til dem, at Herren har sagt: Jeg vil være med eder alle Dage til Verdens Ende. Det er ene dem, hvem han har forjættet, og til hvem han har sendt den Helligaand, for at veilede dem til Sandhedens Forstaaelse.

Den katholske Kirke er derfor den apostolske Kirke, den Kirke, i hvilken vi finde det rette Guds Ord og de rette Sacramenter.

Den katholske Lære er altsaa den apostoliske Lære. Hvergang Paven og Biskopperne afgjøre et Spørgsmaal angaaende Troes- og Sædelæren, da holde de sig den ældgamle Grundsætning efterrettelig: „Nil innovandum, nisi quod traditum d. e. Intet nyt; kun hvad der er overleveret.“ De granske i den gamle Overlevering, for under den Helligaands Veiledning efter Christi Forjættelse (Joh. 16, 13 og Matth. 28, 20) med ufeilbar Sikkerhed at forklare den overleverede Læres Indhold og Mening. Paven og Biskopperne lære derfor med Myndighed, ere sig deres Myndighed bevidste og fordre ubetinget Lydighed af Kirkens Børn. Men de frygte ei en videnskabelig Drøftelse af deres Lærdomme. Tvertimod, de førelægge Alverden deres Afgjørelser, støttede paa Kirkelærernes og den hellige Skrivts Vidnesbyrd, og sige til alle dem, som have en god Villie: Tag og læs, gransk og sammenlign, og du vil komme til Overbeviisning om, at vore nu udtalte Lærdomme staae i den fuldkomneste Overensstemmelse med de tidligere Aarhundreders saavelsom med Apostlenes Lære.

Vor Jubelpave Pius IX. erklærede — for at tage et Exempel — med sine Brødre i Læremyndigheden paa det almindelige Kirkemøde i Vaticanet, at Paven ved guddommelig Bistand bevares for Vildfarelser, naar han som Kirkens øverste Hyrde fælder en afgjørende Dom angaaende Troes- eller Sædelæren. Han erklærer, at han i denne Lære slutter sig nøiagtigt til den Overlevering, der stammer fra den christne Troes Begyndelse. Vilde Nogen, der staaer udenfor Kirken, tvivle derom, da lad ham læse det florentinske Concils (1439) Erklæring: at den romerske Biskop har i Petri Person faaet Magtfuldkommenhed til at vogte (pascendi) den almindelige Kirke. Lad ham lytte til Grækernes Bekjendelse paa den anden Kirkeforsamling i Lyon (1274): at det er den romerske Kirkes Pligt og Ret, ved sin Dom at afgjøre de Spørgsmaal, der kunne opstaae angaaende Troen. Lad ham gaae tilbage til det niende Aarhundrede, til den

fjerde Kirkeforsamling i Constantinopel, og høre den erklære: at Herrens Forjættelse er stadfæstet af Erfaringen, idet den hellige Lære altid er hævdet af den apostoliske Stol. Lad ham gaae til vor Herre selv, og høre af hans Mund den Forjættelse: at Helvedes Porte og Løgnens Aand aldrig skulle faae Overhaand over den Kirke, hvis Klippegrund er Petrus, den første i de romerske Biskoppers Række; lad ham høre og forstaae Herrens Ord til Petrus: „Jeg har bedet for Dig, Simon, at din Tro ikke skal aflade; og Du, naar Du engang er bleven omvendt, styrk da dine Brødre.“ Lad ham forstaae disse Ord i de ærværdige Fædres og de rettroende Læreres Aand; da vil han komme til at indsee, at Pius IX.' Lære staaer i den nøiagtigste Overensstemmelse men den apostoliske Lære.

Vor Jubelpave Pius IX. har ligeledes erklæret det for en aabenbaret Sandhed, at den saligste Jomfru Maria altid var et Guds Barn og smykket med Herrens Naade allerede i sit Livs første Øieblik. Mon denne Lære var ny? Nei, Pius har meget mere øst den af den apostoliske Overlevering, og kun klart og bestemt udtalt, hvad Overleveringen blot antydede. Pius IX. havde jo hørt sin h. Forgænger Pius V. forkaste den Paastand, at intet Menneske, undtagen Christus, er uden Arvesynd. Pius havde hørt Conciliet i Trient erklære, at alle Mennesker have syndet i Adam; men at det ikke var det h. Concils Mening, i denne Erklæring at indbefatte den salige og pletfrie Jomfru Maria. Pius havde hørt den h. Augustin afgive den Erklæring: Hvor der er Tale om Synd, der tør jeg ikke tale om Maria for hendes Søns Æres Skyld. Pius havde endelig hørt Englen hilse Maria paa den treenige Guds Vegne: Hil dig, fuld af Naade!

Vor Jubelpave erklærede ved den samme Leilighed (9. December 1854) for en ærværdig Forsamling af begge Verdnens Biskopper den Paastand for ugudelig og fordærvelig. at Veien til det evige Liv kan findes i en hvilkenksom helst Religion. „Nei“, siger han, „man maa holde fast

ved den Troessandhed, at Ingen kan blive salig udenfor den apostoliske, romerske Kirke; denne Kirke er den eneste frelsende Ark, som Enhver maa træde ind i, for ikke at gaae til Grunde i Syndfloden.“ Den h. Fader vil hermed sige: Den katholske Kirke er indstiftet af Herren; ene om den er der bleven sagt, at Enhver skal høre den; hvo som ei hører den og slutter sig til den, han gaaer ei den Vei, ad hvilken Herren vil føre ham; og hvo som bliver salig udenfor denne Kirkes synlige Samfund, han bliver kun salig, fordi han desuagtet aandelig hører til den.

Denne Lære modsiger skarpt og forkaster bestemt Nutidens Indifferentisme og LigeGYldighed i Troessager. Men den er ei ny; den er ligesaa gammel som Christendommen, den er apostolisk Lære. Pius har ei opfundet den af sig selv. Han viser hen til sin store Forgænger i det trettende Aarhundrede, Innocens III. Denne store Pave aabnede sine Faderarme vidt for alle vildfarende Sønner, der vilde vende tilbage til Faderhuset; men han fordrede af dem det Løfte: Med Hjertet troe vi og med Munden bekjende vi den hellige, romerske, katholske og apostoliske Kirke, udenfor hvilken Ingen kan blive salig. — Pius viser hen til den største Kirkefader i det femte Aarhundrede, den h. Augustinus, der paa et Møde i Cirta med sine Brødre i Bispeembedet aflagde den Bekjendelse: „Hvosomhelst der er adskilt fra den katholske Kirke, han vil derfor ei have Livet.“ Han peger hen paa de ældste og ærværdigste Levninger af Christendommens første Begyndelse, paa Roms underjordiske Gravkamre, de saakaldte Katakomber. Her sees paa Malerier fra de tre første Aarhundreder de Christne fremstillede under Billedet af Noe, der i Arken trygt seiler paa Syndflodens svulmende Vande. Det er netop disse ældgamle Maleriers tause Prædiken, som Pius gjentager i de Ord: „Kirken er den eneste frelsende Ark, som Enhver maa træde ind i, for ikke at gaae til Grunde i Syndfloden. Men medens Han efter den apostoliske Lære

ubøielig forkaster Vildfarelsen, omfavner han efter den samme Lære med apostolisk Kjærlighed alle dem, som uden egen Skyld fare vild. „Thi“, tilføier han, „paa den anden Side er det ogsaa vist, at de, som befinde sig i en uovervindelig Uvidenhed angaaende den sande Religion, ere uden Skyld i Herrens Øine. Hvo vilde da vel formaste sig til at angive denne uovervindelige Uvidenheds Grændser, da Folkefærdene, Landene, Charaktererne ere saa forskjællige? Nei, først efter Døden ville vi komme til at erkjende den skjønnede Harmoni imellem Guds Retfærdighed og hans Barmhjertighed. Saa længe vi derimod her paa Jorden ere betyngede med dette dødelige Legeme, holde vi fast ved den Lære, at der gives kun een Gud, een Tro, een Daab, uden videre at gruble derover. Men lad os efter Kjærlighedens Bud uafslædig bønfalde Herren om, at alle Folkefærd maae omvende sig til Christus, og lad os efter Evne stræbe at befordre vore Medmenneskers Frelse. Thi Herrens Arm er ei forkortet, og den himmelske Naade vil ei fattes dem, der oprigtigt ønske og bønfalde Gud om at veiledes af dens Lys.“

Er dette ei Tolerancens Sprog? Jo, men meget mere Kjærlighedens, den apostoliske Kjærligheds og Sandheds Sprog! — Lad os derfor slutte os til Jubelpaven, til Pius, til vor hellige Fader! — Lovet være Jesus, Kirkens usynlige Overhoved, vore Sjæles usynlige Overhyrde, der har givet os og saalænge bevaret os en saadan Stedfortræder!

Priset være den katholske Kirke, som Herren har forherliget ved at skjænke den en saadan Overhyrde!

Lykkelige alle vi, hvem Han uden vor Fortjeneste har kaldet til denne Kirke og indført i sin frelsende Ark.

Lad os vise os taknemmelige herfor, ved i Liv og Død, i Ord og Gjerning at holde fast ved den Bekjendelse: Jeg troer paa en hellig, katholsk, apostolisk Kirke, og jeg haaber med urokkelig Tillid i denne frelsende Ark at seile igjennem Livets Bølger ind i Evighedens trygge Havn.

Kirkelige Efterretninger.

Berlin. „Allgem. Evang. Luth. Kircheng.“ skriver: Det kan ikke længere nægtes, at „Culturkampen“ (Forfølgelsen af Katholikerne) er Roden til alle de Onder, under hvilke vort Folk sukker. Kjendsgjerningerne have uimodsigeligt beviist dette. Culturkampen har bragt os Love, som have gjort det christelige Folkeliv ubodelig Skade og mere og mere forøge den store Splid imellem Kirken og vort Folk. Kun ved Culturkampens Taage er det lykkedes at tilsløre den ledende Statsmands Blik for Folkets virkelige Fornødenheder og det i den Grad, at man tillod Capitaliberalismen at drive en Oeconomipolitik, som har ført vort Fædreland til Randen af en oeconomisk Ruin. Andre Følger af Culturkampen see vi her bort fra, nemlig at det tyske Folk er splittet i to forskjellige Leire, at Retsfølelsen er forvirret, at Autoritet og Pietet ere blevne dybt krænkede, og den preussiske Troskab mod Throne og Fædreland paa en betænkelig Maade rystet. Man skulde dog ikke undervurdere disse Culurkampens Resultater ved en eventuel ydre Forvikling, som i den orientalske Forvirrings Løb ikke hører til Umulighederne, skjøndt vi ere aldeles overbeviste om, at Katholikerne i det Tilfælde trofast ville staae med Kaiser og Rige. Thi fra de Ultramontanes Rækker vil aldrig et Oprørsraab udgaae. — Det er altid sandt, at det er bedre at komme til Indsigt seent, end slet ikke. De protestantiske Blade skulde have overveiet Sagen tidligere. Men da Culturkampen begyndte, og de troede, at dens Slag kun skulde ramme og ødelægge den katholske Kirke, saa stødte de i Basunen og meente med „Kreuzzt.“, at „et sundt Had“ imod Rom hørte til Livsbetingelserne. Men nu, da Culturkampen styrker den katholske og ødelægger den protestantiske Kirke, saa „faaer Piben en anden Lyd“.

London. Som bekjendt gives der i England overalt Folk, som raabe „No-Popery“. Saa meget de fornuftige Englændere end lee ad disse Særlinge, saa komme de dog stedse tilbage til deres fixe Ideer, hvilket forsaavidt er meget heldigt, som det engelske Folk derved mere og mere lærer at foragte disse Personer. Nylig stillede en af disse Herrer en Forespørgsel til Regeringen, som blev Anledning til et characteristisk Optrin, der fortjener at omtales. Lord Skatkammerkantsler Sir S. H. Northcote svarede

paa Regeringens Vegne: „Jeg^s troer fremfor Alt at skulle bede det høie Huus om at gjøre sig den Uleilighed at høre Spørgsmaalet. Det lyder: „Da Omstændighederne kunne tilraade, at bringe de Love til Anvendelse, som forbyde Jesu Selskab, som det er defineret i Act X. af Georg IV., Opholdet i disse Lande, saa spørger jeg Kantsleren for Skatkammeret, om de europæiske Anliggendes nuværende Forhold ikke maae ansees for saadanne, som gjøre denne Forholdsregel nødvendig, naar man tager Hensyn til den Maade, hvorpaa de pavelige Myndigheder ophidse den offentlige Mening imod Rusland, som Hoved for den græske Kirke, og naar man tager Hensyn til Jesuiternes, Vaticanets anerkjendte Organers, Fremvæxt i Tal, Indflydelse og Virksomhed i dette Land; og for det Tilfælde, at man ikke agter at anvende de forhaandenværende Love, spørger jeg om, hvilke andre Forholdsregler man vil gribe til, for at beskytte Regeringens Executivmyndighed og den offentlige Interesse i Almindelighed mod dette Selskabs farlige Operationer.“ (Længe vedvarende Latter). Den ærede Gentleman spørger mig om, hvad jeg agter at gjøre med Hensyn til Jesuiterne. Nuvel, jeg veed i Virkeligheden langt mindre om Jesuiterne end han. Det Hele jeg veed om dem, har jeg fra det ærede Medlem. Hvad det første Spørgsmaal angaaer, saa er det mig ikke bekjendt, at de pavelige Autoriteter ophidse dette Lands offentlige Mening, saaledes som visse andre Folk gjøre det (Bifald og Latter). Der er ansete Autoriteter blandt os, som ere af den Mening, at Ophidselsen af den offentlige Mening er en meget anbefalelsesværdig Ting (Denne Hentydning til Gladstone modtoges med stor og længevarende Munterhed). Jeg er af den Anskuelse, at, hvis de Personer, om hvem Hr. Forespørgeren taler, tillade sig Fornærmelser mod vor Allierede, Kaiseren af Rusland, saa vilde Kaiserens Ambassadeur gjøre Forestillinger desangaaende. Hvad endvidere de Farer angaaer, med hvilke Regeringens Executionsmyndighed skulde trues ved dette Selskabs hemmelige Operationer, saa kan jeg kun svare derpaa, at jeg ikke føler mig i Fare (Munterhed). Jeg foreslaaer det ærede Medlem at meddele os, hvad han i al Hemmelighed har erfaret om dette Punkt.“ — Under de nærværende Omstændigheder kan man ikke andet end glæde sig over at see en protestantisk Regering behandle de gængse Bagvaskelser imod Jesu Selskab som Naragtigheder, og deri faae den lovgivende

Forsamlings Tilslutning. Saaledes kommer maaskee ogsaa Hr. Gladstone til at indsee, at han gjorde bedre i at lade være at skrive Brochurer imod Pavedømmet.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 10. Juni. 3. Søndag efter Pintse. Hovedfesten for Jesu guddommelige Hjerter. — I Sct. Ansgars Kirke holdes Aftenandagten Kl. 8. — 11. M. Barnabas, Apostel. 12. Ti. Johannes af St. Facundus, Bekj. 13. O. Antonius af Padua, Bekj. Kl. 8½ Messe for Ansgariusforeningen. 14. To. Basilius, Biskop og Kirkelærer. 15. F. Vitus og Lidelsesfæller, Martyrer. 16. L. Frants Regis, Bekj.

Søndagen den 17. Juni. 4. Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Qvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommisisionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 24. Søndagen den 17de Juni. 1877.

Indhold: Pius XI.' tredobbelte Krone. Sct. Andreas Collegium.
Kirkelige Efterretninger: Quito, Fredericia.

Pius IX.' tredobbelte Krone.

De Glædesytringer og Takkesange, som vor h. Faders
Bispejubilæum fremkaldte, ere næppe forstummede, førend
et andet glædeligt Minde paany henvender vore Øine og
Hjerter til Jubeloldingen paa St. Peters Stol. Den 16de
og den 21de d. M. ere nemlig Aarsdagene af hans Valg
og Kroning.

Hans Helligheds Bispejubilæum førte os i Aanden til
en lille Kirke i Rom, der er indviet til Ære for den h.
Petrus og hans Lænker. Der saae vi Johannes Maria
Mastai, en Præst paa 35 Aar, træde hen til Herrens Alter
for at modtage den biskoppelige Vielse. Efterat Cardinal
Castiglioni -- senere Pave Pius VIII. — havde lagt sin
velsignende Haand paa hans Hoved, og den Helligaands
Naade havde paatrykt hans Sjæl Bispeværdighedens
uudslettelige Character, blev hans Hoved for første Gang
prydet med Mitraen, d. e. den biskoppelige Hue, og han
opløftede for første Gang sine salvede Hænder for at ned-

bede Velsignelse over sin Hjord fra Ham, fra hvem al Velsignelse og alle gode Gaver komme.

Den 21de Juni minder os om en Begivenhed, der for 31 Aar siden har fundet Sted i det samme Rom, foran en anden Kirke, der er indviet til den samme Apostelfyrstes Ære. Peterspladsen er opfyldt med en uoverskuelig Menneskemængde. Alles Øine ere med spændt Opmærksomhed rettede mod Loggien eller Altanen foran den kæmpemæssige, verdensberømte St. Peterskirke. Der viser sig den samme Mand, der som nyviet Biskop knælede i „St. Peter ad vincola“. Den tidligere Ærkebiskop af Spoleto og senere Biskop af Imola er ophøiet til St. Peters Stol. Johannes Maria Mastai kalder sig fra nu af Pius IX., og just nu er det høitidelige Øieblik kommet, da Tiaraen, d. e. den pavelige Hue med den tredobbelte Krone er sat paa hans Hoved. Og den nykronede Pave opløfter for første Gang sine Hænder for høitideligt at nedbede Herrens Velsignelse over den ganske Hjord, den hellige Stad og den hele vide Jordkreds — Urbi et Orbi.

De Ord, som oprindelig ere skrevne om Aron, den gamle Pagts Ypperstepræst: „Corona aurea super mitram ejus“ — „en Guldkrone pryder hans Hue“ (Eccl. 45, 15) — tør vi fra nu af anvende paa Pius IX., som den nye Pagts Ypperstepræst. Og nu har han i samfulde 31 Aar baaret den tredobbelte Krone som et særdeles passende Tegn paa sin møisommelige og velsignelsesrige Kirkestyrelse.

Pius IX. har baaret en tredobbelt Krone, Sorgens — Lidelsernes — Hæderens Krone.

I.

Pius IX. har baaret Sorgens Krone. Under Taarer havde han bedet Pave Leo XII. om ikke at lægge Bispværdigheden paa hans Skuldre; men forgjæves; hans Ydmyghed syntes just at gjøre ham værdig og stærk til at bære den. Under en Strøm af Taarer kastede han sig

ned foran Herrens Alter, da man vilde lægge Paveværdighedens Byrde paa hans Skuldre.*) Han kjendte jo af egen Erfaring Bispehuens Vægt; han ahned Tiaraens endnu tungere Vægt. Men Pavevalget havde hurtigt faaet et saa uventet Udfald, at Herrens Finger var umiskjendelig. „Guds Villie skee evig og altid“ — med disse Ord gav han sine Nærmeste Efterretning om sit Valg. „Jeg kjender nogenlunde dette ophøiede Embedes umaadelige Byrde, for ei at sige min fuldkomne Afmagt. Men hjælper I mig; beder selv, og lad andre bede for mig!“

Ahnelsen havde ikke skuffet ham. Med Paulus (2. Cor. 11, 23. 29) kan Pius med Sandhed sige: „Jeg har været overmaade virksom . . . under Arbeide og Møie og megen Nattevaagen. Min daglige Omsorg er Bekymringen for alle Menigheder. Hvo er skrøbelig, uden at jeg føler hans Skrøbelighed med? Hvo bliver forarget, uden at det brænder ogsaa i mig?“ — Han holdt sig den samme Apostels Formaning til Timotheus (2 Tim. 4, 2. 3. 5) efterrettelig: „Prædik Ordet; hold ved i Tide og i Utide; overbeviis, straf, forman med al Langmodighed og Viisdom. Thi den Tid skal komme, da de ikke ville fordrage den sunde Lære, men efter deres egne Begjæringer tage sig selv Lærere i Hobetal efter hvad der kilder deres Øren. Men Du vær aarvaagen!“

Og Pius var aarvaagen. Staaende paa Tidens Varde maatte han desværre kun altfor ofte opløfte sin Røst for at forkaste Løgnens Lærdomme og vise hen til Aabenbaringens uforgængelige Sandheder. Det skal være nok her at erindre om den apostoliske Rundskrivelse af 8. Decbr. 1864 tilligemed Syllabus, d. e. Sammenstillingen af den nærværende Tids væsenligste Vildfarelser.**)

Flere Gange gjaldt det om at ordne de forvirrede kirkelige Forhold ved Concordater, d. e. Overenskomster med

*) Dette og andre nedenfor antydede Træk findes udførligere omtalte i N. Kirketidendes 9de Aarg. 1861 S. 6 ff.

**) Aftrykt i N. Kirket. 13. Aarg. 1865 som Tillæg til Nr. 6.

forskjællige Landes Regeringer, som med Spanien (1851), Østerrig (1855), Würtemberg (1857), snart om at værne om Kirkens Rettigheder overfor den verdslige Magts uretfærdige Indgreb i Herrens Helligdom, snart om at skikke Evangeliets Sendebud til de Folkefærd, der endnu sidde i Vankundighedens Mørke, snart om at oprette nye Bispesæder eller gjenoprette gamle — f. Ex. i England, Holland og Osnabrück — hvorfra Kirkeomvæltningen havde bortfjernet de retmæssige Hyrder.

Og endelig var det hans kjæreste Pligt at takke dem, der gav Kirken det, som Kirkens er.

Da Danmarks høisindede Konge, Frederik VII.' Retfærdighed havde brudt de Lænker, hvori Fortidens Intolerance i 300 Aar havde holdt Kirken fængslet — da en katholsk Biskop igjen havde kunnet gjæste den By, som roser sig af at være grundlagt af en katholsk Biskop' den store Absalon, saa ilede Pius med at takke Hans Majestæt for at have tilstaaet Katholikerne fri Religionsøvelse. „Høie og mægtige Fyrste“, lyde hans Ord, „i Tillid til, at De, saavidt Deres Magt naaer, vil skjænke enhver Katholik blandt Deres Majestæts Undersaatter Deres Beskyttelse, bede Vi Dem at holde Dem overbeviste om, at Vi ønske inderligst at finde en passende Leilighed til at yde Dem Gjengjæld ikke blot med Ord med ogsaa med Gjærning.“*)

Desværre havde han kun sjælden Leilighed til at opfylde en saa kjær Pligt. „Disse Efterretninger“, tilføiede han, „ere Os en kjær Trøst under de Bekymringer og Gjenvordigheder, der fra alle Sider trænge ind paa Os og nedtrykke den katholske Kirke i denne smertelige Prøvelsens Tid.“

II.

Ja, Pius IX.' hele Regeringstid har isandhed været en Prøvelsens Tid. Foruden Sorgernes Krone har han ogsaa

*) Hele Brevet er aftrykt i N. Kirket. 9de Aarg. 1861 S. 83.

baaret Lidelsernes Krone, og det med Kraft, Mod og Udholdenhed.

Han var allerede i sin spædste Barndom indviet til Prøvelser, Lidelser og Udholdenhed. -- Det var i Aaret 1799. Den lille Johannes Maria Mastai, en Dreng paa 7 Aar, havde med Moderen efter Sædvane bedet sin Aftenbøn. Da sagde hans Moder med særligt Alvor: Min kjære Johannes, iaften maae vi bede ret inderligt for vor h. Fader. Tænk! Soldater have taget ham tilfange og ført ham langt bort fra Rom (Pius VI. var nemlig slæbt i fransk Fangenskab). Den Lille foldede ved denne Moderens Formaning sine smaa Hænder. Men han kjendte jo endnu intet til Verdens Ondskab og spurgte naivt: „Men Paven er jo Christi Stedfortræder, og er saa god! Og dog slæbe de ham bort? Gives der da saa onde Mennesker?“ — „Ja, min Søn“, svarede hans fromme Moder, „just fordi den h. Fader er Christi Stedfortræder, just derfor lader Herren dette skee. Husk paa, hvad jeg har fortalt Dig af Bibelhistorien, om vor Frelser! Han, Guds Søn, var jo Kjærligheden selv. Men alligevel havde han Fjender; og de have endog korsfæstet ham og voldt ham saa skrækkelige Smertes. Det er derfor Guds Villie: Paverne skulle ogsaa være den lidende Frelasers Efterfølgere.“

Var det Tilfældet eller en guddommelig Styrelse, at et fromt Moderhjerter sænkede denne dybe Sandhed i et ligesaa fromt Barns modtagelige Hjerte: Paverne skulle ogsaa være den lidende Frelasers Efterfølgere? Skulde Moderen maaskee have haft en Ahnelse om, at hun indviede Johannes til engang selv at bære Tornekronen som den lidende Frelasers Efterfølger?

Det skulde ikke vare længe, inden han følte Tornene saare sit kronede Hoved. Næppe halvtredie Aar efter at Pius IX. havde holdt sit Indtog i det pavelige Qvirinalpalads, ombølgedes det af en rasende og brølende Pøbelhob. Paa eet Sted lægger man Ild, som det kun med Nød og næppe lykkes de pavelige Sprøitefolk at slukke.

Paa et andet forsøger den bevæbnede Mængde med Vold at trænge ind i Paladsets Indre. „A basso Pio Nono!“ (ned med Pius IX.) brøles der fra alle Kanter. Kun 66 Schweitsere, Pavens Livvagt, bevogte Indgangen, paa hvis Trin man seer uhyggelige Blodspor. En Snigmorder havde nemlig her Dagen iforveien stødt Pavens første Minister Dolken i Hjertet. — Nu hagler der Steen mod de pavelige Gemakker; man skyder ind ad Vinduerne. Msgr. Palma, en af Pavens troeste Tjenere, rammes af en Kugle og styrter død til Jorden. „A basso Pio Nono!“ — med dette Raab rykke Oprørerne, Borgergarden og Gensdarmene, frem og opstille sig i Slagorden overfor deres retmæssige Fyrstes Bolig.

Skulde Paven selv være i det omleirede Palads endnu? Da frelse vor Herre og hans hellige Engel ham; menneskelig Hjælp synes her at være umulig! Og han er der virkelig endnu, omgiven af nogle faa fremmede Gesandter og nogle trofaste, modige Tjenere. „De seer mine Herrer“, siger han, idet han vender sig til Diplomatene, „De seer, hele Verden har ladet mig i Stikken. Naar De ikke vare om mig, da vilde jeg være ene med denne Haandfuld Tappre. Men tillad, at jeg bortfjerner mig et Øieblik. Under disse Trængsler tør jeg ikke glemme, at jeg er en Mægler for Verden, der har Krav paa min Bøn.“

Med disse Ord aabner han Døren til sit Bedekammer og kaster sig paa Knæ. Pius beder for sine og Pavedømmets Fjender, saaledes som den lille Johannes engang havde bedet for Pavedømmets Fjender og venter Hjælp ene og alene fra oven.

Og han ventede den ei forgjæves. Faa Dage efter see vi en forklædt Flygtning paa Veien til Gaëta. Han kjører trygt igjennem de forræderske pavelige Gensdarmers Rækker. „Værer kun rolige“ — saaledes trøster han sine Omgivelser — „Gud er med os.“ Det var sandt i en særlig Forstand. Den høie Flygtning bærer nemlig den h. Hostie med sig i den selvsamme Kapsel, som Pius VI. havde benyttet sig af i det samme Øiemed. Med denne Helligdom

paa Brystet slipper han lykkelig ud af sine oprørske Undersaatters Hænder og naaer til det sikre Gaëta i Kongeriget Neapel.

Her beder han i Kirken foran det udstillede Sacrament mod hørlig Røst: „Evide Gud, høieste Herre og Fader! Kan din ydmyge Tjeners Liv være et velbehageligt Offer for dit Hjerte, for at forsone din Vrede, saa indvier jeg det til Dig!“ Men Offeret blev endnu ikke antaget. Pius skulde ikke forsone Himlens Vrede ved en tidlig Død, men ved langvarige Lidelser. Tornekronen skulde trykkes endnu dybere ned i hans salvede Pande, og det af Mennesker, der kaldte ham Fader, -- og det under Skin af Omhu for hans og Kirkens Velfærd.

Pius kunde rigtignok vende tilbage fra Landflygtigheden til sin vanhelligede Throne; men snart skulde han stykkeviis see sig berøvet sine Lande. Hykleriet i Forbund med Revolutionen forsøgte paa at faae ham til frivilligt til at fratræde Kirkestatens Regering. Men Pius kjendte sin Pligt og sin Eed, og svarede fast og urokkelig: „Non possumus; vi tør, vi kunne ikke uden Meneed give de Lande til Priis, som ikke høre os til, men ere Kirkens og alle Troendes fælleds Eiendom, og ere Kirkens Overhoved nødvendige for at hævde hans Værdighed og Uafhængighed.“ Man anmodede ham under „Fremskridtets og Dannelsens“ Maske om at forsone sig med Aarhundredet; man meente naivt nok, at han skulde „forsone sig“ med Nutidens ugudelige Lærdomme. Men Pius kjendte sin Pligt som Troens og Sædelighedens Tolk og Vogter, og svarede fast og urokkelig: „Non possumus; vi tør og kunne ikke forene os med Løgnens Aander og give de Sandheder til Priis, hvilke ere os betroede af Gud som det meeneskelige Samfunds uundværlige Grundvold.“ Man sønderriver de afsluttede Concordater som værdiløse Stykker Papir; man fordrer endog, at han skal nedlægge sin ypperstepræstelige Krone og kaste sig i Støvet for den saakaldte „almægtige“ Stats Afgudsbillede. Han skal underskrive den usædelige Paastand:

Loven er den offentlige Samvittighed, d. e.: Alt hvad menneskelig Vilkaarlighed behager at forbyde, tillade eller foreskrive, det er ogsaa i Virkeligheden forbudt, tilladt og Pligt. Men Pius kjender sin Pligt, som Sædelighedens og Rettens Vogter, og svarer fast og urokkelig: Non possumus; vi tør og kunne ikke give Retten og Friheden til Priis for Magthavernes Luner. Retmæssig er kun den Magt, som Herren forlehner. Naar derimod Mennesker misbruge deres Magt mod Herren og hans hellige Lov, da gjælder det apostoliske Ord: Man skal adlyde Gud mere end Menneskene. „Og nu, I Konger, bliver kloge, lader eder undervise I Dommere paa Jorden!“ (Ps. 2, 10.) Aabner dog endelig Øinene! See I ikke, at Alter og Throne hvile paa een og samme Grund? Naar I undergrave Alteret, ryste I ogsaa Thronerne.

Saaledes taler vor Jubelpave. Men Verden leer ad hans advarende Røst. Man undsaae og undseer sig ikke ved at gribe til at andre Vaaben, til Haan, Bagvaskelse, Løgn og giftig Spot. Gid man dog ikke ogsaa blandt os forsøgte paa at vildlede Folkets ellers saa sunde Sands og for alt Godt saa modtagelige Hjerter ved uværdige Angreb paa Pius IX.'s rene Character og ophøiede Værdighed! — Men Pius har endnu ikke glemt sin Moders Ord: Paverne skulle være den lidende Frelseres Efterfølgere; — ei heller Frelserens egne Ord: „Disciplen er ikke over Mesteren“ (Matth. 10, 24), — og: „Salige ere I, naar man bespottet og forfølger eder og taler allehaande Ondt imod eder for min Skyld, og lyver det. Glæder og fryder eder; thi eders Løn skal være stor i Himlen.“ (Matth. 5, 10—12.)

III.

Iøvrigt vilde Herren dog ikke allerede her paa Jorden lade sin trofaste Tjener være uden al Trøst, Glæde og Hæder. Vor Jubelpave har ikke blot baaret Sorgernes og Lidelsernes Tornekroner, men ogsaa Hæderens og Glædens Krone.

Pius IX. blev kronet med Hæder, ved i sin Ydmygelse at finde alle Retsindedes Bifald og Beundring. Saaledes skrev det protestantiske Verdensblad „Times“ ved den første Efterretning om hans ovenfor omtalte Flugt til Gaëta: „Saa mærkværdig og uvelkommen den Paastand end kan lyde, saa er den dog ikke desto mindre en historisk Kjendsgjerning: Pius var just i sin Flugts og Dethroniserings Øieblik i en egenligere og fuldkomnere Forstand Pave og Overhoved for den latinske Kirke, end Hundrede af hans Forgængere midt i Lateranets Glands. Den dethroniserede Pave har godtgjort for hele Verden, at han er prydet med ualmindelige evangeliske Dyder. Synet af en saa mild og samvittighedsfuld Hersker paa den pavelige Throne har mægtigt grebet Aanderne og tilvendt ham den hele katholske Befolknings Kjærlighed.“ Saavidt den anglicanske Publicist.

Pius IX. blev kronet med Hæder fremfor sine Forgængere, ved at udvælges af Forsynet til at erklære Læren om den saligste Jomfru Marias ubesmittede Undfangelse for en aabenbaret Sandhed og derved at flette den lifligst duftende Blomst i Marias Hæderskrands.

Pius IX. blev kronet med Hæder fremfor alle sine Forgængere, ved paa^{en} simpel Indbydelse tre Gange at see sine Medbrødre i Bispeværdigheden fra hele Verden forsamlede omkring sig, kun for at glæde deres fælleds Fader og raadføre sig med deres fælleds Overhyrde.

Pius IX. blev kronet med Hæder, ved at sammenkalde, aabne og lede et almindeligt Kirkemøde, en Ære, som i de tre sidste Aarhundreder ikke er bleven nogen Pave tildeel. Der blev den gamle Lære høitideligt stadfæstet og erklæret for en Troessætning: at Kirkens Overhoved ved den Helligaands Bistand bevares for Vildfarelser, naar han i Medfør af sin høieste Myndighed afgjør en Lære, som angaaer Troen eller Sædeligheden.

Pius IX. blev kronet med Hæder fremfor alle sine Forgængere, ved at feire to Fester, der ere enestaaende

i Kirkens totusindaarige Historie. Ingen Pave har før ham siddet paa St. Peters Stol i 25 Aar; det var endog blevet til et Mundheld: Ingen Pave vil nogensinde opleve St. Peters Aar. Men Pius IX. har oplevet dem. Allerede 1871 paa Jesu Hjertes Fest, d. 16. Juni, har han under den katholske Verdens Jubel feiret sit Valgs femogtyveaarige Mindedag. Og den Fest, vi have feiret i denne Maaned, er jo endnu i frisk Minde. Kun faa Biskopper og ikke en eneste Pave har før ham baaret Mitra, Ring og Stav i 50 Aar. Men Pius er hædret med saa lang en Regering. Og hele den katholske Verden kappedes om, paa en værdig Maade at høitideligholde en saa enestaaende Dag. Og ved denne Leilighed har det atter paa englimrende Maade viist sig, at vor hellige Fader er kronet med Hæder; thi han har vundet alle sine Børns Beundring, Hengivenhed og Kjærlighed.

Berøvet sine Lande og sin Eiendom, er han alligevel lige saa rig som den rigeste af sine Forgængere, fordi han har vundet Alles Hjerter! Hvo som derfor har Meget, han giver Meget; og hvo som har Lidet, han giver Lidet, men gjerne og freidigt til den fælleds Faders Understøttelse, der seer sig nødt til at leve af sine Børns Almisser. Og hvo som er fattigere end Enken i Evangeliet, der offrede sin sidste Hvid, han er alligevel rig nok til at yde den h. Fader den meest kjærkomne Gave.

I Anledning af Julelykønskningen i 1860 ytrede han selv: „Jeg læste nylig i Evangeliet, at et lille Barn, som blev født i en Stald, uagtet det var svagt, alligevel strax vakte Angst for sig, saa at Kong Herodes endog skjælvede paa sin Throne, fordi der stod skrevet om det, at Intet vilde kunne modstaae det. Saaledes skeer det ogsaa med mig, dets Tjener, en fattig, svag og for Alt blottet Olding, der staaer alene, uden Bistand og Støtte. Alligevel vækker jeg Frygt hos mine Fjender . . . Men trods alle mine Lidelser føler jeg i mit Indre en stor Fortrøstning, som Intet kan rokke, til at der engang vil blive mig en uforudseet Hjælp tildeel. Det maa jeg sige Dem (Cardi-

nalerne), og jeg ønsker, at Verden skal vide det, — at jeg vil forblive fast indtil Enden. Med menneskelige Kræfter formaaer jeg Intet; saa hjælper mig da med Eders Bønner.“

Pius har idelig paa en særdeles indtrængende Maade gjentaget den samme Opfordring; saaledes sidst i sin Allocution (Tale til Cardinalerne) af 12. Marts d. A.: „Hjælper mig med Eders Bønner.“ Vor Fader udrækker Haanden for at modtage vor Bøn som en Almisse!

„Dersom To blive enige her paa Jorden om, hvadsomhelst det end er, at de ville bede“ (Matth. 18, 19), da har Herren sat sit Ord i Pant for, at Gud vil bønføre dem. Naar da alle vi 200 Millioner Katholiker, der ere adspredte over hele Jorden, ere enige om at bede for vor fælleds Fader, kan da en saadan Bøn, en isandhed katholsk, d. e. almindelig Bøn, blive ubønhørt? Nei, vi kunne være visse paa, det er eu Magt, som Guds Faderhjerter ei kan modstaae.

Vi kunne være visse paa, at den gamle Gud lever endnu, at „den Gamle af Dage“ sidder paa sin uforgængelige Throne endnu, som dengang da Daniel saae ham (Dan. 7, 9); Han har endnu ei nedlagt sin Verdensregering; hans Arm er endnu ei forkortet; hans Haand har endnu ei ophørt at lede Fyrsternes og Folkenes Hjerter som Vandbække.

„Hjælper mig med Eders Bønner!“ Denne vor h. Faders Formaning ville vi holde os efterrettelig og alle Dage bede om, at „Herren vil opholde og bevare ham! og gjøre ham salig paa Jorden og ikke overgive ham i hans Fjenders Hænder“, men meget mere forvandle allerede hernede hans Sorgernes og Lidelsernes Krone til en Hæderens, Glædens og Seirens Krone.

Sct. Andreas Collegium.

Charlottenlund, i Juni 1877. Det er isandhed en stor Velgjerning, som i Aaret 1873 er bleven udviist mod os Katholiker i Danmark, idet der i Hovedstadens Omegn, paa Ordrupshøi, grundlagdes en Skole og Opdragelsesanstalt for Drengene under Navn af Sct. Andreas' Collegium. Den nævnte Skole lader til at udvikle sig ret heldigt under den indsigtfulde Ledelse af den apostoliske Præfect, til hvem hele Anstalten fra første Færd af blev overdraget af Stifterinden selv. Den havde oprindelig kun været beregnet paa 12 Elever, men udvidedes dog snart til mere end det dobbelte Antal, og har nu allerede udviklet sig til en fuldstændig lærd Skole baade for Studerende og Realister. Som Følge af denne hurtige Udvikling bleve de oprindelig indrettede Localiteter snart altfor indskrænkede, og den høimodige Stifterinde stillede derfor til Collegiets Disposition en ældre Bygning paa den nærliggende Bondegaard, Ordrupsdal, som saaledes hidtil er bleven benyttet dels til Classeværelser, dels til Beboelse for et Par Lærere; men Erfaringen viste ret snart, at en saadan Deling medførte adskillige Ulemper og i Længden kunde blive uheldig for Anstaltens Disciplin.

Den Omstændighed, at Sct. Andreas' Collegium er den eneste lærde Skole for Katholiker ikke blot i hele Skandinavien, men ogsaa i Hertugdømmerne, giver desuden Haab om en tiltagende Frekvents, saa at det vistnok maa ansees for en saare hensigtsmæssig og tidssvarende Beslutning, at Præfecten ifjor Efteraar har ladet paabegynde Opførelsen af en anseelig Tilbygning til det oprindelige Collegium, som i næste Maaned vil staae fuldfærdig og være en sand Pryd for hele Egnen. Denne nye Bygning kommer til at omfatte (foruden de fornødne Huusholdningslocaler i Kjælderetagen) Bibliothek med Læsesal, Naturalie-cabinet, fælleds Spisesal med en meget rummelig Legesal, et stort Dormitorium, Musikværelser, og desuden Værelser

til nogle af Collegiets Lærere. Saavidt vi efter et Par Besøg kunne skjønne, synes Bygningen at være overordenlig heldigt og hensigtsmæssigt indrettet, og udført ikke blot med stor Soliditet men ogsaa med fin Smag og megen Tact, saaledes, at den tiltrods for sit betydelig større Omfang dog ingenlunde trykker sine ældre men mindre Omgivelser, Kirken med Præsteboligen og Collegiet. At et saadant Foretagende maa paalægge den apostoliske Præfect overordenlige og betydelige Offre, er indlysende, og det fortjener vistnok vor Alles varmeste Tak og Paa-skjønnelse, at Hs. Høiærværdighed end ikke i disse „daarlige Tider“ skyer at bringe slige Offre her, hvor det gjælder om at gjøre den høiere Dannelses og Oplysnings Goder tilgængelige for vor Ungdom uden Fare eller Skade hverken for deres Moralitet og Religiøsitet eller for deres Fædrelandskjærlighed. Thi førend vi havde Sct. Andreas' Collegium, vare vi jo nødte til enten at sende vore Børn til det sydlige Udland, hvor de snart endog glemte deres eget Modersmaal, eller vi maatte betroe dem til Anstalter, hvor deres Tro og Religion kunde være udsat for Fare. Nu derimod tør vi endog haabe, at den Tid vil komme, hvor ogsaa en af vore egne hjemlige Anstalter vil af os kunne paaberaabes som haandgribeligt Modbeviis mod den taabelige men desværre dybt indgroede og gængse Fordom: at en sund og ægte Christendom skulde være en principiel Modstander af eller Hindring for human Dannelse, grundig Underviisning og alsidig Oplysning. Her ved Sct. Andreas Collegium haabe vi tvertimod at levere det stik modsatte Beviis: at jo alvorligere Studiet, jo alsidigere Oplysningen og jo grundigere Underviisningen er, desto bedre er det for os. Det eneste, vi fra vort christelige Standpunkt maae forkaste og fordømme, det er hin halve og overfladiske Lærdom, hin nymodens saakaldte „Cultur“, der gaaer ud fra den høist uvidenskabelige Fordom, at sand og ægte Christendom skulde staae i Strid med Fornuften og derfor maa enten ignoreres eller bekæmpes af „Fornuftens“ eller „Videnskabens“ Dyrkere. Sct. Andreas

Collegiet, skjøndt hverken religions- eller confessionsløst men decideret christeligt, vil i Tiden med Gues Naade vide at hævde en Hædersplads paa den virkelige humane Dannelsens Omraade. X.

Kirkelige Efterretninger.

Quito. Vi meddele endnu Følgende fra Quito som Supplement til vor Beretning i Nr. 22: Siden Drabet af Garcia Moreno*), som Logen ligeledes har Skylden for, havde den ulykkelige Ærkebiskop en Ahnelse om den Skæbne, der ventede ham. Gjentagne Gange og paany i de sidste Dage før hans Død havde han udtalt denne Frygt ligeoverfor flere Personer. Han havde derfor ogsaa stedse anseet det for en alvorlig Pligt at forberede sig paa den Naade, som han troede, at Gud vilde hædre ham med. Med Ro og Tak til Gud har han imødeset det Øieblik, som skulde kræve Livets Offer af ham, og da Øieblikket var kommet, har han frembaaret dette Offer for Herren med Høimodighed og Kjærlighed. Hædret være hans Minde; thi ogsaa han er en Martyr, da han faldt som Offer for Troen, imod hvilken hele Verdens hemmelige Selskaber rase i djævelsk om end afmægtigt Fjendskab.

Fredericia. En Skrivelse af 6te Juni meddeler os følgende Beretning om hvorledes Piusfesten d. 3. ds. blev feiret af den derværende katholske Menighed:

„Efterat travle Hænder havde forvandlet vor rummelige og for saadanne Leiligheder særdeles bekvemme Drengeskole til et Festen værdigt Locale, smykket med Guirlander, Tæpper, Billeder, Blomsterplanter o. a. m., oprandt den mindeværdige Dag; og medens Klokkeringning fra Taarnet en halv Time før Høimessen forkyndte Menigheden Festens Begyndelse, bleve Fanerne heisede for ogsaa fra Gaden at give Kirken et festligt Udseende. Med Togene baade øst- og nordfra samledes ogsaa udenbyes Deeltagere især fra Menighederne i Odense og Horsens. Foruden disse Gjæster havde der her fra Byen

*) S. d. Bl. A. 1875. S. 527.

tegned sig et anseeligt Antal af Menighedens voxne Medlemmer som Deeltagere i et Festmaal. Høimesse med Festprædiken holdtes saa høitideligt som muligt og under almindelig Deeltagelse. Festligheden udenfor Kirken tog om Eftermiddagen sin Begyndelse i Skolelocalet. Under denne Deel af Høitiden, som varede fra Kl. 6—8, herskede der en saa livlig og fortrølig Stemning, som om det var en stor Familiefest; og saaledes burde det ogsaa være; thi det var jo vor fælleds „Faders“ Jubeldag vi feirede! Hvad der særlig bidrog til den animerede Stemning ved Bordet, var den rigelige Afvexling af Taler med flere i Dagens Anledning forfattede Sange. Efter Bordet begave Alle sig ud i Haven, som ligger bag Kirken og Præsteboligen, og som just den Dag stod i sit allerskjønneste Flor; thi efterat der om Løverdagen var faldet hyppige og stærke Regnskyl, oprandt Søndagen den 3. Juni som den klareste og varmeste Sommerdag vi iaar havde havt, og derfor blomstrede Alt saa frodigt, ligesom for at forherlige Dagen, og de talrige Frugttræer med deres mange Blomster lignede ligesaa mange mægtige Blomsterbuketter. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ samledes Alle igjen i Kirken for at holde en fælleds Andagt, og ved et begeistret „Te Deum“ at takke Gud for den oplevede Jubeldag og bede for vor h. Kirke. Efter Gudstjenesten stod Haven atter aaben for hele Menigheden. Her var der imidlertid gjort alt for at more de Besøgende. Lusthuset i Haven var indvendig behængt med kulørte Lamper og midt paa Bordet i samme stod i Transparent et Brystbillede af vor h. Fader. Haven var smykket med Faner; den Side af Kirken, som vender ud imod Haven, var illumineret og prydet med Guirlander og Flag samt med det pavelige Vaaben og ovenover dette med et smukt Transparent, som i alle Farver viste Pius' ærværdige og elskede Navn med Aarstallene 1827 og 1777. Dog hvad der her meest tiltrak sig de Besøgendes og isæt Ungdommens Opmærksomhed, var Fyrværkeriet, som paa flere Steder i Haven blev afbrændt omtrent Kl. 10 $\frac{1}{2}$. Bengalske Flamme, Raketter Sole og Cascader afvexlede med hinanden i brogede Farver og bleve ledsagede af den jublende Mængdes Hurraraab, og under Pauserne udførte Sangforeningen enkeltvis Sangnummere, der i den stille Sommernat havde en tiltalende Virkning. Festen endte med 6 Kanonskud, under hvilke den sidste Toast for vor h. Fader blev udbragt i Forbindelse med en for vor Kronprinds, hvis Fødselsdag det netop var paa denne

Dag. Alle forlode Festen med den Erklæring, at den langt havde overgaaet deres dristigste Forventninger; thi medens den var fri for enhver Forstyrrelse, forenede den det Behagelige med det Alvorlige og Opløftende, saaledes som det sømmer sig for en Fest, som den h. Faders Guld-Jubilæum.“

I Sct. Andreas Kirke i Ordrup

fiøres paa Torsdag den 21de ds. Mindefesten for den h. Aloysius, den studerende Ungdoms Patron. Kl. 9 Høimesse; Kl. 7½ Efterm. Aftenandagt.

Lohmann,
Rector.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 17. Juni. 4. Søndag efter Pintse. — 18. M. Marcus og Marcellianus, Martyrer. 19. Ti. Juliana af Falconerii, Jomfru. 10. O. Silverius, Pave og Martyr. 21. To. Aloysius, Bekj. 22. F. Paulinus, Biskop. 23. L. Edeltrudis, Jomfru.

Søndagen den 24. Juni. 5. Søndag efter Pintse. Johannes den Døbers Fødsel.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 25.

Søndagen den 24de Juni.

1877.

Indhold: Om Familiens Væsen og Opgave. Göthe om de syv hellige
Sacramenter. Politisk Overblik. Kirkelige Efterretninger:
Rom, Østerrig, Frankrig, Lissabon, Cöln, China, Austra-
lien, America.

Om Familiens Væsen og Opgave.

En Prædiken.

Det er ikke godt for Mennesket, at han er alene.
1. Mos. 2. 10.

Familie, Stat og Kirke — disse tre store Samfund ere grundlagte af Herren selv, og alle tre ere nødvendige for Menneskets timelige og evige Velfærd. Idag vil jeg tale til Eder om det første iblandt dem, om Familien, men dog kun i Almindelighed tale baade om Familiens Væsen og Opgave, og om den Enkeltes Forhold til Familien. Thi disse store almindelige Sandheder udgjøre jo ligesom det Fundament, hvorpaa saavel Familiens som den Enkeltes Liv skal hvile; og, skjøndt de i og for sig ere saare indlysende og klare, saa ere de dog alligevel hos ikke Faa i vore Dage paa mangfoldige Maader forvanskede. Lad os nltsaa spørge: 1) Hvad er Familiens Væsen og Opgave? og 2) Hvorledes skal den Enkeltes Forhold til Familien være?

I. Hvad er Familiens Væsen og Opgave?

For grundigt og tilfulde at give Svar paa dette Spørgsmaal, vil jeg fremhæve 3 Grundsætninger, som baade Fornuften og Aabenbaringen lære.

1. Mennesket er af Naturen bestemt til at leve i Samfund med Andre, eller, som Naturphilosopherne sige, til at være et selskabeligt Væsen (*animal sociale*).

Dette følger allerede klart af selve Menneskets Natur og Væsen. Kun i Samfundets Skjød finder ethvert Menneske sin Tilværelse, han bliver altsaa født som et selskabeligt Væsen; kun i Familiens Skjød finder han hele sin legemlige, aandelige og sædelige Udvikling: sin Opdragelse, der er saa afgjørende for hele hans Fremtid, og senere finder han kun i Samfundets Rustkamre de Vaaben, med hvilke han heldigt kan føre Livets store Kamp til sit eget Bedste og til sine Medmenneskers Gavn.

Derfor har ogsaa Naturen saa dybt indprentet os den selskabelige Drift og givet os fremfor Dyrene ogsaa et udvortes selskabeligt Baand, Sprogets Gave og Velsignelse.

Alt dette, kjære Christne, er Noget, som allerede Fornuften indseer og begriber; men staaer det ikke i den skjønneste Samklang med det, som Aabenbaringen lærer os? og beviser det ikke paany den fuldstændigste Harmoni imellem den rigtigt tænkende Fornuft og den christelige Religion? Aabenbaringen siger os: Efterat Herren havde skabt det første Menneske i sit Billede og efter sin Lignelse og havde sagt, at han skulde herske over alle Dyr og over den hele Jord, tilføiede han: Det er ikke godt for Mennesket, at han er alene. Jeg vil give ham en Hjælp, der skal være hans Lige. Herren skabte da Eva og knyttede dermed selv det første selskabelige Baand, som skal forene Menneske med Menneske; det selskabelige Liv er altsaa grundlagt af Gud selv, Naturens Skaber og Herre.

2. Gud har selv ikke blot grundlagt men ogsaa ordnet det selskabelige Liv i Menneskeheden, og han har selv bestemt de nødvendige selskabelige Forbindelser, i hvilke Mennesket skal udfolde sit Samfundsliv.

Jeg siger: de nødvendige; thi der gives mangfoldige selskabelige Forbindelser, der ikke ere nødvendige, men frivillige. Frivillige ere alle de, som Mennesket selv kan grundlægge og opløse, hvis Maal og Midler, hvis Love og Vilkaar Mennesket selv kan bestemme, og i hvilke den Enkelte efter Behag kan tage Deel eller ikke. Disse frivillige selskabelige Forbindelser ere af den største Betydning for Menneskelivets Udvikling. Thi overalt hvor Livet rører sig, saavel paa det materielle, som paa det aandelige og religiøs-sædelige Omraade, see vi strax, at disse frivillige Foreninger fremspire i rig Fylde, enten til stor Gavn, hvis de ere gode, eller til stor Skade, hvis de ikke befordre den Enkeltes og hele Samfundets sande Vel.

Der gives altsaa selskabelige Forbindelser, som ikke ere frivillige, men nødvendige, fordi Herren selv vil, at de skulle være til, og fordi han selv har bestemt deres Opgave og fastsat deres væsentlige Love. Den første af disse selskabelige Forbindelser er Familien, og den anden er Staten. Men hvorledes kan man bevise, at Herren selv har anordnet begge som nødvendige selskabelige Forbindelser? Dette er ikke vanskeligt, thi Mennesket skal jo indrette og ordne sit Liv efter sin Fornuft; men den sunde Fornuft indseer, at baade Familie og Stat ere nødvendige Forbindelser til Menneskets Velfærd, og da Gud selv er Ophav til Menneskets fornuftige Natur, saa paastaac vi medrette, at Familie og Stat ved Naturloven ere anordnede af Herren selv som nødvendige selskabelige Forbindelser.

Men dertil kom i Tidens Løb en tredje Forbindelse, som Herren paa en overnaturlig Maade har indrettet i Menneskeslægten, og denne Forbindelse er Kirken. Den

er ligeledes ikke en frivillig men en nødvendig selskabelig Forbindelse, fordi Herren vil og har befalet, at alle Mennesker uden Undtagelse skulle indtræde i dette store Samfund, der skal omfatte og forene alle Familier og alle Folk i sig, og omdanne hele Menneskeslægten til eet stort aandeligt Rige, een stor Familie efter Herrens Ord: Der skal være een Hjord og een Hyrde. Joh. 10, 16.

3. Iblandt disse trende af Gud selv stiftede nødvendige selskabelige Forbindelser er Familien i mere end een Henseende den vigtigste.

Den er 1. allerede i den Henseende den vigtigste, at den er den første og derfor Livskilden for hvert enkelt Menneske og hele Menneskeheden; thi Stat og Kirke fornyes stadigt ved denne Kilde, og alle Medlemmer af disse to betydningsfulde Samfund faae deres første og afgjørende Uddannelse i Familiens Skjød. Men Familien er ikke blot med Hensyn til Menneskets Oprindelse den vigtigste iblandt disse tre nødvendige Forbindelser, den er det ogsaa 2. med Hensyn til Menneskets Endemaal og Bestemmelse! Mennesket er som et fornuftigt Væsen af Naturen skabt til at erkjende og tjene Gud og blive salig i Gud. Thi som et fornuftigt Væsen kan Mennesket tænke og elske det Uendelige, og derfor er ikke den endelige Verden, men alene den uendelige Gud istand til at udfylde Menneskets Hjerte og gjøre ham lykkelig, efter Prophetens Ord: Søger Gud, og eders Sjæl skal leve. Ps. 68, 63. Mennesket har nemlig en dobbelt Tilværelse, et dobbelt Liv; i nogle Aar skal han leve her paa Jorden, men han skal for hele Evigheden leve i den anden Verden, og denne dobbelte Tilværelse staaer i den inderligste indbyrdes Forbindelse. Thi, søger han her sin Gud med et oprigtigt Hjerte, saa bliver han engang evigt salig i Gud, sit høieste Gode; men gjør han det ikke, saa bliver han evigt skilt fra Gud, sit eneste Gode, og derved evigt ulykkelig, som Psalmisten siger: Mit Hjertes Gud og min Arvedeel er Herren i

Evighed. De, som holde sig langt borte fra Dig, omkomme, Du udrydder hver den, som viger fra Dig. Ps. 72, 27.

Med Hensyn til denne Menneskets dobbelte Tilværelse er nu den Opgave, Familie, Stat og Kirke have, ikke den samme. Kirken skal først og fremmest værne om Menneskets evige Velfærd; dette er dens egenlige Maal, skjøndt den naturligviis ogsaa har den største Indflydelse paa Menneskets timelige Velfærd. Staten skal først og fremmest bære Omsorg for Menneskets timelige Velfærd; det er dens egenlige Opgave, skjøndt den naturligviis har en stor Indflydelse ogsaa paa Menneskets evige Velfærd. Familien derimod skal ligemeget bære Omsorg for sine Medlemmers timelige og evige Velfærd; den forener altsaa baade Kirkens og Statens Formaal i sig som sin væsenlige Opgave — den er altsaa det vigtigste iblandt disse tre nødvendige Samfund: ikke blot Betingelsen for Menneskets Tilværelse, men ogsaa for Opnaaelsen af dets timelige og evige Bestemmelse.

Dette er de tre Punkter, som jeg vilde fremhæve om Familiens Opgave. Efter saaledes at have seet, at Familien er en nødvendig af Gud selv grundlagt selskabelig Forbindelse, som har den største Indflydelse paa vor timelige og evige Velfærd, ville vi nu drøfte det andet Spøgsmaal.

II. Hvorledes skal den Enkelte forholde sig med Hensyn til Familielivet?

Jeg spørger her: 1. Har hvert enkelt Menneske den Pligt at grundlægge en Familie?

Kirken siger: Nei. Ægteskabet, siger Kirken, er vel en nødvendig, en hellig Stand; men i den ugifte Stand er det lettere at tjene Gud og at frelse sin Sjæl, og derfor er den ugifte Stand af større Fuldkommenhed end den gifte Stand; og derfor tillader Kirken ikke, at dens Præster, som ere indviede til Herrens Tjeneste, gifte sig. — Det er Eder tilstrækkelig bekjendt, hvorledes Kirken

bliver angrebet og dadlet netop for denne Læres Skyld, ja, at man endog paastaaer, at denne Lære er en unaturlig, en uchristelig Lære! En unaturlig og uchristelig Indretning! Og det paastaaes af Christne, af Christne, der troe paa Jesus Christus som Guds Søn og paa den hellige Skrivt som Guds Ord! Har da maaskee vor Herre Jesus Christus været gift? Nei, han var ugift og han døde dog først, da han var over 33 Aar gammel, medens alle Jøder giftede sig, inden de næppe vare 20 Aar gamle! Og de hellige Apostle? Have de maaskee alle været gifte? Hvad hed da den hellige Apostel Paulus' Hustru? eller den h. Apostel Johannes' Hustru? — De havde ingen Hustruer; thi det staaer historisk fast, at de ikke vare gifte. Den h. Apostel Petrus havde rigtignok en Hustru, og rimeligviis var dette ogsaa Tilfældet med flere af de andre Apostle, men han siger paa sine og de Øvriges Vegne til Herren: Se Herre, vi have forladt Alt (Matth. 19, 27). Men, havde han forladt Alt, saa havde han ogsaa forladt sin Hustru og sin Familie; ellers kunde vel han, den ringe fattige Fisker, ikke have betjent sig af det store Ord: Vi have forladt Alt.

Vil man nu virkelig for Alvor paastaae, at vor Herre Jesus Christus og de hellige Apostle skulde have ført et unaturligt, et uchristeligt Levnet, fordi de vare ugifte? Synes denne Paastand Eder ikke at være, mildest talt, en Smule besynderlig? Thi har den ugifte Stand ikke dengang været uchristelig og unaturlig, hvorledes kan den da være det nutildags? Men ikke blot med Herrens og Apostlenes Exempel, ogsaa med deres Ord staaer denne Paastand jo i den aabenbareste Modstrid. Har vor Herre ikke selv sagt, at Nogle leve ugifte, fordi de af selve Naturen ere bestemte dertil d. v. s.: Alle de, som paa Grund af deres medfødte Helbredstilstand ikke kunne tænke paa at gifte sig. Nogle, siger han, leve ugift, fordi de ere af Menneskene bestemte dertil d. v. s. paa Grund af deres ydre Livsvilkaar. Andre, tilføier han, leve ugifte for Himmeriges Skyld (Matth. 19, 12); men har

vor Herre dadlet dette? betegnet det som unaturligt? Nei, tvertimod; han siger jo: Hvo som kan fatte det, han fatte det! Det er altsaa soleklart, at Herren ikke har befalet, men vel anbefalet den ugifte Stand og opmuntret til den. Og saa ville Christne paastaae, at den skulde være uchristelig og unaturlig? Har den h. Paulus ikke skrevet et heelt Capitel (1 Cor. 7), for at anbefale den ugifte Stand? Siger han ikke ligefrem: Den som bortgifter, gjør vel, men den som ikke bortgifter, gjør bedre (1 Cor. 7, 38); og alligevel vil man paastaae, at den ugifte Stand er unaturlig? Herren har rigtignok i Begyndelsen sagt: Det er ikke godt for Mennesket, at han er alene, og, som vi have seet, har han dermed grundlagt det sociale eller selskabelige Liv, men han har ikke sagt: Det er ikke godt for Mennesket, at han er ugift. Rigetignok har Herren sagt til Adam og Eva: Voxer og vorder mangfoldige og opfylder Jorden (1 Mos. 1, 22); og paa Grund af disse Ord er Ægteskabet og Familielivet vel en naturlig Pligt for hele Menneskeheden, men ikke for hvert enkelt Menneske — paa samme Maade, som det er en naturlig Pligt at dyrke Jorden, men kun en Pligt for hele Menneskeslægten, ikke en naturlig Pligt for enhver Enkelt.

Vel har Mennesket efter sin sandselige Drift en naturlig Tilbøielighed til at gifte sig; men hvem i al Verden tør paastaae, at det er unaturligt for Mennesket, ikke at tilfredsstille alle sine sandselige Drifter? Der gives, som bekjendt, af og til ogsaa gifte Personer, der have den største Tilbøielighed til at bryde Ægteskabets hellige Baand; vil man maaskee ogsaa paastaae, at det er unaturligt for dem at beherske denne Tilbøielighed? Nei, tilvisse nei! Der gives kun Eet i Mennesket, der paalægger naturlige Pligter, og det er Menneskets naturlige Fornuft; og den siger, at det er en fri Sag for Enhver, om han vil gifte sig eller ikke; den befaler ikke, at Enhver skal gifte sig, men den tillader og anbefaler ligeledes den ugifte Stand, og roser den, naar den bliver valgt som et Middel i høiere Inter-

essers Tjeneste, og især til Bedste for Menneskets høieste Interesse: dets evige Salighed i Gud.

Jeg spørger dernæst 2. Indeholder denne Lære om den ugifte Stands høiere Værd alligevel ikke en Nedsættelse af Ægtestanden? Er den ugifte Stand virkelig en mere fuldkommen Stand, følger da ikke nødvendigviis deraf, at Ægtestanden er en ufuldkommen Stand?

Nei, kjære Christne, det følger ingenlunde deraf. Thi hvori bestaaer Menneskets Fuldkommenhed? Fuldkommenhed bestaaer jo ene og alene i den christelige Kjærlighed: at vi elske Gud over Alt og af vort gan-Hjerte; og den christelige Fuldkommenhed bestaaer altsaa hverken i den gifte eller den ugifte Stand; disse ere kun Midler til at opnaae den christelige Fuldkommenhed. Naar vi nu lære, at den ugifte Stand i Almindelighed er et lettere, et mere sikkert og derved et mere fuldkomment Middel til at opnaae den christelige Fuldkommenhed, saa følger deraf hverken, at Alle, der ere ugifte, ere fuldkomne, eller at Alle, der ere gifte, ere ufuldkomne, og ligesaalidt, at den Enkelte, som er ugift, er mere fuldkommen end den, som er gift. Naar jeg f. Ex. paastaaer, at Guld er mere værd end Sølv, udtaler jeg derved en Ringeagt for Sølv? Paastaaer jeg dermed, at Alle de, som have Guld, ere rige, og de, der kun have Sølv, fattige? Det kan jo godt være, at Nogen kun har Sølv og opnaaer dermed Meget og bliver en rig Mand, medens en Anden, der kun har Guld og intet Sølv, kun opnaaer Lidet og maaskee er og bliver en fattig Mand. Er det ikke dette, Kirken saa klart og bestemt holder fast paa? Ærer den kun de Hellige, der have levet i den ugifte Stand? Nei, vi have her i Landet f. Ex. ikke blot en hellig Thøger, en hellig Abbed Vilhelm, der vare ugifte, men ogsaa en hellig Kong Knud, en hellig Hertug Knud, en hellig Birgitta, der alle vare gifte og alligevel vare store Helgener.

Jeg spørger tilsidst og for det Tredie: Hvad bør

altsaa være den Enkeltes Opgave? Hvad skal han søge i Familien?

Jeg svarer — og dette mit Svar skal tillige være min Formaning baade til de Ugifte og til de Gifte iblandt mine kjære Tilhørere: Lad os Alle ikke søge noget Andet her paa Jorden, i alle Forhold, altsaa ligeledes i Familielivets Skjød, end det som er det ene Fornødne for Alle: at tjene Gud og at frelse vor Sjæl!

I som ere ugifte, vælger ikke Eders Livsstand uden den modneste Overveielse, uden at bede Herren om Oplysning. Finde I da, at Herren har kaldet Eder til den hellige Ægtestand, saa vælger den af Kjærlighed til Herren og i Hans Navn. Finde I derimod, at Herren kalder Eder til den ugifte Stand, saa takker Ham, og vælger med Glæde den Fuldkommenhedens Vei, der er bleven hædret og helliget ved vor Herre Jesus Christus selv, ved den saligste Jomfru Maria, ved de hellige Apostle og saa mange Millioner af Helgener og Helgeninder, der frivilligt have valgt denne hellige Stand af Kjærlighed til Gud!

I derimod, kjære Tilhørere, som allerede ere gifte, lever saaledes sammen i eders hellige Ægtestand, sammen med hverandre, og med eders kjære Børn, at eders Familie tilfulde maa svare til Ægteskabets ophøiede Øiemed og Opgave, og maa befolke Jorden med sande Christne og Himlen med salige Beboere. Søger ikke først og fremmest eders timelige Velfærd, men tænker altid paa, at Herrens Ord ogsaa maa blive sandt om eders Huus: Søger først Guds Rige og hans Retfærdighed, saa skulle og alle disse Ting tillægges Eder. Math. 6, 33.

Siig, christelige Fader, altid med fast og mandig Alvor: „Jeg og mit Huus vi ville tjene Herren“, og siig Du, christelige Hustru, altid med Maria, Herrens velsignede Moder: „See jeg er Herrens Tjenerinde“, og siger begge altid og med een Mund til eders Børn de skønne Ord, som den gamle Tobias sagde til sin Søn: Min Søn, hav Gud i dit Hjerte alle dit Livs Dage

og vogt dig for nogensinde at indvillige i en Synd. Vel føre vi et fattigt Liv, men vi besidde mange Goder, naar vi frygte Gud, undgaae alle Synder og øve det Gode. Tob. 4, 6. Amen.

Göthe om de syv hellige Sacramenter.

Det vil udentvivel interessere at høre en aandrig Mand's Dom om de hellige Sacramenters Syvtal, og vi meddele derfor nedenstaaende Udtalelse af en Mand, der ikke kan beskyldes for Kjærlighed til den katholske Kirke. Han siger: Aus meinem Leben I. S. 347: „Her rækker et ungdommeligt Par hinanden Haanden, ikke til en forbigaaende Hilsen eller til Dands; Præsten lyser sin Velsignelse over dem, og saa er Baandet uopløseligt. Det varer ikke længe, saa bringe Ægtefællerne et Billede af sig til Altrets Trin; det bliver rensed med heiligt Vand og indlemmet i Kirken og det saa inderligt, at det kun ved det meest gruopvækkende Frafald kan forskjertse denne Velgjerning. Barnet bliver underviist om himmelske Ting. Viser det sig ved en Examen, at det er skeet tilfulde, saa bliver det optaget som virkelig Borger, som frivillig Bekjender i Kirkens Skjød, ikke uden ydre Tegn paa denne Handlings Vigtighed, nemlig ved den hellige Confirmation. Nu er det en afgjort Christen, nu kjender det ikke blot alle Fordele derved, men ogsaa sine Pligter. Men imidlertid er der hændet et Menneske meget Mennekeligt: det er gaaet op for det, hvor betænkeligt det seer ud med dets Indre, og der vil endnu stedse være Tale om mange Forseelser. Her er nu givet det et herligt Frelsemiddel, nemlig det, at kunne betroe sine Gjerninger og Misgjerninger, sin Brøst og Tvivl til en værdig og udtrykkeligt dertil beskikket Mand, som veed at berolige,

at advare, at styrke ved en fuldstændig Udslettelse af al Skyld, at gjengive det dets Menneskevæsens tabte Reenhed. Saaledes forberedt ved sacramentale Handlinger, og beroliget derved, knæler den Bodfærdige ned for at modtage den h. Hostie. Det er ingen dagligdags Spise, som tilfredsstiller; det er en Himmelspise, som vækker Tørst efter himmelsk Drikke. Men hverken Mand eller Yngling troe, at Sagen er afgjort dermed; thi i himmelske Ting blive vi aldrig færdig med at lære. Da behøve vi endnu ofte Raad, Trøst og Hjælp. Og disse Frelsesmidler ere anordnede for hele Livet, og der findes stedse en indsigtfuld og from Mand, som viser de Vildfarende tilrette og trøster de bedrøvede Hjerter. Og det, som har staaet sin Prøve hele Livet igjennem, det beviser sin lægende og styrkende Magt tidobbelt ved Dødens Port. Den Svage bliver der, hvor enhver jordisk Sikkerhed svigter, tilsikret en salig Tilværelse for Evigheden ved en himmelsk Spise . . . Til Slutning blive ogsaa Fødderne salvede og velsignede, for at hele Mennesket skal være helliget. Ved en mulig Helbredelse ville de da føle en Modbydelighed mod at berøre denne jordiske, haarde, uigjennemtrængelige Jord; en vidunderlig Hurtighed meddeles dem, hvorved de ligesom hæve sig over den Jord, som hidtil drog dem til sig. Og saaledes ere da Vugge og Grav, om de end tilfældigviis ligge nok saa fjernt fra hinanden, forbundne med hverandre ved en glimrende Kreds af lige værdige og hellige Handlinger. Men alle disse aandelige Vidundere stamme ikke fra den naturlige Jordbund; de maae nedbedes fra en anden Egn. Her møder nu det Høieste os; vi høre, at et Menneske fremfor et andet kan begunstiges, velsignes og helliges fraoven. Men for at det ikke skal ansees for en naturlig Gave, saa maa denne store med en svær Pligt forbundne Gunst overdrages fra den ene Berettigede til den anden, for at det høieste Gode, som et Menneske kan opnaae ved aandelig Arv, kan opholdes og foreviges paa Jorden. Og saaledes træder Præsten ved Vielsen ind i sine For-

gængerens og Efterfølgerens Række, idet han i sine Medsalvedes Kreds fremstiller den Allerhøieste, som velsigner; og han optræder saa meget mere med Herlighed, som det ikke er ham, vi ære, men hans Embede, som det ikke er hans Vink, vi bøie vore Knæe for, men den Velsignelse, som han meddeler og som synes at komme desto helligere og mere umiddelbar, som det jordiske Redskab ikke engang formaaer at svække eller tilintetgjøre den ved et syndefuldt og lastefuldt Levnet. I hvor høi Grad er ikke denne isandhed aandelige Sammenhæng adspiltet i Protestantismen, idet fem af Sacramenterne blive erklærede for ugyldige. Hvorledes vil man forberede os paa den høie Værdighed, man tillægger de andre?

Politisk Overblik.

Frankrig. Situationen udvikler sig nu, efter at Nationalforsamlingen atter er traadt sammen, som det synes temmelig hurtigt. Mac Mahon har allerede opfordret Senatet til at give sit Samtykke til Deputeretkamrets Opløsning, og efter hvad der forlyder er Senatets Beslutning allerede saa godt som givet, idet det langt overveiende Fleertal af det Udvalg, hvortil Sagen blev henviist, skal have erklæret sig for Opløsningen. De nye Valg antages at ville finde Stød efter Høst, for at Landbefolkningen desto lettere kan deltage i Valgene. Landbefolkningen er i Frankrig gjennemgaaende konservativ; det „liberale“ eller radicale Parti har her ligesom i Tydskland, Italien og andetsteds sin Hovedstøtte i Byerne. Af disse Valgs Udfald vil Frankrigs Fremtid i de nærmeste Aar maaskee komme til at afhænge. Seirer det radicale Parti, er der stor Sandsynlighed for, at et Statscoup om ikke lang Tid bliver Følgen deraf, og at Bonapartismen paany faaer Magten i Frankrig, noget vi kun kunne ansee for en Ulykke. Faaer de Conservative derimod Fleertal, vil

den conservative Republik have Udsigt til at bestaa, hvilket vistnok under de nuværende Forhold er det heldigste for Landet — i det mindste indadtil. Om det vil lykkes de forenede Høirepartier at faae Valgene til at gaac i den Retning de ønske, vil væsenlig afhænge af deres Resignation. De Radicale ville utvivlsomt søge at gjøre gjældende, at Ministeriet Broglie er en Fare for Republiken, og naar hensees til Ministerpræsidentens politiske Fortid, er der heller ikke den ringeste Grund til at tvivle om, at han ligesom de allerfleste af hans Meningsfæller foretrække Monarchiet for den nuværende Forfatning. Det er Nødvendigheden, der har gjort dem til Republicanere. Hvad det nu gjælder om for dem, er, ikke at lade sig friste af et illusorisk Haab om at kunne gjenindføre Monarchiet. Havo de ikke Resignation nok til at overvinde denne Fristelse, vil Venstre have megen Udsigt til at vinde Stemningen for sig, trods alt hvad Regeringen har gjort for, gennem Embedsbesættelser at indvirke paa Valgene. Det synes imidlertid, som om Høire har indseet dette, og at det vil føre Kampen paa den conservative Republiks Program; men Spørgsmaalet er dog, om Grunden hertil ikke snarere er Erkjendelsen af, at det er det eneste Program, der kam samle de forskjællige monarchiske Fractioner i Høire, end en virkelig Anerkjendelse af Republiken, som den bedste Løsning for Tiden.

Oriente. Russernes Fremgang i Europa er endnu meget langsom. Overgangen over Donau har ikke fundet Sted. I Asien gaae de imidlertid betydelig raskere frem; Armenien er saagodtsom i deres Besiddelse. Det antages at være Kaisereis Mening, at tage imod Fredstilbud, naar han først har besat de Dele af Asien han agter at beholde og i Europa er bleven Herre i Bulgarien. Magterne ville vistnok gjøre hvad de formaae, for at Fredsunderunderhandlinger kunne komme istand, men herfra til en virkelig Fred er der et meget langt Stykke Vei. Den egenlige Fare for en europæisk Krig opstaaer først, naar Byttet skal deles.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den h. Fader meddeelte nylig Prindsesse Maria Louise af Parma, Hertug Robert af Parmas ældste Datter Confirmationens Sacrament. Den samme Lykke havde Prinds Albert, Fyrstinde af Turn og Taxis' næstældste Søn. Fyrstinden er en Søster til Kaiserinden af Østerrig.

Østerrig. Kaiser Frants Joseph har sendt sin Hofmarskalk, Grev Larish, til Rom for at lykønske den h. Fader til hans 50aarige Bispejubilæum. Ligeledes har Mac Mahon lykønsket Pius IX. ved en forbindtlig Skrivelse.

Frankrig. Mademoiselle Devade, Datter af den Deputerede for Gien, har for nogle Dage siden taget Sløret. Hendes Fader hører til det yderste Venstre i det franske Deputeretkammer og stemmer for alle Forholdsregler, der rettes imod Katholikerne.

Lissabon. I det af Frimurerne fuldstændigt beherskede Portugal, der fordrev den legitime Konge Don Miguel og i hans Sted indsatte Donna Maria da Gloria til Dronning, skjøndt Grundloven udelukkede enhver Kvinde fra Thronen, har denne Clique ligeledes vedtaget en Lov, der forbyder de portugisiske Biskopper at reise til Rom uden Kongens Tilladelse. Saa uretfærdig denne Lov end er, saa meente Patriarchen af Lissabon dog alligevel at gjøre bedst i at bede Kongen om Tilladelse til, i Anledning af Pius IX.' Bispejubilæum at reise til Rom. Kongen, Don Louis, gav sit Samtykke under den Betingelse, at Patriarchen ogsaa skulde besøge hans Svigerfader, Victor Emanuel. Patriarchen kunde, som let forstaaeligt, ikke gaa ind paa denne Betingelse, hvorfor Kongen forbød ham at reise. Biskoppen svarede: Jeg skal opfylde Deres Majestæts Ønske, men jeg er da nødt til at gjøre mine Diocesaner Rede for, at jeg ikke personlig gratulerer den h. Fader. Da meente Kongen, at han hellere maatte reise. (Germania.)

Cöln. Efter en Meddelelse til „Cöln. Zeit.“ reiste den anglicanske Geistlige, Charles Hudson, nylig fra England til Jamaica, for der paa Krigsskibet „Abukir“, at tiltræde et nyt Embede, efterat han havde ledsaget Nordpolexpeditionen som Skibscapellan paa „Discovery“. Paa Reisen til Jamaica vare flere katholske Geistlige hans Reisefæller, med hvem han saaledes havde daglig

Omgang. Han forlod Skibet som Medlem af den romersk-katholske Kirke, da han havde overbeviist sig om, at denne Kirke er den ene sande af Christus stiftede Kirke.

China. Her er en høist mærkværdig kaiserlig Befaling udgaaet til alle Provindsregeringer, nemlig et Toleranceedict, som befaler alle Myndigheder og Embedsmænd en fuldstændig religiøs Tolerance, navnlig ligeoverfor de christelige Missionærers Virksomhed. Det er den første Forordning af et saadant Indhold, som nogensinde er udgaaet i det „himmelske Rige“, og der staaer kun tilbage at ønske, at den praktiske Anvendelse ikke bliver tilbage for Kaisereus gode Villie. Dersom der virkelig skulde aabne sig en Udsigt til fri Virksomhed i dette Rige, der tæller 420 Millioner Indbyggere, saa maatte man deri erkjende den Helligaands Styrelse, som leder og beskytter den af Christus stiftede Kirke og udbreder den mere og mere i hele Verden, uden at dens Eenhed i Troen lider noget Skaar. Maaskee vil vor Herre give Kirken en hundredfoldig Erstatning for de Frafaldne, som i den nyere Tid have skilt sig fra den ene Faaresti.

Australien. Fra Sidney kommer det Sorgens Budskab, at Ærkebiskoppen af Sidney, John Rede Polding, er død den 15de Marts. Han var den første og ældste Biskop i Australien. Under sit 40aarige Episcopat har han givet den katholske Kirke i dette Land et saadant Omfang ved sine overordenlige og møisommelige Anstrelgelser, at vor h. Fader Pave Pius IX. for kort Tid siden fandt sig foranlediget til at oprette et andet Ærkebispedømme i Melbourne. Ærkebiskop Poldings Minde vil være udødeligt blandt de australske Katholiker.

America. Paven har nylig oprettet et nyt Dioces ved Navn Peoria, som blev skilt fra Diocset Chicago. Hs. Eminence Cardinal Mac-Closkey consecrerede den 1. Mai Lic. theol. Spalding som den første Biskop af Peoria. Hr. Spalding gjælder for en Mand af fremragende Videnskab, som fik sin Uddannelse for største Delen paa Universitetet i Löwen, hvor han ogsaa promoverede til Licentiat. Den nye Biskop er en Neveu af Ærkebiskop Spalding af Baltimøre og den yngste blandt Americas Biskopper.

Sct. Andreas-Collegiet paa Ordrupshøi.

Skolens mundtlige Prøver afholdes Torsdagen den 28de Juni fra Kl. 9 Form. til Kl. 2½ Efterm.

Eredagen d. 29. Juni, de hh. Petri og Pauli Mindedag, Kl. 9 Form. høitidelig Messe med Sang; Kl. 10 Præmieuddeling. Til baade at overvære den og Examen indbydes de højærv. Herrer Geistlige, Elevernes Forældre og Skolens Velyndere.

Det nye Skoleaar begynder Torsdagen d. 30. Agust. Indmeldelser af nye Elever modtages af undertegnede Bestyrer.

I Sct. Andreas-Kirken holdes Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen i Juli og August Kl. 6½.

Lohmann,
Rector for St. Andreas-Collegiet.

Maria-Foreningen

afholder sit sædvanlige Møde Søndagen den 24de Juni, Efterm. Kl. 4.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 24. Juni. 5. Søndag efter Pintse. Johannes den Døbers Fødsel. — 25. M. Vilhelm, Abbed. 26. Ti. Johannes og Paulus, Martyrer. 27. O. Ladislaus, Konge, Bekj. 28. To. Leo II., Pave, Bek. 29. F. Petrus og Paulus, Apostelfyrster (feires offentlig paa næstkommende Søndag). 30. L. Pauli Ihukommelse.

NB. Løverdagen d. 30. Juni er befalet Vigiliefastedag. Søndagen d. 1. Juli. 6. Søndag efter Pintse. De hellige Apostelfyrsters Petri og Pauli festlige Mindedag. — Paa denne og den følgende Søndag afholdes i Sct. Ansgars Kirke den 3 Kvartalscollect af Peterspengen for indeværende Aar.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 26. Søndagen den 1ste Juli. 1877.

Indhold: En Modstanders Paaskjønnelse af den katholske Kirkes
sociale Virksomhed. De tvende Domstole. Politisk Over-
blik. Søsterkjærlighed. Kirkelige Efterretninger: Rom,
China, America.

En Modstanders Paaskjønnelse af den katholske Kirkes sociale Virksomhed.

„Frankfurter Zeitung“ — et demokratisk og imod
den katholske Kirke fjendtligsindet Organ, men som over
sit Had dog ikke glemmer en vis Ærlighed, der af og
til hæver sig til at anerkjende Modstanderens Fortrin —
meddeler et Brev fra sin Parisercorrespondent, der sammen-
ligner Statens Virksomhed med Kirkens paa det sociale
Omraade, og kommer til den Slutning, at ene den
katholske Kirke har Kraft og Evne til at ordne de
sociale Forhold. Han taler fortrinsviis om Corrections-
anstalter, og hans Artikel er saa interessant, at vi troe
at burde gjøre vore Læsere bekendte med den. Den lyder
saaledes: „De nuværende Straffeanstalter ere sande Plante-
skoler for fremtidige Gavtyve, som systematisk opdrages
til at blive Samfundets farligste Fjender, i hvilket de kun er-
kjende en Samling af Undertrykkere. En Dreng paa 9 til 12
Aar, som har forseet sig imod det syvende Bud, bliver inde-

lukket i en saadan Corrections- eller, bedre sagt, Corruptionsanstalt, hvor han indtil det 21 Aar bliver „forbedret“, det vil sige, bliver behandlet som Misdæder og lærer grundigt at hade Omverdenen. Ingen er jo nogensinde kommet ham imøde med sand Fortrolighed og har opvarmet hans Hjerte, som isærdeleshed i Ungdommen trænger til Kjærlighed. Han kjender kun ligesindede Skjæbnefæller og de forhadte Tugtemestere. Heller ikke har han lært saa meget, at han ved sin Demission fra Anstalten er i Besiddelse af nogen særlig Færdighed, der kan sikre ham en selvstændig Existents. Thi ved den tvungne Beskæftigelse i Anstalten tager man intet Hensyn til den Enkeltes Tilbøielighed eller Evner. Ikke bedre er det fat med den der budte Skoleunderviisning. Efter nødvendigt bibragt Læsning og Skrivning bestaaer Hovedgjenstanden for Underviisningen i Religionskundskab og moralske Belærelser, hvilke sidste maac blive uden al Virkning, da deres Efterlevelse ikke kan fremvise noget heldbringende Resultat af Mangel paa levende Exempler. Daglig bliver det gjentaget for de Indespærrede, at de skulle forbedre sig, uden at man giver dem Leilighed til at vise deres Villie til at forbedre sig ved frivillige Handlinger.

De see heller intet Gavn af en alvorlig meent Forbedring; den meest exemplariske Opførsel i Fængslet afkorter ikke deres Fængselstid en eneste Dag, og dennes Varighed er i de fleste Tilfælde en skrigende Uretfærdighed. En i en utilregnelig Alder begaaet Forseelse bliver ofte straffet med ti- til tolvaarigt Fængsel, medens en Voxen bliver dømt til at afbøde en lignende Forseelse i et langt kortere Tidsrum, ofte kun med Fængsel paa nogle Maaneder. Der gives Ingen blandt de ungdommelige Forbrydere, der ikke har følt denne Uretfærdighed paa det Dybeste. Han forlader Anstalten med et Forraad af Bitterhed og Hævnfølelse imod sine formentlige Plagere, som ikke lade noget alvorligt Forsæt om et bedre Levnet opkomme i hans Sjæl. Kan man da forundre sig,

naar, som de statistiske Criminaltabeller bevise, 75 pCt. af de løsladte ungdommelige Fængne søge en Erstatning for de udstaaede Lidelser i tøilesløs Hengivelse til de saa længe undertrykte Lyster, og de paa denne Maade blive stadige Beboere af Tugthuse og Straffeanstalter?

Man skulde troc, at saadanne skrækkindgydende Resultater allerede for længe siden maatte have foranlediget Lovgiverne til, efterat de havde faaet Overbeviisning om Forkertheden af det hidtil fulgte System, at foreslaae en radical Reform i denne Green af Criminallovgivningen. Men den bureaukratiske Slendrian har hidtil heri, som i saa mange andre Ting, beholdt Overhaand over den bedre Indsigt.“

Det er uidentvilt et mørkt Billede, Forfatteren giver af de offentliche „Forbedringsanstalter“. Men nu skildrer han en Forbedringsanstalt, som er reent kirkelig og frembringer heelt forskjællige Resultater. Det er den af Pater Rey i Forening med nogle andre Ordensbrødre grundlagte Coloni for forsømte Børn og unge Folk i Citeaux i Bourgogne. Rey havde havt det Mod at kjøbe Eiendommen, hvortil han, Gud veed hvorledes, har tilveiebragt Udbetalingssummen.

„Hvorledes“, skriver Correspondenten, „og med hvilke Vanskeligheder den Opgave, som man holdt for et forvovent Fortagende, blev løst, det synes endnu den Dag idag Mange at være ubegribeligt. Tiltrods herfor er det dog alligevel en uomtvistelig Kjendsgjerning, at denne uden Statsunderstøttelse grundlagte Coloni for nærværende Tid befinder sig i den meest blomstrende Tilstand og af de omboende Indbyggere ausces for en Velgjerning for hele Egnen. De leie derfra deres Arbeidere, som ere fortræffeligt øvede i alle Agerbrugets Sysler saavelsom i Frugt- og Urtehavets Pleie. De nøies ogsaa med en ringere Løn end almindelige Arbeidere. De omliggende Communer og Bestyrelserne for Forbedringsanstalterne overgive Colonien alle forsømte Børn og ungdommelige Løsgængere til Forbedring, hvorfor ogsaa den har faaet Navnet „Forbedringsanstalt“, skjøndt den hverken i

Bestyrelse eller indre Indretning har noget tilfældes med de officielle Straffeanstalter.

Opsynsmedbederne røgtes af de yngre Ordensbrødre, hvis Tal beløber sig til 75. Tallet paa de unge Colonister — Benævnelsen „Straffede“ (Stråfinge) undgaaes strængt — beløber sig gjennemsnitligt til 1000 Individuer, som efter deres forskjellige Alder ere inddeelte i 3 Sectioner. Desuden er der et Slags Asyl for Børn fra 5—8 Aars Alderen under Styrelse af barmhjertige Søstre. Disse Børn nyde fuldstændig Elementarunderviisning og blive holdte til Orden og Arbeide.

Ager- og Havedyrkning beskæftige rigtignok Fleertallet af Colonisterne; men en stor Deel af de dertil meest skikkede ere anbragte i forskjellige Værksteder, hvor de efter Lyst og Evne lære en Mængde Haandværker. En særdeles Opmærksomhed anvendes paa Byggefaget. Alle Bygninger saavel til Beboelse som til oekonomiske Fornødenheder, der, siden Colonien blev grundlagt, have antaget et forbausende Omfang; ere opførte af Colonisterne og af dem blevne forsynede med de bedste Indretninger. Murerne, Tømrerne, Bygningssnedkerne, Smedene etc. blive leiede af Indbyggerne i de nærliggende Byer og Landsbyer, naar der ikke er noget at bestille i Colonien. Forøvrigt er der faa Fag, som ikke have deres Repræsentanter i denne Mønsteranstalt. Man finder endog et Bogtrykkeri, som trykker Bekjendtgjørelser for Forretningsmænd og deruden Skolebøger og populære Skrivter for de smaa Boghandlere og Colporteurere. Disse Bøger leveres af Anstalten undertiden endog i elegante Bind.

At man i Skolens forskjellige Afdelinger ogsaa meddeler Tegneunderviisning for forskjellige Haandværker, som kræve et kunstnerisk Grundlag, det forstaaer sig af sig selv. De som besøge Anstalten forbauses over at see, at man ogsaa skjænker Musikunderviisning en særdeles Opmærksomhed. De Elever, som have udmærket sig ved mønsterværdig Opførsel, faae Lov til at tage Deel deri. Underviisningen i Sang er derimod almindelig.

Det er ikke længe siden, at Forbedringsanstalten i Citeaux var aldeles ubekjendt. Men de glimrende Resultater, man har opnaaet, begynde at vække almindelig Opsigt. Man spørger, efter hvilket System det var muligt at tæmme saa haabløse Elementer af en for-dærvet Ungdom og danne lærvillige og flittige Arbeidere af notoriske Døgenigter. Paa en Forespørgsel af den Art fra en høitstillet Person, gav Anstaltens Directeur, Pater Donnat, følgende Svar: „Vi elske disse Børn og det er lykkedes os at vinde deres Gjenkjærlighed.“ — „Men Methoden, hvørvæd De virker dette Mirakel er just det, som interesserer mig meest“, svarede Besøgeren. „Den er meget simpel; Børnene og Eleverne finde aldrig i os de brutale Tugtemestere, som have plaget dem i andre Anstalter. Vi føre det samme Liv som de; vi arbeide med dem; vi have lært de Haandværker, i hvilke vi undervise dem. Fordi vi selv lægge Haand med paa Arbeidet, blive vi paa en Maade anseete for Kammerater af dem, som foregaae dem med Paamindelser og godt Exempel. Paa denne Maade have vi vundet deres Tillid, og de tilstaae gjerne alle Forseelser for os, som de have begaaet i Løndom. De Straffe, som vi undertiden ere nødte til at paalægge dem, oprøre dem ikke; thi de ere milde, og de Straffede tiltræde ikke deres Straf, førend de ere overbeviste om, at de have fortjent den. Men vi uddele ogsaa Belønninger og forsøge at indvirke paa de unge Elevers Æresfølelse. Hver Maaned blive i en offentlig Forsamling Tegn paa høiere Grader uddeelte, og Valget af Tillidsmænd i Værkstederne og ved Markarbeiderne for den følgende Maaned er overladt til selve Afdelingernes Medlommer. Adjutantposten — saaledes kaldes Opsynsmændene — er det Maal, efter hvilket Alle stræbe.“

Naar Friaftenens Time er slaaet, saa frembyder Colonien et ligesaa eiendommeligt som glædeligt Skue. Saa vidt Øiet svæver hen over Sletten, som omfatter 400 Hectarer*), seer man mindre og større Grupper af Arbeidere

*) Et Hectar er 10,000 Kvadratmetre el. 15,000 Kv.-Alen.

i Række og Geled under Trommeslag og Trompetfanfarer at tage Veien til deres Boliger. Ved en klar Bæk, som flyder tæt forbi Hovedbygningen, samles de forskjællige Afdelinger. Her foretager man en omhyggelig Rensning af Fodtøi og Klæder, vasker Ansigt og Hænder, og bringer Værktøiet til dets behørigte Sted, førend det er tilladt at betræde de vide og luftige Spisesale. Efter en kort Bøn iler Enhver til sin numererede Plads og det er en Glæde at see, med hvilken Appetit de unge Arbeidere hædre det simple men overordenlig rigelige Aftensmaaltid.

Alle Ordensbrødrene tage, som allerede bemærket, Deel i alle Maaltider og nyde de samme Spiser som Colonisterne. Efter Aftensmaaltidet følge Øvelser i Gymnastikanstalten, hvori der ogsaa undervises i Brugen af Brandsprøiter. Den sidste Time før Sengetiden bliver anvendt til Forelæsninger af Historien eller til Foredrag over Naturvidenskabens første Elementer.

Saasnart en Colonist har fyldt sit tyvende Aar bliver han demitteret. Men i Almindelighed har man allerede iforveien sørget for hans Anbringelse paa en Forpagtergaard, i et Værksted o. Lign. Undertiden faae de gode Patres ogsaa Tilvæxt for deres Ordenssamfund fra Eleverne. Men Tallet paa Novicerne er meget indskrænket, og Admissionen dertil anseet for en særdeles Gunst.

Det er muligt, ja vist, at Ordenen ved at grundlægge denne Anstalt ikkun havde philanthropiske Hensigter. Men den har ogsaa virkeliggjort en meget indbringende Speculation. Thi, afseet fra det rige Forraad af Kvæg, som efterhaanden har samlet sig og Aar for Aar forøges, har Jorden ved dens Cultur opnaaet en mere end dobbelt Værdi. Indkomsten af Mark-, Havefrugter og Viinbjergene er meget betydelig, og Citeaux er fortiden St. Josephsbrødrenes rigeste Domæne.“ Saavidt „Frankfurter Zeitung“. Læseren vil heraf let kunne forstaae, hvorfor de franske „Røde“ forfølge alle katholske Anstalter og forsøge paa at tilintetgjøre dem. Thi bleve alle forsømte Børn opdragne paa den her skildrede Maade, saa

vilde Petroleurerne jo ikke faae Tilvæxt, og en Gjentakelse af Parisercommunens Udskeielser blive en Umulighed. Hinc illae lacrymae!

De tvende Domstole.

Blandt de christelige Lærdomme gives der een, om hvis Sandhed den sunde Fornuft ikke mindre end vor Tro forvisser os; nemlig det, at vi engang skulle døe og fremstilles for Gud, og at Han, da han er Retfærdigheden selv, kan ligesaa lidt undlade at straffe det Onde, som belønne det Gode.

Hvad der gjør denne Tanke om Døden og Guds Dom saa forfærdelig for Alle, er, at vi ere Syndere, ofte store Syndere, og at den Bedste iblandt os dog altid kun er den mindst Syndige. Og hvorledes var det vel muligt, at en Synder ei skulde frygte den evige Retfærdighed?

Man har seet de retfærdigste og frommeste Mennesker skjælve, naar dette store Øieblik nærmede sig, da de skulde dømmes og hele deres tilkommende Evighed afgjøres.

En af de fornemste og rigeste Officærer ved det hedsnk-romerske Kaiserhof ved Navn Arsenius havde fra Ungdommen af givet Afkald paa alle Verdens Goder, for bedre at kunno tjene Herren og forberede sig paa en naadig Dom. Ikke destomindre saae man ham skjælve og græde i hans Dødsstund. „Hvorledes, min Fader“, sagde en af de Geistlige, som vare hos ham, „Du frygter Guds Dom? Du har jo dog gjort Bod i 70 Aar.“

„Ja, min Søn, jeg skjælver“, sagde den hellige Olding; „hvad vil al vor Retfærdighed sige ligeoverfor den guddommelige Retfærdighed? Jeg frygter for, at jeg ei har gjort mig værdig til Barmhjertigheden; jeg haaber, men

jeg frygter tillige; jeg haaber paa Guds Godhed, men jeg frygter hans Retfærdighed.“

Naar de helligste Mennesker have tænkt saaledes, hvorledes maae da vi tænke, vi arme Syndere, som fra vor Barndom af have begaaet en Mængde Synder af enhver Art og aldrig have gjort alvorlig Bod for dem? Hvad ville vi sige, naar vi engang staae for Guds Domstol, og naar ethvert af vore Ord, enhver af vore Tanker, alle vore Handlinger og Forsømmelser, træde frem for vort forfærdede Blik som ligesaamange Anklager? Hvert Aar, hver Time, hvert Minut i vort Liv, maaskee forglemte af os, men levende og nærværende for Gud, ville dømme os, og Vee os, om vi blive fordømte!

Men hvad skal der da blive af os; thi vi ere jo Alle Syndere, og for den guddommelige Retfærdigheds Domstol kunne vi kun vente Fordømmelse — evig Fordømmelse.

Denne Slutning vilde jo isandhed være fortvivlet, hvis Jesus vor Frelser ikke ligeoverfor denne Retfærdighedens ubøielige Domstol, havde her paa Jorden opstillet en anden Domstol, en Barmhertighedens og Haabets Domstol. Vel er ogsaa denne en Guds Domstol og Guds Dom, men det er den forløsende Guds Domstol og Dom. Han tilbyder os nu at vælge mellem disse tvende Domstole; og den, som frivillig fremstiller sig for at blive dømt herved, har Guds ufeilbare Løfte om, ikke at blive fordømt i Evigheden.

Denne Barmhertighedens Domstol kjende vi fra vor Barndom af, det er Bodens Domstol; den af Jesus Christus beskikkede Dommer er Præsten, Guds Tjener, og vi have ingensinde saamegen Grund som her til at beundre den gode Hyrdes Omsorg for sine forvildede Faar. Thi hvo er den Præst, til hvem Christus har overdraget det Hverv at dømme os?

Han er ingen skyldfri Engel; han er et Menneske ligesom vi, som af Erfaring kjender den menneskelige Skrøbelighed og Elendighed, som selv har Barmhertighed

og Tilgivelse nødvendig, og som ogsaa tager sin Tilflugt til en Medtjener, en anden Præst, for at faae Absolution for sine Synder. Kunne vi ikke forud være forvissede om en saadan Dommers Medlidenhed?

Desuden kunne vi vælge blandt tusinde, vi kunne henvende os til den Præst, som indgyder os meest Sympathi og meest Tillid, og ved det guddommelige Forsyns naadige Styrelse frembyder enhver Egn, hvori vi leve, os i denne Retning enhver mulig Bekvemmelighed.

Selv om vi vare nødsagede til at reise mange Mile for at frelse vor Sjæl ved Forsoning med vor Herre og Gud: hvad var det saa igrunden? Hvad var en Reises forbigaaende Besværligheder, naar det gjaldt om at vinde den evige Lyksalighed? Men nei, Præsten er os altid nær, altid beredt til at modtage den arme Synder, ligesom hans guddommelige Mester stødse var det. Er det dog ikke, som vilde man træde enhver christelig Følelse under Fødder, og som man stødte den sunde Fornuft bort, naar man ei vil tage sin Tilflugt til et saa let Middel? Saa meget mere, som Undseelsen ved at bekjende ganske maa forsvinde, naar man betænker denne Domstols Beskaffenhed. Den strengeste Lov om ubrødelig Taushed tillukker Præstens Læber, og selv Døden vil ei bringe ham til at forraade Skriftemaalets Hemmeligheder. Kun Gudsbespotternes blinde Had i Forening med den grændseløseste Uvidenhed har kunnet fremkalde de løgnagtige Beskyldninger i Aviser og Romaner, som desværre endnu undertiden vildlede den slettere Deel af Publicum.

Men ikke blot Dømmen er en Hemmelighed, men Anklageren er ingen anden end Synderen selv, som jo forud kjender sine Feil. Man kan næsten sige, at ogsaa Præsten kjender vore Feil forud; thi desværre lignor det ene Menneske det andet, og, hvilke end vore Selvanklager maatte være, saa kunne vi være visse paa, at Skriftefaderen har hørt hvad der er værre. Naar Anklagen er endt, fælder Dommeren sin Dom; og naar den Anklagede føler oprigtig Anger, er denne Dom ufeilbarligt

en Tilgivelse. Og da, hvilken reen Glæde, hvilken skjøn Fred i den med Gud forsonede Synders Hjerte! Nu er han atter Guds Ven, han har hørt en Absolution udtale, som Gud selv har lovet at stadfæste og bekræfte i Himløn, da han sagde til sine Præster: „Alt hvad I løse paa Jorden skal være løst i Himlen . . . Hvem I forlade Synderne, dem ere de forladte.“

Vi kunne altsaa tage vor Tilflugt til Absolutionen, dette guddommelige Beviis paa den himmelske Barmhjerlighed, som er os skjænket i Bodens Sacrament, ikke blot een Gang i vort Liv, hvilket allerede vilde være en stor Naade, men hundrede Gange, tusinde Gange, atter og atter, saalænge vi leve. Vi behøve ikke at skjælve for vorø menneskelige Svagheder; naar vi blot nære en sand Anger over den forbigangne Tid, og have en oprigtig god Villie for den tilkommende Tid, saa ere vi altid sikre paa at finde Tilgivelse og gjenvinde Livet.

Lader os altsaa tillidsfuldt vende os til den gode Gud, lader os med Ydmyghed og Glæde bekjende vore Synder for hans Tjener, lader os for enhver Priis undgaae den guddommelige Retfærdigheds Dom, samt den Forkastelsesdom, der svæver over vort Hoved. Vi kunne jo ei undgaae at blive stillede for Guds Domstol; lad os da elske os selv saa meget, at vi foretrække Barmhjertheden for Dommen, Skriftemaalet for Helvede!

Politisk Overblik.

Frankrig. Senatet har nu, som man kunde vente, givet sit Samtykke til Deputeretkammerets Opløsning. Selvfølgelig vil der fra begge Sider blive gjort de yderste Anstrengelser for at seire. Gambettas Parti angriber aabent Ministeriet som fjendsk imod Republikken, og den Tone, hvori de conservative Blade for en Deel tale om

denne, er uheldigviis saaledes, at det vil blive Regeringen meget vanskeligt at bibringe Folket Troen paa sin Kjærlighed til den bestaaende Forfatning; men, som forhen bemærket, afhænger Udfaldet af Valgene for en stor Deel heraf. Regeringen har selv indseet dette og har derfor gjentagne Gange betonet sin Troskab imod Republiken, men dette nytter naturligviis intet, naar dens Tilhængere aabent føre et aldeles modsat Sprog. Vi for vort Vedkommende gjøre os ikke store Forventninger om Valgene. Conservativisme, saaledes reent i Almindelighed, er et svagt Valgprogram, navnlig naar Modstanderne have været saa heldige at faac Folk til at tvivle, om der ikke ligger noget Andet og Mere bagved, som ingen rigtig vil være ved. Vistnok kan Regeringen udrette Noget gennem sine Embedsmænd, men Stort vil det næppe blive, og saa forslaaer det ikke, da Majoriteten i Deputeretkammeret er meget betydelig. — De Radicale gjøre sig forøvrigt al mulig Umage for at give de Klericale Skylden for Alt, og den afgaaede Ministerpræsident Simon hjælper dem troligt heri; det er derfor en Selvfølge, at et Nederlag ved de kommende Valg vil blive til stor Skade for Katholikerne i Frankrig; dette vilde allerede i og for sig være blevet Tilfældet, men bliver det under disse Omstændigheder endnu langt mere. — Fra flere Sider har man søgt at gjøre gjældende, at Mac Mahon ved at danne Cabinettet Broglie allerede har brudt Forfatningen; dette er imidlertid fuldstændig urigtigt. Præsidenten har Ret til at vælge til Ministre hvem han vil, naar han kun sørger for, at de kunne regere med Forfatningen; hertil hører nu ganske vist, at Ministeriet maa kunne komme ud af det med Deputeretkammeret, men det behøver naturligviis ikke at være det nuværende Kammer. Forfatningen giver Mac Mahon Ret til med Senatets Samtykke at opløse andet Kammer, og denne Ret har han gjort Brug af. Noget andet havde det været, om dette ikke var skeet; i saa Fald vilde Valget af et Minoritetsministerium være ensbetydende med det første Skridt til en Omstøden af Forfatningen, eftersom et saadant ikke i Længden kan holde sig paa anden Maade. Nu, da Appellen til Folket har fundet Sted, er Dannelsen af Cabinettet Broglie utvivlsomt lovlig, og det Forsøg, der af Modstanderne gjøres paa at betegne det som et Statscoupsministerium, er vitterlig usandt. Hermed skal dog ikke nægtes, at der i den nuværende Situation kan ligge

en Fare for et fremtidigt Forfatningsbrud; naar Valgene nemlig falde ud til Venstres Fordeel. Det vilde da være meget sandsynligt, at navnlig Bonapartisterne vilde gaae den Vei, som Louis Napoleon gik i 1851, og at de andre Conservative vilde see roligt til. Vi for vort Vedkommende ansee denne Løsning for en større Ulykke, ogsaa for Katholikerne, end en ligefrem radical Regering, der snart vilde reise en alvorlig og bestemt Modstand imod sig, og som maaskee er et nødvendigt Middel til at der i Frankrig kan blive dannet et virkeligt christeligt Parti, der ligesom i Belgien og Tydskland kan faae Befolkningen med sig imod de Røde og den moderne Statsabsolutisme. Skulde Bonapartismen blive Enden paa den nuværende Krise, vilde forøvrigt Republicanerne selv bære den væsenligste Skyld; ved den Maade, hvorpaa de cre traadte op imod Religionen, have de gjort deres til at gjøre Republiken forhadet hos alle Troende, og næsten tvunget disse til at søge Tilflugt hos dens Fjender. Venstres antireligiøse Politik er ikke blot dette Partis største Synd, men ogsaa dets største Dumhed.

Orienteu. Russerne have nu overskredet Donau. Dette Skridt vil rimeligviis om kort Tid medføre en saadan Vending paa Krigsskuepladsen, at Magterne blive tvungne til at træde ud af deres passive Holdning.

Søsterkjærlighed.

I Revolutionstiden mod Enden af forrige Aarhundrede levede Eugenie Desille med sin Søster, der var gift og havde fire Børn, i den dybeste Indgetogenhed i Provindsen Bretagne. Hendes eneste Glæde var Søsterens Børn og den gjensidige Kjærlighed, med hvilken begge vare hverandre indbyrdes hengivne. Men de skulde ikke længe nyde den stille Familielykke. Der kom nemlig fra Paris den Befaling, at tredive Personer skulde fængsles og stilles for den skrækkelige Revolutionsdomstol i Paris. Iblandt disse Personer var ogsaa den uskyldige Eugenie. Uden Ferbarmelse blev hun reven bort fra de grædende

Børn og den jamrende Søster. I Paris forelagde man hende et Brev med Underskriften „Desille“, af hvilket det fremgik, at den, som havde skrevet Brevet, kjendte en Kongeligssindet. Bloddommeren spurgte, om hun kjendte en Kongeligssindet og stod i Correspondance med ham. Eugenie svarede: „Vel kjender jeg en Saadan, men jeg mener, at det ikke er nogen Forbrydelse. Men skal jeg ikke desto mindre dømmes, saa beder jeg i det mindste om en Forsvarer.“ Den følgende Dag blev Advocat Gouveau, en retskaffen Mand, sendt til hende i Fængslet. Han havde erklæret sig rede til at forsvare den Indstævnte, og ytrede ligeoverfor den Fangne: „Intet foreligger imod Dem, uden det skjæbnsvangre Brev, hvis Underskrift De har vedkjendt Dem.“ Eugenie svarede: „Jeg er uskyldig, om der end falder et Skin af Mistanke paa mig. Hvis De vil love mig den strængeste Taushed, skal jeg overbevise Dem derom.“ Gouveau lovede at tie. Nu fortsatte Eugenie: „Det er ikke mig, der har skrevet dette Brev, men min Søster. Min Søster har fire umyndige Børn, som, isærdeleshed under vore ulykkelige Tidsforhold, behøve den moderlige Pleie. Derfor har jeg besluttet mig til at døe for min Søster.“ Gouveau forbausedes over denne overordenlige Søsterkjærlighed, og ligesom begejstret ved samme, forsvarede han hende med største Varme og Veltalenhed; men desværre uden det ønskede Resultat. Eugenie blev dømt til Døden og uden et eneste Klageord døde hun under Guillotinen.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. „N. Tir. St.“ bringe følgende mærkelige Correspondance fra Rom om den italienske Armee. Den røde italienske Regering raaber naturligviis paa alle Gader, at den vil gjøre Italien stort og lykkeligt, og at den dertil er skikket fremfor alle andre. Men for at blive stort, maa Folket bringe svære Pengeoffere; thi uden Offere kan man jo ikke opnaae noget, og da Taknemmelighed

er en af Naturen foreskreven Pligt, saa maae de store Mænd ogsaa belønnes for de Tjenester, de gjøre Fædrelandet. Hvem skulde vel modsige denne Logik? Men da Italienerne nu engang elske det „dolce far niente“ (den søde Lediggang), saa paatage de regerende Herrer Carbonarier sig ogsaa den Byrde selv at sørge for deres Lomme, for at det kjære Folk ikke skal udsættes for den skammelige Bebreidelse, at være utaknemmeligt. Denne Bestræbelse har nu rigtignok ført til, at man fra 1862—1870 har udgivet 2,109,000,000 Lire for Armeen. Efter 1870 forlangte Krigsministeren Ricotti paany 148 Mill. og fik dem. Men Mezzacapo, som tiltraadte Krigsministeriet den 18de Marts 1876 fandt kun 26 Millioner i Kassen, medens efter officielle Meddelelser i Kamret 70,000 Soldater hverken havde Gevær eller Patrontaske; og vilde man mobilisere Reserven, saa maatte man bevæbne dem med Høtyve eller Leer. De Soldater, der have Gevær og Patrontaske, have ingen Patroner. Af disse skulde der være 37 Millioner; men Pengene dertil maae have tjent til Løn for de Herrer Befriere; thi ellers veed man ikke, hvor de ere blevne af. 9,300 Cavallerister danne et Rytteri tilfods af Mangel paa Heste. Artilleriet mangler en Mængde Heste og andet Materiel. Kjødrationerne minde Soldaterne om deres Pligt at give et Exempel paa Afholdenhed. Desuden have de Leilighed til at forberede sig paa Selvfornægtelse, ifald det skulde komme til Krig, da man saagodtsom ikke har Ambulancer og Lazarether. For at fuldstændiggjøre Bevæbningen behøver man endnu 250,000 Rifler og 700 Fæstningskanoner. Man vilde maa skee ikke troe denne Beretning, hvis den ikke var øst af en Meddelelse til Kamret. Man seer, hvortil det kommer med et Folk, som sukker under de hemmelige Selskabers Aag!

China. Protestantismen i China og isærdeleshed i Kiangnan. Det er nu allerede over tredsindstve Aar siden, at protestantiske Missionærer have begyndt at forkynde deres Lære for det chinesiske Folk. Deres Efterfølgere have i de fleste Provindser grundlagt Missionsstationer. Isærdeleshed blev Kiangnan en Yndlingsmark for deres Virksomhed for de mange Havnes Skyld, som denne Provinds har. Det Londoner Missionsselskab sendte sine første Afsendinge i Aaret 1807, og nu ere 31 Selskaber virksomme. Blandt disse 31 Missions-selskaber ere 11 engelske, 11 americanske, 4 tyske, 2 nederlandske,

1 schweitzerisk, 1 svensk og 1 fransk. Dertil maa føies det nationale skotske Bibelselskab og den kvindelige Missionsforening.

Fra 1807—67 have disse Selskaber sendt 338 europæiske og americanske Missionærer til China.

Følgende Tal ere tagne af en Statistik, som Missionær Miles Justus Knowlton af den americanske Baptistmissionsforening har udgivet.

	1853	1863	1864	1868
Missionsstationer	26	108	130	308
Antallet af indfødte Missionærer	59	141	107	365
— af Christne	351	1974	2606	5743

Man seer, at det er et meget tarveligt Resultat og stadfæster mange protestantiske Missionærers Paastand om den protestantiske Missions Ufrugtbarhed i det Hele taget.

I Aaret 1876 har Missionær J. W. Dawis udgivet en Oversigt over de protestantiske Missionærers Antal i China for Aaret 1875, som vi gjengive efter Bd. 5 af Chinese Recorder and Missionary-Journal:

Hovedstationer 41, egenlige Missionærer 180, Læger 10, Medhjælpere af Lægstanden 24.

Hvorfor man ikke har angivet Tallet paa de indfødte Christne af den protestantiske Bekjendelse, vides ikke. Om det er skeet med Forsæt?

America. „New-York Herald“ skriver: Medens endnu i Aaret 1854 ingen katholsk Indbygger i South-Manchester kunde faae Tilladelse af sin Huusvært til at lade læse den hellige Messe i sin Leilighed, har Rev. Galberry for nogle Dage siden indviet den første katholske Kirke i Byen, og Katholikerne udgjøre nu allerede Fleertallet. P. Stommel byggede fire Kirker i Philadelphia, begyndte den femte i Marienfeld og agter at opføre endnu en sjette. I Ny-Skotland er der 102,000 Katholiker, medens de andre Bekjendelser — og der er saare mange af disse — tilsammen ikke tælle mere end 395,910 Sjæle. I Ny-Brunswick er der 96,016 Katholiker og 189,578 Dissidenter, Protestanter etc. Paa Øen Prinds Edward er der 47,000 Katholiker og 53,000 af andre Bekjendelser.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 1. Juli. 6. Søndag efter Pintse. De hellige Apostel-fyrsters Petri og Pauli Fest. — 2. M. Mariæ Besøgelse (feires offentlig paa førstkommande Søndag). 3. Ti. Irenæus, Biskop og Martyr. 4. O. Ulrich, Biskop. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Messe for Ansgariusforeningen 5. To. Domitius, Martyr. 6. F. Octav af Sct. Peter og Paul. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Broderskabsandagt. 7. L. Pulcheria, Kaiserinde, Jomfru.

NB. Søndagen d. 1. Juli og Søndagen d. 8. Juli afholdes i Sct. Ansgars Kirke den 3. Kvartals collect af Peterspenge for indeværende Aar.

Søndagen den 8. Juli. 7. Søndag efter Pintse. Marias Besøgelse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- Efter m. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke
 „ 6 $\frac{1}{2}$ offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Qvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 27. Søndagen den 8de Juli. 1877.

Indhold: Henry Edward Manning. Troens Frivillige. En Indianer-
agent. Kirkelige Efterretninger: Charlottenlund, Kjøben-
havn

Henry Edward Manning,

Ærkebiskop af Westminster.¹⁾

Henry Edward Manning, den berømte Cardinal Wisemans Efterfølger paa Ærkebispstolen i Westminster, er en Søn af et forhenværende Parlamentsmedlem i Totteridge i Grevskabet Herford og født 15de Juli 1808. Efterat have modtaget sin Fordannelse paa Gymnasiet i Harrow, indtraadte han 1827 i Balliol-Collegiet paa Universitetet i Oxford, hvor han i Aaret 1830 erholdt Doctorværdigheden og blev Fellow i Monton-Collegiet.²⁾

¹⁾ Efter „Convertitenbilder aus dem neunzehnten Jahrhundert von D. A. Rosenthal“. Schaffhauseu 1867. Alle denne Artikel vedføjede Anmærkninger hidrøre fra Udgifveren.

²⁾ De to store Universiteter i England, Oxford og Cambridge, ere udstyrede med rige Stiftelser (Collegier), som, foruden fri Bolig i Collegiebygningen, yde et betydeligt Antal Mænd (Fellows), der alene leve for Studeringer, en med Aarene voxende Indtægt af indtil 150 P. St. (2,700 Kr.). Disse Præbender ere livsvarige, saafremt Indehaveren ikke modtager et Embede eller indgaaer Ægteskab.

Blandt hans daværende Medstuderende befandt sig de siden berømte Theologer Henry Wilberforce og William Palmer¹⁾, der ligesom han have fundet indre Fred og Hville i den katholske Tro. 1830 blev Manning Sognepræst til Lacington i Sussex, hvor han ægtede en Datter af sin Formand og ved dette Ægteskab blev besvogret med Biskoppen af Oxford. Hans Hustru døde imidlertid i en meget ung Alder.

Manning havde næppe tiltraadt sit geistlige Embede, førend hans glimrende Egenskaber vakte den lærde Biskop af Chichester, Dr. Otters Opmærksomhed. Denne Mand tilhørte den anglicanske Skole²⁾; men hans snart paafulgte Død forhindrede ham i, i Gjerningen at give Manning Beviser paa, hvor høit han agtede ham og vurderede hans Dygtighed. Hans Efterfølger, Dr. Schuttleworth, var Latitudinarius³⁾ og en afgjort Fjende af den theologiske Skole i Oxford; men Manning stod allerede i saa stor Anseelse og nød en saa almindelig Anerkjendelse, at denne Prælat, uagtet den store Forskjæl i theologiske Meninger, der skilte dem fra hverandre, tilbød Manning Archidiakonatet af Chichester. Denne kirkelige Værdighed er i den engelske Kirke den høieste næstefter den biskoppelige, og dens Indehaver Biskoppens Substitut, hvem han repræsenterer i de vigtigste Embedsforretninger, som den Sidstnævnte er forhindret i selv at udføre. M. modtog denne Stilling og kort derefter ligeledes Kaldelsen til Universitetsprædicant i Oxford.

Hans Anseelse og Indflydelse tiltog i samme Forhold, som hans Aandsgaver fandt Leilighed til at gjøre sig gjældende. Sjæle, der søgte Veiledning, vendte sig til ham, og det Samme var Tilfældet overalt, hvor det gjaldt om at sætte den christelige Kjærlighed til Næsten i Bevægelse; thi hans milde og overbevisende Veltalenhed gjorde Underværker.

¹⁾ Jfr. 3. Aarg. af vor „Kirketidende“ 1855 Nr. 37: „W. Palmer.“

²⁾ Den høikirkelige Retning i den engelske Statskirke.

³⁾ Saaledes kalder man i England alle dem, som ikke lægge stor Vægt paa Troeslæren og de confessionelle Forskjælligheder.

I denne Tid udgav han ogsaa et Bind Prædikener (London 1841), saavel som en større Samling i fire Bind (London 1842), der maae kaldes Mesterværker i Englands homiletiske Literatur, ligesaa udmærkede ved ophøiede Ideer, overbevisende Kraft, Stilens Skjønhed og Ynde, som ved en heldig Anordning af Stoffet og logisk Strengthed i Følgeslutningerne.

I sine theologiske Anskuelser hyldede M., som ovenfor bemærket, Oxforderskolens Betragtning, efter hvilken den anglicanske Kirke, ligesom den romersk-katholske og græske, er en Green af den „oprindelige katholske Kirke“. Disse fra hverandre adskilte Grene af den almindelige Kirke skulle i Medfør af denne Betragtning, i Kraft af deres apostoliske Herkomst være forbundne ved et „mystisk Eenhedsbaand“, hvilken Betegnelse unægteligt maa kaldes meget træffende, forsaavidt som denne Eenhed i Virkeligheden slet ikke eksisterer, men kun af en Deel Theologer tænkes mulig og ønskelig. Thi den engelske Statskirke er intet mindre end enig, men befinder sig meget mere i en saa faldefærdig Tilstand, at den efter Fabers¹⁾ træffende Bemærkning, snarere maa kaldes en Samling af Diocesankirker, som betjene sig af samme Ritual og under en Titularprimas udgjøre ikke en kirkelig, men en politisk Eenhed, for at man saaledes desto bekvemmere kan behandle den som et Tilbehør til Statsmaskineriet. Og dog er Spørgsmaalet om Kirkens Eenhed af saa stor Betydning, og dets Løsning har, til trods for dets Simpelhed, saa store Vanskeligheder for en Anglicaner, at det dengang beskæftigede de skarpsindigste Mænd. Ogsaa Manning gjorde det til Gjenstand for grundigt Studium, hvis første Frugt blev hans Skrivt: „Kirkens Eenhed“ (London 1842). Endskjøndt han i dette

¹⁾ En af Oxforderskolens eller den saakaldte katholiserende Retnings meest fremragende og høitbegavede Førere. Han blev Katholik i Aaret 1845, men døde allerede i A. 1863, kun 49 Aar gammel.

Skrivt lægger stor Vægt paa at optræde som Forfægter af den strengt høikirkelige Retning og tilbageviser de Evangeliskes og Dissenternes¹⁾ ukirkelige og al dogmatisk Bestemthed forflygtigende Lærdomme, saa undgaaer han dog tilsidst ikke, i flere Punkter at nærme sig deres Betragtning. Ogsaa han veed ikke at anbefale nogen anden Erstatning for den eengang for alle tabte virkelige Eenhed, end det fattige Surrogat af en Tilbøielighed eller Sympathi for samme, der vel ikke grunder sig paa en Overensstemmelse i Tro og Lære, men som man venter, engang i Tiden at maatte frembringe denne. Han kommer til det Resultat, at „under Kirkens nærværende Stilling i England“ havde den enkelte Christen intet andet at gjøre, end at holde sig til sin Biskop og vide sig nøie forenet med ham, som Repræsentanten for den kirkelige Eenhed.

Det Inconseqvente i denne Betragtning er iøinefaldende, og den nuværende romersk-katholske Ærkebiskop har uden tvivl ofte undret sig over de Drømmebilleder, der dengang omtaagede hans, som saa mange andre ellers klarttænkende Mænds Omdømme! Vel kan nemlig en Katholik uden Fare for sin Sjæls Frelse tage Ophold i de forskjelligste Dioceses og de fjerneste Verdensdele; han finder overalt sin Ungdoms Tro og Kjærlighed: overalt den Kirke, i hvis Lære han er underviist, og som er bleven til Kjød og Blod i ham, overalt en Biskop, der ligesom han selv ærer Paven som hele Kirkens Overhoved og Jesu Christi Stedfortræder. Heri bestaaer den katholske Kirkes Eenhed. Men, naar en Englænder forandrer sit Ophold-

¹⁾ „Evangeliske“ eller „Lavkirkelige“ kaldes det Parti i den engelske Statskirke, der, hvad Læren angaaer, ligesom Fastlandets Protestanter, deels holde sig til den streng calviniske Lære, deels til den lutherske, deels baade i deres Lære og Praxis have opgivet al dogmatisk og confessionel Bestemthed (Latitudinærier. s. ovf.). „Dissenters“ kaldes med eet Navn alle Secter, der staae udenfor Statskirken (f. Ex. Methodister, Baptister, Qvækere etc. etc.).

sted og kommer til et andet Dioces, maa han da ikke, dersom han vilde følge den forhenværende Archidiakonus af Chichesters Raad, skifte Tro, saaledes som han aflægger een Dragt, for at iføre sig en anden?

Nogle Aar senere foranledigedes Manning, alt som hans religiøse Overbeviisninger fjernede ham mere og mere fra Statskirken, til en afgjort Optræden. En Geistlig ved Navn Gorham, der offentlig havde vedkjendt sig den Sætning, at Daaben er uden Betydning for Igjenfødselen, blev af Regeringen udnævnt til Sognepræst i Diocetet Exeter. Den anglicanske Biskop i dette Dioces, Dr. Philpots, en ivrig Tilhænger af Høikirken¹⁾, vægrede sig ved at indsætte Gorham, med mindre han tilbagekaldte sine Vildfarelser. G. appellerede da til Metropolitan-domstolen, og siden, da han blev afviist af denne, til det kongelige Ministerium, der (1849) afgav en for ham gunstig Kjendelse og befalede Biskoppen „at sætte Hr. Gorham i Besiddelse af hans Embede“, omendskjøndt han ikke havde gjenkaldt sine Vildfarelser, eller var tilsinds at gjenkalde dem. Dr. Philpots meente at fyldestgjøre sin

¹⁾ D. e. den ved Frafaldet fra den katholske Eenhed i det 16de Aarhundrede udelukkende af Staten anerkjendte Form for den engelske Kirke, der først senere hen i Tiden har bekvemmet sig til at opgive sine exclusive Præentioner og give den saakaldte lavkirkelige Retnings to indbyrdes uforligelige Fractioner Rum indenfor sine Enemærker. Den „høie Kirke“ i specifik Forstand roser sig af, at den ikke, som Fastlandets Protestantisme, har afbrudt den kirkelige Forbindelse med Fortiden, men anerkjender Traditionen (ved Siden af den h. Skrift og „forsaavidt den ikke strider mod den h. Skrift“) som Norm for sin Lære og Cultus og navnlig især lægger Vægt paa, at den har bibeholdt de forskjellige Trin i Hierarchiet (Bispeværdighed, Præstedømme, Diakonat etc.); og den fremhæver fremfor Alt Betydningen af den apostoliske Succession og de kirkelige Vielsers af samme betingede Gyldighed. Men vi skulle ved en senere Leilighed vise, at denne Mening har sin Grund i en stor Misforstaaelse af et historisk Factum, hvis rette Belysning har udøvet en stor Indflydelse paa den saakaldte „anglokatholske“ Strømning i Høikirken.

Samvittigheds Fordringer, ved skriftligt at meddele den paagjældende Menighed, at deres Sognepræst var en afgjort Hæretiker, men at han ikke længere kunde undlade at indsætte ham, „uden at udsætte sig for en retslig Forfølgelse“. Denne mærkværdige Proces, der fremkaldte en stor Bevægelse i Kirken saavel som i Pressen og Parlamentet, egnede sig fuldstændigt til aldeles at henveire de sidste Illusioner, i hvilke Manning hidtil havde vugget sig. Den i formel Henseende fuldkommen lovmæssige Retskjendelse af Dronningens geheime Raad fremkaldte en levende Bevægelse i det puseyitiske Parti¹⁾, hvis Fører Manning dengang var (Newman var nemlig allerede forlængst (1843) vendt tilbage til den katolske Kirke). Thi derved, at en notorisk Dissenter og Hæretiker havde erholdt Ansættelse i Høikirken, der betragter sig som en „Green af den katolske Kirke“, maatte ethvert Krav fra den Side paa at være i Besiddelse af dette Fortrin bortfalde. De meest fremragende Mænd af Oxforderskolen med M. i Spidsen undertegnede nu en Protest mod hin Retskjendelse og erklærede, at den anglicanske Kirke var ved sine Bekjendelsesskrifter forpligtet til, offentligt og udtrykkeligt at tilbagevise den af Geheimeraadet sanctionerede Lære. M. tilføiede, at den anglicanske Kirkes Taushed vilde have den Virkning — i formel Henseende ganske at adskille den fra den katolske Kirke. Han gav tillige Anviisning paa Midler til at undgaae Følgerne af denne Afgjørelse. Denne Protest var, foruden af ham, ogsaa underskrevet af Dr. Pusey, Dr. Mill, Henry Wilberforce (en Broder til Biskoppen af Oxford), den berømte Retslærde Hope o. a. notable Tilhængere af det katholiserende Parti.

Manning har senere, efter sin Conversion, udtalt sig om dette Anliggende. „Jeg vil aldrig“, siger han, „nogen-

¹⁾ Saaledes kaldes sædvanligt det katholiserende Parti i den anglicanske Kirke efter Dr. Pusey, Prof. ved Universitetet i Oxford, som i Aarene 1820—30 gav det første Stød til den her omtalte kirkelige Bevægelse.

sinde kunne glemme de alvorlige og vedholdende Kampe, som udfyldte Natten før den Dag, da vi endelig skulde underskrive Protesten. Hvor vare dog disse Timer rige paa Prøvelser og Kampe! I vore Øine var denne Sag saavel for det anglicanske Samfund, som for os selv, et Spørgsmaal, der gjaldt Liv eller Død. Saafremt den engelske Kirke ansaae sig for bunden ved hiint hæretiske Magtsprog, saa ophørte den at være en Vei til Sandhed og Frelse. I det Øieblik, da vi skulde underskrive Protesten vendte en af dens Forfattere sig til de Andre med de Ord: „Dersom Englands Kirke nu ikke nedlægger Indsigelse mod denne Dom, saa ere vi dog vel Alle, mener jeg, enige om at skille os fra den?“ — Jeg for min Deel, svarede da En iblandt os, vil aldrig forlade den, det koste hvad det vil!“ Spørgeren var her Manning, den Anden Pusey.¹⁾

Det engelske Episkopat fødte sig imidlertid, som man forud kunde vente, efter den ministerielle Afgjørelse og forkastede Protesten, hvorved dens Underskrivere geraadede i en ikke ringe Forlegenhed. Manning, Wilberforce og Mill søgte at bane sig en Udvei af samme ved en directe Appel til Geistligheden. De udstedte et Circulære, i hvilket de gjorde Rede for deres Betragtning af det kongelige Supremati²⁾ og opfordrede deres Colleger til offentlig at erklære sig enige med dem.

¹⁾ Han har holdt Ord! Han har vedblevet at være hvad han var for 50 Aar siden, og har ikke bragt det videre, end at hans eiendommelige Betragtning af den anglicanske Kirke, som en paa Grund af særegne Omstændigheder først i en senere Tid fremvoxet Green af den oprindelige Kirke, blandt dem af hans Tilhængere, der ikke vilde gaae videre end deres Mester, har fundet et Afløb i de af Englands saavel protestantiske, som katholske Blade alt i længere Tid ofte omtalte ritualistiske Demonstrationer, hvorom ogsaa d. Bl. fra Tid til anden har meddeelt Beretninger, medens alle aandelige Celebriteter af hans oprindelige Retning (Newman fremfor Alle, Faber, Manning etc. etc.) ere blevne Berømtheder i den katholske Kirke.

²⁾ D. e. Kronens ved den engelske Kirkeret etablerede Overhøiheid over Kirken.

„Vi have hidtil“, heder det i denne Rundskrivelse, „anerkjendt og anerkjende fremdeles i Kronens Supremati i geistlige Sager blot en Civilmagt over kirkelige Personer og Kirkens timelige Anliggender og over de geistlige Forholds reent timelige Ordning. Men vi anerkjende ikke og kunne i vor Samvittighed ikke anerkjende Kronens Beføielse til at fælde en afgjørende Dom i reent aandelige Spørgsmaal, der angaae Læren eller Disciplinen, fordi Jesus Christus alene har overdraget Kirken denne Myndighed.

Vi erklære altsaa hermed til Beroligelse for vor Samvittighed, at vi ene i den ovenfor omtalte Betydning anerkjende det kongelige Supremati, og at vi nægte det enhver videre gaaende Competence.“

Dette Opraab havde dog ikke nogen synderlig Virkning; kun enkelte Geistlige anmeldte deres Tiltrædelse til denne Erklæring, hvorimod den store Flerhed ikke følte sig tilskyndet til noget Skridt i denne Retning, eftersom Ingen af Biskopperne havde fundet sig foranlediget til at gjøre Indsigelse. Men Erklæringen forblev desuagtet ikke uden Virkning. Den vakte mange oprigtige og Sandheden søgende Sjæle til alvorlig Eftertanke, og Kirken kunde glæde sig over en Mængde nye Omvendelser, om disse end ikke vare saa iøinefaldende som de mange berømte Puseyiters.

(Fortsættes.)

Troens Frivillige.

I Paris holdes hvert Aar, for det meste i Marts Maa-
ned, i St. Frants Xavers Kirke en mærkværdig og rø-
rende Høitidelighed ved Afreisen af Selskabet for de
„udenlandske Missioners“ Afsendinge. Dette Selskabs
Seminarium bestyres af otte Directeurer, der ere forhen-

værende Missionærer. Hvert Aar afgaae omtrent 30 Elever til Missionerne, og i Regelen komme de ikke tilbage; ikke som om de alle bløve Martyrer; nei, Mange bukke under for Sygdomme og alleslags Besværligheder. Thi Selskabet paalægger dem den Pligt, at indvie deres Liv til den hellige Tjeneste. Imidlertid foretager dog En eller Anden en Reise til Frankrig eller de blive kaldte tilbage for at lede Huset i Paris.

Eleverne studere i Seminariet de østerlandske Sprog. Vi have kaldt dem Frivillige, fordi de ikke blot ikke ere tvungne til Apostolatets farefulde Løbebane, men ogsaa ofte nok maatte overvinde alle Anstrængelser fra deres Families og de geistlige Myndigheders Side, som modsatte sig deres Beslutning. De som, tiltrods for alle Vanskeligheder, agte at gaae Missionens Vei, henleve tre Aar i de udenlandske Missioners Huus. Enhver Elev har et reenligt, lyst og oliemalet Værelse, som er forsynet med en Jernseng og nogle Møbler af Egetræ, iblandt hvilke det vigtigste er Bogreolen. Optagelsen og Forpleiningen de tre Aar igjennem er gratis. De tilbringe Ferierne og hver Onsdag paa et Selskabet tilhørende Landsted. I Paris selv besidde de en stor Kjøkkenhave, som de dyrke med egen Haand. Hver Morgen høre de den hellige Messe i det øvre Capel, som udelukkende er dem forbeholdt. Tiden, der er fordeelt paa Studium, Bøn, Betragtning i Martyrernes Sal*) og Haandarbeide, gaaer hurtigt. Præstevielsens store Dag kommer, og med den Afreisens Dag. Det er let at skjelne de Bortdragende fra deres Medelever. Thi fra det Øieblik af, da deres Afreise er bleven fastsat, lade de deres Skjæg og Tonsur voxte. Nogle af disse unge Præster see alvorlige ud; mange ere meget glade; bedrøvet er Ingen. Ved den sidste Afreise bleve tre Missionærer sendte til Verdens fjerneste og meest ubekjendte Lande. De skulde erstatte de i de sidste Aar i Korea dræbte Præster; to andre gik til Tong-King, Een til det engelske Indien, og en anden til Nanking. De to sidste Poster ansees for lette.

Cæremonien begynder. De tilbageblivende Medelever nærme sig Missionærerne, og, efter at have givet dem Broderkysset, knæle de ned for at modtage deres Velsignelse. De unge Missionærer begive sig hen til et i en Krog af Haven til Ære for Martyrernes Dronning reist Alter.

De Afreisende see nu for sidste Gang dette Huus,

*) Jfr. 3. Aarg. af vor „Kirketid.“ af 16. Septbr. 1855 S. 577 flg.

hvor de have tilbragt tre Aar af deres Ungdom; hist oppe ere Vinduerne i deres Værelser; i den Have, hvori de gaae, byder hvert Skridt dem et dyrebart Minde: her af den hl. Petrus' Billedstøtte; til Venstre af en Lindeallee. i hvis Skygge de ofte have hvilet, til Høire see de det Frø, de have saaet, og som nu fremspirer under Glas-sene. Deres Mission er allerede begyndt; Præster og Lægfolk knæle i Alleen, og de nye Missionairer ved det Havetelt, som beskytter Havens Alter, hvor de læse Litaniet til den allerseligste Jomfru og gjentage tre Gange Englens Hilsen. Derpaa reise Alle sig og gaae ind i den h. Frants Xavers Capel. Missionairerne opstille sig paa Alterets første Trin, Fædrene (Directeurerne) til Høire og Venstre; Seminariets Elever, de Troende, Børn og Oldinge, Mænd, Kvinder og Soldater opfylde de øvrige Pladser. En af Fædrene holder en kort Tale til de unge Præster, i hvilken han paany minder dem om alle de Lidelser, der vente dem Missionairernes Ansigtter straale af Glæde, medens selv de mest kolde af Forsamlingen gribes af Rørelse. Directeurerne træde nærmere til for at give deres dyrebare Elever Afskedskysset. Men førend disse Oldinge kysse deres Børn, falde de paa Knæ og berøre med deres Læber de unge Præsters allerede med Reiseskoe forsynede Fødder. Denne Hyldest har slet ikke noget Latterligt eller Ydmygende ved sig, idet den bliver viist dem, som af Kjærlighed til Gud og deres Medmenesker for stedse drage bort og med Glæde gaae Dødsfarer imøde. Militairpersonerne spænde deres Sabler af og lægge deres Vaaben fra sig for at omfavne de Bortdragende; thi ogsaa Missionairerne ere Soldater. De skulle maaskee som disse lade deres Blod flyde og mødes i fjerne Egne og bringe hverandre indbyrdes Hjælp. Enhver har nu gjenindtaget sin Plads. De nye Missionairer fremsige en Løfteformular paa Latin. Derpaa istemme de det lauretanske Litani for anden Gang, idet de tre Gange med kraftig, klar og glad Røst gjentage: Regina Martyrum, hvorpaa Forsamlingen af fuldt Hjerte svarer: Ora pro nobis! Nu blive Lysene tændte, den sacramentale Velsignelse bliver meddelt; de Tilstedeværende trække sig tilbage og Seminaristerne synge en Afskedssang. Kasserne og Kufferterne ere opstablede i Missionshusets Gaard; man tager dem bort, og to Timer senere fører Dampmaskinen Apostlene deres Bestemmelsessted imøde. Paa Gjensyn i Himlen!

(Westf. Kirchenblatt.)

En Indianeragent.

Den bekjendte Indianerapostel P. Tomazin har skrevet et Brev til „Sun“ i New-York, som aabner os et Indblik i Indianernes kirkelige Forhold. Brevet lyder saaledes: „Min Herre! Major L. Stowe, de forenede Staters Indianeragent i vor Reservation, ansat paa Anbefaling af den protestantiske Biskop Whipple, opbrød idag, trods Præstens Protest, med Vold Døren til den katholske Missionskirke og slæbte Kirkeparamenterne, Faner, Reliquier, Reliquieskrin og Stationerne bort. Alarmklokken sammenkaldte et stort Antal af katholske Indianere ved Kirken for at see paa denne sacrilegiske Voldsgjerning. De unge Indianere lode sig med Nød og Næppe holde tilbage, men Præsten bad og befalede dem at forholde sig rolige. Han maa stedse have Øie med dem, især fordi de have sendt Bud til forskjællige Sider for at sammenkalde Krigerne, som ere paa Jagt udenfor Reservationen. „Hul i Dagen“, „Hvide Sky“ og andre Høvdinger og Krigere havde forsamlet sig til et Krigsraad, som varede indtil seent om Aftenen, for at tage Beslutning om lovlige Skridt imod Agenten.“ Ignatius Tomazin.“

Efter „Vereinsboten“ gives der paa de forenede Staters Gebeet over 260 Indianerstammer med et samlet Tal af 200,000 Sjæle. Indianerne nyde ikke de samme Rettigheder som de Hvide, men blive af Regeringen i de forenede Stater behandlet som Børn, saa at Regeringen paatager sig alle Betalinger for dem og anviser dem bestemte Grændser til Beboelse. Den af Regeringen en Indianerstamme anviste Landstrækning kaldes en „Indian Reservation“, og er efter Stammens Størrelse forskjellig. Nogle af dem ere kun faa hundrede Acres store; andre have Størrelse af en Township, af en County, og andre endog en større Udstrækning, end flere af de mindre Stater i Unionen.

De forenede Staters Regering overgiver disse Reservationer til saakaldte Agenter, som leve enten i eller i Nærheden af dem. Enhver af disse Agenter skal bære Omsorg for Alt, hvad der vedkommer den paagjældende Reservation, og Indianeren er forbunden til at leve i den ham anviste; han maa ikke forlade den, og det er ham ikke tilladt at drive nogen Forretning eller at have Samkvem enten med Hvide eller Indianere uden sin Agents

Tilladelse; og denne indianske Agentur foregiver at have Ret til at kunne forbyde enhver Fremmed at besøge Indianerne i deres Boliger, for at undervise dem i den Tro, som de allerede længe have bekjendt sig til, hvori deres Børn ere blevne døbte og deres Fædre ere døde.

Allerede i mange Aar har Kirken havt Missionsanstalter i otte og tredive af disse Reservationer, hvis Indbyggere enten alle eller for største Delen ere Katholiker; og, da den Forordning blev udstedt, som overdrog de forskjellige christne Kirker til de forskjellige Indianeragenturer, skulde 38 af disse være tilfaldne den katholske Kirke. Men desværre bleve kun otte den tildeelte, medens de forskjellige protestantiske Sectar erholdt de andre 30. Som Følge heraf ere 80.000 katholske Indianere forbundue til at tilbringe hele deres Levetid i Reservationer, som staae under Agenters Tilsyn, der kun tillade dem at søge protestantiske Kirker og Skoler. Desuden anvende de protestantiske Agenter alle Overtalelsens og Begunstigelsens Midler for at bevæge Indianerne til at søge de protestantiske Skoler.

De Forhold, som herske under Forvaltningen af Indianer-Bureauet, ere for Tiden saadanne, at de udsætte de katholske Missioner for de største Farer. Det er vitterligt, at den fhv. Præsident Grant, som Methodist, hadede Katholikerne af ganske Hjerte, og som Medlem af et hemmeligt Selskab gjorde Alt for at ødelægge den katholske Kirke, hvorfor det ikke kan forbause Nogen, at Agenterne bære sig saaledes ad, og at de katholske Biskopper have udnævnt en Commissarius i Washington med det Hverv, at henvende sin Opmærksomhed paa Indianernes Anliggender, og af al Kraft beskytte de katholske Missioners Rettigheder.

Meget Godt er allerede bevirket ved Udnævnelsen af en Commissarius for de katholske Missionsanliggender blandt Indianerne. Vi have den at takke for omhyggelig forfattede Afhandlinger, hvori en fuldkommen klar Fremstilling af Indianerpolitiken forelægges „the Interior-Departement“.

Vi have endvidere den at takke for talrige og udførligere Actstykker, hvori Kirkens ubestridelige Ret til tredive protestantiske Agenturer for Indianer-Reservationer er overbevisende godtgjort.

Det maa ogsaa tilskrives denne Commissarius' Anstrængelser, at endnu tre Agenturer tilfaldt Kirken

og at tre katholske Agenter bleve sendte til Reservationerne.

Endvidere maa man takke den katholske Commissarius for, at endnu sex Opdragelsesanstalter og Industri-skoler kunde oprettes i de katholske Agenturer, og at man har gode Udsigter til, at i Løbet af 6 eller 8 Maaneder endnu to saadanne Skoler kunne aabnes.

Man seer, at den katholske Kirke overalt ved alle lovlige Midler maa forsvare sine Rettigheder imod de verdslige Myndigheder, som troe at give et Bevis paa deres Tolerance ved at forurette Katholikerne, og at det derfor desto mere maa ansees for et Naadens Vidunder, naar den katholske Kirke gjør saa glædelige Fremskridt paa en Tid, som den nuværende, hvor et fuldstændigt Frafald fra Christus griber mere og mere om sig.

Kirkelige Efterretninger.

Charlottenlund, d. 30. Juli. Igaar feirede Sct. Andreas-Collegiet paa Ordrupshøj sit fjerde Skoleaars Slutning paa en særdeles høitidelig Maade. Den skjønne Kirke havde iført sig sine smukkeste Prydelser. Skjøndt man havde seet sig nødt til at vælge en mindre heldig Time om Formiddagen, for at alle Disciple kunde naae deres Hjem inden Søndag, havde der alligevel indfundet sig et ikke ringe Antal andægtige Deeltagere i Guds-tjenesten. Men hvad der fremfor alt bidrog til at give denne et høitideligt Præg, det var de ligesaa varme som fyndige Ord, som den apostoliske Præfect Hr. Prælat Grüder rettede til alle Tilstedeværende i Almindelighed og til Eleverne isærdeleshed.

Sct. Andreas-Collegiets Elever — det var den vel-talende Prælats Hovedtanker — have vistnok Herren at takke for utallige Velgjerninger, som de i Aarets Løb have modtaget af hans gavmilde Faderhaand. Men de dele de fleste af dem med Millioner af Mennesker eller i det mindste med Tusinder af Jevnaldrende. Og

ihvorvel denne Omstændighed ei formindsker det Værd, de have i sig selv, saa er det dog en almindelig Erfaring, der har fundet sit Udtryk i et latinsk Mundheld: Omne rarum carum, d. e. hvad der er sjældent, det er os meest dyrebart. Saadan en sjælden Velgjerning, der bliver Eleverne af Andreas-Collegiet til Deel, er den inderlige Forbindelse, hvori for dem Skolen staaer med Kirken, Videnskaben med Religionen. Begge Dele ere nødvendige. Religion uden Videnskab er i Fare for at udarte til et usundt, sværmerisk Føleri. ja endog for at bukke under for Vantroens og Vrangtroens Modsigelser og Spidsfindigheder. Videnskab uden Religion, uden grundige religiøse Kundskaber og et religiøst Sindelag, fører til Indbildskhed og Hovmod, og derigjennem til alt Ondt. Denne Anstalt har nu sat sig det Maal, baade at danne sine Elever til characterfaste Mænd og Christne, der vise sig som saadanne al deres Færd, og derhos tillige at udruste dem med grundige Kundskaber; samt, ved saaledes at sætte dem istand til at bestaae de lovbefalede Prøver, aabne dem Veien til, engang med Hæder at indtage deres Plads i det menneskelige Samfund til Fædrelandets Gavn.

Efter Præmieuddelingen og et høitideligt Te Deum, som man hørte kom fra glade Hjerter, sluttede den sacramentale Velsignelse den smukke Fest.

At den lærde Skole paa Ordrupshøi isandhed søger at give sine Elever en muligst grundig og omfattende Dannelse i enhver Retning, ei blot i den sproglig-historiske, men ogsaa i den naturvidenskabelige, og efter Evne at yde allehaande Hjælpemidler, sees blandt andet af den anseelige Tilvæxt, som Naturalie-Cabinettet har faaet i Løbet af de hēnrundne Skoleaar. Endnu i de sidste Dage fik det paa eengang ikke færre end 68 Exemplarer syd-americanske Fugle af 40 forskjellige Arter, der findes i den hede Zone (Brasilien-Ecuador). De af vore ærede Læsere, der engang komme til at gjæste Ordrupshøi, ville ikke finde ringere Interesse ved at see disse Fugle med deres sæere Skikkelser og lyse, brogede Farver, end en i den meest naturlige og livfulde Stilling udstoppet Gemsebuk. Den snart fuldendte nye Skolebygning vil iøvrigt ogsaa byde Leilighed til at give disse naturhistoriske Seeværdigheder en mere hensigtsmæssig Opstilling. X.

Kjøbenhavn. Søndagen d. 24. Juni foranstaltede den herværende katholske Svendeforening en Skovtour, som længe vil bevares i de Deeltagendes Erindring.

Kl. 11³/₄ Formiddag mødte alle Medlemmer i Præsteboligen, for der at samles med Foreningens Præsæs, Hs. Høiærv. Hr. Pastor Freund. De gik derfra til Dampskibet, der befordrede dem ud til det smukke Skodsborg. Herfra gik Touren under Spøg og Sang til Raadvad, hvor der indtoges en lille Forfriskning; derefter igjennem Dyrehaven til Ordrupshøi, hvor Alle bivaanede Andagten i Sct. Andreas-Kirken. Efter Andagten samledes man i Collegiet for at lykønske Hs. Høiærv. Hr. Pastor Lohmann i Anledning af hans Navnedag. Efter et kort Ophold i Collegiet forsattes Touren til den for Festens Slutning bestemte Have, hvor der blev afsunget forskjellige Sange og derefter afholdtes fælleds Maaltid, ved hvilket der herskede en munter Stemning og holdtes flere Taler, hvoraf særlig fremhæves en for vor h. Fader Pius IX., efter hvilken en smuk Hymne til Ære for ham blev afsunget af Foreningens Sangerchor. Efterat „Salve Pater“ til Foreningens Skytspatron St. Joseph var afsungen, sluttedes Festen.

Foreningen har, siden sin sidste selskabelige Sammenkomst i Julen, som endnu vil være Mange i kjær Erintring, gjort gode Fremskridt. Jeg tillader mig derfor at henlede den katholske Ungdoms Opmærksomhed paa denne høist nyttige Institution, der i Udlandet beviislig virker saa meget Godt og vinder saa megen Anerkjendelse saavel hos Geistligheden som hos Menighederne. Foreningen har grundlagt et Bibliothek, som jo rigtignok kun er lille, og jeg tillader mig derfor at opfordre Alle, som maatte føle Interesse derfor, til ved Gaver eller Bidrag at støtte dette gode Værk, hvis Formaal er at skaffe unge Mænd en god og sund Læsning, istedetfor at være henviste til Leiebibliothekerne, hvor der ikke altid bydes dem den bedste Læsning.

Maatte disse faa Linier virke hen til en hidtil uomtalt Sags Fremme, vilde den ædle Pastor Kolpings skjønne Værk sikkert ogsaa her i Norden krones med Held.

E.

Den katholske Skole i Ny Kongensgade Nr. 17.

Torsdagen den 12te Juli, Form. Kl. 9, afholdes den aarlige Examen, hvortil Elevernes Forældre og Skolens Velyndere herved indbydes.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 8. Juli. 7. Søndag efter Pintse. Marias Besøgelse.
 NB. Collect af Peterspengen i Sct. Ansgars Kirke. — 9. M. Martyrerne i Gorkum. 10. Ti. Felicitas' syv Sønner, Martyrer. 11. O. Veronica af Juliani, Jomfru. 12. To. Johannes Gualbertus, Abbed. 13. F. Anacletus, Pave og Martyr. 14. L. Bonaventura, Biskop og Kirkelærer.

Søndagen d. 15. Juli. 8. Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 6½ offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.
- Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 28.

Søndagen den 15de Juli.

1877.

Indhold: Henry Edward Manning. Bemærkninger om Skriftemaalet.
Et Vidunder af den guddommelige Barmhjertighed. Jule-
messen ved Midnat hos Indianerne. Kirkelige Efterret-
ninger: Rom, Berlin, Paderborn, Cöln.

Henry Edward Manning,

Ærkebiskop af Westminster.

(Fortsat fra Nr. 27.)

Men i Udlandet, især i Frankrig, fulgte man dette
Anliggende med stor Interesse. I en Artikel i „Univers“
hed det om Underskriverne af Protesten:

„Disse Navne tilhøre Mænd, som ved deres Viden og
og deres Dyder have kastet en sidste Glands paa Angli-
canismen. Deres Tillidsfuldhed er til stor Opmuntring
for de mange Anglicanere, som i deres Tro, i deres Kjærlig-
hed og i deres Iver mene at see Kirkens Tro, Kjærlig-
hed og Iver. En saa vel begrundet Appel kan ikke for-
blive uden Tilbagevirkninger. Vedbliver Kirken at være
døv og Episkopatet at være stumt, da kunne Underskri-
verne ikke blive staaende paa Halvveien. De ville med
den Redelighed, som har ingivet dem Protesten, vide at
uddrage Conseqventserne af denne Taushed.

„Dr. Puseys Navn, der figurerer blandt Underskri-
verne, er vel bekjendt i Frankrig; men Archidiaconus

Mannings er det i ikke ringere Grad, ihvorvel han ikke er mindre berømt. Hr. M. er for nærværende Tid (1850) Hovedet for det puseyitiske Parti og det meest fremragende Navn i samme. Han er i den anglicanske Kirke hvad Newman engang var — ligesom det Midtpunkt, der er Gjenstanden for de udvalgte Aanders, de oprigtige Sjæles og alle for Guds Ære og Næstens Frelse nidkjære Hjerters Søgen og Stræben. Han, som tillige med Newman og Pusey i saa høi Grad har taget Deel i disse sidste Aars theologiske Controverser, har arvet den Indflydelse, som tidligere Sognepræsten i St. Mary (Newman) udøvede paa den religiøssindede Deel af Ungdommen. Han ligner tillige ogsaa Newman i Henseende til aandelig Kraft og Bevægelighed, til sin Levemaades og sine Vaners Simpelhed og Fordringsløshed, sin Videns Omfang og Dybde. Hans Prædikener, der ere Mesterværker og Mønstre paa anglicansk kirkelig Veltalenhed, ere Gjenstand for almindelig Beundring. M. er i ganske udmærket Forstand et Lys i den engelske Kirke, en af de Mænd, som for nærværende Tid gjøre den den største Ære, hvis Dyder og ophøiede Egenskaber fremfor noget Andet har bidraget til at vedligeholde den Illusion, at en Kirke, der har fostret saadanne Mænd, øiensynlig maa være begunstiget af Gud. Saaledes dømte engang Anglicanerne, naar de talte om Newman og hans Venner, der nu ere Katholiker! Gud har sine Hensigter med de Mænd, som han overøser med sine Gaver og Naadesbeviisninger.“

Faa Uger efter begyndte man at opløfte Skrig mod hvad man kaldte „pavelig Aggression“. Geistligheden i Archidiakonatet Chichester anmodede da, efter det af Geistligheden i andre Dele af Dioceset givne Exempel, Manning om at sammenkalde en Forsamling (Meeting), for at forhandle om en Petition til Dronningen i Anledning af det Spørgsmaal, som nu satte Landet i Bevægelse, og han meente, at han som Archidiakon burde indkalde en saadan Forsamling og føre Forsædet i den, endskjøndt

han vidste, at de Geistlige i hans Archidiakonats havde en fra hans meget forskjellig Mening om denne Sag. Der var ogsaa iblandt dem som indfandt sig virkelig kun en Eneste, der var enig med ham, og denne Eneste var kommen, kun for at hans Ven ikke skulde staae ganske alene. M. aabnede altsaa Forsamlingen og udviklede med Ro og Mildhed de Grunde, der havde bevæget ham til at indbyde sine Embedsbrødre, gik derefter ind paa de Meningsforskjælligheder, som skilte ham fra dem, og sluttede med en Antydning om, at han sandsynligviis for sidste Gang var samlet med dem i sin Egenskab som Archidiakon. Hans elskværdige Besindighed gjorde et dybt Indtryk paa denne uensartede Forsamling; og de kunde ikke skilles fra hverandre uden at forsikre den som havde ført Forsædet om deres taknemmelige Anerkjendelse.

Kort efter denne Forhandling nedlagde Manning sine Embeder som Archidiakon og Sognepræst, for at trække sig tilbage til Privatlivet. I Førstningen vægrede Biskoppen af Chichester, Dr. Guilbert, sig ved at indvillige i den forlangte Entledigelse, og han besatte ikke hans Embeder, før Mannings Indtrædelse i den katholske Kirke var offentlig bekjendt, eftersom han indtil det sidste Øieblik haabede, at han tilsidst dog vilde lade sig bevæge til at forblive i Statskirken og atter indtage sin tidligere Stilling. I saa høi Grad havde M. erhvervet sig Kjærlighed og Agtelse endog blandt dem, hvis Meninger stode i den skarpeste Modsætning til hans egne. Han levede nu flere Maaneder i stor Indgetogenhed, hvorefter han Paaske-søndag 1851 aflagde den katholske Troesbekjendelse for Cardinal Wiseman.

Mannings Overgang gjorde naturligviis stor Opsigt; den blev drøftet i Aviser, Brochürer og i offentlige Forsamlinger, og vi meddele paa Grund af deres Mærkelighed nogle Steder af en Tale, der i en af disse Forsamlinger blev holdt af en theologisk Celebritet (Archidiakonus Hare). Denne Mand kunde næsten ikke finde Grændse for sine Lovtaler over M. „Det var ham umuligt“, sagde

han, „at trænge ind i det hemmelighedsfulde Mørke, der var udbredt over en saadan Mands Frafald — en Mand af den agtværdigste Charakteer, der var prydet med en ophøiet Aand, med det reneste Hjerter, med en over al Tvivl hævet Hellighed i sine Hensigter og den reneste Vandel, — en Mand, ved hvis Fromhed og Lærdom han under en mangeaarig Embedsforbindelse, uagtet deres store Meningsforskjællighed, stædse havde følt sig opbygget og opmuntret. Hele Kirken tilhyllede sit Hoved af Sorg over Tabet af en af sine herligste Sønner, af en Mand, der i en ganske særegen Grad havde været i Besiddelse af den Naadegave at vinde Sjæle for Herren.“ . . . „Og, hvad er det nu“, vedblev han, „der har bragt en saadan Mand til Fald, og ikke blot ham, men mange Andre, der kom ham nær i Henseende til udmærkede Egenskaber? Det er ikke Andet — siger Rew. Hare — end en forfærdelig aandelig Pest, som det nu eengang er faldet i vor Lod at blive hjemsøgte af, og mod hvis Magt Intet kan sikre os, hverken Aandens Storhed, eller Livets Hellighed, eller Villiens Redelighed, eller den reneste Iver for Sandheden, saalidt som Ungdom og Kraft, Sundhed og Maadehold mod Cholera. Kort sagt, det er en Skæbnens Tilskikkelse, som Ingen kan undgaae, og for hvilken Enhver maa bukke under, der gribes af dens Magt. At en saadan Mand“, mener Hr. Hare videre, „om hvem man skulde troe, at han baade ved Naturens og Naadens Gaver fremfor Andre maatte være betrygget mod den Forblindelse, der giver Hoved og Hjerter til Priis for Roms Corruption og Tyranni, — at en saadan Mand er bleven et Bytte for den Pestilents, som nu udbreder sig over vor Kirke, det viser os dens forfærdelige Magt; men det maa tillige advare os imod at dømme altfor strengt om dem, som ere affaldne med ham. Maatte dog dette Exempel paany opfylde os med Gru og Afsky for denne forfærdelige Magt og med ny Iver for at forebygge denne truende Furies fordærvelige Magt; men i alle Tilfælde maa det lære os, at vi ikke tør tillægge dem slette Hensigter og aandelig

Forskruelse og Forrykthed, som dele Henry Mannings Vildfarelser.“

Denne komiske Udgydelse giver bedre Oplysning om Mannings Værd og Betydning, end nogen Lovtale vilde være istand til.

Da hans Ægtefælle alt forlængst var død, bestemte han sig strax for den geistlige Stand. Efterat Cardinal Wiseman havde meddeelt ham de h. Vielser, reiste han til Rom, hvor han opholdt sig indtil Aaret 1854, beskæftiget med theologiske Studier. Han vendte tilbage til Fædrelandet som Doctor i Theologien og opoffrede sig med brændende Iver for Sjælesorgen; og hans Bestræbelser for at vinde Sjæle for Guds Rige havde de skjønneste Virkninger. Hans Mildhed og Sagtmodighed, hans Hjerterne vindende Veltalenhed og hans Ords overbevisende Kraft tilførte Kirken utallige Sjæle; baade Newman og Faber stode i denne Hensende tilbage for ham. Efter hans Ven Cardinal Wisemans Ønske grundlagde han i Aaret 1857 i Bayswater (et Kvarteer i London) et Kloster for „Oblaterne af den h. Borromæus.“*) Dette danner i Forbindelse med „Mariakirken til de h. Engle“ en imponant Heelhed; Klosteret saavel som Kirken ere nemlig byggede i den prægtige engelsk-gothiske Spidsbuestil, og Bayswater er derved blevet til en halv katholsk Deel af denne store Stad. Manning selv indtraadte i Ordenen og udfoldede som Klosterets Superior en utrættelig og vel-signelsesrig Virksomhed. Men han nøiedes ikke hermed. Han byggede i Nærheden af Franciscanerindernes Kloster et lille, vel uanseligt men smukt Kloster, hvortil ved hans Omsorg snart sluttede sig en Sognekirke for fattige Irlændere. Hermed forenede han Pigeskoler, hvortil han

*) En af den h. Carl af Borromeo (Cardinal og Ærkebiskop af Mailand) i Aaret 1578 stiftet og af Gregor XIII. stadfæstet Congregation af Verdenspræster, der ved Underviisning og ethvert andet hensigtsmæssigt Middel skulde virke til den religiøse Aands Vækkelse og Befæstelse.

kaldte Zionssøstre fra Paris som Lærerinder, samt en Redningsanstalt for forladte og forsømte Drengbørn, som Regeringen gav ham Anviisning paa. Denne overgav han til Skolebrødre fra Genf og tog omtrent samtidigt Deel i Grundlæggelsen af et Seminarium for Landsbyskolelærere, ligesom han overhovedet ved Siden af den egenlige Sjølesorg gjorde Befordringen af Skolevæsenet til sit Livs Hovedopgave. „At grundlægge et Academi“ — heder det i en Beretning om ham fra den Tid — „og holde Foredrag i det, at skrive Broschürer, at holde Festtaler — Alt dette forstaaer denne beundringsværdige Mand til Fuldkommenhed, ligesom han utrætteligt virker til Opførelsen af Kirkebygninger paa Landet, saavel som for Tilveiebringelsen af andre kirkelige Fornødenheder.“

(Sluttes.)

Bemærkninger om Skriftemaalet.

I Almindelighed holder man ikke af at skrifte, og dette er jo ganske naturligt. I Almindelighed holder man heller ikke af at henvende sig til Lægerne, som vi ovenfor have bemærket. Da nu Skriftemaalet er det eneste store og virksomme Lægemedel mod den Sygdom, som vi kalde Synden, vilde det være besynderligt, om det ei forekom os bittert og ubehageligt.

Selv efter at være overbevist om, at Skriftemaalet er en guddommelig Institution, efter at være overtødet ikke alene om dets Nytte, men ogsaa om dets fuldkomne Nødvendighed for at opnaae Tilgivelse for sine Synder og Frelse for sin Sjæl, hører man ofte forskjellige Indvendinger, f. Ex.: Da jeg var lille og gik i Skole, kunde jeg finde mig i at skrifte, men nu! . .

Hvorledes — Nu? Har Du da ikke mere nogen Sjæl?

eller er den maaskee bleven tilbage i Skolen? Var det nødvendigt at skrifte i Ungdommen, da Lidenskaberne knap havde begyndt at røre sig, hvormeget mere er det da ikke nødvendigt nu, da Lidenskaberne ere langt stærkere og heftigere? Kaster en Soldat sine Vaaben bort, naar Kampens Time nærmer sig? Den eneste Forskjæl, jeg seer mellem Barnet og Manden med Hensyn til Skriftemaalet, er, at Manden har det endnu mere nødigt end Barnet. I enhver Alder er det nødvendigt at skrifte, thi det er altid nødvendigt at adlyde Guds Lov, som forkyndes af den katholske Kirke; og Guds Lov byder, at ethvert Menneske, som veed at han har syndet, skal skrifte, og den gjøringen Undtagelse. I enhver Alder er det nødvendigt at skrifte, fordi man i enhver Alder synder, i ethvert Øieblik kan døe, og fordi Skriftemaalet er det eneste guddommelige Lægemedel, som ophæver Synden og sætter Sjælen istand til med Fortrøstning og Haab at imødesee Guds Dom.

„Men det er saa ubehageligt at skrifte.“

Aa ja! Men man skal jo heller ikke gjøre det for Behagelighedens Skyld. Hvad der er godt og nyttigt, er ei altid behageligt. Som jeg nylig sagde, er det eiheller behageligt at tage Medicin, naar man er syg. Dog gjør man det for at komme sig. I Almindelighed er ikke enhver Pligtøpfyldelse behagelig, men den er god, nyttig og nødvendig, og det Behagelige skal altid underordne sig Pligten.

Saaledes er det ogsaa med Skriftemaalet. Det er et Lægemedel og en Pligt, en maaskee piinlig men nyttig og ueftergivelig Pligt, et ubehageligt Lægemedel, og saa meget mere ubehageligt, som det er nødvendigt, men derfor ikke mindre nyttigt og virksomt.

Og — for at tale ærligt — hvem har saa Skylden? Hvorfor synde vi? Naar vi ikke syndede, naar vi ikke selv havde paadraget vor arme Sjæl denne dødelige Sygdom, som kaldes Synd, da havde vi jo heller ikke dette ubehagelige Lægemedel nødigt. Man maa tage Skade for Hjemgjæld; naar man har syndet, maa man skrifte.

„Men jeg har jo ikke gjort Andet end hvad næsten Alle gjøre.“

Jeg siger ikke, at En er mere skyldig en Anden, men jeg siger blot, at Enhver der synder maa skrifte.

„Men der er saa Mange, som aldrig gaae til Skrifte.“

Saameget desto værre for dem, thi de burde gaae. Fordi Andre berøve sig selv Livet, skal Du derfor gjøre det Samme? Naar Du er syg, kalder Du hurtigt en Læge; ikke sandt? Men der gives ogsaa Folk, som Ingen kalde, og som paa Grund af deres Efterladenhed døe. De handle urigtigt, og Du gjør Ret i ikke at efterligne dem. Gjør dog i det mindste det Samme for din Sjæl som Du gjør for dit Legeme! Alle bør skrifte, thi Jesu Christi Lov gjælder for Alle og forpligter Alle. Gives der end dem, der ikke skrifte, saa handl rigtigere end dem og gjør hvad de ikke have Mod til at gjøre!

„Men jeg har næsten Intet at sige Præsten; jeg har hverken myrdet eller stjaalet; jeg er kjendt af Alle som en ærlig Mand.“

Der er jo heller Ingen, der anklager Dig for at være uærlig, eller for at have stjaalet eller ihjelslaaet, men naar Du overveier alt det Øvrige, saa er der endda nok; det kan Du være sikker paa! Du har forsømt saare mange vigtige Ting. For at begynde med det christelige Livs Pligter, vil Du finde, at Du har gjort Dig skyldig i tusinde Forsømmelser ligeoverfor den Pagt, Du paa din Daabsdag har sluttet med din Gud. Betænk blot en Christens daglige Pligter, eller hvad Catechismen lærer om Guds Bud, og hvad din Bønebog siger om, hvorledes man skal ransage sin Samvittighed, saa vil Du snart see, at Du har Feil og Forglemmelser nok paa din Samvittighed. Alt dette maa aflægges. Du kommer ikke i Himlen dermed; ja, hvad der er værre, Du kommer næppe i Skjærsilden, men er fortabt; man kan ei bedrage det himmelske Politi!

„Men jeg veed ikke, til hvem jeg skal gaae, jeg kjender Ingen af de Herrer Præster.“

Hvad? har Du ingen Sognepræst?

„Ham kan jeg ikke lide, og desuden vil jeg ikke have, at han skal kjende mig og faae en daarlig Mening om mig.“

Hvorledes? først har Du Intet at sige, og hvorledes skulde han saa faae en daarlig Mening om Dig? Er han ikke en Guds Tjener, og din Foresatte i Troessager? Er han ikke netop de Ringes bedste og oprigtigste Ven? Den Uvillie, Du føler, er urimelig og bør derfor overvindes. Og dog: er den for stærk, saa kan Du jo gaae til en anden Præst, til En, som Du har Tillid til; der er, Gud være lovet, ingen Mangel paa gode Præster!

Man bør eengang for alle sige sig selv, at det er en aldeles feil Opfattelse, at Skriftefaderen skulde foragte de Bodfærdige, som tilstaae ham store Synder. Skriftefaderen er fuld af Barmhjertighed og Tilgivelse; han ynkes over Synderen. elsker og trøster ham, sætter Mod i ham og tilgiver ham i Jesu Christi Navn. Præsten kjender for godt de menneskelige Skrøbeligheder, til at han skulde foragte Nogen.

„Men ak! jeg har begaaet store Synder!“

Dine Synder ere ikke større end Guds Barmhjertighed. Gud tilgiver altid og Alt, naar man blot har en hjertelig Anger, og denne grændseløse Barmhjertighed har han lagt i Præstens Hænder. „Alt hvad I løse her paa Jorden skal være løst i Himlen.“

Lader os derfor ile med at skrifte, saa ofte vi ere saa ulykkelige at have overtraadt Guds Bud. Man maa ei nøies med at være en ærlig Mand; thi Gud forlanger mere. Man skal være en sand Christen og en god Katholik; der gives dog intet andet Middel til at finde Sjælero, til at leve lykkeligt og i Fred. Evangeliet siger: „Salige ere de Rene af Hjertet.“

Et Vidunder af den guddommelige Barmhertighed.

I Aaret 1840 blev en høitbedaget Kvinde kjørt til Graven i en Fattigligvogn. Hendes Kiste var nødtørftigt sammenføiet af Fyrrebrædder. I sit Testament havde den Afdøde, som øiensynligt havde levet i trange Kaar, anordnet, at hendes Lig skulde begraves i en „fosse commune“ (d. e. en Fælledsgrav). Men to pragtfulde Ekvipager fulgte hendes Baare til Kirkegaarden. Tjenerne vare i rigt Livree, og fyrstelige Vaaben vare malede paa Vogndørene. Da man var ankommen til Graven, steg en Præst med en Ministrant ud af den ene Vogn tilligemed en gammel Herre, som i Knaphullet bar Storkorsets Rosette. Det var Fyrst Marechal de Ponte Resina, og af den anden Vogn udsteg Hertuginde af Chateaufort. Men hvo var den fattige, gamle Kone, hvem dette fyrstelige Ærefølge blev til Deel?

Den franske Revolutions Historie omtaler ved Siden af de blodtørstige Revolutionstigre ogsaa mange kvindelige Hyæner, og blandt dem var et Uhyre, som havde givet sig Øgenavnet „Carmagnole“, og som anførte Blodmændene paa Henrettelsespladsen i Paris. Da den ulykkelige Dronning Marie Antoinette paa Misdædervognen blev ført til Skafottet, steg denne „Carmagnole“, som i sin Ungdom havde været en Skjønhed, men under Revolutionen var bleven den meest forkomne og dybest sunkne Skabning i Paris, op paa Vognen og spyttede Dronningen i Ansigtet, og da Dronningen var henrettet, traadte denne Kvinde paa hendes Lig og dandsede rundt omkring Skaffottet den afskyelige og utugtige Dands for hele Mængdens Øine, efter hvilken hun havde faaet Øgenavnet „Carmagnole“. Hendes Familienavn var Maria Angela Loyson. Men hvem havde vel kunnet troe, at denne ulykkelige Maria Angela Loyson, som i Revolutionstiden gjaldt for Frankrigs meest forvorne Kvinde, skulde faae et fyrsteligt Ærefølge ved sin Begravelse? Og dog forholdt det sig i Virkeligheden saaledes. Thi den Kiste, som her kjørt ind paa Kirkegaarden, indesluttede netop de dødelige Levninger af den 50 Aar tidligere saa berygtede Carmagnole.

Forsynets Veie ere vidunderlige. Den barmhertige Gud forlenede den Ulykkelige ikke blot Omvendelsens Naade, men han gjorde ogsaa den saa dybt faldne Kvinde til et Naadens og Barmhertighedens Redskab for mange

andre Fordærvsens Døttre. Efter sin Omvendelse indviede hun nemlig sit Liv med al Nidkjerhed til saadanne Personers Frelse, som vandrede paa Lastens Veie. Hun anvendte hver eneste Frank, hun kunde opspare, til at frelse de stakkels Skabninger, som af Nød eller Fattigdom havde hengivet sig til Synden, og isærdeleshed unge Piger, fra den timelige og evige Undergang. Hun forenede inderlige Bønner med sine Almisser, og blev en sand Skytsengel for Hundreder af saadanne Personer, idet hun førte dem tilbage fra Lastens Vei til Gud og en dydig Vandel og bevarede dem for Skam og Skjændsel. Ved disse Barmhertighedsgjerninger, ved dyb Anger og Ydmyghed, ved Bodstaarer og Øvelse af alleslags Spøgelses vilde hun gjøre Fyldest for de mange Synder, hun havde begaaet, og for den store Forargelse, hun havde givet i sin Ungdom. Hendes velsignelsesrige Virksomhed var vel bekjendt i de høieste adelige og fyrstelige Kredse. Derfra fik hun mangfoldig og rig Understøttelse til Opnaelse af hendes ophøiede Formaal, som i Manges Øine vist var meget frastødende, men i den harmhertige Hyrdes Øine var overmaade ædelt, da hun jo netop frelste de meest beklagelsesværdige og ulykkeligste Synderinder. De rige Understøttelser, hun fik, gjorde det muligt for hende at oprette en Anstalt for bodfærdige Synderinder, og denne Anstalts første Velgjørere vare den Fyrste og den Hertuginde, som ledsagede hendes Lig til Graven, som et Beviis paa den Høiagtelse de nærede for hende. Hun døde en from og salig Død, styrket med den hellige Kirkes Naademidler, og Præsten ved hendes Grav havde været hendes aandelige Fader og Fører igjennem mange Aar af hendes Bodstid. Hun hørte til den h. Frants' tredie Orden, der ogsaa er en Orden for bodfærdige Syndere, og efter hendes Død fandt man det rue Bodsbelte, flettet af Traad og Hamp, hvormed hun spægede sig for Kjødets Synder fra det forgangne Liv. Hendes Synder vare uidentvivel røde som Skarlagen; men hendes mange Taarer og Frelserens rensende Blod have aftvættet dem, og saaledes har da ogsaa mod hende Guds Barmhertighed været stor, som han siger ved sin Prophet: „Den Dag, da Synderen omvender sig fra sine ugudelige Veie, vil jeg ikke længere ihukomme alle hans Synder; thi jeg vil, saa sandt jeg lever, ikke Synderens Død, men at han skal omvende sig og leve!“

Julemessen ved Midnat hos Indianerne.

En Correspondent til „Portland Sentinel“ giver en Skildring af Midnatsmessens Høitidelighed hos Indianerne, som han selv havde overværet, og som vi her meddele vore Læsere.

Nogle Dage før Julefesten kom Indianerne i Tulalip (en Indianer-Agentur i Washington Territorium) til Reservationen, for at høitideligholde den hellige Julefest. Fleertallet af dem hørte til Suquamish-Stammen i Port Madison Reservation og til Swinomish og Skagitstammen i Swinomish-Reservation.

De opslog deres Telte i Nærheden af Missionskirken, hvorhen alt Fornødent til deres Ophold var blevet sammenbragt ved de høiærværdige Missionærer P. Chirouse, O. M. I. og P. Richards, O. M. I. og Søstrene af det guddommelige Forsyn, som bestyre en Skole dersteds. Agenten, Major Mallet, sendte en fed Stud, for hvilken Gave Indianerne viste sig særdeles taknemmelige.

Kl. 12 om Natten fra den 24. til den 25. December, var Missionskirken opfyldt af en talrig Menighed, der var strømmet sammen for at overvære Julemessen. Skolepigerne, under Søstrenes og nogle Damers Tilsyn, sad paa Bænkene i Kirkens Skib; ligeledes en Mængde Herrer fra Nabostederne og Agenturens Embedsmænd. Indianerne sad paa Gulvet, Mændene paa den ene og Kvinderne paa den anden Side.

Da Tiden til Gudstjenestens Begyndelse var kommen, holdt Rev. P. Chirouse, som over 30 Aar virker som Missionær i disse Egne, en alvorlig og henrivende Tale om Festens Betydning og om dens for Indianerne saa trøsterige Lærdomme. Han talte i indiansk og engelsk Sprog. Efter Prædiken frembød sig et for mig nyt, men overmaade smukt og opbyggende Skuespil, nemlig Tændingen af de Lys, som enhver Deeltager i Festen havde hos sig, Opstillingen af den lange Række, som i Procession skulde drage ind i Sanctuarium, hvor Billedet af det guddommelige Barn hvilede i Krybben, og hvor Lysene blev lagte ned som en Offergave. Det var et skjønt og ophøiet Skue, sagde jeg, men det var mere end det, det var rørende og storartet. Skjøndt beskeden, fattig, ja meget fattig, lignede Høitideligheden dog de storartede Cæremonier, til hvilke jeg havde været Vidne i Notre Dame

i Paris, i Domkirken i Mailand og St. Januarius i Neapel. Ja, jeg bekjender det, det elendige fattige Alter af Træ, bedækket med en Hob Papir, syntes mig under Omstændighedernes Indflydelse og Tidens og Stedets Forhold saa smukt som et Marmoralter med italiensk Sculptur; Crucifixet af Kobber ovenover Tabernaklet saa rigt, som et Guld kors, de simple Stager saa glimrende som Stager af ædelt Metal, den ydmyge Missionærs simple Dragt saa værdifuld som en Prælats med Juveler besatte Inful. De kunstige Blomster af Papir og almindeligt Klæde, og de i Æbler stukne Kjerter, som prydede Krybben, syntes mig lige saa passende som udsøgte Drivhusplanter og kostbare Lamper, Urskovens Grene, der prydede Væggene, ligesaa kunstige som et Abbedies gothiske Søilerækker; Processionen af Mænd, Kvinder og Børn, nogle i smukke Klæder, andre i Dækkener, og atter andre i Skjorteærmer var for mig ligesaa sømmelig og velbehagelig i Guds Øine, som enhver Procession af de Millioner af Troende, som tilbede ham i Civilisationens og den religiøse Oplysnings Midtpunkt:

Den festlige Høimesse, som fulgte paa denne indledende Gudstjeneste, blev sunget af P. Richard. Skolepigerne dannede det første og Skoledrengene det andet Chor, og saaledes sang de Kyrie og Gloria i gregorianisk Sang med Accompagnation af et Melodium. Ved Offeringen blev „Adeste Fideles“, og ved Communionen en engelsk Julepsalme afsungne. Ligeledes sang Pigerne under Gudstjenesten en fransk Hymne „Nouvelle agreable“. Sangen var i Virkeligheden god. Sex Indianerdrenge ministrerede ved den h. Messe. Et meget stort Antal af de Forsamlede havde den Lykke at annamme den h. Communion, Nogle af dem endog for første Gang.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Pavens Jubilæum har paany viist, hvilken jammerlig Rolle Victor Emanuel spiller i Rom. Alt vandrede til Vaticanet for at lykønske den ærværdige Olding. Kun Præsidenten for det preussiske Deputeretkammer, en bekjendt Frimurer og forhenværende Formand for Nationalforsamlingen, der, som bekjendt, agiterede for at faae hele Tydskland under den preussiske Politistok, gjorde et Besøg i Quirinalet. Kongen udraabte, saaledes fortæller man, da han modtog H. v. Benningsen: „See der den første Pilgrim, som kommer til Qvirinalet“, idet han kastede et sørgmodigt Blik paa Vaticanet. Sørgmodigheden havde unægtelig god Grund paa denne Dag, da Tusinder af Gratulationsbreve og Telegrammer indtraf i Vaticanet. Kaiseren af Østerrig og Fyrsten af Monaco afsendte overordenlige Gesandter; de katholske Regeringer lykønskede ved deres Ambassadeurer. Kong Georg af Hannover, Hr. v. Benningsens forhenværende Fyrste, Dronning Isabella af Spanien, Prindsessen af Asturien, Prinds og Prindsesse Georg af Sachsen, Hertugen og Hertuginde af Nassau, flere østerrigske Ærkehertuger og Ærkehertuginde, Byer og Foreninger telegrapherede. Fra alle Verdensdele ankom der Telegrammer, ja endog fra Ceylon, Batavia og Japan.

Berlin. En Kredsdommer fra Westfalen var bleven forflyttet til vor protestantiske Egn. Ved sin Nidkjærhed og Retfærdighed, der var forbunden med stor Elskværdighed, havde han vundet Alles Høiagtelse. Men at han som Katholik hver Søndag bivaanede den h. Messe, det kunde de gode Folk ikke forstaae. En Dag spurgte en Protestant ham, hvorfor han, der dog var en „studeret Mand“, regelmæssigt besøgte Kirken? Juristen svarede: „Det skal jeg sige Dem, skjøndt jeg ellers ikke udtaler mig desangaaende ligeoverfor Protestanter. Mine Hovedgrunde ere: 1. Enhver, der hører til et Selskab, bør holde dets Love. Jeg hører til det store Selskab af 200 Millioner Katholiker. Den katholske Kirke byder, at man skal gaae i Kirke hver Søn- og Helligdag og overvære den h. Messe, og derfor opfylder jeg denne Lov. 2. Jeg er Dommer og skal vaage over Lovenes Overholdelse, og derfor bør jeg holde mig ikke blot Statens men ogsaa Kirkens Love efterrettelig. 3. Jeg har, da jeg forlod mine

Forældres Huus, lovet min Moder, at jeg flittigt vilde gaae i Kirken, og mine Løvter, især ligeoverfor min Moder, ere mig hellige. 4. Jeg føler endelig ogsaa selv Trang til at deeltage i Gudstjenesten. Jeg kunde endnu anføre andre, ja saare mange andre Grunde; men jeg troer, at de anførte ere tilstrækkelige. Protestanten trykkede ham i Haanden og sagde: „De er en Hædersmand, og derfor udbeder jeg mig den Ære, at De drikker et Glas Viin med mig.“

Paderborn. Hertugen af Norfolk har paa den meest elskværdige Maade tilbudt vor landflygtige Overhyrde, Biskop Conrad, et Asyl paa sine Slotte i England.

Cöln. Denne By er, som vitterligt, de katholske Svendeforeningers Vugge. Der existere for Tiden saadanne Foreninger:

I Preussen 218 med 41 egne Foreningshuse, i det øvrige Tydskland 179 med 31, i Østerrig-Ungarn 88 med 16, i Luxemburg 1 med 1, i Holland 5 med 3, i Belgien 1 med 2, i Schweits 22 med 1; i Danmark 1 uden eget Huus, i Rom 1, Ægypten 1, America 4. Tilsammen 521 med 93 egne Foreningshuse.

Antallet af Medlemmer kan kun angives for Tydsklands Vedkommende, hvor 25,659 Haandværkssvende ere Medlemmer af Svendeforeningerne. Alle de forskjellige Foreninger ere indrettede efter det Kolpingske Mønster. Den ældste af disse Foreninger opstod 1845 i Elberfeld.

Den katholske Syge- og Ligkasse

afholder sin aarlige Generalforsamling Tirsdagen den 17. Juli, Aften kl. 8 $\frac{1}{4}$, i Forsamlingslocalet i Kirkebygningen. Medlemmerne bedes ret talrigt at give Møde. Regnskabet fremlægges og Valg af en Formand og Kasserer foretages.

Paa Bestyrelsens Vegne:
J. C. Jørgensen,
f. T. Secretair.

St. Ansgariusforeningen.

Bestyrelsesmøde afholdes Tirsdagen den 24de Juli Kl. 7 præcise paa sædvanligt Sted.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 15. Juli. 8. Søndag efter Pintse. — 16. M. Karmel-Skapularfest 17. Ti. Alexius, Bekj. 18. O. Camillus af Lellis, Bekj. og Ordensstifter. 19. To. Vincentius af Paul, Bekj. og Ordensstifter. 20. F. Hjeronymus Æmiliani, Bekj. og Ordensstifter. 21. L. Henrik, Kaiser.

Søndagen den 22. Juli. 9. Søndag efter Pintse.

Søn- og Fstedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 6 $\frac{1}{2}$ offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.
 Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 29.

Søndagen den 22de Juli.

1877.

Indhold: Henry Edward Manning. Et Brev fra Indien. Hvad der
ikke er, kan komme. Kirkelige Efterretninger: Rom,
Wiesbaden, London.

Henry Edward Manning,

Ærkebiskop af Westminster.

(Sluttet.)

Anerkjendelsen af Mannings ligesaa storartede som heldbringende Virksomhed udeblev derfor ikke længe. I Aaret 1857 udnævnte Pius IX. ham til Domprovst af Westminster, 1860 til Huusprælat og apostolisk Protonotar, og endelig, efter Cardinal Wisemans Død, til dennes Efterfølger paa Ærkebispesædet i Westminster, skjøndt Capitlet og Kirkeprovindsens Biskopper havde foreslaaet tre andre Candidater. Den 8de Juni 1866 blev han i Kirken i Moorfields ordineret til Biskop af Biskoppen af Birmingham, Dr. Ullathorne. Som Ærkebiskop af Westminster holdt M. urokkelig fast ved den Opgave, han havde sat sig med Hensyn til Skolevæsenet, hvorom han nu udførligt udtalte sig i et Hyrdebrev, medens han i en anden Retning beredte sig til Udførelsen af et storartet Værk, nemlig Bygningen af en ny Kathedralkirke, der svarede til

Størrelsen af Londons katholske Befolkning og til Ærke-diocesets Værdighed. Kirken skulde tillige være et Mindesmærke om den afdøde store Kirkefyrste, Cardinal Wiseman. Mariakirken i Moorfields, der tidligere havde tjent som Pro-Kathedrale, er nemlig en af de ældste af de katholske Kirker i London, som ere byggede efter Reformationen, og den svarede i ingen Henseende til de Fordringer, som de nærværende Forhold stille til den. Den nye Kathedralkirke bliver opført paa den Grund, hvor Lord Palmerston i en lang Aarrække har havt sin Bolig, men som siden har tilhørt en rig Convertit, Sir John Sutton, der selv skjænkede den til den afdøde Cardinal.

Den feirede Prælat har taget en virksom Deel i sit Fædrelands religiøse Stridigheder, hvilken vi have at takke for en Række fortræffelige Skrifter. Tretten Aar efter det Gorhamske Anliggende (1861) offentliggjorde nemlig nogle ansete Professorer, der gjaldt for theologiske Autoriteter i den engelske Kirke, et Skrivt, der medrette vakte Opsigt, fordi det forkastede næsten hele Aabenbaringen. Det var en Række af Afhandlinger af forskjællige Forfattere — de berygtede „Essays and Reviews“ (d. e. kritiske Forsøg) —, i hvilke der opkastedes Tvivl om de h. Skrivters Ægthed og Troværdighed, om Menneskeslægtens Eenhed og Syndefaldet, om Miraklerne og Spaadømmene, om Menneskevordelsen og Forløsningen, og hvori den Helligaands Personlighed tilligemed de h. Skrivters Inspiration benægtedes. Den biskoppelige Domstol (the Convocation) dømte to af Forfatterne, Professorerne Wilson og Williams, at være skyldige i nogle enkelte Punkter, men frifandt dem i det Hele taget, hvorimod Dronningens Privatraad (Crown council), til hvilket begge appellerede, annullerede Biskoppernes Dom og erklærede. at det, i et eller andet givet Punkt at nægte den h. Skrivts guddommelige Inspiration var, naar man blot ikke forkastede hele bibelske Bøger, aldeles berettiget og i god Overensstemmelse med den engelske Kirkes Artikler.

De omtalte Afhandlinger fremkaldte talrige Protester

og Modskriver, i hvike ogsaa Manning deeltog med to Sendebreve til Dr. Pusey; og den snart paafølgende Begivenhed med Biskop Colenso (der offentlig nægtede Christi Guddom) gav i Forening med det her omtalte Angreb paa den christelige Troes Hovedsætninger et yderligere Vidnesbyrd om Anglicanismens totale Forkommenhed. Et tredie polemisk Skrivt af M. ¹⁾: „Den Helligaands Gjerning i Kirken“, blev især mærkeligt, fordi det blev den middelbare Anledning til et vigtigt Skrivt af det nysnævnte nominelle Overhoved for det anglokatholske Parti. Vi mene Puseys berømte „Eirenicon“ (d. e. Forsoningsel. Mælingsforsøg), som gaaer ud paa at forsvare den anglicanske Kirke mod de Anklager, som M. i sit nysnævnte Skrivt havde reist imod den. ²⁾ Disse Anklager omfattede følgende fire Punkter:

1. Den anglicanske Kirke er den sande og eneste Kilde til det for nærværende Tid herskende aandelige Anarki. Langt fra at bekæmpe Vantroen, beforder den tvertimod samme. For tre Aarhundreder siden var det engelske Folk forenet til een Tro og een Tunge; nu er det adsplittet og sønderrevet af en utallig Mængde forskjellige Secter. Hvem er Skyld heri? Det er ene Anglicanismen, som, ved at foragte den almindelige Kirkes kaldende og forenende Røst, har bragt Nationen til at underkaste sig en local og partiel Autoritet.

2. Udentvivel er den anglicanske Kirke endnu i Besiddelse af en stor Deel christelige Sandheder; men den svækker deres Kraft, fordi den har løsrevet dem fra andre Sandheder, som, ved at forbindes med disse, vilde give dem den Kraft, der er Virkningen af enhver Forbindelse. Denne Adskillelse har grundigt forkvaklet Begrebet om

¹⁾ Det er ligesom de to foregaaende („the Essays and Reviews“ og „the Convocation and the Crown in Council“) fra Aaret 1864 og affattet i Form af et Brev til Pusey.

²⁾ Vi skulle ved en følgende Leilighed nærmere omtale dette mærkelige Skrivt.

Theologien som en Videnskab om Gud og hans Aabenbaring, ja aldeles tilintetgjort det. Niogtredive fattige, uligeartede, indbyrdes selvmodsigende og med Vildfarelser blandede Artikler var Alt hvad der blev tilbage. De egnede sig visselig ikke til at standse Vantroen i dens Fremgang og Udbredelse. „Hvorledes!“ udbryder han, „Reformationen har bragt det engelske Folk ind paa en Skraaplan, paa hvilken det i Medfør af Tygudens Lov fra Aarhundrede til Aarhundrede snart hurtigt, snart langsomt bestandig glider længere ned, — og I ville, at vi skulle kalde et Legeme, der befinder sig i en saa betænkelig Stilling, for en Dømming mod den Afgrund, det iler imøde!“

3. Er Englands Kirke ved de Sandheder, som den har bibeholdt, en Formuur mod Vantroen, saa beforder og nærer den denne ved at forkaste og udelukke andre ligesaa nødvendige Sandheder. Den holder endnu fast ved to Sacramenter, Daaben og Nadveren, men den forkaster fem, og troer hverken paa Messeofferet eller Transsubstantiationen (Forvandlingen).

4. Dog dette er ikke Alt. Vantro er igrunden hele Systemets Grundlag. Gives der maaskee nogen anden og høiere Borgen for den guddommelige Aabenbaring, end Kirkens Autoritet? Nægt den, og Du har intet andet end roent menneskelige Lærdomme! Men det er netop Kirken, som den anglicanske Lære i de klareste Ord stiller sig i Modsætning til og fornægter. Efter Anglicanismens Lære er den Helligaand ikke bestandig nærværende i Kirken, for at sikre dens dogmatiske Ufeilbarhed, „Ja sytten- eller attentusinde Præster, der ere udstyrede med alle de Fordele, som de engelske Skoler og Universiteter og deres rige Embedsindtægter formaae at tilveiebringe, protestere uophørligt ikke blot imod den katholske Kirke, men imod enhver anden ufeilbar Sandhed i den christelige Religion. Hvorledes kan man vel aabne en videre Port for Vantroen?“ Dette er saa sandt, vedbliver M.,

at selv Pusey har maattet skifte Valplads og nærme sig de Secter, som han for kort Tid siden forkastede.

Det var, som ovenfor sagt, for at gjendrive disse Anklager, at Pusey offentliggjorde hint Forsvarsskrift for den anglicanske Kirke. Efter Navnet skulde det være et Fredens Ord, men i Virkeligheden var det et heftigt Angreb paa den katholske Kirke, saaledes, at Newman i sit aabne Brev til ham havde god Grund til at gjøre ham det Spørgsmaal: „En bekjendt Helt i Oldtiden omviklede sit Sværd med en Myrthegreen; men den Oliegreen, som De har sendt ud i Verden — har den ikke snarere Lighed med en exploderende Bombe?“ Kort efter offentliggjorde Manning sine Undersøgelser om Begrebet Religion (London 1865), fremdeles s. A.: „Forelæsninger om Pavens verdslige Magt“, og: „Forelæsninger om Troens Grundlag“, og 1866: „Den Helligaands Sendelse, eller Fornuft og Aabenbaring“. Et senere Skrift fra det sidstnævnte Aar er et Hyrdebrev, der blev foranlediget ved en Forening, der havde dannet sig i England, for ved Eendragtighed i Bønnen at bevirke en Forsoning, der mulig kunde tilbageføre den kirkelige Eenhed. I denne Forening vare mange Katholiker i den bedste Mening indtraadte, ihvorvel det altid maa erkjendes for at være en betænkelig Sag for en Katholik, at slutte sig til saadanne Forbindelser, der let kunne forlede ham til Indrømmelser, der kunne faae en Betydning, som han ikke ahner. Det var dette, som bevægede Ærkebiskoppen til at advare Katholiker imod at tiltræde denne Forening, ved at vise, hvad der er det Afgjørende for Tilveiebringelsen af en sand og virkelig Enighed om de christelige Troesspørgsmaal.

I et fransk Skrift om den nyere Tids kirkelige Bevægelse i England¹⁾ siges der medrette om Manning, at han siden Newmans Conversion uimodsigeligt er den meest glimrende Erobring, som Kirken har gjort blandt den

¹⁾ Les récents Conversions d'Angleterre. Paris 1851.

engelske Kirkes Geistlighed. Disse for henimod tyve Aar ¹⁾ siden skrevne Ord har den efterfølgende Tid stadfæstet. Han er en værdig Efterfølger af den uforglemmelige Cardinal Wiseman. Ved hans mange Forbindelser, hans ædle Humanitet og alsidige Dannelse indtager han en Plads i det engelske Selskab, som ingen katholsk Biskop efter Reginald Pole ²⁾ har indtaget.

Et Brev fra Indien.

Ahmednugur, d. 20. Juli 1876.

Pastor F. . i S. sad en Dag i den varme Aarstid paa Verandaen ved sit lille Huus og var sysselsat med, saa godt som den trykkende Varme tillod det, at studere det hindostanske Sprog.

Udenfor blæste den varme Vind heftigt, og den fattige Præst var ikke istand til at forhindre, at den ubehagelige Gjæst trængte ind til ham, eftersom han ikke eiede nogen Cocosmatte, hvilke ellers i de fleste europæiske Huse og i Kirker og Caserner benyttes til at afkøle den hede Luft. Klokken slog just 12, og et Kanonskud affyredes, hvilket er Brug i alle Militairstationer for at regulere Tiden.

Præsten bad sit „Angelus“ og havde næppe sluttet sin Bøn, førend Ordet: „Boy, Boy!“ tilkjendegav, at han fik Besøg.

¹⁾ Denne Biographi er, som ovenf. anført, skrevet 1867.

²⁾ Ærkebiskop og Cardinal under Henrik VIII. Han unddrog sig denne Tyrans Efterstræbelser ved at begive sig til Fastlandet, og var en af de tre pavelige Legater, der aabnede Tridentinerconciliet i Aaret 1545.

Ordet „Boy“ betyder egentlig „Dreng“, men bruges i Almindelighed her som Benævnelse paa Husets Tjener; og, eftersom disse smaa Huse altid staae aabne, pleie de, som komme i Besøg, først at kalde paa Tjeneren, for at han skal underrette Husets Herre om deres Ankomst. Tjeneren kom strax derefter og sagde: „En Soldat, Sahib (Herre), ønsker at tale med Padri (Pater) Sahib.“ — „Lad ham kun komme ind“, sagde Pastor F., og i samme Øieblik nærmede sig en kæmpestor Irlænder, gjorde Honneur og bad høfligt om Tilladelse til at tale. „God Dag, min kjære Dilvin, det glæder mig ret at see Dem; vær saa god at tage Plads“, sagde Præsten, idet han bød Soldaten en Stol, og i denne Soldat gjenkjendte et af sin Hjords sorteste Faar, en Mand, som aldrig modtog de h. Sacramenter, og som kun besøgte Guds Huus, naar han blev commanderet dertil. „Jeg veed ikke rigtigt, hvorledes det er fat med mig, høiærværdige Herre“, begyndte Dilvin; „men jeg har saa ofte tænkt paa at ville spørge Dem, om et saadant Menneske som jeg kan blive en god Katholik. Hele mit Liv igjennem har jeg været en daarlig Karl, og jeg er bange for, at det nu er for seent at begynde paa at føre et christeligt Levnet.“ — „Det er aldrig for seent i denne Verden“, sagde Præsten, „naar De blot føler en oprigtig og sand Anger over deres Synder; thi De veed jo, at vor guddommelige Frelser er kommen for at frelse Syndere.“ — „Ja, det veed jeg“, svarede Soldaten, „men jeg har været altfor slet, og jeg troer, at det kun er Angst og Frygt, som bevæger mig til atter at tjene Gud.“ — „Frygt er Viisdommens Begyndelse“, sagde Præsten, og opmuntrede Manden, idet han taledede til ham om Guds Kjærlighed og Barmhertighed, som aldrig støder en angerfuld Synder fra sig. Soldaten var dybt rørt og blev enig med Præsten om at aflægge et Generalskriftemaal den følgende Løverdags.

Robert Dilvin havde modtaget sin Opdragelse i en katholsk Elementarskole i Irland. I en Alder af 16 Aar

var han løbet bort fra sine Forældre og bleven Matros. Da Krimkrigen udbrød, blev han Soldat og tjente under hele Felttoget. Her førte han et vildt uordentligt Levnet, og var bekjendt af Alle for at være det meest ustyrlige Menneske i hele Regimentet. Derpaa kom han 1858 til Indien, just paa den Tid, da de indre Uroligheder udbrøde.

Om Religion bekymrede han sig ikke, og omend-skjøndt han var Katholik af Navn, levede han dog værre end en Hedning. Kun een Ting havde han ikke forsømt; til Guds Moders Ære bar han den ubesmittede Undfangelses Medaille, hvilken hans gamle Moder havde hængt om hans Hals, da hun laae paa sin Dødsseng, og hver Aften, naar han ikke var beskjenket, bad han et „Hil Dig Maria“. I hele ti Aar havde han ikke skriftet, men vilde nu gjøre en Begyndelse og lovede Præsten, da han gik, at komme igjen den følgende Løverdag.

Om Morgen en efter Besøget hos Pastor F. var Dilvin blandt de faa Personer, som bivaanede den h. Messe. Men da Løverdagen kom, som var bestemt til Skriftemaalet, udeblev han, og Præsten frygtede for, at den onde Fjende atter havde seiret over ham. Det var just i Choleratiden; og den, som regelmæssigt hvert Aar har gennemlevet denne forfærdelige Tid i Indien, kan let forestille sig, hvilken nedtrykt Stemning her da hersker. Morgen og Aften bliver der blæst Sørgemarsch, og Gravene paa de fjerntliggende Kirkegaarde modtage de talrige Offere.

En Dag skulde Pastor F. just begive sig til Lazarethet, da et Bud kommer til ham og underretter ham om, at en Soldat, som var angreben af Cholera, ønskede hans Bistand saa snart som muligt. Ved sin Ankomst i Cholerasalen seer han den stakkels Dilvin paa Sygesengen. Bøge Regimentslægerne vare netop beskæftigede med at anvende de sidste Midler til hans Helbredelse, men de erklærede, at for Dilvin var der intet Haab mere. — „Det er for seent, høiærværdige Fader“, skreg Dilvin, da Præsten havde taget Plads ved hans Seng. „Jeg er nu bleven straffet

for det ugudelige Levnet, som jeg har ført!“ Pastor F. havde ingen Tid at spille, han tog strax Plads ved Sygesengen, og, efter at de Omkringstaaende havde bortfjernet sig, hørte han den Syges Skriftemaal, saa godt som det under de nærværende Omstændigheder lod sig gjøre. Menneskelig Hjælp var her unyttig, Krampen tiltog, og efter nogle Minuters Forløb indtraadte denne forfærdelige Sygdoms haabløse Stadium, hvilket vore Læger her kalde „Collapse“. Efter at Præsten havde gjort sin Pligt, og Lægerne opgivet den Syge, henfaldt denne i en sandseløs Tilstand, der bebudede den nærforestaaende Død, og Alle, med Undtagelse af en hinduisk Tjener, bortfjernede sig. To Dage senere, da Pastor F. atter var paa Veien til Lazarethet, mødte han en af de unge Læger, som, da han saae Præsten, hilsede ham og sagde: „Hør, Padri, De er en bedre Doctor end alle vi Andre; De burde have Doctorhatten. Dilvin er kommen sig!“ Dette forholdt sig virkelig saaledes. Nogle Minuter efter at han havde aflagt sit Skriftemaal og var falden i Afmægt, saa at man allerede antog ham for død, begyndte han at svede stærkt, og Faren var overstaaet. Ti Dage senere blev han udkreven af Lazarethet og befandt sig meget vel. Dilvin blev nu et andet Menneske. Han begyndte at føre et christeligt Levnet og søgte ved sit gode Exempel at gjøre den store Forargelse, som han før havde givet, god igjen.

Ingen Soldat i hele Regimentet besøgte saa ivrigt den lille katholske Kirke, Ingen modtog saa ofte som han de h. Sacramenter, Ingen var ydmygere og frommere end den tidligere Drukkenbolt Dilvin. Pastor F. havde virkelig Grund til at være stolt af sin Convertit, og til at antage, at Englene i Himlen feirede en Glædesfest over denne Omvendelse. Da den varme Aarstid var tilende, og Regntiden ogsaa var overstaaet og Solen atter kastede sine brændende Straaler paa den fugtige Jordbund, og Luften var mættet med de skadelige Dunster af forraadnede Planter, da kom der atter en Hær af

Sygdomme, og isærdeleshed krævede Typhusfeberen mange Offere. Dødsenglen drog atter gennem Casernen og lagde mangan en ung blomstrende Soldat i Graven.

I denne skrækkelige Tid viste Dilvin, at han besad baade Mod og Religion. Hvor det var ham muligt, stod han ved Sygeleiet, forelæste Bønner for sine lidende Kammerater og talte isærdeleshed til dem om Guds Barmhertighed, hvilken han havde erfaret paa sig selv. Pastor F. tilstod ofte, at hans gode Dilvin paa denne Maade omvendte flere Syndere, end det var muligt for ham selv, og gjorde dette med det ene Ord „Barmhertighed“.

Dilvin førte dette Ord bestandig paa sine Læber. Han talte om Guds Barmhertighed med de sunde og friske blandt Kammeraterne, han hviskede dette Ord i de døende Kammeraters Øre.

Men det skulde ikke vare længe. Ogsaa han blev syg og kom paa Lazaretet, for aldrig mere at forlade det. Han døde i salig Fred. Han modtog med største Andagt de h. Sacramenter og det sidste Ord, som Pastor F. hørte fra hans Læber, var: „Barmhertighed“.

Paa den simple overfyldte Kirkegaard i G. staaer nu en stor hvid Gravsteen, som Præsten og hans sørgende Kammerater have opreist som et Minde om deres kjære Dilvin.

Hans Navn, Dødsdag og Alder staaer derpaa, og derunder med store Bogstaver: „Barmhertighed.“

Hvad der ikke er, kan komme.

I J. studerede for mere end halvtredsindstyve Aar siden en ung Mand, som paa alle Maader blev forfulgt af Skæbnen. Han var meget flittig og i enhver Henseende et Mønster for sine Meddisciple; men han var fattig, forældreløs og havde Ingen i hele Verden, til hvem han i Nødstilfælde kunde tage sin Tilflugt. Det skortede saavel paa de fornødne Penge til at fortsætte Studeringerne, som ogsaa paa Bøger, Klæder og andre nødvendige Ting. Han kunde spare og tælle de faa Penge, som en gavmild Haand havde givet ham saa længe han vilde, saa opnaede han dog aldrig noget og led stedse den bitreste Nød.

En Dag undersøgte vor Carl, thi saaledes hed han — Gud veed, hvor mange Gange han allerede havde gjort det siden Maanedens Begyndelse — sin ringe Kassebeholdning, talte omhyggeligt Alt sammen, og, da Regningen viste et tilfredsstillende Resultat, saa begav han sig paa Veien for at gjøre et Besøg hos en i Nærheden boende Lappeskræder. Hans eneste Frakke, som søgte sin Mage i gammeldags Snit og Forslidthed, var nemlig paa mange Steder forreven og hullet, den følgende Dag høitideligholdt man tillige den hellige Pintsefest. Paa en saadan Dag kunde han jo ikke vise sig i Kirken i en saa lurvet Frakke! Da var der ikke andet for, end at bede en Skrædder om hans virksomme Hjælp og at tømme den fattige Pung.

Som tænkt saa gjort. Ydmygt bankede Carl paa den ormstukue Dør, som førte til Skrædderens Værksted. Ydmygt tog han sin slidte Hue af, og ydmygt foredrog han sin beskedne Bøn om, at Mesteren vilde have den Godhed, imorgen tidlig at reparere hans Frakke, eftersom den var hans eneste Overstykke, og han ellers enten maatte paalægge sig frivillig Stuearrest.

Med en Kjenders Blik mønstrede den naalekyndige Mester Frakkens Saar, rystede alvorligt paa det brillesmykkede Hoved og udtalte sig endelig derhen, at det var i høi Grad vanskeligt at istandsætte den.

„Og til imorgen kan der slet ikke være Tale derom, da der er saa meget at bestille idag!“ tilføiede den gnavne Ægtehalvdeel. „Det er reent umuligt!“

Men hvad formaaer ikke en Studentertunge. Vor

Carl havde ikke forgjæves siddet paa Skolebænken, og lidt efter lidt maatte baade Mester og Mesterinde bukke under for hans Veltalenhed.

„Vi skulle see“, lød det tilsidst. „Imorgen Kl. 9 kan De forespørge Dem.“

Glad over Seiren smuttede Carl i Skjorteærmerne over Gaden og ind i sit Tagkammer. Den anden Dag bankede han igjen paa Skrædderens Værksted og spurgte ydmygt om hans Frakke var færdig.

„Jo, saa godt det gik, har jeg gjort den istand.“

„Og hvor stor er min Gjæld til Dem?“

„Gjæld?“ spurgte halvt foragteligt og halvt godmodigt Mesteren. „Gjæld til mig? Jeg har allerede tiere lappet noget for ingenting for en fattig Student. Betal, naar De engang bliver Biskop.“

Under dybe Buk og Taksigelser gik Carl ud af Døren, idet han stak sin lille Pengepung i Lommen igjen, overmaade glad over, at være sluppen for saa godt Kjøb.

Omtrent fyrretyve Aar senere bereiste den nylig udnævnte Biskop af St. G. sit Dioces og kom til den By, hvor han fordum havde studeret, til den By, i hvilken Skrædderen, nu en lille Mand paa 70 Aar, havde sit fattige Værksted. Biskoppen befalede Kudskene at holde foran hans Bolig, stod af og steg med stor Møie op ad de tre snevre Trapper. Men hvor blev den lille gamle og tynde Mand ikke forbauset, da han saae sin kirkelige Overhyrde træde ind i sin fattige Stue; han tabte næsten Besindelsen af Respect og Forundring og bragte det kun til at knæle ned og bede om den biskoppelige Velsignelse. Kirkefyrsten reiste smilende Mesteren op og sagde: „Jeg er her for at betale en gammel Gjæld, kjære Mester!“

Denne saae op stiv af Forbauselse. „Ja, Ja“, gjentog Biskoppen; „for omtrent 40 Aar siden har De lappet min Frakke og dengang for ingenting; det vil sige: De sagde, da jeg vilde betale, i Spøg: Betal, naar De engang bliver Biskop! Af Deres Spøg er der nu ved Guds Førelse og usigelige Barmhertighed blevet Alvor, og jeg er derfor kommen for at berigtige min Studentergjæld til Dem.“

Mesteren, som ikke længere huskede Sligt, var først maalløs, tilsidst fremstammede han: „Er ikke muligt, Biskoppelige Naade, reent umuligt.“ -- „Dengang har Deres kjære Hustru sagt det Samme, da jeg overgav Dem en gammel Frakke til Udbedring indtil den næste Morgen“,

svarede Biskop Carl, „og alligevel blev den færdig til den udbedte Tid. Det Samme var ogsaa Tilfældet med mig. Thi det, som ikke er, kan komme.“

Den biskoppelige Debitor tilbagebetalte med Renter. Mesteren nød indtil sit salige Endeligt en omhyggelig Pleie i et smukt Værelse i det biskoppelige Palads og sagde ofte: „Alle min Livsdage er ingen Frakke bleven mig saa godt betalt, som denne fattige Studenterfrakke!“

(Westf. Volksbl.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den hellige Fader har under 22. Juni udnævnt to østerrigske Prælater til Cardinaler, nemlig Ærkebiskopperne Kutschker af Wien og Mihalovic af Agram. De nye Eminencer begave sig til det østerrigske Gesandtskabshotel, hvor Ambassadeuren, Grev Paar, med hele Gesandtskabspersonalet i Galla, ventede dem og førte dem til de for dem bestemte Thronstole i den største Sal af Paladset Venezia. Her modtog Cardinalerne ogsaa deres Collegers og den hellige Faders Lykønskninger, som Cardinal Statssecretair Simeoni overgav dem skriftligt paa Pavens Vegne. Tillige bleve de indbudte til at møde i Consistoriet den 25., for der at modtage Cardinalhatten. En lignende Høitidelighed fandt Sted i Propagandaen for den nysudnævnte Cardinal Parochi, Ærkebiskop af Bologna.

— I Anledning af Pavens Bispejubilæum minder „Civiltà Cattolica“ om et Brev fra Grev Montalembert til Minister Cavour, i hvilket han har forudsagt det Skuespil, som vi nu allerede saa længe have været Vidner til: „I kunne være Herrer over Rom, som Barbarerne og alle Forfølgere vare det fra Alarich indtil Napoleon I. Men I ville aldrig blive Souveræner der i Lighed med

Paven. Pius IX. vil maaskee blive Eders Fange og Eders Offer; men aldrig vil han blive Eders Medskyldige. Som Fange vil han være den største Forlegenhed og den haardeste Tugtelse for Eder. Som Landflygtig vil han, ogsaa uden at have nødig at aabne sin Mund, blive til den frygteligste Anklager imod Eder, en Anklager, større, end noget begyndende Rige nogensinde har fundet paa Jorden Tager Eder iagt for, at Italienerne ikke blive den fremtidige Christenheds Jøder! Tager Eder iagt for, at fra Irlands indtil Australiens Kyster vore Børn ikke lære fra Vuggen af at forbande Eder, og at den i Støvet traadte Tiara bliver, som Crucifixet for de Troende, rigtignok et Symbol paa Smerte og Kjærlighed, men ogsaa et uudsletteligt Minde om den italienske Grusomhed og Utaknemmelighed. Gjører Eder ingen Illusioner! I troe at være ved Maalet; men I have aldrig været fjernere derfra! I bevirke, at de katholske Christnes, o: det paa hele Jorden talrigste, nidkjæreste og fasteste Samfunds Opmærksomhed, Sorg og Indignation tiltager med hver Dag. Med dette Samfund — I begynde allerede at ahne det — med dette, og ikke blot med Paven alene have I nu at regne. Paven skylder os at hævde sin Uafhængighed, sin Værdighed, sin Ære. Det er for os, lægger vel Mærke dertil, det er for os, at han maa gjøre Rede, for os, hans trofaste og hengivne Tjenere og Sønner. Eder, som have smædet, forraadt og plyndret ham, Eder skylder han Intet uden Medlidenhed og Tilgivelse, naar I have fortjent den!“ I Sandhed, disse Ord ere gaaede i Opfyldelse. Enhver Mand, han behøver ikke at være Katholik, men kun at have en Gnist af Æresfølelse — enhver saadan Mand vender sig med Afsky og Foragt bort fra det italienske Regimente og de i dets Tjeneste staaende Redskaber.

Wiesbaden. Som bekjendt har den preussiske Regering berøvet Katholikerne deres pragtfulde Kirke til Gunst for en Haandfuld Frafaldne, der kalde sig Gammelkatholiker, og hvis Religion bestaaer i, ikke at gaac i Kirke og paa alle Gader at synge Lovsange over Bismarck og Falck. Nu have Katholikerne samlet Penge for at bygge sig en ny Kirke. Og see, den preussiske Amtmand forbyder dem at bygge den!! Ja, der synes virkelig at være gjort Ende paa al Retfærdighed i Preussen!

London. „Pall Mall Gazette“ offentliggjør følgende

Skrivelse fra et Medlem af det engelske Herre-Huus, Grev Denbigh:

„Tyrkiets Modstandere have saa haardnakket paa-
staaet, at Portens christelige Undersaatter forfølges og
forhindres i Udøvelsen af deres Religion, at jeg
fandt det hensigtsmæssigt under mit Ophold i Rom for
to eller tre Uger siden, at henvende mig til Cardinal
Franchi, som staar i Spidsen for Congregationen „de
propaganda fide“ og fører Tilsyn med alle fremmede
Missioner i hele Verden. I en Privatsamtale med ham
spurgte jeg ham om, hvorvidt slige Paastande beroede
paa Sandhed. Hans Svar var meget aabent, og han tillod
mig at gjøre Brug deraf efter Behag, nemlig: at den
tyrkiske Regering, langt fra at forfølge de Christne,
maatte roses for den uindskrænkede Frihed,
som den forunder alle christelige Samfund, der
staae under dens Herredømme; og at, naar der fra Tid
til anden forefaldt enkelte Tilfælde af Undertrykkelse,
saa var dette kun et Udbrud af enkelte Individuers Fana-
tisme, som just havde Magten, men at det aldrig blev
godkjendt eller understøttet af Regeringen. For nogen
Tid siden fandt der rigtignok en Forfølgelse Sted mod
de katholske Armenier, men de bleve fremkaldte ved ud-
vortes Tryk under særegne Omstændigheder.“ Det ud-
vortes Tryk blev, som vitterligt, udøvet af General Igna-
tieff, der assisteredes, som man efter paalidelige Kilder
paastaer, af den preussiske Ambassadeur i Constantinopel.

Vincentiusforeningen.

Det bekendtgjøres herved for alle virkende og Æresmedlemmer, at Søndagen den 22de feires den h. Messe Kl. 8 for selve Foreningen, da denne Dag indtræffer i Octaven af den h. Vincenz af Paul. En fuldkommen Aftad er tilstedet Alle, som værdigen annamme Bodens og Altrets Sacramente under samme Messe, samt overvære Generalforsamlingen, som afholdes Kl. 11½ i Præstehuset.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 22. Juli. 9. Søndag efter Pintse (Maria Magdalena).
 23. M. Apollinaris, Biskop og Martyr. 24. Ti. Christina, Jomfru og Martyr. 25. O. Jacobus den Ældre, Apostel.
 26. To. Anna, den h. Jomfrues Moder. 27. F. Pantaleon, Martyr. 28. L. Nazarius og Lidelsesfæller, Martyrer.

Søndagen d. 29. Juli. 10. Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 6½ offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 30. Søndagen den 29de Juli. 1877.

Indhold: Frederick William Faber. Sikkerhedsventilen. En Prote-
stants Dom om Pius IX. og Forholdene i Italien. Gud
lader sig ikke spotte. Kjærlighedens Seir.

Frederick William Faber.*)

Denne Mand, hvis Berømthed som Prædicant, asketisk Skribent og Digter, er kjendt og paaskjønnet langt ud over hans Fædrelands Grændser, og hvis Skriver ere blevne hele den katholske Verdens Fællelseieendom, blev født i Calverley ved Bradford i Yorkshire den 28de Juni 1814. Hans Fader var Forretningsfører hos Biskoppen i Durham, Dr. Auckland, og havde i denne Egenskab fri Bolig i sammes Residents. Af hans tre endnu levende Brødre, der alle ere Protestanter, er den ene General ved Ingenieurcorpset i Madras, den anden Præst ved Launderton, den tredie Advocat. Faber begyndte sine Studier i Kirkley-Stephen i Westmoreland, fortsatte dem i Schrewsbury, traadte derefter ind i det berømte „Harrow-Colleg“ og endelig i „Balliol-Colleg“ i Oxford med det Forsæt

*) Efter samme Kilde som den i de foregaaende NNrr. meddeelte Biographi af H. E. Manning.

at hellige sig til Theologien. Her udmærkede han sig som i andre Henseender, saaledes ogsaa især ved sin digteriske Begavelse. Hans Romanzer og lyriske Digte fandt almindelig Anerkjendelse, og denne forøgedes ydermere ved nogle fortræffelige religiøse Digte.

Ved denne Tid (1836) blev den unge Digter, efter nogen Tid iforveien at være forfremmet til Fellow, ordineret til Præst, og kort efter udnævnt til Vicar i Ambleside i det cumbriske Bjergland, et Sted, der har en henrivende Beliggenhed midt imellem flere Bjergsøer, og som derfor foranledigede ham til, i en Mængde poetiske Frembringelser at forherlige denne Egns Naturskønheder.

Men den unge Præst syslede ingeniunde blot med Poesi. Som en begeistret Tilhænger af sin Kirke havde han gjort dens Oprindelse og videre Udvikling til Gjenstand for sine Studier, og som Frugt af disse offentliggjort et Værk, der fandt stor Anerkjendelse hos hans Troesfæller. I dette Værk („den engelske Kirkes Oldtidsminder“) bekæmpede han paa det heftigste enhver Tilbagevenden til den katholske Kirke, hvilken han kaldte for et af Gud forladt og elendigt Samfund, og som han bebrejdede mange uberettigede Forandringer og Forvanskninger af den oprindelige Christendom.

Men det kunde alligevel under fortsatte Studier ikke undgaae hans Opmærksomhed, at hans Kirke led af mange Modsigelser og Misforhold, som det vilde være vanskeligt at fjerne, og dette opfyldte ham med dyb Bekymring, og det saa meget mere, som han følte en sand Afsky for Fastlandets Protestantisme. Saaledes hengik under Tvivl og indre Kampe flere Aar, indtil han i Begyndelsen af Aaret 1843 blev udnævnt til Rector i Elton i Huntingdon. Men førend han tiltraadte dette Embede, gjorde han en Reise til Fastlandet og kom ogsaa til Rom. Om Alt hvad han her saae og iagttog, udtalte han sig i talrige Breve til en af sine Brødre, men udtalte i disse ogsaa sin Mening om Protestantismen, hvis blotte Navn allerede fyldte ham med Uvillie, og hvilket han ikke mindre end

selve Sagen tilbageviste som aldeles uanvendeligt paa den engelske Statskirke, der i en udtrykkelig Lov fordømte og forkastede begge Dele. Han kaldte i et af disse Breve Protestantismen en Vederstyggelighed (abomination). I Preussen, hvor den er bleven til, siger han, har den frembragt Rationalisme, i Schweits, hvor den er indført, Socinianisme, og i England sender den Alt hvad der er godt og agtværdigt til Rom, og lader kun Ugudeligheden blive der.

I Rom gjorde Faber Bekjendtskab med den daværende Præsident for det engelske Collegium, den nuværende Biskop af Southwark, Dr. Grant, saavelsom med Dr. Baggs, siden Biskop af Pella i. p. og apostolisk Vicar i det vestlige District. Ved disse Mænds Forekommenhed blev der givet ham Leilighed til at see Meget i den evige Stad, som ellers vilde blevet ham ubekjendt. Blandt Andet kom han ogsaa til Chiesa Nuova, just som den h. Fader, Gregor XVI., befandt sig der. I sit i Aaret 1850 udgivne Skrivt, „den h. Philips Aand“, fortæller han, hvorledes han, da han saae Paven kysse Helgenens Reliquier — ihvorvel denne Kjærlighedsytring ikke forargede ham — dengang ikke tænkte paa, at han syv Aar senere skulde forkynde den katholske Kirkes Lære i London; og han tilføier, at, hvis Nogen dengang havde sagt det til ham, vilde han have anseet ham for en forrykt Drømmer. Mægtigt var ogsaa det Indtryk, som en Pontificalmesse, hvilken han havde Leilighed til at bivaane, efterlod i hans Sjæl, og ubegrændset den Beundring, han følte for Kirkens ophøiede Overhoved, da han saae, hvorledes den ærværdige paa sin Throne staaende Olding, ved Synet af den ham bragte h. Communion, med taarefyldte Øine ydmyg faldt paa Knæ for at modtage den. Han lignede virkelig, siger F., en Helgen.

Under sit Ophold i Rom blev Faber ved Dr. Grant forestillet for den h. Fader, hvis forekommende Velvillie og faderlige Kjærlighed synes at have efterladt et blivende Indtryk i hans Sjæl. Paven mindede ham om den Pligt at vende tilbage til den katholske Kirke. Hertil svarede

Faber, at han muligt, ved at forblive i den engelske Kirke, vilde være istand til at frelse Mange fra aandelig Ligeegyldighed og Død, hvilke, naar han forlod dem, fremdeles vilde blive hvor de vare, og gaae tabt for den sande Kirke. „Det kan vel være“, svarede Paven, „men frels Deres egen Sjæl — Deres egen Sjæl!“ Hvor let nu end F. dengang syntes at tage denne Formaning, saa kom den ham dog aldrig af Tanker; thi der var alt forlængst skeet en mærkelig Forandring med hans religiøse Anskuelser og Overbeviisninger.

Aaret iforveien (1842) havde han nemlig offentliggjort et mærkværdigt og ualmindelig tankerigt Skrivt: „Synsmaader og Anskuelser i fremmede Kirker“ (Sights and thoughts in foreign churches), i hvilket han gav en skarp og træffende Fremstilling af det i den engelske Kirke herskende Misforhold mellem de tre Bekjendelsesskrivter: de 39 Artikler, Ritualet eller Liturgien (Prayer—book) og Homilierne. „Vor hele Kirkebygning er et Revolutionens Værk“, siger han. „Den er paany (nemlig ved Reformationen) opført i skyndsom Hast, og man har, ligesom ved den lange Muur i Athen, i samme indbygget Brudstykker af Fortidens Templer, Statuer, Gravstene og andre Oltidsminder, og det ofte i ganske forkeerte Stillinge; og, da Værket var fuldført, viste det sig, at man havde anbragt saadanne Ting i den Muur, der skulde værne om den nye Kirke, som maatte tjene den Fjende, man vilde udelukke, som Angrebsvaaben. To aldeles modsatte Retninger vare forenede i Kirken, den ene af dem i denne Formular, den anden i hiin, begge sammenlængede ved de samme Forpligtelser, og underkastede de samme Betingelser for theologisk Udvikling og systematisk Anordning, uden at den ene har haft Kraft og Dygtighed til at fortrænge den anden. Og den engelske Kirkes, ja Englands hele Historie har efter denne Tid ikke været Andet, end en Historie om disse to Retninger, der under en tilsyneladende Fred kæmpe med hverandre om Herredømmet. En af dem maa absolut opsluge den anden,

førend den engelske Kirke, ved at blive enig med sig selv, ogsaa kan opnaae en udvortes Eenhed.“

Den Følelse af Utilfredshed med de bestaaende Forhold, som mere og mere udbredte sig blandt Statskirkens Tjenere, havde vakt en dyb Længsel efter at gjenvinde den aandelige Enighed og Eenhed, hvis Velsignelser man saalænge havde savnet. Man meente da, at det vilde være lettest at komme til Enighed med den græske Kirke. Man tænkte nemlig som saa, at, da denne Kirke ikke har nogen Pave, og er bleven ganske uberørt af det 16de Aarhundredes Kampe, og derfor ikke er skilt fra de nye Landskirker, saaledes som den romerske ved den tridentinske Bekjendelse, vilde det være lettere at bevæge den til Indrømmelser, som den romerske ikke kunde indvillige i. Man haabede tillige, at den fortrykte Stilling, hvori den græske Kirke befinder sig, maatte gjøre den de store Fordele indlysende, der vilde fremgaae af dens Forening med den politisk mægtige anglicanske Kirke.

Ogsaa Faber deelte i Begyndelsen disse Forhaabninger, der i alle Tilfælde vare en medvirkende Aarsag til de engelske Biskoppers Interesse for Oprettelsen af det protestantiske Bispedømme i Jerusalem.*) Men

*) Oprettelsen af dette „engelsk-tydske“ Bispedømme i Jerusalem i Aaret 1841 — hvortil den første eller oprindelige Tanke synes at være udgaaet fra Kong Fr. Wilhelm IV. af Preussen — foranledigede Newman, der, som alle katholiserende Anglicanere, betragtede Fastlandets Protestantisme som et Frafald fra den katholske Eenhed, hvilken de meente, at den engelske Kirke ikke havde lidt Skibbrud paa, til i Høikirkens Navn at protestere mod dette Fællelskab med et „hæretisk Kirkesamfund“. Dette Unionsproject fandt altsaa Anklang hos de engelske Biskopper og en kort Tid hos en Deel Puseyiter eller Anglokatholiker — hos de første saavel som hos en stor Deel tydske Protestanter i Haabet om, at en Union mellem Høikirken og den græske Kirke maatte i politisk Henseende danne en imponerende Modvægt mod den romersk-katholske Kirke; hos de sidstnævnte, saavel som hos den for Middelaalderens Romantik sværmende Konge af Preussen og

han blev snart helbredet for sine Illusioner. „I den græske Kirke“, siger han, „er der altfor meget Forfald og aandelig Forstenelse, og altfor megen og velgrundet Mistro til alle udvortes Bevægelser. Vore udadvendte Sympathier maae derfor fornemmelig vende sig mod den latinske Kirke med hvilken vi bør stræbe efter at komme til Enighed; thi der er Intet, som en god Christen for nærværende Tid bør bede Gud inderligere om, end at han atter vil skjænke sin Kirke udvortes Enighed og indre Fred.“ I den engelske Kirke erkjendte Faber blot en „Samling af Diocesankirker, der betjente sig af det samme Ritual, havde en Titularprimas og vare forenede ikke til en kirkelig, men til en politisk Eenhed, for at man desto bekvemmere kan bruge den som Statsmaskine“.

Efter sin Hjemkomst fra Rom overtog Faber det ham overdragne Rectorat i Elton og virkede der med utrættelig Omhu for sin Menigheds aandelige Vel. Men, var det end umiskjendeligt, at hans geistlige Virksomhed havde et katholsk Præg, saa tillod han sig dog ikke at indføre nogen af de blandt Puseyiterne gængse nye Kirkeskikke; han gik ganske sin egen Vei. Om Søndagen forsamlede han sine Sognefolk i Sacristiet og dannede en Forening af unge Mænd, der samlede sig i hans Bolig til fælleds Læsning af religiøse Skrifter og for at deeltage i asketiske Øvelser. En Deel af disse ere siden ogsaa traadte tilbage til den katholske Kirke.

Saaledes hengik nogle Aar, i hvilke han erhvervede sig sin Menigheds inderligste Kjærlighed og Hengivenhed. Da skulde der pludselig indtræde en Forandring i hans Forhold. En Aften besøgte han en Syg for at meddele ham hvad han ansaae for det h. Sacrament, da den Tanke

ligesindede tyske Protestanter — i høitflyvende Forventninger om, at en protestantisk Biskop, der, ved at ordineres af en anglicansk Biskop, (feilagtigt) antoges at være deelagtiggjort i den apostoliske Succession og den formeentlig romersk-katholske Bispevielse, vilde bane Veien for en alle de større Religionssamfund omfattende almindelig Union.

paa eengang overvældede ham med en uimodstaaelig Overbeviisnings hele Magt, at det, som han vilde bringe den Syge, ikke var det sande Sacrament, og at han selv ikke var en virkelig Præst.

Den næste Søndag — det var den 16de November 1845 — besteg han Prækestolen og forkyndte sin Menighed, at han for sidste Gang taledede til dem, og at det, som han hidtil havde præket for dem vel var sandt, men dog ikke den sande Kirkes Røst, til hvilken han nu vilde søge Adgang. Han forlod derefter Prækestolen, afførte sig sin Embedsdragt, lagde den paa Gelænderet foran Choret og begav sig til sin Bolig. Denne Meddelelse vakte stor Bestyrtelse blandt Menigheden og blev Gjenstand for en levende og sørgmodig Discussion. Kirkeforstanderne og de meest ansete Medlemmer af Menigheden begave sig strax derefter til Faber, bade ham indstændigt om at forandre sin Beslutning, og endte med at erklære, at han maatte præke og lære hvadsomhelst han fandt at være godt og gavnligt, naar han blot vilde blive hos dem. Herpaa kunde Faber naturligviis ikke gaae ind, men forlod den følgende Morgen Sognet under sin Menigheds Vesignelsesønsker, for i Selskab med otte eller ni Andre at kjøre til Northampton.

Efter deres Ankomst til denne By begav han sig tilligemed sine Venner til den apostoliske Vicar, Dr. Wareign, som samme Dag — det var den h. Hugo af Lincolns Fest — optog dem i den sande Kirke.

(Fortsættes.)

Sikkerhedsventilen.

En Skuespillerinde, som levede i en stor protestantisk By, havde en lille Datter paa elleve eller tolv Aar. Uagtet Moderen var meget efterladende i Opfyldelsen af hendes egne religiøse Pligter, saa forglemte hun dog ikke, at hun var Katholik, og ønskede, at hendes Barn værdigt maatte feire sin første Communion.

Hun bragte derfor sin Datter til Abbé M. . . ., en af de bedste og meest begavede Præster i Byen, og bad ham om at undervise og forberede hendes Datter til den hellige Handling. Præsten modtog hende saa venligt, at det gjorde et dybt Indtryk paa hende, og de bleve enige om, at Underviisningen faa Dage efter skulde begynde i Moderens Nærværelse.

Nogle Dage efter denne Aftale kom Abbé M. paa Hjemveien fra et Sygebesøg igjennem den Gade, hvor hans lille Elev boede. Han ringede paa Døren, som ikke pleiede at blive aabnet for denne Slags Besøg, og en Pige kom og lukkede op. Præsten nævnede sit Navn og Pigen bad ham træde ind, idet hun tilføiede, at hendes Frue havde befalet hende altid at føre Abbéen ind, saa ofte han kom for at besøge hende.

Pigen havde taget denne Ordre bogstaveligt, og førte Abbé M. ind til Damen, som just sad tilbords med en halv Snes Venner og Veninder, som alle vare Skuespillere og Skuespillerinder, der førte et letsindigt Liv. Den stakkels Abbé blev meget forlegen, og de Andre ikke mindre; han vilde trække sig tilbage og undskyldte sig med Pigens Feiltagelse, men Husets Frue bad ham saa indtrængende om at blive, og tiltalte ham i sit eget og de Tilstedeværendes Navn saa artigt og venligt, at han blev nødsaget til at tage Plads. Den lille Pige sad med tilbords ved Siden af sin Moder, og paa hendes anden Side sad en ung Skuespillerinde, der kunde være to- eller treogtyve Aar gammel.

Abbé M., en Mand med Hjerte og Forstand, var ikke bange for at være sammen med syndige Mennesker. Han indsaae snart, at ved dette Bord, i dette blandede Selskab, kunde han maaskee udrette noget Godt, og at Forsynet havde havt sin Hensigt med at føre ham herhen. Han svarede derfor med høflig Imødekommen paa de Ord, man henvendte til ham, og vandt snart alle de Tilstedeværendes Sympathi.

Han vidste egenlig ikke, hvad han skulde tale om, og begyndte derfor en Samtale med den lille Pige og spurgte hende, om hun ogsaa forberedte sig godt til sin første Communion? „Ja, min Herre; jeg gjør mig megen Umage“, svarede Barnet, „men der sidder en Dame“, tilføjede hun og pegede paa sin Sidemand; „hun vilde gjerne sige Dem Noget, men hun har ikke Mod til det.“ Skuespillerinden rødmede og sagde i sin Forlegenhed, at hun vilde saa gjerne forære Barnet en hvid Kjole til hendes Communiondag.

„Det er jo meget venligt og kjønt af Dem, Frøken“, svarede Abbé'en, „men der er Noget, som vilde være endnu bedre, og det var, at De efterlignede dette gode Barn, og ligesom hun opfyldte Deres religiøse Pligter.“ Den stakkels Skuespillerinde rødmede endnu stærkere. „Det er mig desværre umuligt“, svarede hun; „min Kunst er mit eneste Løvebrød, og den lader sig ikke godt forene med et religiøst Liv. Desuden har jeg aldrig holdt min første Communion, og nu er jeg for gammel dertil.“ — „Man er aldrig for gammel til at vende tilbage til Gud“, svarede Abbé'en venligt, „og i Deres Alder er det ikke umuligt at forlade denne Levevei for at begynde en anden, som er bedre og christeligere.“

„Abbé'en har min Tro Ret“, svarede en af Skuespillerne løende, „De skulde virkelig skrifte!“ Skuespillerinden svarede Intet, og Samtalen blev mere almindelig. Man udspurgte Præsten om Skriftemaalet, om Skuespilleres og Skuespillerinders Stilling ligeoverfor Kirken, man talte livligt, men bestandig med Velvillie.

Da Maaltidet var endt, reiste man sig fra Bordet; Vinduerne i Spisestuen havde Udsigt til en deilig Sø, og en Dampbaad kom just forbi. „See der, mine Herrer“, sagde Abbé M., „her kan jeg ret forklare Dem, hvad Skriftemaalet tjener til og er godt for. Seer De denne Dampbaad? En mægtig Kraft bevæger dens Maskineri og driver den hurtigt fremad. Men denne Kraft er i sig selv en farlig Ting; den vilde hidføre en Explosion, som vilde ødelægge Skibet, naar der ikke var en Sikkerhedsventil. Gjennem denne Ventil udstrømmer den overflødige Damp, og saaledes ere Dampbaaden og de Reisende i Sikkerhed. Paa denne Maade gaaer det os Alle. Ogsaa vi have mægtige Kræfter i os, nemlig vore Lidenskaber, og disse behøve en Ventil, der ligesom skaffer vort beklemte Hjerte Luft; ellers ere vi fortabte. Nuvel, denne Ventil er Skriftemaalet; det er den hellige og rene fortrolige Samtale, som Gud i sin Kjærlighed har anordnet, for at lindre vort Hjerte, for at trøste og rense vor Samvittighed. Derfor seer man langt hyppigere, at Folk miste Forstanden, begaae Selvmord, og i det Hele flere umoralske Handlinger i de protestantiske Lande, hvor der intet Skriftemaal finder Sted, end i de Lande, hvor der skrives.“ Abbé'en begrundede denne Paastand med ligesaa megen Dygtighed som Kløgt, idet han tillige stadfæstede sine Ord med talrige Exempler.

Endelig tog han Afsked med Selskabet, paa hvilket hans Aandrigthed og hans velvillige Holdning havde gjort det bedste Indtryk. Den unge Skuespillerinde fulgte ham til Døren. „Hvorfor følger De ikke Abbé'en til Kirken“, sagde en af Skuespillerne, „saa kunde De jo skrifte strax. Det vilde vist gjøre Dem godt.“ — „Det troer jeg ogsaa“, sagde den unge Dame alvorligt, „og hvad skulde igrunden afholde mig derfra?“ Og hun fulgte nu Præsten lige til den yderste Dør. Da hun var ene med ham, sagde hun grædende: „Ak, min Fader! De har reddet mig! Forsynet har for min Skyld ført Dem til dette Huus. Jeg var fortvivlet og havde til Hensigt at styrte mig i Søen

iaften for at gjøre Ende paa mine Lidelser med mit Liv. For nogle Aftener siden peb man mig ud paa Scenen, og jeg vil ikke mere optræde der. Imorges har jeg faaet at vide, at en ung Mand, som havde lovet mig Ægteskab, har forlovet sig med en Anden; jeg havde intet Tilflugtssted i denne Verden, ingen Ven her paa Jorden; derfor vilde jeg afgive mig. Nu vil jeg skrifte, og helst snarest muligt.“

Præsten søgte at berolige den stakkels Pige, og bestyrkede hende i hendes gode Forsæt. Han føiede nogle christelige Formaninger til hvad han havde sagt i de Andres Paahør, og den unge Pige bestemte en Time, i hvilken hun den næste Dag vilde indfinde sig i Skriftestolen. Takket være en kraftig Villie er hun nu bleven en ivrig Christen. Hun har forladt Theatret, taget sin Venindes lille Pige til sig; de boe nu begge anstændigt i en stor By i Frankrig og fortjene deres Livs Ophold paa en hæderlig Maade. Til alle dem, som læse dette og ei udøve deres christelige Pligter, siger jeg som fordum Herren i sit Evangelium: „Gaaer hen og gjører ligesaa!“

En Protestants Dom om Pius IX. og Forholdene i Italien.

En engelsk Protestant udtaler sig i en fransk Avis paa følgende Maade om Pius IX.:

„I Aaret 1849 blev jeg af Lord Palmerston afsendt til Pius IX. Det engelske Folk havde med inderlig Deeltagelse ledsaget Paven til Gaëta, hvortil han var flygtet fra Rom. England har bevaret den samme Velvillie for ham, som dengang; det er ikke hans Embede som Christi

Statholder, der har erhvervet ham denne Hengivenhed. England anerkjender den jo ikke — men det er Pius IX.' personlige Dyder, som stille ham saa høit. Det var, saa at sige, Dagen efter den første Storm, at jeg havde den Ære at nærme mig Katholikernes geistlige Overhoved. Pius var nylig bleven forgudet af Italienerne og nu maatte han taale de største Ydmygelser. Folket havde tidligere baaret ham i Triumph fra Porta del Popolo til Trajans Torv; det havde fraspændt Hestene og selv trukket Vognen, og — nu maa han flygte i borgerlig Dragt. Aldrig har jeg seet et Ansigt saa tillidsfuldt, som den landflygtige Paves, og ligesaa glad har jeg seet ham i Aaret 1870, da han af St. Petri Arvegods ikke havde mere tilbage end den katholske Troes Nøgler og Vaticanet. Vore Aviser have tidt modtaget Ordet fra Vaticanet med Haan; men igrunnen vide baade England og Rusland meget vel, at dette Sandhedens og den evige Retfærdigheds Ord er det Eneste, som holder de gjensidige Pligter vaagne i Folkenes og Kongernes Samvittighed; baade England og Rusland vide, at denne Røsts Taushed vilde være Dødens Taushed for det menneskelige Samfund. — Da Katholikerne, som i attenhundrede Aar have anerkjendt Paven som ufeilbar Lærer, hørte, at denne Anerkjendelse var en Troessætning, da forbausedes de ikke derover. Denne Troessætning var allerede i deres Hjerte og i deres Forstand; men de glædede sig derover. Paa Hemmelighedernes og det Overnaturliges Omraade kan Troen kun styrke sig ved Troen. Fastsættelsen af Troessætninger er derefter en evig Opportunitets Lov for den katholske Kirke.

Italienerne have bedækket Neapel, Florents, Turin med det italienske Flags Folder; men Neapel, Toscana og selv Piemont tale endnu stedse om en Restauration. Pius IX. veed alt dette saa godt som det italienske Folk; men, medens de Andre i Løndom arbeide paa en ny Omvæltning, saa haaber Pius Tingenes Forbedring kun af Guds Haand.

Han tænker maaskee ikke mere paa, at han selv endnu vil see Seiren; men han troer, at Pavedømmet dog snart vil see den. Han har arvet denne urokkelige Tro efter 200 Paver, hans Forgængere. Er det ikke Katholikernes Tro, at Christus har testamenteret denne hemmelighedsfulde Arv til Sin Kirke, og at Han vil være med den indtil Tidernes Ende?

Hvem har gennemreist Italien i de sidste to Aar og har ikke fundet dets Forhold saaledes, som jeg ovenfor har sagt? Hvem har ikke hørt det romerske Folks Utilfredshed bruse?

Naar den kjære Ypperstepræst, som nu allerede regerer længere end 30 Aar, engang bliver os berøvet ved Døden, saa indtræder der en smertelig Tomhed i Verden. Ingen har mere elsket Menneskeheden end Pius IX. Ingen har mere elsket Rom og Italien. Den evige Stad vil savne Noget, som mange Aar ikke ville bringe tilbage. Stedse vil der være store Lærere og Bekjendere; men vil der gives en mildere Hyrde for Hjorden? Verdens Lys ville endnu oplyse Verden, men saadanne elskelige Straaler ville ikke mere kaste deres Glands over den romerske Mark.

Gud, som tæller Alles Dage, vil forhaabenlig endnu unde ham den Glæde, at see det forjættede Land. Yngre Folk: Cavour, Napoleon III., ere døde. Mægtigere Riger end Italien ere udstykkede. Har man da Ret til at lee, naar Katholiker lydeligt tale om „Guds Politik“. Nuvel! Lad os engang lytte til, hvad Kanonernes Røst forkynder; maaskee kommer der endnu store Tildragelser, som sønderrive den menneskelige Politikens Væv.“

Gud lader sig ikke spotte.

En af Christendommens værste Fjender var uidentvivl Voltaire. Blandt hans mange Gudsbespottelser er ogsaa den, som han udtalte i et til d'Alembert adresseret Brev af 25. Februar 1758: „Om tyve Aar vil den kjære Gud have Friaften.“ Stakkels Daare! Gud synes at have modtaget din Udfordring til Duellen! og Voltaire havde Grund nok til at frygte den 25. Februar 1778. I Begyndelsen af Februar 1778 kom han fra Ferney ved Genfersøen til Paris. Han talte vel allerede 84 Aar; men han røbede endnu en vidunderlig Kraft og Friskhed i sit Ydre. Mere end 8 Dage igjennem saae man ham ene og

ofte vandre tilfods igjennem Paris' Gader. Ja hans Ven, d'Alembert, skrev om ham: „Med fire og firsindstyve Aar havde han endnu hele Ungdommens Ild.“ Saaledes dømte ogsaa Gudsfornægterens Læge, Tronchin, som under 1. Juli 1778 skrev til Voltaires Ven, Kong Frederik II. af Preussen: „Var Voltaire blevet i Ferney, saa havde han kunnet leve endnu i ti Aar.“ Altsaa, menneskelig talt, forelaae der ingen Grund til allerede nu at bestille en Graver for den Ugudelige. Men det skæbnsvangre Datum nærmer sig — den 25. Februar! Og de ti Aar ere henrundne!

Da faaer den gamle Mand paa eengang Blodspytning, men han ændsede det ikke, fordi han aldrig havde havt den før; han syslede derimod med et Sørgespil, som han snart vilde lade opføre. Men den 25. Februar erklærede Lægen, at Ondet var dødbringende. „Hjælp mig“, raabte den Syge. „Det er umuligt; imod Døden gives der intet Middel“, svarede Lægen. De Vantro, som stode omkring Voltaires Leie, udbredte vel det Rygte, at deres Høvding var død med en Philosophs Ro og Hengivelse. Men det forholdt sig ikke saaledes; aldeles paalidelige Kilder forsikre nemlig, at han endte sit Liv i Raseri og Fortvivlelse med det Rædselsraab: „Jeg er forladt af Gud og Mennesker!“ Man hørte, hvorledes han i Marterangst snart paakaldte Gud, og snart igjen spottede ham. Snart raabte han under Taarer, og snart igjen i Raseri: „Jesus Christus! Jesus Christus!“ Richelieu, som overværede det gruppvækkende Skuespil, flygtede derfra med de Ord: „I Sandhed, det er for stærkt; det kan man ikke see paa!“ Den Døende væltede sig paa sit Leie, flængede sit Ansigt med sine Negle og raabte paa Præsten Gautier; men de Herrer Philosopher sørgede for, at denne ikke blev hentet. Blodet kom stærkere og stærkere frem af Munden, og med Blodet kom Fortvivlelsen over den arme Synder, som ved sin Trællefrygt og sit Hovmod blev forhindret i at omvende sig. Det sidste Øieblik nærmede sig. „Satan er der, han tager fat i mig! Jeg seer ham! jeg seer Helvede! Skjuler det for mig!“ Saaledes rasede den Ulykkelige. Med et Skrig, fuldt af Angst og Rædsel døde han, medens Blodet væltede frem af Næse og Mund. — Det var den 25. Februar 1778, at ikke Gud, men Voltaire fik Friaften — eller i det mindste Fritagelse for at skrive ugudelige Vittigheder imod Religionen.

Kjærlighedens Seir.

Det var næsten allerede blevet Midnat, da Pastor T. endnu var beskæftiget med at skrive i sin eensomme Stue. Et af ham adresseret Brev, en tildeels udfyldt Postanviisning laae paa Bordet, og den ærværdige Olding fremtog nogle Pengeruller af en Skuffe og begyndte at tælle dem, da paa eengang en fremmed Haand greb efter Pengene. En ung kraftig Mand stod foran ham. „Rør Dem ikke af Stedet, giv ingen Lyd fra Dem! eller jeg slaaer Dem til Jorden med denne Knortestok“, sagde den Fremmede med dæmpet Røst, idet hans Haand gjorde en truende Bevægelse med Stokken. „De berøver ikke mig, men en fattig Enke disse Penge“, sagde Præsten sagte. Røveren betragtede Brevet. Skyndsomt tog han det fra Bordet, brækkede Seglet og læste med synlig tiltagende Ophidselse; derpaa raabte han, medens Taarer fyldte hans Øine: „Jeg elendige Menneske! De har optaget min syge Moder under hendes Besøg af dette Valfartsted i Deres gjæstfrie Huus, De har pleiet hende og rigelig understøttet hende. Og nu er De ifærd med at tilsende hende ny Understøttelse og love hende at ville fortsætte Deres fromme Bønner for hendes forvorpne Søn; og denne forvorpne Søn vilde plyndre Dem, ja i det yderste Tilfælde myrde Dem! Men de til Velgjørenhed bestemte Penge skulle ikke blive til Blodpenge for mig. Nylig løsladt fra Tugthuset har jeg i denne kolde Vintertid i to Dage vanket omkring uden at finde Arbeide og Brød. Saaledes drev Hunger og Elendighed mig til nye forbryderiske Foretagender.“ Den Fremmede vilde bortfjerne sig. „Hvorhen, Ulykkelige?“ raabte Sognepræsten bestyrtet; „De maa ikke forlade mit Huus, uden først at have styrket Dem med Spise og Drikke og Nattero.“ Da sank Røveren ned for Sjølehyrdens Fødder og raabte: „En saadan Kjærlighed til en Misdæder, som vilde tilføie Dem Ondt! Ærværdige Herre! vederkvæg mig ikke blot med Spise og Drikke. men forund mig ogsaa et angerfuldt Skriftemaals Husvælselse for at jeg med Guds naadige Bistand maa forbedre mig!“ Den paafølgende Dag tilføiede Sognepræsten følgende Efterskrift til det brækkede Brev: „Idag har Deres Søn med stor Andagt og Inderlighed modtaget Bodens og Alterets hellige Sacramenter i min Sognekirke. Jeg har fæstet ham som Karl i min Tjeneste. Lad os flittigt bede, at han fremdeles maa forblive paa den gode Vei.“

Elisabeth-Foreningen

holder sit sædvanlige Møde Søndagen den 29de Juli, Efterm. Kl. 4.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 29. Juli. 10. Søndag efter Pintse. (Olaf, Konge af Norge.) — 50. M. Martha, Jomfru. 31. Ti. Ignatius, Bekj. og Ordensstifter. 1. August. O. Petri Lænkefest. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Messe for Ansgariusforeningen. 2. To. Alphons af Liguori, Biskop, Kirkelærer og Ordensstifter. 3. F. Opdagelse af den h. Stephanus' Reliquier. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerter; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Broderskabsandagt. 4. L. Dominicus, Bekj. og Ordensstifter.

Søndagen den 5. August. 11. Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 6 $\frac{1}{2}$ offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.
 Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.
-

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 31. Søndagen den 5te August. 1877.

Indhold: Frederick William Faber. Pastor Atger og Skriftemaalet.
Kirkelige Efterretninger: Rom, Kjøbenhavn.

Frederick William Faber.

(Fortsat fra Nr. 30.)

Nogen Tid efter gjorde Faber i et Brev til en Høi-
kirken endnu tilhørende ligesindet Ven Rede for Motiverne
til sin Conversion, og han gjør dette saaledes, at han viser
det Uholdbare i de Grunde, hvormed hans Ven meente
at kunne forsvare sin Forbliven i denne Kirke. Han
siger herom:

„Jeg har forladt Statskirken, fordi jeg havde den
moralske Overbeviisning, at jeg, ved at forblive i den,
satte min Frelse paa Spil, og jeg vil her bevise, at De
som Medlem af Høikirken nødvendig maa være hildet i
Tvivl og Uvished om det Ene Fornødne, og at det
maa ansees for Ulydighed mod Guds Kald, i Henhold til
de af Dem anførte Grunde, fremdeles at forblive i Deres
nærværende Stilling.

„Deres øvrige Beskæftigelser, tilstaaer jeg gjerne,
unde Dem ikke Tid til at studere Kirkefædrenes Skrivter

og fordybe Dem i kirkehistoriske Værker. Men det kommer heller ikke an herpaa; thi det, hvorom Alt gjælder, er Deres Sjæls Frelse, for hvilken Jesus har udøst sit dyrebare Blod, som om der ikke var nogen anden Sjæl til i hele Verden. For Dem har han grundet sin Kirke og udstyret den med alle sine Naadeskatte og Fortjenester. Der staae Dem nu to Veie aabne. Da De hverken har Tid eller Leilighed til at blive Theolog, har De ingen anden Udvei, end at anerkjende en Autoritet i Deres Kirke, for hvilken De i ærbødig Taushed maa bøie Dem; eller ogsaa maa De prøve Deres Stilling under Bøn til Gud og med Bistand af de Aandens Gaver, Han forunder Dem. Bliver da Resultatet af denne Prøvelse en nedtrykkende Tvivl og en ængstelig Ahnelse om, at der mulig kan være Fare for Deres Frelse, da bør De handle som en Mand, hvem intet Andet end dette (Sjælens Frelse) ligger paa Hjerte, og underkaste Dem den katholske Kirke, om hvis Magt til at frelse Deres Sjæl De allerede er overbeviist.

„Finder De denne Stilling af Spørgsmaalet at være umoralsk? Den vil maaskee forekomme strenge Controversister¹⁾ at være mindre logisk, men det maa hverken gjøre Dem eller mig Bryderi. De vil jo frelse Deres Sjæl, og jeg vilde gjerne see Dem deelagtiggjort i den aandelige Fred og Lykke, som Gud, tiltrods for min Uværdighed, har skjænket mig, ved at indføre mig i den sande Faaresti. Det første af hine to Alternativer staaer Dem efter Deres egen Tilstaaelse ikke mere aabent. De benægter nemlig, at nogetsomhelst Individ, han være Primas eller Biskop, ja at selv det hele protestantiske Episkopat tilsammen har Ret til at fordre, at man skal høre dem. Endnu mere — De gjør ikke blot Autoriteten tvivlsom; De nægter endog, at nogen af disse

¹⁾ D. e. Theologer, der især drøfte de Stridspunkter, der skille de forskjellige christelige Bekjendelser fra hverandre.

Magter har Ret til at fortolke „the Prayer-book“¹⁾, uagtet De dog omtaler den som noget høist ufuldkomment. I flere meget vigtige Punkter finder De den mindre katholsk, end den burde være, og i nogle andre ikke mindre vigtige vil De have den betragtet som et simpelt Forsøg! Det forstaaer sig selv, at det ikke er min Sag at drøfte Sandheden eller Falskheden af disse Sætninger; det er jo Dem, som opstiller dem; og, hvor megen eller hvor liden Værd de end have, saa bevise de klart, at det Individ, der hævder dem, ikke tilkjender Protestantismen nogen dogmatisk Autoritet, som han vilde bøie sig for, dersom den muligt skulde komme i Strid med hans egne Meninger som Medlem af Høikirken. Saaledes bliver efter Deres egen Tilstaaelse kun den anden Udvei tilbage — at prøve Deres indre Tilstand ved Hjælp af Bønnen og Aandens Naadegaver. Fører nu denne Prøvelse Dem ind i ængstende Tvivl, saa bør De heri see en alvorlig Opfordring til, fremfor Alt at tragte efter at frelse Deres Sjæl.“

Faber prøver nu alle de Grunde, som hans Ven har forebragt til Gunst for Høikirken — at de anglicanske Theologer for en stor Deel selv ere Skyld i dens nærværende kritiske Stilling; at denne er en af Gud tilskikket Prøvelse; at Høikirken har frembragt Mænd med store Fortjenester, der ere et Underpant paa dens Katholicitet o. s. v. Paa Grund af disse kritiske Undersøgelser Omfang kunne vi her kun meddele enkelte Steder af samme.

„Skulde Deres Uvillie mod at blive Katholik“, skriver han, „ikke for en væsenlig Deel knytte sig til Haabet om tilkommende politiske Forandringer, som ventes at skulle afhjælpe de nærværende sociale Onder? Det vilde ikke falde mig vanskeligt at bevise, at ethvert Haab om at forbedre de Fattiges Kaar, om at frigjøre Nationen for dens nedværdigende Egoisme og Havesyge, saavel som om

¹⁾ Bønnebogen, der indeholder den engelske Kirkes liturgiske Forskrifter.

at overvinde dens stedse mere om sig gribende Vantro, er en ganske ubegribelig Illusion. Anglicanismen mangler alle Midler til at bevirke disse Reformer, og det er ene den, som er Aarsag til, at vor Storhed mere og mere er kommet i Forfald.

„England har langt mere Trang til Hellige end til Statsmænd; og hvorledes skulde et Samfund, i hvilket man ikke kan øve Lydighed, kunne frembringe Hellige? Hvor jammerligt staaer det dog til med et Samfund, som ikke har Samfund med Nogen! Det har ikke Samfund med de Hellige, hvem det ligesaa lidt kan paakalde, hvis Religion og Lære det ligesaa lidt kan ære, bevidne og forkynde, som det har Magt til at canonisere dem, beskrive deres Levnet, og sætte Ordet „hellig“ foran deres Navn, uden at blive fordømt af Fleertallet af sine Medlemmer! Det har intet Samfund enten med den katholske Christenhed, fra hvilken det jo har skilt sig, eller med de schismatiske Grækere, der banlyse dets Troessætninger og Medlemmer, heller ikke med sin Søsterkirke i Skotland, eller med sin Datterkirke i America, der forkaster det Athanasianske Symbolum, eller med sine protestantiske Brødre i Berlin, Kjøbenhavn og Hamborg.

„Den Maade, hvorpaa jeg omtaler den anglicanske Kirke, vil udentvivl give Dem en ny Grund til at forblive i Deres Stilling. Jeg tænker mig nemlig, at De maaskee vil sige, at den hele Maade, hvorpaa de til den romerske Kirke Omvendte i vor Tid optræde, saavel som den Tone, hvori de tale, i høi Grad mishager Dem. Hertil maa jeg imidlertid bemærke, at De ligesaa lidt finder Behag i de gamle Katholikers¹⁾ Holdning og Adfærd. Hvad disse angaaer, kunde jeg ret ønske, at De engang — ved som Katholik at færdes iblandt dem — maatte lære de Fordele at kjende og nyde de Behageligheder, som et nærmere Forhold til dem medfører. Men det kan dog aldrig

¹⁾ D. e. de fra deres Fødsel af katholske Englændere.

være Deres Mening, at De vil fordømme Mænd, som De efter Deres egen Tilstaaelse før Deres Omvendelse ærede og agtede! Naar De nu beklager Dem over „Convertiternes oprørende Immoralitet“, da spørger jeg: Hvori bestaaer denne? De besværer Dem over, at de søge at bevæge Personer, der staae udenfor den romerske Kirke, til at indtræde i den.“ Men denne Anklage træffer ikke mindre de gamle Katholiker, og den falder jo tilbage paa Kirken selv; thi vi gjøre jo kun mod Andre, hvad Kirken først har gjort mod os! . . .

„Jeg veed godt, at vi befinde os i en vanskelig Stilling. Man bebrejder Nogle iblandt os, at de for tidligt have forladt Statskirken, Andre, at de ere blevne for længe i den, eller paa anden Maade have forfeilet den rette Vei o. s. v. Men blive ikke selv Mange af dem, der ikke tænke paa nogensinde at forlade den anglicanske Kirke, netop derfor beskyldte for Immoralitet og Mangel paa Loyalitet? Jeg spørger her: Er det ikke Deres Pligt, at gjøre Deres Brødre, med hvem De har kirkeligt Samfund, Regnskab for, at De har vovet at besvare et Dem i denne Anledning gjort Spørgsmaal derhen, at man godt kan vedblive at være Anglicaner, uagtet man troer Alt hvad Tridentinerconciliet lærer, skjøndt dog selve Conciliet er en factisk Anerkjendelse af Pavens Supremati? Dette Svar gav for ikke lang Tid siden en høitstillet Geistlig en Universitetslærer, der ytrede Længsel efter at vende tilbage til den gamle Kirke. De vil saaledes hverken i de gamle eller de nyomvendte Katholikers Adfærd — en Adfærd, der staaer i den fuldstændigste Overensstemmelse med deres Kirkes Anviisninger — finde en gyldig Bevæggrund til at vedblive at være Medlem af den engelske Høikirke!

„De beraaber Dem endvidere til Deres yderligere Forsvar paa det nye Liv i Englands Kirke. Det nye Liv! Fordømmer De ikke hermed hele den gamle Tilstand, som det store Fleertal af Englændere holde fast

ved? Det evangeliske Parti¹⁾ har nu i 70 Aar arbeidet med Iver og Energi. Alle dets Anstrængelser have alt-saa været frugtesløse, medens De lægger stor Vægt paa den nye Bevægelse i vor Kirke som Livet i Englands Kirke! . . . Hvilken Retning har nu dette saakaldte puseyitiske Liv taget? Alle andre Fractioner af Deres Samfund svare, at det har vendt sig mod Rom — mod Rom! saaledes hører man ogsaa alle Dissidenter²⁾ raabe. Siig mig nu: Er dette en naturlig Tendents, eller en excentrisk Vildfarelse? De vil have Ondt ved at bevise det Sidste . . .“

Hertil knytter Faber nogle Bemærkninger om den Lydighedens Vei, som de Hellige have fulgt (i Mod-sætning til al egensindig Vedhængenhed ved et bestemt theologisk System, saaledes som dette documenterer sig i Hæresierne), saavel som -- om de anglicanske Vielser. „De er i Tvivl“, siger han, „om Deres Stilling. Ganske naturligt maa det første Spørgsmaal, der paa-trænger sig et Menneske, som føler Længsel efter at træde i Helliges Fodspor, være det: Er jeg vis paa at have Præster? Har jeg Sikkerhed for, at de have Fuldmagt til at meddele mig Absolution? Er jeg istand til at fyldestgjøre Religionens ophøiede Forskrifter med fast Tro, uden vedvarende Adspredelse og foruroligende Tvivl? Er jeg sikker herpaa? Og, hvis ikke, har jeg da, naar jeg troer paa en synlig Kirke, Ret til at forblive i Uvished om dette vigtige Punkt? . . . De paa-staaer, at Kirken aldrig har afgjort dette Spørgsmaal, og at Paven ikke har afgivet nogen dogmatisk Erklæring, hvilken De er forpligtet til at underkaste Dem! Her maa jeg dog spørge Dem, om De handler loyalt mod det anglicanske Samfund, hvis De forbliver i det med den forudfattede Beslutning, at underkaste Dem et paveligt

1) Det Parti i Høikirken, der tyder dens symbolske Bøger overens-stemmende med Fastlandets Protestantisme

2) D. e. alle de fra Statskirken adskilte Secter.

Decret om Deres Geistliges Ordination? Og dernæst — har Rom ikke udtrykkelig løst Spørgsmaalet om de anglicanske Vielser dermed, at det meddeler Confirmationen og Ordinationen uden Betingelser? Dette har saamegen desto større Betydning, som Kirken i Modsætning hertil døber alle i protestantiske Religionssamfund fødte Convertiter betingelsesviis¹⁾ uden alle Cæremonier og med saa lidt Høitidelighed som muligt, for derved at tilkjendegive sin Frygt for et Sacrilegium og godtgjøre, at den her handler overensstemmende med den Klogskab, som Kjærligheden kræver. Jeg kunde anføre en Mængde theologiske Grunde, der tale afgjort mod Gyldigheden af de anglicanske Vielser; men jeg overlader dette til dem, der specielt beskæftige sig med Drøftelsen af dette Spørgsmaal.²⁾

¹⁾ fordi de mulig kunne være døbte gyldigt (d. e. med den katolske Kirkes Daab).

²⁾ Vi bemærke herom blot, at det ved nyere kirkehistoriske Forskninger er godtgjort, at, om end enkelte af Høikirkens første Bispevielser ere foretagne af en enkelt apostaseret Biskop, saa bleve de øvrige foretagne af apostaserede Præster. Men ligesom Henrik VIII., der løsrev den engelske Kirke fra den katolske Eenhed, meente at afværge eller skjule Udseendet af et Schisma ved i sit af sex Artikler bestaaende Statut paa det strengeste at forbyde enhver Afgang fra den katolske Kirkes Lære og sætte Dødsstraf paa alt kirkeligt Samkvem med og Efterligning af de tyske og schweitzeriske Protestanter i Henseende til Forkastelsen af Messen og Fornægtelsen af Troen paa Forvandlingen: saaledes lagde denne „Reformator“ ikke mindre Vægt paa Bibeholdelsen af den katolske Bispeværdighed, ved at lade sine nye Biskopper vie efter katolsk Ritus. Men det følger af sig selv, d. e. af et virkeligt Sacraments Begreb, samt af den Idee, der ligger til Grund for den biskoppelige eller apostoliske Succession, at denne Omstændighed er uden al praktisk Betydning. Ligesaa lidt nemlig som en fra Kirken frafalden og af den excommuniceret Biskop længer er en berettiget Indehaver af de ham af Kirken overdragne Fuldmagter, ligesaa lidt kan det apostoliske Episkopat forplantes derved, at excommunicerede Schismatikere betjene sig af det katolske Rituals Forskrifter og Formularer.

„Hvad Dem selv angaaer, da har De jo efter Deres egen Tilstaaelse ikke Skygge af Tvivl med Hensyn til vor biskoppelige Rækkefølge, vor Ordination og vore Sacramenter, medens De med Hensyn til Deres Troesfællers Forestillinger om disse Ting befnder Dem i Tvivl og Uro. Alene denne Omstændighed burde være nok til at bestemme Dem til Underkastelse under Kirken. Med eet Ord: Enten maa De vende tilbage til den vulgære ¹⁾ Protestantisme, hvis Grændser De jo forlængst har overskredet, eller gaae videre fremad og slutte Dem til den romerske Kirke. Bliver De i Deres nærværende Stilling, saa handler De ikke ærligt mod Deres Samvittighed og det Religionssamfund, som De endnu tilhører. De er kommen til et Punkt, hvor Veien deler sig: Et Skridt videre kan bringe Dem den sidste Naade. Nedkalder De da Næstens Blod over Deres Hoved, — med andre Ord: formaaer De ved Deres Aands Overlegenhed at overvinde alle hans Tvivl, fordi De mener at have frigjort Dem selv for alle Tvivl, saa vil denne Holdning sandsynligviis medføre, at Naaden for stedse unddrager Dem sin Bistand!“

Efterat Faber saaledes har gennemgaaet Alt hvad der kunde tjene til at hjælpe hans Ven ud over hans Betæneligheder, ender han med følgende Ord: „Jeg maa nu slutte, og De vil maaskee sige, at det Hele blot er et argumentum ad hominem.“ ²⁾ Dette er forsaavidt sandt, som jeg her ikke vidste at gjøre noget bedre. Det er mig nemlig en Fornødenhed at see Dem katholsk, fordi Deres Sjæl i dens nærværende Situation er udsat for en stor Fare, fordi jeg tillige frygter for, at De, ved at blive

¹⁾ D. e. simple el. almindelige. Den engelske Høikirke har altid betragtet Fastlandets Protestantisme med Ringægt, fordi den anseer sig selv for at være en med den romerske og græske Kirke ligeberettiget Form af den oprindelige Christendom.

²⁾ D. e. en Beviisførelse, der ikke gjør Fordring paa objectiv Gyldighed, men væsenlig tager Hensyn til de paagjældende Personers nandelige Eiendommelighed.

tilbage, vil gjøre Dem skyldig i en Forsyndelse, der vil give Forargelse, og endelig fordi saavel Deres egne, som mange Andres ædleste Sympathier og inderligste Ønsker ikke ville blive tilfredsstillede. Det er mig en aandelig Fornødenhed at see Dem som Medlem af den Kirke, i hvis Navn De er bleven døbt, at see Dem gjenforenet med den Jesu Christi Hjerd, af hvilken De udtraadte dengang, da Brugen af Deres Fornuft forledte Dem til aabenbart schismatiske Handlinger; det er mig en Fornødenhed at see Dem gjenoptaget i Deres brave Forfædres Kirke, hvor Bøn og Offer under gjensidig Bistand forener Alle til Eet, og ikke længere see Dem der, hvor en kold Afsondring fjerner Dem fra de Høedengangne — i denne indbildte Kirke, hvor man har excommuniceret de Døde, og hvor man roser sig af at have gjort det!

„Jeg ønsker dette af mit ganske Hjerte, og derfor skriver jeg saaledes som jeg gjør. Tillad mig endnu den Bemærkning, at, naar jeg finder Deres Grunde mindre vægtige ved at prøve dem i deres Enkeltheder, saa finder jeg det Samme at være Tilfældet, naar jeg betragter dem i deres Heelhed, eftersom de aabenbaart indbyrdes modsig og ophæve hverandre. De vil bevise, at alle den katholske Kirkes Kjendemærker kunne undergaae en fuldstændig Formørkelse, saaledes at Kirken snart bliver synlig, snart usynlig; De vil erstatte den katholske Kirkes uforandrede Liv med de forunderlige Tilløb til en paany vaagnende Iver, hvormed Anglicanismen fra Tid til Tid har søgt at sikre sin Magt og forlænge sit Liv. Men Deres Bevæggrunde bære paa den ene Side Præg af en Dem selv ubevidst Stolthed, medens de paa den anden Side forlede Dem til at slaae Dem til Ro med Andres indre Erfaringer, uagtet De dog, for at være sikker i Deres Sag, selv maatte have gjort disse Erfaringer; thi De vilde da erkjende det Færlige i Deres Stilling, og kunde saaledes faae Lykke til at forlade den. De kan ikke vente en klar Indsigt i alt dette, saalænge De befinder Dem udenfor Jesu Christi Faaresti; men De maa

dog kunne see Nok, for at blive istand til at erkjende, at Deres Stilling frembyder store Vanskeligheder, og jeg kunde tilføie: ligesaa store Færer som Vanskeligheder. De vil udentvivel sige, at jeg skriver som en Renegat; men tænk her ikke paa mig, kjære Ven! Tænk ene paa, hvad jeg har sagt! Overvei, om mine Ord dog ikke skulde indeholde nogen Sandhed; thi at ene Kjærlighed til Dem har indgivet mig dem, det veed jeg med Vished. Jeg har i al Oprigtighed sagt Dem, hvorfor jeg har afsvoret Protestantismen, og jeg forstaaer godt, at dette ikke kunde andet end støde Dem. Jeg vil iøvrigt her hverken tale om den Fred eller om den Lykke og indre Ro, som Enhver, der har befundet sig i Deres Stilling føler, efter at have fundet Hvile i Sandheden. Men i Alt hvad De har anført, seer jeg fire sig stedse gjentagende Kjendemerker, der ere fælleds for Dem og Alle, der plages af den samme Tvivel, som De lider under, nemlig: 1. en skjult, forfintet og ufordragelig Stolthed, der i alle Retninger behersker Deres Omdømme, uden at De ahner det; 2. en sygelig puritansk Mysticisme, hvori Deres hele System daglig fortaber sig mere og mere; 3. en Hang til at forjage den eenfoldige, angerfulde og ydmyge Bekymring for Sjælens Frelse og hengive sig til taagede Forventninger om det, som Fremtiden mulig vil bringe, og endelig: 4. en fortrædelig Modstand mod Alt, hvad den nærværende Tilstand kræver, en Modstand, som skjuler sig under en ydmyg Resignations Kaabe og fordrer Sympathier med de jammerlige Klager, der have deres Grund i den utaknemmeligste Egensindighed. Alt hvad De forsvarer Dem med, synes mig directe at knytte sig til det ene eller det andet af disse Kjendemerker, og det kan jo ikke være anderledes med alle dem, som endnu ikke have eller kunne have Troen. De ere ikke Katholik, og Deres Tro er kun det, hvorom den h. Ambrosius siger: „Du troer hvad Du antager for nyttigt og passende for Dig at troe, men Du troer ikke hvad der er Gud

værdigt at troe.“¹⁾ Hvor længe vil det staae saaledes til med Dem og Deres Parti?

(Sluttes.)

Pastor Atger og Skriftemaalet.

I Juni 1858 saaæ jeg ved forskjellige Leiligheder i Paris en høist agtværdig Mand ved Navn Frants Atger, som dengang var 45 Aar gammel, i 25 Aar havde været protestantisk Geistlig og dengang var ansat i Pont de Montvert i Cevennerne. Han var en dannet og redelig tænkende og paa sin Viis oprigtig from Mand. Hans protestantiske Colleger havde alt længe opholdt sig over hans Forkjærlighed for katholske Institutioner og kaldte ham spotviis for „Domcapitularen“.

Denne Mand havde baade skriftligt og mundtligt meddeelt mig sine religiøse Tvivl og Betæneligheder. De protestantiske Sectors indbyrdes Tvedragt, deres Vilkaarlighed og Uenighed i Henseende til Læren var bestandig bleven ham modbydeligere og havde vakt saa stærk Tvivl hos ham om Protestantismens Sandhed og Guddommelighed, at han tilsidst kom til Erkjendelse af den eneste Vei, ad hvilken den uforanderlige Sandhed fører de Sjæle, der elske den, til det evige Liv. „Det er en afgjort Sag“, sagde han ved sin Afreise til mig: „jeg bliver Katholik; jeg har nu blot at bringe mine Familieanliggender i Orden; derpaa kommer jeg igjen tilligemed begge mine Sønner og min kjære Hustru, saafremt hun — hvad jeg dog haaber — vil følge mig.“ Men han kom ikke igjen. Hans Embedspligter i For-

¹⁾ Credis quod tibi prodesse præsumis; non credis quod Deo dignum est.

bindelse med en Sygdom, der kort efter angreb ham, holdt ham tilbage i Bjergene, hvor Døden nogle Maaneder efter bortrev ham. Omendskjøndt hans Venner og Bekjendte paa alle mulige Maader søgte at bringe ham bort fra sit Forehavende og indtil hans sidste Øieblikke forfulgte ham med deres paatrængende Plagerier, udførte han dog tilsidst sin Beslutning; han skriftede paa sit Dødsleie for Sognepræsten i Pont de Montvert, afsvor sine calvinistiske Vildfarelser og fremstillede sig saaledes i den himmelske Bryllupsdragt for Kirkens evige Brudgoms Domstol.

Da jeg engang under hans Ophold hos mig samtalede med ham om religiøse Gjenstande, fortalte han mig to Begivenheder, som han selv havde oplevet, og som ikke havde bidraget lidet til at overbevise ham om Skriftemaalets Fortræffelighed.

„For nogle Aar siden“, begyndte han, „reed jeg til en lille By, hvor jeg skulde prædike. Bag ved mig havde jeg en lille Vadsæk fastspændt til Sadlen, der foruden forskellige Effecter indeholdt et Beløb af lidt over 700 Fr. En behændig Tyv overskar Vadsækkens Remme og stjal Pengene, uden at jeg mærkede det mindste dertil; jeg vidste hverken hvor, eller hvorledes det var gaaet til. I min piinlige Forlegenhed opkom pludselig en besynderlig Tanke i mig: Den Egn — sagde jeg ved mig selv — gjennem hvilken jeg er kommen, er overveiende befolket af Katholiker; er Tyven nu katholsk, saa vil han rimeligviis engang skrifte, og saa kommer jeg maaskee ad denne Vei engang til mine Penge. Ihvorvel jeg ofte selv maatte lee over dette Haab, saa kom jeg dog stedse paany til at tænke derpaa. Det hændte sig da en skjøn Dag — det var et Par Uger efter Paasketiden — at jeg blev overrasket med et Brev fra en Præst i den Egn, hvor jeg var bleven bestjaalet, der til min store Glæde meddeelte mig, at jeg vilde faae den mig frastjaalne Sum udbetalt ved ham. „Jeg har faaet det Hverv“, skrev han, „at betåle Dem denne Gjæld.“

En anden Gang blev jeg bestjaalet i en anden By, hvis Beboere alle vare Protestanter; jeg havde her mistet 430 Fr. „De ere haabløst tabte“, sagde jeg til min Kone; „der er slet ingen Katholiker i denne Eng; og ganske rigtigt — jeg fik aldrig mine Penge tilbage.“

Disse to interessante Begivenheder har jeg i alle deres Enkeltheder selv hørt af Pastor Atgers egen Mund.

De bevise, at — hvad end Hæretikerne og de Vantro sige om den katholske Kirke, og hvor meget de end rive ned paa Alt hvad der er katholsk — saa er der dog ogsaa Adskilligt, som Ingen vil nægte, er godt, f. Ex., at i Tilfælde som de her omtalte, Protestanter, ja endog protestantiske Geistlige kunne have Nytte af Skriftemaalet.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Nogle Advocater havde i „Unità cattolica“ opfordret deres Standsfæller til at tage Deel i den h. Faders Bispejubilæum. Opfordringen fulgtes med ualmindelig Glæde. Flere Hundrede Advocater, og blandt dem de meest fremragende Retslærde i Italien, bekjendtgjorde i Aviserne, at de ikke blot vilde vise sig som sande Katholiker i Ord og Gjerning, men at de ogsaa fra nu af vilde kalde sig „den h. Petrus' Advocater“, hvis Livsopgave det skulde være, ikke blot at anerkjende Pavens Autoritet, fordi Christi utvetydige og uomtvistelige Ord hos Matth. 16, 18 fordrer dette af enhver døbt Christen, men ogsaa at forsvare Kirkens Rettigheder og Lære, og holde sig paa det Nøieste alle Kirkens Bud og Forskrifter, isærdeleshed i Retssager, efterrettelige. Alle disse Advocater rettede en Skrivelse til „Unità cattolica“ med Opgivelse

af deres Navne, Opholdsted og Titel og med Bøn om at offentliggjøre den. Ja, de have i den Grad friggjort sig for Menneskefrygt, at de lade trykke paa deres Visitkort deres nye Titel: „Advocat af den h. Petrus“. Advocat Joseph Lorenzini, en meget lærd Mand, skriver i sin Tilslutningsskrivelse: „Den Hengivenhed, Ærefrygt og Kjærlighed, som jeg nærer for den h. Petri Lærestol og den h. Petrus' nuværende beundringsværdige Efterfølger, Pius IX., og haaber at bevare indtil mit sidste Suk, gjør, at jeg overvinder enhver Frygt og træder op i Offenligheden for at erklære mig for „den h. Petrus' Advocat“, og det er med stor Glæde, at jeg tiltræder de andre „Advocater af den h. Petrus“ Erklæringer.

— I Consistoriet af 25de Juni bleve Cardinalhattene overrakte de tre nylig udnævnte Cardinaler, og tillige bleve Udnævnelserne af Domherre Schuster af Gran til Biskop af Kaschau, og Forflyttelsen af Biskop Kovacz af Fünfkirchen til Vezprim og af Biskop Dulaszey af Stuhlweissenburg til Fünfkirchen publicerede. Endnu samme Dag afrejste Cardinalerne Kutschker og Mihalovic til deres Ærke-diocesser.

Kjøbenhavn. Omsorgen for fattige, forladte Børn er en Kjærlighedsgjerning, som vor Frelser især har anbefalet sine Disciple; og det er derfor glædeligt at see, hvor meget der allerede i denne Henseende er skeet i vore katholske Menigheder hertilands fra forskjellige Sider. Vore fortræffelige St. Josephssøstre have aabnet deres Huse, for at byde mange af disse Smaabørn et kjærligt og velsignet Hjem. I Elisabeth- og Maria-Foreningerne have vore ærede Damer allerede i mange Aar udfoldet en kraftig Virksomhed til Gavn for talrige trængende Børn. Vore katholske Mænd havde derimod hidindtil ingen Leilighed til personlig og directe at tage Deel i denne Kjærlighedsgjerning, men kunde kun deeltage deri, idet de ved deres Bidrag støttede Damernes Virksomhed. Det glæder os derfor meget, at der fra nu af ogsaa vil bydes dem Leilighed dertil, idet Medlemmerne af Vincentsforeningens herværende Conferents have besluttet at udvide deres Virksomhed ogsaa i denne Henseende, og, forsaavidt deres Midler tillade det, komme vore trængende Børn til Hjælp, saaledes som denne Forening ogsaa andetsteds pleier at gjøre. Det er jo vore ærede Læsere bekjendt, at Vincentsforeningen efter sin væsentlige Indretning ikke blot skal yde de Trængende

en materiel Understøttelse, men at dens Medlemmer ved personlig at overbringe de materielle Gaver tillige skulle bestræbe sig for at gavne de Trængende ved deres moralske Indflydelse. I Medfør heraf er det Foreningens Hensigt at tage sig af trængende Børn paa 5—6 Aar saaledes, at de enkelte Medlemmer af Foreningen bære Omsorg for de enkelte Børn, for ved dette specielle Tilsyn desto sikrere at fremme deres christelige Opdragelse. Ogsaa senere, naar Børnene have forladt Skolen, agter Foreningen at fortsætte denne Kjærlighedsgjerning; den vil søge at faae dem anbragte hos christelige Haandværkere, og have Tilsyn med dem, og, naar de drage udenlands, anbefale dem til de forskjællige Conferentser af Vincentsforeningen, som findes i næsten alle større Byer. Men for at kunne naae dette Maal, vil det naturligvis være nødvendigt, at Vincentsforeningen bliver understøttet; den har derfor besluttet at anmode velvillige Sjæle om et maanedligt Bidrag af 25 Øre i det Mindste, som enten ugenlig eller maanedsviis, alt eftersom de Bidragydende bestemme det, skulle afhentes af Foreningens Medlemmer.

Idet vi derfor tillade os at anbefale vore ærede Læsere denne ædle og ægte christelige Gjerning, ere vi saa langt fra at frygte for, at denne Virksomhed skulde skade de øvrige Foreninger, som hidtil have virket til stor Velsignelse, at vi tvertimod haabe, at de ville styrke og støtte hverandre, og indbyrdes forenede i Kjærlighed ville arbejde for deres fælleds Maal og Opgave, som Herren anbefaler os med de Ord: „Hvo som annammer et saadant Barn i mit Navn, annammer mig.“ Matth. 18, 5.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 5. August. 11. Søndag efter Pintse. — 6. M. Christi Forklarelse. 7. Ti. Cajetan, Bekj. 8. O. Cyriacus, Largus og Smaragdus, Martyrer. 9. To. Romanus, Mart. 10. F. Laurentius, Martyr. 11. L. Tiburtius og Susanna, Martyrer.

Søndagen d. 12. August. 12. Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efter m. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 6½ offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.

Almindelige Skrifitetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 51 1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 32. Søndagen den 12te August. 1877.

Indhold: Frederick William Faber. Den sidste Salvelse. Politisk Overblik. Taksigelse.

Frederick William Faber.

(Sluttet.)

Havde Faber allerede som Protestant udelukkende tragtet efter hvad der kunde befordre Guds Ære og hans Sjæls Frelse, saa kunde han nu, da han ikke mere sukkede under den Byrde, som i Elton var bleven ham mere og mere trykkende, med sit Hjertes fulde Glæde stræbe efter at fyldestgjøre denne Trang ved de Midler, som den sande Kirke tilbyder. Han begav sig tilligemed sine Venner, der ligesom han vare blevne den katholske Kirkes Sønner og for ingen Priis vilde forlade ham, til Birmingham, for der i evangelisk Armod at føre et Slags klosterligt Fælledsliv. Denne Beslutning billigedes baade af den apostoliske Vicar, Dr. Walsch og hans Coadjutor, den senere Cardinal Wiseman; Broderskabet fik Navn af „Brødrene af Guds Villie“ eller „Wilfridianere“, og Faber blev deres Superior. De leiede et lille Huus med fire Værelser, af hvilke eet tjente dem til Capel, og

de tre andre til Soveværelser. Her begyndte Faber — hvis Helbred iøvrigt allerede dengang kjendeligt aftog under de uvante Savn, som denne Leveviis medførte — den lange Række Levnetsbeskrivelser af de sidste tre Aarhundreders Hellige, og han blev ved dette Arbejde understøttet af sine nysømtalte Venner. Han gik derved ud fra den Tanke, at mange Sjæle vare kaldede til at stræbe efter Fuldkommenhed, men gik tabte for dem, fordi der ikke aabnede sig nogen Vei dertil for dem; og da han af egen Erfaring kjendte den virksomme Hjælp, som den her omtalte Læsning yder saadanne Sjæle, besluttede han, ved et til dette Formaal svarende Værk at bøde paa denne Mangel. Han begyndte med Grundlæggeren af det romerske Oratorium, den h. Philip Neri's Levnet; og denne Omstændighed fik en mærkelig Betydning for den senere Vending i Fabers og hans Venners Liv; de havde nemlig herved allerede paa en Maade stillet sig under denne Hølgens Beskyttelse, og den skulde i rigt Maal blive dem til Deel.

Ved denne Tid gik Faber andengang til Rom, hvor han hos Pave Gregor fandt den venligste og elskværdigste Modtagelse. Da Dr. Grant, som forestillede ham ved denne Leilighed, erindrede den h. Fader om, at dette var den samme Faber, hvem han for nogle Aar siden havde modtaget som protestantisk Geistlig, spurgte han, hvad han, ved at blive Katholik, havde tabt i Indtægter. Efter at have faaet Svar paa dette Spørgsmaal, slog han Faber fortroligt paa Skulderen og bemærkede smilende: „Ei! hvor skøn en Arvelod!“

Faber forblev nogen Tid i Rom og gjennemgik der et Noviciat i Oratoriet. Derpaa vendte han tilbage til England og kom til London, hvor han besøgte Dr. Wiseman, der i Fabers Fraværelse var bleven forflyttet dertil. Der traf han sammen med Fædrene Dalgairns, Stanton og Knox, og Sammensmeltningen af Wilfridianerne med Oratorianerne var en Hovedgjenstand for deres Samtaler. F. vendte nu tilbage til sit gamle Huus i Birming-

ham, hvor han og hans Venner udfoldede en velsignelsesrig Virksomhed blandt den derværende Befolkning; men han skulde ikke blive der længe. Jarlen af Schrewsbury anmodede ham indstændigt om, tilligemed sine Brødre at komme til Cotton-Hall og tage Ophold i Staffordshire. Efterat de i Bønnen havde raadført sig med Gud og med hverandre, besluttede de sig til at følge denne Indbydelse og flytte til den dem anviste Bolig ved Cotton-Hall, uagtet Geistligheden i Birmingham høist ugjerne gav Afkald paa den virksomme Understøttelse de hidtil havde ydet den som Deeltagere i den praktiske Sjælesorg. Paa dette nye Opholdsted virkede de med saa stort Held, at der efter en kort Tids Forløb ikke vare mere end fire eller fem protestantiske Familier tilbage i Sognet, hvis Kirke nu stod ganske tom, da de øvrige Beboere bivaanede Gudstjenesten i det katholske Capel. Ikke længe efter deres Nedsættelse i Cotton-Hall havde Faber og flere af hans Venner modtaget Præstevielsen i Oscott, og hermed begynder et nyt og vigtigt Afsnit i hans Liv.

Den 2. Februar 1849 havde Newman nemlig aabnet Oratoriet i Maryvale ved Birmingham. Ved Efterretningen om denne Begivenhed var Faber intet Øieblik raadvild, og allerede d. 14. i denne Maaned finde vi ham og hans Venner som Novicer under St. Philips Tag. *)

I October samme Aar forlagde Fædrene atter deres Residents til St. Wilfrids, og i Februar 1850 til Birmingham. Dog blev Faber som Novicemester tilbage i St. Wilfrids, hvor han blev understøttet af Pater

*) Oratoriets Congregation blev stiftet i Rom i Aaret 1556 af den h. Philip Neri (f. 1515; d. 1595). Den forpligtede ikke sine Medlemmer ved nogen bestemt Regel; dens eneste Grundlag var den christelige Kjærligheds Udøvelse i dette Ords fulde og omfattende Betydning. — Denne Forening af Præster har indlagt sig blivende Fortjenester af hele den katholske Kirke, ved lige til vor Tid at have udfoldet en velsignelsesrig Virksomhed i vækkende, reformerende og det kirkelige Liv styrkende Retning.

Hutchinson; men allerede faa Uger efter maatte han forlade St. Wilfrids for at aabne et Oratorium i London. Den 28. April ankom de til London og aabnede med deres Oratorium den første offentlige Ordenskirke i og ved London, hvor de indførte flere populære Gudstjenester, især Aftenandagter, ligesom P. Wells' musikalske Talent satte dem istand til at indføre Brugen af latinske Kirkehymner ved deres Gudstjeneste. Faber blev ikke længe efter valgt til Superior, og erhvervede sig i denne Egenskab sine Ordensbrødres inderligste Kjærlighed. Dette Oratorium blev ikke lang Tid efter forlagt til Brompton (den sydvestlige Deel af London), hvor det endnu befinder sig. „Huset Brompton“, skriver Abbé Dom Gueranger, „der kun i ni Aar havde den Lykke at besidde P. Faber, er et Mindesmærke om de engelske Katholikers Fromhed saavel som om dets værdige Superior, der ved sine Andagtøvelser og aarlige Underviisningscurser tilfredsstillede enhver religiøs Fornødenhed, hvorfor man heller ikke nogensinde saa Publicum trættes ved dem eller udeblive fra dem. P. Faber var altid rede, altid begejstret og fuld af Salvelse; man følte i alle hans Ord hans levende Tro og hans brændende Kjærlighed til Gud. Ophøiet over enhver Beregning og enhver Svaghed var hverken hans Ord eller hans Pen nogensinde paavirket af menneskelige Beregninger, og han bekvemmede sig aldrig til, for at vinde Bifald hos en blandet Tilhørerkreds, hvori der befandt sig et ikke ringe Antal Protestanter, at tilsløre enten Dogmets eller Moralens strenge Grundsatninger. Stødte han end herved Nogle fra sig, saa drog han Andre til sig, der ved hans kraftige og overbevisende Ord følte sig hævede over alle smaalige Hensyn. Hvor mange Vildfarende har han ikke ført tilbage til Kirken, hvor mange Syndere har han ikke omvendt, hvor mange vaklende og blødagtige Sjæle har han ikke ledet frem ad den sikre og banede Vei, der fører til den christelige Fuldkommenhed!“

P. Fabers hele Liv var en Afspeiling af de dybe

Følelser, der beherskede ham. Denne Sjæl, saa fuld af Kjærlighed til Gud, saa gennemtrængt af det menneskevordne Ords Hemmelighed, saa behersket af et overnaturligt Element, aabenbarede sit indre Liv i ethvert Ord, der udgik af hans Mund; og naar han lærte, at den første Betingelse for at gjøre Fremskridt i det aandelige Liv var Muntherhed, saa bekræftede han denne Lære med det bedste Exempel, idet han heri efterlignede sin ærværdige Fader, den h. Philip Neri, hvis Aand han saa kjendeligt havde tilegnet sig. Faber forenede tillige alle Egenskaber, der høre til at være en asketisk Skribent: Livets Hellighed, Kundskab om de guddommelige Ting og Erfaring om Naadevirkningerne baade paa sig selv og Andre. En omfattende theologisk Dannelse satte ham istand til at tale værdigt om de guddommelige Hemmeligheder, og hans Fordybelse i alle Skolers asketiske og mystiske Værker gjorde ham det muligt at orientere sig i en over den naturlige Verden ophøiet Tilværelse, ligesom et fortroligt Bekjendtskab med de Helliges Liv indviede ham i den guddommelige Naades Hemmeligheder, medens den ydmyge Resignation, der characteriserede hans hele Virksomhed som asketisk Forfatter, aldrig tillod ham at skrive en eneste Linie til sin egen Forherligelse.

En tidlig Død rev desværre allerede i Aaret 1863 Faber bort fra den heldbringende Virksomhed, som han i de sidste Aar ufortrødent og utrætteligt havde fortsat under en langvarig og smertefuld Sygdom. Den 2. Juli glædede Cardinal Wiseman ham med et Brev, hvori han i sit eget og alle engelske Katholikers Navn bevidner sin lidende Ven den taknemmelige Paaskjønnelse af hans store Fortjenester af det katholske Livs Gjenfødelse i hans Fædreland, som han i saa høi Grad havde erhvervet sig Krav paa, og trøster ham med de talløse Bønner, der i denne Tid opsendtes til Gud for hans trofaste Tjener ikke blot i England, men overalt i hele den katholske

Christenhed, saavel som med Haabet om den Løn, som Gud har beredt dem, som elske ham.

Den i Lidelsernes Ildprøve lutrede Mand døde den 27. September i en Alder af kun 49 Aar. Han Død bragte ikke blot stor Sorg over alle Englands Katholiker, men hans Bortgang blev ogsaa almindelig beklaget i mange protestantiske Kredse, hvor hans sjældne Egenskaber saavel som hans helligmæssige Liv havde erhvervet ham saadant Høiagtelse og Kjærlighed.

„Hvad man end“, skrev dengang Morning Post, „vil dømme om Oratorianernes Holdning under deres selvvalgte Kald til at gjøre Proselyter, saa kan dog Ingen miskjende, at Dr. Faber var et af de inderligst fromme, blideste og kjærligste Mennesker i Verden. Han var almindelig elsket, og hans Død har fremkaldt en dybere og mere vedvarende Sorg i katholske Kredse, end noget andet Dødsfald vilde være istand til.“

Hans Jordefærd samlede derfor et større Følge, end man nogensinde før havde seet. Henved 200 Præster, deriblandt belgiske og franske, bivaanede Sjælemessen. Ogsaa de geistlige Ordener: Jesuiter, Dominicanere, Benedictinere, Carmeliter, Capuzinere etc. vare repræsenterede. Da ved Gudstjenestens Slutning Kisten blev udbaaret af Kirken, trængte Mange sig under lydelig Graad sammen om den for at berøre den med Rosenkrandse og Crucifix, ligesom allerede i de foregaaende Dage, under Ligets Udstilling, saadanne Berøringer uafbrudt havde fundet Sted.

Om hans Virksomhed heder det i Dublin Review (B. 43. S. 235): „Iblandt alle vore nyere Convertiter er der Ingen, som i saa mange Retninger har viist Religionen mere udmærkede Tjenester, end Pater Faber. Det lykkedes ham, tiltrods for ualmindelige Vanskeligheder, at grundlægge og consolidere en af de meest blomstrende katholske Congregationer i London, for ikke at sige i England; thi Oratoriet i London kan, uagtet det var grundlagt af Newman, dog i egenlig Forstand betragtes som P. Fabers Værk, eftersom dets uysnævnte Stifter strax

overdrog dets Ledelse til ham. Hans store og mangesidige Talent, hans administrative Tact, hans ualmindelige Evne til at fængsle sine aandelige Brødres Opmærksomhed ved underholdende Meddelelser, hans muntre Temperament og fremfor Alt hans sanddru og ærlige Character tilførte ham Skarer af tillidsfulde Skriftebørn og en Kreds af hengivne Venner, med hvis Bistand det lykkedes ham at udbrede sin Congregations eiendommelige Aand i et forbausende stort Omfang. I hvor mange af Englands Kirker f. Ex. erstatte ikke hans skønne Hymner hos den opvoxende Slægt hvad der i Hjemmet kan mangle af glad Fromhed! I hvor mange af dem leverer Oratorianernes Bønebog Formen for de sædvanlige Andagter og aflægger Vidnedsbyrd om de romerske Andagters tiltagende Popularitet, ligesom Oratoriet og særlig P. Faber i høi Grad har befordret Religionens og den kirkelige og huuslige Andagts Sag ved at bringe de nationale Følelser og den nationale Smag for Psalmesang i Overensstemmelse med de approberede katholske Formler.

„Ikke ringere ere de Tjenester, som Faber har ydet Kirken ved sine Skrivter, der alle ere gjennemtrængte af ægte Fromhed og sand Hellighed. Han stræbte med stort Held at gjøre de trøstefulde Betragtninger af Guds faderlige Væsen frugtbringende for sine Læsere og viste paa den anden Side, hvorledes Øiemedet med legemlige Spægelser kan opnaaes af saadanne Christne, hvis svagelige Constitution, vaklende Helbred eller uundgaelige Beskæftigelser forbyde dem saadanne Øvelser. Han har herved erhvervet sig en Mængde svage og sygelige Personers Krav paa sand Taknemmelighed. Hans Lære om den overordenlige Kraft, der ligger i den rette Intention (den gode Mening el. Hensigt), hvilken han saa ofte og saa indtrængende fremhæver som et Lutringsmiddel for vore Handlinger og et Værge mod Skrupulositet, har været en Hjælp og en Støtte for mange ængstelige og skrupuløse Sjæle. Og ligesom han har den store Fortjeneste, at have bragt det mindre dannede Publicum Smag for religiøs

Læsning, saaledes bør det heller ikke glemmes, at han baade i Bøn og Underviisning har indført en paaskjønnelsesværdig Reformation i Andagtsens Sprog. Vi tænke her ikke blot paa Stil og Smag; nei, Faber har erhvervet sig en langt vigtigere Fortjeneste derved, at han har helliget det huuslige Livs jævne og gemytlige Talebrug for det religiøse Sprog, istedetfor den langtrukne svulstige Phraseologi, der fjerner alle den overnaturlige Verdens Anliggender fra vore sædvanlige Tankers og Følelsers Omraade.“

En anden competent Dommer blandt hans Landsmænd omtaler ham som Englands første og virksomste Prædicant og som en høist original Theolog. „Ingen Forfatter“, siger han, „har i vor Tid og hertillands fundet saa mange Læsere; thi hans Skrivter have paa eengang en videnskabelig og en asketisk Retning og henvende sig til to Slags Læsere. De ere derfor i høi Grad forstaaelige, fordi Alt var oftere forberedt ved Prædikener, førend det blev til Bøger. Sit Stof søgte han ikke saameget hos Traditionens store Bærere i en fjernere Fortid, som snarere hos nyere Skolastikere, især Spaniere, saavel som hos italienske Prædicanter. Han havde en vis Forkjærlighed for det Paradoxe, søgte stedse at sætte Phantasien i Bevægelse og virke vækkende og oplivende paa Gemyttet. Hans talrige Skrivter ere læste i mange tusinde Exemplarer, oversatte paa Fransk og Tydsk, tiltrods for det Nye og Uvante, der skjulte sig under det fra de sædvanlige Fremstillinger Afvigende. De vanlige engelske Andagtsøvelser vare for Størstedelen formulerede af det 17de Aarhundredes Benedictinere; og der var derfor i denne Henseende en betydelig Forskjæl, men denne bidrog netop i høi Grad til at befordre Fabers Popularitet blandt Lægfolk.“

Vi see, at disse to Characteristiker begge fremhæve det Usædvanlige i Udtrykket, som Fabers væsentlige Eiendommelighed, og som det, der vakte Anstød hos mange Geistlige. Saaledes ytrer f. Ex. selv den afdøde Windischmann, at Fabers Skrivter vistnok vare udmærkede,

men dog kun egnede sig til at læses af vel underviste og i Troen vel befæstede Personer. Man kan derfor forestille sig, at den engelske Geistlighed maatte tage endnu mere Anstød af dem.

„P. Faber“, heder det nemlig i den ovenfor citerede Afhandling i „Dubl.-Review“, „skriver om theologiske Sager mere som Taler og Digter, end som Theolog. Hans Aands eiendommelige Character maatte paa Grund af hans Tankers lynsnare Flugt og hans Veltalenheds kraftige Udgydelser gjøre ham det vanskeligt at beregne Virkningen af hans Ord paa mere phlegmatiske Temperamenter. Han siger selv, at han skriver for ulærde Læsere, og han har derfor ikke Ret til hos disse at forudsætte et Bekjendtskab med de af ham omhandlede Gjenstande, der kunde sætte dem istand til at tyde ubestemt udtrykte Ord efter deres rette theologiske Mening.“

Faber var som ovenfor sagt en ualmindelig frugtbar Skribent, og hans asketiske Skrifter have fundet Vei til alle cultiverede Folks Literatur og ere blevne utallige Sjæle en Kilde til Opbyggelse og Trøst.

Den sidste Salvelse.

Alene dette Sacraments Navn fremkalder alvorlige, men vigtige og nyttige Tanker hos os. Vi skulle Alle engang døe, og den sidste Salvelse er de Døendes Sacrament. For nu paa vort Dødsleie at kunne modtage det værdigt og med Nytte, maae vi fremfor Alt have nøiagtig Kundskab om det Øiemed, hvori det er indstiftet, og om de underfulde Virkninger, det frembringer.

Med Døden er nemlig ingenlunde, som mange jordisk-sindede Sjæle synes at mene, Alt forbi for os Mennesker.

Døden er tvertimod Begyndelsen til det sande Liv, til det uforgængelige og evige Liv, hvortil dette forgængelige Liv kun er en forberedende Overgang. Her paa Jorden ligne vi det endnu ufødte Barn, der vel, i Medfør af dets Forbindelse med dets Moder, har Spiren til et vordende Liv i sig, men dog først med Fødselen og dets Indtrædelse i denne Verden i Ordets egenlige Forstand begynder at leve. Saaledes forholder det sig med det nærværende Liv i Forhold til Evigheden. I Kraft af vor Forening med Jesus Christus besidde vi ligesom i Spiren det hellige og evige Liv, i hvilket vi efter en kortere eller længere Tids Forløb skulle indtræde, og vor Dødsstund vil da være Begyndelsen til det salige Liv, for hvilket Gud har skabt os. Døden er altsaa kun en Overgang, en Fødsel, en uendelig stor og længselsfuldt forventet Dag, forudsat naturligviis, at vi ere Christne og Guds Tjenere. Men hvor god end vor Villie kan være, saa ere vi dog desværre Alle arme Syndere, svage og ynkverdige Syndere; og det vilde derfor ikke være underligt, om vi ved Tanken om Jesu Christi forfærdelige Dom og Guds uendelige Hellighed følte os fristede til at fortvivle. Derfor har vor Gud og Frelser i sin Barmhertighed, for i vor Dødsstund at opfylde os med Tillid og Mod, indstiftet den sidste Salvelses Sacrament, hvis Hovedøiemed gaaer ud paa, endnu engang at forene os med sig, og ved en Præsts Mellekomst at tilvende os sin Lidelses og sin Døds Fortjenester.

Saaledes kommer vor Dommer Jesus Christus selv for at indgyde os Mod, rense os med sit guddommelige Blod, og ved denne sidste Naadesbeviisning forberede os paa Aabenbarelser for hans Domstol. Et underordnet Øiemed med dette Sacrament er Gjenvindelsen af legemlig Sundhed, saafremt en Forlængelse af vort Liv maatte være gavnlig for vor Sjæls Frelse. Derfor er det ogsaa høist latterligt at være bange for den sidste Salvelse og indbilde sig, at den bringer den Syge Døden. Christne falde ikke paa saadanne Urimeligheder; de føle under en farlig

Sygdom Længsel efter dette Sacrament. fordi de ere overbeviste om, at det vil bringe deres Sjæl stor Velsignelse, og --- hvis det maatte være Guds Villie — deres Legeme Lindring og Vederkvægelse.

Den sidste Salvelse meddeles ved en hellig Olie, som Biskoppen indvier hver Skjærtorsdag, og dette Sacrament er, ligesom alle de øvrige, indstiftet af Christus; allerede den h. Apostel Jacobus erindrer i sit Brev de første Christne om denne de Døendes Salvelse og byder dem, under svære Sygdomme at lade Præsterne kalde for at deelagtiggjøre sig i samme.

Efterat Præsten ved de i dette Øiemed foreskrevne Bønner har forberedet den Syge til Sacramentets Modtagelse, salver han hans Øine, Øren, Næse, Læber, Hænder og Fødder i Korsform med den h. Olie, idet han ved enhver af disse Salvelser siger de Ord: „Herren forlade Dig i Kraft af denne hellige Salvelse og sin naadige Forbarmelse de Synder, som Du har begaaet med (han nævner her den paagjældende Sands) dine Hænder, dine Fødder etc.“ Ved disse Salvelser tilvender vor Herre og Frelser den Syge sit Livs og sin Døds Fortjenester, renses den Døendes Sandser for de Synder, som han med dem har begaaet, og udsletter tildeels ogsaa de Straffe, han derved har fortjent. Det er almindeligt, tilligemed den sidste Salvelse at modtage den h. Communion som Vandringsbrød, i hvilket Tilfælde den Syge ikke behøver at være fastende.

Efter den sidste Communion og Salvelse bør man bære Omsorg for, at den Syge ikke adspredes, men lades ene med Gud i samlet og andægtig Bøn. Endnu bedre vil det være, at man hjælper ham til at drage den størst mulige Nytte af begge de modtagne Sacramenter, ved fra Tid til anden at oplæse eller foresige ham korte og hjertelige Bønner. Saaledes vil en Christen føle sig lykkelig og tilfreds ogsaa i sine Smerter og Lidelser, og saaledes forvandler Guds Kjærlighed selv Dødens Rædsler til freidigt Haab.

I fornuftige Folks Øine maa det derfor synes utroligt,

at der gives Mennesker, som indbilde sig, at der ikke er noget Færligere for en Syg, end at der kommer en Præst til ham! Som om Præsten ikke var et Sendebud fra Gud, der skulde trøste de Lidende og forlade dem deres Synder, borttage deres Samvittighedsnag og skjønne Sjælen det Høieste, der kan vindes i denne Verden: Guds Fred og evigt Haab! Ak, hvor ere de Mennesker, om hvilke jeg her taler, slagne med aandelig Blindhed, og hvor mange saadanne Mennesker gives der alligevel ikke! De spare Intet af det som angaaer Legemet. De lade Lægen hente, sende den ene Gang efter den anden Bud til ham; er een ikke nok, saa hente de to eller tre, uden at frygte for, at den Syge skal blive forskrækket ved al denne Omhu, uagtet han jo godt veed, at disse hyppige Lægebesøg, disse Raadslagninger etc. tyde paa Fare. De give ham Lægemedler, det ene efter det andet, bede ham om, ja plage ham til at modtage dem, spare hverken Penge eller Uleilighed, og forøge endog i mange Tilfælde hans Lidelser og Smerter ved deres ængstelige Omsorg.

Men naar det gjælder om hans arme syndige Sjæls Frelse, saa bliver deres Adfærd en heel anden. Sjælen er saare ofte langt mere syg end Legemet. Den har ofte hele Aar igjennem forsømt sine Pligter mod Gud og ganske tabt Evigheden af Syne. Men Præsten er den Læge, hvem Christus har overdraget det Hverv at helbrede og frelse den; og dog er der ingen Ting, man er saa bange for, som at Præsten skal komme til den Syge. Man tøver saa længe som muligt med at kalde ham. „Det vilde forskrække ham“, siger man. „At tale til en Syg om Skriftemaal og den sidste Salvelse, det kunde blive hans Død! Der er Tid nok dertil, naar han ikke længere er ved sin Bevidsthed o. s. v.“

Man skal altsaa kalde Lægen, naar den Syge kæmper med Døden; man skal hente Skriftefaderen, naar han ikke mere kan skrifte; man skal lade Præsten komme, naar det ikke mere er til nogen Nytte! Det vilde da være bedre, at man slet ikke lod ham kalde, at man reent

ud sagde, at man hverken brød sig om Gud eller om Evigheden, naar man saaledes lader sine Nærmeste døe som umælende Dyr!

Om nu end den daglige Erfaring nok saa ofte beviser det Usande og Taabelige i disse ugudelige Fordomme, der have styrtet saa mange Sjæle i Fordærvelse, — har man end nok saa ofte seet Syge, der have modtaget Religionens sidste Trøst, græde af Glæde: det nytter Altsammen Intet! Mennesker, der udgive sig for Christne, gøre ikke desto mindre Alt for at hindre Præsten i at frelse en Faders, en Moders, en Vens Sjæl, der skal træde frem for Guds Domstol!

Mærker det derfor vel! De Døende have ingen Frygt for Præsten! Hans Besøg dræber dem ikke. Han kommer for at frelse dem, og han frelser deres Sjæle, saafremt de skulle døe; og, er deres Sygdom ikke til Døden, trøster og styrker han dem for deres øvrige Levedage mere end noget Andet i Verden vilde være istand dertil.

Politisk Overblik.

Frankrig. Den Enighed imellem de Conservative af forskellige Afskygninger, der fra først af bebudedes i den forestaaende Valgkamp, synes allerede nu at have faaet en Ende. Den bonapartistiske Fraction, der i Begyndelsen optraadte som rene Mac-Mahonister (d: Conservative uden dynastisk Farve), har nemlig faaet Ordre fra Chiselhurst (Enkekaiserinden og Kaiserprindsen) til at forandre Signalerne og møde op ved Valgene med klart bonapartistisk Program. Den største Deel af Fractionen med Exminister Rouher i Spidsen har lystret denne Parole, medens en anden Deel, med Hr. Cassagnac til Ordfører, vil blive staaende paa det Mac-Mahoniske Standpunkt.

At Bonapartisterne udfolde den dynastiske Fane, kan let give Stødet til lignende Bevægelser fra anden Side, og vil i alle Tilfælde bidrage til at splitte Stemmerne. Ogsaa i de andre Grupper har der viist sig Tegn til Uenighed. Saaledes skal „Univers“ have fraraadet at stemme paa Candidater, der vel vare conservative men ikke bestemt og klart katholske. Alle disse Ting undre os forsaavidt ikke, som det kun er Gjentakelser, men de forringe betydelig Udsigten til, at Mac Mahons conservative Politik vil kunne føres igjennem.

Orientalen. For nogen Tid siden, efter at Russerne imod alle Forventninger havde overskredet Balkankjæden, saae Situationen meget krigersk ud i Europa. England var i Begreb med at landsætte Tropper i Tyrkiet og der taltes meget om, at Østerrig vilde gjøre fælleds Sag med Cabinettet i London. De sidste Efterretninger fra Krigsskuepladsen have imidlertid bevirket et Omslag i Stemningen paa begge de paagjældende Steder; efter at Tyrkerne have tilføiet Russerne et betydeligt Nederlag ved Plevna i Europa er en lignende Vending indtraadt paa denne Side af Krigsskuepladsen, som den der fulgte efter Tyrkernes Seir i Asien. Russernes seirrige Fremmarsch er standset, og den europæiske Stemning er atter rolig. Det hed sig i Vinter, at Preussen underhaanden arbejdede stærkt paa at faae Krigen mellem Rusland og Tyrkiet til at bryde ud, og at Hensigten dermed var, at indvikle Russerne i en Krig, der, hvorledes den end endte, vilde opslide deres militaire Kraft. Tydskland vilde derved blive befriet fra en Concurrent og besværlig Ven, og saaledes faae frie Hænder til at foretage sig hvad det lystede i Europa. Man antog dengang, at det var Tydsklands Hensigt, at benytte sig af denne Frihed til at falde over Frankrig, og denne Formodning fik nogen Sandsynlighed for sig derved, at det efter Sigende var Rusland, der hindrede Udbrudet af en ny tydsk-fransk Krig for to Aar siden. Forøgelsen af de tydske Stridskræfter i Elsas og Lothringen tydede ogsaa herpaa; men nok saa rimeligt er det, at man i Berlin meget mindre tænker paa Frankrig end paa Europas Kort i Orientalen, som man forbeholder sig endelig at fasttætte, naar Krigen er endt og begge Parter saa udmattede, at Commandoen fra Berlin med Nødvendighed maa lystres. Det er rimeligt, at Østerrig er medindviet i denne Plan, og at dette er Grunden til, at man i Wien forholder sig saa rolig ligeoverfor den

russiske Invasion i Nabolandet. Dersom Fyrst Bismark virkelig har den Politik, man saaledes tilskriver ham, saa synes Begivenhederne at give ham Ret og den nyeste Politik, der først saae ud som Svaghed og Raadvildhed, vil da vise sig at være et nyt Beviis paa Rigskantslerens store politiske Skarpsindighed, som Leder af Tydsklands Udenrigspolitik.

Taksigelse.

Præfecten for den h. Propaganda-Congregation i Rom, Cardinal Franchi, meddeler mig i en Skrivelse af 20de Juli d. A., at Hs. Eminence selv personlig har overgivet den h. Fader de Lykønskningsadresser, som Katholikerne i Sverrige og Danmark samt Skolebørnene her i Præfecturet have henvendt til ham i Anledning af haas 50-aarige Bispejubilæum d. 3. Juni d. A., og at Hs. Hellighed har modtaget dem med særdeles Velvillie og til sin store Glæde i dem seet et nyt Beviis paa de her-værende Troendes kjærlige Hengivenhed for den h. Apostoliske Stol saavel som for den h. Faders ophøiede Person. Hs. Hellighed sender til Gjengjæld alle Katholiker i Sverrige og Danmark af sit Hjertes Inderste den Apostoliske Velsignelse.

Ved at bringe denne behagelige Meddelelse herved til almindelig Kundskab kan jeg ikke godt undlade, paany og ret indtrængende at anbefale de Troende en særdeles andægtig Forbøn for Kirkens synlige Overhoved, for at det maa behage Herren over Liv og Død at friste den h. Faders Liv endnu i mange Aar til hele Kirkens Gavn og Velsignelse.

Kjøbenhavn, d. 6. August 1877.

H. Grüder,
apostolisk Præfect for Danmark.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 12. August. 12. Søndag efter Pintse. — 13. M. Johannes Berchmans, Bekj. 14. Ti. Eusebius, Bekj. 15. O. Mariæ Himmelfart (feires offentlig paa førstkommende Søndag). 16. To. Hyacinth, Bekj. 17. F. Octav af Sct. Laurentius. 18. L. Fastedag. Helena, Kaiserinde.

Løverdagen den 18. August er befalet Vigilie-Fastedag.

Søndagen den 19. August. 13. Søndag efter Pintse. Marias Optagelse i Himlen.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.

- „ 6½ offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.

- „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.
-

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 33. Søndagen den 19de August. 1877.

Indhold: Wilhelm Emmanuel. En barmhjertig Søster og en blind
Soldat. Forældre! opdrager Eders Børn i Guds frygt.
Kirkelige Efterretninger: Rom, Cöln, Breslau, London,
Irland, Nordamerica, New-York.

Wilhelm Emmanuel,
Biskop af Mainz.*)

Wilhelm Emmanuel, Friherre v. Ketteler, blev født den 25. December 1811 i Münster i Westfalen og var den tredie Søn iblandt ti Sødskende. Sin første Underviisning modtog han af Privatlærere i sine Forældres Huus og i Domskolen i sin Fødeby. Med det trettende Aar (1824) blev han sendt til Jesuitcollegiet i Brieg i Canton Wallis i Schweits, hvor han forblev i fire Aar. Efter at han havde endt sine Gymnasialstudier gik han 1829 til Universitetet i Göttingen for at studere Stats- og Retsvidenskaben, hvilket Studium han fortsatte i Berlin, Heidelberg og München. Efter at han i 1833 havde

*) Efter „Westfälische Merkur“.

fyldestgjort sin Militairpligt og havde bestaaet de tvende juridiske Examina med Udmærkelse, blev han ansat som Referendar ved Regeringen i Münster (1834—1838). Et Vendepunkt i hans Liv blev bevirket ved Ærkebiskoppen af Cöln Clemens August v. Droste-Vischering's Fængsling i Aaret 1837. Han tog Afsked fra den preussiske Statstjeneste i Aaret 1838 og besluttede at indvie den øvrige Deel af sit Liv til Kirkens Tjeneste. Fra 1841—1843 studerede han Theologi i München under Görres, Phillips, Döllinger, Moy o. A., og indtraadte i Efteraaret 1843 i det biskoppelige Præsteseminarium i Münster, blev præsteviet den 1. Juni 1844 og feirede den første hellige Messe i Vor Frue Kirke i Münster paa Trefoldigheds-Søndag. Omtrent to Aar virkede han derpaa som Capellan i Beckum ved Siden af den nuværende Biskop af Münster, Dr. Johann Bernhard Brinckmann. Hans rastløse Virksomhed paa Prædikestolen, i Skriftestolen, i Skolen, ved Sygeleiet og i de Fattiges Hytter erhvervede ham almindelig Paaskjønnelse og Kjærlighed parret med Ærefrygt, og Stiftelsen af Beckums store Sygehus er hovedsagelig hans og hans Medcapellans Værk. I Aaret 1846 blev han udnævnt til Sognepræst i Hopsten; og hvorvel han ikke virkede der fulde tre Aar, saa har han dog ved sin apostoliske Nidkjerhed, der aldrig trættedes, saa at sige fornyet dette Sogns Skikkelse. Hvilken Kjærlighed og Høiagtelse han vidt og bredt havde erhvervet sig baade blandt Katholiker og Protestanter i denne korte Tid, derfor taler den Kjendsgjeruing, at han i 1848 med stor Stemmeffeerhed blev valgt til Deputeret for den tyske Nationalforsamling i Frankfurt i den confessionelt blandede Valgkreds Tecklenburg. Her holdt han den 23de September ved den myrdede General von Auerswalds og Fyrst Lichnowskys Grav en ved mandig Aabenhed og Tankerigdom lige udmærket Sørgetale, som tildrog sig almindelig Opmærksomhed. Da fra 3. til 6. October 1848 de katholske Foreningers første Generalforsamling i Tydskland blev afholdt i Mainz, saa mødte

der blandt andre Parlamentsmedlemmer ogsaa Sognepræsten til Hopsten og talte der den 4. October over to Spørgsmaal, som endnu den Dag idag sætte al Verden i Bevægelse: over Kirkens Frihed og den sociale Krisis. Sidst i October udtraadte han af Parlamentet, overbeviist om dets Resultatløshed, og holdt paa sin Tilbagereise til Hopsten i Domkirken i Mainz en Cyclus af sex Prædikener „om Nutidens sociale Spørgsmaal“ for en Tilhørerkreds af 5—6000 Mennesker; og hans Veltalenhed henrev baade Katholiker og Ikke-Katholiker. Næppe var han vendt tilbage til sit Sogn, førend Fyrstbiskoppen af Breslau og Biskoppen af Münster tilkjendegave ham deres Ønsker om, at han skulde modtage den vigtige Stilling som Provst ved St. Hedwigskirke i Berlin. Det var kun ugjerne, at han fulgte dette Kald.

Som Provst for St. Hedwig deltog han i den anden Generalforsamling af Tydscklands Katholiker i Breslau, og atter var det sociale Spørgsmaal ved Siden af Underviisningsfriheden Gjenstand for hans Tale. Knap 10 Maaneder havde han virket som Provst i Berlin, før Herren kaldte ham til den h. Bonifacius' ærværdige Bispestol i Mainz. Da efter Biskop Peter Leopold Kaisers Død (30. Decbr. 1849) Domcapitlet ikke kunde enes om hans Efterfølgers Person, besluttede det sig til, med Storhertugen af Darmstadts Samtykke, at foreslaae den h. Fader tre Candidater for den ledige Bispestol i Mainz. Disse Candidater vare: Provst v. Ketteler i Berlin, Domherre Förster, for Tiden Fyrstbiskop af Breslau, og Domherre Öhler, for Tiden Domdechant i Rottenburg. Den 15. Marts 1850 erholdt den h. Fader i Gaëta, hvor han dengang opholdt sig, denne Liste, og endnu samme Dag udnævnte han Provst Ketteler til Biskop af Mainz. Den 20. Mai 1850 paafulgte Præconisationen i Rom, hvortil Paven var vendt tilbage den 12. April, og den 25. Juli blev den nye Biskop høitideligt consecreret i Kathedralkirken i Mainz af den 75-aarige Metropolit Hermann v. Vicari, Ærkebiskop af Freiburg i Baden. Festtalen holdt den nu af den preussiske Regering

„afsatte“ Biskop Peter Joseph af Limburg i Nassau. „Det forekommer mig“, saaledes sluttede den højærværdige Taler, „som om Biskop Colmar, som har confirmeret mig i denne Domkirke, i dette høitidelige Øieblik tilraabte Eder fra Himlen: Dersom I endnu mindes mig og ville give mig et Beviis paa eders Kjærlighed, saa hører eders Biskop Wilhelm Emmanuels Røst, som vil handle i min Aand og i mit Sindelag; flokker Eder sammen om ham i disse Kampens hede Dage, hvor det gjælder om Valget imellem Sandhed og Løgn. Eders nye Biskop har virket i den store, helligmæssige Biskop Colmars Aand; han har stridt for Sandhed og Frihed imod Løgn og Trældom, han har staaet urokkeligt fast.“

I næsten 27 Aar har han staaet som et brændende Lys i Christi Kirke, som en af de meest fremragende Prydelser for det tyske, ja for hele Kirkens Episcopat, som vore Dages Athanasius, som den „meest ultramontane blandt alle Ultramontane“, som Jesuiternes Forsvarer i Tydskland. Hans fremragende aandelige Begavelse, hans jernfaste Villie, forenet med en ualmindelig legemlig Styrke, gjorde ham skikket til en utrættelig Virksomhed baade i Diocesets Styrelse, i Skriftestolen, paa Prædikestolen, i Hospitalerne og Skolerne, paa Confirmations- og Visitationsreiser, og i det mundtlige og skriftlige Forsvar for Kirkens Rettigheder og Frihed. Stedse væbnet, stedse slagfærdig stod han som en Helt ligeoverfor Kirkens Fjender. Langt fra blot tilnærmelsesviis at ville skildre hans storartede Virksomhed i dens hele Omfang, indskrænke vi os her kun til at bemærke, at han, for at vække det religiøse Liv i sit Dioces, indførte (som tidligere i Beckum) allerede i 1850 Broderskabet af Marias helligste Hjerte og lod næsten i alle Sogne afholde Folkemissioner, i hvilke han meget ofte selv tog Deel. Desuden var han ivrigt betænkt paa, ved Grundlæggelse af Foreninger og Indkaldelse af religiøse Samfund at sikre det kirkelige Liv en stadig Støtte. 1851 kaldte han Skolebrødrene fra Elsas til Mainz, og forplantede den af Kolping stiftede Svendeforening til sit

Dioces. 1853 indkaldte han til Medhjælp i Sjælesorgen, som til Afholdelse af Folkemissioner Capucinerne til sin Residents, hvis første Forstander i Mainz hans Broder Richard (P. Bonaventura, en tidligere Husarofficer) var, og 1858 indførte han Jesuiterordenen. Det bør fremdeles anføres, at han oprettede et Drengconvict i Mainz, et Redningshuus for Drengene i Kleinzimmern, Maria-Vaisenhuset for Piger i Neustadt im Odenwalde, at han indkaldte Søstre af den gode Hyrde, de fattige Søstre af den h. Franciscus, de saakaldte Niederbronner-Søstre, Søstre af den stedsevarende Tilbedelse o. s. fr.

Den nidkjære Biskop rettede sin Hovedomsorg paa Opdragelsen og Uddannelsen af Candidater til den geistlige Stand. Han satte igjennem, at det theologiske Seminarium i Mainz blev aabnet den 1. Mai 1851 efter de Bestemmelser, som vare fastsatte i det af den hessiske Regering med den h. Stol afsluttede Concordat. Med lige Begeistring fremmede han Ideen om Oprettelse af et katholsk Universitet i Tydskland og begunstigede det for kort Tid siden stiftede „Görres-Selskab“, som skal arbejde for Iværksættelsen af denne Idee. Da den overrhinske Kirkeprovinds, til hvilken Mainz hører, savnede den Frihed og Selvstændighed, som tilkommer den i Kraft af guddommelig Ret, og som var bleven den tilstaaet ved høitidelige Contracter, saa henvendte Biskopperne af denne Provinds sig til deres Regeringer i to Memorander, i hvilke de opstillede deres Fordringer og alsidigt belyste dem. Den daværende storhertugelige Ministerpræsident, Friherre v. Dalwigk, anerkjendte de biskoppelige Fordringers Berettigelse og traadte i Forhandling med Biskopperne, hvilket for Hessens Vedkommende førte til en Convention i Aaret 1854, som stedse vil være et herligt Minde om politisk Viisdom og kirkelig Fredskjærlighed.

Saaledes har Biskop Wilhelm Emmanuel sat sig et varigt Monument ved Forvaltningen af Dioceset Mainz. Hans apostoliske Virksomhed indskrænkede sig imidlertid ikke til hans Dioces, men udstrakte sig til hele Tydskland,

ja langt ud over dets Grændser, og omfattede ikke blot de strengt religiøse og theologiske, men ogsaa de i vor Tid saa meget omtalte sociale og politiske Spørgsmaal. Hans fire og tyve større og mindre, tildeels i mange Oplag udbredte Skrifter forsvare deels Troens Sandheder, deels de lige saa uretfærdigt som hadskt bagtalte religiøse Ordener, deels den h. Faders Ret til Kirkestaten, og gjøre Forslag til Gjenoprettelsen af Eenhed og religiøs Fred i det ved Broderkrigen af 1866 og „Culturkampen“ rystede Tydskland, idet de tillige beskæftige sig med det mere og mere brændende Arbejds-spørgsmaal. Da efter den franske Krig den tydske Rigsdag sammentraadte i Berlin, saa modtog Wilhelm Emmanuel et Mandat for Tauber-bischofsheim (Baden), som han dog snart nedlagde. Ofte kom den h. Bonifacius' Efterfølger sammen med sine Embedsbrødre ved denne Helgens Grav i Fulda, for i Fælledskab med dem at holde aandelige Øvelser og raadslaae om Tydsklands katholske Kirkes Anliggender. Han beviste sin store Hengivenhed ligeoverfor den hellige Stol derved, at han fem Gange gjorde Pilgrimsreiser til Rom: første Gang i 1854, for ifølge den h. Faders Indbydelse at tage Deel i Forhandlingerne om og Forkyndelsen af den allersaligste Jomfrues ubesmittede Undfangelse; anden Gang i 1862 i Anledning af de japanesiske Martyrers Canonisation; tredje Gang i 1867 i Anledning af Apostelfyrsternes hundredeaarige Jubilæumshøitidelighed; fjerde Gang 1869 for at overvære det almindelige Concil i Vaticanet, og den femte Gang i dette Aar til den h. Faders Bispejubilæum.

Den 25. Juli 1875 feirede Biskop v. Ketteler sit 25-aarige Bispejubilæum, og den almindelige Deeltagelse, som det fandt i hans Dioces og i det katholske Tydskland, vidnede tydeligt om, hvilken Høiagtelse han nød vidt og bredt omkring. Den h. Fader havde allerede tidligere udnævnt ham til sin Huusprælat og Thronassistent. Ogsaa blandt de verdslige Myndigheder stod han i høi Anseelse for „Culturkampen“. Storhertugen udnævnte ham til

Commandeur af første Classe af Ludvigsordenen, og Kongen af Preussen decorerede ham med den røde Ørns Orden af anden Classe. Anderledes blev hans Forhold til Statsmagten efter „Culturkampen“. Han kom i Conflict baade med den preussiske og med den hessiske Regering. Han saa de kirkelige Anstalter, som han med saa stor Møie og saa store Offere havde bragt til Blomstring, truede i deres Existents eller allerede ophævede. Men saa meget end dette opfyldte ham med Sorg og retfærdig Harme, saa kunde det dog ikke nedslaae hans Mod og faste Tillid til Kirkens endelige Seir. Vi havde den Lykke at see den høiærværdige Herre i Münster endnu i den sidste Tid, da han var anklaget for at have fornærmet Overpræsidenten for Westfalen, Kühlwetter, og selv forsvarede sig for Kredsdomstolen og for Appellationsretten. Han var endnu stedse den samme imponante, Høiagtelse indgydende Skikkelse, som tidligere; hans høie Væxt, hans kraftige og ligelig uddannede Legemsbygning, hans energiske Gang, hans skarpe Blik, hans klangfulde og gennemtrængende Røst, hans skarpt tegnede, om ubøielig Villieskraft vidnende Træk vare endnu de samme. Det theologiske Facultet i Münster, som i Aaret 1862 promoverede ham til Doctor theologiae, tegner den apostoliske Mand i vedkommende Diplom af 16. Juli 1862 træffende, naar det kalder ham for „en Mand, prøvet i mange hellige Embeder, udmærket ved Fromhed, Sjæleiver, Klogskab og Kraft, høitfortjent ved uafbrudt Forsvar for Kirkens Rettigheder og den christelige Tro i Ord og Skrivt, en glimrende Prydelse for det tydske Episcopat.“

Saaledes stod Wilhelm Emmanuel endnu i sit 65 Leveaar baade aandelig og legemlig ubøiet, en trofast Vogter paa Tidens Varde, uforfærdet som Kæmper for Sandhed, Ret og Frihed, da pludseligt den Efterretning kom, at han var bleven syg paa Tilbagereisen fra Rom i Øvrebaiern og taget ind i Capucinerklostret i Burghausen. Snart antog hans Sygdom en betænkelig Vending, og tre Uger efter bukkede hans faste Constitution under for en

typhøs Feber. Han døde, efterat han kort iforveien havde modtaget den hellige Communion og meddeelt sit Dioces og sin Familie den biskoppelige Velsignelse, den 13. Juli 1877 Kl. 9 om Morgenen i en Alder af 66 Aar 6 Maaneder og 18 Dage. Han blev tagen bort, efter menneskeligt Skjøn altfor tidligt for den store Sag, for hvilken han saa modigt havde stridt og lidt. Men Guds Veie ere ikke vore Veie. Han blev bortkaldt fra Valpladsen til den evige Freds Land, hvor han understøtter vor Sag ved sin Forbøn, og hvorfra han med Glæde seer ned paa sit trofaste Dioces og paa sit elskede Fædreland. Men vi, og isærdeleshed Katholikerne i hans snevrere Fædreland, Westfalen, vi love ved hans Grav, som han at holde fast ved vore Fædres Tro og kæmpe for dens hellige Goder indtil vor Død. Per aspera ad astra!

En barmhjertig Søster og en blind Soldat.

General Ambert fortæller i sit Værk „L'héroïsme en soutane“ Følgende: I den sidste Krig kunde man paa Veien fra Chalons til Paris see en barmhjertig Søster, som ledte en saaret blind Soldat ved Haanden. Fjenderne havde forladt ham, og Franskmændene, som man førte i Fangenskab, kunde ikke længere hjælpe ham. Uden den barmhjertige Søster vilde han sikkert være død af Mangel paa Pleie og af Svækkelse, og han havde da maattet tilskrive sig selv en stor Deel af Skylden, da han var af en heftig Character og i ondt Lune syntes at afvise ethvert Tegn paa Sympathi med martialisk Barskhed. Han vandrede mørk og taus sin Vei, men Søsteren derimod, styrket af Kjærligheden, modig og med faste Skridt, for at bringe ham til Invalidehospitalet. Hun tiggede fra Tid til anden Brødet for dem begge, gav ham stedse den større Halvdeel og beviste ham enhver Tjeneste. Saaledes gik det fremad i lang-

somme Dagmarcher igjennem Regn og Sne; man levede tarveligt og led meget, og Soldaten beklagede sig ofte. Søsteren satte Mod i ham og bragte ham til at rødme over sin Svaghed. Lidt efter lidt talte hun ogsaa til ham om Gud og Livet hiinsides Graven, og Manden, som ikke mere saae Noget, lagde desto mere Vind paa at høre.

En skøn Morgen, da Lærkerne sang livligt, var den haarde Soldat lutter Øre og troede endog at skimte et Glimt af Lys. Søsteren lod ham knæle ned. Da knælede han. Paa hele Veien havde han været uden Tro, uden Haab, uden Tanke, men nu var hans Pande løftet mod Himlen, som han endnu ikke saae; han foldede Hænderne; hans Stok, hans Kappe og hans Sæk laae paa Jorden, og den barmhjertige Søster, som stod ved Siden af ham, bad: Fader vor, du som er i Himlen! Veteranen sagde Bønnen efter. Taarer trillede ned over Søsterens blege Kinder; hun havde givet Gud en Sjæl tilbage. Medens han om Natten sov paa Halm i en Lade, vaagede hun ved Siden af ham i Bøn. Om Morgenen gik det videre igjen. Soldaten hviskede tidt „Fader vor“. Paa en Hvilebænk bleve Hovedsaarene forbundne paany og Øinene undersøgte. Da sagde Søsteren: „Jeg troer, at dit Syn er ikke aldeles tabt. Feltlægerne kunne ikke betjene Dig, og jeg vover ikke at give Dig fuldkomment Haab, som maaskee kun er en Drøm; men jeg har fattet en anden Plan. Istedetfor at føre Dig til Invalidehospitalet vil jeg føre Dig til de beste Øienlæger i Paris og paa mine Knæ bede dem i Guds Navn og for deres Patriotismes Skyld at tage Dig under Behandling. Naar Gud giver Dig Synet tilbage, vil Du da blive en god Christen, og lover Du mig det?“. Veteranen faldt paa Knæ og vedblev en lang Tid at hulke høit uden at kunne fremstamme et eneste Ord. Gud saae ned paa de tvende Pilgrime og undte dem et Naadeblik. Denne fattige Søster gjorde den forladte Soldat denne Kjærlighedstjeneste, og tre Maaneder efter var Miraklet fuldbyrdet paa den kjærlige Søsters Bøn. Soldaten fik Synet tilbage. Enhver, som om Morgenen Kl. 5 vil forføie sig til Kirken „Maria af Seiren“, vil der see en Mand ved Communiongitteret; det er den helbredte Soldat, som beder for sin Velgjørerinde, som nu atter bestyrer en Landsbyes Pigeskole.

Forældre! opdrager Eders Børn i Gudsfrygt.

I en Commune i Baiern levede for endnu ikke 20 Aar siden en Familie, som taltes blandt de rigeste i hele Omegnen. Vaaningshuset lignede et Slot, Staldene vare prægtigere end mange velstaaende Borgerfolks Huse; Markerne, Engene og Skovene havde en Udstrækning af flere Miil; kort sagt, Rigdommen paa timeligt Gods var stor nok; men det, som gjør Menneskene i Sandhed rige og lykkelige, det manglede i dette Huus. Om Bøn, Kirkebesøg, Annammelse af de h. Sacramenter var der slet ingen Tale; man troede ikke at behøve Gud; man havde jo Penge nok. Den som skriver dette kjendte en Søn af denne Familie, og denne efterlignede sine Forældre i Forsømmelsen af alle religiøse Pligter. Hvorledes havde det ogsaa kunnet være anderledes, da han ikke blev holdt til Gudsfrygt, og ikke saae Spor af religiøst Liv i Familie-kredsen? Efter den rige Faders Død giftede Sønnen sig; og hvad er der siden blevet af ham og hans Børn? Sønnen faaer sin Føde af gavmilde Mennesker, og Børnene maatte sættes i en Velgjørenhedsanstalt, hvor de ernæres og opdrages paa Andres Bekostning. Hvad ville disse Børn engang komme til at tænke, naar de høre, at de uoverskuelige Agre og Enge, Gaarde og Møller fordem tilhørte deres Familie, naar de høre, hvor mange Karle og Tjenestepiger der fordem stode i Familiens Tjeneste, og de selv nu ere nødte til at tjene som Karle og Piger? — Hvor Tro og Gudsfrygt fattes, der gaae selv de rigeste Familier tilgrunde, som ovenanførte Exempel og saa mange andre i vor irreligiøse Tid lære. Ville I, kjære Forældre, gjøre Eders Børn lykkelige for Tid og Evighed, og agte I, foruden Himlens Besiddelse, ogsaa at sikre dem det, som I have erhvervet i Eders Ansigts Sved, saa lærer dem tidligt at frygte Gud. Thi ene Gudsfrygt bevarer for Laster, Nydelsessyge og Lediggang, der, som Erfaring viser, i kort Tid ødelægge den største Rigdom. Den af Gud oplyste hellige Apostel Paulus har derfor Ret, naar han siger: „Guds Frygt er nyttig til alle Ting, thi den har Forjættelse for det nærværende og tilkommende Liv.“

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den spanske Regering har afgivet den formelle Erklæring, at den ikke agter at forpligte sine Embedsmænd og Bestillingsmænd til at gjøre noget imod Guds og Kirkens Love, naar den af dem forlanger Eed paa Forfatningen af 1876. Ifølge denne Erklæring er det blevet den pavelige Nuntius i Madrid befalet at meddele Ærkebiskopperne og Biskopperne i Spanien, at det er de Geistlige tilladt at aflægge Eden paa den spanske Forfatning, saafremt Regeringen maatte forlange det.

— En Præst, som i disse Dage høitideligholdt sit halvtredsindstyveaarige Præstejubilæum, blev i denne Anledning af sine Colleger og Venner glædet med en Æresgave, der bestod i et pragtfuldt Breviar. Den ærværdige Jubilar troede ikke at kunne gjøre noget bedre end at forære det til den h. Fader, som en Jubilæumsgave. Med dyb Rørelse modtog Pius IX. denne Gave som et Beviis paa Giverens Kjærlighed og Hengivenhed.

— Om den den 7. Juli afdøde Cardinal Philippo de Angelis skrives fra Rom: „Cardinal de Angelis var den Ældste af alle endnu levende Medlemmer af det h. Collegium; han var nogle Uger ældre end Pius IX., og blev født samme Aar som han den 16. April 1792. Han hørte til Cardinalpræsterne, hvis Decanus han var. Hans Familie stammer fra Ascoli i Mark Ancona. Gregor XVI. præconiserede ham til Cardinal den 13. September 1838; den 8. Juli fik han Cardinalhatten, og førte Titelen af St. Lorenzo i Lucina, var Camerlengo af den h. romerske Kirke og Ærkebiskop af Fermo. Under Pius VIII., og senere under Gregor XVI., ledede han personlig Jesuiternes Virksomhed i Schweits, ordnede Indretningen af deres Collegium der og gik i Aaret 1832 som pavelig Nuntius til Lissabon. I Aaret 1849 overraskede Revolutionen ham i hans Dioces, han blev fængslet og i tre Maaneder fastholdt i Fængslet i Ancona. Hans Modstand imod den piemontesiske Regering kostede ham for anden Gang Friheden i Aaret 1860. Minister Cavour lod ham fængsle og bringe til Lazaristklostret i Turin, hvor han levede i Landflygtighed indtil 1867. Resten af sit Liv tilbragte han for største Delen i sit Dioces, og kom sjældent til Rom.

Cöln. „Cölnische Zeitung“, et af de meest kirkefjendtlige liberale Blade i Tydskland, der ellers ikke lader nogen Leilighed gaae ubenyttet forbi, som muligen kunde byde det en Anledning til at kaste Skarn paa Katholikerne, skriver om den afdøde Biskop af Mainz Følgende: „Fra særdeles paalidelig Kilde erfare vi af Biskop Kettelers Testamente nogle interessante Anordninger, som afgive Stof til en psykologisk Bedømmelse. Biskoppen har slet ikke efterladt sig nogen Privatformue. Dens største Deel har han allerede for længe siden anvendt paa Oprettelsen af Anstalter for Skole- og Opdragelsesvæsenet eller skjænket til sit Dioces. Indtægterne af det biskoppelige Embede, ligesom ogsaa Honoraret for hans i stærke Oplag solgte Skrivter, ere blevne opbrugte til Understøttelser, forsaavidt de kunde undværes i hans tarvelige Huusholdning. Doms-katten har faaet Insignierne paa hans Værdighed, Brystkorsene og den ham af Paven skjænkede kostbare Ring etc., og Seminariet har arvet hans Bibliothek. Af hans personlige Efterladenskab ere endnu nogle Regninger fra de sidste Uger at berigtige. Sine kvindelige Tjcnestefolk har han sikret et livsvarigt Op-hold i de barmhjertige Søstres Pensionsanstalt (St. Vincentshospital) og Indtrædelse i et Kloster, saafremt de maatte ønske det. Hans Kammertjener forsørges i den friherrelige Familie. Udbyttet af de endnu usolgte Skrivter skal anvendes til Understøttelse for 100 Familier, som den Afdøde selv regelmæssigt og rigeligt understøttede. Det er fuldt og ordret sandt, at den berømte og vældige Stridsmand af ecclesia militans er død som en fattig Mand.“

Breslau. Den 7. Juli er en Mindedag, som Katholikerne have tilfældes med Protestanterne. Den 7. Juli 1677 døde i Breslau Johannes Scheffler, hvis Kirkesalmer høre til de bedste, som den evangeliske Kirke i Tydskland kjender. Og den katholske Kirke kan endnu langt mere glæde sig paa hans Dødsdag, da Digteren vendte tilbage til den i sit 29. Leveaar. Johannes Scheffler, eller som han kalder sig som Digter, Angelus Silesius, blev født i Aaret 1624 i Breslau, absolverede Latinskolen i sin Fødeby og beskæftigede sig i London, Pavia og Leyden med filosofiske og medicinske Studier. Efter at have fuldendt dem, blev han i Aaret 1649 Livlæge hos Hertug Silvius Würtemberg-Øls, fik her Leilighed til fremdeles at studere Philosophi, og saaledes

aabnede Forstaaelsen af Katholicismen sig for ham. Dog vedblev han endnu en Stund at tjene den Kirke, han var født i, og digtede endnu flere Psalmer for den. Men snart kunde han ikke længere udholde det, da det gik ham, som hans Samtidige Provsten i Kölln ved Berlin: de indre Stridigheder i Protestantismen mellem den calviniske og lutherske Confession forargede ham og førte ham til Katholicismen. Den 12. Juni eller Juli 1653 lod han sig i sin Fødebyes St. Matthiaskirke offentlig optage i den katholske Kirke. Nu maatte han opgive sin Stilling som Livlæge hos en protestantisk Fyrste, studerede ved Siden af sin Lægepraxis Theologi og blev derpaa den 21. Mai 1661 viet til Præst. Han døde den 7. Juli 1677 som Munk i Minoriterklosteret i Breslau. Hans Mindedag blev flere Steder høitideligholdt med smukke Festiviteter.

London. Vi have havt Leilighed til at bringe Efterretninger om, hvorledes den engelske Regering forstaaer at lukke Munden paa de enkelte Fanatikere, der gribe ethvert Middel til at vise deres Had imod den katholske Kirke, og Embedsmændene ere jo som oftest et Echo af deres Regering. Det hjælper da til, at de engelske Embedsmænd desto friere kunne give Beviser paa Velvillie mod Katholikerne. Saaledes har fornylig Sir W. H. Gregory, Gouverneur af Øen Ceylon givet denne Øs tvende katholske Biskopper, Silani og Bonjean, følgende Svar paa en ham tilstillet Afskedsadresse:

„Mylords! Jeg har den Ære at bevidne, at jeg har modtaget Deres Herligheds Afskedsadresse, en Adresse, som tolker det katholske Præsteskabs og de 148,000 katholske Beboere af Ceylons Sindelag for mig. Det er kun med Følelsen af den største Taknemmelighed, at jeg kan modtage Deres for mig saa værdifulde Ytringer af Tillid og Hengivenhed. Jeg har stor Interesse for Deres Instituters Fremskridt, og jeg har fremmet dem, saavidt det stod til mig. Jeg har nøie og opmærksomt lagt Mærke til de romersk-katholske Geistliges Livsvandel og deres Omsorg for deres Menigheder, og det er min skyldige Pligt at erklære, at den Indfyldelse, De øve, er en Frugt af deres stadige og aarvaagne Godhed og Venlighed, og at denne Indfyldelse kun anvendes i Moralens og Religionens Interesse. Efterat have erkjendt dette, bør jeg ikke tilbageholde mit Vidnesbyrd om min Sympathi for Deres Bestræbelser. Jeg takker Dem paa det Hjerteligste for Deres Adresse, og værer overbeviste om,

at den vil glæde mine tidligere Vælgere i Irland. Jeg beder Gud om, at Han vil fremme og velsigne Deres fromme Foretagender og vedbliver at være Deres Herligheds lydige Tjener. W. H. Gregory.“

Irland. Nylig høitideligholdt man Mindedagen om Stiftelsen af en 1777 grundlagt Søstre-Congregation, som har erhvervet sig udødelige Fortjenester af Skolevæsenets Fremme ikke blot paa „den grønne Ø“, men ogsaa i Nordamerica, Ostindien og paa den paa Australiens Østkyst liggende Ø Tasmania. Stifterinden af denne Congregation var den med de herligste Egenskaber udrustede irske Dame Nano Nagle, en Tante til den berømte engelske Statsmand og Parlamentstaler Edmund Bourke. Hun stammede fra en gammelirsk med normannisk Blod blandet Familie, fik sin Opdragelse i Frankrig og grundlagde „Ordenen af Fremstillingen“ (Jesu F. i Templet) til Opdragelse og Dannelse af fattige Børn. Dengang stode de grusomme irske Straffelove endnu ved Magt, og i Medfør af disse syntes de af hende oprettede Skoler at være ulovlige. Udentvi tvil havde de engelske Protestanter, Irlands Tyranner, undertrykt disse Skoler, hvis den anglicanske Biskop af Cork ikke havde taget sig af den ædle Kvinde og givet hende Tilladelse til at aabne Skolerne. O'Connell henvendte sin Opmærksomhed paa Ordenen og bidrog meget til dens Udbredelse. Hvilken Virksomhed denne for Tiden udfolder, derom taler en Forfatter paa følgende Maade: „Døttrene af Nano Nagle, som for omtrent hundrede Aar siden oprettede Skoler i Cork og stiftede et Kloster, have nu udbredt sig fra det yderste Norden til det fjerneste Syd. Paa det americanske Fastland besidde de Colonier ved San Franciscos gyldne Port ved det stille Oceans Bredder, saavel som i Kæmpebyen ved det stille Oceans Bredder (New-York); næsten alle newfoundlandske Fiskeres Døttre opdrages af dem; siden omtrent fyrretyve Aar blive baade de couleuerte og de hvide Børn i Madras ved dem lyksaliggjorte med Christendommens Velgjerninger. Paa Australiens Sydkyst i St. Kilda ved Melbourne og Wagga-Wagga ved Goulbourn bliver Nano Nagles Røst endnu hørt, og disse Ordenssøstre „af Fremstillingen“ bære Cultur og Civilisation indtil Launceston og Hobarttown ved Vigen af Tasmania. Mindet om denne høimodige Klostersøster er lige velsignet paa den store Verdenshandels Markedspladser, Manchester og New-York, som i hendes Hjemstavn Dermond;

og en stor Deel af Mødrene til de paa Jordkloden spredte ti Millioner Irlændere, har under hendes Lødelse tilegnet sig den Dannelsø og den Dyd, som under Historiens mangfoldige Omskiftelser er bløven det havomflydte Galiske Lands ærefulde Arvelod.“

Nordamerica. (En Mønstermenighed.) Vincentsmenigheden i Dutzow i Ærkebispedømmet St. Louis har efter en Beretning af „Stimme der Wahrheit“ i fire Aar bygget paa en ny Kirke med et Spiir paa 147 Fods Høide og et rummeligt Skolelocale. Endvidere har den heelt omdannet Præsteboligen og udvidet den ved Tilbygning af en Fløi, udstyret Kirkens Indre værdigt og smagfuldt og alt dette, omendskjøndt den i de fire Aar 3 Gange havde en daarlig Høst, og 3 Gange led stor Skade ved, at Missouri-Floden traadte over sine Bredder og oversvømmede alle Marker. Bortset fra de mange Tjenester, som Beboerne gratis ved Haandarbeide og Heste gjorde, der gjerne kan anslaaes til 3000 Dollars, have de endnu tilveiebragt 19,000 Dollars ved frivillige Bidrag. Og hele Menigheden tæller kun 40 Familier, saa at hver Familie i Gjennemsnit har bidraget omtrent 1500 Kroner i rede Penge. Disse brave Katholiker stamme deels fra Oldenborg og Bispedømmet Paderborn og deels fra Rhinlandene.

New-York. Et sjældent Tilfælde. Den i Seton Hall College af Msgr. A. M. Corrigan, Biskop af Newark, nylig viede Præst, W. Hoyt, er allerede 66 Aar gammel. Han var en gift Mand, og hans Hustru døde for et Aar siden og efterlod ham elleve Børn. Han er født i Vermont og efter endte Studier blev han Episcopal-Prædicant. Men han beskæftigede sig meget med den katholske Religion og indtraadte allerede i sit 36 Leveaar i den katholske Kirke og vilde allerede dengang være bløven Præst, hvis hans Familieforhold ikke havde forbudt ham det. Han blev da Journalist, hvilken Stand han imidlertid ombyttede med Advocatstanden. For omtrent et Aar siden indtraadte han med Tilladelse af Hans Eminence Cardinal Mac-Closkey i Seton Hall Seminarium, hvor han fuldendte sine theologiske Studier. Samtidigt med ham bleve ogsaa baade hans og hans Hustrues Slægtninge Katholiker. Han er for Tiden Capellan hos Hr. Donelly ved St. Michaelis Kirke i New-York.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 19. August. 13. Søndag efter Pintse. Marias Optagelse i Himlen. — 20. M. Bernhard, Abbed og Kirkelærer. 21. Ti. Johanne Francisca af Chantal, Enke. 22. O. Octav af Mariæ Himmelfart. 23. To. Philippus Benitius, Bekj. 24. F. Bartholomæus, Apostel. 25. L. Ludvig, Konge.

Søndagen d. 26. August. 14. Søndag efter Pintse. Marias Hjertefest.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 3 offenlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 6½ offenlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.
 Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 34 Søndagen den 26de August. 1877.

Indhold: William Palmer. Præstevielsen. Voltaire og Raadsherren
i Cleve. Et Brev til Gud. Politisk Overblik. Kirkelige
Efterretninger: Rom, Tydskland, Münster, Saalfeldt, Buenos
Ayres. En Tyende-Forening.

William Palmer.*)

Blandt de mange anglicanske Theologer, som i den nyere Tid ere vendte tilbage til den katholske Kirke, indtager Dr. Palmer en udmærket Plads. Han har med stor Anstrængelse og en næsten exempelløs Ihærdighed efterforsket Sandheden; han har søgt efter den i alle de forskjellige christelige Bekjendelsers Arnesteder — i Tydskland, Frankrig, Rusland, Grækenland, Syrien og Ægypten, og endelig i Rom fundet, hvad han saa længe og møisommeligt havde søgt.

William Palmer er en Søn af en anglicansk Geistlig i Oxfordshire og en Broder til det bekjendte Medlem af det engelske Parlament, Roundel Palmer. Han studerede Theologi ved Universitetet i Oxford, hvor han tilhørte Magdalencollegiet, erholdt 1830 Universitetsbelønningen for Færdighed i at skrive latinske Vers, og

*) S. S. 417 og 465. Anm.

blev efter en glimrende Examen beklædt med Doctorværdigheden. I Aaret 1833 blev han atter bæret med den af Universitetet udsatte Priis for Dygtighed i Behandlingen af det latinske Sprog, og, efter at have tilbragt et Par Aar som Fellow i sit Collegium, blev han i Aaret 1837 udnævnt til Professor og Examiner, hvilken Stilling han beklædte indtil Aaret 1839. I Henseende til theologisk Retning lagde han allerede ved sin første Optræden som Skribeut en stor Uafhængighed for Dagen, ihvorvel han ikke blot havde personlige Venskabsforbindelser med Anglicanismens meest feirede Repræsentanter, men ogsaa i det Væsenlige delte deres theologiske Anskuelse. I Aaret 1839 offentliggjorde [han saaledes en Afhandling om Christi Kirke, hvori han forfægtede den Betragtning af samme, at der kun kan være een synlig katholsk og apostolisk Kirke, men at den udvortes har tre fra hverandre skilte Afdelinger: den anglicanske, den græsk-russiske og den romerske, og man maatte derfor, uden at anstille nærmere Undersøgelser, antage de Dogmer, hvori disse tre Bekjendelser stemmede overens med hverandre. Med Hensyn til de Punkter, der syntes at være indbyrdes uforligelige, var derimod enhver Christen forpligtet til, under vedholdende Bøn til Gud og flittigt Studium at stræbe efter at komme paa det Reno med, hvad der var Sandhed. I Henhold hertil lagde han selv freidigt Haand paa Værket og besluttede at gøre Differentspunkterne mellem disse Kirkesamfund til Gjenstand for en grundig Undersøgelse. I denne Hensigt begav han sig først til Reformationens Arnested, Tydskland, hvor Protestantismen gjorde et ligesaa frastødende Indtryk paa ham, som nogle Aar tidligere paa Dr. Pusey, hvorpaa han ikke lagde Skjul efter sin Hjemkomst til England. I et Brev til sin Ven Golithly (Letter to a Protestant-Catholic. London 1842) ytrer han: „Sluttelig erklærer jeg paany, at jeg er Katholik og Medlem af den katholske Kirke, og jeg udtaler mit Anathem over Protestantismen i alle dens Former, Secter og Benævnelser, fornemmelig Lutheranerne, Calvin-

sterne og de evangeliske og americanske Dissidenter. Skulde den anglicanske Kirke nogensinde vedkjende sig at være en Form af Protestantismen, da vilde jeg ogsaa forkaste den og udtale mit Anathem over den. Skal der i vor Kirkes Navn kæmpes mod Rom, da lad os i det mindste ikke slutte Forbund med en Sværm af urene Aander. Deres Protesteren er svanger med et bedøvende Giftstof, der har en svækkende og lammende Virkning; den er en Frugt af Anmasselse, Hovmod, Had, Uvidenhed, Feighed og Inconsequents. Lad os dog engang frigjøre os for alt dette Uvæsen og komme til Bevidsthed om, at der ikke bør findes Hæretikere i vor Leir!“

Palmer begyndte nu at studere den østerlandske schismatiske Kirkes Lære, dens Dogmers og Disciplins historiske Udviklingsgang, og dens hele nuværende Tilstand — baade ved Bosporus og Newa, hvorved han nærmest haabede at opnaae en Forening mellem den anglicanske og den græsk-russiske Kirke. Dette Formaal blev nu Gjenstand for hans ivrigste Stræben.

Forsynet med Anbefalingsskrivelser fra Ærkebiskoppen af Canterbury, saavel som fra Præsidenten for Magdalene-collegiet, Dr. Routh, reiste han til Rusland, og anvendte her sin Tid paa en Maade, som vidnede om hans Villies Alvor og Kraft. Istedetfor i St. Petersburg at modtage den fornemme Verdens Indbydelser, begav han sig til en fattig Pope, for under hans Veiledning at gjøre sig bekjendt med det russiske Kirkesprog, med den saakaldte orthodoxe Kirkes Troessætninger, Love og Vedtægter; og han gjorde navnlig Læren om den Helligaands Udgang og de øvrige Punkter, i hvilke den russiske Kirke afviger fra den katholske, til Gjenstand for sin særdeles Opmærksomhed. Da han troede sig tilstrækkeligt underrettet, og følte sig istand til at disputere om hvad han havde lært, forlangte han, at Popen skulde række ham den h. Communion, idet han sagde til ham: „Jeg seer ingen Forskjæl mellem vor engelske Kirke og den russiske.“ Popen, der ikke kjendte synderligt til den engelske Kirkes Tro, svarede:

„Afsværg først Deres Tro; saa vil jeg række Dem Communionen!“ Palmer lod sig imidlertid ikke tilbagevise ved denne Vægring, men vændte sig til Metropolitan-Ærkebiskoppen af Moskau, som forekom ham at være mere egnet for Løsningen af dette Spørgsmaal, end den firsindstyveaarige Prælat, i hvis Dioces han levede. Ærkebiskoppen svarede ham: „Jeg seer kun to Udveie eller gjør kun to Betingelser for at kunne tillade Dem at modtage Communionen i den græsk-russiske Kirke. Den første vilde være, at De uden Forbehold afsværg Deres Tro; den anden, at De klart overbeviser mig om, at den anglicanske Kirke troer det Samme som vi. Men jeg indseer ikke, hvorledes De som en enkelt Diakon og jeg som en enkelt Ærkebiskop kunne være berettigede til at afgjøre denne Sag.“ Men P. lod sig ligesaa lidt afskrække ved dette Svar som ved Popens; han henvendte sig nu til Synoden i Petersborg og forsikrede, at efter den Forklaring, som Dr. Newman havde givet af den engelske Kirkes 39 Artikler, kunde disse forklares i en Mening, der udelukkede enhver Vranglære. Synoden kom i Begyndelsen i Forlegenhed, men overdrog dog snart en Theolog at prøve de 39 Artikler, der indeholde den anglicanske Kirkes Troesbekjendelse. Han opdagede i disse Artikler 42 kjætterske Sætninger, og man forlangte da af Palmer, at han høitideligt maatte forkaste disse Sætninger, førind det kunde tilstedes ham at modtage den hellige Communion i den græsk-russiske Kirke. P. fremstillede sig da personlig for Synoden og forkastede afgjort de ham forelagte Sætninger som lige saa meget stridende mod den græsk-russiske Kirkes, som mod den katholske Kirkes Tro. Man kom derpaa til Læren om den Helligaand og til de Ord: „som udgaaer fra Faderen og fra Sønnen“, hvilke Ord (nemlig: „og fra Sønnen“) Schismatikerne beskyldte den katholske Kirke for at have indskudt i Troesbekjendelsen. Her blev den engelske Theolog paa eengang betænkelig, og han vægrede sig bestemt ved at fornægte en katholsk Troessætning. Efter denne Vægring

sluttede Synoden Forhandlingen, og Palmer vendte tilbage til England, hvor han senere offentliggjorde Resultatet af denne Forhandling*), hvorom han strax gjorde Indberetning til Ærkebiskoppen af Canterbury. Men han saae sig skuffet i sine Forventninger om denne Prælats Billigelse af hans Adfærd. Denne bebreidede ham nemlig paa en følelig Maade, at han under hiin Forhandling havde fornægtet ham som sin Metropolitan og tillige fornægtet den anglicanske Kirke ved at omtale den som en Deel eller Afdeling af den protestantiske Kirke; thi Palmer havde saalidt gjort Regning paa saadanne Bebreidelser, at han havde givet den russiske Synode Haab om, at de anglicanske Biskopper vilde billige hans Lære og hans Planer.

Da der nu ikke var Mulighed for at komme videre med den engelske Kirke, besluttede P. at gjøre et Forsøg med den skotske. Der var nemlig dengang (1840) en skotsk Biskop ansat som Geistlig ved det engelske Gesandtskab i Paris under Titel af Biskop for alle i Frankrig levende Englændere og Skotter. Efter Aftale med ham begav P. sig til Skotland, for i hans Navn at sammenkalde en Synode; men han fandt sig ogsaa her skuffet i sine Forventninger og udrettede Intet.

Efter sex Aars fortsatte Forskninger følte han Nødvendigheden af at opgive Anglicanismen, og han havde nu kun Valget mellem den græsk-russiske og den romerske Kirke. Ihvorvel han følte en stedse tiltagende Forkjærlighed for den sidste, saa kunde han dog ikke overvinde sin Uvillie mod at anerkjende den for den ene sande Kirke med Udelukkelse af den græske. Under denne Uvished hengik atter otte Aar, som han tilbragte med at bereise forskjællige Egne af Rusland og Orienten, hvor han navnlig i længere Tid opholdt sig i Constantinopel, Grækenland, Ægypten og Syrien. Han studerede ivrigt den græske

*) S. William Palmer: „Dissertations on Subjects relative to the Orthodoxe and Eastern-Catholic Communion.“ London 1853.

Kirkes Lære, disputerede med dens meest ansætte Lærere og høie Geistlighed, forfattede Stridsskrifter ikke blot i sit Modersmaal, men ogsaa i det nygræske Sprog, som han ikke mindre end det gammelgræske er fuldkommen mægtig. Han var lige ved at slutte sig til det græsk-russiske Schisma, da hans Opmærksomhed for den mellem Russere og Grækere stedfindende Uenighed med Hensyn til de vesterlandske Christnes Daab endnu i rette Tid holdt ham tilbage fra dette Skridt.

Efter at være vendt tilbage til England var der ingen anden Udvei for denne utrættelige Theolog, end alvorligt at kaste sig over Studiet af den romerske Kirke og i dette Øiemed reise til Rom. Han blev dog nogen Tid holdt tilbage ved sin Faders Sygdom; men efter hans Død begav han sig i Begyndelsen af Aaret 1855 til Rom og kom her i Forbindelse med flere udmærkede Theologer. Efter mange Forhandlinger med disse, raadede en converteret Landsmand ham til at gjøre Exercitier efter den h. Ignatius' Anviisning; „han havde længe nok studeret og grublet, og det var nu paa Tiden, at han samlede sig“. P. fulgte dette Raad, og den 28. Februar 1855 aflagde han den katholske Troeskjendelse for P. Passaglia i et Privatcapel i Collegium Romanum i Overværelse af Mgr. Browns, Biskop af Newport, og flere andre katholske Englændere af geistlig og verdslig Stand.

„Den beundringsværdige Vei“, heder det i „Civiltà cattolica“, ad hvilken den guddommelige Godhed har ført Hr. Palmer til den sande Kirke, hans oprigtige og standhaftige Iver for Sandheden, de Aandens Gaver og den Lærdom, hvormed han er udrustet, give alle gode Katholiker Haab om, at Gud vil betjene sig af ham som et Redskab til Udførelsen af store Gjeringer, der ville bidrage til at fremme Hans Ære og blive til Frelse for Mange blandt hans Landsmænd og de schismatiske Grækere, med hvis Dogmer og Vildfarelser han har erhvervet sig et saa grundigt Bekjendtskab. Idet vi stille dette berømte Navn i Række med Newman, Wilberforce

og andre ved Dyd og Kundskaber udmærkede Mænd, der fra den anglicanske Protestantisme ere vendte tilbage til den katholske Kirke, glæde vi os over at kunne give et nyt Beviis for de glimrende Erobringer, som den katholske Sandhed og ene den formaaer at gjøre.“

Palmer har efter sin Omvendelse bestandig levet i Rom og skrevet om Katakombernes dogmehistoriske Vidnesbyrd saavel som et aandrigt Værk om den ægyptiske Chronologi.

Præstevielsen.

Præstevielsen er det af Christus indstiftede Sacrament, der meddeler dem, som modtage det, de præstelige Fuldmagter tilligemed en særegen Naade til Præsteembedets rette Forvaltning.

I egenlig Forstand er Jesus Christus sin Kirkes Ypperstepræst, Midleren mellem Gud og Menneskene, Verdens Helliggjører. Han er aabenbaret paa Jorden for at føre Menneskene til Erkjendelsen af den sande Gud og til Kundskab om den sande Religion, for at gjøre dem muligt at vogte sig for Synden, frelse deres Sjæle og naae til det evige Liv.

Førend Han forlod denne Verden, udvalgte han tolv Disciple, som han selv kaldte sine Apostle eller Udsendinge, og hvem han overdrog de store Fuldmagter, som han havde modtaget af sin himmelske Fader. „Ligesom Faderen har sendt mig, saaledes sender jeg Eder. Mig er givet al Magt i Himlen og paa Jorden. Gaaer ud, lærer alle Folk, lærer dem at holde Alt hvad Jeg har befaleet Eder, og døber dem i Faderens og Sønnens og

den Helligaands Navn. Den som hører Eder, hører Mig; den som foragter Eder, foragter Mig; og see, Jeg er med Eder alle Dage indtil Verdens Ende.“

Saaledes vare altsaa Apostlene Christi første Præster. De viede derefter atter andre Biskopper og Præster i alle de Lande, hvor de udbredte Evangeliet; og saaledes naae vore nuværende Biskopper og Præster gjennem en uafbrudt Rækkefølge op til Apostlene og til Jesus Christus selv, i hvis Fuldmagter de ved deres Ordination ere deelagtig-gjorte.

See dette er Grunden til den Høiagtelse, vi skyldte dem eller rettere Jesus Christus i deres Person. Ere de end undertiden ikke saa fuldkomne, som deres hellige Kald fordrer, saa bør vi betænke, at de ogsaa ere Mennesker og derfor kunne feile ligesom alle andre Mennesker. Men ved Guds naadige Førelse træffer man navnlig i vore Dage sjældent paa en Præst, som forsynder sig svært mod sine Pligter; Alt hvad der nuomstunder forebringes af den Art, er sædvanlig Bagtalelser, der tilsigte selve Præstedømmets Forkleinelse.

Kun Biskoppen kan ordinere Præster. Han kan derfor betragtes baade som Præsternes og de Troendes aandelige Fader; og Præsterne, der atter ere de øvrige Christnes aandelige Fædre, ere ligesom Biskoppens ældste Sønner.

Der kan næppe tænkes noget mere Storartet og Høitideligt end en Præstevielse eller Ordination. Kirken forbereder i sin Viisdom de Christne, der ville indvie sig til den h. Tjeneste, flere Aar igjennem til deres Indtrædelse i samme; den indleder dem gradviis i deres Stands Kundskaber og Dyder, og lader dem saaledes efterhaanden gjennem syv Trin opstige til de præstelige Fuldmagter. Dette er de saakaldte syv Vielser, af hvilke der gives fire lavere og tre høiere. De to sidste af de sex Trin, der gaae forud for Præstevielsen, ere Subdiakonatet og Diakonatet. For at blive Subdiakon maa man have tilbagelagt det eetogtyvende Løveaar. Ved denne Vielse

aflægger den vordende Præst Løfte om evig Kydskhed og forpligter sig til udelukkende at tjene Gud saaledes, at han fra nu af ikke mere kan træde tilbage til Verdenslivet. For at blive Præst, maa man have fyldt det fireogtyvende Aar, og for at blive Biskop det tredivte.

Præstens fornemste Beskæftigelse er, i alle Menneskers Navn at bede til Gud og frembære Ham det h. Messeoffer. Den daglige Bøn, hvortil alle Præster ere forpligtede, kaldes Breviariet eller „Officium“, hvilket de bede ikke blot for deres egen Person, men i alle Christnes, ja i alle Menneskers Navn. Det h. Messeoffer og Breviarbønnerne ere Kilden til den Hellighed, den Kjærlighed og Offervillighed, som ere nødvendige Betingelser for den trolige Opfyldelse af de øvrige Pligter, der have Sjælens Helliggjørelse til Formaal. For at helliggjøre og saliggjøre Menneskene præke nemlig Præsterne Sandheden i Jesu Navn og forkynde den guddommelige Lov for Alle, uddele Sacramenterne, forlade Synderne og udføre alle Præsteembedets øvrige Forretninger. Enhver som hører dem, han hører Jesus Christus; Enhver som støder dem fra sig, han lader haant om Frelseren og det evige Liv.

Lader os bede Gud om, at han altid vil sende os værdige Præster. En værdig Præst er, som Jesus Christus og i Jesus Christus, alle deres Saliggjører og Velgjører, som nærmer sig til ham. Saaledes gavner Præstevielsen ogsaa os; vi have den at takke for, at vi lære den kjære Gud at kjende, underkaste os hans hellige Lov, og at vi ikke, som saa mange arme Sjæle, savne den sande Religions Oplysning og Trøst.

Voltaire og Raadsherren i Cleve.

En sand og uhyklet Fromhed er noget Stort. Desværre finder man den for Tiden saa sjældent, fordi selv virkelig fromme Folk sjældent have Mod til aabent at vedkjende sig deres Overbeviisning, saaledes som en gammel Raadsherre i Cleve gjorde det. Frederik II. af Preussen opholdt sig engang paa Slottet i Cleve og bød den franske Spotter Voltaire til sit Taffel. Voltaire morede sig ogsaa her, som overalt, ved at kaste Skarn paa al positiv Religion og ved at gjøre enhver christelig Anskuelse latterlig. Blandt andet ytrede han ogsaa: „Jeg sælger min Plads i Himlen for en preussisk Thaler.“ Da kunde den gamle Mand ikke længere tilbageholde sin Uvillie; han reiste og sagde: „Hr. Voltaire: De er nu i et preussisk Land, hvor Ingen har Lov til at sælge Noget, hvis retmæssige Besiddelse han ikke kan bevise. Kan De fremlægge et Beviis for, at De har Ret til et Sæde i Himlen, saa betaler jeg 1000 Thaler derfor.“ Voltaire maatte, tiltrods for al sin bekjendte Uforskammedhed, tie og taale den Ydmygelse, at blive offentlig tilrettesat.

Et Brev til Gud.

To fattige Ægtefolk af Arbeiderstanden i Paris vare syge og sengeliggende. Manden var faldet ned fra et Stillads, og Konen led af et chronisk Ondt. Børnene vare sultne, men havde Intet at spise. En lille Datter, som søgte Skolen, maatte blive hjemme for at gjøre sine Forældre smaa Tjenester. Medens Sulten blev mere og mere følelig hos hende, huskede hun hvad hun tidligere havde hørt i Skolen og sagde ved sig selv: „Vor Skolesøster har formanet os til, at vi skulde henvende os til Gud i Angst og Nød, saa vilde han nok hjælpe. Jeg vil derfor skrive et smukt Brev til Ham; Pen og Blæk har jeg jo endnu.“

Som sagt, saa gjort. Hun skrev et Brev, hvori hun bad den gode Gud om at lade Forældrene blive raske og give hende og hendes Sædskende et Stykke Brød. Da hun havde sit lille Brev færdigt, løb hun afsted dermed til en Kirke. Her saae hun Offerbøssen og meente, at det var en Kasse for Breve til den gode Gud. Hun iler til den, seer sig om, om Ingen iagttog hendes Forehavende. Men ak, da kommer en fornem Dame, som just var i Begreb med at forlade Kirken. Damen nærmer sig Barnet og spørger, hvad hun vilde. Forskrækket begyndte Barnet at græde, fortalte den bedrøvelige Historie fra Hjemmet og fremviste Brevet, hun vilde sende til Himlen. Damen trøstede den Lille, tog Brevet fra hende og lovede at ville besørge det. „Men“, tilføiede hun smilende, „Du maa sige mig dit Navn og din Bopæl, for at den gode Gud kan tilsende Dig Svaret.“ — „Det behøves vist ikke“, svarede Barnet, „thi man har lært mig, at den gode Gud seer og veed alle Ting.“ — „Man har sagt Dig Sandhed“, svarede Damen, „men den, som af Gud faaer Befaling at svare Dig, han veed det maaskee ikke.“ Da gav Pigen den forønskede Oplysning og ilede derpaa sjæleglad tilbage til Forældrenes Sygeleie. Henimod Aften fandt hun ved Huusdøren en stor Kurv, som var pakket fuld med Klædningsstykker, Spisevarer og en Sum Penge. Ovepaa laac et Blad Papir, hvorpaa der var skrevet: „Svar fra den gode Gud.“ En Time senere kom en Læge for at besøge de fattige Syge. — Saaledes var da den barnlige Tillid paa en skjøn Maade bleven belønnet. Gud havde besvaret Brevet ved en Engel i Menneskeskikkelse.

Politisk Overblik.

Orienteu. Krigslykken synes endnu bestandig at være Russerne imod, saavel i Asien som navnlig i Europa. I Rusland har dette selvfølgelig fremkaldt en meget trykket Stemning; man havde ventet kun at seire, og lider nu det ene Nederlag efter det andet. Da det er det saa-

kaldte panslaviske (national-russiske) Parti, der ivrigst har drevet paa Krigen, have de sidste Ugers militaire Uheld bibragt det et Knæk, som det maaskee vil have ondt ved at forvinde i den nærmeste Fremtid, hvis ikke Forholdene paa Krigsskuepladsen forbedre sig. I Tydskland, navnlig i Berlin, er man meget vel fornøiet med alt dette. Jo slettere det gaaer med Felittoget jo længere trækker Krigen ud og jo mere svækkes den russiske Nabo. Da det panslaviske Parti er udpræget tydskfjendtligt, kommer det ogsaa godt tilpas, at dets Indflydelse lider et Skaar. I Petersborg gjør man naturligviis alt for at bøde paa de lidte Nederlag. Udskrivninger og Troppesendelser finde Sted efter en stor Maalestok. Ligeledes synes det, at man har seet sig nødsaget til at ty til Serbiens Hjælp, som man for et halvt Aar siden saa fornemt erklærede ikke at have Brug for. Krigspartiet i Serbien har nemlig i disse Dage vundet Overhaand i Cabinettet, og Udenrigsminister Ristics Udnævnelse til Conseilspræsident opfattes almindeligt som et Tegn paa, at Serbien paany vil tage Deel i Kampen. Skeer dette, vil der være megen Fare for, at Krigen antager større Dimensioner. Østerrig kommer da i en meget vanskelig Stilling. Saalænge Serbien holder sig neutralt, vil derimod hverken Østerrig eller England røre sig efter at det har vist sig, at Tyrkerne ere Russerne fuldkomment jevnbyrdige paa Valpladsen.

Frankrig. Mac-Mahon har foretaget en Reise i Provindserne. Det Indtryk man i Regeringskredsene har faaet af Stemningen, skal være meget ugunstigt. Alt tyder paa, at Valgene til Efteraaret ville blive et Nederlag for de Conservative, som kun daarligt have vidst at dække sig mod den Anklage for monarchiske Planer, som Venstre med stor Ihærdighed har gjort gjældende imod dem.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. For nogen Tid siden begav Besætningen af en amerikansk Fregat til stor Forbauselse for de „Liberale“ sig til Vaticanet. Fregatten ankrede ved Civita Vecchia, og Capitainen med Officererne bade Cardinal Howard om at udvirke dem en Audients hos den h. Fader. „Vi have Hastværk“, sagde de, hvorpaa Cardinalen svarede: „Mine Herrer! forsaml Deres Folk og venter mig i Vaticanet.“

En Times Tid senere stode de for Pius IX. Capitainen holdt følgende Tale til Paven: „Vi ere Protestanter, men vi see i Deres Hellighed den høieste og ædleste Repræsentant for Retfærdighed og Ære paa Jorden. Vi bøie os fulde af Ærefrygt for Dem; vi beundre Deres Dyder, Deres Standhaftighed, Deres hjertevindende Venlighed og Deres ophøiede Mod under de mange Omskiftelser, som traf Dem, men ikke formaaede at bøie Dem. Vi ere Protestanter, men vi tilbede Jesus Christus, hvis Statholder De er, og vi bede Dem om at velsigne os i Hans Navn.“ Dybt rørt af denne Tale, svarede Paven paa Italiensk, som Cardinal Howard oversatte. Paven alluderede til de af Capitainen nævnte Omskiftelser og bemærkede blandt andet: „Det er netop det store Vidunder, at den hellige katholske Kirke, som af Herren bliver fremstillet som et igjennem Havets Bølger seilende Skib, ikke kan sønderlaaes af Stormen og ikke kan opluges af Bølgerne, hvilket snart nitten Aarhundreder tilstrækkeligt have godtgjort.“ Derpaa meddelte han disse for ham nedknælende Sømand sin Velsignelse.

Tydskland. Man tilskriver „Germania“: At Hohenzollerne tælle en hellig Meinrad blandt deres fyrstelige Slægtninge, er vel bekjendt; men at ogsaa den i Aaret 1568 fødte h. Aloysius af Gonzaga har havt en hohenzollersk Fyrstinde til Stammoder, og følgelig er en direct Ætling af Hohenzollerne, det blev mig først nylig vitterligt, da jeg læste det nyeste Værk af den berømte Historiegransker Alfred v. Reumont: „Briefe heiliger and gottesfürchtiger Italiener“ (Freiburg hos Herder). Den den 21. Juni 1591 i Rom afdøde h. Aloysius, der faldt som et Offer for den Kjærlighed, hvormed han pleiede de Pestsyge, idet han selv blev smittet af den skrækkelige Sygdom, var den ældste Søn af Markgreve Ferdinand af Castiglione og

havde, for at kunne indtræde i Jesuiterordenen, frasagt sig Førstefødselens Rettigheder til Gunst for sin Broder. Stamfaderen til denne i Aaret 1819 uddøde Fyrstefamilie, som var bleven ophøiet til Rigsfyrstestanden, var Markgreve Rudolf. Denne Rudolf var en Søn af Ludvig, Markgreve af Mantua, og Barbara af Hohenzollern, en Datter af „Alchymisten“ Johannes og en Sønnedatter af Churfyrst Frederik I. af Brandenburg. Markgreve Ludvig af Mantuas Bryllup med Barbara af Hohenzollern fandt Sted i Aaret 1437. Som Følge heraf er altsaa en Helgen af Jesuiterordenen beslægtet i lige Linie med det preussiske Kongehus. Men det har desværre ikke kunnet forhindre, at Jesu Selskab blev landsforviist af Aloysius' Slægtninge som „rigsfjendtligt“, ligesom Jesuipater Radziwills nære Slægtskab med den tydske Kaiser ikke befriede ham fra at maatte leve i Udlandet.

Münster 28. Juni. Idag Formiddag er forhenværende Lærer Johannes Hoffmann, for Tiden Redacteur af „Westf. Merkur“, vendt tilbage til den katholske Kirke. Saaledes har han udført en allerede for længe siden fattet Beslutning. Han aflagde den katholske Troesbekjendelse i St. Ludgeri Kirke.

Saalfeld. „Thorn. Ostd. Zeit.“ melder: Paa en meget paafaldende Maade forøges i vor Omegn Tallet af de Personer, som udtræde af den protestantiske Landskirke. Hele Skarer forlade den protestantiske Kirke for at gaae over til Baptistmenigheden, som i Landsbyen Goyden har et stort Capel med den Indskrivt: „O Land, Land, Land, hør Herrens Ord!“

Buenos Ayres. Den bekjendte Calvinist Theodor Beza skriver: Den katholske Kirke faaer mange Slag og giver dem ikke tilbage. Men vogter Eder, den er en Ambolt, som allerede har opslidt mange Hammere. Og den ugudelige Digter H. Heine har skrevet: „Jeg har allerede for længe siden opgivet at bekrige den romersk Katholicisme. Jeg kjender mig selv altfor godt, til at jeg ikke skulde vide, at jeg aldrig kunde aabne den mindste Breche i en Kolos som St. Peters Kirken. Jeg kunde i det Høieste være en beskedon Haandlanger ved en langsom Nedriven, der varer i Aarhundreder. Den Bastille er ikke let at indtage og mere end éen ungdommelig Stormløber vil knuse sin Hjerneskal mod dens Tinder.“ Saa kloge som disse tvende afgjorte Fjender af den katholske Kirke ere de Andre ikke, idet de ikke

engang naae til at udraabe med Pharismærne: „See I ikke, at vi ikke udrette noget imod Dem“ (Katholikerne og Kirken). En klar Illustration af det her Sagte giver et skrækkeligt Drama, som nylig opførtes i Buenos Ayres og levende minder om det sacrilegiske Mord, der iværksattes i Quito af Frimurerlogen paa Ærkebiskoppen og Don Garcia Moreno. I Franciskanerkirken læste nemlig Broder Antonio, en tredsindstyveaarig Olding den hellige Messe. Da traadte en Fremmed ind i Kirken, gik med faste Skridt henimod Præsten og affyrede en Pistol paa ham, hvis Kugle ramte Oldingen i den bageste Deel af Halsen, men heldigviis løb omkring Halshvirvlen og borede sig ind i en af Alterets Søiler. Skjøndt blødende strakt til Jorden, fuldendte den værdige Præst det hellige Offer førend han lod sig bortføre og forbinde. Forbryderen blev greben og erklærede, at han var en Russer ved Navn Michael Kulajo, at han havde lidt en slem Medfart af Keiser Pedro II. og Prindsesse Isabella af Brasilien, hvori Munkene havde Skyld, og at han derfor havde fattet den Beslutning at dræbe den første den bedste Munk han traf paa. Den brasilianske Presse forkynder nu, at Russeren var et Rødskab for Logerne, der ikke kunne forvinde deres Harme over det nylig lidte Nederlag i Kampen mod den katholske Kirke.

En Tyende-Forening

agtes oprettet af de hervær. Set. Josephssøstre under den Apostoliske Præfects Ledelse. Øiemedet er, at byde alle kvindelige Tjenestetyende Leilighed til at finde Raad, Oplysning og Veiledning i deres tidt meget fare- og byrdefulde Stilling i Samfundet. Til den Ende vil der hver Søndag Efterm. under en Ordenssøsters Tilsyn blive foranstaltet en Forsamling, under hvilken Hr. Præfecten i Regelen vil holde et Fordrag over Emner, der særlig vedrøre Tyendeforholdet, seet i Troens Lys. — Idet vi tillade os herved at henlede alle Vedkommendes Opmærksomhed paa denne meget vigtige og tidssvarende Sag, anmode vi tillige alle kvindelige Tjenende, der ønske at slutte sig til Foreningen, om at henvende sig i Klosteret Toldbodvejen 14, til Søster Marie Hermann, som er villig til at give udførligere Oplysning om Alt hvad der angaaer Tyende-Foreningen.

Bekjendtgjørelse.

I det herværende Sct. Josephs-Hospital vil for Fremtiden to Fri-Senge være bestemte for uformuede Katholiker. Begjæringer derom, ledsagede af de fornødne Anbefalinger, kunne i paa-kommende Tilfælde indgives til Hospitalets Forstanderinde, Parcelveien Nr. 44.

Maria-Congregationen

begynder sine ugenlige Møder igjen Torsdagen d. 6. September Kl. 8½ om Aftenen i Evaldsgade Nr. 5.

Sct. Andreas-Collegium (Ordrupshøi).

Torsdagen den 30. August, Form. Kl. 9: Høitidelig Indvielse af den nye Skolebygning; og efter den h. Messe aabnes det nye Skoleaar.
Lohmann, Rector.

Marieforeningen

holder sit sædvanlige Møde Søndagen den 26. August, Efterm. Kl. 4.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 26. August. 14. Søndag efter Pintse. Marias Hjertefest. — 27. M. Joseph af Calasanz, Bekj. 28. Ti. Augustinus, Biskop og Kirkelærer. 29. O. Johannes den Døbers Halshuggelse. 30. To. Rosa af Lima, Jomfru. 31. F. Raymondus, Bekj. 1. September. L. Ægidius, Abbed.

Søndagen den 2. September. 15. Søndag efter Pintse. De h. Skytsengles Fest.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 6½ offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Qvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 51
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 35 Søndagen den 2den September. 1877.

Indhold: Katholikerne og den katholske Kirke i England efter
Reformationen. Præsten. Jeg kjender en Vei. Herrens
Klager. En Tyende-Forening.

Katholikerne og den katholske Kirke i England efter Reformationen.

Vi have i flere foregaaende Numere meddeelt Biographier af tre Mænd, der hver paa sin eiendommelige Maade indtage en høi Rang blandt Førerne for den aandelige Bevægelse. der synes at varsle om, at den Tid er ikke fjern, da England atter vil blive kaldt et katholsk Land — saaledes som man pleier at betegne Lande og Folk efter Fleerheden af Befolkningens religiøse Bekjendelse. Det kunde maaskee være forekommet en og anden af vore Læsere hensigtsmæssigere, om vi havde indledet disse korte Levnetsbeskrivelser med et Overblik over Englands religiøse Tilstande og den nærværende kirkelige Bevægelses Udviklingsgang fra dens Begyndelse (c. Aar 1830) indtil vore Dage. Vi tillade os hertil at bemærke, at Artiklen „Henry Manning“ oprindelig kun havde den Hensigt at gjøre Læserne nærmere bekjendte med den ualmindelige Mand, som — efter tidligere at have indtaget

en udmærket Plads i den engelske Statskirke — for nærværende Tid beklæder den høieste kirkelige Værdighed i et Land som England, hvis begyndende religiøse Gjenfødelse, samtidigt med, at dets politiske Storhed og Glands mere og mere synes at skulle bløgne, umiskjendeligt varslers om en Fremtid, da England paa en ærefuld Maade vil gjøre Bod for, hvad dets Herskere og disses servile Tjenere i det sextende Aarhundrede have forbrudt.

Men Nødvendigheden af at gjøre de paagjældende Tilstande og Begivenheder forstaaelige for enhver Læser, ved i nogle af os tilføiede Anmærkninger at omtale Englands kirkelige Forhold i Almindelighed, erindrede os uvilkaarligt om, at det muligt kunde interessere vore Læsere at gjøre nærmere Bekjendtskab med den kirkelige Bevægelse, der har ført saa mange alvorlige og tænkende Englændere af alle Stænder og Dannelsesstrin tilbage til den katholske Christendom; og vi fandt det derfor hensigtsmæssigt, inden vi gik over til den i dette og et følgende Numer meddeelte Fremstilling af det ovenfor betegnede Indhold, og til Skildringen af de ydre Conflicter, hvori den overordenlige Mands (P. Newmans) indre Liv afspeiler sig, som har givet det første Stød til Englands kirkelige Fornyelse — først ved et Par mindre Biografier at føre Læserne saa at sige midt ind i Begivenhederne, for strax at give dem et Begreb om de eiendommelige Maader og Veie, ad hvilke Gud fører de forskjælligst anlagte og begavede Naturer til Erkjendelsen af den ene, for alle Mennesker og Tider bestemte uforanderlige Sandhed.

Naar man læser de siden Aaret 1548 mod Katholikerne udstedte Parlamentsacter, og naar man veed, hvor hensynsløst de i disse fastsatte grusomme Straffe bleve fuldbyrdede paa dem, saa kunde det i Sandhed synes ubegribeligt, at der er vedblevet at være Katholiker i England,

naar man ikke antog, at Gud i sin Viisdom har villet bevare et lille Sædekorn, der engang i kommende Tider skulde afgive en riig Høst.

„En saa forstandig Nation som den engelske kan umulig længe vedblive at leve i en saadan Blindhed; den Agtelse, som den har for sine Forfædre, og dens mærkværdige og vedholdende Undersøgelser om den christelige Oldtid maa nødvendigt føre den tilbage til de første Aarhundreders Lære. Jeg kan ikke troe, at Hadet til den h. Petrus' Stol, hvorfra den har modtaget Christendommen, vil blive af lang Varighed Hævnens og Skuffelsens Tider ville faae Ende og Gud vil høre sine Helliges Bønner.“ Denne Propheti af den store Biskop af Meaux nærmer sig mere og mere sin Opfyldelse. Dersom Bossuet levede i vore Dage, vilde hans Hjerte opfyldes af Glæde og Trøst ved Synet af den katholske Gjenfødelse, der nu fuldbyrder sig i England. Gud har hørt sin Kirkes Bønner og forbarmet sig over det Land, der vender sine Blikke mod den evige Stad, fra hvilken det har modtaget det Lys, som det har tabt ved at affalde fra den gamle og dog evig unge katholske Tro, der i saa lang Tid var dets Styrke og Ære.

Fra Begyndelsen af den americanske Uafhængighedskrig vare Straffelovene mod Katholikerne efterhaanden ophævede eller i det mindste satte ud af Kraft. Hermed blev der givet det første Stød til de Reformbevægelser paa det sociale og religiøse Omraade, som til Ære for det fattige og forpiinte Irland og dets store Agitator O'Connell med uafviselig Magt have skaffet sig Anerkjendelse og Gyldighed. Frugten af disse Reformbestræbelser blev Katholikernes Emancipation i alle tre Kongeriger, som blev gennemført — ikke i Kraft af Folkerepræsentanternes egen Retsfølelse, men først efter haarde Kampe. Den var bleven en bydende Nødvendighed; thi det fortvivlede Irland truede med Oprør, og der var nu ikke Spørgsmaal om, hvorvidt denne Reform var tilstedelig eller ikke, men den var bleven uafviselig,

fordi Folket fordrede den. Med den 25. April 1829 begynder en ny Tid for den katholske Kirke i England. O'Connells Indtrædelse i Parlamentet og hans Vægring ved at aflægge Supremateden*) blev Signalet til den religiøse Gjenfødselse, der om kortere eller længere Tid, men udebliveligt, maa føre den sande Tro til en fuldstændig Seir. Hvo kommer her ikke til at tænke paa den ædle Joseph de Maistres prophetiske Ord fra Begyndelsen af dette Aarhundrede: „Naar engang Katholikernes Emancipation bliver udtalt i England — hvad der jo er muligt, ja endog sandsynligt — og den katholske Religion i Europa taler fransk og engelsk — husk vel paa hvad jeg siger Dem — saa gives der Intet, som ikke lader sig tænke og vente; og, naar man vilde sige Dem, at i Løbet af dette Aarhundrede skulde der blive læst Messe i St. Peter i Genf og i St. Sophia i Constantinopel, saa maatte man svare: Ja, hvorfor ikke?“

Under Carl I. var Katholikernes Antal i England smeltet sammen til et Mindretal af 150,000, der, udelukkede fra ethvert, selv det ringeste Embede, ja endog fra de sædvanlige selskabelige Forbindelser med deres Medborgere, levede i den største Indgetogenhed. I Aaret 1786 under Georg I.' Regering angives deres Antal i England og Skotland tilsammen til kun 60,000. og det hed dengang, at det var i stærkt Aftagende. Og under hvilke Forhold levede dette Mindretal, og hvilke Indrømmelser maatte de ikke gjøre deres protestantiske Medborgere, for ikke at være Gjendstand for vedvarende Fjendtligheder. „Den Undertrykkelse, under hvilken Katholikerne i tre Aarhundreder havde sukket“, siger Jules

*) D. e. den Erklæring om Anerkjendelse af Kronens Overhøihed i alle kirkelige Anliggender, som tidligere ethvert Parlamentsmedlem og enhver Embedsmand under Eed maatte afgive tilligemed Forsikringen om, at de forkastede den katholske Kirkes Lære om Christi virkelige Nærværelse i Alterets Sacrament (d. e. Troen paa Forvandlingen).

Gondon, „havde paatrykt dem et ganske eiendommeligt ydre Præg af tilbageholden og frygtsom Forsigtighed. Ængstlige og mistroiske undgik de Alt, hvad der kunde henlede Opmærksomheden paa dem, fordi de havde Erfaringer nok om, at de derved vilde udsætte sig for Forfølgelse. Alt hvad der angik deres Tro og Udøvelsen af deres Religion maatte derfor saa meget som muligt holdes hemmeligt. Deres faa Capeller skjulte sig i afsides Egne udenfor Stæderne eller i en Afkrog af disses Forstæder og havde Udseende af almindelige Boliger, til hvilke man begav sig ad Omveie, for at skuffe dem, der belurede deres Skridt. Præsterne maatte i borgerlig Dragt snige sig gennem Gaderne, og ingen Katholik turde give sig tilkjende selv for sine nærmeststaaende protestantiske Venner. Dette gik saa vidt, at der gaves Tilfælde, i hvilke Manden ikke vidste, hvilken Religion hans Ægtefælle og Døttre bekjendte sig til, og Hustruen og Moderen ikke, til hvilket Religionsfund hendes Mand og hendes Sønner hørte.

Man vil saaledes finde det begribeligt, at Katholikerne under disse Omstændigheder undgik Alt, hvad der i deres ydre Adfærd kunde vække Anstød ligeover deres protestantiske Medborgeres Sædvaner: at de helligholdt Søndagen med det samme stive Pedanteri som Protestanterne, at deres Geistlige i Klædedragt ikke adskilte sig fra de øvrige Stænder, at Rosenkrandsen kun fandtes sjældent i enkelte Huse og Familier o. Lign.

Men siden denne Tid har Tilstanden væsenlig forandret sig. Katholikernes borgerlige Ligestilling med Protestanterne har givet Udviklingen af det katholske Liv et mægtigt Opsving. Af de 60,000 Katholiker ved Slutningen af forrige Aarhundrede er der nu blevet henved tre Millioner; istedetfor de tidligere fire apostoliske Vicarer staaer nu et af en Ærkebiskop og tolv Biskopper bestaaende Hierarchi*); pragtfulde Kirker og talrige Klostere

*) Der er her kun Tale om det egenlige England, ikke om Skotland.

sees allevegne; Katholikerne undsee sig ikke længere ved at bekjende deres Tro, og den store Mængde har faaet Agtelse for en Religion, som, efter at være befriet fra Aarhundreders Undertrykkelse er ligesom opstaaet af Graven og aabenbarer en Fylde af Liv og Kraft, hvorom Ingen tidligere kunde have nogen Ahnelse.

Aarsagerne til denne overordenlige Fremgang maae ikke blot søges i Indvandringen af katholske Irlændere, men især i de talrige Conversioner, som i ukjendt og uahnet Fylde finde Stød i Rækkerne af den indbyrdes uenige og adspalttede Protestantisme. Men om end disse talrige og massevisse Conversioner kun ere en Eiendommelighed for den nærværende Tid og den nærmeste Fortid, saa fandt de dog ogsaa, om end efter en mindre Maalestok, bestandig Stød, selv under de grusomste Forfølgelser og tiltrods for alle de Plagerier og Farer, hvormed de til enhver Tid vare forbundne. Ligesom nu de engelske Coloniers Uafhængighedskamp i Nordamerica gav det første Stød til Sprængningen af de Lænker, i hvilke den engelske Lovgivning holdt den katholske Kirke fængslet: saaledes blev den kort efter følgende franske Revolution Anledning til, at Englands hidtil saa ugjestmilde og haarde Jordbund efterhaanden løsnede sig og atter beredte sig til at modtage den gamle katholske Tro. En stor Mængde franske Præster havde nemlig, for at undgaae Fængsel og Guillotine, forladt deres Hjem og vare flygtede til England, hvor de, ligesom Revolutionens øvrige Offere, fandt den gjestmildeste og høimodigste Modtagelse. Man har, foruden Ordensmænd og Nonner, anslaaet deres Antal til c. 8,000, og man kan herefter slutte sig til Mængden af de indvandrede Privatpersoner. Da den engelske Regering tilstod alle disse Fremmede den frieste Udøvelse af deres Gudsdyrkelse, fulgte det af sig selv, at de gamle Straffelove mod de indfødte Katholiker ikke kunde haandhæves i deres tidligere Strengthed. En stor Deel af disse Flygtninge, især Videnskabsmænd og Geistlige, bleve optagne i de rige og fornemme Familier

som Lærere i det franske Sprog, og erhvervede sig almindelig Agtelse ved deres Sagtmodighed, Fromhed og exemplariske Livsvandel. Saaledes gave de deres Gjæstøvenner Leilighed til at gjøre nærmere Bekjendtskab med den ringeagtede og forhaanede katholske Religion, og til at overbevise sig om det Ugrundede i deres med Modernælken indslugede og ved Opdragelsen rodfæstede Fordomme. Følgen heraf blev en stor Mængde Omvendelser, uagtet de franske Præster af mange let begribelige Grunde maatte iagttage stor Tilbageholdenhed. Vi bør her ikke lade den berømte Abbé Carron uomtalt, der modtog talrige Afsværgelser fra Personer af alle Stænder.

Senere gjorde Indflydelsen af den romantiske Poesi sig gjældende, hvis meest glimrende Repræsentanter (Walther Scott, Byron o. Fl.) ved deres tiltalende Skildringer af Middelalderen ubevidst og ofte imod deres Villie opfyldte modtagelige Gemytter med en Kjærlighed til den, der nødvendigt ogsaa maatte føre dem til bedre Vurdering og Erkjendelse af en Tro, der havde frembragt de skjøne christelige Kunstværker, som netop i England mere end noget andet Sted ere talende Mindesmærker om dens skabende Magt. Fromme og religiøse Gemytter fandt ikke længere nogen Tilfredsstillelse i den kolde, øde og stive Statsreligion, men længtes efter den gamle Kirke, til hvis organisk sammensluttede Eenhed og faste Orden den i saa talrige og indbyrdes splidagtige Partier sønderrevne og anarkiske engelske Kirke danner en grel Modsætning.

Det var netop denne indre Splid i Statskirken, der især befordrede Gjenoplivelsen og Udbredelsen af den katholske Tro; og vi skulle derfor, til nærmere Forstaaelse af hvad vi deels i de foregaaende Monographier have meddeelt om den nyere Tids katholske Bevægelse i England, deels i flere følgende Artikler have tænkt at meddele om samme, her give en kort Fremstilling af denne Bevægelses Oprindelse og dens Forhold saavel til

de bestaaende kirkelige Tilstande, som til Protestantismen i det Hele.

Med Forbigaaelse af de talløse Secter, hvis Tilblivelse og Udvikling ere givne med ethvert Affald fra den kirkelige Eenhed, indskrænke vi os til en Fremstilling af de tre Hovedretninger indenfor den anglicanske Kirke, der for nærværende Tid kæmpe om Herredømmet i den: Stats- eller Høikirken, den ny-evangeliske eller Lavkirken, og den anglokatholske eller Puseyitiske.

Det høikirkelige Parti, der er det talrigste, om ikke blandt Geistligheden, saa dog i ethvert Fald blandt Lægfolk, og som har Størstedelen af Aristokratiet, samt de fleste Biskopper og andre høie Geistlige paa sin Side, bestaaer af to Elementer, et politisk og et religiøst — det første eensbetydende med den crasseste Absolutisme, det sidste en Gjenganger af det 17. Aarhundredes Rettroenhed — hvilke af Henrik VIII. og hans Datter Elisabeth bleve sammensmeltede til Eet, saaledes at Statskirken nedværdigedes til en Politianstalt, der ene har til Hensigt at tilfredsstille den store Mængdes religiøse Fornødenheder. Staten, d. e. Kongen og Parlamentet, er efter dette System den eneste Kilde til al kirkelig Magt. Enhver Indsigelse fra Geistlighedens Side gjaldt i tidligere Tider for Oprør og Førræderi; og det er noksom bekjendt, at den af de engelske Protestanter feirede Dronning Elisabeth og hendes Efterfølger fortsatte den praktiske Gjennemførelse af den af hendes Fader opfundne Theori i den Række af Dødsdomme, der kostede Tusinder af katholske Bekjendere Livet, for ikke at tale om det af den engelske Lovgivning etablerede Plyndringssystem. „Kirkens fuldkomne Afhængighed af Staten er Udgangspunktet og Slutstenen for den høikirkelige Kirkeret; den ved samme etablerede Religionsmechanisme har nemlig intet andet Øiemed, end — af Hensyn til det almindelige Bedste at give den offentlige Moral et religiøst Grundlag. Men den Troesform, hvormed dette Statsvæsen bedst kunde

forsone sig, var den praktiske Atheisme; og virkelig har Løgnens og Hykleriets Ukrudt ikke let fundet en Jordbund, i hvilken det kunde trives bedre og udbrede sig i mere gigantiske Dimensioner. Det maa heller ikke forglemmes, at det var denne høist loyale Protestantisme med dens 39 Artikler og dens Præbender paa 12,000 St.*), som underhaanden og i al Stilhed hjalp med til at uddanne den moderne Vantro til afgjort Christusfornægtelse; thi i denne Skole have som bekendt Voltaire og Eucyclopædisterne lært at brygge den Gift, hvormed de siden befængte saagodtsom hele Europa.“**)

Den „evangelicale“ Kirke eller Lavkirken omfatter en streng Calvinisk og en laxere Retning, hvilken sidste tæller de fleste Tilhængere, og i sin vage Ubestemthed har stor Lighed med den tydske Pietisme. Dens Tilhængere forkaste al Overlevering, see i Bibelen, som Hvermand kan forklare efter Behag, den eneste Troesregel, og holde med Forkjærlighed fast ved den usædelige Theori, at man bliver salig ved Troen alene uden Gjerninger. Ogsaa med Hensyn til de symbolske Bøger gjør der sig en skarp Modsætning gjældende mellem Høikirkelige og Evangelicale, der gjensidigt paa det lidenskabeligste bekæmpe hverandre, og kun have et Berøringspunkt i deres fælleds Had til Katholikerne. Den engelske Kirke har som bekendt tre symbolske Bøger: de 39 Artikler, Ritualet (el. Liturgien) og Homilierne. De 39 Artikler ere korte, ofte ubestemte og fleertydige. De skulde udentvivel udtrykke den protestantiske Lære efter dens Ophavsmænds Mening, og saaledes som den paa Reformationens Tid opfattedes. Homilierne derimod have Charakteren af den pureste Calvinisme. De aande heelt igjennem et lidenskabeligt Had til den gamle Kirke og indskærpe, med Hensyn til den absolute Kongemagt og Underkastelsen under den,

*) Den aarlige Indtægt af de høiest lønnede Bispestole (216,000 Kr.).

***) S. Hist.-Pol. Bl. XI. 332.

Grundsætninger, der staae i den skarpeste Modsætning til den engelske Forfatning og Nationens politiske Tænke-maade.

Den engelske Kirkes tredie Normalbog er Liturgien (the Common Prayer-Book), til hvilken enhver Geistlig ved Overtagelsen af et kirkeligt Embede eller Præbende maa forpligte sig med den Erklæring, at han oprigtigt billiger og vil efterleve alle dens Forskrivter og Bestemmelser. Saagodtsom hele dens Indhold er taget ud af det romerske Missale, af Pave Gregor den Stores Sacramentarium og andre gamle Liturgier. Dette Ritual agte de Høikirkelige for deres kostbareste Skat, medens Homilibogen altid har været dem et Kors. Omvendt have de Evangelicale en afgjort Uvillie mod the Prayer-book og ansee Forpligtelsen paa den for et trykkende Aag, medens Homiliebogen er deres Helligdom.

(Sluttes.)

Præsten.

Der lever midt iblandt os en Mand, som ikke er Gjenstand for synderlig Opmærksomhed, som altfor ofte kun er lidet elsket, og mange Støder endog bliver afskyeligt bagtalt, uagtet han er alle Lidendes Trøster, alle Forladtes Ven, og tilsidst dog den, som har meest Krav paa almindeligt Høiagtelse og Tillid. Denne Mand er Præsten, hvem de Vantro, Guds og det menneskelige Samfunds Fjender, uophørligt søge at berøve den skyldige Agtelse og Hengivenhed, medens han stedse gjængjælder denne Miskjendelse med velvillig Forekommenhed.

Den egenlige Grund til, at man saaledes angriber Præsterne, er den, at de ere Guds Tjenere. Alle de Mennesker, som Intet ville vide af Gud at sige, ville

heller ikke høre noget om Præsten; og da det er dem vel bekendt, at man ikke kan befale denne ubeleilige Forkynder af den guddommelige Lov at tie stille, saa søge de ligesom at skyde ham tilside, eller i det mindste at unddrage ham den offentlige Tillid, og derved lamme hans Virksomhed.

„Ligesom min Fader har sendt mig, saaledes sender Jeg eder!“ Saaledes talte Herren til sine Apostle, til de første Præster. Men Jesus blev sendt for at forløse og saliggjøre Verden ved sit Offer, for at oplyse den ved sin Lære og trøste den ved sin Menneskekjærlighed; og han sender sine Præster, for at de skulle saliggjøre deres Brødre, for at de skulle undervise, helliggjøre og trøste dem; eller med andre Ord: Han fuldbyrder selv ved sine Præsters Mellemkomst bestandig sin guddommelige Sendelse, i det han taler gennem deres Mund, og ved deres hellige Embede aabenbarer sit, d. e. det christelige Liv blandt Menneskene. „Hvo som hører Eder, han hører Mig“, siger han til sine Sendebud, og „hvo som foragter Eder, han foragter Mig“.

Men ihvorvel Præsterne ere Guds Tjenere, saa ere de dog ogsaa Mennesker. De ere altsaa ikke fuldkomne. Ja, endnu mere: de kunne, naar de glemme deres hellige Kald, endog, ligesom alle vi andre, gjøre sig skyldige i store Forsyndelser; men derfor er deres Præstedømme ikke mindre ærværdigt. Vi maae bestandigt skjælnes mellem Mennesket og Præsten. Alle Feil og Daarligheder tilhøre Mennesket, og vi bør afskye dem hos Præsten som hos ethvert andet Menneske; men Sjælesorgen, Forpligtelsen til at forkynde den guddommelige Lov, Fuldmagten til at forvalte de h. Sacramenter, til at feire det h. Messeoffer, til at forlade Synderne, kort sagt Præstedømmet tilhører Præsten som Guds Stedfortræder, og er uafhængigt af dets Bærers Dyd eller Pligtforsømmelse. Man tør ikke forglemme, at der var en Judas blandt de tolv Apostle; og, naar man tager den menneskelige Svag-

hed i Betragtning, kunne vi ikke noksom takke Gud for, at der er saa faa pligtforglemmende og uværdige Præster.

Man maa sige og gjøre hvad man vil, saa er det dog en sikker og iøinefaldende Kjendsgjerning, at vore Præster, tiltrods for alle de Ufuldkommenheder, som man tilskriver dem, og som næsten altid overdrives, dog i det Hele taget ere langt bedre end de fleste øvrige Mennesker. De have mere tilovers for de Fattige og Ulykkelige, føre et renere, agtværdigere, med Guds Lov overensstemmende Levnet, end dem, der stedse ere rede til at tale ilde om dem. Thi hvad er i grunden deres hele Liv Andet end et vedvarende Offer, end et Liv, frugtbart paa gode Gjeringer? Naar de lære vore Børn at frygte, tjene og elske Gud: ere de da ikke de virksomste, ja ofte de ene virksomste Uskyldighedens og Dydens Vogtere i vore Familier? Hvilken Fader eller hvilken Moder føler ikke, at de skyldte Præsten Taknemmelighed, naar han formaner deres Børn til at leve kydsk, til at vogte sig for Synden, til at vise dem Ærbødighed og Lydighed, opfylde deres Pligter, bede, kort sagt leve christeligt? Hvilken Mand kan tage ham ilde op, at han giver hans Kone lignende Lærdomme og Formaninger? Og er det ikke den pure Ondskab, at kalde en saa heldbringende Virksomhed for Herskesyge, Intrige og Indblanding i Familiernes Anliggender?

Man klager undertiden over, at Præsten paa en menneskefjendsk Maade trækker sig tilbage fra Selskab med andre Mennesker. Men hvem bærer Skylden herfor? Ligger den ikke hos selve Selskabet, der laaner Øre til ondskabsfulde og løgnagtige Bagvaskelser og derved ligesom reiser en Muur, der skiller dem og Præsten fra hverandre? Fremdeles blive Verdensmennesker, der ere saa skaansomme og eftergivende mod hverandre og mod sig selv, altid, naar det gjælder Præsten, utrolig strenge og nøieseende. Præsten maa gjøre hvad han vil — man finder altid noget at udsætte paa hans Opførsel og Handlemaade: Er han munter og aabenhjertig, saa beskylder

man ham for Verdslighed og Tactløshed; er han alvorlig og indesluttet, saa siger man, at han er frastødende og uomgængelig. Hvad skal da en Guds Tjener under saadanne Omstændigheder gjøre?

Han skal gjøre, hvad han sædvanligt gjør; d. e. han skal rolig og sagtmødig finde sig i de latterlige og selvmodsigende Domme, som han er given til Priis for, virke af Hensyn til Gud saameget Gud som muligt, give et godt Exempel og søge ved selvfornægtende Offervillighed at frelse vore Sjæle.

„Jeg kjender en Vei.“*)

Jeg kjender en fortræffelig Moder, en af de meest udmærkede, som mødte mig i hele mit Liv. Men hun har ved Siden af flere gode og brave Børn en vanartet Søn. Jeg veed det: hun bærer ikke Skylden derfor. De offentlige Lærestalter, Universiteterne, som den unge Mand besøgte, have tilintetgjort det af Moderen opførte Værk i Sønnen, som det desværre saa ofte er Tilfældet. Alt er blevet forsøgt og opbudt for at faae ham til at omvende sig — naturligviis med al ønskelig Forsigtighed og uden Paatrængenhed, men dog med en christelig Moderkjærligheds og Omsorgs Alvor og Iver. Forgjæves! Kun stedse frakkere og frakkere optræder den unge Mands Vantro, som nu har fuldendt sine Studeringer og opnaaet et Embede. Han er nu kommet saa vidt, at han tilsidesætter alt Hensyn til barnlig Kjærlighed. Dette var mere end een Gang Gjenstand for alvorlig Drøftelse imellem mig og den stakkels Moder, der er saaret i sit Hjertes Indre. For ikke lang Tid siden klagede hun paany for mig og sluttede med det Spørgsmaal: „Veed De da ingen Vei mere, som giver mig Haab?“ — „Jeg kjender en Vei“, svarede jeg, „men den er lang og besværlig.“ Da

*) Efter „Monica“. Juli 1877.

lyste Haabet paany i hendes Hjerte, og dets Gjenskin mødte mig i hendes Blikke. „O, jeg haaber“, udbrød hun med en gribende Inderlighed, „at med Guds Naades Hjælp vil der ingen Vei være for lang og for besværlig for mig, som byder Udsigt til et saadant Maal.“ — Jeg: „saa bliv da en anden Monica!“ Ordet, det saae jeg, overraskede hende og greb dybt hendes Sjæl; hun sad der i Taushed. Efter en Pause tog jeg Ordet paany: „Jeg skal indrømme, at jeg ellers intet Haab seer fra nogen Side; men denne Vei vil føre til Maalet. Bliv altsaa en anden Monica! Det vil sige, bed flittigt for Deres Søn; De og mange andre med Dem have jo allerede gjort det hidtil. Men bed saaledes, som den h. Monica har bedet for sin Augustinus. Det vil De rigtignok kun kunne, forsaavidt som De bliver den h. Monica lig i hendes Fuldkommenhed. I samme Grad som De i den Forstand er en anden h. Monica, eller oprigtig stræber efter at blive det, vil De ogsaa kunne bede, og i Virkeligheden bede som den h. Monica, med den samme Alvor, med den samme Inderlighed, med den samme Nidkjærhed. De vil ledsage Deres Bøn med hellige Gjæringer, og Deres Bøn vil da falde tungt i Vægtskaalen hos Gud, ligesom den h. Monicas, og den vil være mægtig hos Gud til at opnaae for Deres Søn saadanne Naadegaver, som ere stærke nok til at bevirke hans Omvendelse, og saaledes tør man da sige til Dem hvad den fromme Biskop sagde til den h. Monica: „Saa mange Taarers Barn kan umuligt gaae tilgrunde.“ Altsaa — bliv en anden Monica!“ Moderen havde med spændt Opmærksomhed hørt paa mine Ord; endnu sad hun der i Taushed med nedsænkede Øine; men hendes Ansigts Udtryk bar Vidnesbyrd om, hvor dybt Ordene havde grebet hendes Sjæl. Derpaa opløftede hun sit Blik og svarede sukkende: „Gud veed, hvor rede jeg er til Alt, som kan frelse mit stakkels Barn; men hvorledes skal jeg magte det?“ — Jeg: Det vil De ikke magte uden en særegen Naade. Men vil Herren nægte Dem den? Hvis det nu er Ham, som ved mig kalder Dem til den Vei, skulde Han da ikke ogsaa være rede til at hjælpe Dem, saa at De heldigt tilbagelægger den? Altsaa, bønfaald Ham uden Afladelse om denne Naade. Og betræd i Tillid til Guds Bistand modigt denne Vei og vig ei fra den. Dens Ende vil være: Den frelste Søn.“ — Disse Ord virkede. „Ja“, sluttede hun med helligt Mod — „Ja jeg vil.“ Er der blandt Mødre i de samme Forhold

Nogen, som agter at følge hendes Exempel? Det er saa tidt den eneste, men stedse en sikker Vei til at frelse den forlorne Søn.

Herrens Klager.

I Lübecks Domkirke ere følgende Vers at læse paa en gammel Tavle:

„Ihr nennet mich Meister — und fraget mich nicht;
 Ihr nennet mich Licht — und sehet mich nicht;
 Ihr nennet mich Weg — und gehet mich nicht;
 Ihr nennet mich Leben — und begehret mich nicht;
 Ihr heisset mich weise — und folget mir nicht;
 Ihr heisset mich schön — und liebet mich nicht;
 Ihr heisset mich reich — und bittet mich nicht;
 Ihr heisset mich ewig — und suchet mich nicht;
 Ihr heisset mich barmherzig — und trauet mir nicht;
 Ihr heisset mich edel — und dienet mir nicht;
 Ihr heisset mich allmächtig — und ehret mich nicht;
 Ihr nennet mich gerecht — und fürchtet mich nicht;
 Werd' ich euch verdammen — verdenket mir nicht.“

Paa Dansk:

I kalde mig Mester — og spørge mig ei;
 I kalde mig Lys — og see mig ei;
 I kalde mig Vei — og gaae mig ei;
 I kalde mig Liv — og begjære mig ei;
 I kalde mig viis — og følge mig ei;
 I kalde mig skjøn — og elske mig ei;
 I kalde mig rig — og bede mig ei;
 I kalde mig evig — og søge mig ei;
 I kalde mig barmhjertig — og troe mig ei;
 I kalde mig ædel — og tjene mig ei;
 I kalde mig almægtig — og ære mig ei;
 I kalde mig retfærdig — og frygte mig ei;
 Fordømmer jeg Eder — fortænk mig det ei.

En Tyende-Forening

agtes oprettet af de herværende Sct. Josephssøstre under den Apostoliske Præfects Ledelse. Øiemedet er, at byde alle kvindelige Tjenestetyende Leilighed til at finde Raad, Oplysning og Veiledning i deres tidt meget fare- og byrdefulde Stilling i Samfundet. Til den Ende vil der hver Søndag Efterm. under en Ordenssøsters Tilsyn blive foranstaltet en Forsamling, under hvilken Hr. Præfecten i Regelen vil holde et Foredrag over Emner, der særlig vedrøre Tyendeforholdet, seet i Troens Lys. — Idet vi tillade os herved at henlede alle Vedkommendes Opmærksomhed paa denne meget vigtige og tidssvarende Sag, anmode vi tillige alle kvindelige Tjenende, der ønske at slutte sig til Foreningen, om at henvende sig i Klosteret, Toldbodvejen 14, til Søster Marie Hermann, som er villig til at give udførligere Oplysning om Alt hvad der angaaer Tyende-Foreningen.

Maria-Congregationen

begynder sine ugenlige Møder igjen Torsdagen d. 6. September Kl. 8 om Aftenen i Evaldsgade Nr. 5.

St. Andreas Kirke i Ordrup.

Fra Søndagen d. 2. Septbr. begynder Eftermiddagsgudstjenesten Kl. 5.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 2. September. 15. Søndag efter Pintse. De h. Skytsengles Fest. — 3. M. Stephanus, Konge. 4. Ti. Rosa af Viterbo, Jomfru. 5. O. Laurentius Justiniani, Biskop. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Messe for Ansgariusforeningen. 6. To. Rosalia af Panorma, Jomfru. 7. F. Regina, Jomfru og Martyrinde; Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Broderskabsandagt. 8. L. Mariæ Fødsel (feires offentlig paa førstkommende Søndag).

Søndagen d. 9. September. 16. Søndag efter Pintse. Mariæ Fødsel. Sen- og Søgnedagsgudstjeneste som sædvanligt.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 36 Søndagen den 9de September. 1877.

Indhold: Katholikerne og den katholske Kirke i England efter
Reformationen. „Hvorledes skal jeg hilse ham?“ Rom
og Paverne. Ordrup.

Katholikerne og den katholske Kirke i England efter Reformationen.

(Sluttet.)

Det for os uden Sammenligning vigtigste Parti er det ovennævnte tredie, nemlig Tractarianernes eller det anglokatholske, der er af den største og meest afgjørende Betydning for den katholske Kirkes Gjenfødelse i England. Sammes Tilhængere ville hverken vide noget om de Evangelicales pseudochristelige Indifferentisme eller om de Høikirkeliges officielle Statstro¹⁾, men paastaae, at den anglicanske Kirke er en Green af den Christi Kirke, som styres af Paven og har en af Staten uafhængig Forfatning. De paastaae endvidere, at den anglicanske Kirke aldrig er faldet i nogen af de Vildfarelser, der ere en Følge af det sextende Aarhundredes religiøse Omvæltning,

¹⁾ D. e. de have Intet tilfældes enten med de Evangeliskes uchristelige Ligegyldighed i Troessager, der omgiver sig med et falskt Skin af christelig Fordragelighed, eller med de Høikirkeliges af Statsmagten formulerede Troessætninger.

og at Henrik VIII.' Reformationsværk kun var en Reform af Misbrug, som krævede et Lægemiddel. Overensstemmende hermed holder dette Parti fast ved den gamle katholske Idee, at Gud selv har indsat en styrende Magt i Kirken, og betragter i Henhold hertil enhver Indblanding af Staten i den kirkelige Lovgivnings og Styrelses Anliggender som en uberettiget Anmasselse, mod hvilken Kirken bør gjøre Indsigelse, og som den bør modsætte sig med alle Midler, der ikke ere uforenelige med den aandelige Myndighed, der tilkommer den. De søge derfor at begrunde deres Kirkes Identitet med Christi Kirke, med den Paastand, at denne tilligemed Dogmet har ved de geistlige Vielser forplantet sig i uafbrudt Rækkefølge indtil den Dag idag. med Hensyn til hvilket Punkt de iøvrigt skuffe sig, eftersom det kan klart bevises, at den anglicanske Kirke er bleven til ved et Brud paa den apostolske Rækkefølge ¹⁾ og et Affald fra hele den øvrige traditionelt forplantede Kirkeorden, hvorved hiin Kirke altsaa fuldstændigt har løsrevet sig fra den katholske. Den katholiserende Retning i den engelske Kirke synes imidlertid forsaavidt at have en hemmelig Følelse af denne Mislighed, som den altid har skammet sig ved Høikirkens protestantiske Oprindelse og fralægger sig alt Makkerskab med det 16de Aarhundredes Reformatorer, ligesom den ved enhver Leilighed bevidner sin Afsky for Fastlandets Protestantisme. ²⁾

Denne saakaldte anglo-katholske Retning er ikke af ny Oprindelse, ihvorvel den vistnok først i den nyere Tid har erholdt sin store Betydning. Navnet „Puseyiter“, som man har givet dens Tilhængere, er derfor upassende, eftersom Pusey i egenlig Forstand hverken var Stifteren eller Føreren af dette Parti; thi denne Ære tilkommer utvivlsomt Dr. Newman. Det bør derhos ikke oversees, at Oxforderskolens kirkelige Betragtningssmaade i Be-

¹⁾ S. Nr. 31. S. 487. Anm. 2.

²⁾ S. Nr. 34. S. 530.

gyndelsen af Trediveaarene endnu var saagodtsom ubekjendt, et Slags Mysterium, der ligesom holdt sig skjult i nogle faa Individuers Indre, og at det saaledes er let forklarligt, at den først ved den lærde og ansete Professor Puseys Anerkjendelse og Tilslutning blev Gjenstand for almindelig Opmærksomhed, og fornemmelig af den Grund fik Navn efter ham.¹⁾ Men det varede ikke ti Aar, før en stor, ja maaskee den største, men i alle Tilfælde den meest videnskabelig dannede og ivrigste Deel af den yngre engelske Geistlighed sluttede sig til den, ligesom allerede den med Katholikernes Emancipation vaagnende Sympathi for den gamle Kirke havde bidraget til at vække en Længsel efter Gjenforening med den, som selv Mange, der tidligere stode den fjernt, ikke kunde modstaae. Til de flere Omstændigheder, der saaledes medvirkede til, at den fra Oxford udgaaende Bevægelse fik en saa stor Betydning, kom endnu Kampen mellem Statskirken og Dissenterne, som bestandig blev mere og mere levende. Vidste nemlig de Sidstnævnte ikke mindre behændigt og med ikke mindre tilsyneladende Ret at omgaaes med den h. Skrivt, end deres Modstandere, saa kunde disse begribeligviis kun hævde deres Standpunkt ved at beraabe sig paa Traditionen, hvilket førte dem videre i katholsk Retning, end de oprindelig havde tænkt og villet. Meest af Alt virkede dog — hvilken Dødelig skulde vel have forudseet dette! — de fra Statsmagtens Side den anglicanske Kirke paanødte mere verdslige og finantsielle, end kirkelige Reformer, fornemmelig Ophævelsen af de syv overflødige irlandske Bispedømmer. Disse Skridt, som den anglicanske Geistlighed kaldte Forfølgelse, aabnede Øinene paa mange af dens Medlemmer med Hensyn til den sande Beskaffenhed af dens Forhold til Staten; de saae til deres Forfærdelse, at deres formentlige Kirke ikke var stort Andet end et villieløst Redskab for en vantro Statsmagt, der

¹⁾ Om Puseys senere Holdning. S. Nr. 27. S. 423. Anm.

blot taalte den af udvortes verdslige Grunde og benyttede den i politiske Øiemed. Det gjentog sig da her, hvad der utallige Gange tidligere i Historien er skeet. Angribere og Forsvarere byttede Vaaben: de ivrigste Forsvarere af det anglicanske Kirkevæsen, som før havde været hidsige Modstandere af den katholske Kirkeenhed, saae sig umærkeligt og uden at de kunde gjøre sig selv klart Regnskab for deres Udviklingsproces, efterhaanden trængte over paa katholsk Gebet. Saaledes udviklede og foryngede sig det Parti, som snart fik den engelske Kirkes Prydelser og Oxforduniversitetets meest glimrende Talenter til Førere. Deres Anseelse begrundedes og befastedes ved udmærkede lærde Arbejder, og de overgik snart deres protestantiske Modstandere i grundig Viden og populær Veltalenhed. Saaledes begyndte med Februar 1833 Udgivelsen af en Række Tractater (d. e. Afhandlinger), der, i Lighed med de af Pietisterne udgivne Flyveskrivter af dette Navn, vare bestemte for det større Publicum, og i en almeenforstaaelig og tiltalende Form drøftede Gjenstande, der angik Troeslæren, Kirkeforfatningen og de religiøse Controverspunkter.¹⁾ Disse Tractater sluttedes med det 90. Hefte, efterat Biskoppen af Oxford havde gjort den Bemærkning, at deres Fortsættelse kunde blive farlig for Freden i den anglicanske Kirke. Men denne Forsigtighedsforanstaltning kom for silde; thi for nærværende Tid er allerede dette Statsinstituts Skæbne i Hænderne paa den Skole, som har faaet Navn efter Pusey, og hvis Modstandere kun ere uenige om, hvorvidt den kan siges at omfatte Halvdelen eller to Trediedele af Statskirkens Geistlighed.²⁾

Siden har Opløsningstilstanden i den engelske Statskirke tiltaget i bestandigt stigende Progressioner. Den

¹⁾ Dette Udtryk betegner her fornemmelig de Afvigelser i Læren og Gudsdyrkelsen, der adskille de forskjællige Bekjendelser fra hverandre.

~~Udvis~~ vise herom til Hist.-pol. Bl. af 1843. XIV.

anglokatholske Retning har stadigt vundet flere Tilhængere blandt Geistligheden, der mere og mere bliver gennemtrængt af den Overbeviisning, at det Apostoliske er et af de væsenligste Kjendetegn paa Christi Kirke, og at den umulig kan findes i en Kirke, som stammer fra Hønik VIII. Den fjerner sig stedse mere fra den frie Forsknings Grundsætning, og anerkjender Betydningen af Traditionens, Fædrenes og Conciliernes Vidnesbyrd. I de sidste Aar har ogsaa den saakaldte Ritualisme¹⁾ fundet Tilhængere. Hermed betegnes den Stræben, at indføre de gamle katholske Cæremonier ved Gudstjenesten saavel i Henseende til de Geistliges Klædedragt, som i alt Andet, hvad der hører til selve de kirkelige Handlingers ydre Fremtræden.

Saaledes have siden Tractatbevægelsens Begyndelse flere hundrede anglicanske Geistlige skilt sig fra Statskirken og sluttet sig til den katholske Kirke; og endnu Flere vilde følge deres Exempel, dersom ikke vægtige jordiske Hensyn og Interesser afholdt dem derfra. Men de Baand, der knytte dem til Statskirken, ere dem for stærke; thi der hører en ikke ringe Offervillighed og Characterstyrke til, at Mænd, der før have levet i gunstige ydre Forhold og ved aandelig Begavelse og ofte endog ved fremragende Dygtighed have erhvervet sig almindelig Anerkjendelse — at saadanne Mænd kunne opgive deres Stilling for at indtræde i et religiøst Samfund, der ikke formaaer at byde dem nogen timelig Erstatning for hvad de have tabt. Og alligevel have saa Mange bragt dette

¹⁾ Dette Parti („Ritualisterne“, s. Nr. 27. S. 423. Anm.) er ligesom blevet staaende ved Døren til den katholske Kirke, uden at ville gaae ind ad den. De fortolke Traditionen og Kirkefædrene, ligesom de Evangeliske udlægge den h. Skrift, og holde altsaa endnu fast ved den Protestantismen eiendommelige Blindhed for den væsenlige Forskjæl, der er paa selve det aandelige Liv og de skriftlige Vidnesbyrd om det. Men denne Tilnærmelse til Katholicismen kan alligevel paa Grund af Omstændighederne engang faae stor Betydning.

Offer, ikke blot Geistlige, men ogsaa Lægfolk af enhver Stand og Kjøen og i enhver Stilling. Man see bort fra Stats- tvangen og de høit lønnede Embeder, og det vilde være forbi med den anglicanske Kirke! Denne Overbeviisning paatrænger sig selv den katholske Kirkes meest afgjorte Modstandere. Som et mærkeligt Vidnesbyrd herom anføre vi eksempelvis følgende Bekjendelse af Formanden for den saakaldte „Evangeliske Alliance“¹⁾, Lord Shaftesbury, som i en af Times offentliggjort Skrivelse (der er optaget i Weckly Reg. 1867. Nr. 1), ytrer: „Jeg har allerede længe havt den Overbeviisning og har den endnu, at, saafremt Statskirkens privilegerede Stilling ophævedes, vilde et stort Antal af dens Medlemmer forene sig med den romerske Kirke, medens Mange ene af LigeGYldighed vilde forblive i den, og Andre vel vilde holde fast ved dens Lære; men selv disse vilde ved deres Svaghed bidrage til vor store Fjendes Fremgang.“

Ja, Følelsen af, at Statskirken ikke fyldestgjør den religiøse Trang, er bleven ganske almindelig blandt den anglicanske Geistlighed. I velgrundet Mistvivl om sin Katholicitet seer den sig om til alle Sider, for at søge Hjælp, snart ved Forening med den østerlandske, snart ved Forening baade med østerlandske og den romerske Kirke. Endnu i November 1865 satte ikke mindre end 198 Decaner, Canonikere og Sognepræster og andre Geistlige sig i Forbindelse med Præfecten for det h. Officiums Congregation i Rom, Cardinal Patrizi, i det

¹⁾ D. e. et for henimod 30 Aar siden stiftet Forbund af alle protestantiske Kirkepartier (fra den engelske Høikirke og ned til de mindste Sectar), der, bortset fra den gamle indbyrdes Uenighed, skulde finde et nyt og alle Forskjælligheder udjævnende Foreningspunkt i det fælleds Had til den katholske Christendom og det fælleds Formaal, at lamme dens sociale Indflydelse. Men det er gaaet med denne „Alliance“, som med Alt af den Slags. Den har forlængst blameret det Skryderi, hvormed den i sin Tid optraadte og slaende stadfæstet Herrens Ord i Matth. 12, 25.

Øiemed at bane Veien for en saadan Forening. Man gik herved ud fra den Betragtning, at Sandheden i sine væsentlige Hovedtræk var tilstede i alle tre Samfund — en Absurditet, som Cardinalens Svar stillede i det klareste Lys. Omtrent samtidigt hermed dannede sig en af Englændere og Russere bestaaende Forening, for at tilveiebringe en Sammensmeltning af deres Kirker. Ærkebiskopperne af Dublin og Belgrad optraadte som Protectorer for denne Forening, og de russiske Gesandtskabspræster i Paris og London sluttede sig til dem.

Efter de Erfaringer, som Faber og Palmer¹⁾ havde gjort, kunde de urimelige Drømmerier om en Forening af to Religionssystemer, der staae i en saa skarp Modsetning til hverandre, sikkert kun gjøre Regning paa et meget ringe Antal af Tilhængere, ligesom det er utvivlsomt, at man fra russisk Side ene af politiske Grunde har givet sig Skin af at begunstige denne Forening.

Paa den anden Side griber ogsaa i England Radicalismen i og udenfor Statskirken stedse videre om sig, og det mangler ikke paa Geistlige, der ærligt bidrage deres til at røkke Christendommens Grundlag. Ligesom en Præst i den engelske Kirke ved Navn Gorham²⁾ for en Deel Aar siden (1848) turde lære, at Daaben Intet har at gjøre med Menneskets aandelige Gjenfødelse, og derfor er overflødig, var det tretten Aar senere nogle Professorer ved det høikirkelige Universitet i Oxford, som i en Række af Afhandlinger anfægtede Troen paa de h. Skrivters Ægthed og Troværdighed, og en høi Geistlig i Statskirken, Biskop Colenso, som nægtede, at Tilbedelsen af Christus er begrundet i noget Udsagn af den h. Skrivt. De anglicanske Biskoppers Indsigelse forblev upaaagtet, idet Statsmagten gav Ophavsmændene til disse Angreb paa den christelige Tro Medhold, og saaledes anerkjendte deres Ret til fremdeles at virke i Vantroens og Fornægtelsens Tjeneste.

¹⁾ S. S. 469 og 531 Flg. (Nr. 30 og 34).

²⁾ S. Nr. 27. S. 421.

Men tiltrods for alt dette er det engelske Folk i dets Heelhed alvorligt og religiøstsindet. Den engelske Kirke har fra den katholske Tid bibeholdt en Mængde Dogmer, Sacramenter, Kirkeskikke, Forskrivter og Vedtægter, og tillige bevaret et godt og organiseret Præstedømme, hvorved den langt mere end nogen anden Form af Protestantismen nærmer sig den katholske Kirke. Det er derfor ikke at undres over, at et stort Antal ydmyge Sjæle, som i Hjerterets Oprigtighed søgte Sandheden, og hvem deres Frelse var magtpaaliggende, søgte Redning fra den Vantroens Syndflod, der truede dem med Undergang, ved at lade sig optage i den frelsende Ark, i det Skib, hvis Styrelse den Herre Christus har overdraget Petrus. „Det er“ — ytrede for mere end tredive Aar siden en af de meest fremragende engelske Convertiter ¹⁾ — „en øiensynlig Guds Gjerning, at hans Kirke i vore Dage har faaet en Tilvæxt af Tusinder troe og lydige Børn. Ja, hvad vi i vore Dage høste, er kun Førstegrøden af denne store Høst. Disse mange, i Henseende til Anledning, individuelle Bevæggrunde og personlige Eiendommeligheder forskjellige og i deres Tilblivelse af hverandre uafhængige Conversioner, der alle havde det samme Endemaal, have havt den store Betydning, at udbrede det rette Lys over den Troens alvorlige Kamp, af hvilken de ere fremgaaede, ligesom denne Kamp paa den anden Side opklarer Alt hvad der kunde stille hine i et falskt Lys; deres Tal og Vægt bevise denne Kamps dybe Alvor.“

Der er siden denne Tid ikke indtraadt nogen Stilstand i den store Bevægelse, som engang vil føre England tilbage til den gamle Tro, paa hvilken det paa en saa forsmædelig Maade har lidt Skibbrud. Antallet af Omvendelser tiltager dagligt, om end de offentlige Blade af Klogskabshensyn ikke tale synderligt derom, og denne Omstændighed kunde synes at berettige til den Antagelse, at der var indtraadt en Standsning. Herom sagde Cardinal

¹⁾ Frederik Oakeley, tidligere anglicansk Præst i London.

Wiseman i sin Tid paa den store Forsamling af Katholiker i Mecheln: „I saadanne Tilfælde, hvor Omvendelsen endnu ikke var fuldstændig, hændtes det ikke sjældent, at de paagjældende Personer bleve udsatte for Ubehageligheder. Flere holdt sig da tilbage, og Alle følte sig ømfindtligt berørte ved den Opmærksomhed, som den offentlige Omtale af saadanne Forhold altid vækker; ja Mange paadrog denne endog store Fortrædeligheder. Den Skik at meddele Bladene Beretninger om disse Anliggender er derfor efterhaanden gaaet af Brug.“ Men efter Cardinalens Forsikring har den kirkelige Bevægelse forsaavidt vundet i Betydning, som der allerede dengang forekom talrige Conversioner i Middelclassen og den industrielle Verden, hvor de tidligere hørte til Sjældenheder.

Til yderligere Illustration af disse saavel som af vore foregaaende Bemærkninger om Gangen i Englands religiøse Bevægelse undlade vi ikke her at tilføie nedenstaaende korte Skildring af dens Eiendommelighed og store Betydning for Englands Fremtid. Den afdøde George Spencer¹⁾ ytrer i et faa Dage før hans Død skrevet Brev — efter at have omtalt Englands katholske Fortid —: . . . „Hvad har vi dog ikke seet i vore Dage? Al Verden taler jo om disse talrige og mærkelige Omvendelser, der ere fuldbyrdede iblandt os. Og denne Tilbagestrømning til Katholicismen er af en saa mærkværdig Beskaffenhed, at Kirkens Historie efter det femtende Aarhundrede ikke

¹⁾ Denne Mand, der har erhvervet sig store Fortjenester af den katholske Christendoms Gjenoplivelse i England, var den yngste Søn af den i Aaret 1834 afdøde Lord John Spencer og født i Decbr. 1799. I Aaret 1825 blev han ansat i et med rige Indtægter udstyret Sognekald (Brington), men resignerede i Aaret 1830 for at indtræde i den katholske Kirke. I Aaret 1848 lod han sig optage i Passionistordenen under Navn af Ignatius de St. Paul. Han døde i Skotland i Aaret 1864 efter et overordenlig virksomt og anstrængt Liv. Vi skulle ved Leilighed senere meddele en Skildring af denne ualmindelige Mands daadrige Liv.

kan opvise Noget, der ligner den. I andre Lande udgik Bevægelsen fra Herskerne, der hverken fandt Modstand eller lede Forfølgelse fra deres Undersaatters Side; eller ogsaa begyndte Omvendelserne blandt de Fattige, hvilke, om de ogsaa lede timelige Tab og Forfølgelser, dog kun havde Lidet at tabe. Men dette var ikke Tilfældet i England. Her begyndte og voxede Omvendelsens Værk øiensynligt blandt den protestantiske Kirkes Tjenere. blandt hvilke Hundreder af de meest agtede og videnskabeligt dannede lode sig optage i Kirken, og deres Exempel blev efterfulgt af Landets adelige og fornemme Familier, saaledes at man kan sige, at der næsten ikke er nogen af disse Familier, der er bleven ganske uberørt af denne Bevægelse. Jeg paastaaer, at dette er noget ganske Enestaaende. En stor Deel af disse Geistlige havde, ved at vedblive at tjene den engelske Kirke, glimrende Udsigter til jordisk Velvære, Rigdom og Ære, medens de ved at opgive deres Stilling geraadede i Armod, Trængsel og Ringeagt, hvilket især var Tilfældet med dem, der som Familiefædre ikke kunde indtræde i den geistlige Stand. Vel have de af Lægmand bragte Offere ikke altid været lige saa store; men hvor Mange iblandt dem have ikke afspærret sig Adgangen til Æresposter og Udmærkelser; hvormange blandt de fornemme Classer have ikke givet Afkald paa en til deres Rang og Stand svarende Livsstilling, fordi de have vendt sig bort fra Verden for at adlyde Guds Kald, og det i et Land som England, hvor Verden i alle Retninger tilbyder saa glimrende og forførende Tillokkelser? Men disse store Resultater kunne ikke tilskrives menneskelig Magt, Veltalenhed eller Virksomhed. Mennesker have ingen anden Deel i dette Værk, end hvad deres Bønner have virket, og disse ere aabenbart frembaarne for Gud ved Maria, ved hvem alle Kjætterier stedse ere overvundne.“¹⁾)

¹⁾ Life of Father Ignatius of St. Paul. Dublin 1866. p. 517.

Man maa imidlertid ingenlunde troe, at denne Tilbagevenden til Møderkirken er en Eiendommelighed for vort Aarhundrede, og at de tre foregaaende Aarhundreder intet Lignende havde at opvise. Uden at tale om de Tusinder, der i Henrik VIII., Dronning Elisabeths' og Jacob I.' Tid offrede deres timelige Velvære og hengave deres Liv, fordi de hellere ville lide Alt i denne Verden, end fornægte deres Tro, opviser Historien en Række af Exempler paa Omvendelser til den gamle, under Forfølgelsens første Overraskelser fornægtede Tro. Saadanne fandt allerede Sted, medens Martyrernes Blod flød i Strømme og vedbleve i de følgende Generationer. Man har i vor Tid ondt ved at gjøre sig nogen Forestilling om de Offere, som en Omvendelse til den katholske Kirke dengang krævede. Thi medens dengang Enhver, der vovede hemmeligt at deeltage i den af Statsmagten forbudte Gudsdyrkelse, levede i daglig Angst for at blive beluret af Angivere og Førrædere, og medens Fængsel, Pinebæk og en kvalfuld Død ventede Enhver, der blev overbeviist om at bekjende sig til den gamle Kirkes Tro¹⁾: saa har Ingen, som i vor Tid gjør det Samme, enten i England eller i noget andet Land, Grund til Bekymring for sin personlige Sikkerhed; Enhver kan i uforstyrret Rø udøve den Religion, for hvis Skyld han frivilligt har givet Afkald paa timelige Goder, som Ingen formeente ham at beholde.

Efterat den Cromwelske Rædselstid var overstaaet, ophørte Forfølgelsen i dens tidligere grusomme Skikkelse, eftersom de to sidste Konger af Slægten Stuart (Carl II. og Jacob II. 1660—1688) hemmeligt begunstigede Katholicismen og døde som Katholiker. Men Lovgivningens intolerante Bestemmelser vedbleve at staae ved Magt, og gjordes under de følgende Dynastier (det oraniske og hannoveranske) gjældende i alle de Skikkelser af Chicane,

¹⁾ Vi henvise herom til det i Aarg. 1875 i dette Blad oversatte Skrivt: „En Jesuits Memoirer.“

Tilsidesættelse og alt det øvrige Plageri, som en religiøs indifferent og politisk skinsyg Statsmagt i Forbund med secterisk Fanatisme finder det overensstemmende med sine Interesser at begunstige. I den stuartske Periode fandt et stort Antal Conversioner Sted, navnlig i de høiere Classer af Samfundet (Adelsmænd, Theologer, andre Videnskabsmænd og flere bekendte Digtere), medens de bleve sjældnere i det attende Aarhundrede. Dette havde sin naturlige Grund i den Magt, som den vantroe Philosophi udøvede over en Tid, der ved Skepticisme og religiøs Ligegyldighed — de først dengang fuldmødne Frugter af det sextende Aarhundredes kirkelige Schisma — forberedte det store Frafald fra den christelige Tro, der i den sidste Deel af Aarhundredet vandt et Herredømme ikke blot over den dannede Verdens, men ogsaa over den store Mængdes Tænkemaade og Livsanskuelse, hvis Virkninger maaskee aldrig ganske ville forvindes, Men det er forhaabenlig forbeholdt det nittende Aarhundredes i England begyndte Reformation at tilbagetrænge Følgerne af det sextende Aarhundredes aandelige Forvirring og kirkelige Forstyrrelse, som med Uret har faaet Navn af en Kirkeforbedring.

„Hvorledes skal jeg hilse ham?“

I Grein ved Donau røgtede en Skipper, Færgemand Thaddæus Eder, ufortrødent sit Kald i over halvtred-sindstyve Aar, og frelste paa dette farlige Sted mere end een Gang Menneskeliv fra den visse Død. Kaiseren hørte derom, og han benaadede den paa Donauen graanede Thaddæus med Hæderskorset af Sølv, som en velfortjent Løn. Vor brave Jubilar var ikke lidt glad derover, og saa gamle og stive hans Been end vare, følte han dog en uimod-staaelig Trang til at reise til Wien for der at frembære

sin Tak for Kaiseren. Allerede befandt han sig i Forværelset paa den kaiserlige Hofborg, da faldt han paa den Tanke, hvorledes han bedst kunde hilse Kaiseren. „God Dag, Deres Majestæt“, det smagte ham ikke, fordi det var altfor simpelt. Da faldt det ham pludselig ind: han traadte ind i Audientssalen, bukkede saa godt han kunde og sagde: „Lovet være Jesus Christus, Deres Majestæt, Frants Joseph, Kaiser af Østerrig!“ — „I al Evighed, Amen“, svarede Kaiseren, idet han klappede den Gamle fortroligt paa Skulderen og sagde: „Bravt saa, Thaddæus“. Han underholdt sig derpaa en Stund med den gamle Thaddæus, trykte ham i Haanden og tog Afsked med ham paa den meest nedladende Maade. At vor Jubilar medbragte et Hjerte fuldt af Kjærlighed og Hengivenhed for Frants Joseph til Grein, det behøve vi ikke at bemærke. Gid han endnu længe maa røgte sit Hverv, og om fornødent, som hidtil, frelse Mennesker fra Døden.

Rom og Paverne.

Rom. Rom har sytten Gange været frarøvet Paverne af fjendtlige Magter, nemlig:

I Aaret 409. Under Pave Innocents I. plyndret af Westgothernes Konge Alarich.

455. Under Leo I. indtaget og plyndret af Vandalernes Konge Geiserich.

466. Under Pave Hilarius indtaget og plyndret af Vandalernes Konge Ricimer.

476. Under Pave Simplicius erobret af Herulernes Konge Odoaker.

536. Under Silverius beleiret og stormet af Belisar.

546. Under Pave Vigilius erobret og plyndret af Gothernes Konge Totilas.

555. Under Pave Pelagius beleiret og indtaget af Narses.

847. Under Pave Leo IX. indtaget af Saracenerne, og Vaticanet plyndret.

997. Under Pave Gregor V. indtaget af Crescentius, og Paven 11 Aar holdt fangen i Castel St. Angelo.

1084. Pave Gregor VII. i Castel St. Angelo beleiret af Henrik IV.

1374. Under Pave Clemens V. erklæret for Republik af Cola di Rienzi.

1453. Under Pave Nicolaus V. erklæret for den nye latinske Republik med Stephan Procaro som Præsident.

1527. Pave Clemens VII. i Castel St. Angelo i sex Maaneder beleiret af de Kaiserlige.

1798. Kirkestaten erklæret for romersk Republik og Paven (Pius VI.) tagen tilfange.

1809. Under Pius VII. indlemmet i det franske Kaiserrige, og den h. Fader tagen tilfange.

1848. Rom og Omegnen Mazzinistisk Republik. Paven landflygtig.

1870. Rom indtagen paa Arnims Tilskyndelse af Victor Emmanuels Tropper, og Paven iudskrænket til Vaticanet.

Hver Gang er Rom vendt tilbage til sin legitime Konge, og saaledes vil det forhaabenlig ogsaa skee denne Gang. Det er vor faste Overbeviisning, tiltrods for de Liberales Paastande om det Modsatte.

O r d r u p.

Torsdagen den 30te August vare vi Vidner til en lige saa smuk som opbyggende Høitidelighed, Indvielsen af de nye Skolebygninger ved Sct. Andreas-Kirken. Den apostoliske Præfect, Hr. Prælat Grüder, oplyste først i en kort Tale de Tilstedeværende om Betydningen af de Bønner og Cæremonier, af hvilke Kirken betjener sig ved Indvielsen af de til den christne Ungdoms Underviisning bestemte Bygninger, og paakaldte herefter den Helligaand, for at Ungdommen, „oplyst og underviist ved Ham, maatte erkjende, hvad der altid vilde være behageligt for Gud, og tiltage i Viisdom, Alder og Naade“. Derpaa drog der under Klokkeringning en smuk Procession fra Kirken til den tæt ved samme reiste store Skolebygning. Efter nogle Dages Regnveir og Blæst syntes Himlen denne Dag at have iført sig sin skjønneste Høitidsdagt; kun et svagt Vindpust legede med Danebrog høit oppe paa Tagets Rygning. Processionen i Solskinnet

tog sig smukt ud, navnlig Silkefanerne med Gudsmoders og Sct. Andreas' Billeder, Leviternes broderede Silke-Dalmatiker, det store straalende Kors, som Subdiakonen bar imellem to Ministranter med brændende Lys i Lygter, de talrige Altertjeneres lange røde Kjoler, endelig Hr. Prælaten i en riig Chorkappe, ledsaget af Diakonen og fulgt af Collegiets Lærere og de øvrige Andægtige, der i stort Tal havde samlet sig fra hele Omegnen. Foran Husets bekrandsede Indgangsdør standsede Toget, og Hr. Præfecten bestænkede først dets ydre Muur med Vievand — som Tegn paa, at Reenhed og Uskyldighed skal der have sin Bolig — og under Bøn om, „at Fredens Engel maatte holde sit Indtog i den“. Nu først traadte man ind i selve Huset, og op ad den brede Hovedtrappe gik det til Hovedværelset, Studiesalen. Her forrettedes nye Bønner om, „at Guds Fred maatte hvile over dette til Ungdommens Underviisning bestemte Huus og alle dem, der vilde komme til at boe deri, Lærere og Disciple; at Herren vilde befrie og bevare dem for alt Ondt og opfyldte baade Lærerne med Kundskabens, Viisdommens og Gudsfrygtens Aand, og Disciplene med sin Naade, for at de heldbringende og nyttige Lærdomme maatte forstaaes, huskes og efterkommes af dem, og Herrens Navn vorde forherliget i Alt“. Selve Værelset bestænkedes ogsaa med Vievand og berøgedes med Virak, som en Paamindelse om, at Husets Beboere skulde opfyldes med Fromhedens Aand, og ved Dyd og Kundskaber blive til en Vælgte for Gud og Mennesker; og Præstens Haand gav det den smukkeste Pryd ved at ophænge den Korsfæstedes Billede paa Væggen. Derpaa drog Processionen under Klokkeringning, som den var kommen, tilbage til Kirken, hvor Hr. Præfecten læste den h. Messe i Medfør af sin Prælat-Værdighed paa en meget høitidelig Maade under Assistance af to andre Præster; og den opbyggende Høitidelighed sluttedes med et freidigt Tedeum som Taksigelse for Bygningens lykkelige Fuldendelse. Tilsidst begav Hr. Præfecten sig ned til den nye Elementarskole, for under de selvsamme Bønner ogsaa at indvie den. Vistnok ville Børnene hverken glemme denne Dag eller Hs. Høiærværdigheds sidste Ord til dem: „Vi have nedkaldt Herrens Velsignelse over eder, kjære Børn; men det er ikke Alt, hvad der maa skee. Det er Eders Sag ved Flid og Lydighed at svare til Herrens Forventninger og Naadehjælp.“

R. i P.

Det har behaget Herren, igaar Kl. 8 Eftterm., at kalde til sig Hs. Høiærv. Hr. Pastor **Johannes Bapt. Biecher**, i en Alder af 33 Aar, efter et Sygteleie af 6 Uger. De Mange, der have lært den Heden-gangne at kjende som en nidkjær Sjælesørger, der søgte at blive Alt for Alle, ville dele vor dybe Sorg over saa tidligt at have mistet en saa utrættelig Medarbejder og elskværdig Medbroder. — Hans dyrebare Sjæl anbefales indstændigst til Troendes Forbøn og især til de Høiærv. HH. Geistliges Memento under det h. Offer.

Ordrupshøi, d. 5. September 1877.

J. B. Lohmann,
Rector for Sct. Andreas-Collegiet.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 9. September. 16. Søndag efter Pintse. Mariæ Fødsel.
— 10. M. Nicolaus, Bekj. 11. Ti. Protus og Hyacinthus, Martyrer. 12. O. Guido, Bekj. 13. To. Amatus, Biskop.
14. F. Korsets Ophøielse. 15. L. Octav af Mariæ Fødsel.
Søndagen den 16. September. 17. Søndag efter Pintse.
Søn- og Søgnedagsgudstjeneste som sædvanligt.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Qvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 37. Søndagen den 16de September. 1877.

Indhold: John Henry Newman. „Kun Eet er fornødent“. Kirkelige
Efterretninger: Sct. Andreas-Collegium paa Ordrupshøj.

John Henry Newman.

Denne berømte Theolog, Oxforderskolens tidligere Hoved og fornemste Ordfører, blev født den 21. Februar 1801 i Ealing, en Landsby i Nærheden af London. Han erholdt en religiøs Opdragelse og røbede allerede tidligt stor Lyst til alvorlig Lectüre og Kjærlighed til Poesi. Ligesom man ikke sjældent finder Spor af en katholsk Livsbetragtning, uden at der lader sig eftervise nogen udenfra kommende Anledning dertil, saaledes gik det ogsaa den unge Newman. Han fortæller, at han som Dreng pleiede at korse sig, naar det blev mørkt om Aftenen, og at han i en lidt ældre Alder blev mægtigt greben af den Tanke, at han var bestemt til at føre et eenligt Liv. „Ihvorvel jeg kun høist ugjerne berører dette Punkt“, siger han, „anseer jeg det dog for min Pligt at omtale en Forestilling, som i Efteraaret 1816 nedsænkede sig dybt i mit Gemyt; jeg mener den Tanke, at det var

Guds Villie, at jeg skulde føre et eenligt Liv. Denne bestemte Forudfølelse, der siden uafbrudt har behersket mig, var i min Aand mere eller mindre sammenvoxet med den Tanke, at et Offer som Coelibatet var uadskilleligt fra det Liv, hvortil jeg engang vilde blive kaldet, navnlig fra Evangelicts Forkyndelse blandt Hedningerne, som jeg flere Aar igjennem beredte mig paa at indvie mit Liv til.“*)

Det var Theologiens Studium, der førte Newman til Oxford. Han var endnu meget ung, da han erholdt en Plads i „Trinitetscollegiet“, en af de største Udmærkelser, som en Studerende ved Begyndelsen af sin akademiske Løbebane turde gjøre sig Haab om. Efter at have taget Baccalaureats-Examen blev han 1822 Fellow i Oriel-Collegiet, hvilket var en efter hans Ungdom ikke ringere Udmærkelse. To Aar derefter blev han ordineret og ansat som Præst i Oxford, og i 1826 tillige som offentlig Lærer og Examinerator i „Oriel-Collegiet“.

Han begyndte allerede nu at tildrage sig almindelig Opmærksomhed baade som Skribent og Prædicant, og havde navnlig som Universitetspræst og Sognepræst ved Mariekirken en stor Indflydelse paa Ungdommen. Paa den udøvede hans Prædikener en Tiltrækningskraft som ingen andre Foredrag af den Art, og han lagde i dem Spiren til det religiøse Parti, som ikke længe efter begyndte at udbrede sig over hele England. Hans simple og dog mægtige Ord vakte en saadan Begeistring, at Forstanderne for de Collegier, hvis Fleertal heldede til de gamle protestantiske Traditioner, forgjæves søgte at holde de Studerende borte fra hans Prædikener; thi Antallet af Tilhørere og Beundrere tiltog bestandigt. Hans nærmeste Disciple sluttede sig nøiere til ham, medens blandt Universitetslærerne især den senere Archidiakon Robert Wilberforce**) og Richard Froude traadte i et

*) S. „Geschichte meiner religiösen Meinungen“. Aus dem Englischen von G. Schündelen. Cöln 1865.

**) Han var lidt ældre end Newman, gjaldt næst efter ham for

inderligt Venskabsforhold til ham. Den Sidstnævnte skildres af Newman i hans ovenfor nævnte Religionsbiographi som „en ualmindelig begavet Mand, hvis overvældende Rigdom paa originale Anskuelse under disses indre Brydninger og hans vedvarende Stræben efter indre Klarhed tilsidst undergravede hans skrøbelige Helbred“. Han døde allerede i den kirkelige Gjærings første Aar (1836), og naaede ikke at komme til Afslutning med sine religiøse Anskuelse, men gjorde ingen Hemmelighed af sin Beundring for den romerske Kirke og sin dybe Uvillie mod Reformationen. Ideen om en hierarchisk ordnet og af Staten uafhængig Kirke fyldte ham med Begeistring, medens Grundsætningen: „Bibelen og Intet uden Bibelen“ stod klar for ham i alle dens absurde Conseqventser; han lagde nemlig den største Vægt paa at holde Traditionen i Ære som Hovedredskabet for det guddommelige Ords rette Forstaaelse. „Han havde et høit og strengt Begreb om den jomfruelige Reenheds indre Værd og betragtede den h. Jomfru som sammes ophøiede Ideal; og den „virkelige Nærværelse“ var ham en Kilde til hjertelig Andagt. Han lærte mig med Beundring at see op til den romerske Kirke og nedstemte i samme Grad min Agtelse for Reformationen.“*)

I disse Aar (1828—30) vaagnede atter Newmans Ungdomskjærlighed til Kirkefædrene, hvilke han vel allerede tidligt paa anden Haand havde gjort Bekjendtskab med, men endnu ikke kjendte af umiddelbart Studium; og han fulgte med Glæde en Indbydelse fra Ærkebiskoppen af Canterburys daværende Capellan, Hugh Rose, til at levere Bidrag til det af ham udgivne „Theologiske Bibliothek“. Den første Frugt af denne literære Virksomhed

den lærdeste og meest gjennemdannede Theolog i Høikirken, og blev tidlig Sognepræst og Archidiakonus i sit Dioces. Han blev Katholik i November 1854. Hans yngre Broder William var allerede i Aaret 1850 gaaet over til Katholicismen.

*) S. det ovenfor anførte Skrivt S. 26—29.

var Afhandlingen: „Det fjerde Aarhundredes Arianere“, et høist mærkværdigt Arbeide, ikke saa meget i egenlig historisk Betydning, men forsaavidt det var et værdifuldt Bidrag til den anglicanske Kirkes Foryngelse ved de første Tiders Catholicisme. „Jeg veed ikke“, siger han, „naar fra først af den Overbeviisning befæstede sig hos mig, at Oldtidens Kirke er det trofaste Vidne om den christelige Lære, den Grund, hvorpaa den anglicanske Kirke hviler, og at Intet kunde være gavnligere for mig end Fordybelsen i de Skrifter, som jeg maatte læse for at kunne udføre dette literære Forehavende.“

Medens N. var optaget af disse kirkehistoriske Studier foregik der store Forandringer paa Fastlandet (Julirevolutionen og Bourbonnernes Fordrivelse), som gave de Anskuelser, der havde fundet Vei til hans Aand, en fastere Skikkelse. „Og, medens jeg sad og skrev“, siger han, „bølgede og bruste den store Reformbevægelse rundt omkring mig. Whigjerne vare komne til Roret, Lord Grey havde betydet Biskopperne, at det var paa Tiden, at de beskikkede deres Huus, og Pøbelen forhaanede dem paa Londons Gader. Det var nu et Livsspørgsmaal: Hvad er der at gjøre for at udfrie Kirken af Liberalismens Kløer? Den (Kirken) mødte i nogle Kredse en dræbende Ligegyldighed, i andre en bedøvende Larm. De sande Grundsætninger for al Kirkelighed syntes udtørrede indtil Roden. De Evangelicale arbeidede de Liberale i Hænderne, og jeg sammenlignede uvilkaarligt det friske frie Liv, der aandede mig imøde fra de første Aarhundreders Skrifter, med vor i sig selv doolte, udenfra truede og sin sande Kraft sig ikke længere bevidste Statskirke. Jeg sagde til mig selv: „Betragt dette Billede, og sammenlign det med hiint!“ Jeg følte, at jeg var min Kirke oprigtigt hengiven, men ikke med øm og inderlig Kjærlighed. Jeg var bekymret for dens nærmeste Fremtid, ærgrede mig og vrededes over dens raadløse Uvirksomhed. Jeg tænkte: faaer Liberalismen engang Fodfæste i den, da er den forloren, og jeg saae klart, at Reforma-

tionstidens Grundsætninger ikke vilde være istand til at bevirke en Fornyelse. Vel faldt det mig aldrig ind at forlade den; men det var mig altid, som hørte jeg Nogen sige, at der var noget Større end den engelske Kirke, og at det var den katholske og apostoliske Kirke, saaledes som den var i Begyndelsen; vor Kirke kunde vel være en stedlig begrændset Fremstilling af samme, et underordnet Redskab i dens Tjeneste; men, vilde den være mere, var den Intet; den trængte til at fornyes og forynges, ellers vilde det være forbi med den; den behøvede en ny Reformation.“

Byrden af hans Embedsvirksomhed og de med det nysomtalte videnskabelige Arbejde forbundne Anstrængelser havde angrebet Newmans Helbred, og han lod sig derfor let bestemme til, i Forening med sin syge Ven Richard Froude og hans Fader at gjøre en Reise til Italien. De reiste i December 1832, men skiltes fra hverandre i Rom. N. gik sidst i April til Sicilien, hvor han flere Uger laae syg, og tiltraadte i Begyndelsen af Juli sin Tilbagereise til Hjemmet. Om sit Ophold i Italien skriver han: „Det Uvante ved Livet i et fremmed Land drev mig tilbage i mig selv. Jeg besøgte historisk berømte Steder og fandt Behag i den skønne Natur, men ikke i Menneskene og deres Adfærd. Vi afholdt os under hele Reisen fra Omgang med Katholiker. Jeg havde vel en Samtale med Dochanten paa Malta, en særdeles elskværdig Mand; men den angik kun Kirkefædrene og Bibliotheket i hans store Kirke. Froude og jeg besøgte dernæst to Gange Msgr. Wiseman kort før vor Afreise. Ellers erindrer jeg mig ikke at have talt med nogen katholsk Geistlig, uden forsaavidt jeg henvendte mig til Abbate Santini, for at erholde en Afskrift af de Gregorianske Psalmemelodier, og under min Sygdom paa Sicilien underholdt mig med en Præst om de confessionelle Stridspunkter. Af kirkelige Høitideligheder bivaanede vi ingen, med Undtagelse af „Tenebræ“ i det Sixtinske Capel, for at høre Sangen af „Miserere“. Det var Alt. Det almindelige Indtryk, som jeg modtog,

var: Alt er guddommeligt, undtagen den Aand, der behersker Menneskene. Jeg saa kun hvad der udvortes fra paatrænger sig; om Katholicismens indre Liv erfarede jeg Intet; jeg trak mig tilbage i mig selv og følte mig ganske ene. Jeg tænkte stedse paa England, men hørte kun sjældent derfra, og hvad jeg hørte, var ufuldstændigt. Lovforslaget om Ophævelsen af de irske Bispesæder kom til Forhandling og opfyldte mig med stor Uvillie mod de Liberale.“

Den 12. Juli 1833 var Newmann igjen i England, og snart atter fordybet i sine vanlige Sysler, og en ny Virksomhed lod ikke længe vente paa sig. Alt gjaldt om at bekæmpe Liberalismen, som gjorde sig mægtigt gjældende i den engelske Kirke og truede med at tilintetgøre alt positivt, fra Katholicismen nedarvet Ghalt. Han forenede sig i dette Øiemed med nogle ligesindede Venner, navnlig med Froude, Keble, William Palmer*), Hugh Rose o. Fl. om Udgivelsen af populære Afhandlinger, der skulde søges udbredte i Smaaskrifter. „Jeg følte mig“, siger N., „besjælet af en ubetinget Tillid til vor Sag; vi reiste den oprindelige Christendoms Banner, hvilken Kirkens tidligste Lærere havde overleveret til alle kommende Tider, saaledes som den har fundet sit Udtryk i de anglicanske Formularer og som den bevidnes af den engelske Kirkes Theologer. Denne gamle Religion saa jeg ganske forsvunden fra vort Fædreland ifølge de sidste 150 Aar politiske Forandringer, og det gjaldt nu om at tilbageføre den ved en ny og bedre Reformation. . . . Men jeg havde ikke blot Tillid til vor Sag, saavel til dens indre Værd som til den Kraft, hvormed vi vilde forsvare den; men jeg foragtede enhver modsat Lærebygning og alle Beviser, som lode sig føre for den. Høit eller lavt i vor Kirke — begge Dele forekom mig i lige høi Grad at savne al logisk Begrundelse; men for det evangelicale

*) Maa ikke forvexles med den i vort Nr. 34 omtalte William Palmer. Ovennævnte W. Palmer vedblev at være Anglicaner.

Parti følte jeg dog især en ret grundig Ringeagt.“ Som ledende Grundsætning opstillede N. følgende Sætninger: „Den eneste Vei til Frelse er Declagtigheden i Christi Legeme og Blod ved det udtrykkeligt dertil anordnede Middel: Nadverens h. Sacrament; men den ikke mindre udtrykkeligt autoriserede Garanti for dette Sacraments Vedvaren og rette Forvaltning er Biskoppernes og de dem underordnede Præsters apostoliske Fuldmagt.“ I Henhold til denne Bekjendelse forpligtede det omtalte Forbund af Theologer og Geistlige sig til, under Forbehold af deres canoniske Lydighed, med Aarvaagenhed at benytte enhver Leilighed til at bibringe deres Menigheder en til hiin Forestilling om Sacramentets Betydning svarende Bevidsthed om Communionens Værd, ved Tilveiebringelsen og Udbredelsen af Bøger og Tractater at gjøre Menneskene fortrolige med Forestillingen om et apostolisk Kald, at opfordre Kirkens Medlemmer til daglig og fælleds Bøn, til hyppigere Deeltagelse i den h. Nadvere, at modvirke enhver ikke autoriseret ny Skik i Gudstjenesten og Liturgien, og forsvare Kirkens Disciplin og Cultus mod Misforstaaelser og Ringeagt.

Dette var Oprindelsen til de berømte „tidsmæssige Afhandlinger“ (Tracts for the Times), i hvis Affattelse, foruden de ovennævnte, ogsaa flere andre ligesindede og dygtige Geistlige og Theologer, og tilsidst ogsaa Pusey deeltog. Ved den sidstnævnte, allerede dengang berømte Mands Tiltrædelse fik Bevægelsen sin fulde Vigtighed og Betydning. Vi kunne derfor ikke afholde os fra at anføre Newmans egne Ord om denne mærkelige Mand: „Jeg havde kjendt ham godt allerede fra Aarene 1827—28 og følte mig hendraget til ham med en sværmerisk Beundrings fulde Hengivenhed. Hans Lærdom, hans overordenlige Flid, hans skolerette Dannelse, hans ubetingede Hengivelse, hvor det gjaldt om at tjene Guds Sag, overvældede mig, og min Glæde var naturligviis stor, da han sidst i Aaret 1833 bestemte sig til at gjøre fælleds Sag med os. Han leverede kort efter en Afhandling om

Fasten, men kunde dog ikke siges tilfulde at være gaaet ind i Bevægelsen, førend han i Aaret 1835 offentliggjorde sit omhyggeligt udarbejdede Skrivt om Daaben og bebudede sit store Forehavende: Oversættelsen af Kirkefædrene. — Han gav os en fast Stilling og et Navn. Uden ham havde vi ikke — i det mindste ikke i 1834 — bavn Udsigt til, med Kraft at imødegaae de Liberales Angreb. Men Dr. Pusey var Professor og Canonicus i Christ-Church-Colleg og udøvede en vidtrækkende Indflydelse paa Grund af hans inderlige og alvorlige Fromhed og hans storartede Offere i velgjørende Øiemed, hans Embedsstilling, hans Familieforbindinger, hans Anseelse ved Universitetet og gode Forstaaelse med dets Foresatte, ligesom ogsaa hans oprigtige Venskab og fortrolige Omgang med alle dem, der havde gjort det første Skridt til Bevægelsen, gav ham et særegt Krav paa disses Hengivenhed. Han var Manden, der egnede sig til at staae som Hovedet og Midtpunktet iblandt den store over hele Landet adspredte Mængde, der skulde slutte sig til den nye Retning; og ikke blot dette, men i ham kunde ogsaa „Bevægelsen ligesom i personlig Skikkelse fremstille sig for Verden og gjøre Regning paa Anerkjendelse fra de øvrige Universitetspartiers Side; og naar det gjaldt om en fælleds Optræden mod Regeringens liberale Foranstaltninger, saa havde vi, „Bevægelsens Mænd“, Bevidsthed om vor Ret til at deeltage i Forhandlingen. Dette var den store Fordeel, som Puseys Tilslutning bragte vort Forbund. Man har ved flere Leiligheder sagt, at han engang skal have staaet den katholske Kirke nærmere end nu (o: 1865); men jeg beder til Gud for ham, at han engang maa komme til at staae den katholske Kirke nærmere end dengang; thi jeg troer, at han, saalænge jeg har kjendt ham, aldrig har staaet den nær — jeg mener: med Forstand og Dømmekraft. . . . Et slaaende Beviis for hans faste Overbeviisning om det Berettigede i hans Standpunkt har han givet i et af sine senere Skrifter til Forsvar for „Bevægelsen“, da denne allerede havde

tilbagelagt et godt Stykke Vei i Retning af Rom — at det hørte til dens (Bevægelsens) haabefuldeste Eiendommeligheder, at den var „stationær“.*) Dette paastod han i god Tro i Medfør af sin personlige Betragtningmaade.

De omtalte Tractater gjorde stor Opsigt, og fandt paa den ene Side ligesaa megen Anklang og Bifald, som de paa den anden Side fremkaldte Misstemning og Forbitrelse. Det maa nemlig her bemærkes, at det Standpunkt, som Newman, hele denne Bevægelses egenlige Leder, ligeoverfor den romerske Kirke indtog, var blevet et andet end tidligere. Medens han tilforn, ligesom de andre Anglicanere, havde vant sig til at betegne Paven som Antichrist, tabte sig efterhaanden denne Bitterhed i hans Udtryksmaade, og han talte efter denne Tid kun om den romerske Kirke som en Institution, der „lod sig paavirke af Antichristens Aand og havde noget Antichristeligt eller Uchristeligt ved sig“. Han tilføier: „Jeg er ikke istand til at sige, naar jeg fuldstændigt opgav Forestillingen om, at den var behæftet med noget Urent; men ogsaa, efterat min Fornuft forlængst havde frigjort sig for denne Mistanke, lod jeg mig af en vildfarende eller gjenstridig Samvittighed afholde fra enhver offentlig Erklæring om dette Punkt. Jeg var tillige, i det mindste saalænge Tractatbevægelsen varede, af den Mening, at den væsenligste Bebreidelse, der kunde gøres den romerske Kirke, havde sin Grund i den Ære, som den beviser den saligste Jomfru og de Hellige; og jo mere en inderlig Andagt til de Hellige, og fremfor alle til vor kjære Frue tiltog i mit eget Hjerte, desto større blev min Uvillie mod den til Yderlighed gaaende Udvorteshed, der knyttede sig til denne Cultus.“ Denne Kamp imellem Fornuft og Tilbøielighed gav han Udtryk i en af de første Tractater. Det heder der: „See vi hen til den romerske Kirkes ophøiede Naadegaver og dens mægtige Retskrav

*) D. v. s. at den aldrig vilde føre til et afgjort Brud med den engelske Kirke.

og til det meget Andet, hvorved den opfylder os med Beundring, Ærefrygt, Kjærlighed og Taknemmelighed: hvorledes kunne vi da endnu, saaledes som vi hidtil have gjort, blive ved at bekæmpe den; skulde vi ikke meget mere, overvældede af de ømmeste Følelser ile med at kaste os i dens Favn, naar ikke Sandhedens egne Ord bød os at foretrække den — Sandheden — for alt Andet i Verden?«

(Fortsættes.)

„Kun Eet er fornødent.“ Luc. 10, 42. *)

Det falder mig tungt, meget tungt, Høitelskede i Herren! at jeg nu skal tage Afsked med Eder og sige Eder Farvel, maaskee for bestandigt i dette Liv, efter i saa mange Aar at have virket iblandt Eder som Herrens Tjener. En stor Trøst er det, at mangt et Ord er faldet i en god Jordbund. Noget Stort har jeg vistnok ikke kunnet udrette, men i Stilhed har jeg dog bestræbt mig for at vinde Eders Hjerter for Gud. Med særdeles Trøst tænker jeg paa vore hedengangne Brødre og Søstre i Christo, hvem jeg har staaet bi i deres sidste Nød, i deres sidste Timer. Nu er min Virksomhed her til Ende, men min Kjærlighed vil fremdeles blive, og I ville da maaskee efter min Bortgang endnu ret erkjende og føle, hvor oprigtigt og inderligt jeg har elsket Enhver af Eder.

Vi skulle skilles! Et smerteligt Ord, at skilles! Men saa smerteligt det end er, maa jeg dog tale Skilsmisens Ord. — Hvad er da tilsidst endnu mit Hjertes inderligste Ønske? At see Eder lykkelige i Evigheden!

*) Afskedsprædiken, holdt af Hr. Pastor Niehaus i Set. Knuds Capel Søndagen den 9de September d. A.

Det har jeg ønsket til enhver Tid — at I Alle maatte blive frelste, at Ingen af Eder maatte gaae tabt. — Om Eders evige Frelse talte jeg første Gang som Eders Sjælesørger. Til Afsked agter jeg ligeledes, maaskee for sidste Gang, at lægge Eder paa Hjerte, at kun Eet er fornødent, at kun Eet er nødvendigt for Eder og mig — at vi frelse vor udødelige Sjæl. O mine Christne! hvad er dog vor Sjæl i Guds Øine?! Gud har skabt den i sit Billede, han har meddeelt den Noget af sin egen Godhed og Barmhertighed, af alle sine Fuldkommenheder. Han har i den nedlagt en uudslukkelig Længsel efter Glæde og Salighed, en Længsel, som Han alene formaaer at tilfredsstille. Kun i Gud kan vor Sjæl finde Hvile.

Elskede Brødre og Søstre i Christo! Spørge vi vor Frelser, Guds eenbaarne Søn, saa vil han sige os, hvor høit han har elsket og endnu bestandig elsker vor Sjæl. Hvorfor har Du, vor Herre og Frelser, forladt din evige Herligheds Throne og iført dig vor menneskelige Natur? Hvorfor see vi Dig lide Nød og Savn, Armod og Smerte ligefra din Fødsel i Stalden i Bethlehem indtil din forsmædelige Død paa Korset? Hvorfor udgyder du Smerterens Taarer og udbryder i de Klageraab: „O vidste du dog, ja end paa denne din Dag, hvad der tjener til din Fred!“ Hvorfor bærer du det tunge Kors paa dine blodige Skuldre? Hvorfor see vi dit Ansigt bedækket med Blod, dit Hoved kronet med Torne? Hvorfor lider Du saa usigelige Smarter, at Du i din Sjæleangst udraaber: „Min Gud, min Gud, hvi haver Du forladt mig?“ Vi høre kun eet Svar, eet eneste: Saa høit elsker Jeg Eders udødelige Sjæl! Saa overvættes dyrebar er den i mine Øine!

Mine Christne! vi troe og bekjende, at Guds Søn har hengivet sig selv til Løsepenge for vor Sjæls Frelse. Vi troe og bekjende med den h. Apostel Petrus, at vor Sjæl er bleven løskjøbt ikke med forfængeligt Guld og Sølv, men med det lydeløse Lams Blod; vi troe og bekjende, at vor Frelser for vor Skyld har udgydt sit Blod, fordi

han agtede vor Sjæl en saa høi Priis værdig; vi troe og bekjende med den h. Apostel Paulus: „Christus har elsket os og hengivet sig selv for os!“ Saa kostbar, saa uendelig korstbar er vor Sjæl i Guds Øine! Og hvorfor har Du, o barmhjertige Gud og Frelser, kaldet os til din h. Kirke, hvorfor meddeler Du os de h. Sacramenter, hvorfor offerer Du dig paa vore Altre, ja hengiver selv dit Kjød og Blod til Næring for vor Sjæl? Hvorfor? Fordi Du elsker vor Sjæl, fordi dens Frelse er dit Hjertes Attraa og Længsel!

Nu forstaae vi det betydningsfulde Ord, som vor Frelser talte til Martha: „Martha, Martha, du gjør dig Uro og er bekymret for saare mange Ting. Kun Eet er fornødent.“ Nu forstaae vi Herrens Udsagn: „Hvad gavner det Mennesket, om han end vinder den ganske Verden, men tager Skade paa sin Sjæl?“ Dersom jeg i den ene Haand bar hele Verden med alle dens Rigdomme og Kostbarheder, og i den anden Haand min Sjæl, da burde jeg hellere kaste al Verdens Rigdom og Herlighed langt bort fra mig, end ved nogen Synd tage Skade paa min Sjæl. Nu forstaae vi, hvad Frelseren mener, naar han siger: „Dersom dit Øie forarger dig, saa riv det ud og kast det fra dig; det er dig bedre, at gaae eenøiet ind til Livet, end at have to Øine og blive kastet i Helvedes Ild.“ Om et jordisk Gode synes dig saa kjært som dit Øie, og om dets Tab vilde volde dig den grusomste Smerte, du maa skille dig ved det, naar det er farligt for din Sjæls Frelse. Atter tilraaber Herren os: „Søger først Guds Rige og Hans Retfærdighed!“ Lad Hedningerue, lad Verdens Børn tragte efter Jordens forfængelige Goder, men I, mine Disciple, I som erkjende Eders Sjæls uendelige Værd og Kostbarhed, I skulle tragte efter Guds Rige, efter Alt, hvad der er helligt og retfærdigt for Gud og fører Eder til hans Riges evige Herlighed, til evigt at besidde alle Himlens Goder, Alt hvad der kan gjøre Eder lykkelige for Evigheden. Kun Eet er fornødent — vor Sjæls Frelse! Intet er kostbarere end

vor Sjæl. Bliver den frelst, saa er Alt vundet; saa ere vi lykkelige i al Evighed, — men gaaer den tabt, saa er Alt tabt og tabt for evigt.

See! derfor har jeg som Eders Sjælesørger stedse ønsket efter Evne at bidrage til Eders Sjæles Frelse. Det var — Gud er mit Vidne! — mit Hjertes inderlige og stadige Ønske. Kun med dette for Øie har jeg med Guds Naade forkyndt Eder Troens Sandheder, kun med dette for Øie meddeelt Eder Kirkens Sacramenter og Velsignelser og formanet Eder til samvittighedsfuldt at holde Herrens og hans h. Kirkes Bud.

Maatte vi dog Alle blive frelste og gjensee hverandre i Himlen! Maatte vi Alle i Himlen takke Gud for al den Naade og Kjærlighed, som han i dette jordiske Liv har beviist Enhver af os.

Vi skulle skilles, og dog — ved gjensidig Kjærlighed forblive uadskilleligt forenede. Nu føler jeg den inderligste Glæde over, at jeg stedse med mit Hjertes hele Kjærlighed har taget Deel i alle Eders Anliggender, i Medgang og Modgang, i Glæde og Smerte, at jeg uden Ophør har ønsket Enhver af Eder altid større Naade og Velsignelse til Eders timelige Velfærd, men fremfor Alt til Eders Sjæles evige Frelse. Jeg veed, at I Alle, men især I, mine ældre Venner, stedse ville mindes mig kjærligt og bede for mig, ligesom jeg ikke vil ophøre med at bede for Eder.

Og nu bønfalder jeg Gud om, at hans h. Engle maae vaage over Eder og Eders Familier, over Eders Børn, over alle dem, som I elske med christelig Kjærlighed, at Gud i sin Barmhertighed maa bevare Eder for alt Ondt, saa I bestandig kunne leve i Fred og Lykke under hans naaderige Beskyttelse. Maatte Gud skjenke Eder Trøst og Styrke under dette Livs mangfoldige Gjenvordigheder og Lidelser, saa I med fuldkommen Hengivelse i Eders himmelske Faders Villie bære Alt, hvad Han tilskikker Eder! Maatte han skjenke os Alle den Naade, at leve og døe i hans Kjærlighed!

Saa slutter jeg da med den inderlige Bøn til Gud, al Trøstes Gud og Barmhjertigheds Fader, at han ikke vil see paa vore Synder — thi hvo kunde da bestaae? — men at han ved det Blod, som hans eenbaarne Søn har udgydt paa Korset, og ved alle sine Helgenes og navnlig ved vor Frelsers h. Moders Forbøn vil skjenke os sin Naade og Velsignelse og Himlens evige Salighed.

Den almægtige og barmhjertige Guds rige Velsignelse komme ned over Eder og forblive over Eder evindeligt i Faderens og Sønnens † og den Helligaands Navn. Amen.

Kirkelige Efterretninger.

Sct. Andreas-Collegium paa Ordrupshøj. I Løverdags d. 8. Septbr. havde vi den smertelige Pligt at opfylde, at stede de jordiske Levninger af vor dyrebare Medbroder, den høiærv. Pastor Johannes Baptista Biecker, til den sidste Hvile. Den Hedengangne var født d. 3. Mai 1844 i Sindersfeld i Hessen, og havde faaet sin første Uddannelse i sit Fødeland ved Gymnasiet i Marburg, og senere i det biskoppelige Seminarium i Fulda ved den store Apostel Bonifacius' Grav. Efter grundige Studier og en omhyggelig Forberedelse blev han viet til Præst af den høisalige Biskop Matthias Eberhard af Trier den 30te Mai 1871. Efter strax at have viist en lige saa stor Nidkjærhed som alsidig Begavelse for Sjælesorgen, førtes han i Foraaret 1873 her til Danmark, hvor han begyndte sin uforglemmelige Virksomhed i og ved Sct. Andreas-Kirken. Ikke blot vi, som nøde den Lykke at have hans ophøiede og elskværdige Dyder stedse for Øie, men ogsaa Fjernere-staaende, der lærte ham at kjende, ville stadfæste Lig-talens fyndige Ord: „Han var en Herrens Tjener, tro og lydlig som Faa, en lydefri Præst, en varm Ungdomsven, en utrættelig Ungdomslærer, en Gjerningens Mand, men ogsaa en Bønnens Mand, en nidkjær Sjælesørger, en oplyst Sjælefører, en kjærlig Sjæleven, der i stille og bramfri Virk-

somhed offrede sig selv helt og holdent til at fremme Næstens Vel.“ — Og til hans tidligere Virksomhed svarede hans sidste Sygdom. Saasnart han var bleven underrettet om den truende Dødsfare, var han fuldkommen hengiven i Guds hellige Villie. Ligeoverfor sit Sygeleie lod han opstille et Jesu-Hjerte- og et Gudsmoders-Billede. Paa dem hvilede hans Blik, dem hilste han tidt med en udtrykksfuld Haandbevægelse. At kysse Korset var hans sødeste Trøst, at annamme den h. Communion var hans daglige Styrkelse under Sygdommens haarde Lidelser. I næsten samfulde sex Uger — saa længe varede hans Smerteleie — hørtes der ikke en eneste Gang en Klage-lyd fra ham. „Jesus, Maria, Joseph“, var hans idelige Suk; „Propter Te“ (o: For Dig, min Jesus) og: „Skee Din Villie“, var den Bøn, der oftest kom over hans Læber. Vel hørtes han at bede: „Herre, lad mig ved din Moders Forbøn blive sund igjen, for endnu at kunne arbejde til din Ære. Jeg vilde gjerne frelse ret mange Sjæle her i Danmark!“ Men han tilføiede strax: „Dog — Alt, som det behager Dig!“ Og det behagede ikke Herren at forlænge hans Arbeidstid. Den himmelske Huusfader ilede meget mere med at kalde sin trofaste Tjener, der utrættelig havde baaret Dagens Byrde og Hede, til sig, for at give ham den velfortjente Løn. Den 4de ds. omtrent Kl. 8 Efterm. hensov han blidt og roligt under Kirkens Bønner og sine Medbrødres Bistand.

Men skjøndt borttrykket fra vore Øine, vil han leve endnu længe blandt os i kjærligt Minde. De talrige Andægtiges Deeltagelse baade under Exsequierne og ved Begravelsen, som vi hjertelig takke for, lader os ikke tvivle derpaa. Hans sidste Ønske om endnu at virke til udødelige Sjæles Frelse, vil forhaabenlig gaae i Opfyldelse. For at bidrage Vort dertil, agte vi efterhaanden at offentliggjøre nogle af hans med Flid, Omhu og Kjærlighed udarbejdede Prædikener her i Kirketidenden. Han hvile i Fred!

Rettelser.

Nr. 32 S. 509 L. 18 fr. o. . . istand dertil. L.: istand til.

„ 35 S. 557 L. 8 fr. o. . . saameget Gud L.: saameget Godt

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 16. September. 17. Søndag efter Pintse. — 17. M.

Den h. Frants af Assisis Vnndemærker. 18. Ti. Joseph af Cupertino, Bekj. 19. O. (Fastedag) Januarius og Lidelsesfæller, Martyrer. 20. To. Eustachius og Lidelsesfæller, Mart. 21. F. (Fastedag) Matthæus, Apostel og Evang. 22. L. (Fastedag) Thomas af Villanova, Bekj.

Onsdagen d. 19., Fredagen d. 21. og Løverdagen d. 22. Septere Tamperdage og derfor befalede Fastedage.

Søndagen d. 23. September. 18. Søndag efter Pintse. Kirkeindvielsesfest.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

„ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

„ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.

„ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.

„ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.

„ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

„ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efter m. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.

„ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

„ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.

„ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

„ 8½ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.

„ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.

„ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.

hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 38. Søndagen den 23de September. 1877.

Indhold: John Henry Newman. Ægteskabet. Arbeideren og Søn-
dagen. Kirkelige Efterretninger: Rom, Italien, Wien,
Trautenau, Mainz, Indien, Kjøbenhavn.

John Henry Newman.

(Fortsat fra Nr. 37.)

Samtidigt med de første Tractater offentliggjorde Newman i „British Magazine“ en Række Artikler, der siden bleve udgivne i Samling under Titel: „Fædrenes Kirke“, og hvori den Aand, der besjælede den „nye Skole“, eller dog dens egenlige Hoved og Fører tydeligt udtalte sig, saaledes at selv Nogle af Venerne meente, at Newman her og der var gaaet for vidt i katholsk Retning; dog, Bogen blev alligevel ivrigt læst og virkede i flere Henseender afgjørende. Kan man da undre sig over, at der fra alle Sider hørtes det Skrig, at disse Bestræbelser nødvendigt maatte føre til „Papismen“, saavel som over, at Liberalismen nu reiste sig til Kamp mod Repræsentanterne for den nye Retning, som bestandig vandt større Udbredelse ved Newmans talrige Tilhørere og Disciple, af hvilke flere snart befandt sig i ansete Embedsstillinger? Ved disse mange Angreb saae Puseyiternerne, som de Forbundne

nu bleve kaldte, sig nødsagede til at stille deres Forhold til den romerske Kirke i et klarere Lys, for paa den ene Side at sætte Mod i deres Venner og paa den anden Side bringe Modstanderne til Taushed. Hertil kom, at Msgr. Wiseman ved denne Tid (1836) — i en Forudfølelse af hvad der vilde komme — var vendt tilbage til England og havde i London aabnet en Række Foredrag over den katholske Kirkes Lære, der vakte stor Opmærksomhed. Og efter det Indtryk, siger N., som disse Foredrag gjorde baade paa os selv og allevegne i hele Landet, blev det os klart, at vi nu havde at ruste os til en alvorlig Kamp ikke blot mod vore Troesbrødre, men ogsaa mod „den fælleds Arvefjende“. Alt dette tilsammen bevægede N. til Affattelsen af Skrivtet: „Kirkens prophetiske Embede ligeoverfor Romanismen og den vulgære Rationalisme.“

Dette Skrivt — der udkom i 1837, og, ved Siden af den Bestemmelse, at bekæmpe den romerske Kirke, tillige forsøgte at opstille en theologisk Lærebygning efter anglicanske Grundsætninger — forfeilede imidlertid sin Virkning; thi det gjendrev naturligviis ikke den romersk-katholske Lære og forsonede paa den anden Side ikke de Høikirkelige og Evangelicale, uagtet disse i dette Aar i Forening med Puseyterne havde indgivet en fælleds Protest til Kirkeraadet (the Convocation) mod Premierministerens Udnævnelse af en afgjort Rationalist (Dr. Hampden) til Professor ved Universitetet i Oxford. Denne Mand forklarede nemlig — i Forbigaaende sagt — Sacramenternes Virkning ved at henvise til Middelalderens Trolddom og Hexevæsen, og saae i alle dogmatiske Læresætninger kun skolastisk Spidsfindighed! Her forenede Troende af alle Farver sig til Beskyttelse af den engelske Rettroenhed; der blev nedsat en Comité for at lede Bevægelsen, i hvilken ogsaa Pusey og Newman havde Sæde som Repræsentanter for det katholiserende Parti. Denne øieblikkelige Enighed havde dog ikke mere at betyde, end at de nysomtalte Geistlige reent ud erklærede, at, saasnart de næste Gang bleve kaldede til Oxford for at

afgive deres Stemme, ønskede de, at dette maatte skee for at gjøre Ende paa „den papistiske Bevægelse“!

De saakaldte Evangelicale eller Evangelisksindede havde deres Organ i „Christian Observer“ (Christelig Iagttager), et af Thornton og Macaulay kraftigt støttet og i Forening med flere Andre grundlagt Tidsskrift. Dette Maanedskrift rettede følgende Udfordring mod „det puseyitiske Uvæsen“: „Vi tillade os at spørge Dr. Pusey, hvorledes det er ham som en samvittighedsfuld Mand muligt at beklæde et kirkeligt Embede, som gjør ham til Pligt at underskrive alle 39 Artikler og at anerkjende de i Homilierne foredragne Lærdomme som overensstemmende med den h Skrift? Vil Nogen af Tractaternes Udgivere eller af deres Beundrere have den Dristighed at paastaae, at han troer alle de Sætninger, der ere indeholdte i vor Kirkes Artikler og Homilier? Vor Bønnebog (Prayer-Book) kan det maaskee lykkes at bringe i Overensstemmelse med sine Meningor; men hvad vil han gjøre med Artiklerne og Homilierne? Vi have ofte mundtligt gjort En og Anden af de paagjældende Herrer dette Spørgsmaal, men have aldrig været saa heldige at faae noget Svar. Er der Ingen blandt de oxfordske Theologer, der vover at svare os og lade sit Svar trykke?“

Nu maatte Newmann, hvor nødigt han end vilde, optage Handsken. Han offentliggjorde i det ovennævnte Maanedskrift (1837) flere „Sendebreve“, som det ikke turde vægre sig ved at optage, i hvilke han uden Skaansel blottede det evangeliske Systems Svagheder. Følgen heraf var imidlertid blot en stedse tiltagende Forbitrelse mod Oxfordtheologerne. Samme Virkning havde hans Afhandling om Retfærdiggjørelsen, der var rettet mod den bekjendte lutherske Lære om Troen alene, hvilket Skrift dog, paa Grund af dets skarpe Dialektik og streng videnskabelige Form vakte mindre Opmærksomhed, medens derimod hans kort efter udgivne Samling af Prædikener (Parochial Sermons) gjorde et mægtigt Indtryk og fandt en ualmindelig stor Læsekreds.

Inden vi gaae videre i Skildringen af Newmans beundringsværdige og omfattende Virksomhed som Skribent og Leder af den storartede literære Productivitet, som den nye Skole i forholdsviis faa Aar (1833—1841) udfoldede, samt af den Kamp, som Statskirkens Talsmænd og Forsvarere aabnede med det nysomtalte af N. imødegaacde nærgaaende Angreb paa Dr. Pusey: ville vi ikke forholde vore Læsere den interessante og livlige Skildring, som Newman giver af sit Forhold til den Kreds af yngre Venner, i Forening med hvem han i den sidste Halvdeel af Aaret 1833 strax efter sin Hjemkomst fra Udlandet havde begyndt Udgivelsen af de foromtalte Tractater — inden Pusey sluttede sig til denne Forening. Dette Tilbageblik paa Fortiden vil tillige fuldstændiggjøre hvad der i det Foregaaende er sagt om den Sidstnævntes Fortjænter af Bevægelsens Fremgang og dennes store Betydning for det kirkelige Liv i England.

I Anledning af et tre Aar tidligere, nemlig sidst i 1834 udkommet Skrivt om „Dissentervæsenet“, der fra den radicaleste Liberalismes Standpunkt*) angreb den fra Universitetet i Oxford udgaaende kirkelige Bevægelse, udtaler N. sig om sin daværende Stilling som følger:

„Hermed begyndte Liberalismens Stormløb mod Oxfords og Englands gamle Orthodoxy, og det kunde ikke for lang Tid være imødegaact med Held, naar der ikke i den modsatte Leir var foregaaet en stor Forandring med de Kræfter, der stode rustede for at afslaae dette Angreb**). Jeg for min Person var ikke den Mand, der egnede sig til Partifører; jeg har fra Begyndelsen til Enden aldrig været andet end Ordfører for en Skole og har aldrig ønsket at være Andet. Saaledes betragter jeg Sagen, og jeg siger

*) Dette kan i Korthed betegnes som en Forkastelse af alle bestemt formulerede Dogmer, hvilke degraderes til theologiske Meninger. Som Exempel nævne vi blot Treenigheds-læren.

***) Hermed hentydes til Puseys Optræden som Bevægelsens Leder.

ikke dette, som om jeg ønskede at vælte Ansvaret fra mig for det som er skeet, heller ikke, som om jeg ikke følte mig dem forbunden, som dengang tillagde mig større Betydning, end jeg fortjente, og som paa mit Ord gjorde mere end jeg selv formaaede at gjøre. Jeg giver Beretningen om min Virksomhed, saaledes som den fremstiller sig for mit Tilbageblik paa den, og hvad jeg har at sige derom. troer jeg at kunne indbefatte i følgende Skildring af dens Udviklingsgang.

Jeg havde i ti Aar levet blandt mine personlige Venner; i den største Deel af denne Tid kan jeg med Sandhed sige, at jeg havde mindre Indflydelse paa dem, end de paa mig, og at jeg aldrig har indvirket paa Andre, uden at erfare en lignende Paavirkning fra deres Side. Overensstemmende med Universitetslivets Sædvaner levede jeg med mine private Disciple saavel som med flere af mine offentlige Tilhørere og mine yngre Embedsbrødre i mit Collegium paa en Maade, der udelukkede alle Formaliteter; vi behandlede Alle hverandre som Ligemænd. Det var saaledes ved Venner, som for det meste vare yngre end jeg, at mine Anskuelse fandt deres første Udbredelse. Hvad jeg ytrede i Samtaler hørte disse og fortalte det igjen til Andre. De, der vare komne til mig som unge Studenter, promoverede efterhaanden og erholdt som „Tutorer“*) deres Disciple. I denne halvofficielle Stilling udbredte de de Meninger videre, som de havde tilegnet sig. Andre forlode Høiskolen for rundt omkring i Landet at virke som Sjælesørgere. Disse lode sig større eller mindre Partier af „Tractaterne“ og andre Skrifter i samme Aand tilsende og besørgede deres Afsætning igjennem de mindre Boghandlere, anmeldte dem i Bladene, drøftede deres Indhold i deres Sammenkomster, og vandt med

*) Saaledes kaldes de yngre Lærere ved de engelske Universiteter, forsaavidt som de tillige ere forpligtede til som Privatlærere at antage sig de Studenter, som i Medfør af deres Fagstudium slutte sig nærmere til dem. Ordet betyder egenlig *Formynder*.

større eller mindre Held deres geistlige Foresatte og Colleger for de i dem udtalte Anskuelse. Saaledes var „Bevægelsen“ — forsaavidt min Person her kom i Betragtning — kun en regelløs bølge Strøm af Meninger*); en Magt var den ikke, og den vilde aldrig være bleven en Magt, dersom Sagen var bleven i min Haand. Man har siden bebreidet mig mine Disciples Udskeielser; men jeg var hverken dengang eller til nogen anden Tid istand til at udøve den Autoritet, som Omstændighederne krævede. Min Grundsætning var: „Leve og lade Andre leve“; til at være Partihøvding manglede jeg den nødvendige Fasthed og Værdighed. Jeg har overhovedet indtil den sidste Tid aldrig havt noget ret Begreb om Beskaffenheden af min Indflydelse paa yngre Mennesker. Først længe efter læste og hørte jeg om, hvorledes de havde befittet sig paa, i alleslags udvortes Ting at efterligne mig. Dette var mig tidligere ganske ubekjendt, og jeg troer, at mine fortrolige Venner ikke havde Hjerte til at sige mig det, fordi de altfor godt vidste, hvormeget enhver Meddelelse af denne Art vilde have ærgret mig. Jeg kunde slet ikke finde mig i, at man kaldte os et Parti; thi jeg havde altid gaaet min egen Vei og satte Priis paa, med fuldkommen Frihed at virke for min Sag, og udøvede ingen Censormyndighed over Tractaterne. Jeg optog iblandt dem Afhandlinger af Mænd, der i mange Ting ikke deelte mine Meninger, og med Hensyn til mine egne Bidrag tillod jeg Udgiverne at benytte dem efter Behag og efter eget Skjøn at foretage Forandringer i dem. Jeg var

*) Han siger et andet Sted, at han „paa egen Haand begyndte Udgivelsen af Tractaterne“ og tilføier, at han lagde stor Vægt paa, at det personlige Element med Frihed skulde gjøre sig gjældende i denne literære Virksomhed i Modsætning til den af flere af hans Venner forfægtede Mening, at Alt hvad der skreves, skulde drøftes i en Comité, at der skulde dannes Associationer med Statuter o. s. v. De ansaae nemlig enhver Virksomhed paa det kirkelige Omraade af enkelte Personer paa eget Ansvar for en betænkelig Sag.

overbeviist om, at de alligevel ikke vilde forfeile deres Hensigt.

„Saaledes forholdt det sig med Tractaterne og med min personlige Andeel i deres Tilblivelse og Udgivelse, førend Pusey forenede sig med os. De første af dem vare korte, skrevne i Hast og gjorde ikke synderlig Virkning; men hans Indflydelse gjorde sig strax kjendelig. Han indsaae, at der, saavel hvad Tractaterne som hele Bevægelsen angik, maatte herske mere ædruelig Ro, mere Alvor, en flittigere Bearbejdelse af vort Stof, mere Bevidsthed om Ansvar. Han gav Tractaterne et nyt Præg. Den Række af Vidnesbyrd om anglicanske Theologers Lære, der findes i Samlingen (de saakaldte „Catener“) er vel, om jeg ikke feiler, ordnet efter en af mig lagt Plan, men røber i Udførelsen en Stræben efter større Nøiagtighed og videnskabelig Orden. Det var i det Hele Puseys Indflydelse og Exempel, som bestemte mig, og ved mig atter foranledigede Andre til at udgive de mere omfattende og omhyggeligere bearbejdede Værker til Forsvar for vore ledende Grundsætninger, som nu Aar efter Aar fulgte paa hverandre.“*)

Efter denne Digression optage vi atter Traaden i vor ovenfor meddeelte Fremstilling af Gangen i den Conflict, der blev fremkaldt ved de Evangeliskes voldsomme Angreb paa Pusey. Samtidigt med Udgivelsen af en Række af strengt videnskabelige, navnlig kirkehistoriske og dogmatiske Afhandlinger, samt af større ældre Værker, der skulde tjene til Beviser for Berettigelsen af det katholiserende Parties Standpunkt, paa den ene Side i Modsætning til den romerske Kirke, og paa den anden Side til den liberale (d. e. rationalistiske) antikatholske Retning i

*) Et af de vigtigste af disse større Skrivter var det i det Foregaaende omtalte „Kirkens prophetiske Embede“, der, ligesom en Række Artikler i Foreningens Organ „British Critic“, gik ud paa at vise, at den anglicanske Kirke havde bevaret den oprindelige Christendom og blot behøvede at vækkes til Bevidsthed om sin Katholicitet.

Statskirken — samtidigt hermed havde den ovenfor omtalte Begivenhed med Dr. Hampden foranlediget N. til, i den berømte 90de Tractat at drøfte den anglicanske Kirkes 39 Artikler og disses Forhold til dens to andre symbolske Bøger. Dette med stor Lærdom og Skarpsindighed gennemførte Forsøg paa at fortolke disse Bekjendelsesskrieters (navnlig Artiklernes og Homiliernes) svævende Udtryk i katholsk Mening, eller med andre Ord, paa at godtgjøre den engelske Høikirkes Katholicitet og hans egen Ret til fremdeles at virke i dens Tjeneste, — dette i god Tro anstillede Forsøg skulde endelig hidføre en Katastrofe, der overtødte Newman om Uholdbarheden af hans Stilling og Umuligheden af den anglicanske Kirkes Tilbageførelse til den katholske Christendom.

Vi maae dog herved bemærke, at han endnu (1841) skjælnede mellem Katholicisme og hvad han kaldte Romanisme. Hans Ideal havde nemlig ligefra Begyndelsen af den kirkelige Bevægelse, han havde fremkaldt, været en Reform i katholsk Retning, der godtgjorde den anglicanske Kirkes Ligeberettigelse med den græske Kirke til at kalde sig katholsk, uden at anerkjende Pavens Supremati. Men dette hans sidste afgjørende Skridt i denne Retning skulde snart henveire det Blændværk, der hidtil havde omtaaget hans ellers saa skarpe Blik for de virkelige Forhold — her for den christelige Sandhed i dens concrete, historisk bevidnede og ved en uafbrudt Række af guddommelige Kraftytringer stadfæstede Skikkelse.

Om de nærmest foregaaende Aar siger Newman, „at de — seet med menneskelige Øine — havde været de lykkeligste i hans Liv; han følte sig opfyldt med Tillid og Haab; „det katholiserende Parti var blevet en Magt i den engelske Statskirke; dets Ledere maatte med Forundring betragte Virkningen af dets Bestræbelser. Det var, som laae deres nye Lærdomme i Luften, og deres Paastande fandt allevegne i Landet Udbredelse. Bevægelsen voxede og blev fra Aar til Aar stærkere, indtil den kom

i Strid med Landets Aand og med den Kirke, i hvis Tjeneste don fra Bøgyndelsen af meente at have stillet sig“.

(Fortsættes.)

Ægteskabet.

Ægteskabet er en i Verdens tidligste Tid af Gud anordnet Pagt, hvorved to Personer af forskjælligt Kjøen frivilligt og uigjenkaldeligt forene sig med hverandre som Ægtefæller. Ægteskabet er altsaa et helligt, et religiøst Forbund, der efter sin Natur staaer langt over alle andre menneskelige Forbindelser. Det er uopløseligt: naar begge Parter eengang have indvilliget, saa kunne de ikke mere tage deres givne Ord tilbage; hvad enten det behager dem eller ikke — de ere forenede for hele deres Levetid.

Vor guddommelige Herre, som er kommen for at hellige og forløse Verden, har derfor ikke glemt dette Grundlag for Familielivet og for hele det menneskelige Samfund. Denne allerede i og for sig saa ærværdige og hellige Forbindelse er af Christus ophøiet til et Sacraments Værdighed. Derfor har Ægtepagten for Christne en religiøs Betydning; den er en Kilde til Naade og Helliggjørelse for troende Ægtefæller, og enhver Krænkelser af den er ikke blot en Uretfærdighed, men en sacrilegisk Handling.

I en Christens og Kirkens Øine gives der kun et eneste sandt og retmæssigt Ægteskab, nemlig det, som indgaaes i Overensstemmelse med Guds Lov og de øvrige af Kirken anordnede Forskrifter, samt i Nærværelse af en Guds Tjener. Hvad man i Frankrig og adskillige andre Lande kalder et „Civilægteskab“ er derfor ingen af Gud indstiftet Forbindelse, intet christeligt Ægteskab

det er en vilkaarlig meeneskelig Formalitet, som den borgerlige Lov fordrer, men som ikke forener Ægtefællerne for Gud; og dens Virkninger kunne derfor kun være reent udvortes og verdslige.

Den kirkelige Vielse er altsaa i sig selv fyldestgørende for Ægteskabets Gyldighed. Den kirkeligt Viiede er for Gud og sin Samvittighed en christelig Ægtefælle. Overalt, hvor Civilægteskabet er indført, maa man imidlertid finde sig i at lade denne Formalitet gaae forud for den kirkelige Vielse, af Hensyn til de borgerlige Forviklinger, der ellers kunde indtræde, eftersom den verdslige Lovgivning i disse Lande nu eengang kun aerkjender Gyldigheden af de Ægteskaber, der ere indgaaede i en borgerlig Øvrighedspersons Nærværelse. For at føie sig efter Statsmagtens Fordringer, saavidt det kan skee, uden at handle imod Samvittigheden, have derfor Biskopperne i de paagjældende Dioceses forbudt deres Præster at vie Personer, som ikke iforveien ere borgerligt viiede.

Til et Ægteskabs Gyldighed udfordres, at det indgaaes i Brudgommens eller Brudens Sognepræsts og to Vidners Overværelse. Præsten spørger først Brudgommen og derefter Bruden, om det er deres frivillige Beslutning at indgaae Ægteskab med hverandre. Naar Begge svare Ja til dette Spørgsmaal, saa ere de fra dette Øieblik forenede med hverandre som Mand og Hustru, de have modtaget Ægteskabets Sacrament, og gjøre sig skyldige i en Dødssynd, naar deres Hjerter ikke findes tilbørligt forberedte til denne ophøiede religiøse Handling.

For værdigt og til sand Velsignelse at modtage Ægteskabets Sacrament, bør man helst forberede sig dertil ved et angerfuldt og oprigtigt Skriftemaal (helst et Generalskriftemaal), og ved Annammelsen af den h. Communion. Det vil være gavnligt, at man begynder denne Forberedelse nogen Tid før Vielsen, og ikke opsætter hvad der hører til Opfyldelsen af denne vigtige Pligt til selve Bryllupsdagen. Dette gjælder navnlig om Skriftemaalet. Denne Pligt forsømmes desværre altfor ofte i vor Tid og

især i de store Stæder, saavel blandt de af en falsk Oplysning smittede høiere Classer, som af den uvidende Arbejderbefolkning, og man kan derfor ikke undre sig over, at der gives saa mange ulykkelige Ægteskaber, saa mange Familier, over hvis huuslige Liv der synes at hvile en sand Forbandelse.

Christelige Ægtefæller ville aldrig glemme, at Gud har ophøiet Ægteskabet til et Sacrament, for at gjøre det til en Kilde, hvoraf der udstømmer en Fylde af Naade og vedvarende Velsignelse. De ville opdrage deres Børn i Herrens Tugt og Underviisning og formane dem ikke blot med Ord, men især ved deres Exempel, saaledes at de ikke behøve med Strenghed at afnøde dem Ærbødighed og Lydighed. Deres Familieliv vil da være et Ordenens, Fredens og Dydens Arnested, en Kilde til blivende Lykke og Velsignelse!

Arbeideren og Søndagen.

En Arbeiders Capital er hans Sundhed. Han behøver Hvile for at bevare den, og derfor er Søndagen en Hviledag for ham. Det er en af de Naturlove, som intet Fremskridt, ingen Nationaløkonom og intet industrielt System hidtil har kunnet rydde af Veien. Det at fratage Folket dets Søn- og Festdage, fordi de afholde Folk fra at arbejde, det er en falsk og barbarisk Grundsætning, siger selv en Gudsforuægt fra det forrige Aarhundrede. Folket behøver ikke blot Tid til at fortjene sit Brød; det behøver ogsaa Tid til at nyde det. Det faaer ellers Modbydelighed for Arbeidet, og denne piner Arbeideren langt mere end selve Arbeidet. Og det er ikke blot den daglige Hvile i Sønnen, der er fornøden; det er en i regelmæssige Mellemtider tilbagevendende Hvile der kræves. Derfor har Naturens Skaber indrettet det saaledes, at hver syvende Dag skulde være en Hviledag. To

Hviledage vilde gjøre Folk blødagtige; syv Arbeidsdage hver Uge vilde om kort eller lang Tid gjøre det uskikket til Arbeide. Der gives kun enkelte Folk, som ikke iagttagte denne Lov, nemlig Indierne og Chineserne. Og omendskjendt de ved deres otte eller tolv Dage varende Fester (ved Nytaar, ved det saakaldte lille Nytaar, i Midten af Aaret og ved Nymaane) paa en Maade udjevne Forholdet, saa ere dog netop disse Folk mere svækkede, blødagtige og usædelige end andre. Deres Nød er vedvedvarende, deres Sygdomme hyppigere og mere hærjende end andres. Derfor er Helligholdelsen af Søndagen, siger en engelsk Læge, ikke blot en Religionens, men ogsaa en Naturens Pligt for Enhver, som ikke vil blive Selvmorder. Derfor er den Lov af den første franske Republik, som indførte den tiende Dag som en Hviledag, bleven en Spot, og derfor har den anden Republik i Aaret 1848 givet en Søndagslov.

Denne Hviledag er i vore himmelstormende Tider langt mere nødvendig for Arbeidet end tidligere. Medens t. Ex. i vore Fædres Tid Kjøbmanden, selv om han havde Nødvendighedsartikler tilsalgs, daglig havde visse Hviletider, i hvilke Kjøbereren høfligt bades om at komme igjen, saa besørger han nu sine Forretninger og Regninger ogsaa under det i Hast indtagne Middagsmaaltid. Hviledagen er isærdeleshed ganske nødvendig for alt Arbeide i lukkede Rum, navnlig i Fabriker, i hvilke den friske Luft ikke let kan fornyes. Muskelkraften aftager efterhaanden og Gjenoplivelsen af Livsvarmen forhindres. Selv der, hvor Søndagen helligholdes, saasom i England, ere Dødelighedsforholdene i Fabrikstæder langt større end i en beleiret Fæstnings Løbegrave og paa Valpladsen. Under Beleiringen af Antwerpen forholdt Dødstilfældene sig som 1 til 68; ved Beleiringen af Bajadoz som 1 til 54; i Slaget ved Waterloo som 1 til 30. For Arbeiderne i Liverpool forholde de sig som 1 til 19; for Væverne i Manchester som 1 til 17; for Knivsmedene i Scheffield som 1 til 14.

Hustruen omgiver sine huuslige Indretninger med et vist høitideligt Præg om Søndagen. Og hvilken Borger eller Bondekone glemmer da ikke en heel Uges haarde Arbeide? Søndagen afbryder Livets Arbeide og Møie; den lille Bondepige og Bondedreng beundre deres Guds Huus; ogsaa den allerfattigste Haandværker paa Land og og i By bliver opfyldt af en glad Stolthed, naar han føler sig i Christus stillet lige med de Høieste i den for Alle

fælleds Kirke. Den høitidelige Gudstjeneste og de herlige Kirkepsalmer forskaffe den Ubemidlede en Nydelse, som den, der ikke helligholder Søndagen, ikke kan købe sig ved en Billet til en Concert. De jordiske Bekymringer og Lidenskaber blive tilbage ved Kirkens Dør, og Aanden opleftes paa Bønnens og Sangens Vinger over de sex Dages Søgnedagsliv. Man maa paa Søndagene besøge en afsides liggende Landsby i katholske Egne og lægge Mærke til den Tilfredshed og Glæde, som afspeiler sig paa Kirkegæugernes Ansigter, naar de komme fra Kirken og vandre tilbage til deres forskjællige Egne, for at see, hvad Helligholdelsen af Søndagen formaaer: Oldingen, som skrider saa muntert fremad, Manden, ved Siden af sit Livs Ledsagerinde; Børnene og Børnebørnene, som have takket Gud for deres Sundhed! Alles Pande, fra det ved Alderen rynkede indtil det jomfruelig blomstrende Ansigt, straalere af Selvfølelse og Samvittighedsro. Skjøndt de have seet Kirkens guldbroderede Dragter og Kostbarheder, saa bemærker man alligevel ingen Skygge af den Længsel efter jordiske Goder, med hvilken en omkringdrivende Byproletarier, der ikke mere helligholder Søndagen, betragter den velstaaende Forretningsmands Gulduhrkjæde, naar denne med sin pyntede Ægtfælle er paa en Pilgrimsfart til et Forlysessted. Hvoraf kommer det? Det kommer af, at disse Folk endnu have en Søndag!

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Pius IX. modtog nylig Foreningen af den h. Petrus' Advocat, om hvilken vi for nogen Tid siden have berettet. Stifteren af Foreningen, Advocat Grev Angeli di Malherbi, oplæste en Adresse. Den h. Fader gav sin Paaskjønnelse tilkjende og meddeelte alle Medlemmerne og deres Familier sin Velsignelse.

Italien. Et sjældent Træf. Det var den 7. September 1870, at den italienske Senator, Ponza di San Martino, modtog et Brev fra Kong Victor Emmanuel, hvori denne forkyndte Paven, at han vilde komme til

Rom for at berøve Kirkens Overhoved hans Stat og Besiddelser. Senatoren overrakte Skrivelsen den 10. Septbr. samme Aar. Det var atter den 7. Septbr. 1876, at Ponza di San Martino døde, og den 10. Septbr., at Aviserne bragte Efterretningen om hans Død. Er det et Tilfælde, eller noget Mere?!

Wien. Kongen af Hannover, Georg V.' Overkammerherre, Protestanten Weyhe, har aflagt den katholske Troesbekjendelse i Biskoppen af Budweis' Hænder. Efterat have annammet den h. Communion, blev han confirmeret af Biskoppen.

Trautenau (Mähren). Regimentslæge Dr. med. Mayer med Hustru og fem Børn blev den 22. August optagne i den katholske Kirke i Brünn. Hele Familien var Jøder. Dr. Mayer, som er syg, blev døbt i sin Bolig; men hans Familie blev døbt i Kirken.

Mainz. Domcapitlet i Mainz har valgt Dr. Moufang til at bestyre Dioceset, saalænge Bispesædet ikke er besat. Den hessiske Regering, for hvilken dette blev meldt, nedlagde Indsigelse derimod, fordi Dr. Moufang ikke vilde aerkjende Mailøvøene. Men da det nu ikke hører til Regeringens Competence at stadfæste en midlertidig Bestyrer for Dioceset, og Domcapitlet kun har den Pligt at navngive den Valgte for Regeringen, for at den kan vide, til hvem den har at holde sig, saa har Capitlet høitideligt protesteret mod Regeringens Forsøg paa at gribe ind i dets Rettigheder. Regeringen har endnu ikke svaret, saa at det altsaa endnu henstaaer uafgjort, hvad den vil gjøre.

Indien. Den i Lissabon udkommende Avis „Naçao“ melder fra Indien, at den engelske General Mac-Gowan ikke blot er bleven Katholik, men ogsaa indtraadt i Jesuiterordenen. Da han allerede er i sit 52. Aar og ikke mere kunde hengive sig til de for en Geistlig fornødne Studeringer, bad han om at blive optagen som en ydmyg Lægbroder.

Kjøbenhavn. Efter i vort forrige Numer at have meddeelt den Prædiken, hvori Hs. Høiærværdighed Hr. Dr. theol. Pastor Niehaus, efter en lang og velsignelsesrig Virksomhed, tog Afsked med den Deel af den herværende katholske Menighed, der nærmest havde sluttet sig til ham som deres Præst og Sjælesørger, for i nogen Tid at opholde sig i sit Hjem i Hannover og siden overtage et andet geistligt Embede i Randers, undlade vi ikke at ledsage hans sidste hjertelige Ord til sine Tilhørere

med et kort Tilbageblik paa de Aar han har virket og levet iblandt os.

Pastor Niehaus kom hertil i Aaret 1861, og begyndte sin geistlige Løbebane som tredie og derefter som anden Præst ved Ansgariuskirken, men blev, da den katholske Menigheds Størrelse nogle Aar efter nødvendiggjorde endnu et Gudshuus i den sydlige Deel af Byen, i Efteraaret 1867 ansat som Præst ved det i det foregaaende Aar opførte St. Knuds Capel. Og da der samtidigt følte Trang til en Skole, der tilbød den bemidlede Deel af Menigheden en mere omfattende Underviisning for deres Børn end Kirkeskolens, paatog han sig frivilligt at afhjælpe dette Savn. Uagtet han lige til det sidste Aar, da Helbredshensyn forhindrede ham deri, prædikede alle Søndage og Fesdage, underviste han daglig flere Timer i den af ham oprettede Skole, hvor en duelig videnskabelig dannet Lærer i enkelte Fag deelte Arbeidet med ham. Hans ufortrødne Virkelyst, der ingen Grændser kjendte for de Offere, som den christelige Kjærlighed kræver af en Guds Tjener, har derfor fundet almindelig og velfortjent Paaskjønnelse; hvad han har virket for Børnenes Underviisning og Opdragelse og hvad han har været for de Mange, hvem hans af christelig Alvor og Kjærlighed beaandede Ord har veiledet, opbygget og befæstet, hans hjertelige Deeltagelse i deres Sorger og Bekymringer trøstet og styrket, vil stedse leve i taknemmelig Erindring.

Ved hans Afreise herfra den 13. ds. havde en Deel af hans mange Venner forsamlet sig paa Banegaarden for endnu i de sidste Øieblikke at bringe ham deres Afskedshilsen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 23. September. 18. Søndag efter Pintse. Kirkeindvielsesfest. (I Sct. Ansgarii Kirke udstilles det Allerehelligste under Messen Kl. 8 og forbliver udstillet hele Dagen; Kl. 3 og Kl. 5 recitere de Geistlige Breviarbønnen; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken). — 24. M. Maria, de Fangnes Befrielse. 25. Ti. Pacificus af Sct. Severin, Bekj. 26. O. Cyprian og Justina, Mart. 27. To. Coemas og Damian, Martyrer. 28. F. Venzeslaus, Martyr. 29. L. Michael, Ærkeengel.

Søndagen den 30. September. 19. Søndag efter Pintse.

Søn- og Festsdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 stille Messe i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 8 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14. *)
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skrifttetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

*) Under Præfectens Fraværelse fra d. 29. Septbr. til 30. October bortfalder denne h. Messe.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 39. Søndagen den 30te September. 1877.

Indhold: John Henry Newman. Valget af Ægtefælle. Pius IX. og
Frederikke Bremer. Kirkelige Efterretninger: Rom, Frank-
rig, Baden, America.

John Henry Newman.

(Fortsat fra Nr. 38.)

Som et Beviis paa den store Betydning, den saakaldte Puseyitiske Skole havde naaet i den offentlige Mening, anføre vi her, at det store engelske Blad „Times“, der altid har havt et skarp Blik for Alt hvad der tildrager sig Samtidens Opmærksomhed, følte Nødvendigheden af at aabne sine Spalter for Puseyismen. Den bekjendte Statsmand Robert Peel havde nemlig i Tamworth holdt en Tale til sine Vælgere, i hvilken han paastod, at den menneskelige Aands Fremskridt er uafhængigt af den religiøse Bekjendelse, og at de videste og meest frisedede religiøse Anskuelse, der kunde forene Katholiker og Socinianere, Anglicanere og Puseyiter, tillige vare de „fornuftigste“. I denne Anledning opsøgte Eieren af „Times“ Newman i Oxford og bad ham indstændigt om at tilstille hans Blad en grundig Gjendrivelse af Sir Robert Peels Ytringer. N. meente da ikke at burde

forsømme en saa gunstig Leilighed til at gavne sin og sine Meningsfællers Sag ved en Udtalelse i det meest læste af alle Dagblade; og kort efter bragte Times en Række Artikler, underskrevne „Catholicus“. Ingen Læser, som kjendte Newmans Skrivemaade, kunde noget Øieblik tvivle om, hvem Forfatteren var; men det store Publicum havde ingen Ahnelse om, hvorfra dette mægtige Slag kom. Deri vare imidlertid alle enige, at den ærede Baronet aldrig før havde oplevet et saa afgjort Nederlag.

Den 90de Tractat fremkaldte en saadan Uveirstorm, at Biskoppen af Oxford, som allerede i et Hyrdebrev af Aaret 1838 i milde og skaansomme Udtryk havde tilkjendegivet sin Utilfredshed med Tractatbevægelsen, nu fandt sig foranlediget til at skride ind og standse Fortsættelsen af disse Afhandlinger. Den første Ytring af den længe undertrykte Bitterhed, som nu gav sig Luft i Modpartiet, var en Protest fra fire Professorer ved Universitet i Oxford. N. blev dem ikke Svar skyldig; han forsvarede i et Brev til Professor og Canonicus Jelph sine Meninger med ligesaa meget Mod som Aabenhed. Han erklærede vel, at han „ikke billigede den romerske Kirkes Lære, saaledes som den for nærværende Tid var“, og der undslap ham ved denne Leilighed endog nogle Udfald imod den i den almindelig vedtagne protestantiske Stil (f. Ex. Forvanskningen af Christi oprindelige „rene Evangelium“ og „forkastelige Misbrug“ etc.), medens han i andre Henseender giver Katholicismens tiltagende Udbredelse og heldbringende Virkning overalt paa Jorden og især i England et veltalende Vidnesbyrd.*) Han henviser dernæst til det usædvanlige aandelige Røre i den engelske Kirke, der drev alle religiøse Gemytter til at søge noget Dybere og Sandere, end hvad der havde tilfredsstillet

*) Han havde kort iforveien i en Afhandling i „British Critic“ om „Spaadommene om Antichristne“ gjenkaldt sine tidligere Ytringer om „noget vist Antichristeligt eller dog Uchristeligt i den romerske Kirke“.

det henrundne Aarhundrede. „Vort Aarhundrede“, siger han, „stræber hen mod noget Ubekjendt, og — sælsomt! det eneste Religionssamfund, som i Løbet af de sidste Aar iblandt os har befundet sig i Besiddelse af dette Ubekjendte, er den romerske Kirke. Alene den har, tiltrods for sine Vildfarelser og alle Misligheder ved dens praktiske System, givet det menneskelige Hjertes inderligste Følelser af Ærefrygt, Kjærlighed og Ydmyghed og andre lignende katholske Følelser et frit og dog ordnet Opsving.“

Den Ophidselse i Gemytterne, Newmans Modstandere havde kaldt tillive, tiltog stedse mere. „Det var“, siger han, „fra dette Øieblik af mig ikke mere muligt at tale endnu et Ord, som kunde have nogen Virkning. Jeg blev — saasomt Pedellen i ethvert af Universitetets Collegier havde opslaaet mit Navn paa det sorte Brædt — overalt i hele Landet, i enhver Classe af Samfundet, i ethvert Organ, i Blade, i Tidsskrivter, i Selskaber, i Læsesale, i Hoteller og Kaffehuse udskreget for at være en Forræder, der var bleven greben paa frisk Gjærning i det Øieblik, da han lagde Luntten til, for at sætte Ild paa Statskirkens gamle og ærværdige Bygning.“ Han erkjendte nu, at hans Betydning for „Bevægelsen“ var gaaet tabt, og at det var forbi med hans Virksomhed for den; men han følte tillige, at et kjærligt Forsyn ved den Vending, som Tingene tog, havde befriet ham for en fremtidig umulig Stilling. „Intet gjør mig ondt“, skrev han til Biskoppen af Orford, „uden det, at jeg har forvoldt Deres Herlighed saa megen Bekymring og bedrøvet mange Andre, hvem jeg skylder Agtelse og Ærefrygt.*)

*) Han siger om sin Biskop (Dr. Bagot): „Jeg har havt den Lykke i al denne Tid at staae under en Overhyrde, hvem jeg, dersom Valget havde staaet til mig, uden Betænkning vilde have foretrukket for enhver Anden af hans Colleger, der have Sæde paa Biskoppernes Bænk (i Overhuset). Han var en ædeltænkende og høisindet Mand, som under alle mine Kampe uaf-ladeligt har givet mig Beviser paa sin Deeltagelse. Erindringen om ham er dybt indgravet i mit Hjerte og jeg vil stedse vel-signe hans Navn “

Ellers føler jeg ingen Smerte over hvad der er skeet. Jeg glæder mig over Alt, saaledes som det er kommet, og takker Gud derfor. Jeg har aldrig glædet mig over at have Skinnet af at være Partifører; hvad der er blevet mig tildeel af Indfyldelse, det har jeg fundet. men ikke søgt. Jeg har handlet, fordi Andre Intet gjorde, og jeg har opoffret en Ro, som jeg satte stor Priis paa.“

Uagtet den fortsatte Udgivelse af Tractaterne var standset, saa blev dog den 90de Tractat ikke i egenlig Forstand fordømt, eller dens Udbredelse ved Boghandelen forhindret; men Ophidselsen mod Newman ophørte ikke, saa at han med Rette kunde spørge: „Hvad har jeg i denne Tractat gjort Andet eller Værre, end hvad de Evangelicale, Wesleyanere*) og Calvinister daglig tillade sig i deres Prædikener og Skrifter ligeoverfor den h. Skrivt, de 39 Artikler og andre Bekjendelsesskrifter? Hvorfor skulde jeg gjælde for uærlig, og de for ulastelige? Jeg var dog nogenlunde berettiget til at antage, at Bevidstheden om de Vanskeligheder, som de selv burde have Erfaring om med Hensyn til deres Fortolkningsmaade, maatte have lært den store Mængde af mine Modstandere Forsigtighed eller dog noget Maadehold i det Skrig, som de vilde opløfte mod en Lærer af den modsatte Skole; men deres Retsfølelse, troer jeg, blev overdøvet af deres Angst og Ærgrelse.“

I Sommeren 1841 trak N. sig tilbage til Littlemore, en Filial til hans Sognekald, der laae en Miilsvei fra Oxford. Han havde der allerede i 1840 kjøbt et Huus med Jord til, i den Hensigt i det anbringe sit store Bibliothek, og for siden at kunne leve afsondret fra Verden. Han byggede tillige der en Kirke. Her beskæftigede han sig især med den h. Athanasius, hvis Værker han havde begyndt at oversætte.**) Men han fandt ikke den Ro, som han søgte. Hans fortsatte kirkehistoriske Studier førte ham ind i nye Tvivl. Angrebene paa ham ophørte ikke,

*) D. e. Methodister.

**) Herom nærmere i det Følgende.

og hertil kom i dette Aar Oprettelsen af det engelsk-tydske Bispedømme i Jerusalem.*) Enhver, der kjender Anglicanernes Uvillie mod den tydske Protestantisme — en Uvillie, der har sin Grund i deres Betragtning af Anglicanismen som den sande katholske Kirke eller dog en Green af den, vil forstaae det Oprør, hvori denne Begivenhed bragte Newman og hans Venner. Han nedlagde en høitidelig Protest mod denne Alliance i en Skrivelse, som han tilstillede Ærkebiskoppen af Canterbury og sin Diocesanbiskop. Dette mærkværdige Document lyder saaledes:

„I Betragtning af: at Englands Kirke har en Ret til ene af den Grund at forlange Lydighed af katholske Troende, at den selv gjør Fordring paa at blive betragtet som en Green af den katholske Kirke; fremdeles: at Aerkjendelsen af vildfarende Meninger, saavel middelbart som umiddelbart, har den Virkning, at denne Ret ved samme ophører for ethvert Religionssamfund, fra hvilket den udgaar: at Hæretikers Optagelse og Forbliven i Kirkesamfundet, uden at de formeligt behøve at forsage deres Vildfarelser, betyder det Samme som at anerkjende disse; endvidere: i Betragtning af, at Lutheranismen og Calvinismen ere Hæresier, som i Modsigelse mod den h. Skrift ere opstaaede for tre Aarhundreder siden, og baade af den vesterlandske og østerlandske Kirke ere blevne belagte med Band; og eftersom det er bekjendt, at den høiærværdigste Primas og andre høiærværdige Forstandere for vor Kirke have viet en Biskop med den Bestemmelse, at udøve geistlig Jurisdiction over lutherske og calvinske Menigheder i Østerlandene, hvorved man tillige ganske har seet bort fra enhver Fordring om, at saadanne Menigheder skulle afsværge deres Vildfarelser, saavelsom fra enhver Erklæring fra den omtalte Biskops Side om deres

*) S. Nr. 50. S. 469. Denne Foranstaltning udgik fra en Række Forhandlinger, som den daværende preussiske Gesandt i Rom, Hr. Bunsen, indledede med Ærkebiskoppen af Canterbury.

Gjenforening med Kirken, saaledes at der her foreligger en formelig Anerkjendelse af de Lærdomme, som disse Menigheder bekjende sig til; og eftersom endelig Englands Dioceses ere forenede med hverandre ved et saa inderligt Samfundsbaand, at, hvad der faaer retskraftig Gyldighed i det ene, ogsaa umiddelbart berører alle de øvrige: — — støttet paa disse Grunde nedlægger jeg, som Præst i den engelske Kirke og Sognepræst ved St. Mariakirken i Oxford, for at holde min Samvittighed reen, høitideligt Indsigelse mod den her omtalte Foranstaltning og fralægger mig al Meddeeltighed i den, fordi den løsriver vor Kirke fra den Grund, hvorpaa den staaer, og vil medføre dens Ødelæggelse.

11. November 1841. John Henry Newman.“

„Hvad det nye Bispesæde i Jerusalem angaaer“, siger han senere, „saa har jeg aldrig hørt enten om noget Godt eller Slet, som det skulde have bragt for Lyset. Jeg veed blot, hvad det har udrettet for mig, og det kalde maaskee Mange en stor Ulykke. men jeg anseer det for en af de største Velgjerninger: den førte mig til Begyndelsen af Enden.“

Det fremgaaer klart af ovenstaaende Protest, at N. endnu sidst i 1841, trods mange Tvivl og Betæneligheder, alligevel holdt fast ved den anglicanske Kirke og ikke tænkte paa at forlade den. Han ønskede en Forening med Rom, men Forening paa visse Betingelser. Allerede siden Foraaret 1839 havde han følt en stedse tiltagende Utilbøielighed til at bekæmpe de katholske Dogmer eller til at optræde fjendtligt mod den katholske Kirke og været plaget af Tvivl med Hensyn til de stærke Udtryk, hvoraf han ofte i sine Skrivter havde betjent sig mod den romerske Kirke, ihvorvel han, endnu som før, ansaae de Klager, som han i sit Skrivt: „Kirkens prophetiske Embede“, havde reist imod den, i alt Væsenligt for velgrundede. Men hans Tillid til sin Betragtning af den anglicanske Kirkes Ret ligeoverfor den romerske blev i Løbet af dette Aar stærkt rokket, idet han, under Studiet

af det femte Aarhundredes kirkelige Stridigheder*) i den Tids Hæretikere (Monophysiterne), saae — saavel i Principet for Oppositionen, som i dennes polemiske Kunstgreb — et tro Speilbillede af det sextende og det nittende Aarhundredes Christenhed. Han fandt den engelske Kirke at være en Afspeiling af den daværende østerlandske, medens Rom dengang var hvad det endnu er. „Det var vanskeligt“ — siger han ved en senere Leilighed (i 1850), hvor han kommer tilbage til denne Tid — „at afgjøre, hvorfor Eutylianere eller Monophysiter**) skulde være Hæretikere, naar Protestanter og Anglicanere ikke skulde fortjene det samme Navn; vanskeligt at finde Grunde mod Tridentinerconciliets Afgjørelser, der ikke med lige-aaamegen Ret talte mod de i Chalcedon forsamlede Fædre. De religiøse Stridigheder, Kampen mellem Sandhed og Vildfarelse var til enhver Tid sig selv liig: Kirkens Grundsætninger og Fremgangsmaade ere de samme nu som dengang, ligesom hine Hæretikers Grundsætninger og Adfærd ganske lignede vor Tids Protestanters. Saaledes fandt jeg det — næsten til min Skræk; det var en forfærdelig Lighed, saa meget mere forfærdelig, fordi den stod saa stum og ubevægelig for mig midt imellem de døde Skikkelser fra den gamle Tid og den nærværende Tids feberagtige Travlhed. Det femte Aarhundredes Skygge hvilede over det sextende. Det var, som dukkede der en Aand op af den gamle Verdens plumrede Vande og antog den nye Verdens Skikkelse og Ansigtstræk. Man har vel ogsaa dengang, ligesom nu, kaldt Kirken utilgængelig for Modsigelse, anmassende, tyrannisk og stivsindet, medens Hæretikerne listigt snege sig overalt omkring, skifte Ham, indsmigrede sig hos de verdslige Magthavere og forligte sig med deres Bistand indbyrdes med hverandre.

*) D. e. Stridighederne om Forholdet mellem Christi guddommelige og menneskelige Natur.

***) Saaledes kaldtes de Vranglærere, der nægtede Christi virkelige Menneskevæsen.

Og den verdslige Magt arbeidede altid paa at tilveiebringe et alsidigt Forlig paa Grundlag af en forbigaaende Hensigtsmæssighed, istedetfor at tage det Usynlige og Troen til Rettesnor. Hvorfor da længere fortsætte en Kamp, hvori jeg dog tilsidst vilde komme til at smede Vaaben for Arius og Eutyches imod den store Lidelsesmand Athanasius og den herlige Pave Leo? Nei, min Sjæl være med de Hellige! og jeg skulde opløfte min Haand imod dem? Før det skulde skee, visne min Høire, som det engang skete med den Konge i Israel, der opløftede den mod en Herrens Prophet! Bort med det hele Trods af disse aandelige Falskneres Gjengangere i det sextende Aarhundrede; deres Ihukommelse forsvinde fra Jorden, før jeg nogensinde skulde ophøre med, i Kjærlighed og Ærefrygt at falde ned for de Mænds Fødder, hvis Billede stedse har foresvævet mig, som have fortryllet mit Øre med deres Tales Velklang og løst min Tunge.“

(Fortsættes.)

Valget af Ægtefælle.

At gifte sig er en egen Sag. Mange Ægtefolk føle sig ulykkelige i deres Stand, leve i indbyrdes Ufred og betragte det Baand, der forener dem, som en utaaelig Lænke. Hvormange vilde ikke ønske, at de aldrig havde udtalt det ulykkelige „Ja“, som har forenet dem med hverandre for hele Livet! Det vil derfor være gavnligt, før man beslutter sig til at indgaae Ægteskab, modent at overlægge dette Skridt og betænksomt afveie hvad der taler for og imod det mod hverandre, for at vi ikke forsilde skulle komme til at angre det.

En saadan Overveielse vil bevare os for mange Ulykker,

og den omfatter følgende to vigtige Spørgsmaal: 1. Skal jeg indgaae Ægteskab? 2. Hvem skal jeg tage til Ægte?

1. Skal jeg indgaae Ægteskab? — Man bør ikke skjule for sig selv, at Ægtestanden i Regelen er forbunden med flere Farer og Besværligheder, end den ugifte Stand. Saa længe man er ugift, har man som oftest kun Ansvar for sine egne Handlinger, og ingen Anden er da forpligtet til at bære Byrden af vore Møisommeligheder, vore Misgreb og vore Synder med os. Men, har man eengang indgaaet Ægteskab, saa udvider dette Ansvar sig ogsaa til den anden Ægtefælle, der ofte finder Byrden af samme meget trykkende. Det er dernæst langt fra nogen let Sag, at finde en Mand eller Kvinde, som fuldkomment passer for den anden Part: Opdragelse og Grundsætninger vare hyppigst saa forskjellige som Ild og Vand, og den altfor sildige Erkjendelse heraf medfører mange Fortrædeligheder. Ynglingen og Jomfruen havde deres Udkomme, og det var dengang en let Sag, at gjøre Overslag over Indtægt og Udgift; i Ægtestanden derimod have de flere Udgifter, men tidt ikke flere Indtægter, saa at man ofte ikke længere veed, hvorledes man skal opgjøre sit Regnskab og bringe Indtægt og Udgift i Ligevægt.

Kort sagt, Ægtestanden er en vanskelig Stand; den paalægger store Forpligtelser og svære Byrder; den er et Aag, som man ikke kan afkaste, naar man eengang har taget det paa sig. Man maa derfor vel overveie, om man skal beslutte sig dertil; det gjælder her ikke blot om timelig Lykke, men mangengang ogsaa om evig Velfærd.

Forudsat nu, at Du uden Betænkning besvarer det første Spørgsmaal: „Skal jeg gifte mig“ med „Ja“: hvorledes har Du da videre at forholde Dig? Vi komme hermed til det næste Spørgsmaal:

2. Hvem skal jeg tage til Ægte? — At ud-søge sig en Mand, at vælge sig en Hustru, det er ingen let Sag; det har meget at betyde. Det er det Samme som at tage et Numer i Lotteriet. Naar man nu altid

havde Sikkerhed for at vinde, naar det altid var en afgjort Sag, at man fik det rette Numer, da var vistnok Lotteriet en fortræffelig Ting. Men det er desværre saa langt fra i Virkeligheden at være en fortræffelig Ting, at saagodt-som Enhver, der indlader sig med det, bliver ruineret. Saaledes er det ogsaa med det Menneskelotteri, som man kalder Ægteskabet; man taber i de fleste Tilfælde, og de, som trække et godt Numer. ere næsten ligesaa sjældne som overordenlige Naturphænomener. Og, hvorefter kommer dette? Det kommer deraf, at man sædvanligt vælger den Mand, til hvem man skal betroe sin hele tilkommende Skæbne, og den Kvinde, med hvem man skal dele Sorg og Glæde indtil Døden — med den største Letsindighed.

For at træffe et godt Valg, maa man tage to Ting i Betragtning: Personen selv og Familien.

Personen. Den unge Mand spørge sig selv: Vil denne Pige gjøre mig lykkelig? Er hun godmodig, af en blid Character, sagtmodig og føielig? Er hun christelig? Er hun velopdragen, samvittighedsfuld, fittig, forstandig, beskeden i sine Ønsker og Fordringer? Har hun vigtigere Fortrin, end den ungdommelige Elskværdighed, det muntre Væsen, som i de første Øieblikke vinder Hjertet, men forsvinder med Ungdomsaarene? Hvor pinagtigt maa det ikke være for den unge Mand, som ikke itide alvorligt har gjort sig selv disse Spørgsmaal — efter Formælingen at see sine Forventninger skuffede? — Disse samme Spørgsmaal bør ligeledes den unge Pige gjøre til Gjenstand for alvorlig Overveielse ved Valget af hendes tilkommende Ægtefælle. Ogsaa for hende er det vigtigste af alle de Spørgsmaal, hun har at gjøre sig, dette: Er han en Christen? Opfylder han samvittighedsfuldt sine religiøse Pligter — den eneste sikre Garanti for Opfyldelsen af alle andre Pligter? Er han ærbar og af rene Sæder, arbeidsom og duelig i sit Fag? Byder hans Fortid Sikkerhed for Fremtiden? Alle disse Spørgsmaal glider den ungdommelige Letsindighed sædvanlig løselig hen over, uden at betænke deres Alvor og de sørgelige Følger af,

ikke i rette Tid at have gjort dem til Gjenstand for en af alle smaalige og forføngelige Hensyn uhildet Overveielse.

Familien. Naar man indgaaer Ægteskab, træder man, til Lykke eller Ulykke, i Forbindelse med sin Hustrues eller Mands Familie. Man bør derfor ogsaa tage den i nærmere Betragtning og gjøre sig rede for, hvorvidt den fortjener Navn af en christelig og i sædelig Henseende agtværdig Familie; thi ofte er et i sig selv slet Maleri overtrukket med en glat og glindsende Fernis. Man see sig derfor vel for og træde for Intet i Verden i Forbindelse med en fordærvet og lastefuld Familie; Forbindelsen med en saadan vilde forgifte vort Liv og bringe vor Samvittighed, vor Ære, eller i det mindste vort gode Navn og Rygte i Fare.

Pius IX. og Frederikke Bremer.

Den bekjendte svenske Forfatterinde, Frederikke Bremer, giver i et af sine sidste Skrivter en interessant Beretning om en Samtale, som hun har havt med den h. Fader. Efterat hun havde talt til ham om sine Værker, spurgte Paven hende, om hun var Katholik. Dog lad os hellere meddele Samtalen, saaledes som Forfatterinden giver den.

„Jeg“: (Frederikke B.) Nei, helligste Fader, jeg er ikke romersk-katholsk.

Paven: Saa skulde De blive det. Udenfor den katholske Kirke gives der ingen Fuldkommenhed.

Jeg: Vil Deres Hellighed tillade mig at gjøre et Spørgsmaal?

Paven: Tal!

Jeg: Jeg elsker vor Gud og Herre Jesus Christus af mit ganske Hjerte. Jeg troer paa hans Guddom, paa Virkningen af hans Forløsning for mig selv og hele Verden. Jeg vil kun adlyde Ham og tjene Ham alene. — Vedkjender Deres Hellighed Dem da ikke mig som en Christen?

Paven: Som en Christen, uden Tvivl. Men . . .

Jeg: Og som et Medlem af Jesu Christi Kirke?

Paven: Jo, i en vis Forstand; men saa maa De ogsaa holde Alt for sandt, hvad Kirken lærer. Imidlertid maa De ikke troe, at Paven fordømmer Alle til Helvede, som ikke erkjende den katholske Kirkes Ufeilbarhed. Nei, jeg troer, at mange udenfor Kirken levende Personer ville blive salige, naar de leve efter de Grundsætninger, som de ansee for sande. Ja, det troer jeg fast.

Jeg: Det er med stor Glæde, at jeg hører disse Ord af Deres Helligheds Mund. Thi jeg havde stedse haabet paa at finde en mindre streng Dommer i Dem end i mange Katholiker, der sige: De er ingen Christen; De bliver ikke salig, hvis De ikke i alle Punkter troer som vi og vor Kirke.

Paven: Deri have disse Uret, min kjære Datter!

„Derpaa“, siger hun, „gav Paven mig følgende Raad:

„Beed! Beed til Gud, at Han vil give Dem Lys og Naade til at erkjende Sandheden; dette er det eneste Middel til dette Maal. Controversen nytter ikke stort. Under den bærer Enhver sin Viden og sin Belæsthed til Skue, og til syvende og sidst vedbliver Enhver at være hvad han var før. Bønnen er det store Frelsens Middel. Beed om Morgenen og om Aftenen, og jeg haaber, at der vil gives Dem Lys og Naade fraoven. Thi Gud vil, at vi skulle være ydmyge, og Han forlehner dem sin Naade, som ere ydmyge af Hjertet. Og nu velsigne Gud Dem og tage Dem under sin hellige Beskyttelse for Tid og Evighed!“

Denne faderlige Tiltale blev udtalt i en saa kjærlighedsfuld Tone, at den trængte ind i mit Hjerte; og jeg trykte i Taknemmelighed og Ydmyghed den Haand, som den hellige Fader behagede at give mig. Den Tanke, at jeg stod for Paven bragte mig ikke det mindste ud af Fatning; i hiint Øieblik var han i mine Øine Hans sande Statholder, som ved sit Liv og sin Lære har prædiket Ydmyghed for Menneskene; Hans Statholder, som har lært os at bede til den himmelske Fader.

Pavens Ord vare sande og evangeliske. Jeg takkede ham med Udgydelsen af mit Hjerte og tog Afsked med ham, langt mere tilfreds med ham end med mig selv. Jeg var kommen til ham med hele mit protestantiske Hovmod; han havde hørt paa mig med Taalmodighed, svaret mig med Godhed og tilsidst formanet mig i en

faderlig Tone, ikke med „pavelig Myndighed“, men med apostolisk Sagtmodighed. Jeg forlod ham med Følelser af en Hjertets Ydmyghed, som jeg aldrig før havde kjendt.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den h. Fader har stilet følgende Breve til Medlemmerne af Forstanderskabet for Svendeforeningerne i Frankrig:

„Elskede Sønner! Hilsen og den Apostoliske Velsignelse! Kirken har paa Grund af, at den altid har bevaret sin guddommelige Stifters Aand, stedse tilvendt de lavere Folkeclasser en særegen Opmærksomhed. Gud har jo udvalgt denne Verdens Fattige til Sit Riges Arvinger. Derfor har den baaret kjærlig Omsorg for at beskytte dem imod de Mægtiges Undertrykkelse og hæve dem ved alle Midler, den havde Raadighed over; den har troet at burde vaage over alle Deres timelige og evige Vel, som engang skulle blive isandhed nyttige Borgere for Fædrelandet, idet de søge en hæderlig Tilværelse ved deres Hænders Arbeide. Kirken veed, at Guds eenbaarne Søn har foretrukket denne Stand for enhver anden, efterat han var bleven Menneske. Medens Folket fra alle Sider og paa enhver Maade nedtrykkes af Elendighed, og hvad der er endnu værre, er omgivet af Efterstræbelser og ophidses til at forlade Religionen, til at hengive sig til de største Udskeielser, til at reise sig imod de Rige og hidføre den sociale Ordens Omvæltning, saa maae Vi, elskede Sønner, udtrykke Vor Paaskjønnelse af Eders Bestræbelser. Thi I have erkjendt, at Indsigt, Magt, Indflydelse og Verdens Goder ere betroede Eder af den guddommelige Barmhjertighed i den Hensigt, at hæve Eders Brødre; I have draget Nytte af den Frihed, som Lovene levne Eder til at grundlægge forskjellige Foreninger af unge Mennesker, Arbeidere og Svende, med det Formaal, under den kirkelige Øvrigheds Ledelse ikke blot at undervise denne dyrebare Folkeklasse i den sande

og heldbringende Lære, men ogsaa at fjerne dem fra Farer, bevare dem for sædelig Fordærvelse og gjøre dem til nyttige Rødskeer for Religionens Fremme og Fædrelandets Vel. Det var med stor Glæde, at Vi saae, hvorledes disse herlige Foreninger, skjøndt kun for kort Tid siden grundlagte, udbrede sig betydeligt og voxe fra Dag til Dag. En anden stor Trøst ydes Os ved Generalforsamlingerne, i hvilke disse Foreningers Forstandere ved forenede Kræfter anvende de meest virksomme Midler til mere og mere at udvikle Foreningerne og styrke Aandens Eenhed i alle og enhver af dem. Disse Eendragtighedens Frugter, om hvilke der er Tale i Beretningen om den sidst i Bordeaux afholdte Generalforsamling, geraade Os til stor Glæde. Gid disse gode Foreninger maae fremvoxe i Kirkens Skygge; gid de, indbyrdes forenede med hverandre i Hjerte og Aand, forenede med deres Biskopper og denne Sandhedens Lærestol, hvis guddommelige Kraft er det menneskelige Samfunds eneste Haab i Nødens Tid, maae opbyde deres Kræfter imod de Farer, af hvilke de trues. Om de end ikke formaae at afvende de ved langvarige Agitationer fremkaldte og forberedte Ulykker, saa kunne de dog i det mindste formilde dem. Det er dette, Vi haabe af Eders Foretagende; det er dette, Vi ønske Folkene, og hvorom vi inderligt bønfulde Gud. Til Underpant paa den guddommelige Beskyttelse og Vor faderlige Kjærlighed, meddele Vi Eder Alle, kjære Sønner og Enhver af de Foreninger, som I bestyre, den apostoliske Velsignelse.“

— Medens den katholske Verden høitideligholder Mindefester om Mænd eller Begivenheder, som fremmede eller grundlagde Civilisationen, unnlade de saakaldte Liberalissimi ikke at feire deres „Heltes“ og „Frihedens Martyrs“ Minde. Men hvem ere for største Delen disse „Helte“ og „Martyrer“? Ikke sjældent Snigmordere, som ved de bestaaende Domstole efter Lovene ere blevne dømte til Døden og blevne henrettede. Saaledes høitideligholdt Mailænderne Aarsdagen for Barsantis Henrettelse, som havde skudt sin Major og derfor blev straffet med Døden. De nedlagde Krandsen paa hans Grav, og en Militærfange, som just var bleven løsladt af Fængslet, holdt Festtalen. Det ere besynderlige Folk, disse italienske „Liberale“.

Frankrig. De franske Katholikers Offervillighed fornægter sig ikke et Øieblik. Der er nu allerede i to Dioceses bleven sammenbragt en Capital paa 1,842,471 Frcs.

til det katholske Universitet i Toulouse. Bidragene fra fire andre Dioceses ere ikke bekendte endnu. Man har allerede samlet 16—18 Millioner for de forskjællige katholske Universiteter. Dette er Grunden til, at Gambetta og Consorter gjøre Alt muligt for at faae de katholske Læreanstalter forbudte.

Baden. Det badenske Overkirkeraad har udgivet en Statistik over Besøget i Kirkerne i Baden, af hvilken vi udtrage Følgende: I Aaret 1876 var i Gjennemsnit 26 pCt. af alle voxne Indbyggere Kirkegængere. I omtrent 50 Landsbyenigheder var Tallet af dem, som søge Kirken, 50 pCt. I Dioceset Boxberg var der 49 pCt., som søge Kirken; de færreste havde Dioceseerne Heidelberg-Mannheim med 6 pCt., og Pforzheim med 4—5 pCt. Overkirkeraadet beklager en betydelig Aftagen, f. Ex. i Carlsruhe fra 14 pCt. i 1875 til 12 i 1876, i Mannheim fra 6 pCt. til 4, i Heidelberg fra 11 til 8, i Freiburg fra 25 til 16, i Baden fra 13 til 10, i Offenbourg fra 20 til 10.

America. Det protestantiske Amherst-Universitet i det puritanske Massachussetts har for nogen Tid siden meddeelt en katholsk Præst Doctorværdigheden i Theologien! Den saaledes Udmærkede er Munk, nemlig Paulist. Han var tidligere Protestant og promoverede 1839 ved Amherst Colleg. Senere traadte han tilbage til den katholske Kirke, studerede Theologi og indtraadte efter endt Studium i Paulist-Ordenen. Præsident for Amherst-Universitetet er Professor Dr. Julius H. Seelge, som i Aaret 1875 blev valgt til Congressen af de liberale Republicanere. Man seer, at America-Liberalismen endnu ikke er naaet saa vidt, at den troer, at Liberalismen bestaaer i at fortrædige Katholikerne. De americanske Aviser ere fulde af Roes over Universitetet, da det søger at hædre Fortjenesten og i Gjerningen beviser, at Had mod Rom ikke skal være Grund til at faae en Hæders- eller Lærerpost ved samme.

Elisabeth-Foreningen

afholder sit sædvanlige Møde Søndagen d. 30. September, Kl. 5 Eftm. (før Andagten).

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 30. September. 19. Søndag efter Pintse. (Kl. 6 Aften Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.) —
 1. October. M. Remigius, Biskop. 2. Ti. Hjeronymus, Bekj. og Kirkelærer. 3. O. Thøger, Bekj., Apostel for Jylland. Kl. 8½ Messe for Ansgariusforeningen. 4. To. Frants af Assisi, Bekj. og Ordensstifter. 5. F. Placidus og Lidelsesfæller, Martyrer. Kl. 8½ Broderskabsmesse til Jesu gluddommelige Hjerte; Kl. 7½ Aften Broderskabsandagt. 6. L. Bruno, Bekj. og Ordensstifter.

Søndagen d. 7. October. 20. Søndag efter Pintse. Rosenkrandsfest.

NB. Søndagen d. 7. October afholdes den 4. Kvartalscollect af Peterspengen.

Søn- og Føstdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efter m. Kl. 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7¼ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 40. **Søndagen den 7de October.** **1877.**

Indhold: John Henry Newman. Bryllupsdagen. Kirkelige Efterretninger: Rom, Berlin, Schweits, Kaiserswerth, London.

John Henry Newman.

(Fortsat fra Nr. 39.)

Under hans Fordybelse i disse kirkehistoriske Studier fik han tilfældigviis et Hefte af „Dublin Review“ tilsendt, hvori der stod en Artikel af Biskop Wisemann om „de anglicanske Præentioner“¹⁾. Den handlede om det donatistiske Schisma²⁾, med Anvendelse paa den engelske Statskirke. Et i denne Afhandling anført Udsagn af den h. Augustinus om Betydningen af hele Kirkens Dom³⁾ gjorde i Forening med det Indtryk, han havde modtaget af Monophysitismens Historie, et overvældende Indtryk paa Newman: „Den gamle Kirkefaders

1) D. v. s. de Krav paa Katholicitet, som Puseyiterne vilde gjøre gjældende.

2) i Begyndelsen af 5. Aarh.

3) Stedet lyder saaledes: „Quapropter securus judicat orbis terrarum, bonos non esse, qui se dividunt ab orbe terrarum in quacunque parte orbis terrarum.“

mægtige Ord“, siger han, „henveirede hele min til Gunst for den engelske Kirke møisommeligt opførte Lærebygning. Jeg forfærdedes over de Udsigter, som aabnede sig for mig, men blev nogen Tid efter atter rolig; og efterhaanden tabte sig det Indtryk, der havde sat min Phantasi og Følelse i en saa levende Bevægelse. Jeg gjorde mig da til Pligt at veie dets Betydning paa Fornuftens, den prøvende Forstands og det rolige Overlægs Vægtskaal. Saameget var imidlertid vist: jeg havde seet Skyggen af en Haand, som skrev Noget paa Væggen. Men paa den anden Side følte jeg, at jeg endnu havde Meget at lære i Henseende til Spørgsmaalet om Kirkernes Forhold til hverandre, og jeg tænkte mig Muligheden af, at der endnu kunde opgaae et nyt Lys for mig. Den som har seet en Aand, kan ikke lade, som om han Intet af den Art har seet. For Øieblikket tænkte jeg: den romerske Kirke vil dog tilsidst beholde Ret; men denne Tanke forsvandt igjen, og mine gamle Overbeviisninger bleve hvad de før havde været.“

Med Hensyn til den Retning, hans Tankegang fulgte efter denne Hjem søgelse, og den Betydning, den fik for den nærmeste Fremtid bemærker han, at han lige fra hans første Skribentvirksomheds første Tid havde haft en dunkel Ahnelse om, at hans Aand endnu ikke havde fundet Hvile i den Erkjendelse, som han søgte at gjøre gjældende, men at han havde en lang Vei at tilbagelægge, inden han naaede Maalet. Han besluttede da, iblinde at lade sig lede af Guds Haand, hvorhen Han vilde, og følte Nødvendigheden af at opbyde alle de Kræfter, som Lærdom og Tænkning stillede til hans Raadighed, for ikke at blive et Bytte for skuffende Indbildninger og bedaaende Blændværk. „Havde jeg ikke strængt holdt fast ved denne Beslutning“, siger han, „saa vilde jeg være bleven Katholik længe før jeg virkelig blev det; men jeg følte ved rolig Eftertanke en ængstende Tvivl med Hensyn til den ovenfor omtalte Begivenhed, der havde bibragt hele min tidligere Tankeretning et saa mægtigt Stød.

Skulde disse Indskydelser maaskee være Røster fra Dybet? Jeg sagde da til mig selv: „Tiden alene kan give mig Svar paa dette Spørgsmaal“, og besluttede fremdeles at vandre frem ad den Vei, jeg hidtil havde fulgt, at blive min tidligere Overbeviisning tro, og kun lade mig paavirke af de Betænkeligheder, der havde rokket min Tillid til den, forsaavidt som Tænknings strengeste Love kunde godtgjøre min Ret dertil. Var hiin Paamindelse kommen fra Himlen, haabede jeg sikkert, at den vilde gjentage sig i en mindre tvivlsom Skikkelse.“

Dette skete under hans ovenfor omtalte Ophold i Littlemore og Beskæftigelse med Oversættelsen af den h. Athanasius og Arianismens Historie. „Da kom Aanden igjen og manede mig“, siger han. „Jeg saae her, men i en endnu grelere Skikkelse, en Gjntagelse af — eller rettere sagt Forbilledet for — hvad jeg havde seet i Monophysitismen. Dette var ganske undgaaet min Opmærksomhed, da jeg i 1832 skrev om Arianismen, og jeg undrede mig over, at det heller ikke undgik mig dennegang; thi min Forsken gik nu slet ikke i denne Retning. Jeg var nemlig under min Læsen og Skriven udelukkende fordybet i det saakaldte metaphysiske Spørgsmaal; men det blev mig nu klart, at de rene Ariane vare ganske Eet med vore Protestanter, og Halvarianerne med Anglicanerne, medens Rom dengang var det samme som det nu er.“ Havde han allerede i Efteraaret 1839 havt en Ahnelse om, at hans Anglicanisme tilsidst vilde vise sig uholdbar ligcoverfor hans fortsatte Forskninger, saa syntes det nu at være blevet ham temmelig utvivlsomt, at den Aand, der to Gange saa alvorligt havde manet ham, ikke kunde være en Røst fra Afgrunden.

Det Indtryk, som denne Forvisning gjorde paa ham, forstærkedes ved hans Modstanderes vedvarende Angreb, og navnlig ved den Maade, hvorpaa Biskopperne næsten tre Aar igjennem vedbleve i deres Hyrdebrev at mistænkeliggjøre hans Adfærd og Hensigter, saavel som ved Oprettelsen af det Jerusalemke Bispedømme. Alt

dette passerede nemlig i Tiden Juli—Novbr. 1841, og han siger om den sidstomtalte Regeringsforanstaltning, at „den var det tredie Slag, der fuldstændigt tilintetgjorde hans Tro paa den anglisanske Kirkes Ret til at kalde sig katholsk. Thi denne Kirke forbød ikke blot enhver Tilmærmelse til den romerske Kirke og enhver Samvirken med den, men beilede factisk til et aandeligt Slægtskab med det protestantiske Preussen og Østerlandets Hæresier. Der var nemlig al Grund til at antage, at denne i Høikirken viede Biskop, som skulde række alle protestantiske Secter Broderhaand, var bestemt til at gjøre Englands politiske Anseelse gjældende i det Øiemed, at drage Overløbere til sig fra de rettroende Grækere og de schismatiske Kirker i Asien. Den anglicanske Kirke kunde muligt med samme Ret som Monophysiterne rose sig af den apostoliske Bispevielse; men saadanne Handlinger som denne bibragte mig en stærk Mistanke — ikke saameget om, at den snart vilde høre op at være en Kirke, men om, at den aldrig, saa længe den har været til, har været en Kirke“.

Det harmede medrette Newman, at man samtidigt med, at de anglicanske Biskopper vare enige om at forkjættre ham, fordi han virkede for en Tilmærmelse til den katholske Kirke, som dog ikke gik videre, end han fandt det foreneligt med den engelske Kirke — arbeidede paa at sikre Protestantismen i Østerlandene en Retstilstand, der, ved at udvides til Monophysiter og Nestorianere etc., kunde blive et Redskab i den engelske Politiks Tjeneste, i Lighed med Ruslands Stilling i den græske og Frankrigs i den latinske Kirke, eftersom Englands Indflydelse jo vilde gjøre de borgerlige Fordele ved at stille sig under denne Biskops Beskyttelse saa indlysende, at det vilde blive ham let at samle en stor Menighed om sig.

„Ved Udgangen af Aaret 1841“, heder det videre, „følte jeg, at jeg, hvad mit Liv i den anglicanske Kirke angik, laae paa Dødsleiet, at der var foregaaet en Forandring med mit Indre, som maaskee vilde nøde mig til

at forlade mine Fædres Huus, hvortil saa mange stærke og ømme Baand knyttede mig, ihvorvel jeg dengang dog først efterhaanden kunde blive mig min Tilstand ret bevidst.“ Under fortsat indre Strid og et grundigt gennemført Tilbageblik paa hele sin tidligere Kirkebetragtning gik Tiden hen til Aaret 1843. Han overveiede paa Alt, underkastede Resultatet af alle tidligere Forskninger og alle Betænkeligheder ved et Religionsskifte den strængeste Prøvelse. Havde det, under hans fortvivlede Forsøg paa at hævde den anglicanske Kirkes Ligeberettigelse med de katholske Kirkesamfund, stedse været ham en forførdelig Tanke, at han ikke havde nogen absolut Sikkerhed for, at han ikke, dersom han blev Katholik, kunde see sig sat i den Nødvendighed endnu engang at skifte Bekjendelse, og havde en saadan tænkt Mulighed forvoldt ham de pinagtigste Skrupler saavel med Hensyn til hans egen Stilling som i en Følelse af Ansvar ligeoverfor det store Antal baade Geistlige, unge Studerende og Lægmænd af alle Samfundscasser, der i saa lang Tid havde seet op til ham som deres aandelige Fører: maa det vistnok findes ganske i sin Orden, at en Mand, der havde gjort det til sit Livs Opgave, ad den videnskabelige Forsknings Vei at bringe Forholdet mellem de christelige Bekjendelser til fuldkommen Klarhed, burde vogte sig for en Afgjørelse, der kunde efterlade den mindste Skygge af Tvivl i hans egen Sjæl og paadrage ham Skyld for at have styrtet Andre i Forvirring og Raadvildhed.

Han havde alt længe, som vi ovenfor bemærkede, følt en inderlig Længsel efter en Union mellem den engelske og romerske Kirke, under Forudsætning af Imødekommen fra den sidstes Side med Hensyn til visse Punkter i Definitionerne af dens Dogmer; og, da han endelig kom til den Erkjendelse, at hans tidligere Indsigelser og Udsættelser i denne Retning ikke længere holdt Stand for den gjentagne Prøvelse, han underkastede dem, vendte hans skarpe kritiske Sands sig mod Kirkens Praxis, og underkastede dens sædelige Holdning under

Afgjørelsen af disciplinære, politiske og sociale Spørgsmaal en skarp Prøvelse. Men ogsaa paa dette Omraade kom han efterhaanden, i Henhold til Apostlens Ord (2 Cor. 4, 7), til den Erkjendelse, at, eftersom Forvaltningen af de himmelske Ting er overdraget til jordiske Mennesker*), vilde det være Uret, af den mangelfulde Maade, hvorpaa en Anordning bliver bragt til Udførelse, at slutte, at den er uberettiget. „Høitstillede Myndigheder“, siger han, „betjene sig af Underordnede til Iværksættelsen af deres Foranstaltninger; og det er noksom bekjendt, at Tjenere gjerne dække sig med deres Herres Navn, og at man da tilskriver de sidste enhver Feil, som begaaes; men man vil tilsidst saagodtsom altid finde, at den kirkelige Øvrighed har været i sin Ret, og at de som beklagede sig over den havde Uret.“ Han fremhæver endelig, at Efterverdenens haarde Dom om de kirkelige Myndigheders Holdning og Adfærd, og de saa ofte gjentagne Klager over Mangel paa Klogskab og Maadehold sædvanlig have deres Grund i den Tactløshed, hvormed uforstandige og ubesindige Ivrrere søge at tildrage sig høiere Autoriteters Opmærksomhed. Han kunde derimod aldrig — selv efter hans Overgang til den katholske Kirke — forsone sig med den overilede Tjenstiver, hvormed mange katholske Englændere, saavel Geistlige som ansete Lægmand, søgte at gjøre den katholske Bevægelse indbringende for deres Kirke ved at arbeide paa at drage enkelte Personer over til sig, ligesom han betragtede saadanne uforstandige Ivrreres Forventninger om, inden kort Tid at see store Masser af Befolkningen omvendte til Katholicismen som sværmeriske Drømmebilleder, der vare blottede for alle i psykologisk Erfaring grundede Forudsætninger. Newman har til enhver Tid havt en bestemt Overbeviisning om, at alle paa saadanne luftige Indbildninger grundede Bestræbelser skadede Kirkens Sag i det Hele og Store, at de kun tjente til at mistænkeliggjøre den i det dannede

*) „Vi have denne Skat i Leerkar.“

og tænkende, iforveien med Fordomme imod den opfyldte Publicums Øine, som derved kun yderligere befæstedes i deres Fordomme.

Uden dog endnu at have fattet nogen Beslutning om at forlade den anglicanske Kirke, tilbagekaldte Newman i Februar 1843 offentlig Alt hvad han nogensinde offentligt havde ytret mod den romerske Kirke. „Jeg er“, skrev han til en Ven, „sikrere paa, at England befinder sig i et Schisma, end paa, at de romerske Tilsætninger til det oprindelige „Credo“ ikke maae betragtes som Udviklinger, der have deres Grund i en betydningsfuld og livskraftig Virkeliggjørelse af Troens guddommelige Indhold. Han bemærker tillige, at Biskoppernes Udtalelser kom hans Samvittighed til Hjælp under de Vanskeligheder, han nu følte ved at bevare Troskaben mod den engelske Kirke, idet de afgave et klart Beviis for, hvor langt denne Kirke var fra at ville gjælde for at være katholsk. Den 18. Septbr. samme Aar nedlagde han sit Embede som Præst ved Sct. Marykirken. Den udvortes og umiddelbare Bevæggrund hertil var Biskoppernes ovenfor omtalte vedvarende Angreb paa den 90. Tractat.

Newman havde tilbragt de sidste to Aar i Littlemore, hvor han fordybet i videnskabelige Studier og religiøse Øvelser biede paa det Vink ovenfra, som han saaledes beredte sig til at følge. Han udgav i denne Tid et Udvalg af Prædikener, hvori han skarpt revser sine Landsmænds hovmodige Indbildninger om deres Kirkevæsen og Religion. „Ligesom Jøderne“, heder det i den første af dem, før deres Forkastelse havde to mørke Kjendemærker, det ene: en hovmodig Foragt for hele Verden, og det andet: en Mængde Spaltninger og hidsige Stridigheder i deres eget Huus, saaledes foragte vi Englændere — som om ogsaa vi gik en Ødelæggelsens Vederstyggelighed imøde — næsten den hele Christenhed med Undtagelse af vor egen Kirke. Og dog have vi ikke eet Evangelium, men hundrede Evangelier, af hvilke ethvert har sine ivrige Forsvarere; og saaledes er det kommet

saa vidt med os, at Tvedragten ligesom er bleven vor fælleds Ritus og det Symbol, der adskiller os! Vi kives indbyrdes og anklage hverandre, og det kalde vi Liv; men om Fred, om Tro og om Kjærlighed vide vi Intet.“

Newman tog i disse Aar (1843—45) ikke Deel i nogen af de Controverser eller andre offentlige Forhandlinger, som den katholiserende Bevægelse, der uden nogen Afbrydelse var bleven vedligeholdt af andre Ledere, nu og da foranledigede. Men under denne lange Taushed beskæftigede de offentlige Blade sig desto mere med ham og hans formodede Hensigter paa en Maade, der forvoldte ham mange Fortrædeligheder. Nogle af dem berettede endog, at han allerede havde „apostaseret“, og hans Venner, der forgjæves ventede paa Gjendrivelse af disse Rygter, bløve utaalmodige og forstemte. Andre iblandt disse kunde ikke begribe hans Nølen, medens han selv var fuldkommen paa det Rene med, hvad der under disse Omstændigheder var hans Pligt. „Den som selv er sund og stærk“, siger han, „kan hjælpe Andre; men om mig gjælder det: Læge, hjælp dig selv! Det var mig om min egen Sjæl at gjøre, og det forekom mig høist ufornuftigt at tænke paa en Omvendelse i Compagni. Jeg tænkte slet ikke paa og følte ingen Trang til at trække en Deel Andre efter mig; jeg havde nok med mig selv at gjøre. Hvorledes kunde vel jeg, der i et saa alvorligt Livsspørgsmaal selv behøvede Veiledning, befatte mig med at veilede Andre? Hvorledes turde jeg, der selv vaklede, vove at gjøre Andre vaklende, naar jeg ikke følte mig istand til atter at bringe dem i Ligevægt? Og, vare de allerede blevne vaklende, hvorledes kunde jeg da give dem Anviisning paa et Tilflugtsted, som jeg endnu ikke selv havde valgt? Men om Alt dette kunde jo Andre Intet vide.“

Denne tilbageholdne og passive Venten og Tøven blev ham imidlertid mere og mere utaalelig. Vi have allerede i det Foregaaende omtalt den Bevæggrund, hvortil han i de nysanførte Ord hentyder, den nemlig, at han, inden han gjorde det afgjørende Skridt, maatte have

en sikker Borgen for, at han aldrig vilde blive nødt til at omgjøre det. Han havde siden Begyndelsen af 1843 fordybet sig i Studier over den christelige Læres Udviklingshistorie, og kom da sidst i Aaret 1844 til den Beslutning, at lade Resultatet af disse Forskninger kaste det afgjørende Lod i Vægtskaalen. For fuldstændigt at klare sine Tanker begyndte han samtidigt hermed paa Udarbeidelsen af den berømte Afhandling om dette Emne*), der siden er bleven oversat i de meest udbredte europæiske Sprog. Han arbejdede flittigt paa dette Skrivt indtil October 1845. Men under dette Arbejde klarede sig hans Blik saa meget, at han, inden Bogen var fuldendt, havde Sikkerhed for, at den Afgjørelse, han saa længe havde havt en Forudfølelse af, nu stod for Døren, og at den aldrig kunde omgjøres.

(Fortsættes.)

Bryllupsdagen.

Efter den i det Foregaaende omtalte alvorlige Forberedelse begiver man sig til Kirken, ikke for, som Mange synes at mene, blot at modtage en Velsignelse, men for værdigt at modtage Ægtestandens Sacrament.

Det er ikke ligegyldigt, hvilken Præst man henvender sig til, for at lade sig vie; det maa være Sognepræsten for det Sogn, til hvilket man hører, eller i det mindste en af ham dertil befuldmægtiget Stedfortræder. Denne kirkelige Bestemmelse er saa vigtig, at Ægteskabet vilde være ugyldigt, dersom man satte sig ud over den. Kirken gjør endvidere dets Gyldighed afhængig af i det mindste to myndige Vidners Nærværelse under Vielsen.

*) „Den christelige Læres Udviklingshistorie.“ London 1845.

Efter den katholske Kirkes Forskrift skulde Vielsen egenlig altid foretages under det h. Messeoffer, og Missalet indeholder derfor særegne Messebønner for Brudefolk. Forskjællige Hensyn have imidlertid gjort en Afvigelse fra denne Anordning raadelig; men det vil i alle Tilfælde være i sin Orden, at Brudeparret før Copulationen bivaaner en h. Messe, eller i det mindste lader en Messe særlig læse for sig; thi naar skulde vel dette ophøiede Taksigelsens, Lovpriisningens og Bønnens Offer feires værdigere og med større Andagt, end paa denne Dag, der er saa afgjørende for Tid og Evighed?

Hvad de kirkelige Cæremonier ved Vielsen angaaer, finder der vel, som i flere andre Henseender, i de forskjellige Lande og Bispedømmer en og anden mindre Afvigelse Sted fra det i Almindelighed Foreskrevne; men det Væsenlige, som altid forbliver det Samme, bestaaer i Følgende: Begge Brudefolkene knæle ned foran Alteret, Brudgommen tilhøire og Bruden tilvenstre. Præsten vender sig imod dem og henvender en kort Formaning til dem, for at berede dem til en værdig Modtagelse af Ægteskabets Sacrament, og erindre dem om de alvorlige Pligter, som det paalægger dem. Derpaa spørger han først Brudgommen og derefter Bruden, om det er deres Beslutning at anerkjende hverandre for Ægtefæller; og dette Spørgsmaal skulle Begge med lydelig Røst besvare. Man kan nemlig endnu svare Nei, og der forekomme undertiden Tilfælde, hvor Brudefolkene endnu i dette alvorlige Øieblik træde tilbage. Men efterat det lille Ord Ja fra begge Sider er udtalt, er Ægtepagten sluttet, sluttet for steds, og den er uopløselig indtil Døden. Den af Præsten udtalte Velsignelse, og hans Erklæring om Ægtepagtens Afslutning er kun dens officielle Stadfæstelse i Kirkens Navn og den dermed forbundne offentlige Bekjendtgjørelse om Ægteskabets Gyldighed. Selve Ægtepagten bestaaer nemlig i den gjensidige Indvilligelse; denne er dette Sacraments Materie. Dets Form bestaaer

i de Ord, hvormed denne Indvilligelse bliver udtalt ligeoverfor Kirken og Præsten.

Er Nogen i dette Øieblik, da han (el. hun) udtaler Ordet Ja, ikke i Naadens Stand, saa gjør den paagjældende Person sig skyldig i en svær Synd, og Vedkommende modtager da vel Sacramentet, men ikke Sacramentets Naade; han er vel bleven Ægtefælle, men hans ægteskabelige Liv vil ikke blive velsignet af Gud. Den for dette Sacrament eiendommelige Naade er en Naade, der styrker til Bestandighed i gjensidig Kjærlighed og Troskab, til at bevare Reenheden og forfrømmes i Helliggjørelse, en Naade, som ledsager Mand og Hustru hele deres Liv igjennem og forhjælper dem til at bevare sig ubesmittede af de Fristelser, som denne deres Stand medfører.

Efter Præstens Spørgsmaal og begge Brudefolkenes Svar knæle disse ned og række hverandre den høire Haand til Tegn paa deres Forening. Brudgommen sætter derpaa Bruden, og hun ligeledes ham, en indviet Ring paa Fingeren til en bestandig Erindring om deres Forbindelse. Disse Ringe ere Led af en Kjæde, der først brister i Døden.

Til Slutning — saafremt Vielsen finder Sted under Messen (mellem Fadervor og Communionen) — meddeler Præsten de Nyformælede den Velsignelse, som Gud i Paradiset udtalte over vore første Forældre; men denne Velsignelse udebliver, naar Bruden ikke mere er Jomfru, forsaavidt dette maatte være offentlig bekjendt. I adskillige Egne er det Skik at række unge Ægtefolk den saakaldte indviede Johannesviin til en Paamindelse om, at det fremfor Alt gjælder om Enighed i den hellige Kjærlighed, der i saa høi en Grad udmærkede denne Apostel, fordi deres jordiske Kjærlighed kun da vil blive varig og heldbringende.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Dioceset Angers i Frankrig har tilsendt den h Fader 100,000 Frcs. i Guld. Alle i de sidste Dage udbredte Rygter om Pavens betænkelige Helbred ere kundentsiøse Opdigtelser. Den ærværdige Olding har det saa godt som det er muligt for en Mand paa 85 Aar. At den ualmindelige Hede tager noget paa ham, er forstaaeligt. Han lever de Liberale for længe, og de opfinde derfor Sygdomme, for derved at trøste baade sig selv og deres lettroende Læsere. Det er det Hele.

Berlin. „Volksztg.“ skriver: „I Byen Werder ved Potsdam — hele Egnen er udelukkende protestantisk — er „Regerings-Supernumerarius“ B. constitueret Borgermester. Følgende Begivenhed, for hvis Paalidelighed vi indestaae, betegner denne Herres Aandsretning, som ogsaa utvivlsomt er Regeringen bekjendt. Man havde frastjålet Handelsmand M. 225 preussiske Thaler; han henvendte sig derfor til Hr. B. og navngav flere Personer, som han havde mistænkt for Forbrydelsen, og bad Borgermesteren om at afholde en Huusundersøgelse. B., som ikke havde Lov til at samtykke deri paa eget Ansvar, fik paa sit Andragende Tilladelse dertil af Statsprocuratoren i Potsdam, og lod en Morgen M. kalde til sig med Paabud om, at han skulde medbringe en Arvebibel og en Arvenøgle, ifald han var i Besiddelse af saadanne Ting. M. opfattede denne Befaling som en Spøg; han indfandt sig rigtignok hos B. til den bestemte Tid, men uden de ovennævnte Gjenstande. Men han hørte til sin store Forbauselse, at Borgermesterens Befaling var alvorlig meent. Thi denne sendte ham strax bort for at hente Tingene, da han var i Besiddelse af en gammel Bibel og en gammel Nøgle. B. paastod nemlig, at disse Gjenstande vilde bidrage meget til Opdagelsen af de Skyldige, hvilket han allerede ofte havde oplevet hos sin Fader. Derpaa fuldstændiggjorde han sin Befaling derved, at han anmodede M. om ligeledes at medbringe Traad til at binde. M. bragte alle Gjenstande og var meget nysgjerrig efter at erfare, hvad B. vilde anvende alle disse Ting til. B. stak nu Nøglen i Bibelen dog saaledes at Ringen ragede frem af Bladene, og derpaa bandt han Bogen sammen paa to Steder; derefter skrev han Navnene paa de mistænkte Personer paa et Bord, bad M. om at lægge sin Finger under den ene

Side af Nøgleringen, medens han lagde sin Finger under den anden Side, og begge lode nu Bibelen svæve ovenover Bordet. Naar man fortsætter dette Experiment i længere Tid, saa begynder Bibelen ifølge Haandens Skjælven at dreie sig. Dette skete da ogsaa her, og Bibelen pegede paa en gammel Enkes Navn. B. iværksatte nu sin Huusundersøgelse hos hende, men fandt Intet. Dog dette forstyrrede ham slet ikke. I Troen paa sin sorte Kunst lod han den stakkels Enke arrestere! Enken vansmægtede to Dage i Fængslet, og da hendes Uskyldighed kom for Dagen paa en uimodsigelig Maade, saa var B. nødt til at give hende fri! — Man skulde ikke troe denne Historie, naar den ikke var hævet over al Tvivl. Men B. er jo en Mand, der arbejder for Folkeoplysningen!”

Schweits. „Germania“ meddeler følgende Skrivelse fra Grev Plater, dateret Villa Broelsberg ved Zürich, 4. Septbr. 1877:

„De Christnes Befrier i Orienten fordobler sin Grusomhed i at forfølge de katholske Christne, som have den Ulykke at staae under russisk Scepter. Det er kun nogle Dage siden, at Warschus Blade have bragt den Efterretning, at der i det derværende Citadel blev skudt tre Uniter og en fjerde hængt. Paa den Maade gaaer Polakkernes Omvendelse til det russiske Schisma frem.

Forfølgelserne ophøre ikke. Man forbyder Religionsunderviisning i det polske Sprog. De Geistlige kunne ikke opnaae Frihed i deres Bevægelser; de blive vedvarende internerede i deres Sogne uden at turde forlade dem. I Wilna blev en Præst, som havde faaet Befaling til at oplæse Czarens Krigsmanifest i Kirken, dømt til Deportation til Archangelsk, fordi han opfyldte Befalingen i det polske Sprog.

Raseriet imod Uniterne (d. e. romersk-katholske Christne med græsk Ritus) har ikke aftaget. Regeringen agter ved udsøgt barbarisk Behandling og materiel Ruin at tvinge dem til at blive schismatiske. Men det heltemodige Folk vakler ikke; det giver Verden et lysende Exempel paa den religiøse Troes Magt. I Lubienski (Kreds Bjelsk) satte en Kvinde sig til Værge imod en Pope, som vilde tvinge hende til at lade sit Barn døbe af ham. For denne „Forbrydelse“ blev den ulykkelige Moder først straffet med Pidskeslag og derpaa kastet i Fængsel; hendes Huus blev besat af Soldater og fuldstændigt ødelagt.

Saadanne Udskeielser af moskowitisk Barbari, som de polske Katholiker ere udsatte for, udøves ogsaa udenfor Polen. I Kesanlyk (Bulgarien) have Russerne hængt Dr. med. Zaczynski, en ivrig Katholik; i Eski-Sagra (Bulgarien) bleve fire Polakker massakrerede; den ene af dem hed Stzczynski.

De landsforviste polske Præster have tilsendt den h. Fader en Hengivenhedsadresse. En af deres tidligere Lidelsesfæller, Præsten Mielechowicz, har bragt den til Rom. Man veed, hvilken hjertelig Modtagelse der blev de polske Pilgrime til Deel, og man kjender de for Polen sympathetiske Ord, som den h. Fader har talt og som begynde at gaae i Opfyldelse med Hensyn til Rusland.

To Uniter fra Podlachien, som toge Deel i Romereisen, skildrede i Wien de uhorste Trængsler, som denne Provinds' Beboere ere udsatte for fra den russiske Regerings Side; de skildrede isærdeleshed for flere høitstaaende Herrer den Fortvivlelsscene, som de vare Øienvidner til, og hvormed det forholder sig saaledes: En af deres Naboer, som efter at være bleven udplyndret af Russerne, underkastedes himmelraabende Mishandlinger, satte Ild paa sit Huus paa alle fire Hjørner og styrtede sig med Kone og Børn i Ilden, hvor de levende brændte.

De landsforviste Præsters Situation har ikke forandret sig det mindste; de blive endnu stedse underkastede den meest grusomme Behandling. Directionen for Understøttelsesforeningen gjør sig al mulig Umage for at sikre dem en vedvarende Hjælp. Den haaber at naae sit Maal ved Hjælp af hele Verdens Katholiker.

Derpaa følger en Fortegnelse over Bidragene siden 1875, hvis Sum beløber sig til 62,442 Frcs. og 19 Cent.

Kjendsgjernerne tale; Russerne ligge naturligviis ikke paa den lade Side, naar det gjælder om at demtere de af dem udøvede Grusomheder. Men heldigviis gaar det mere og mere op for ethvert tænkende Menneske, at Ordsproget om Telegrammernes Uefterrettelighed finder sin fulde Anvendelse paa de usandfærdige Efterretninger, som nægte Russernes Grusomheder. Men man kan desværre overalt finde Folk, som, for at faae en Orden, udstede et Vidnesbyrd om god Opførsel til Gunst for Russerne; en prussisk Major, siges saaledes, for Udstedelsen af Vidnesbyrd om Russernes milde Optræden, at have faaet den høieste Militærorden!“

Kaiserswerth (ved Rhinen). Den herværende Diaconissestiftelse offentliggjør sin fyrretyvende Aarsberetning. Vi meddele deraf følgende interessante Kjendsgjerninger. Den 1. Marts: 430 Diaconisser, 118 Prøvesøstre og 12 Diaconisseelever. Tre af Diaconisserne feirede paa Pintsefesten deres 25aarige Tjenestejubilæum. Af alle i Løbet af fyrretyve Aar indtraadte Diaconisser (940 i Tallet) døde kun 92 i deres Kald; 418 traadte ud igjen af forskjellige Grunde, deriblandt 70 for at understøtte deres Forældre, 7 for at træde over til Stiftelsen „Bethania“ i Berlin, og 129 forlode Stiftelsen for at gifte sig. Af de for Tiden i Kaiserswerth værende Diaconisser (430) ere 137 ikke endnu fem Aar i deres Kald, 122 imellem 5 og 10 Aar, 85 imellem 10 og 15, 34 imellem 15 og 20, 33 imellem 20 og 25, 10 imellem 24 og 30, og 9 ere for mere end 30 Aar siden optagne (eingesegnet). „Man seer heraf“, heder det, „at Søstrenes Virksomhed slet ikke er saa ødelæggende for Sundheden, som man i Almindelighed antager, og at Stiftelsen ikke kræver en vedvarende kløsterlig Afsondring fra Verden, men staaer i den inderligste Berøring med Folkelivet —“ Meget sandt!

London. Blandt de mange og stedse tiltagende Conversioner i England har een vakt ualmindelig Opsigt. Eierne af den største Avis i Irland, den i Dublin udkommende „Freeman's Journal“, Parlamentsmedlemmet C. D. Gray, er vendt tilbage til den katholske Kirke. Han blev optagen af Oblaterne (en religiøs Congregation) den 10de September d. A. Hans Navn er berømt over hele England og isærdeleshed i Irland, hvor man allerede for længe siden har lært ham at kjende som en af de ædleste Characterer.

Maria-Congregationen.

Fælledscommunion Søndagen d. 7. Octbr. Kl. 8.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 7. October. 20. Søndag efter Pintse. Rosenkrandsfest. — 8. M. Birgitta, Enke. 9. Ti. Dionysius og Lidelsesfæller, Martyrer. 10. O. Frants Borgia, Bekj. 11. To. Ludvig Bertrand, Bekj. 12. F. Maximilian, Biskop og Mart. 13. L. Eduard, Konge.

NB. Søndagen d. 7. og 14. October afholdes i Sct. Ansgars Kirke den sidste Kvartalscollect af Peterspengen for dette Aar.

Søndagen den 14. October. 21. Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efter m. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke (Mandag, Onsdag, Fredag) i Klosteret, Toldbodveien, og i Hospitalet Tirsdag, Torsdag og Lørdag.
 „ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 41. Søndagen den 14de October. 1877.

Indhold: Rosenkrandsen. Kirkelige Efterretninger: Berlin, Breslau,
Baiern, Schweits, Warschau, Kjøbenhavn.

Rosenkrandsen. *)

Idag, paa den første Søndag i October, feirer vor h. Kirke Rosenkrandsfesten. Det giver mig Anledning til at give en kort Underviisning om Rosenkrands-Bønnen, om denne skjønne, vidtudbredte og gamle christelige Bøn. Rosenkrandsen er, som bekjendt, en let og nyttig Maade at bede paa, baade indvortes og mundtlig, og denne Bedemaade kaldes Rosenkrands, fordi den (ligesom Rosen er den skjønneste blandt alle Blomster) bestaaer af en Krands af de skjønneste og fortrinligste Bønner. Med de mundtlige Bønner forener man Betragtningen af Religionens fornemste Hemmeligheder, der ere knyttede til hverandre som duftende Roser. Og eftersom man vælger til Betragtning en Deel af de tre forskjellige Slags Hemmeligheder, der aabenbares i Herrens

*) Prædiken af afdøde Pastor Biecker, holdt i Sct. Andreas-Kirke paa Ordrupshøj, den 1. Octbr. 1876.

Liv — de glædefulde, de smertefulde eller de herlighedsfulde — kaldes Rosenkrandsen den glæde-, den smerte- eller den herlighedsfulde Rosenkrands. Vel er det nu sandt, at for Gud er det ligemeget, i hvilke Ord vi indklæde og i hvilke Bedeformler vi udøse vort Hjertes Anliggender; thi Gud forstaaer og hører ligesaa godt et Barns Stammen, som sine Helgeners glødende Bønner. Det kommer jo ikke an paa Ordene, naar vi tale med Gud, men paa Sindelaget, hvormed vi bede; det kommer an paa, om Bønnen kommer fra et ydmygt og andægtigt Hjerte. Men, kjære Tilhørere, naar det gjælder om at søge en Bedemaade, der indeholder de fornemste Bønner og tillige fremkalder i Hjertet fromme og hellige Tanker og opløfter Aanden til de meest ophøiede Sandheders Betragtning, saa troer jeg, der gives vel ikke en nyttigere og lettere Maade end den, som vor h. Kirke selv har lært os, nemlig Rosenkrandsen. Thi hvad enten vi betragte Rosenkrands-Bønnens Indførelse og Udbredelse eller dens Indhold, maae vi indrømme, at Rosenkrandsen er en hellig, en ophøiet og tillige en let Maade baade indvortes og mundtlig at bede paa.

I. Rosenkrandsens Indførelse og Udbredelse.

1. De første Spor til Rosenkrands-Bønnen finder man allerede i de første Aarhundreder hos Eneboerne i Ørkenen. Til Aftælling af de „Fader vor“ og „Ave Maria“, som de vilde bede, betjente de sig af Smaastene, som de bare i deres Bælte. Kirkehistorikeren Sozomenus beretter, at der paa Bjerget Pherme boede en Eneboer, der bad hver Dag 300 Bønner; og for ikke at tage Feil af Tallet samlede han 300 Smaastene og efter hver Bøn kastede han en Steen paa Jorden. I det 9de Aarhundrede herskede i England den Sædvane, at bestemme Tallet af de „Fader vor“, der skulde bedes, ved Knuder i en Snor. Deraf fremgaaer altsaa, at det ikke har været Muhamedanere, som have bragt den Sædvane til Europa, at tælle Bønnerne efter et vist Tegn.

2 Rosenkrandsen, saaledes som vi nu sædvanlig bede den, hidhører fra den h. Dominicus i det 13de Aarhundrede. Det var en sørgelig Tid i Frankrigs Historie, da Gud sendte den h. Dominicus, for at værne om den christelige Tro i en stor Deel af Sydfrankrig. Albigenernes Vranglærdomme udbredte sig der i flere Provindser og forarsagede de sørgeligste Ødelæggelser. De forvanskede det hellige Evangelium og nægtede Christi Menneskevordelse og følgelig ogsaa den saligste Jomfrues Gudsmoder-Værdighed. Kirker og Capeller sank under disse Kjætters Raseri i Grus, Byer og Landsbyer lagdes i Aske, Præsterne bleve dræbte og Klostrene ødelagte. Men Gud, der vaager over sin Kirke, sendte den en Apostel, den h. Dominicus, der skulde hemme Ødelæggelsens Strøm, standse Vranglærens Udbredelse. Denne Helgen tager sin Tilflugt til den saligste Jomfrues Forbøn og besværges hende, ikke at forlade sine vildfarende Børn. Da han igjen engang under hede Taarer opsendte sin Bøn til Himlen for de Vildfarendes Frelse, saa aabenbarede sig den saligste Jomfru for ham og sagde til ham: „Du veed, min Søn, hvilke Midler Gud har betjent sig af for at frelse Menneskeslægten. Det første var den Hilsen, som Englen har bragt, derpaa fulgte Jesu naaderige Fødsel og hellige Liv, derefter hans bitre Lidelse og Død, og endelig hans herlighedsfulde Opstandelse og Himmelfart. Derved frelstes Verden og Himlen aabnedes. Disse Hemmeligheder, omgivne af Herrens Bøn og Englens Hilsen, ere min Rosenkrands. Forkynd den til de Vrangtroende. Det vil være Begyndelsen til deres Omvendelse.“ Og saaledes skete det. Med uimodstaaelig Kraft prædikede den h. Dominicus Rosenkrandsen; og vidunderlige var denne Bøns Virkninger, til at bryde Vantroens Magt. Flere end 100,000 Kjætttere omvendte sig, og et endnu langt større Antal Syndere betraadte Bodens Vei, og det religiøse Liv tog et nyt et Opsving.

3. Der dannede sig særlige Broderskaber under denne Titel, hvis Medlemmer forpligtede sig til at øve og

udbrede denne Andagt. Det varede ikke længe, førend Rosenkrandsen blev de Troendes Yndlingsbøn. Disse Rosenkrands-Broderskaber beviste en meget stor Iver, da Tyrkerne i 1571 med en stor Flaade droge til Vesterlandene og truede med at udrydde det christne Navn i hele Europa. Johan af Østerrig overvandt dem i et stort Søslag ved Lepanto, og denne glimrende Seir blev vunden den 7. October, netop paa den Dag, da Rosenkrandsbroderskaberne over hele Landet holdt deres sædvanlige Bedegange; man tvivlede ikke om, at denne Seir var vunden paa Marias Forbøn. Pave Pius V., der havde opfordret de christne Fyrster til Kamp mod Christenhedens Fjende, anordnede da en Festdag under Navn af Maria af Seiren. To Aar derefter forandrede Gregor XIII. denne Festdags Titel og kaldte den Rosenkrands-Festen, og denne feires nu hvert Aar den første Søndag i Octobermaaned.

4. Stor var altsaa den Velsignelse, som Rosenkrandsen nedkaldte fra Himlen. Og man maatte skrive en heel Bog, vilde man optælle de Naadegaver og Velgjerninger, som de Troende ved den have modtaget af Gud. Rosenkrands-Bønnen er nu udbredt over hele Jordkredsen. Vi finde den i alle Nationers og Alderes Hænder. Selv der, hvor Jordens Muld er for karrig til at frembringe jordiske Roser for at flette dem i en Krands til Marias Ære, er Hjertet endnu frugtbart nok til at flette denne Bønnens Rosenkrands. Den er for den troende Christen en elsket Ledsager paa hans Vandring gennem denne jordiske Jammerdal. Hans inderligste Ønske er, at man efter hans Død maa lægge den om hans kolde Haand*), for at han endnu i Graven kan have et Kjendetegn paa sin Forbindelse med den Kirke, som har lært ham at bede Rosenkrandsen, og han saa at sige ved Opstandelsen kan lægge evige, uforgængelige Roser i sin elskede Moders Skjød.

*) Dette barnlig fromme Ønske blev ogsaa opfyldt paa den salige Forfatter.

II. Rosenkrands-Bønnens Indhold.

Betragter endvidere de enkelte Bønner, Rosenkrandsen bestaaer af, og lægger tillige Mærke til Bønnernes Inddeling eller Rosenkrandsens Indretning; og I ville igjen komme til at indsee, at Rosenkrandsen er en fortrinlig, ophøiet og hellig Bøn.

1. Vi begynde Rosenkrandsen med den apostoliske Troesbekjendelse; dermed opvække vi Troen paa vor h. Religions Hovedsandheder, paa Alt hvad Apostlene have prædiket; og vi fornye tillige vor faste Beslutning, at ville leve og døe i denne Tro. Hvorfor begynde vi vor Bøn med at opvække Troen paa alle aabenbarede Sandheder? — Kjære Tilhørere! den h. Paulus siger: „Uden Tro er det umuligt at behage Gud.“ (Hebr. 11, 6.) Gud kunde altsaa ikke med Velbehag høre vor Bøn, naar den ikke kom fra et troende Hjerte. Derfor opvække vi Troen, for at den maa blive ret levende i os og gjøre vor Bøn velbehagelig for Gud. Og siger Christus ikke selv: „Alt hvad I begjære i Bønnen med Tro, det skal I faae?“ Men naar vor Bønhørelse afhænger af Troen, kunde vi da bedro begynde Rosenkrandsen end med den apostoliske Troesbekjendelse? Og ære vi ikke paa en værdig Maade Gud, naar vi anerkjende ham som den evige, ufeilbare Sandhed og underkaste os hans h. Ord med den dybeste Ærefrygt og Ydmyghed? Efterat vi have læst den apostoliske Troesbekjendelse sige vi: „Ære være Faderen og Sønnen og den Helligaand“ osv. for at ære den allerhelligste Trefoldighed.

2. Derpaa følger Herrens Bøn: „Fader vor“, som indleder hver af de fem Decader, d. e. de fem Dele, hvori Rosenkrandsen inddeles. Jeg troer, kj. Tilh., det behøves ikke at tale videre om denne Bøns Ophøieth og Fortræffelighed. Vi vide jo alle, at der ikke gives en helligere og betydningsfuldere Bøn, end den Bøn, som Jesu guddommelige Mund selv har lært os. Hvad Solen

er blandt Stjernerne, hvad Guldet er blandt Metallerne, det og endnu langt mere er Fader vor blandt alle Bønner. Herrens Bøn lærer os ikke alene, hvorledes vi skulle bede og ære Gud, og om hvilke Ting vi skulle bede, men ogsaa Alt, hvad Herren har anordnet, saa at den indeholder et kort Evangelium.

Paa denne Bøn maae alle andre støtte sig; med denne Bøn maae alle andre besegles.

Isandhed, indeholdt Rosenkrandsen foruden Herrens Bøn, kun endnu ubetydelige Bønner: vi maatte alene for denne Bøns Skyld høiagte og elske Rosenkrands-Bønnen; thi den vilde ogsaa i dette Tilfælde endnu være en Krone, i hvilken mellem sædvanlige Stene Diamanter glimrede. Og hvorfor følger Herrens Bøn efter Troesbekjendelsen? Ogsaa dette har sin Betydning. Naar vi i Troen tilhøre Christus, først da tør vi tillidsfuldt kalde Gud vor Fader og nære det søde Haab, for Christi Fortjenestes Skyld at modtage Alt, hvad vi bede vor Fader om.

3. Efter „Fader vor“ bede vi tre Gange „Englens Hilsen“ og efter Navnet „Jesus“ tilføie vi ved det første Ave: „som forøge vor Tro“; ved det andet: „som styrke vort Haab“; ved det tredie: „som opflamme vor Kjærlighed“. Men Englens Hilsen er, som vi vide, ligeledes en fortrinlig Bøn, ikke af menneskelig, men af guddommelig Oprindelse. Den bestaaer nemlig af Ordene, som Ærkeenglen Gabriel og den h. Elisabeth hilste Maria med og af Bedebønnen, som Kirken har tilføiet. Ved Englens Hilsen ære vi altsaa Maria paa en Maade, der svarer til hendes Værdighed. Da vor egen Svaghed og Uvidenhed ikke kan finde Ord, for værdig at prise den Velsignede blandt Kvinderne, som Gud selv har æret saa meget, saa bruge vi den hellige Skrivts og Kirkens Ord. Vi minde Maria om den høieste Udmærkelse og den største Naade, der er bleven hende til Deel, nemlig Gudsmoder-Værdigheden. Siger nu selv, kj. Tilh., vil Maria ikke gjerne tage imod denne Hilsen og gjengjælde den med sin Moderkjærlighed? Vil hun ikke bruge den Magt,

som hun nu besidder i Himlen, til at understøtte vore svage Bønner hos sin guddommelige Søn? „Det er jo ganske vist“, siger en christen Forfatter, „at denne Bøn aldrig stiger op til Himlen, uden at Himlens Velsignelses Dug falder ned over den Bedende; thi denne ømme Moder hilser os gjerne med et Naadeblik, naar vi glæde hende ved at hilse hende med Englen.“

4. Tre Gange bede vi „Hil Dig Maria!“ til Ære for den allerhelligste Trefoldighed; thi det er den, Maria har at takke for alle de Naadegaver, hun er prydet med. Ogsaa vi have modtaget af den allerhelligste Trefoldighed alle naturlige og overnaturlige Gaver, og ved tre Gange at bede Englens Hilsen bønfulde vi den om, at den paa Marias Forbøn vil naadig forøge vor Tro, styrke vort Haab og opflamme vor Kjærlighed. Naar vi nemlig troe, haabe og elske, som vi skulle, saa gjør vi Alt, hvad vor h. Religion paalægger os, og Himlen er vor Eiendom. Seer, kj. Tilh., det er den korte, men betydningsfulde Indledning til Rosenkrandsen. Den kan vel sammenlignes med vore Domkirkers Portaler, der ere prydede med den allerhelligste Trefoldigheds Billede.

5. Nu træde vi ind i selve Helligdommen; thi nu følge Rosenkrandsens fem Dele, de fem Decader. Hver enkelt Decade indledes af Herrens Bøn, der igjen indtager første Plads; og dertil føies hver Gang ti „Hil Dig, Maria“, og efter Navnet „Jesus“ indskydes en af de 15 Hemmeligheder.

Man spørger maaskee: hvorfor bede vi ved hver Decade ti „Hil Dig Maria“, men kun eet „Fader vor“? Heder det ikke at ære Maria mere end Gud? Ingenlunde. Thi det er os alle bekjendt, at vi ved at ære Maria, ære igrunden Gud selv. Naar vi bede „Hil Dig, Maria“, ære vi vel den saligste Jomfru som Guds Moder, men vi udtrykke tillige, at hun som Skabning staaer under Gud, og at det er af den allerhelligste Trefoldighed, hun har modtaget alle sine Udmærkelser og Naadegaver. Vi vilde altsaa aldrig ære Maria saa meget som Gud, om vi endog

tusinde Gange hilste hende med Englens Hilsen; thi Gud tilbedes af os som det høieste, uendelig fuldkomne Væsen, Maria æres kun som hans fuldkomneste Skabning.

6. Men, indvender man, hvorfor denne trættende Gjentakelse af saa mange Ave Maria? Var det ikke ligesaa latterligt at hilse Maria med den samme Hilsen 53 Gange efter hinanden, som naar man vilde ønske et fornuftigt Menneske, som man mødte om Morgenens paa Gaden, 50 Gange „God Morgen!“ efter hverandre? Men saa turde vi jo heller ikke bede Fader vor oftere end een Gang om Dagen, fordi vi ellers jo ogsaa maatte frygte for at blive Gud, den Allerhøieste og Uskabte, mishagelige og til Besvær. Gud er en kjærlig Fader, hvem hans Børns Bønner altid ere kjærkomne og velbehagelige, og som aldrig bliver træt af at høre Fadernavnet udtalt og gjentaget af os. Eller troe vi, at Englenes uafslædige Lovsang: „Hellig, hellig, hellig . . .“ trætter Gud? Det var vistnok hverken ubehageligt eller trættende for Frelseren, da Folket ved hans Indtog i Jerusalem uafslædligt raabte de Ord: „Hosanna for Davids Søn!“ Trættedes Gud ved, at vi gjentage samme Bøn, hvoraf kommer det da, at selv i den h. Skrivt den samme Bøn gjentages? I den 135te Psalme finde vi Ordene: „Din Barmhjertighed varer evindelig“ gjentaget 26 Gange. De tre Ynglinge i den glødende Ovn gjentage 31 Gange Ordene: „Priser Herren, lover og ophøier ham over alt i Evighed.“ Ogsaa Jesus, vor guddommelige Mester og Forbillede, gjentog i Oliehaven tre Gange Bønnen: „Fader, lad denne Kalk gaae fra mig; dog ikke min, men din Villie skee!“ Og han tillod det, at man flere Gange med de samme Ord paa kaldte hans Hjælp. Da hin Blinde paa Veien uafslædligt raate: „Jesus, du Davids Søn, forbarm dig over mig!“ var det ikke Frelseren, der blev fortrydelig over dette gjentagne Raab, men de Uforstandige, der omgave ham.

7. Vistnok forstaaer Gud vore Bønner uden at vi gjentage dem, ja selv endog før vi udtale dem; men vort Hjerte holder engang af at gjentage det, som det føler

dybt, ja trænger endog dertil. Og ere „Fader vor“ og „Hil Dig, Maria“ i og for sig Gud velbehagelige Bønner, saa kunne de ikke blive Gud mishagelige, fordi man gjentager dem, saafremt det kun skeer med Andagt. Men, siger man, det er netop det, som man saa tidt vil savne. Thi saadanne hyppigt gjentagne Bønner blive tilsidst kun fremsagte aldeles tankeløst og maskinmæssigt. Men, kj. Tilh., naar vi før Bønnen samle vore Tanker, opløfte vor Forstand og vort Hjerte til Gud, saa kunne vi ogsaa med Andagt bede en og samme Bøn oftere. Vel ere vi ikke istand til at forebygge enhver Adspredelse under Bønnen. Saalænge den ikke er frivillig og kun bliver foranlediget ved vor naturlige Svaghed og Ufuldkommenhed, have vi ikke nogen Bebreidelse at frygte af Gud; vor Bøn er i et saadant Tilfælde god og værdifuld, naar vi kun have begyndt den med Samling.

Men, indvender man, Rosenkrandsbønnen maa netop formedelst sin Ensformighed befordre Adspredelse. — Hvo som siger dette, kjender ikke Rosenkrands-Bønnen; thi den giver vor Sjæl Beskæftigelse nok. Ved de indskudte Hemmeligheder veileder den os til at betragte vor Frelzers Liv, Lidelse, Død og Forherligelse. Og det er netop det, Kirken har sigtet til ved dens Indførelse. Den skal fremfor Alt være et Middel til at indprænte os vor Religions Hemmeligheder. Men da vor Aand kun med Møie kan dvæle ved samme Tanke, saa skal Englens Hilsen fængsle vor Opmærksomhed paa den Hemmelighed der gjentages. Og deri ligger ogsaa Grunden, hvorfor vi gjentage Englens Hilsen og ikke „Fader vor“; thi Englens Hilsen staaer i nøie Forbindelse med Jesu Menneskevordelses Hemmeligheder.

8. Men hvorfor gjentage vi netop 10 Gange Englens Hilsens? Er det ikke Overtro? Vel var det Overtro, naar man tillagde netop Titallet en vis Kraft. Men det gjør Ingen. Skulde Hemmelighederne dybere indpræges vor Sjæl, og skulde det skee ved at gjentage dem, saa

maatte der fastsættes et bestemt Tal. Thi Rosenkrands-Bønnen skulde være en almindelig og fælleds Andagt, og derfor maatte der herske Ensformighed og Overensstemmelse i Tallet. Men Grunden, hvorfor hver Hemmelighed gjentages just 10 Gange, eller hvorfor hver Afdeling af Rosenkrands-Bønnen bestaaer af 10 Ave Maria, maae vi vel søge deri, at hele Rosenkrandsen skulde bestaae af ligesaa mange Ave Maria, som der er Psalmer.

9. Endnu en Indvending hører man tidt. Rosenkrands-Bønnen, siger man, er for simpel; den passer for Saadanne, som ikke ere dannede, eller for dem, der ikke kunne læse. Hvorledes? Den skal kun være en Bøn for Udannede? Indeholder den ikke Sandheder, som endog den Lærdeste aldrig kunde udgrunde, om han end hele sit Liv igjennem overveiede dem. Jeg kunde nævne Eder mange Mænd, der hverken fattedes Videnskab eller Kundskab om Religionens Hemmeligheder, som dog betragtede Rosenkrands-Bønnen som deres Yndlingsbøn. Men jeg vil her tie om mange store og hellige Mænd, om Paver og Biskopper, der daglig bade deres Rosenkrands og af alle Kræfter arbeidede paa at udbrede denne Bedemaade. Jeg vil kun vise Eder hen til mægtige Fyrster, der have givet deres Undersaatter et lysende Exempel paa Høiagtelse for og Kjærlighed til Rosenkrandsbønnen, t. Ex. de tydske Kaisere Carl V. og Ferdinand III. Den første kunde aldrig for en Forretning, om den endog var nok saa vigtig, bevæges til at afbryde Rosenkrands-Bønnen. Rolig svarede han: „Først naar jeg har fuldendt min Rosenkrands, skal jeg tænke paa mine Regeringssager.“ — Jeg kunde endvidere optælle Eder Konger af Frankrig, Spanien, Böhmen og Polen, der bar Rosenkrandsen i deres Hænder, og som ved denne Bøn nedkaldte Himlens Velsignelse over deres Riger. — Jeg kunde endvidere nævne Mænd, der paa Kunstens og Videnskabens Omraade indtage den første Plads. Jeg vil kun minde Eder om, hvad Historien beretter om en af de berømteste Kunstnere i Musiken, om den fromme,

udødelige Josef Haydn, der i sin Composition „Verdens Skabelse“ har nedkaldt himmelske Toner til Jorden. Da man beundrede hans Mesterværker, viste han barnlig hen paa sin Rosenkrands og sagde: „Naar jeg beder min Rosenkrands, saa komme Tonerne saa at sige flyvende mig ind i Hovedet, og jeg finder næppe Tid til at nedskrive dem.“

10. Nu spørger jeg: Er Rosenkrandsen kun en Bøn for dem, som staae paa et lavt Trin i aandelig Udvikling? O gid, at hine saakaldte dannede eller oplyste vilde engang forsøge at bede den! Tilvisse da vilde de faae en grundigere Kundskab om de christelige Sandheder og optage i sig lidt af de Hemmeligheders Aand, der gjentages i Rosenkrands-Bønnen. Nu bestaaer maaskee deres Religion i et Slags Naturreligion, og de lade sig beherske af Anskuelse og Følelse, som ethvert Verdensbarn kan udtale, naar det føler sig rørt eller sødt bevæget. Om Rosenkrands-Bønnen gjælde ogsaa vor Herres Ord: „Jeg priser Dig, Fader, Himlens og Jordens Herre, at Du haver skjult disse Ting for de Vise og Forstandige og aabenbaret de Umyndige dem.“ (Luc. 10,21.) Ja vel, et ydmygt, barnligt Hjerte, en gudfrygtig Sjæl, der med Andagt beder sin Rosenkrands, finder i denne tilsyneladende saa simple Bedemaade den kraftigste Næring for sin Sjæl.

11. Betragt vi altsaa, kj. Tilh., Bønnerne, Rosenkrandsen bestaaer af, kan man ikke tænke sig en Bedeformel, der indeholdt helligere og fortrinligere Bønner. Den apostoliske Troesbekjendelse, „Fader vor“ og „Hil Dig, Maria“, ere tilvisse Bønner, der ere enhver Christen hellige og ærværdige. Betragt vi Bønnernes Følge, forbauses vi over et saadant Kunstværk. Ikke Jordens Muld har frembragt disse vellugtende Roser, ikke en menneskelig Haand har flettet Krandsen, men den Helligaands Finger selv.

12. Rosenkrandsen er isandhed en Bøn, som hver Troende beder med megen Gavn. Den Udannede forstaaer dens Indhold, og den Dannede finder deri en udtømmelig Kilde til heldbringende Tanker. Rosenkrands-Bønnen

kan bedes af Alle, af den Blinde, af Pilgrimen, af Moderen ved Barnets Vugge og af den Lidende paa Sygeleiet. Den kan bedes overalt og altid, i Nattens Mørke og Dagens Lys, hjemme og paa Reiser. O hvor mange Bønner vilde ikke stige til Himlen, naar den Helligaand ikke havde givet sin Kirke Rosenkrandsen. Lad os altsaa takke Gud, fordi han har skjænket sin Kirke Rosenkrands-Bønnen, fordi han strax ved dens Indførelse og igjennem alle Aarhundreder har udøst sin Velsignelse over dem, der med Andagt bad den. Lader os altsaa følge vore Forfædres Exempel og i Gjerningen vise, at den gamle christelige Tro endnu lever i os, den gamle Gudfrygtighedens Aand, der besjælede dem.

Derfor troer jeg, det bedste Gud og den saligste Jomfru meest velbehagelige Forsæt, som vi kunne fatte i denne Time, er at vi foretage os, hver Dag at bede en Decade, d. e. den femte Deel af Rosenkrandsen, naar vi ikke kunne bede den hele, og saaledes i Ugens Løb flette Gudsmoderen en Krands, som vi hver Løverdags ville lægge for hendes Fødder, for i Himlen at modtage af Sønnens Haand rigelig Løn for den Kjærlighed, vi saaledes vise hans elskelige Moder og i hende ham selv, der lever og regerer med Faderen og den Helligaand, samme Gud i Evighed. Amen.

Kirkelige Efterretninger.

Berlin. De tyske Protestanter synes omsider at komme til den Overbeviisning, at den paa Mazzinis Raad iværksatte „Evangelisation af Italien“ slet ikke vil lykkes. Som bekjendt udtalte den berygtede Ærkefrimurer Mazzini aabent sin Mening derhen, at det aldrig vil lykkes at gjøre det italienske Folk til Revolutionære,

medmindre man først udbredte Protestantismen i Italien. De mazzinistiske italienske Ministre have derfor nedsat en egen Regeringscommission med det Hverv at støtte den protestantiske Propaganda med alle mulige Midler. Og dog klager „Neue Ev. Zeit.“ over, at det ikke vil gaae, og giver Protestanternes indbyrdes Uenighed Skylden derfor. Bladet glemmer naturligviis at tilføie, at det er umuligt at enes om nogen Ting, naar man har nedbrudt al høiere Autoritet.

Breslau. „Allg. Ev. Luth. Kirchenz.“ afgiver sin Dom om de kirkelige Tilstande i Schlesien med følgende Ord: „Det synes os, som leve midt blandt Katholiker, at der i den romersk-katholske Christenhed hersker et langt mere christeligt Sindelag end hos os Evangeliske. Vi tale ikke om Kirkebesøg, om Modtagelse af de hellige Sacramenter og Øvelse i Bønnen blandt Katholikerne, hvor den romersk-katholske Lære om „gode Gjerninger“ vistnok falder tungt i Vægtskaalen. Men der er andre Ting, som ere os paafaldende. Blandt Katholikerne viser sig en Længsel efter Erkjendelse af den kirkelige Nød og en alvorlig Deeltagelse for samme; hos os derimod have falske Meninger, vrangne Anskuelser og en stedse voxende Mistanke mod Alt, hvad Kirken begynder og foretager for at afhjælpe Nøden paa det kirkelige Gebeet, den overveiende Magt. Der hersker Nidkjærhed og Interesse; hos os Lunkenhed, Ligegyldighed og Træghed. Der finde vi Hengivenhed og Offervillighed; hos os Tilbageholdenhed og Gjærrighed. Der viser sig Eenhed og fast Sammenhold; her Adspittelse og Strid.

Baiern (Eichstädt). For nogle Dage siden har her en Diaconisse fra Neuendettelsau aflagt den katholske Troesbekjendelse i Seminariedirecteur Dr. Prunners Hænder. Da Kirkens Overhoveds Ufeilbarhed i Troessager blev proclameret, saa meente Mange, at nu vilde Conversionerne blive sjældnere, da derved Kløften imellem Protestanter og Katholiker blev større. At denne Mening er falsk, fremgaaer deraf, at siden den Tid ere langt flere Protestanter vendte tilbage til den katholske Kirke end før.

Schweits. Fyrstinde Sayn-Wittgenstein, en meget from Dame, som for flere Aar siden frasagde sig det russiske Schisma og blev Katholik, har bygget et nyt og pragtfuldt Capel for Katholikerne i Ouchy ved Lausanne og overgivet den romersk-katholske Cultusforening i Luzern et Legat paa 20,000 Francs, for deraf at betale aarligt

1000 Francs til Underhold for den ved Capellet ansatte Præst.

Warschau. Hvor sande de russiske Paastande om, at flere Millioner Uniter ere gaaede over til den schismatisk-russiske Statskirke ere, fremgaaer af den Kjendsgjerning, at alle Forfølgelser ikke have formaaet de stakkels Katholiker til at henregne sig til de „Orthodoxe“ — et Navn, som Schismatikerne tillægge sig, og som svarer saa meget til Sandheden, som en gammel Romers Forklaring af Ordet lucus. Den kloge Hedning sagde nemlig: Ordet lucus stammer fra non lucere, altsaa lucus (lys), fordi der er mørkt; altsaa ere Russerne orthodoxe fordi de ikke ere orthodoxe (rettroende). Uniterne søge aldrig en schismatisk Cerkiew (Kirke); de døbe selv deres Børn, begrave selv deres Døde og reise, hvor Forholdene tillade det, til Galicien, for der at annamme de h. Sacramenter. Isærdeleshed kan man træffe store Skarer af Uniter paa Valfartsstedet Calvaria, og det paa enhver Søn- eller Helligdag. Den officielle Forfølgelse, der udgaaer directe fra Petersborg, altsaa fra den „milde“ Alexanders Regering, har siden Krigens Udbrud aftaget noget. Men Folk mulcteres stadigvæk, naar Stedets Poper angive dem eller lade dem med Vold slæbe til den schismatiske Gudstjeneste. Forøvrigt udretter Rublen mange store Ting, hvilket ikke kan være anderledes i Rusland, hvor man kan købe Alt, Mennesker og Kvæg, Dommere og Embedsmænd. Naar Uniten betaler en Rubel, saa udsteder Popen et Vidnesbyrd om, at hans Skriftemaal er i Orden og saaledes er han da fri for et Aar.

Kjøbenhavn. Under Titel: „Festgave for Folket“, i Anledning af Pave Pius IX.' femti Aars Biskopsjubilæum den 3. Juni 1877, har Hs. Høiærværdighed Hr. Pastor Hagemann i Christiania udgivet et lille Skrivt, som vi hermed anbefale til vore Læses Opmærksomhed. Bogen indeholder, næstefter en kortfattet Biographi af Pius IX., en livlig og tiltalende Skildring af Høitidelighederne paa begge Festedagene: d. 21. Mai (til Minde om den h. Faders Udnævnelse til Biskop af Spoleto) og d. 3. Juni 1877, samt af de mange i denne Anledning givne pavelige Audientser, hvortil Forfatteren knytter forskjellige træffende, i Fortidens saavel som Nutidens Historie grundede Notitser. Hvad der udentvivel især vil fængsle Læsernes Opmærksomhed er Beskrivelsen af den store Udstilling af de den h. Fader tilsendte og overbragte Festgaver, der fyldte to

af Vaticanets større Høller. Hvad Enkelthederne angaaer, maae vi henvise Læseren til Bogen selv, eftersom dens kort sammentrængte Beskrivelse af denne Mangfoldighed af de forskjelligste Gjenstande optager et saa stort Antal Sider, at et Uddrag af den ikke vilde give et nogenlunde tilsvarende Billede af det virkelig Storartede i denne Udstilling. Den største Deel af disse Gaver bestaaer af Kirkekar og Kirkeprydelser. De forskjelligte katholske Landes „Paramentforeninger“ have ved den masseagtige Tilsendelse af Alterdragter, Altersmykker og alt Andet, som hører til en værdig Høitideligholdelse af de gudstjenstlige Handlinger, givet Kirkens Overhoved Leilighed til at forsyne utallige Kirker, som maatte behøve det, med alt i denne Henseende Fornødent. Enkelte høie Personer og Rigmænd have sendt kostbare Gaver, men i det Hele taget have Giverne især havt det Nyttige og Hensigtsmæssige for Øie. I denne Henseende fremhæve vi blot eksempelvis de fra Belgien og Holland sendte 140 saakaldte „Chapelles portatives“, d. e. Kufferter, der i et forholdsviis lille, men sindrigt benyttet Rum indeholde Alt hvad en Missionær behøver for paa ethvertsomhelst Sted at feire det h. Messeoffer. Gavernes Værdi anslaaes til flere Millioner Kr. og den medfølgende Peterspenge til c. 20,000,000 Fr. Men hvad der gjælder om hine gjælder ogsaa om denne: Alt hvad Paven modtager med den ene Haand giver han bort med den anden!

Bogen udgjør 120 S. 8vo, er smukt udstyret og prydet med Pius IX.' Portræt.

St. Ansgariusforeningen.

Bestyrelsesmøde afholdes Tirsdagen den 16de October, Kl. 7 præcise.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 14. October. 21. Søndag efter Pintse. — (Kvartalscollect af Peterspengen i Sct. Ansgars Kirke.) — 15. M. Theresia, Jomfru. 16. Ti. Gallus, Abbed. 17. O. Hedvig, Enke. 18. To. Lucas, Evangelist. 19. F. Petrus af Alcantara, Bekj. 20. L. Johannes af Kenti, Bekj.

Søndagen d. 21. October. 22. Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efter-m. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke (Mandag, Onsdag, Fredag), i Klosteret, Toldbodveien (Tirsdag, Torsdag og Løverdage) og i Hospitalet.
 „ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 42. Søndagen den 21de October. 1877.

Indhold: John Henry Newman. Ægtestanden. Politiske Rand-
bemærkninger. Kirkelige Efterretninger: Rom, Königsberg,
Bonn.

John Henry Newman.

(Fortsat fra Nr. 40.)

„En af mine yngre Venner“, skriver Newman, „var paa Ærkeenglen Michaels Fest d. 29. Septbr. i Passionistklosteret i Aston ved Stone bleven optaget i den katholske Kirke af den derværende Superior P. Dominicus, som i Begyndelsen af October over London skulde begive sig til Belgien; og da jeg ikke var enig med mig selv om, hvad jeg havde at gjøre for selv at blive optaget, gav man mig det Raad, at jeg skulde anmode denne fromme Ordenspræst om at lægge Veien over Littlemore, for at bevise mig den samme Kjærlighedstjeneste, som han havde beviist min Ven.*) Jeg skrev ham da til og indbød ham til at besøge mig, naar han forlod Oxford. Her ankom han d. 8. Octbr. Kl. 10 om Aftenen, gjennemblødt af en

*) John Dalgairns, næst Newman og Faber den meest bekjendte blandt Englands Oratorianere, f. i Octbr. 1818.

fem Timers vedholdende Regn. Dalgairns og Ambrosius St. John, der den 2den s. M. havde aflagt den katholske Troesbekjendelse, ventede ham der, og meddeelte ham, at jeg havde isindø at følge deres Exempel. Denne Efterretning lod den gode P. Dominicus glemme alle Anstrængelser, og han satte sig strax i Vognen for at kjøre til Littlemore, hvor han ankom Kl. 11. Han havde just nærmet sig Kaminen for at tørre sine Klæder, da jeg traadte ind i Værelset, knælede ned og bad om hans Velsignelse og om Optagelse i Jesu Christi Kirke. Den fromme Muuk kunde ikke tilbageholde sine Taarer; han faldt paa Knæ i stille Bøn og modtog mit Generalskriftemaal.“ Hermed hengik en stor Deel af Natten, og den følgende Morgen skriftede ogsaa DHrr. Frederik Bowles og Richard Stanton og aflagde i Forening med Newman om Aftenen den katholske Troesbekjendelse. Den 10de Octbr. læste P. Dominicus den h. Messe og rakte de tre Neophyter*) den h. Nadvere. Umiddelbart derefter førte man ham til en der boende Adelsmands Huus, der tilligemed sin Hustru og begge sine Døttre begjærede Optagelse i den katholske Kirke. Nogle Dage før P. Dominicus' Ankomst havde Newman skrevet en Retractation (Tilbagekaldelse) af sine tidligere Vildfarelser; den er tilføiet hans ovenfor nævnte Skrivt om Udviklingen af den christelige Lære og dateret d. Octbr.

Den store Betydning af denne overordenlige Mands Overgang til den katholske Kirke, ligger, som enhver tænkende Læser vil have seet af den i det Foregaaende meddeelte Fremstilling — i den lange og møisommelige, af Tvivl bestandig anfægtede Vei, som han maatte tilbagelægge, inden han naaede det Maal, der, ham selv ubevidst, alt længe dunkelt havde foresvævet ham. Lige fra sin literære Virksomheds første Aar (1832 og 33)

*) Dette græske Ord brugtes i den gamle Kirke som Benævnelse paa dem, der nylig vare „indplantede“ eller indpodede i Kirkelegemet.

havde han baaret paa en lønlig Ahnelse om, at der fore- stod ham „en lang Reise“ og haarde Kampe, inden hans Aand vilde finde den Ro, som den higede efter. Og at Kampen blev saa langvarig, havde sin Grund i den Samvittighedsfuldhed, hvormed han værgede sig mod alle Indvirkninger af naturlige Stemninger, af Sympathier og Antipathier, der ikke havde deres Grund i det, hvorpaa Alt beroede i en saa alvorlig og for hans egen og utallige andre Sandheden søgende Menneskers Sjælefred afgjørende Sag. Det var hans fortsatte ihærdige Anstrængelser paa Forskningens og Tænkningens Enemærker efter Begivenheden i September 1839, der vare blevne et afgjørende Vendepunkt i hans Liv, derved, at han kom til Erkjendelse af, at han under sine Forskninger i Kirkefædrene — uagtet han allerede tidligt følte en hemmelig Længsel efter Rom, som den engelske Kirkes Moder — havde ladet sig vildlede af denne Kirkes store Theologer i det 17de Aarhundrede. Han fattede da det Forsæt, at underkaste Alt en ny og grundig Undersøgelse, og ikke lade sig paavirke af andet end uimodsigelige Kjendsgjæringer og klare Fornuftgrunde, og lade sin Forstand og Pligtfølelse vurdere Resultaterne af sine Forskninger.

„Jeg nægter ikke“, siger han i et Brev til en katholsk Ven af Mai 1841, „at mit Hjertes Tilbøieligheder med en stedse voxende Magt drage mig hen til den romerske Kirke; men jeg tør derfor ikke sige, at de Grunde, som skrække min Fornuft tilbage fra den, ere blevne svagere. Jeg vil kun lade mig bestemme af Grunde, ikke af Følelser.“ I senere Breve fra samme Aar, ligeledes til Katholiker, udtaler han sin Længsel efter den engelske Kirkes Gjenforening med den romerske, men erklærer, „at han ikke kan tage Deel i nogensomhelst Agitation i denne Retning, og efter Evne vil bidrage til, at Andre følge hans Exempel.“ „Jeg veed vel“, siger han, „at det godt kan være muligt, at En og Anden her og der kan gaae fra os og over til Eders Bekjendelse, men det vil være mere til Skade for Eder, end det vil være

et Tab for os.“ Han advarede ligeledes i sine Prædikener, saavel som ved enhver anden given Leilighed, sine yngre Venner mod ethvert ubesindigt Skridt i denne Retning, fordi han, som sagt, ansaae det for et farligt Misgreb, i religiøse Anliggender at lade sig lede af Hjertets Følelser istedetfor af fornuftig Overveielse. Naar han da i sine Breve advarede alle velmenende Katholiker mod en „Politik“, der efter hans Mening kun vilde tjene til at mistænkeliggjøre den katholske Kirkes gode Hensigter i det store protestantiske Publicums, navnlig den dannede Verdens Omdømme, og tilføier, at deres hidsige Bestræbelse for at gjøre Proselyter vilde udvide den Kløft, der adskiller begge Kirker fra hverandre, og vække Frygt og Skinsyge mod deres Kirke: da have Begivenhederne efter 1845*) fuldstændigt retfærdiggjort disse Advarsler, saavel som den Samvittighedsfuldhed, hvormed han søgte at holde sine Venner og Disciple tilbage fra ethvert uoverlagt Skridt, saalænge han endnu ikke var kommen til Klarhed om, hvad Samvittighed og Pligt bød ham selv at gjøre.

Newmans Overgang til den katholske Kirke er derfor blevet et afgjørende Vendepunkt i den mærkelige Bevægelse, der synes at skulle føre store Masser af det engelske Folk tilbage til deres Forfædres Tro; thi det er især efter det ovennævnte Aar, at de masseagtige Overgange til den katholske Kirke af engelske Geistlige og dannede Lægfolk af begge Kjøen have fundet Sted, og han havde en saa sikker Forudfølelse af det Forstyrrende i enhver andenstedsfra kommende ubetimelig Indvirkning paa den fra Oxford udgaaende Bevægelse, at han allerede i Aaret 1840 med en vis Bitterhed omtaler sin Modbydelighed for „medlidende Katholikers ubeføiede Indblanding“ i dette Anliggende. „Efter at jeg er bleven Katholik“, siger han, „have derfor mange af mine Troesfæller bebrejdet

*) Vi benytte denne Leilighed til at berigtige en vor Opmærksomhed undgaaet Trykfeil i Nr. 27 S. 422, hvor N.'s Conversion er henført til Aaret 1843.

mig, at jeg ikke lægger stor Vægt paa at gjøre Converterter, og Protestanter have deraf sluttet, at jeg i Hjertet ikke var stemt derfor. Men det vilde have været min Natur imod at handle anderledes end jeg gjør, ligesom jeg i modsat Fald maatte have glemt Lærdomme, som mit tidligere Livs Erfaring har bibragt mig.“ At N. har havt det rette Blik paa de daværende Forhold og den rette Mening om Virkningen af den passive Tilbageholdenhed, som han før 1845 stedse tilraadete sine katholske Landsmænd, fremgaaer endvidere klart af den Kjendsgjerning, at de massevis Overgange til den romerske Kirke i Aarene 1845—1850 antog saadanne Dimensioner, at Paven i det sidstnævnte Aar kunde gjenoprette det katholske Hierarchi i England. Det, at alle fra katholsk Side gjorde Forsøg paa, at gribe ind i Bevægelsens Udviklingsgang saavidt muligt bleve holdte udenfor samme, er saaledes netop blevet en Vinding for den katholske Kirke.

Vi maae atter i denne Forbindelse erindre om det, som er Nøglen til den rette Forstaaelse og Bedømmelse af Newmans hele Holdning under den betydningsfulde og langvarige Udviklingsproces, som han følte sig kaldet til, ene, og uden nogen udenfra kommende Paavirkning at tilbagelægge, nemlig hans stærke Følelse af Ansvar for den Afgjørelse, som han vel havde en Ahnelse om, men dog endnu ingen Sikkerhed for. Han havde en bestemt, paa Kjendskab til alle sine ligesindede Landsmænds Tænkemaade og Vedhængenhed ved deres Kirke grundet Overbeviisning om, at hverken han eller Nogen af dem burde forlade denne Kirke, førend der kunde leveres uigjendrivelige Beviser for, at den ikke var og umulig kunde være det, som den gjorde Fordring paa at gjælde for — en med den romerske Kirke ligeberettiget, om end, i Medfør af de i denne Kirke herskende Misbrug, først senere fremvoxt Green af den oprindelige apostoliske Kirkes Stamme. Som yderligere Bidrag til nærmere Belysning af det her Sagte anføre vi endnu af Indledningen

til den 90. Tractat den Bemærkning, at et Religions-skifte er en alvorlig Sag, der „maa udgaae fra en stærk aandelig Bevægelse i Samfundet, og være en Frugt af Følelser, der frit og roligt have udviklet sig i samme; det maa have sin Grund i en overnaturlig Naadevirkning, der tilskynder os til at bede Gud om, at Han vil gjøre for os hvad vi ikke formaae selv at gjøre.“

I Anledning af de i Blade og Tidsskrivter udslyngede Beskyldninger for Tvetydighed i hans forskjellige Udtalelser saavel om den engelske som den romerske Kirke og hans Forhold til begge, meddele vi i det Følgende nogle høist interessante karakteristiske Udtalelser af Newman selv dels fra Aarene 1843 og 44, dels fra Tiden efter hans Overgang.

Efter at have tilbageviist et saadant Angreb paa den ovenfor omtalte Erklæring af Februar 1843, hvori han gjenkaldte de i hans tidligere Skrivter mod den romerske Kirke rettede Anklager, giver han sine Følelser med Hensyn til Følgerne af, hvad han dels havde gjort, dels allerede erkjendte Conseqventserne af, Luft i følgende Ord: „Til at tale og handle som jeg har gjort, dertil havde jeg en dybere Bevæggrund, som jeg hidtil ikke har berørt. Den meest nedslaaende Tanke i Løbet af den Tid, da min Betragtning af den engelske Kirke undergik en afgjørende Forandring, var den, at jeg klart forudsaae, at den vilde forhjælpe Liberalismen (d. e. Fritænkeriet) til Seir. Jeg havde opbudt alle min Aands Kræfter imod den dogmefjendtlige Læreanskuelse, og nu gjorde jeg netop Mere for den, end nogen Anden havde været istand til at gjøre! Jeg var en af dem, som i Oxford saa mange Aar igjennem havde holdt denne Fjende i Schach, og derfor var allerede mit blotte Tilbagetog en Triumph for ham. Det var aabenbart de Liberale, der havde fordrevet mig fra Oxford; det var dem, der havde fremkaldt Uveiret i Anledning af den 90. Tractat, og det var ligeledes dem, der vilde vinde ved, at jeg trak mig tilbage fra den engelske Kirke. Dog dette var ikke engang

Alt. Der er, som jeg tidligere har sagt, for os kun Valg imellem to Veie; den ene fører til Rom, den anden til Atheisme (Gudsfor nægtelse). Anglicanismen er til hin Side, Liberalismen til denne Side et Herberge paa den halve Vei! Hvormange var der ikke — det vidste jeg meget godt — som fra Anglicanismen ikke vilde gaa videre og følge mig til Rom, men som hellere vilde søge Tilflugt i den liberale Leir. . . . Den anglicanske Lærebygning er nemlig her blandt os altid et Udtryk for det christelige Dogme; naar jeg nu slog denne Lærebygning i Stykker, vilde da ikke i Manges Hjerter al Tro paa Dogmer aldeles gaae tilgrunde? Hvor ulykkelig gjorde mig ikke denne Tanke!“

Foranlediget ved en Ytring i et Brev fra en Ven om, at hans forandrede Mening om den engelske Kirke vilde nedbryde al Tro paa Tilværelsen af objectiv Sandhed, paa en virkelig Forskjæl mellem Sandhed og Usandhed, fordi den nye Mening ikke kunde andet end vække Mistro i samme Grad, som man fjernede sig fra den gamle, — i Anledning af disse og lignende Bekymringer siger han i et Brev af 3 April 1844: „Jeg vil her ikke, til Forsvar for mine seneste Meninger gaae ind paa en Sammenligning imellem dem og mine tidligere Anskuelser, men kun værge mig imod enhver Frygt for saadanne Følger af min forandrede Overbeviisning. Mig har det altid været en Hjertesag og en Samvittighedspligt at fordybe mig i den Lærebygning, i hvilken jeg var opvoxet. Jeg saae den engelske Kirkes Theologi baaret af en eiendommelig Idee eller Theori, og jeg tilegnede mig den. Jeg læste Lauds*) Skrivt om Traditionen og betragtede det — hvad jeg endnu gjør — som et Mesterværk. Her traadte den anglicanske Opfattelse af Troes-

*) En lærd Theolog og Biskop i den engelske Kirke i det 17de Aarhundrede. Han var katholsksindet og blev derfor under de borgerlige Uroligheder under Carl I. paa det puritanske Parties Foranstaltning henrettet d. 10. Jan. 1649.

læren mig i skarpe Omrids imøde. Jeg beundrede den og hengav mig i god Tro til den, og det faldt mig slet ikke ind at drage dens Rigtighed i Tvivl; jeg fandt den gennemført med Dygtighed og grundet paa lærde Forskninger, og ansaae det følgerig for min Pligt at holde fast ved den. Da jeg siden blev mere fortrolig med Oldtiden og studerede Kirkefædrene, fandt jeg de Dele af hin Lærebygning, som jeg underkastede en nærmere Prøvelse, fuldkomment stadfæstede. Der var kun eet Spørgsmaal, hvis Besvarelse gjorde mig betænkelig; nemlig — om hin Idee ogsaa lod sig virkeliggjøre; hidtil havde den blot staaet paa Papiret Det er derfor saa langt fra, at den Forandring, der er foregaaet med min Betragtning, skulde bringe Nogen til at fortvivle om Sandheden, at man snarere burde betænke, om etsaadant Meningsskifte ikke netop da bliver nødvendigt, naar Sandheden i sin Væsenhed og Virkelighed stiller sig ligeoverfor en Mand, som er opvoxet i en Lærebygning, der nærmer sig Sandheden. Vilde han da, uagtet det var hans Ønske at gaae den rette Vei, alligevel holde fast ved en Overbeviisning, som han havde erkjendt at være urigtig, da vilde han aabenbart gjøre sig skyldig i en Adfærd, der er uforligelig med Troen paa Sandheden som en objectiv og udenfor os selvstændigt bestaaende Magt, hvilket atter kunde føre til en Mistanke om, at det Ene var Gud ligesaa kjært som det Andet.

„Jeg troer derfor, at jeg ikke har nogen Grund til at skamme mig ved, at jeg blev en ivrig Forfægter af den Lærebygning, i hvis Høresale jeg saa at sige levede og aandede, og at jeg senere nødtes til at tage mine Ord tilbage. Thi det maa dog vel erkjendes for at være Enhvers Pligt, istedetfor at begynde med Kritik, hellere med ædel Tillid at holde sig til den Religionsform, som Forsynet har stillet ham for Øine. Eller skulde det være rigtigt, at begynde med at kritisere den Religion, hvori vi ere fødte og opdragne? Skulde der ikke snarere være Grund til at haabe, at Gud vil lønne den Troskab, hvormed

vi have underkastet os et, om end i sig selv urigtigt System, med den Naade, at han bruger det som et Middel til at føre os til Sandhedens Erkjendelse? Da Christus aabenbarede sig her paa Jorden, hvem var da meest skikket til at blive hans Discipel — de strenge og samvittighedsfulde Iagttagere af den jødiske Religions Forskrivter, eller de Lunkne og Tvivlende? Jeg har derfor altid været af den Mening, at Lydighed mod Samvittigheden, ogsaa hvor den befinder sig i Vildfarelse, er Veien til Sandhedens fulde Erkjendelse. Alt kommer blot an paa, at man er i god Tro; da gives der Intet, som Gud ikke kan benytte i Sandhedens Tjeneste.“

Man seer af disse Ytringer, saavel som af Newmans hele i det Foregaaende omtalte Holdning ligeoverfor Spørgsmaalet om et Religionsskifte, hvor stor en Angst han havde for en ikke alvorlig overveiet Afgjørelse af samme. Naar han, saalænge han selv ikke var istand til at gjøre dette Skridt, ansaae det for sin Pligt at holde unge Theologer og andre videnskabeligt dannede og med ham aandeligt beslægtede unge Mænd tilbage fra, for tidligt at lade sig bestemme til en Handling, om hvis Berettigelse og for hvis Nødvendighed han vidste, at de endnu ikke kunde have den Sikkerhed, som han fordrede af sig selv: da kan man heraf slutte sig til, hvad han maatte dømme om dem, der, uden engang tilbørligt at kjende den Religion, hvori de ere fødte og opdragne, endsige alvorligt at have forsøgt paa at føre et christeligt front Levnet overensstemmende med dens Lære, kun i Medfør af en mere eller mindre klar Følelse af deres indre Jammerlighed vente, at de skulle blive andre og bedre Mennesker blot ved at skifte Religion! Hvor velgrundede hans Betæneligheder i denne Henseende vare, fremgaaer af den Kjendsgjerning, at flere af de dygtige unge Theologer, der tidligere havde været hans stadige literære Medarbeidere og Kampfæller, forbleve i deres Stilling i den engelske Kirke. Den Samvittighedsfuldhed og ædruelige Sindighed, hvormed Newman ved enhver Leilighed

gjorde sin aandelige Overlegenhed gjældende ligeoverfor sine Venner og Disciple, har feiret den Triumph, at man ikke — saavidt vides — har seet noget Exempel paa, at Nogen af de mange engelske Geistlige, der i de sidste 30 Aar ere gaaede over til den katholske Kirke, har fortrudt dette Skridt.

(Fortsættes.)

Ægtestanden.

Det er en gammel Erfaring, at Ægtestanden medfører mange Besværligheder, som ene kunne overvindes ved en trofast Opfyldelse af de Pligter, som den paalægger Ægtefællerne. Vi ville derfor i Korthed betragte disse Pligter.

Den første er gjensidig Overbærenhed. Alle Mænd have nemlig Feil og alle Kvinder ligesaa. I Begyndelsen gaaer for det meste Alt godt; men det bliver desværre i de fleste Tilfælde med Tiden anderledes. Manden bemærker flere og flere Ufuldkommenheder og Feil hos sin Hustru, og denne gjør de samme Erfaringer med Hensyn til ham. Hvad er herved at gjøre? Hvor skal man søge Styrke til at overvinde alle de Fortrædeligheder og Ulemper, der ere en naturlig Følge af Forskjællighed i Charakter, Temperament, Opdragelse og tidligere Uafhængighed, i Forening med den alle Mennesker medfødte Egenkjerlighed og Blindhed for deres egne Feil? Hvor er denne Styrke at finde uden i Religionen, der bestandig under alle vanskelige Forhold og byrdefulde Tilskikkelser paaminder om Selverkjendelse, Selvfornægtelse og sagtmodig Overbærelse med Næstens Skrøbeligheder, og navnlig foreholder Ægtefolk Nødvendigheden af en igjennem hele Livet fortsat Udøvelse af de Dyder

og Opfyldelse af de Pligter, som deres Stand bydende fordrer, fordi det Baand, der forener dem med hverandre, først løses af Døden.

Den anden Pligt er Troskab. Den Mand eller Kvinde, som bryder det Løfte, de have aflagt om bestandig Troskab, gjør sig skyldig i en svær Synd, en Synd, der undergraver Familielivets Grundvold og antaster dets Grundlov, ved at hidføre Tvedragt og give alleslags Udskeielser Adgang til det Hjem, som en uforanderlig kydsk Kjærlighed skulde gjøre til Enighedens og Fredens trygge Arnested. Man vogte sig i dette Punkt for alle Skuffelser, som om det var en let Sag at bevare den ægteskabelige Kydskhed; thi Ægtestanden er ingenlunde mindre udsat for sædelige Farer, end den ugifte Stand. Erfarne Folk vide tvertimod godt, at dette langt fra er Tilfældet, og at denne Stand derfor ikke blot er mindre fuldkommen, men ogsaa i mange Tilfælde mindre lykkelig end den eenlige Stand. Dette har Tridentinerconciliet udtrykkelig fremhævet mod Luthers Lære om Ægteskabet. Ægtefolk maae nemlig ligesaa omhyggeligt vaage over sig selv i Henseende til Bevarelsen af Kydskheden, som ugifte Personer. Letsindig Frihed og Fortrolighed i Omgang, der overskrider de Grændser, som sædelig Alvor og selskabelig Vedtægt og Anstand foreskrive, ere sædvanlig det første Skridt paa den Vei, der ender med Ægteskabsbrud. — Det følger af sig selv, at, om end dette Brud paa den ægteskabelige Troskab begrunder Tilladeligheden af, at Ægtefolk leve adskilte fra hverandre, saa kan dog ingen af Parterne indgaae et nyt Ægteskab, saalænge den anden Part lever.

Den tredie Pligt er samvittighedsfuld Omhu for Børnene. Det maa agtes for en stor Naade at skjænke Gud og Kirken Børn, der ere bestemte for et evigt Liv i Himlen. Det er derfor i høi Grad uværdigt for Ægtefolk at blive mistrøstige, ja hengive sig til Fortvivlelse, naar Gud skjænker dem mange Børn. Saadanne Mennesker fortjene ikke den Ære, som Gud beviser dem, ved

at værdige dem til at bære Navnet Fædre og Mødre. Det er nemlig en over hele Verden og af alle Tider stadfæstet Sandhed, at Guds Velsignelse særlig hviler over talrige Familier.

Det er Faderens Pligt, ved Anstrengelse af sine aandelige og legemlige Kræfter at erhverve det Fornødne til sin Families Underhold, medens Moderen forestaar Huusvæsenet og antager sig de mindre Børns Opdragelse. Det pnaligger især hende, at have stadigt Tilsyn med dem, tidligt at lære dem at bede, at tale til dem om Guds faderlige Kjærlighed og om Taknemmelighed for alle hans Velgjerninger, at lære dem at fremstamme Jesu og Marias hellige Navne, anføre dem til enhver Dyd, der passer for deres Alder, og i Alt foregaae dem med et godt Exempel. Er en slet Fader en stor Ulykke for en Familie, da gjælder dette i endnu høiere Grad om en slet Moder; men heldigviis er deres Antal forholdsviis langt ringere.

Denne Ægttestandens tredie Pligt, Omsorg for Børnene, indskrænker sig ikke til den barnlige Alder, men vedvarer selv efter den Tid, da Børnene have naaet den voxne Alder. Fader og Moder bør til enhver Tid virke for deres Børns Velfærd, ligesom det er Børnenes Pligt, naar deres Forældre blive gamle eller komme i Trang, efter Evne og i Gjærning at gjengjælde dem den Kjærlighed, de have beviist dem i deres Barndom og Ungdom. Den christelige Familie er nemlig efter sin Natur den inderligst forbundne Forening til gjensidig Hjælp og Velfærd for Tid og Evighed. Ægteskabets Sacrament er ligesom Familiens Sjæl, en i dens Midte stedse sprudlende Kilde, der uafsladeligt befrugter, opliver og styrker den til, i Fredens og Enighedens Ly at bære Frugter, der ikke blot betrygge dens jordiske Lykke, men sikre dens evige Frelse. Jesus Christus er ved Ægteskabets Sacrament Familiens Konge, ligesom han ved Præstevielsens Sacrament er Kirkens Konge og Herre.

Politiske Randbemærkninger.

Frankrig. Telegraphen har nu bragt Efterretning om Udfaldet af de den 14. Octbr. afholdte franske Valg til Deputeretkammeret, og skjøndt enkelte Omvalg ville blive nødvendige, er det dog allerede nu klart, at Regeringen har lidt et Nederlag. Vel har Venstre mistet en Deel Pladser — omtrent 35 til de forenede Conservative — og de Forhaabninger, dette Parti havde gjort sig, ere saaledes skuffede; men dette forandrer ikke væsenlig Sagen. Det nye Deputeretkammer vil have et oppositionelt Fleertal af godt hundrede Stemmer (c. 300 Venstre imod c. 200 Høire) og dette er fuldkommen tilstrækkeligt til parlamentarisk at umuliggjøre Ministeriet Broglie-Fourtou. Naar henvises til den stærke Agitation, der fra Regeringen har været sat i Værk, til de mange Embedsforflytninger, til den Indflydelse, Administrationen i Frankrig factisk er istand til at udøve ved de politiske Valg, og til den Svækkelse, Thiers Død utvivlsomt er for Venstre, saa vilde det være en aldeles utilgivelig Selvforblændelse, om Nogen vilde nægte, at Valgene den 14. Octbr. ere en Seir for Republicanerne og Venstre, og et Nederlag for de Conservative. Vi for vort Vedkommende have ingen Illusioner gjort os i saa Henseende. Allerede strax efter den 14. Mai har Kirketidenden gjort opmærksom paa de store Farer, der laae i den ved Ministerskiftet fremkaldte nye Situation, og vi have gjort vort til, itide at lægge en Dæmper paa de Forhaabninger, der hos Nogle maaskee kunde røre sig i Anledning af Mac Mahons Beslutning. Vi have aldrig nægtet, at Marschallen handlede fuldkommen lovligt ved at vælge et nyt Ministerium, at han handlede samvittighedsfuldt og smukt, ved at modsætte sig Venstres Forsøg paa at træde Kirken og Religionens Frihed før nær. Vi have ligelædes fremhævet, at det franske Venstre, om det end i andre Punkter kan have Ret, hvad vi ikke her skulle benægte, i sit Forhold til Kirke og Troesfrihed er et ufordrageligt og frihedsfjendskt Parti, som ingen alvorlig Christen kan sympathisere med; men vi have samtidigt gjort gjældende, at den Vei, man den 14de Mai slog ind paa, var en farlig Vei, der næppe kunde føre til Seir paa lovlig Maade, og dette have Valgene den 14. Octbr. bestyrket. Vi have dernæst sagt, at Vei'en fra den 14. Mai til Statscoupet ikke var lang, og vi til-

staae, at vi endnu frygte noget Saadant. Bonapartisterne have vundet betydeligt ved de sidste Valg; et meget stort Antal af de officielle Candidater ere Napoleonister. Partiets ledende Mænd have nu Plads i Deputeretkammeret, og disse Mænds Tænkemaade er bekjendt. Lad være, at Marschallen vil gjøre, hvad han formaaer, for hverken at give efter for Venstres urimelige Fordringer, eller for Fristelsen til at bryde Landets Forfatning til Fordeel for den napoleonske Cæsarisme; vi troe, at han vil forsøge det, men vi tvivle meget om, at det vil lykkes ham, og vi ere forvissede om, at der ere mange Conservative i Frankrig, der med Glæde ville see paa, at det ikke lykkes ham. Efter vor Overbeviisning vilde imidlertid et Statscoup være den værste Ulykke, som kunde ramme Frankrig. Vi have Intet at haabe af de „stærke“ Regeringer og mindre end Intet af den napoleonske Cæsarisme, hvormeget den end lover os, for at faae den Tillid, den ikke kan undvære, men som den altid har viist sig uværdig til. De franske Katholiker bør fremfor Alt vogte sig for Statscoupet og Statscoupets Mænd; de ere ikke stort bedre, men langt farligere, end selv de meest fanatiske Venstremænd. Gambetta er os langt kjærere end Napoleon 4de. Napoleonismen er i sit Princip folkefordærvende; den svækker og enerverer Alt -- det Gode og det Onde; men Enden herpaa er det Ondes Overmagt over det Gode. Den radicale Republik er derimod kun en forbigaaende Ulykke; den kan vel sikkert gjøre os endeel Fortrød, men den vil ogsaa gjøre os megen Gavn; thi den vil lære de franske Katholiker, at det ikke er ved Alliancer med alle mulige og umulige Slags Conservative, at man fremmer den gode Sag, men først og fremmest ved Tro paa sig selv og gennem Vækkelsen af et stærkt og kraftigt politisk Liv i det store religiøse Folk. Dermed skal ikke være benægtet, at Stillingen; saaledes som den nu engang i Foraaret var blevet, var overordenlig vanskelig for Katholikerne, og at de vel havde ondt ved at tage nogen anden Stilling end den de toge; men paa den ene Side er al denne Vanskelighed maaskee dog for en stor Deel en Følge af gamle Feil, og paa den anden Side staaer det vistnok fast, at de Clericales Alliance med Bonapartisten og Flere i Sommer ikke har været til Gavn for vor Sag, og at den i den nærmeste Fremtid rimeligviis vil bringe os meget bitre Frugter. Det er jo en gammel Erfaringsætning, at de „Liberale“, naar de først komme

til Magten, ere meget tilbøielige til, ved culturkæmperske Foranstaltninger at bringe dem til at være rolige, som de have lovet Frihed og Lykke over al Maade, men som de nu hverken have Magt eller Lyst til at stille tilfreds ved virkelige sociale eller politiske Fremskridt. Parolen er vist allerede given i den Retning.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Man melder fra Rom, at Prinds Amadeus, den forhenværende Konge af Spanien, efter sin Gemalindes Død har besluttet sig til at blive Præst, og at han vil forberede sig til Indtrædelsen i den geistlige Stand i et Kloster, samt at han har skrevet til Paven desangaaende.

Königsberg. „Erml. Ztg.“ giver et Bidrag til at oplyse Folk om, hvor Overtroens Sæde egenlig er at finde. Her i Königsberg, en aldeles protestantisk By, hvor Kongerne af Preussen blive kronede, har nu en Prophetinde bosat sig i „Junkerstrasse“. Hun forudsiger Fremtiden ved Hjælp af et mekanisk Apparat. Entréen er ansat til 3 Rigsmark (2 Kr. 66 Ø.), og Prophetinden gjør brilante Forretninger. Om Dagen møde Folk ikke saa meget, men om Aftenen efter Kl. 8, naaer Skamrødmen paa de Tilstrømmendes Ansigter ikke saa let kan sees, komme de i store Masser. Herrerne gjøre sig ukjendelige ved falsk Skjæg og Damerne ved tætte Slør, og saaledes smutte de Alle ugenerede op ad Trappen. De liberale Blade lade som om de ikke vidste det allermindste om denne Skandale.

Bonn. Hvor langt „Gammelkatholikerne“ ere naaede, fremgaaer af det nyeste Numer af „Deutscher Mercur“, Gammelkatholikernes Hovedorgan. Der findes en Udgydelse, som lyder saaledes: „Christi og Apostlenes Mirakler ere intet Beviis for Christi Guddom og Christendommens Guddommelighed. For at kunne være det, maatte det først godtgjøres, at de i det nye Testament fortalte mærkværdige Kjendsgjæringer ogsaa i Virkeligheden ere skete og at de i Virkeligheden ere Mirakler, hvilket er umuligt“ (!).

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 21. October. 22. Søndag efter Pintse. — 22. M. Margaretha Maria Alacoque, Jomfru. 23. Ti. Severin, Biskop. 24. O. Raphael, Ærkeengel. 25. To. Chrysanthus og Daria, Mart. 26. F. Evaristus, Mart. 27. L. Frumentius, Biskop.

Søndagen den 28. October. 23. Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke (Mandag, Onsdag, Fredag), i Klosteret, Toldbodveien (Tirsdag, Torsdag og Løverdags) og i Hospitalet.
 „ 7¼ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 43. Søndagen den 28de October. 1877.

Indhold: Allehelgensdag. Bryllupspennen. Liberalismen, skildret
af de Liberale selv. Kirkelige Efterretninger: Rom, Mainz,
Löwen, America, Africa.

Allehelgensdag. *)

„Derefter saae jeg en stor Skare, som Ingen kunde
tælle, af alle Nationer og Stammer og Folk og Tunge-
maal.“ Aabenb. 7, 8.

Lige fra de første Aarhundreder har hele Kirken hvert
Aar feiret den Dag, paa hvilken en h. Martyr havde tilkæmpet
sig Seirspalmen. En almindelig Fest til Ære for alle
Martyrer og overhovedet alle Hellige blev af Grækerne
feiret allerede siden det fjerde Aarhundrede, og i Aaret
607 indførtes denne Festdag ogsaa i Rom. Anledningen
var følgende: I Rom stod der et pragtfuldt Afgudstempel,
det saakaldte Pantheon. Kaiser Augustus havde ladet
det opføre og indvie til samtlige hedenske Afguders Dyr-
kelse, men ved Hedenskabets Undergang toge de Christne
det i Besiddelse, for i samme at tilbede den treenige
sande Gud; og skjøndt de øvrige hedenske Templer overalt

*) Prædiken af afdøde Pastor Biecker.

sank i Grus, vilde den christne Kaiser Arcadius dog vedligeholde Pantheon, som et Minde om Christendommens Seir over Hedenskabet. Efter at være rensset, indviedes det derfor af Pave Bonifacius I. til den treenige Guds Ære under Paakaldelse af Martyrernes og alle Helgeners Dronning Maria saavel som af alle Martyrer. I Aaret 834 endelig bestemte Pave Gregor IV., at der i hele Christenheden skulde helligholdes en almindelig Fest til Ære for alle Helgener. Dette er Oprindelsen til den Fest, som vi feire den 1. November.

Lad os nu nærmere gaae ind paa denne Festdags Betydning og spørge: Hvad har været Kirkens Hensigt ved dens Indførelse?

Efter Kirkens Mening skal den være 1. en Hædersdag for alle Hellige tilsammen og 2. en Glædesfest for os Alle.

I.

1. Som bekjendt feirer vor Kirke hver Dag en eller anden Helgens særlige Minde. Og saaledes drager i Aarets Løb en stor Skare af Hellige forbi vort Blik, som lysende Stjerner paa Himlen, for ligesom at hilse os og opmuntre os til, paa Livets Bane at efterligne Jesu Exempel, saaledes som de have afprøvet det i deres Vandel. Men i Kalenderen staae ikke alle de Helliges Navne, som ere i Himlen. Deres Tal er jo dertil altfor stort og ene og alene den alvidende Gud bekjendt. Vi skulle derfor paa Allehelgensdag yde Erstatning for, hvad vi have undladt i Aarets Løb. Idag skulle vi ære alle Helgener, og især dem, hvis Navne vel ere os ubekjendte, men ligefuldt staae skrevne i Livets Bog.

2. Ethvert christeligt Hjerte, som i Sandhed elsker sin Gud og Frelser, føler jo Trang til ogsaa at ære og elske alle Guds kjære Venner og Jesu høitbenaaede Brødre; thi Gud selv har indpodet Menneskets Sjæl Høiagtelse for det Store og Ophøiede. Har Nogen ud-

mærket sig i en Kunst eller Videnskab, eller har Nogen som Fyrste eller Feltherre beviist Landet store Velgjer-ninger, saa feires hans Minde med Tak og Hæder. Naar altsaa Verden med Ret feirer sine Store, skulde da Kirken turde eller kunne glemme de Store i Guds Rige?

Kun Uvidenhed kan undertiden indbilde sig, at Characterstyrke og Storhed, Heltemod i Farer, Klogskab og Udholdenhed i Foretagender alene findes hos berømte Feltherrer og Statsmænd. Nei, hvo som vil gjøre sig bekjendt med de Helliges Levnet, vil tvertimod see Hines Bedrifters Glands blegne ligeoverfor Disses Heltegjerninger. Saare ofte er det Tilfældet, at de, hvilke Verden priser som store Helte, viste sig som feige Mennesker i Kampen mod deres Lidenskaber. Men ved Kanoner og Bajonetter at erobre Lande er, i Sammenligning med at overvinde Kjødets Lyst, Verdens Tilløkkelser og Djævelens Fristelser, en saare let Sag og næsten for Intet at regne. Og nu — i Guds Øine og Evighedens Lys! — Ja, da har en eneste Seir over den mindste Lidenskab, som en Helgen har vundet i Christi Kraft, et større Værd, end at have vundet tusinde Slag. Og dog, hvo af os kan tælle alle Selvovervindelserne i en eneste Helgens Liv og samle alle de Seirspalmer, han har tilkæmpet sig i sin aaudelige Strid? Og at ære disse Helte og Herrens trofaste Tjenere, det skulde ei sømme sig? Det skulde være Afguderier?

3. Hvo som siger det, han paastaaer med det samme, at Christendommen har gjort sig skyldig i en saadan Vederstyggelighed lige fra sin første Begyndelse af. De første Christne ærede jo, ligesaa fuldt som vi, de Hellige ved at feire deres Minde i det h. Messeoffer, anstille Høitideligheder til deres Ære, efterligne deres Dyder, gjemme deres jordiske Levninger og anbefale sig til deres Forbøn. Naar altsaa vi, det nittende Aarhundredes Christne, gjøre det Selvsamme, helligholde deres Minde, smykke deres Billeder, feire deres Bedrifter i Tale og Sang, gjemme deres Reliquier og anmode dem om deres Forbøn: vise vi da ikke meget mere derved, at vor hellige Kirke er endnu

den selvsamme christne Kirke, som i de første Aarhundreder? at den samme Guds Aand, som styrede den i de første Tider, endnu lever og virker i den?

Ingen af de første Christne faldt det ind at tænke, at han ved at ære de Hellige berøvede Gud den tilbørlige Ære. De vidste ligesaa godt som vi, at den, som ærer de Hellige, ærer i Grunden Gud selv. Eller æres ikke Kongen selv, naar man ærer hans Gesandter eller Embedsmænd. Glæde vi os altsaa idag over de Helliges Lyksalighed og Forherligelse, da glæde vi os over Guds Gavmildhed og Godhed, som Kilden til deres Salighed.

4. Derfor vil ingen Christen blive træt af, paa denne Dag at ære de Hellige, naar han i Sandhed høiagter og elsker Dyden og har en inderlig Kjærlighed til Gud. Han vil juble med Kirken over, at den velfortjente Ære idag bliver alle Guds hellige Venner til Deel.

Men fremfor Alt ville vi idag istemme Lovsange til Ære for Nordens Hellige: for Sct. Ansgar og alle de apostoliske Mænd, der under idelige Møisommeligheder, Farer og Savn tilvands og tillands have befriet vort Fædreland fra Hedenskabets Mørke, omstyrtet Afgudernes Billeder og nedbrudt deres Altare. Vi ville ære og prise de hh. Konger Knud og Olaf og alle Martyrer, som med deres Blod have vædet Skandinaviens Jordbund og vandet Christendommens endnu spæde Plante. Vi ville af ganske Hjerter takke Sct. Kjeld og alle Bekjendere, der under tungt og utrætteligt Arbeide have indført christelig Cultur i vort Fædreland og arbeidet paa Nordboernes sande Dannelse, takke disse Danmarks største Velgjørere, der ikke søgte sig selv eller deres egen Fordeel, men offrede deres aandelige og legemlige Kraft til Guds Ære og Menneskenes Velfærd og saaledes grundlagde vor evige og timelige Lykke.

II.

Allehelgensdag skal efter vor h. Kirkes Mening for det andet være en Glædesdag for os selv. Den til-

raaber os i Messens Bøgyndelse: „Lader os alle glæde os i Herren, da vi feire en festlig Dag til alle Helgeners Minde, over hvis Herlighed Englene juble og prise Guds Søn.“ Og i Sandhed der er mange Grunde til almindelig Fryd og Jubel.

1. Fremfor Alt skulle vi idag deeltage i vor h. Kirkes Moderglæde. Thi de Hellige, hvis Minde vi idag feire, ere jo alle uden Undtagelse Kirkens Børn og derfor et glimrende Forsvar for deres egen Hellighed, og følgelig ogsaa et soleklart Beviis for, at den er Christi sande Kirke.

Lad os vel lægge Mærke til denne vigtige Sandhed! Christus har nemlig kun stiftet een Kirke, og ene i det Øiemed, at den skal fortsætte hans Frelsergjerning og føre Menneskene til Hellighed. Han har betroet sin sande Kirke en helliggjørende Lære, helliggjørende Bud og helliggjørende Sacramenter. Men en Kirke, som har opdraget hellige Børn, beviser jo derved, at den er i Besiddelse af Helliggjørelsens Midler, eller — at den er Christi ene sande Kirke. Og at den katholske Kirke opdrager sine Børn til Hellighed, derom vidner denne Høitidsdag.

Idag løfter den katholske Kirke med en lykkelig Moders Fryd og Stolthed Himlens Forhæng og tilraaber os: Seer der! Seer de Helliges uoverskuelige Rækker! De ere mine Børn! Mine Børn ere de hellige Apostle, som have forkyndt min Tro; mine Børn ere de hellige Martyrer, som med deres Blod have forsvaret min Lære; mine Børn ere de hellige Bekjendere, som have offret deres Arbeider og Kræfter for min Ophøielse; mine Børn ere de hellige Jomfruer, som ved deres kydske Reenhed have iført mig en hvid skinnende Kaabe. Jeg har i den h. Daab gjenfødt dem alle til Himmerige og gjort dem til Guds Børn; jeg har opdraget dem i Herrens Frygt og sakvet dem i Confirmationens Sacrament til at være Christi Stridsmænd; jeg har næret dem med Guds Ord og Englenes Brød i den h. Nadvere; jeg har staaet

døm bi i Dødstimen og styrket dem til Dødskampen ved den sidste Salvelse; jeg har trøstet dem endnu efter Døden ved det h. Messeoffer. Og nu er min Moderglæde overvættets stor, da jeg seer dem forenede med Jesus i Himlens Herlighed. Jubler og takker idag Herren med mig, fordi han har betroet mig Helliggjørelsens virksomme Midler og paa trykt mig i mine Børns Herlighed et ubedrageligt Kjendetegn paa, at jeg er hans sande Kirke.

Ja, vær hilset, hellige katholske Kirke! Du er det Træ, som vor Frelser har plantet med egen Haand, som altid har baaret og endnu bærer de bedste, sødeste og kostbareste Frugter (Matt. 7, 17). O hellige, katholske Kirke! Du er den tillukkede Have (Höis. 4, 5), som ingen Pryd mangler, hverken Jomfruelighedens hvide Lilie eller Martyrdommens glødende Rose! (jfr. Beda d. Ærværdiges 18. Tale om de Hellige). Du elsker isandhed Retfærdighed og hader Ugudelighed; derfor maa vel Gud, din Gud, have salvet dig med Glædens Olie fremfor dine Søstre. Alle dine Klæder dufte af Myrrha og Aloe og Kasia . . . Kongedøttre ere iblandt dine Herligheder. Du, o Dronning staaer ved den himmelske Konges høire Haand, iført en guldbroderet Kaabe, alle Dyders brogede Klædebon (Ps. 44, 8—10). Ja vær hilset Dronningemoder! Hvor lykkelige ere ei vi, som kalde Dig med dette søde Modernavn og bæres af dine Moderarme sikkert igjennem Livets Farer op til vore salige Brødres Samfund!

2. De nemlig, som vi see hist oppe i Himlens Herlighed og Salighed, ere vore Brødre, — og det er den anden Grund til vor Festglæde. Jeg troer — heder det i Troesbekjendelsen — de Helliges Samfund. De Hellige, hvis Minde vi idag feire, ere alle Lemmer af den Kirke, hvis Børn vi selv ere saa lykkelige at kaldes; de ere indlemmede i den triumpherende Kirke i Himlen, vi i den stridende Kirke paa Jorden. Men den triumpherende og den stridende Kirke udgjøre eet og samme

store Samfund. Baandet, som forener os med dem, er den inderligste Kjærlighed.

Ja, Mange af dem ere endog forbundne med os ved Slægt- og Frændskabets snevrere Baand. Vi tør jo haabe, at mange af vore Venner og Slægtninge ere allerede optagne i de himmelske Boliger. Det er dem, din Fader eller Moder, din Broder eller Søster, din Ægtefælle eller Ven, hvem du idag i Aanden skal aflægge et Besøg; det er dem, du skal ønske til Lykke, at de have stridt den gode Strid og tilkæmpet sig Seirspalmen; det er dem, som for vore Øine have baaret Livets Byrde, arbeidet troligt for det evige Liv, haabet paa Gud og lidt af Kjærlighed til ham, men nu ogsaa rigeligt belønnes for deres Anstrængelser og udhvile sig hisset efter Livets Møisommeligheder i en ubegribelig Salighed. „Intet Øie har jo seet, intet Øre hørt, og i intet Menneskes Hjerter er opkommet, hvad Gud har beredet dem, som elske ham.“ 1 Cor. 2, 9. Hvo skulde altsaa ikke idag glæde sig over, at en saadan Lykke er bleven vore Brødre til Deel?

Men hvad der endnu betydeligt forøger vor Festglæde, er Haabet om, at ogsaa vi engang skulle indgaae til den samme Salighed.

3. De Hellige i Himlen ere nemlig ogsaa vore Forbilleder, — og det er den tredie Grund til vor Festglæde. Da Augustinus engang betragtede de Helliges Exempel, hvorledes de havde brugt Vold for at faae Bugt med deres Lidenskaber og rive Himmeriget til sig, da var hans egen Beslutning fattet: Ogsaa jeg vil bryde Lidenskabens Lænker og leve et retfærdigt og fromt Liv. „Have Hine formaaet det, hvorfor skulde jeg ikke være istand dertil?“

Dette skal ogsaa være vort Løsen! — Gud er jo en ikke mindre kjærlig Fader for os, end han har været det for hine Hellige i Himlen. Jesus har udgydt sit dyrebare Blod ligesaavel for os, som for hine Hellige. Den Helligaand meddeler ogsaa os Naade og Kraft til at virke

vor Saliggjørelse. Maae vi da ikke isandhed sige: Hvad Hine formaaede, formaae ogsaa vi?

Eller vare maaskee de Hellige andre Mennesker, end vi ere? dannede af et andet Stof end vi? Nei, nei! De vare, ligesom vi, syndige Skabninger, svage og skrøbelige Mennesker. Vare de maaskee ikke udsatte for ligesaa stærke Fristelser som vi? Tvertimod. Gjennemlæse vi de Helliges Levnetsbeskrivelser, da finde vi, at saare mange af dem levede i større Farer end vi, at de mødte de samme eller endog større Hindringer for Udførelsen af det Gode end vi. Og sæt, vi maatte kæmpe mod større Fristelser, have vi da ikke den Helligaands Forsikring om, at Gud ei vil lade os fristes over vore Evner (1 Cor. 10, 13). Eller havde de maaskee andre Helliggjørelsens Midler end vi? Men vi have jo det samme Guds Ord, som de Hellige have troet, det samme Messeoffer, hvoraf de Hellige have øst Kraft og Styrke, de samme h. Sacramenter: Bodens Sacrament, for at kunne rense vor Sjæl fra de begaaede Synder, Alterets Sacrament, for at nære os med Jesu sande Legeme og Blod. Ogsaa i vore Gudshuse boer Jesus i Tabernaklet, skjult under Brødets Skikkelse, og bestandig indbyder han alle Besværede til at komme til sig.*)

Ingen kan undskylde sig med sin Stand. Blandt de Salige i Himlen findes der jo Hellige af alle Stænder. I enhver Stand kan du stige op til den høieste Værdighed og Lykke, d. e. til Hellighed. Dertil behøves der i det Væsenlige kun Hjertets Reenhed; og der gives ingen Synder, som jo kunde opnaae den, naar han kun alvorlig vilde. Jeg veed vel, det koster Umage og undertiden

*) I Randen har den afd. Forfatter her tilføjet, at en fjerde Grund til vor Festglæde er, at vi i de Hellige have saa mange Patroner og Forbedere. Skulde det rige Stof behandles med Fuldstændighed, maatte vistnok ogsaa denne vigtige Grund omtales. Men Forf. vilde vistnok holde sig indenfor snevrere Grændser, for at Prædikenen ikke skulde blive for lang.

svære Offere, oprigtigt og angerfuldt at skrifte sine Synder, at rive sig løs fra syndige Vaner og i Alt at holde Guds Bud.

Lader os derfor hæve vort Blik mod Himlen til den Løn, til den Retfærdighedens Krone, som den retfærdige Dommer har henlagt til os, naar vi trofast holde ud i hans Tjeneste. Maaskee bliver allerede snart Seirskrandsen os til Deel. Dennegang helligholde vi denne Fest endnu her paa Jorden. Men naar det næstkommende Aar feirer Allehelgensdag, er maaskee En eller Anden af os allerede forenet med vore talrige Brødre i Himlen, saafremt han ellers trolig holder ud i Opfyldelsen af Herrens Bud. Derfor Mod! Livet her paa Jorden varer ikke længe; Prøvetiden er snart forbi!

Hist oppe er der ingen Klage, ingen Smerte, ingen Lidelser; men kun Glæde, Fryd og Salighed -- en Glæde uden Forstyrrelse, en Fryd uden Frygt, en Salighed uden Ende. Amen.

Bryllupspennen.

For ikke lang Tid siden havde Generalgouverneur af Algier, General Chanzys Datter Bryllup. Ved denne Leilighed holdt Ærkebiskoppen af Algier, Msgr. Lavigerie, der viede det unge Par, følgende Tale, der, som Bladene melde, gjorde et dybt Indtryk paa alle Tilstedeværende. Vi troe, at det ogsaa vil interessere Andre at læse den, hvorfor vi tillade os meddele den i ordret Oversættelse:

„Der er en Mand her i Verden, en Konge, høit op-høiet blandt alle andre, hvem de, der have Tro, ære som en Repræsentant for Guds Godhed. Hans Rige er bygget paa Troen; Retfærdighed og Sandhed danne hans Diadems Smykke; hans Børns Almisser er den Kronskat, af hvilke hans Velgjerninger flyde; de Retfærdiges, de Enfoldiges,

de Ringes Bønner og Taarer ere hans Magts eneste Vaaben. Og alligevel kommer Verden i Bevægelse, naar denne værgeløse Olding taler, enten af Had eller af Kjærlighed. I attehundrede Aar bleve de, som elske ham, bedre, medens en Forbandelse tynger paa dem, som hade og angribe ham, som paa Cham, der krænkede Ærefrygten mod sin Fader. De, som han velsigner, faae Velsignelse og Hjælp fraoven. Alle, som elske, haabe og lide, kalde ham deres Fader; han opløfter sine Hænder for at tilgive og velsigne, og kalder Alle paa den vide Jord, selv dem, som bekæmpe og forfølge ham, for sine Børn.

Denne Mand — Christi Statholder paa Jorden —, denne hellige, ophøiede Olding, hvis Navn forherliger vort Aarhundrede: han er blid og mild som den, i hvis Sted han staaer. Ligesom Christus elsker han ogsaa Børnene, og de enfoldige uskyldige Sjæle have deres første Plads i hans Hjerte.

Jeg har seet ham i bedre Tider; da kaldte han mig engang til sig og anmodede mig om at føre de Smaa til ham. Han lagde da sine ærværdige, under Aarenes Vægt skjælvende Hænder paa Børnernes Hoveder, og med ubeskrivelig Mildhed henvendte han sine Ord til dem, Ord, hvis Minde aldrig svinder, Ord, der som en Velsignelse ledsage Menneskene paa deres Livsbane, og som man endnu mod Livets Aften ikke forglemmer.

Jeg kjender nu et Barn, som engang, forestillet af sin Moder, nærmede sig denne Konge og Ypperstepræst og med sin Alders Enfoldighed og Elskværdighed udbad sig et Erindringstegn om hans Godhed. Den ophøiede Olding smilede ved Barnets Bøn, tog den Pen, som just laae foran ham, velsignede den Lille og sagde: „Saa tag denne, mit Barn. Pavens Pen vil maaskee en Dag tjene til at skrive din Vielsesattest!“ De kjende den store og gode Ypperstepræst; det er Pius IX., og der ligger Pennen, rede til at skrive disse unge Brudfolks Navne. Det Barn paa fem Aar, som blev udmærket ved et saa rørende og enestaaende Beviis paa hans Godhed, er det samme, hvis ægteskabelige Forbindelse jeg staaer i Begreb med at indvie i Guds Navn. Tilvisse, min Frøken, naar jeg lader de femten Aar drage forbi min Aand, som ere henrundne siden den Dag, da Paven forud lagde den Pen, han betjente sig af, i Deres Brudskat, og den Dag, da De staaer for dette Brudealter, og naar jeg saa tænker

paa, hvilken reen Lykke der ledsagede disse Dage. saa kan jeg ikke sige Andet, end at Pavens Velsignelse har bragt Barnet Lykke, og jeg har den Tillid, at denne Lykke ogsaa vil følge det indtil Livets Ende.“

Liberalismen, skildret af de Liberale selv.

Vi tillade os her at meddele vore ærede Læsere et Billede af den saakaldte Liberalisme, saaledes som de belgiske Frimurere male det. Det er meget oplysende og vil bidrage til, at man ikke forbauses altfor meget over mange Ting, som sætte Verden i Bevægelse.

1. Liberalismen er den frie Tanke og intet Andet. (Journal de Gant.)

2. Frimureriet har indrulleret de Liberale blandt sine Tropper, og givet dem Fane, Anførere og Krigsplan. (de Facqz, Frimurer.)

3. Vi Frimurere ere Liberalismen; vi ere dens Tanke og Liv, vi ere Liberalismen selv. (Emil Grisar, Frimurer.)

4. Alle Afskygninger af den liberale Anskuelse maae nødvendigviis være fjendtlig sindede imod Katholicismen. (Et Frimurerblad.)

5. Voltaires Feltraab: „Ecrasons l'infame“ o: lad os tilintetgjøre den Infame (den katholske Kirke), er naturligviis og allevegne Liberalismens Feltraab, hvad enten man indrømmer det eller ei. (de Laveley, Prof. ved Univ. i Liege og Frimurer.)

6. Som Lutheranere, Calvinister, Gammelkatholiker, Israeliter, Rationalister eller hvadsomhelst I monne være, kunne I være gode Borgere og udmærkede Liberale. Dog skulle I vide, at Ingen kan være Liberal og tillige romersk Katholik. („Revue de Belgique“, Frimurer-Organ.)

7. Liberalismen og Katholicismen staae ligeoverfor hinanden i Kamp paa Liv og Død. (Circulaire fra Logen i Antwerpen.)

8. I Belgien er der mange Liberale, som ere af den Mening, at Schweits og Tydskland give et godt Exempel ved deres Kirkeforfølgelse.

9. Alle Vaaben ere gode, naar det gjælder om at knuse den Fjende, man hader; og denne Fjende er Rom. (Indepcnd. belge.)

10. Fængsel, Pengebøder, Landsforviisning ere lovlige Midler, naar man anvender dem imod Katholikerne. Hvorfor anvender man dem ikke? (Revue de Belgique.)

11. Vi (Liberale) have Angst for Friheden. (Frère Orban. April 1876.)

12. Det liberale Parti vil ikke tøve og ikke adsplittes, naar det gjælder om at banlyse Religionen fra Skolen. („Flandre liberal.“)

13. Den Dag vil frembryde — og forhaabenligt snart — da den belgiske Lovgivning ikke længere vil taale de Ordener, der beskæftige sig med Opdragelsen.

14. Alle Familiefædre skulde give deres Børn Underviisning i at bruge Blystokken, for, om fornødent, at ihjelslaae Præsterne dermed, ligesom Hr. Davids Søn nylig forsøgte det i Verviers. („Le Précurreur“, som udkommer i Antwerpen.)

15. De, som ere dumme nok til at foretage Valfarter og troe paa Mirakler, fortjene Prygl. („Journal de Gant.“ 1874.)

Efter dette Udvalg af den liberale belgiske Presses Udtalelser, kan man nu selv dømme, om den kloge Konge af Belgien, Leopold I., havde Ret, da han sagde: „Den nuværende Liberalisme fører Samfundet tilbage til Barbari“, og dens Ærinde gaae de Aviser og Folk, som synge Jubelhymner, naar den katholske Kirke et eller andet Sted bliver forfulgt.“

Ingen religiøs Forfølgelse bliver iværksat i Verden og isærdeleshed i Europa, som ikke er en Gjerning af Liberalismen, og som ikke bliver godgjendt af den liberale Presse, naar den er rettet imod Katholikerne.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Cardinal Riario Sforza, Ærkebiskop af Neapel, er nylig død. Han var født i Neapel den 5te December 1810 og har været Ærkebiskop sammesteds siden 24, Novbr. 1845. Han fik Cardinalhatten den 19. Januar 1846 af Gregor XVI. Der er kun fire af de af Gregor XVI. udnævnte Cardinaler tilbage, nemlig Amat, Schwarzenberg, Asquini og Caraffa. Af Familien Sforza er endnu kun en ung Mand ilive, som fortiden opdrages i Jesuitcollegiet i Mondragone. Cardinalen var meget rig, hvilket satte ham istand til at være de Fattiges og Nødlidendes Fader. Den største Deel af hans Indtægter anvendte han til Almisser og andre veldædige Øiemed. Derfor er det ogsaa forstaaeligt, hvorfor hans Sygdom vakte et Røre i Neapel, som man næppe har seet før. I hans Dødsstund var hans Palads beleiret af Høie og Lave, som alle vilde see deres Overhyrde. Dette kunde de imidlertid ikke opnaae, da Cardinalen døde af en typhus Sygdom. Medens den høie Kirkefyrste endnu levede, frygtede han aldrig nogen Smitte. Thi i Aarene 1856 og 57 og 1866 og 67, da Choleraen krævede store Offere, var han Dag og Nat paa Veien for at trøste de Syge og hjælpe dem paa enhver mulig Maade. Han var langt fra at være enig med Piemonteserne og billige, hvad de gjorde i Aaret 1860 og siden i Kongeriget „begge Sicilierne“, og han veeg ikke en Tomme fra det, som Religionen foreskrev ham. Den store Anseelse, han stod i hos Folket i Neapel, nødte Regeringen og Præfecterne til at behandle ham forholdsviis godt. Han gjorde vel i alle Retninger. Selve hans Modstandere anerkjende hans store Fortjenester og holde høie Lovtaler over ham i deres Blade. Hans Minde vil stedse velsignes af det neapolitanske Folk.

Mainz. Som bekjendt have Dhr. Reinkens, Schulte, Reusch og Meningsfæller stedse fremhævet, at deres større Dannelse og Lærdom nok vilde faae Bugt med Katholikerne og Pavedømmet. Men nu synes disse Herrer at have skiftet Mening. Thi paa deres Congres her i Byen have de besluttet sig til at kalde Regeringerne til Hjælp, hvis Opmærksomhed de ville henlede paa Pius IX.' Bulle af 20. Januar d. A., hvori Paven befaler alle Katholiker at bekjende de paa Vaticanerconciliet proclamerede Læresætninger med Hjerte og Mund, og at alle Lærerne i

de offentlige katholske Skoler skulle rette sig derefter i deres Foredrag. Stakkels Reinkens, som til tiltrods for sin formentø Dannelselse holder det for nødvendigt at mobilisere Politiet, for at slaa Aanden ihjel — et Fremskridt, som allerede var de hedenske Kaisere bekendt!

Löwen. Hr. Eduard Mallou, eneste Søn af den belgiske Ministerpræsident, modtog d. 3. Septbr. Præstevielsen ved den apostoliske Nuntius Vanutelli i Brüssel. Ærkebiskoppen viede ham tilligemed 26 andre Jesuiter i den herværende Jesuitkirke. En stor Mængde, blandt dem mange høitstaaende Personer, overværede denne Høitidelighed, og Msgr. Vanutelli forstod ved sin Tale at begeistre de unge Præster for deres ophøiede Kald. Hr. Mallou, som allerede i sin Barndom havde aflagt Prøver paa overordenlig Begavelse, blev efter endte Studier Professor i Lüttich, men indtraadte snart i Jesuiterordenen, af hvilken han lover at blive et virksomt Medlem. Den paafølgende Dag feirede den nye Præst sin første hellige Messe og Premierministeren modtog den h. Communion af sin Søns Haand.

America. Utah ved Saltsøen. Mormonerne ere nu fritagne for at vælge en Efterfølger af Brigham Young, som var deres høieste Prophet og nu, som bekendt, for ikke lang Tid siden er død. Mormonernes „Apostle“ sige nemlig, at de d. 10. Septbr. have faaet et „guddommeligt Budskab“, som ordner Sagen. Budskabet befaler, at de „tolv Apostle“ fra nu af alene uden nogen Prophet skulle styre det nye Jerusalem, og at der altsaa ikke maa vælges nogen ny Prophet. Efter „Apostlenes“ Paastand har denne nye Tingenes Orden ogsaa Brigham Youngs Billigelse og Stadfæstelse, som allerede for længere Tid siden skal have udtalt sig derfor i en i Nauvoo holdt Prædiken. „Joseph Smith“, saaledes erklære „Apostlene“, „har overdraget os, de tolv Apostle, de Nøgler og den Magtfuldkommenhed, som høre til Apostelembedet, og som han selv var Ihændehaver af, førend han blev tagen bort herfra. Og hverken en Enkelt eller Flere kunne komme imellem Joseph og de tolv „Apostle“, enten i denne eller den anden Verden.“ „Apostlen“ Taylor vil blive Præsident for den regerende Corporation, men denne Kundgjørelse synes at have fremkaldt nogen Ophidselse og Overraskelse i Utah. Nogle af disse „tolv Apostle“ ere nemlig anklagede for at have begaaet Mord og andre Forbrydelser. Derfor blive muligen

snart nogle Pladser ledige i „Apostelskaren“, og følgelig nye Anordninger nødvendige. Det vilde blive regnet Mormonerne til en Hovedforbrydelse, hvis de agtede at gjøre Indsigelse imod dette „de tolv Apostles“ Statscoup; derfor kunne de kun sætte deres Haab til de Galger, som Regeringen i Washington holder rede for nogle af disse „Apostle“.

Africa. Den conservative „Reichsbote“, et tydsk Blad, bragte nylig følgende interessante Notits: „Den protestantiske Menighed i Victoria, i det vestlige Sydafrika, havde stævnet sin Sognepræst for den i September f. A. afholdte Synode, for den falske Læres Skyld, som han udbredte. Menigheden fik Medhold af Synoden, men „under graverende Omstændigheder“. For nu at gjøre kort Proces og for at undgaae alle Vidtløftigheder, faldt Menigheden paa den Tanke, at kjøbe sig løs fra Hr. Leibbrand, og det lykkedes den, men rigtignok for det ikke ringe Offer af 2,500 Pund (45,000 Kroner). Den ikke overmaade rige, for største Delen af Farmere bestaaende Menighed har tilveiebragt Pengene, saa at nu den sidste Rest skal betales. De synes, bemærker „Reichsb.“ dertil, endnu at lægge Vægt paa Skrivtens Ord: „Hvad gavner det Mennesket, om han vinder hele Verden, men tager Skade paa sin Sjæl.“ Iøvrigt forsvarer det conservative Blad Regeringens Magt med Hensyn til Ansættelsen af Geistlige. Hvad saa, naar en vantro Regering ansætter Geistlige, der føre en vrang Lære, og de Troende tvinges til at beholde Vranglæreren, som det skeer i Preussen, hvor Falck paanøder katholske Menigheder Gammelkatholiker?

Marieforeningen

holder sit sædvanlige Møde Søndagen den 28. October, Efterm. Kl. 5½ (før Andagten).

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 28. October. 23. Søndag efter Pintse. — 29. M. Festen til Ære for de h. Reliquier. 30. Ti. Alphons Rodriguez, Bekj. 31. O. Fastedag. Wolfgang, Biakop.

Torsdagen d. 1. November. Alle Helgeners Fest. (Gudstjenesten holdes som om Søndagen.)

Fredagen d. 2. November. Alle Sjæles Dag. Kl. 10 høitidelig Sjælemesse i Sct. Ansgars Kirke. Kl. 7½ Aften Broderskabsandagt til Jesu guddommelige Hjerte. — 3 L. Hubertus, Biskop.

Søndagen d. 4. November. 24. Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
- „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
- „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
- „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- Efterm. Kl. 5 offenlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 6 offenlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
- „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
- „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 51
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 44. Søndagen den 4de November. 1877.

Indhold: Allesjælesdag. En katholsk Videnskabsmand. Kirkelige
Efterretninger: Rom, Adrianopel, America.

Allesjælesdag. *)

„Forbarmer eder over mig, forbarmer eder over mig,
i det mindste I, mine Venner!“ Job. 19, 21.

Jeg har idag et Ærinde at udrette iblandt Eder, kjære Tilhørere. Jeg har en Hilsen at bringe Eder, saa inderlig, saa længselsfuld og varm, at jeg ikke formaaer at udtrykke Eder hele dens Indhold, — en Hilsen, der sendes Eder fra et fjernt Land af Venner, som ved det helligste og fasteste Venskabsbaand ere knyttede til Eder. De arme Sjæle i Skjærsilden, Eders hedengangne Forældre, Eders Brødre og Søstre, Eders Venner og Slægtninge have gennem Kirkens Mund opfordret mig til at bede Eder om ikke at glemme dem i deres Lidelser, og at anmode Eder om en Almisser, om en Bøn for dem. Paa Allehelgensfest henvendte Kirken vort Blik til de utallige Skarer af Hellige, til sine salige Børn i Himlen.

*) Prædiken af afdøde Pastor Biecker.

Med en Moders Glæde og Jubel løftede den Himlens Forhæng og viste os Apostlenes ærværdige Chor, Martyrernes hæderkronede Skarer og Jomfruernes og de h. Bekjenderes straalende Rækker. Vi have beundret deres forklarede Herlighed, glædet os over deres Seir og Salighed, og have fattet alvorlige Forsætter om at ville træde i deres Fodspor. Paa Allesjælesdag derimod aabner Kirken for vort aandelige Øie et Fængsel, og viser os der sine lidende Børn. Ikke Jubeltoner, men Klagelyd og Nødraab tone os imøde. Det er de arme Sjæles Veeklager. Og jeg troer, Ingen af os vil vægre sig ved at yde dem Bønnens Almisse, naar han hører dem raabe: „Miseremini mei, forbarmer eder over mig, forbarmer eder over mig, i det mindste I, mine Venner!“ Ingen af os vil nøle med at komme dem til Hjælp, naar han kaster et Blik paa det mørke Fængsel, hvori de arme Sjæle lide usigelige Pinsler, og det uden mindste Mulighed, ved deres egne Kræfter at kunne lindre eller afkorte deres Lidelsestid.

Det christelige Hjerte kalder medrette de lidende Sjæle i Skjærsilden arme Sjæle. Hvorfor? Jeg vil her anføre tre Grunde: 1) fordi de ere Fanger, 2) fordi de i deres Fangenskab lide uudsigelige Smerter og 3) fordi de selv ikke kunne hjælpe sig. Give Gud, at vore Hjerter ved Betragtningen af disse tre Punkter maatte røres til Medlidenhed og opflammes med stor Iver til at komme de arme Sjæle til Hjælp.

I.

1. De „arme Sjæle“ holdes fangne i det Fængsel, som vor Herre omtaler hos Matth. 5, 25—26, naar han siger: „Vær velvillig mod Din Modstander, medens Du er med ham paa Veien, at Modstanderen ikke skal overantvorde Dig til Dommeren, og Du skal kastes i Fængsel. Sandelig siger jeg Dig, Du skal ikke komme ud derfra, førend Du betaler den sidste Hvid.“ Vor Herre taler her aabenbart om et Fængsel i den anden Verden,

hvori de hernelen begaaede Synder afbødes. Ved dette Fængsel kan ikke forstaaes Helvede; thi efter vor Herres udtrykkelige Udsagn er der ingen Forløsning fra Helvedes Ild; heller ikke Himlen, thi Himlen er intet Fængsel, men Guds Børns salige Frihedsbolig. Altsaa maa der være et Mellemsted mellem Himmel og Helvede; og, fordi dette Sted er bestemt til at rense Sjælene, kalde vi det Renselsesstedet.

2. Hvilke Sjæle ere indelukkede i dette Fængsel? Er det maaskce de Sjæle, der gik heden som Guds Fjender, paa hvis Samvittighed svære Synder tyngede? Nei, thi disse blive efter Christi klare Ord et Bytte for den evige Fordømmelse. Eller er det de Sjæle, der forlode denne Verden aldeles rene, syndefrie, pletfrie? Heller ikke, thi disse indgaae umiddelbart efter Døden til den evige Herlighed. Hvilke ere altsaa de Sjæle, som befinde sig i dette Fængsel? Det er de retfærdige Sjæle, der vel foer heden som Guds Venner og prydede med den helliggjørende Naade, med Guds Børns hvide Klædebon, men som endnu vare skyldige i mindre Forseelser eller, som endnu ikke fuldstændigt havde afbødet de timelige Syndestrafte.

3. Disse Sjæle ere altsaa isandhed Fanger, og derfor kaldes de arme Sjæle. De vansmægte i et haardt Fangenskab langt borte fra deres himmelske Fædreland, fjernt fra deres salige Brødre i Himlen, fjernt fra Englenes og de Saliges Samfund, fjernt fra deres elskede Moder Maria, fjernt fra deres Frelser. Men hvo kan fatte den Smerte, denne Skilsmisse volder dem? Hvo kan skildre den Kval, de føle ved ikke at kunne skue Gud Ansigt til Ansigt?

Længselen efter Lyksalighed er os alle medfødt, og kun Gud kan tilfredsstille den. Vort Hjerter er uroligt, indtil det hviler i Dig, o Gud, siger den h. Augustin. Og Sjælen længes desto heftigere efter Guds, sit Endemaals Besiddelse, jo klarere Erkjendelsen af Gud er. Naar vi nu saa klart, som hine Sjæle, erkjendte hvad Gud er, og

hvad for et Gode det er, at skue ham, saa kunde vi ogsaa have en Ahnelse om de arme Sjæles Længsel efter Gud og om deres Smerte over ikke at kunne tilfredsstille den. Thi saalænge vor Aands Øie er omsløret af Legemets Dække, saalænge erkjende vi Gud kun som i et Speil. Men naar Sjælen engang er befriet fra Kjødets Baand, saa formørkes Forstanden ikke mere af Hjertets Tilbøieligheder, men erkjender isandhed Gud i hans uendelige Skjønhed og Fuldkommenhed. Og derfor drages de arme Sjæle til Gud med en uimodstaaelig Attraa og med en større Heftighed, end en frit faldende Steen stræber efter Jordens Midtpunkt. De ville befrie sig fra Fængslets Mærke, men en usynlig Haand holder dets Dør lukket; de ville forene sig med de salige Aanders Samfund, men Guds Retfærdighed nægter dem Adgangen, indtil de ere ganske rene.

4. For at faae en Ahnelse om disse fromme Sjæles uendelige Længsel efter deres himmelske Fædreland, maae vi sammenligne den med den jordiske Hjemvee. Skilles et Menneske, der lider af en heftig Længsel efter Hjemmet, enten ved Fjendehaand eller ved sit Livskald fra sin Hjemstavn, saa omtaages hans Øines Lys, hans Munterhed svinder, og hans Hjerte knuges af en usigelig Kummer. Gjerne søger han i det fremmede Land et ensomt Sted, hvor hans Tanker uforstyrrede kunne flyve hen til det kjære Hjem. Nu er han ligesom i Aanden borttrykt, hans Øine fyldes med Taarer, og Hjertet ligesom udvider sig. Han troer atter at være i sit Hjem, at see sine kjære Forældre, Sødskende. Bekjendte og Venner. Han besøger i Aanden de bekjendte Steder, hvor han tilbragte sine Ungdomsaar; han mindes Barndommens uskyldige Glæder, han føler sig hensat i sin Families Kreds; hans Ansigt opklares, hans Hjerte føler Lindring, men ak, Alt er kun en Drøm, en bitter Skuffelse. Han vaagner og føler endnu dybere end tilforn, at han er i et fremmed Land! Han føler en ubeskrivelig Sorg; Intet kan glæde ham i det

fremmede Land, Intet kan berolige ham og skaffe ham Lindring.

See, kj. Tilh., saaledes kan den jordiske Hjemvee volde heftigere Smerter end alle legemlige Lidelser; hvor piinlig maa da ikke den himmelske Hjemvee være, som de arme Sjæle i Skjærsilden føle? Hvor maae de ikke martres af Længsel efter deres himmelske Fædreland, som de elske uendelig mere, end et Menneske kan elske sit jordiske Hjem?

5. En heftig Smerte sønderrev Absalons Hjerte, da han vel havde faaet Tilgivelse af sin Fader, men først efter to Aar skulde have Lov til at komme sin Fader for Øine. „Han skal ikke see mit Aasyn“, saaledes lød Kongens Forbud. Og det syntes Absalon saa utaaeligt, at han hellere ønskede Døden, end lide et saadant Savn. 2 Kong. 14, 24. Hvilken Smerte, hvilken Bitterhed maa altsaa ikke pine de retfærdige Sjæle, naar de af den guddommelige Dommers Mund høre de Ord: Du skal ikke see mit Aasyn i 1, 2, 5, maaskee 100 Aar. Ak, sukke de, naar skal jeg komme til Guds Beskuelse! Vee mig, at mit Ophold i dette Fængsel varer saa længe! „Misere-mini, forbarmer eder over mig, forbarmer eder over mig, i det mindste I, mine Venner!“

II.

1. Og Fangenskkabet er endnu ikke Alt; foruden det maae de ogsaa lide andre Smerter. Da de ikke ere ganske rene, men betyngede med Gjæld, saa maae de renses og betale deres Gjæld. Og at denne Renselse er smertefuld, derom forvisser os ei alene Overleveringen, men den h. Skrift indeholder klare Antydninger desangaaende.

Den hellige Paulus siger, at denne Renselse skeer ligesom gjennem Ild (1 Cor. 12—15): „Dersom Nogen bygger paa denne Grundvold (Jesus Christus) Guld, Sølv, dyrebare Stene, Træ, Hø, Straa, da skal Enhvers Gjærning

blive aabenbar; thi Dagen skal gjøre det klart, ved Ild skal det aabenbares, og Ilden skal prøve, hvordan Enhvers Gjerning er. Dersom Nogens Gjerning, som han byggede derpaa, bliver fast, da skal han faae Løn; men dersom Nogens Gjerning bliver opbrændt, da skal han lide Skade; men han selv skal frelses, men som gennem Ild.“

Apostlen vil efter Fædrenes Forklaring sige: Mine Brødre! Haver Agt paa eders Gjerninger, fordi Herrens Dag, d. e. Dagen, da vi maae aabenbares for Guds Domstol, vil komme, og I skulle aflægge Regnskab for alle eders Gjerninger. Naar de ere rene og pletfrie ligesom de ædle lutrede Metaller, Guld, Sølv eller Ædelstene, saa behøve de ei at renses, og Ilden vil ingen Næring finde i dem. Saadanne Gjerninger ville strax faae deres Løn. Men naar eders Gjerninger ere ufuldkomne, naar der ved dem hænger smaa Lyder, der kunne sammenlignes med Træ, Hø eller Straa, saa skal Ilden lutre dem fra disse Lyder. Vel skulle I blive salige, fordi saadanne Gjerninger ikke udelukke fra Himmeriget, men ligesom igjennem Ild skulle I indgaae i den evige Herlighed. Om Apostlen her taler om Ilden i egonlig eller billedlig Forstand, er ikke afgjort. Men i ethvert Tilfælde vil han anskueliggjøre, at Skjærsildens Kval er en af de meest pinende og smertefulde. Thi her paa Jorden er den Smerte, Ilden foraarsager, en af de heftigste og frygteligste. Gaa engang, min Christen, til en Smelteovn og see ind i den sydende Metalmasse og tænk, du blev kastet i dette glødende Ildhav. Du gyser tilbage, om end Kvalen kun skulde vare nogle Minutter. Men betænk: her har du kun et Billede af de Smertes, som de arme Sjæle lide i Skjærsildens Flammer. Og du veed ikke, hvor længe de ville pine de enkelte Sjæle, om ikke Maaneder og Aar!

2. Men, indvender man, det er dog kun smaa Feil, som Sjælene i Skjærsilden renses fra. Men for det første bødes der i Skjærsilden ogsaa for svære Synder; naar

nemlig en Dødssynder har opnaaet Syndsforladelse og den evige Strafs Eftergivelse, maa han endnu lide timelig Straf, som David blev straffet for sin dobbelte Synd mod Urias og hans Hustru ved sin yngste Søns Død, skjøndt han allerede havde faaet den Forsikring: „Herren har borttaget Din Synd.“ Og hvad den tilgivelige Synd angaaer, er den ei efter Dødssynden det største Onde?

Vil du vide, hvorledes Gud har straffet tilgivelige Synder, saa læs i den h. Skrivt, hvad den fortæller om Moses. Da Israeliterne engang manglede Vand, befalede Herren Moses at slaae med sin Stav paa en Klippe, for deraf at fremlokke en Kilde. Moses adlød, men han tvivlede et Øieblik, om Gud atter vilde give det gjenstridige Folk Vand af en Klippe. Paa Grund af denne Tvivl turde han ei betræde det forjættede Land, der dog var Maalet for hans Ønsker og en fyrretyveaarig Vandring, og for hvis Skyld han havde maattet lide saa megen Møie og saa mange Savn. See, saaledes straffer Gud en tilgivelig Synd, og det i dette Liv, hvor han dog finder Behag i mere at aabenbare sin Barmhjertighed og Mildhed end sin Retfærdighed. Kunne vi derfor undre os over, at en af de lærdeste Theologer, den h. Thomas af Aquin, siger, at den mindste Kval i Skjærsilden er smertefuldere end de største Lidelser her paa Jorden? Og den h. Augustin siger, at Skjærsilden varer vel ikke evigt, men alligevel forarsager den Smertes, der overgaae alle Lidelser, som et Menneske her paa Jorden nogensinde har udstaaet.

3. Det er Overdrivelse! vil maaskee Nogen sige. Men det er Kirkens meest oplyste Lærere, der tale saaledes: den h. Augustin, den største Kirkefader, og Sct. Thomas, den største Kirkelærer. Lad os da hellere sige: vi ere ikke saa oplyste i de guddommelige Ting, som disse hellige Mænd. Gid vi erkjendte saa klart som de vor h. Religions Sandheder; da vilde vi sige det Samme og baade lære at frygte for Skjærsildens Pinsler og at have Medlidenhed med de lidende Sjæle, og det desto

mere, da de selv ikke kunne hjælpe sig. De ere fuldkommen hjælpeløse, og det er den tredie Grund, hvorfor de maa kaldes arme Sjæle.

III.

1. Thi hvilke Bodsøvelser kunne de foretage? hvilke Offere kunne de bringe for at afkorte deres Lidelsestid? Tiden til at virke og samle Fortjenester for Evigheden er jo for de lidende Sjæle forsvunden. Saalænge vi nemlig endnu ere paa Vandrigen til vort himmelske Fædreland, kunne vi med Christi Naade og i Kraft af hans Fortjenester, ved frivilligt at lide, gjøre Fyldest for de fortjente Syndestrafte og tillige samle Skatte for Himlen. Men med Døden begynder Natten, da Ingen mere kan arbejde, som vor Herre siger (Joh. 9, 4), men ene og alene lide, og saaledes afsone sin Brøde uden at samle nye Fortjenester. Naadens Time er jo forbi; Retfærdighedens Time er slaaet. Lad altsaa de arme Sjæle nok saa inderligt bede, græde og sukke, lad dem end bønfalde den guddommelige Barmhertighed, — alle deres Anstrængelser kunne ikke afkorte deres Lidelsestid; alle deres Taarer kunne ikke udslukke en Gnist af Skjærsildens Lue; Fængslets Dør er lukket; de kunne ikke aabne den, inden de ved deres Lidelser have betalt den sidste Hvid.

Ere de lidende Sjæle altsaa ikke isandhed arme Sjæle, hjælpeløse end den fattigste Tigger? Som den trediveaarige Syge smægte de i Hjælpeløshed, naar ikke en medlidende Haand forbarmer sig over dem.

2. Men vi, vi kunne hjælpe. Vi kunne skaffe dem Lindring ved vore Bønner, Almisser, Barmhertigheds- og Selvfornægtelses-Gjerninger, og især ved det h. Messeoffer, ved at frembære eller bivaane det for dem. Og hvorfor? i Kraft af Troen paa de Helliges Samfund; fordi de ere vore aandelige Brødre og Søstre. Skjøndt legemlig skilte fra os, ophøre de dog ikke at være forenede med os ved det ene fælleds Kjærlighedsbaand,

der knytter alle Medlemmer af den triumpherende, lidende og stridende Kirke sammen til een stor Familie. Og ligesom et Familiemedlem kan hjælpe og trøste de andre i deres Lidelser og afbetale deres Gjæld, saaledes kunne ogsaa vi, som Medlemmer af den store Familie, hvis Hoved Christus er, gjøre Fyldest for de lidende Medlemmer og udfrie dem af deres Kvaler.

3. Er dette da ei en Kjærlighedspligt for os? Eller hjælper ikke det ene Lem paa det naturlige Legeme de andre Lemmer, naar de lide? See, naar en Torn stikker Foden, saa føler hele Legemet Smerten med, og strax ere alle Lemmer i Bevægelse for at skaffe Foden Lindring. Øinene see ængsteligt til for at finde Tornen; Hænderne ile tjenstvillige til for at trække den ud. Skulde vi altsaa ikke med samme Iver komme de lidende Lemmer paa Christi Legeme til Hjælp?

4. See dog engang nøiere til! Hvem er det, der tilraaber dig: „Forbarmer eder over mig, forbarmer eder over mig!“ Det er jo din Ven, din trofast hengivne Ven, som ved sine gode Raad og sit Exempel har indpodet dig Guds frygt og grundlagt din Lykke. Har du ikke sagt ved hans Død: Aldrig vil jeg glemme ham! Har du holdt Ord og ikke glemt ham i dine Bønner? Hvem lider i Skjærsilden? See, det er din Velgjører, hvis Gods du har arvet, i hvis Huus du har boet, hvem du efter Gud har at takke for din nuværende Velstand. Husk paa, hvad du sagde, da Døden adskilte eder fra hinanden: Altid vil jeg mindes hans Kjærlighed til mig! Velan, nu lider han: viis din Taknemmelighed i Gjerningen; bed for ham, bivaan den h. Messe for ham, hjælp ham!

Hvem er det, som sidder fangen i det mørke Fængsel? See, det er ham, hvis Kvaler du ved dine slette Ord eller dit slette Exempel har forøget. O, forbarm dig over ham! eller, viis dig meget mere retfærdig imod ham. Det er din Gjæld, han maa betale. Betal du og afbød din Brøde!

Hvem er det, der længes efter Himlens Salighed?

See, det er din Broder, din Søster, hører du ikke deres Raab om Forbarmelse? O, iil dem til Hjælp! See, de udstrække deres Arme efter dig. O, før dem ind i det himmelske Fædreland! Det koster dig maaskee kun et Fader vor, som du maa bede i nogen Tid, kun en lille Overvindelse i dine Kaldspligters Optyldelse, som du skal opoffre for dem.

Hvem er de Sjæle, der pines i Skjærsilden? O see, det er dine kjære Forældre! din kjære Fader, som for din Skyld intet Arbeide fandt for tungt, intet Offer for haardt. See, det er din elskede Moder, som for dig har udstaact saa megen Sorg og Bekymring, som har helliget Dag og Nat til din Pleie. Hør deres Raab: O mit Barn, kan du have glemt mig? Tænk paa den sidste Time, da jeg laae paa mit Dødsleie og Dødssveden randt fra min Pande, og jeg med skjælvende Tunge bad dig: Mit Barn, lov mig i det mindste det, at du vil bede for mig, og ved din fromme og gudfrygtige Vandel afkorte mit Fangenskab. Du lovede mig det, og jeg gav dig min Velsignelse. Du kyskede min kolde Haand og trykte den til dine Læber, og dine Taarer randt ned paa den. Da tænkte jeg at besidde din Kjærlighed, og udaandede lettet min Sjæl. Og nu, mit Barn, lider jeg i denne Flamme, — og du tænker ikke paa at bede for mig? O, stil min Længsel efter Himlen; aabn mig Fængslets Dør og hussval mig i mine Kvaler ved en from og christelig Livsvandel.

5. Ja, kj. Tilh., lad os høre de arme Sjæles Nødraab og skaffe dem Lindring! Lad os bede for dem. Lad os bære Livets Gjenvordigheder og Dagens Kamp og Møie med Taalmodighed i det Øiemed, at afkorte deres Lidelsestid.

Men vil vi ikke gjøre det af Medlidenhed og Kjærlighed til dem, saa lad os gjøre det af Medlidenhed med os selv. Snart skiller Døden ogsaa os fra denne Verden; ogsaa vort Legeme skal sænkes i den kolde Grav. Lad os derfor ofte ihukomme de arme Sjæle, for at Gud paa

deres Forbøn maa røre andre Hjerter til Medlidenhed, for at disse maae bede for os, og vi, befriede fra Fængslets Mørke, maae glæde os med dem i Frihedens Lys i al Evighed. Amen.

En katholsk Videnskabsmand.

Den 30. Juni døde i Münster i Westfalen Dr. Edvard Heis, Professor i Mathematik og Astronomi ved det kongelige Academi sammesteds. Saa anseeligt et Ligtog, som d. 3. Juli, da Heis' jordiske Levninger stedtes til den sidste Hvile, var der længe ikke seet i Münster. Det dannedes ikke blot af den Hedengangnes Colleger og Tilhørere, alle academiske Lærere og Studenterne med deres Faner og Emblemer, men ogsaa Domcapitlet, Byraadet, mange Geistlige og en uoverskuelig Mængde Borgere, der alle vilde endnu engang bevise den Afdøde deres Høiagtelse og Kjærlighed. Thi han var en berømt Lærd, en barnlig troende Christen og en sin hellige Kirke inderlig hengiven Katholik.

I.

Edvard Heis var født i Cöln d. 18. Februar 1806. Han fik sin høiere og videnskabelige Dannelse i sin Fødeby og ved Universitetet i det nærliggende Bonn, virkede derefter som Lærer i Mathematik og Naturlære ved Gymnasiet (Latinskolen) i Cöln og Realskolen i Aachen, blev i 1852 af Universitetet i Bonn forfremmet til Doctor i Philosophi honoris causa (d. e. uden at tage Examen), paa Grund af sin bekjendte Dygtighed og sine udmærkede Præstationer i Astronomien, og kaldtes endnu samme Aar

paa den navnkundige Alexander Humboldts Anbefaling som ordenlig Professor i Mathematik og Astronomi til Akademiet i Münster. Her virkede han som en nidkjær og inderlig elsket Lærer i samfulde 25 Aar. Netop i dette Foraar havde han begyndt sit 51de Halvaar, og dersom Herren havde behaget at forlænge hans Liv, vilde han d. 18. October d. A. være kommen til at fuldende sit 50de Embedsaar som offentlig Lærer.

Ham selv blev det ikke forundt; men — hvad der er næsten uden Mage — en af hans talrige Bøger vil snart komme til ligesom at feire sit Guldjubilæum, nemlig udkomme i sit 50de Oplag. Det er den navnkundige og i forskjellige Sprog oversatte „Samling af Exemp-ler og Opgaver i den almindelige Arithmetik og Algebra til Brug for Gymnasier“ (første Oplag Cöln 1837). Vi forbigaae flere andre mathematiske Bøger til Skolebrug, ligeledes de mange lærde Afhandlinger i forskjellige Tid-skrivter, saasom i „Iris“ („om Plantecellens matematiske Form“), i „astronomiske Efterretninger“, der udkomme i Altona, i „Natur og Aabenbaring“, et Tidsskrift han selv har paabegyndt og altid med Forkjærlighed skrevet i, og i „Ugeskrift for Astronomi, Meteorologi og Geographi“, som han selv udgav fra 1858 til 1876. Men blandt hans Skrivter fortjene fornemmelig at fremhæves hans „nye Himmelatlas“.

Heis var nemlig ikke blot en praktisk Skolemand, der søgte ved en lang Række Skolebøger at udbrede al-meennyttige Kundskaber paa det daglige Livs Omraade, men tillige en stadig og nøiagtig Iagttager af Him-lens Phænomener. Med et udmærket skarpt Øie og en sjælden Iagttagelsesdrift og Evne forbandt han en utrættelig Flid og den samvittighedsfuldeste Nøiagtighed. Derfor nød han overalt blandt alle Videnskabsmænd en udmærket Anseelse i alle de Spørgsmaal, der vedkomme Stjernesked og Zodiacal- eller Dyrekreds-Lyset. *)

*) Det var den danske Astronom Tycho Brahe, der først gjorde opmærksom paa dette kegleformede Skjær, der viser sig om

Som den første storartede Frugt af sine Iagttagelser udgav H. i 1872 det nævnte „nye Himmelatlas“*), som indeholder paa 12 Kort alle Fixstjerner, der med ubevæbnet Øie kunne sees; 5421 ere benævnedes; og desuden giver det vigtige Oplysninger om Mælkeveien, foranderlige Stjerner m. m. Et andet stort Værk — om Stjerneskud —, hvilket han i samfulde 30 Aar arbejdede paa og i sit Livs sidste Uger fuldendte, ventes af hele den lærde Verden med stor Spænding. Deri vil man finde 15,000 Meteoroptegninger, som han selv har iagttaget. Et tredje Værk endelig, som ligeledes endnu ventes udgivet, skal handle om Zodiacallyset; det vil udkomme baade paa Latin og Italiensk og indeholde 8 Kort.

Efter alt dette er det begribeligt, at flere lærde Selskaber regnede sig det til en Ære at tælle ham blandt deres virkelige eller Æresmedlemmer.**)

(Fortsættes.)

Foraaet kort før Solens Nedgang og om Efteraaet kort før Solens Opgang, naar Maanelyset ei er for stærkt.

*) Titlen lyder fuldstændig: Atlas novus coelestis. Stellae per mediam Europam solis oculis conspicuae, secundum veras lucis magnitudines e coelo ipso descriptae.

**) „Det kaiserlige leopold-karolinske tyske Academi af Naturforskere“ i Wien, „royal astron. Society“ i London, „société scientifique“ i Brüssel, „Görres-Selskabet“ i Tydskland.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Minister Mancini forelagde for nogle Uger siden Deputeretkammeret et Lovudkast, som skulde fuld- stændiggjøre den saakaldte „Garantilov“, hvorved den italienske Regering har forpligtet sig til, ikke at gribe ind i Pavens Rettigheder og respectere ham som Kirkens Overhoved. Det kunde nu slet ikke være tvivlsomt for Nogen, hvorvidt man kan stole paa den italienske Rege- rings Løfter; men at den aabenlyst skulde bryde de Løfter, hvormed den hidtil har bedaaet de mindre Ind- sigtsfulde, det havde man dog ikke troet. Det nævnte Lovudkast gaaer nemlig ud paa, at Sognemedlemmerne skulle vælge deres Sognepræster og Diocesanerne deres Biskopper — et Project, der er saa meget mere enfoldigt, som det Fiasko, Dhrr. Bismarck & Falck ved lignende Love have gjort, har tildraget dem alle alvorlige Menne- skers Spot. Det er vanskeligt at troc, at den italienske Minister selv er faldet paa den Tanke. Thi han burde dog vide, at Italienerne enten ere Katholiker eller Van- troe. Er det første Tilfældet, saa vide de, at Paven er Kirkens Overhoved, og at ingen Biskop kan have nogen Magt, medmindre han er anerkjendt af Paven, og paa Grund heraf ville de vel vogte sig for at vælge. Men er det sidste Tilfældet, hvad skulle de da gjøre med en Biskop? Det skulde da være for at ødelægge Kirken, hvilket de dog udentvivl indsee, ikke kan skee ved saa taabelige Midler. Det Samme gjælder om Sognepræsterne. Thi ingen Sognepræst har nogen Myndighed, medmindre han er sendt af sin legitime Biskop. Overveier man dette, skulde man let fristes til at mene, at Bismarcks Venner i Rom have ladet sig forlede til en Narrestreg af deres Ven, der tænker med Horats: „Socios juvat habere laborum“, som vi her kunne oversætte saaledes: Det er godt, at man ikke er ene om at bære sin Blamage.

Adrianopol. Den Elendighed og den Jammer, der herske her som Følge af den hærjende Krig overgaae al Beskrivelse. Hele Byen er opfyldt med Flygtninge, som tigge om Brød og Tag over Hovedet; desuden er den over- fyldt, i Ordets egenlige Betydning, med Syge og Saarede, der trænge til et Asyl og Lægebehandling. Byens Hospital med 1500 Senge tilligemed de øvrige Sygeanstalter og de nye Ambulancer ere ikke tilstrækkelige til at rumme

alle Saarede, og dog ankomme daglig nye Tog, som — Gud veed hvor — skulle finde Herberge. Byen Jeni-Saghra ligger for største Delen i Ruiner. Eski-Saghra, samt 150 andre Byer, ere forsvundne fra Jorden. Iblant Andre kom der 50 Kvinder fra disse Dødens Steder, som foruden deres Mænd ogsaa have mistet alle deres Eiendele. De kom til Porten af det katholske Missionshuus og bade grædende om Huusly og Brød. Fædrene af Jesu Christi Opstandelse, som lede den herværende katholske Mission, kunde naturligviis ikke optage dem i deres Collegium, hvis Rum allerede for en stor Deel ere optagne af en for 30 Saarede indrettet Ambulance, som af Alle, selv Tyrker og Russere, erklæres for den bedste i hele Byen. Men de leiede to Huse, i hvilke de aldeles hjælpeløse Enker anbragtes, og hvor man sørger for deres Livsophold, forsaavidt og saa længe Missionens tarvelige Midler tillade det. Missionen har nemlig ikke andet at raade over, end de katholske Foreningers Kjærlighedsgaver, som vedligeholde Missionen. I Juli Maaned, da den umiddelbare Krigsfare truede med at nærme sig Adrianopel, da flygtede Fædrene med deres Elever til Constantinopel. Men de vendte snart tilbage til Adrianopel, hvor de haabe at kunne begynde deres Underviisning igjen, saavidt deres indskrænkede Rum og næsten udtømte Pengemidler tillade det.

Man seer ogsaa heraf, hvor let det er for Gud, som man troer at kunne undvære, naar man raader over mange Generaler, Kanoner og Soldater, at straffe Verden. Han behøver kun at overlade Menneskene til deres ærgjerrige Lidenskaber, saa opfylde de snart Jorden med Taarer og Jammerskrig.

America. Den ærværdige P. Mc. Elroy af Jesu Selskab, Americas ældste Præst og den ældste Jesuit i Verden, døde den 13de Septbr. i Frederick. Han blev født den 14. Mai 1782 i Provindsen Ulster i Irland og udvandrede 1803 til America.

I Commission hos Universitetsboghandler Andr. Fr. Høst & Søn, Gothersgade 49, haves:

Festgave for Folket,

i Anledning af Pave Pius IX.' femti Aars-Biskopsjubilæum den 3. Juni 1877. Udgivet af Clemens Hagemann, Pastor og Director. Christiania, 1877. Priis: 1 Kr.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 4. November. 24. Søndag efter Pintse. — 5. M.
Zacharias og Elisabeth. 6. Ti. Leonard, Abbed. 7. O.
Engelbert, Biskop og Mart. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Messe for Ansgarius-
foreningen. 8. To. Octav af Allehelgensfest. 9. F.
Indvielsen af vor Frelzers (Lateran-)Basilika i Rom. 10. L.
Andreas Avellinus, Bekj.

Søndagen den 11. November. 25. Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet,
 Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas
 Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii
 Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospi-
 talet.
 „ 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skrifтетimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.

„ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.

hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 45. Søndagen den 11te November. 1877.

Indhold: John Henry Newman. En katholsk Videnskabsmand.
Tre Soutaner. Kirkelige Efterretninger: Berlin, America.

John Henry Newman.

(Fortsat fra Nr. 42.)

Omendskjøndt Newmans Overgang længe var forud-
seet, saa fremkaldte alligevel Efterretningen om, hvad der
var foregaaet i Littlemore, en almindelig Bevægelse. Endnu
Dagen iforveien havde den engelske Presse vugget sig i
Illusioner, og navnlig havde „Times“ i Opgivelsen af hans
Titel som Fellow af Oriolcollegiet kun seet et Ønske om
at træde ud af Forbindelsen med Universitetet, ligesom
han tre Aar iforveien havde givet Afkald paa sit Præste-
embede. Endog Dr. Pusey, hvem Newman selv havde for-
beredt paa det Skridt han havde gjort, havde kort ifor-
veien ytret til en fælleds Ven: „Jeg haaber sikkert, til-
trods for Alt, hvad der kunde tyde paa det Modsatte, at
vi beholde ham.“ Hidtil havde man meent at kunne
tage det let med de Conversioner, som havde fundet Sted.
Om En havde man sagt, at hans Aand havde en falsk
Retning, om en Anden, at han manglede videnskabelig

Dannelse, om en Tredie, at han aldrig havde havt det rette Begreb om Høikirken og forstaaet dens Eiendommelighed; om En, at han havde ladet sig lede af en ophidset Phantasi, om en Anden, at han havde ladet sig henrive af sin let bevægelige Følelse og poetiske Sværmerier; og Publicums Lettroenhed tog tiltakke med saadanne Forklaringer. Men nu havde det Ende med alle disse Talemaader. Den Mand, der efter Puseys Tilstaaelse har forstaaet Anglicanismen bedre end nogen Anden i det sidst forløbne Aarhundrede, hvem hele England betragtede som et af Forsynet udkaaret Redskab, der skulde gjenjengive Henrik VIII.' Værk den Glands, som det havde tabt ved det foregaaende Aarhundredes Ligegyldighed, — den Mand, som med en saa stor Energi havde arbejdet paa at bortrydde de Ruiner, der havde samlet sig om Kirken, med eet Ord: Henry Newman, hyldede nu den katholske Sandhed og var indtraadt i det romersk-katholske Kirkesamfund. Det var en Kjendsgjerning, som talte høiere end alle Raisonnements og berørte den engelske Kirke i dens inderste Væsen, eftersom alle de Anstregelser, der vare gjorte for at gjenføde den, havde viist sig at være frugtesløse.

De anglicanske Hovedorganer meddeelte med alle Tegn paa dyb Smerte Beretning om denne eclatante Conversion og hengave sig ikke til Illusioner med Hensyn til Følgerne.*) „Vi have alt i længere Tid“, hed det i „Morning-Post“, „været forberedte paa denne Efterretning, og vi bleve derfor mindre forundrede, end om Begivenheden havde overrasket os. Vi ere i vort inderste Hjerte overbeviste om, at Hr. Newman og hans Venner have forladt den anglicanske Kirke for at indtræde i en mindre reen

*) Biskoppen af Chichester havde tre Maaneder iforveien offentlig ytret: Hr. Newman har kun faa Tilhængere; det vil snart vise sig. Man veed ret godt, at han bereder sig til Frafald; men er det først skeet, da vil det vise sig, at der er ikke Mange, som ere tilsinds at følge ham.

Kirke; men vi troe, at de ene og alene have taget denne Beslutning paa deres Samvittigheds Tilskyndelse. Ene en oprigtig Overbeviisning kunde bringe dem til at handle som de have gjort. Uden at være komne i nogen overordenlig Bevægelse ved det Skete, ere vi dog i høi Grad blevne foruroligede derved. Men vi haabe, at man snarere vil betragte saadanne Begivenheder som en Advarsel end som et Exempel, der bør efterfølges, navnlig af de Medlemmer af den anglicanske Kirke, som have overtaget de Forpligtelser, der følge med Sjælesorgen. Det Skete burde være en Lære selv for dem, som — maaskee ikke uden Grund — mene, at der i den romerske Kirkes Disciplin, Regering og katholske Bevidsthed er Meget, som har Fortrin for Alt hvad der findes i vort Troessystem. Efter vor Mening ville fromme, faste og forstandige Mennesker i denne Begivenhed kun see Fristelser, som man bør modstaae Vi tage ikke i Betænkning at paastaae, at, dersom den engelske Kirkes Styrere havde handlet, som de ligeoverfor de sidste tre Aars aandelige Røre havde burdet, da vilde denne Kirke ikke have tabt et saa eminent Medlem som Dr. Newman.“ — „Times“ derimod, der altid anslaaer de Strenges, som finde Gjenklang i den store Mængdes Synsmaader, udtalte sig som følger: „At en med saa fremragende Egenskaber begavet Aand har af sin ualmindelige Energi ladet sig drive til en saadan Yderlighed, at han er strandet paa Papismens Klippe, er en overordenlig beklagelsesværdig Sag. Os, som ere overbeviste om, at den engelske Kirkes Lære indeholder Alt hvad der er nødvendigt til Salighed, forekommer den puseyitiske Aandsforvirring at være noget Sælsomt og Uforklarligt. Naar vi see, hvorledes Mænd, der havde forenet sig til Kirkens Forsvar, ere komne saa vidt, at de hylde Anskuelse, der gaae ud paa at ødelægge den, saa fristes vi til at udraabe med Festus: „Alformegen Viden har gjort dem afsindige.“

I samme Tone omtale ogsaa andre Blade denne ualmindelige Nyhed — at „en af de største Mænd, som

Englands Kirke efter Reformationen har frembragt“, var gaaet over til den romersk-katholske Kirke, og man læser ud af alle disse Ytringer en eenstemmig Beklagelse af, at man havde tabt ham. Men endnu mere characteristisk end Alt dette er et Brev fra Pusey, den anglokatholske Retnings nominelle Hoved, til en af sine Venner, hvem han, trods sin egen Smerte, søger at trøste over Tabet af Newman. Det heder i dette Brev: „I Sandhed, Hans Vei er i Havet, Hans Stier i de store Vande, og Hans Fødders Spor kjendes ikke“ (Ps. 76, 20). I et Øieblik som det nærværende synes man ikke at kunne gjøre noget Bedre, end at tie, og selv afholde sig fra at sige noget Godt (Ps. 38, 3). Ja, det er virkelig en ufattelig Hemmelighed, at den Tillid, som han (N.) engang havde til vor Kirke, nu er forsvunden. Midt i vor Bedrøvelse er det dog en Trøst at tænke paa hvad han engang har været, paa den opoffrende Hengivelse, hvormed han har virket for vor Kirke, og hans Anstregelser for at hævde dens Anseelse. Det synes vistnok, som om et godt Forchavønde i vor Kirkes Interesse er strandet, at et for dens Tjeneste udkaaret Redskab ikke er blevet anvendt efter Guds Villic, og som Følge deraf er blevet den unddraget. Man kan her ikke andet end spørge, om hans (N.) yderlige Ømfindtlighed for Alt hvad der er ondt, passede for disse Tidens aandelige Forstyrrelse. Hvad der forekom Gemytter som mit at være noget Uundgaaeligt og Uafvendeligt — Nødvendigheder, som man maa gennemgaae og underkaste sig — var for hans Følelse som Odden af et skarpt Sværd. For nogle Aar siden overkom mig den første Bekymring for det som nu har tildraget sig, da jeg erfarede, at man i mange Kirker og Kloostere paa Fastlandet bad for ham. Dengang sagde En til mig: „Naar de (Katholikerne) bede saa ivrigt i dette Øiemed, og naar han agtes værdig til, iblandt dem at vorde et Redskab for Guds Forherligelse i en Tid, hvor der hersker saa megen Ligegyldighed, maae vi da ikke antage det for rimeligt, at deres Bønner ville blive hørte, og at Gud vil tilstaae dem hvad de bede om, og

at vi miste hvad vi ikke brød os om at beholde?" Og nu — maae de ikke mene, at de Bønner ere blevne hørte, som de Dag og Nat og under Frembærelsen af det eucharistiske Offer have opsendt til Gud? Skulde det ikke være muligt, at vi have tabt ham, fordi der blandt os findes saa forholdsviis Lidet af Kjærlighed og Bøn? Er dette sandt, skulde det da ikke, under den kritiske Tilstand, hvori vor Kirke befinder sig — under den farligste Krise, som den endnu har gjennemgaaet — være den vigtigste Lære, vi burde uddrage af denne Begivenhed — at vi bør fordoble vor Iver i Bønnen? . . . Gud kan jo da, saasandt han er med os, give os Erstatning for dette Tab; men vi tør alligevel ikke skuffe os med Hensyn til dets Storhed. De som have vundet ham, kjende hans Værd, og det maa være os en Trøst, at see dem vurdere ham saa høit. Vor Kirke har ikke forstaaet at benytte ham; det er, som om et skarpt Sværd er blevet holdt i Skeden eller blevet ophængt i en Helligdom, fordi der ikke var nogen Haand, der kunde svinge det. Han var en Mand, som var bestemt til at vorde et mægtigt Guds Redskab, og paa Grund af sine udmærkede Egenskaber, hvilke et toogtyveaarigt Venskab har sat mig istand til at lære nøie at kjende, egnet til at udføre store Ting for vor Kirkes Gjenfødelse. Han har nu forladt os uden at ahne sit Værd. Han har skilt sig fra os, for at adlyde Pligtens Bud; han har, uden at tænke paa sig selv, ganske overgivet sig i Guds Hænder. Det er saadanne Mænd, som Gud har Brug for. Mig forekommer det, som om Newman ikke i egenlig Forstand har skilt sig fra os, men snarere er bleven indpodet i en anden Deel af Viinstokken, hvor hans mægtige Aand vil kunne udfolde sin hele energiske Virksomhed, hvilket den hos os ikke var istand til. Hvem veed — naar man tænker nøiere over det guddommelige Forsyns hemmelighedsfulde Planer, hvilken Indflydelse en saadans Mands Nærværelse mulig kan udøve iblandt dem (Katholikerne). Den Begivenhed, som bedrøver os saa meget, kan maaskee have vigtige Følger,

og det saa meget snarere, som den, der er bestemt til at være Redskabet herfor, selv ikke ahner dem. Det er maaskee siden Afbrydelsen af det kirkelige Fælledskab*) den mærkeligste Begivenhed i vor Kirkes Historie, at en saadan Mand, der har modtaget sin Dannelse i vor Kirke, at en saadan Frugt af den Aand, der lever i den, er gaaet over i deres Kirke. Skulde Noget være istand til at aabne deres Øine for det Gode, der findes i vor Kirke, og til at mildne vore Fordomme imod dem, saa er det en saadan Mands Nærværelse iblandt dem, der er opfødt og opdraget i vor Kirke, og nu, efter at have naaet den modne Alders Udvikling, har forladt os for at gaae over til dem.“

Isandhed et glimrende Vidnesbyrd for den feirede Theolog, og endnu mere glimrende for den katholske Kirke! Pusey tilkjender her dens Børns Bønner en Magt, hvis Følger han frygtede. Men vilde Gud saa villig have hørt deres Bønner, naar de ikke vare frembaarne i Naadens Stand og i Hellighedens Aand? Ogsaa den anglicanske Kirkes Børn havde vendt sig til Himlen; men er det ikke høist mærkværdigt, at de iblandt dem, som vare de ivrigste til at bede, og som bade med inderligst Fromhed, fik det Svar fra Gud, at de skulde gaae til Rom?

Kort Tid efter sin Conversion, i Januar 1846, begav Newman sig, ifølge en Indbydelse fra den apostoliske Vicar, Dr. Wiseman, til Oscott, hvor han opholdt sig til Begyndelsen af September, da han i Selskab med to ligeledes nylig converterede Vänner, tidligere hans Disciple og anglicanske Geistlige, tiltraadte en Reise over Frankrig til Rom, hvor de ankom den 29. October. Allerede den følgende Dag besøgte han Peterskirken for at forrette sin Andagt ved Apostlenes Grave. I det Øieblik, da han nærmede sig det Marmor, som dækker Apostelfyrstens Been, traadte dennes Efterfølger, Pave Pius IX., til Alteret over Graven for at feire det h. Messeoffer. Man kan let

*) d. e. efter Reformationen.

forestille sig, hvilket Indtryk dette lykkelige Sammentræf maatte gjøre paa N., som kort efter i en særlig Audiens blev modtaget af den h. Fader med den ham eiendommelige Venlighed.

I Rom besluttede N. sig efter omhyggelig Selvprøvelse til at indtræde i den h. Philip af Neris Congregation*), og blev d. 26. Mai 1847 viet til Subdiakon og d. 30. s. M. til Præst. Paa Christi Legemsfest læste han sin første h. Messe og tilbragte da i Forening med flere Ligesindede et halvt Aar i Santa Croce med Indøvelse af Congregationens Regler, og samtidigt hermed skrev han sin berømte Fortælling: „Tab og Vinding“.**) I Begyndelsen af December reiste han, efter at være udnævnt til Superior for den engelske Provinds af Congregationen, over Tydskland tilbage til sit Hjem, hvor han ankom Juledag. Et Par Aar derefter oprettede han et Oratorium i Birmingham og kort efter et andet i Brompton, hvis Ledelse han overdrog til sin Ven P. Faber, og grundede ikke længe efter en Skole for Englands katolske Adel.

Omtrent samtidigt hermed holdt han sine „Foredrag over Katholikernes nærværende Stilling i England“, hvilke, da han snart efter (1851) lod dem trykke, gave Anledning til en Proces, som, paa Grund af de samme ledsagende Omstændigheder, blev til en verdenshistorisk Begivenhed.

En apostaseret og paa Grund af almindelig bekjendte Skandaler fra Rom bortflygtet italiensk Munk ved Navn Achilli agerede dengang i England en Martyr for det rene Evangelium, drev som vagabonderende Apostel for samme omkring og holdt med glimrende Resultater for sin Pengepung Foredrag over „Pavedømmets Vederstyggeligheder“. Og, skjøndt hans tidligere Liv og Opførsel i katolske Tidsskrifter var stillet offentlig tilskue, saa gjaldt

*) S. d. Bl. Nr. 32. S. 499. Anm.

**) „Lost and Gain“. London 1848. Oversat paa Tydsk af Schündelen. Cöln 1861.

dog denne foragtelige Person i den over hans saftige Skildringer af det „apokalyptiske Uhyre“ henrykte John Bulls Øine for en sand Løve i Israel. I sine ovennævnte Foredrag havde Newman omtalt ham, saaledes som han var skildret i en Artikel i „Dublin Review“, og Achilli indstævnede ham for Overretten (the Queens Bench), hvor Sagen kom til Forhandling den 21. Juni 1851. Her forstod den partiske ivrig protestantiske Overdommer, Lord Campbell, at tale saa indtrængende til de Eedsvornes protestantiske Samvittighed, at de, tiltrods for Vidnernes bestemte Udsagn, erklærede Newmans Beskyldninger for ubeviste. Han blev da dømt til at betale Procesomkostningerne, som i Medfør af den engelske Rettergangs Fordringer med Hensyn til Beviisførelse, udgjorde et enormt Beløb. Det var nemlig N. — paa Grund af de dengang stedfindende religiøse Controverser, i hvilke Achilli paa en opsigtvækkende Maade havde deeltaget — magtpaaliggende, at stille denne Persons Troværdighed i det rette Lys, ved at godtgjøre hans slemme Antecedenter, hvortil udkrævedes en Deel Italieneres personlige Nærværelse. Han maatte da, for at tilveiebringe hiin Sum, laane en betydelig Capital mod høie Renter og pantsætte sin Ordens Kloster i Birmingham. Men alle Landes Katholiker, fornemmelig Frankrigs og Belgiens, traadte her i Skranken for den overalt høiagtede og beundrede Videnskabsmand og Præst, der paa on saa skammelig Maade var faldet som et Offer for en chikanøs Intolerances Bagvaskelses-syge; og de allevegne foranstaltede Indsamlinger bragte et saa rigt Udbytte*), at de gave et Overskud til Anvendelse i veldædige Øiemed. A. var derimod domfældt i den offentlige Mening, og „Times“ opfordrede Enhver til at besvare sig selv det Spørgsmaal, om det var antageligt, at Dommen vilde have faaet samme Udfald, dersom A. havde været Medlem af den romerske Kirke og var bleven angrebet i en af Grev Schaftesburys**) Taler.

*) over 9000 Pund el. 162,000 Kr.

**) Den tidligere omtalte Formand for den saakaldte evangeliske Alliance.

Ikke længe efter, i Aaret 1852, blev Newman valgt til Rector for det i Dublin nylig stiftede katholske Universitet; han modtog denne Stilling og bosatte sig i Irland, uden dog at opgive Ledelsen af sit Oratorium. Han grundede her Tidsskriftet „Atlantis“, som denne Høiskoles videnskabelige Organ. Det bragte en Række fortræffelige Afhandlinger for Lyset baade af N. selv og hans Medarbejdere, ligesom han kort efter sin Ankomst til Irland holdt en Række af næsten samtidigt trykte Foredrag, hvori han advarede mod Krimkrigen, offentliggjorde flere bekendte Skrifter, blandt hvilke navnlig hans „Kallista“, et Sidestykke til Card. Wisemans Fabiola, har fundet mange Læsere. Hans Virksomhed stødte imidlertid paa uformodede Hindringer, navnlig Irlændernes medfødte Antipathi mod Alt hvad der kommer fra England, og en deraf følgende overveiede Tendents til ved enhver Leilighed at stille det nationale Element i Forgrunden. Hans Stilling tabte derfor efterhaanden al Tiltrækningskraft for ham, og han tilligemed de andre engelske Professorer gik derfor allerede i Aaret 1858 tilbage til England.

Her søgte N. at gjøre sine i Irland gjorte Erfaringer frugtbringende, ved at oprette endnu en Skole i sit Oratorium og virke for Oprettelsen af en høiere Underviisningsanstalt. Uagtet nemlig de gamle engelske Universiteter i de sidste Aar vare blevne mere frisindede, og nylig havde indrømmet den katholske Ungdom den tidligere nægtede Adgang, saa manglede den dog den fornødne religiøse Beskyttelse og Pleie i disse overveiede protestantiske Dannelsesanstalter. N. tænkte da strax paa at afhjælpe denne Mislighed ved at oprette et Oratorium i Oxford, Udgangspunktet for den katholske Bevægelse. Men hans Plan strandede dengang paa mangeslags Betæneligheder, som der behøvedes længere Tid til at overvinde, og kom derfor først nogle Aar senere til Udførelse.

(Fortsættes.)

En katholsk Videnskabsmand.

II.

Denne utrættelige Forsker og berømte Videnskabsmand var tillige en barnlig troende Christen.

En vantro Astronom har ongang ytret: „Jeg har gennemforsket hele Himlen, men ingensteds fundet en Gud.“ Om vor Astronom derimod skriver en Ven, der i Ugeskrivtet „Deutscher Hausschatz“ har tegnet et ligesaa sanddru som levende og tiltrækkende Billede af hans Character og Virksomhed: „Han var saa fast overbeviist om en guddommelig Orden i det store Verdensalt, at en Tvivl desangaaende ei engang kunde opstaae hos ham. Heis saae i Stjernehimlen den guddommelige Almagts største Mesterværk, og derfor hængte han ved sin Fagvidenskab med hele sin Sjæl.“ Efter den samme Hjemmelsmand havde han overhovedet en udpræget Forkjærlighed for hele Naturen; paa Spadsereture kunde enhver lille Urt tildrage sig hans Opmærksomhed; paa hans Reiser undgik Intet hans iagttagende Øie; i Alt saae han Gud, og alle sine Kundskaber benyttede han til at gjøre Ham og hans Storhed bekjendt og forsvare hans aabenbarede Sandheder. Det var især hans folkelige Forelæsninger over Astronomien, der bød ham en velkommen Leilighed hertil; og han havde altid den Glæde at see Læresalen heelt opfyldt med opmærksomme Tilhørere.

Flere af de ovenanførte Selskaber, hvis Medlem han var, have just det Øiemed, at fremme den kirkelige Videnskab, som Görres-Foreningen og det videnskabelige Selskab i Brüssel, hvis Løsen er: „Mellem Tro og Fornuft kan der aldrig gives en virkelig Modstrid.“*) — Just for at forsvare den christne Tro mod den saakaldte nye Videnskabs Angreb, var H. med at grundlægge et

*) „Nulla unquam inter fidem et rationem vera dissensio esse potest.“

særligt Tidsskrift under Navn af: „Natur og Aabenbaring“; og det var netop i dette, at han offentliggjorde de fleste og værdifuldeste af sine mindre Afhandlinger, f. Ex. en om Galileis*) berygtede Ord: „E pur si muove.“ („Og alligevel bevæger den sig“); H. beviser nemlig gennem mange møisommelige Efterforskninger, at man har paadigtet Galiloi disse Ord i en ondskabsfuld Hensigt.

Men Troen var hos ham ikke blot Forstandens Sag, men tillige Hjertets; den havde gennemtrængt og forklaret hele hans Liv og viste sig levende i Kjærlighed; og det nærmest i Kjærlighed til sin Familie.

Heis var den bedste Ægtefælle og Fader man kan tænke sig. Hans Hustru var i en lang Række af Aar syg og ude af Stand til at bevæge sig. Da saae man ham hver Dag ledsage hende, naar hun blev kjørt omkring i en lille Vogn. Og denne vedvarende Sygdom var langtfra ikke det eneste Kors, Herren hjemsøgte ham med; men under alle Forhold var han af Hjertet tilfreds og glad, og bevarede Tillid til Gud og Hengivenhed i hans hellige Villie.

Han var endvidere en kjærlig Ven. Han holdt ikke af store Selskaber, men færdedes gjerne i mindre Cirkler af troende Meningsfæller. Den Elskværdighed og

*) Galilei († 1642) forsvarede efter Copernicus den dengang nye Lære, at det er kun tilsyneladende, at Solen bevæger sig om Jorden, men at i Virkeligheden Jorden bevæger sig om Solen. Men G. var efter sin Tids Kundskaber endnu ikke istand til at faae Bugt med alle Indsigelser, der fra andre Sider reistes, og fandt derfor Modstandere saavel blandt Fortidens, som Datidens betydeligste Lærde, navnlig i den berømte Tycho Brahe. Den romerske Inquisition forbød ham derfor først at fremstille sin Opfattelse som afgjort Sandhed og nødte ham siden til at gjenkalde sine Anskuelser, der stred mod den dengang gængse Fortolkning af de Skrivsteder, hvori Solen siges at bevæge sig. Han skulde da, efter at have underskrevet sin Gjenkaldelse, have ytret: „men den (Jorden) bevæger sig alligevel.“ Men H. har beviist, at det er en senere opdigtet Historie.

Hjertensgodhed, der afspejlede sig i ethvert af hans Ansigtstræk, vandt ham Alles Hjerter; den Mildhed og Skaansomhed, som altid gjorde sig gjældende i hans Omdømme, erhvervede ham alles Høiagtelse og Beundring. „Hans Ansigt fik et Udtryk af Smerte og Bedrøvelse, hver Gang der i hans Nærværelse taltes ondt om Næsten“, siger vor ovenfor omtalte Hjemmelsmand.

Han var en ligesaa duelig som samvittighedsfuld og kjærlig Lærer. Ikke alle Videnskabsmænd forstaae at meddele Andre deres Kundskaber; men H. forstod denne Kunst i høi Grad. Han holdt ikke blot sine pligtmæssige Forelæsninger, uden videre at bryde sig om sine Tilhøreres Forstaaelse og Fremskridt; men han traadte meget mere i levende Samkvem med dem, opmuntrede dem ved givne Leilighed til flittigt at benytte Studeringernes kostbare og uigjenkaldelige Aar, veiledede dem til, selv at arbeide og tilegne sig det dem forelagte Stof, var altid rede til, udenfor Forelæsningerne at løse deres Tvivl, gav dem nyttige Vink til at forklare deres tilkommende Disciple dette eller hint vanskeligere Spørgsmaal, og havde saaledes den Glæde at danne et stort Antal duelige Lærere, hvilke senere som Mænd holdt sig til ham, deres elskede Lærer, Veileder og Ungdomsven.

Heis var endelig de Trængendes kjærlige Hjælper, og forstod saaledes at give, at hans Venstre ei erfarede, hvad hans Høre gjorde. Han ydede aarlige betydelige Bidrag til den akademiske Bonifacius-Forening, der understøtter de adspredte katholske Menigheder i Tydslands protestantiske Egne. Og i „Culturkampens“ sørgelige Tid hjalp han de trængende Præster, hvem Staten forholdt deres Indtægter paa Grund af deres Troskab mod Kirken.

Kort sagt, H. var ikke blot en Hædersmand og en Charakter, saa elskværdig som faa, men en sand Christen uden Lyde og Plet. Han sagde om sig selv: „Jeg har tre Lidenskaber: Børn, Blomster og Stjerner; jeg kjender Intet yndigere end et uskyldigt Barns

Øie, i hvilket Himlen afspeiler sig, — og Markens Øie, Blomsten. — og Himlens Øie, Stjernen.“ Men en anden Herre, der stod i det fortroligste Samkvem med ham i samfulde 25 Aar, forsikrede: „Jeg har ingen Ufuldkommenhed opdaget hos ham hele denne Tid igjennem.“ Hvori mon Grunden laa til en saa sjælden Dyd?

(Sluttes.)

Tre Soutaner.

En Correspondent til „Figaro“ skriver til det nævnte Blad: „Ved et Besøg i den herlige Kirke Notre Dame i Paris frembød der sig for mig et høist gribende Skue. Som bekjendt besidder Notre Dame de Paris en rig Skat af kostbare Reliquier. Jeg har seet mange Seeværdigheder af den Art, men ingensteds, hverken i Frankrig eller i Tydskland eller Italien har jeg seet hellige Levninger, som have gjort et saa dybt Indtryk paa mig som Skatten i Notre Dame. Efterat den os førende Præst havde viist os de gamle Ciborier, de fint forarbejdede og rigt prydede Kalks, de middelalderlige og gothiske Messoklæder samt en Splint af det hellige Kors, traadte han hen til et Egetræsskab, aabnede det med Ærefrygt og sagde med bevæget Stemme: „Det er Martyrernes Reliquier.“ Vi saae derhen. Det var tre violette og blodplettede Soutaner, som Ærkebiskopperne af Paris havde baaret i det Øieblik, da de døde Martyrdøden.

Den første er den høiærværdige Hr. d'Affre's Soutane, som den 24. Juni i Aaret 1848 blev skudt, da han fra en Barrikade formanede den rasende Pøbel til Ro og Orden. Man seer, at den er gjennemboret af flere Kugler og mange Steder endnu farvet med Ærkebiskoppens Blod. Det sidste Ønske, han døende udtalte: „Gid mit Blod maatte være det sidste, som man udgyder!“ skulde ikke gaae i Opfyldelse, som begge de følgende vise. Den anden Soutane er hans Efterfølgers paa den ærkebiskoppelige

Stol, Mongsr. Sibours, som d. 3. Januar 1857 i St. Stefanskirken blev snigmyrdet af en vis Vergers ugudelige Haand. Som ved en hemmelighedsfuld Anordning af det guddommelige Forsyn overgav han, inden han døde, sin Hyrdering til Abbé Darboy, som om han dermed vilde indvie ham til den biskoppelige Værdighed og til Martyriet. Den tredie Soutane er den Nysnævntes, der som Ærkebiskop blev skudt under Communens Rædselsherredømme. Hans af Kugler og Bajonnetstik sønderrevne og med Blod og Snuds bedækkede Soutane giver en talende Skildring af Revolutionens vilde Raseri og feige Grusomhed. Synet af denne Reliquie minder os levende om de Ord i den Afdødes sidste Hyrdebrev: „Lad os overveie Forholdene i dette ubegribelige Land, hvor Martyrer gik forud for os, og hvor vi snart skulle følge dem.“

Disse tre Soutaner, som efterlade en Følelse af dyb Ærefrygt for disse det revolutionære Raseries uskyldige Offre hos Alle, som see dem, ere et levende Billede af det moderne Frankrigs politiske og religiøse Vildfarelser. Give Gud, at det ikke paany styrter sig i Revolutionens skrækkelige Afgrund, ved hvis Rand det for Tiden atter staaer. Det er endnu ikke 100 Aar, at i det samme Paris Ærkebiskop de Tuigné 1793 døde paa Skaffottet som et Offer for Revolutionen.

Kirkelige Efterretninger.

Berlin. I afvigte August Maaned er der i Berlin holdt et Møde af protestantiske Prædicanter. Dette Møde har bragt et nyt Beviis paa den preussisk-protestantiske Kirkes jammerlige Tilstand. Det er nu gaaget op for alle de Herrer, der tidligere meente, at Had til Rom var et Kjendemærke paa en sand Christen, og derfor flittigt samlede Brænde til det Baal, hvorpaa den romersk-katholske Kirke skulde brændes, og uafadeligt pustede til den Ild, som den preussiske „Culturkamp“ havde tændt, — det er nu gaaget op for dem, at Ilden har fortæret dem

selv, medens den kun har rensset den katholske Kirke fra nogle urene Elementer, der, samlede om Hr. Reinkens, spille en jammerlig Rolle. „Kreuzzeitung“ som ikke lidet har bidraget til Culturkampen, synes at have studeret Jeremias, for paa en stedse mere hjerteskerende Maade at kunne besynge „det rene Ords“ (des lauern Wortes) Forfald. Thi, siger Bladet: „med hvert Aar aftager Tallet af evangelisk-theologiske Studenter, og der er allerede nu en stor Mangel paa „Ordets Tjenere“. „Bladet meddeler derpaa en Oversigt, hvoraf Læseren vil kunne dømme, hvorledes det staaer til i „Gudfrygtighedens og de gode Sæders Rige“.

I Semester studerede Preussere. Ikkepreussere. Tilsammen.

1864	—	930	126	1056
1864—65	—	924	119	1043
1865	—	893	97	990
1865—66	—	883	125	1008
1866	—	838	113	951
1874—75	—	621	77	698
1875	—	622	63	685
1875—76	—	628	62	690
1876	—	615	62	677.

Hvorfor „Kreuzz.“ ikke trøster sig med, at Enhver kan læse den hellige Skrift, og at Enhver har den Helligaand, det forstaaes ikke ret.

America. For nogen Tid siden døde en hovedrig Mand i New-York, Hr. Steward, som efterlod sig en Formue paa flere Millioner. Hans Enke lader nu opføre et Mausoleum for hans jordiske Levninger; men hvilket? Hun lader bygge en Kathedralkirke af 150 Fods Længde og 76 Fods Bredde. Under Orgelet og Sacristiet bliver Stewarts Gravsted indrettet. 10,000 Personer og omtrent hele Diocesets Geistlighed overværede Nedlæggelsen af Grundstenen.

Elisabethforeningen

holder fælleds Communion paa den h. Elisabeths Fstedag, Mandagen d. 19. November under den h. Messe Kl. 8 $\frac{1}{2}$, hvilken Messe læses for Foreningens Formaal.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 11. November. 25. Søndag efter Pintse. — 12. M. Martinus, Pave og Mart. 13. Ti. Stanislaus Kostka, Bekj. 14. O. Didacus, Bekj. 15. To. Gjertrud, Jomfru. 16. F. Martinus, Biskop. 17. L. Gregorius, Undergjøreren, Biskop.

Søndagen d. 18. November. 26. Søndag efter Pintse. Mariæ Offring.

Søn- og Fstedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

„ 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

„ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.

„ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.

„ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.

„ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

„ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

„ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

„ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.

„ 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

„ 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.

„ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.

hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 51
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 46. Søndagen den 18de November. 1877.

Indhold: John Henry Newman. En katholsk Videnskabsmand.
Kirkelige Efterretninger: Amsterdam, China.

John Henry Newman.

(Fortsat fra Nr. 45.)

I de nærmest følgende Aar beskæftigede Newman sig med Undersøgelser om de forskjellige engelske Bibeloversættelser og offentliggjorde i Tidskrivtet „the Rambler“ Resultatet af samme, medens han tillige kort efter udgav en Samling af „Leilighedstaler“ (Occasional Sermons), der høre til hans fortrinligste Frembringelser paa dette Gebet. Men han blev snart, ligesom tidligere i Anledning af den 90. Tractat, forstyrret i denne fredelige Virksomhed ved nye og nærgaaende Angreb. Man kunde nemlig ikke glemme ham i den Leir, han til saa stor Ærgrelse for mange af sine tidligere Standsfæller havde forladt, og det er derfor ganske naturligt, at der i mange Kredse næredes de inderligste Ønsker om, at han engang vilde vende tilbage til dens Kirke; thi man haaber jo gjerne hvad man helst ønsker.

Disse Insinuationer fandt tilsidst (i 1862) Vei til Bladene, saa at endog det ansete Blad „Globe“ bragte en

Artikel, hvori det — iøvrigt uden alle ærekrænkende Ytringer — berettes som en sikker Sag, „at N. havde forladt Oratoriet i Brompton eller i det mindste stod i Begreb med at forlade det, og at hans Venner ventede, at dette Skridt snart vilde blive efterfulgt af hans Tilbagevenden til den engelske Kirke“. Han fandt sig da foranlediget til at give det store Publicum fornøden og fyldestgjørende Oplysning om sit religiøse Standpunkt. Efter at have givet den meest uforbeholdne Erklæring om sin Troskab mod den romerske Kirke og sin uforandrede Hengivenhed for dens Lære og Gudsdyrkelse, forsikrede han Bladets Udgifter, saavel som alle dets Læsere, at han nu kun havde een Længsel og eet Haab, nemlig det, at de mange kjære Venner, som han havde forladt, maatte faae Deel i den Lykke, som var bleven ham tildeel. Han sluttede sin Skrivelse med de Ord: „I Henhold til min her udtalte Overbeviisning og de i den begrundede Følelser for og Sindelag mod alle dem, som jeg har skilt mig fra, maatte den Forsikring, jeg her giver, vel agtes for overflødig — at jeg nemlig ikke har og aldrig har havt til Hensigt at udtræde af den katholske Kirke og atter blive Protestant, dersom Protestanterne ikke stedsse vare tilbøielige til at finde enhver af en Katholik given Erklæring mangelfuld eller undvigende. For altsaa, saavidt muligt, fuldstændigt at berolige dem, erklærer jeg det hermed for at være min fulde indre Overbeviisning, at Protestantismen er den bedrøveligste af alle Religioner, at Tanken om den anglicanske Cultus bringer mit Blod til at isne, og Erindringen om de 39 Artikler opfylder mig med Gru. Jeg skulde vende tilbage til den engelske Kirke! Nei — „Snaren er sønderrevet, og vi ere blevene frie“ (Ps. 133, 7). Jeg maatte mildest talt være en Nar, dersom jeg i min Alder kunde forlade det Land, som flyder med Mælk og Honning, for at vende tilbage til Forstyrrelsens Hjem og Trældommens Bolig.“ Dette Brev er dateret 28. Juni 1862.

Halvandet Aar senere fandt Newman sig foranlediget til at skrive og udgive en historisk Fremstilling af sin hele religiøse Udviklingsgang.*) En bekendt frugtbar og meget læst Skribent, Professor Charles Kingsley ved Universitetet i Cambridge**), havde i et anseet Tidsskrift, ved at kritisere et historisk Værk af en anden Forfatter, beskyldt Newman for, at han i en af de Prædikener, han havde holdt, medens han endnu var Protestant, havde omtalt Løgn som noget, der ikke var syndigt, og han benyttede tillige denne Leilighed til et bidsk Angreb paa den katholske Kirke. N. forlangte Beviis for denne Beskyldning, og da hans Modpart ikke havde anden Udvei end et mislykket Forsøg paa, ved Hjælp af Udflugter, Undskyldninger og Beklagelse af gjensidig Misforstaaelse at trække sig ud af Sagen, offentliggjorde N. den Brevveksling, som i denne Anledning havde fundet Sted imellem dem og Udgiveren af det paagjældende Tidsskrift. Denne Begivenhed blev i alle Blade omtalt til Newmans Fordeel. Ingen var istand til at opdage, hvor den paa-ankede Ytring stod. „Spectator“ afgav den Erklæring: „Vi have opmærksomt gennemlæst Dr. N.' Prædiken og kunne forsikre, at den ligesaalidt som dens Text: „Værer kloge som Slinger, og eenfoldige som Duer“, indeholder nogen Sætning, der kan retfærdiggjøre Kingsleys Beskyldning. Vi maae tilstaae, at Retten i denne Sag forekommer os ganske at være paa Dr. Newmans Side“; og de øvrige Blade slutte sig til den.

Prof. K. gav sig imidlertid ikke tilfreds hermed; han offentliggjorde nogle Uger senere (Febr. 1864) et Flyve-

*) History of my religions opinions. Tydsk oversat af Schündelen. Cöln 1865. LIV. og 368 S. 8vo. Vi benytte Leiligheden til her at bemærke, at dette Skrivt er Kilden til Størstedelen af disse vore Meddelelser.

**) Han er Professor i den nyere Historie og Sognepræst i Ewersley. Han gjaldt i det mindste dengang i Manges Øine for en Autoritet ikke blot som Historiker, men ogsaa som Theolog, Philosoph og Kritiker.

skrivt, betitlet: „Hvad er da Dr. Newmans sande Mening?“, hvori han paa den meest ærekrænkende Maade fornyede sit Forsøg paa at mistænkeliggjøre P. Newmans literaire Redelighed. N. ansaae det nu for sin Pligt mod sine Brødre i det katholske Præstedømme, at imødegaae den imod ham rettede Anklage paa en grundigere og mere omfattende Maade, end en Bladartikel tillader det. Saaledes blev hans berømte „Apologia pro vita sua“ (d. e. Forsvar for sit Liv og sin Adfærd) til, hvori han (i et særligt Hefte) med ætsende Skarphed belyste alle sin Modstanders Klagepunkter og godtgjorde deres totale Mangel paa alt Skin af berettiget Anledning. Dette Skrivt udkom i syv Hefter fra Torsdag til Torsdag i Tiden fra 21de April til 2. Juni 1864, og derefter endnu d. 16. Juni det nysomtalte Anhang med egen Paginering paa 127 Sider. Disse i en saa forbausende kort Tid tilblevne Hefter — i Alt c. 400 Sider — bearbejdede og offentliggjorde han i den følgende Deel af Aaret samlede under den ovenfor angivne Titel.

Dette Overblik over, eller Tilbageblik paa hele hans tidligere Liv og Virksomhed gjorde stor Opsigt og blev i alle protestantiske Tidsskrifter af Betydning omtalt i de meest rosende Udtryk. Selv „Times“, der før Newmans Conversion befandt sig paa Krigsfod ligeoverfor al „Romaniseren“, maatte tilstaae: „Denne Bog er et overordenlig værdifuldt Bidrag til vor Kirkehistorie; den afhjælper ved Skildringen af hin dybt bevægede Tid en sand Fornødenhed og gjør det paa en Maade, som ingen anden Pen vilde være istand til. Skrivtet selv er intet Controversskrivt; det meddeler en tro Afspeiling af Fortiden, og gjør dette med usædvanligt Liv og ualmindelig Kraft, ledsagede af alt det Tiltalende og Overbevisende, der er eiendommeligt for en naturlig Maade at tænke, føle og udtrykke sig paa, og hvorved Forfatteren i de Aar, hvorom han taler, udøvede en saa vidt udbredt Indflydelse i vort Fædreland.“

Den Roes, som „Saturday-Review“ ydede Bogen, veier forsaavidt meget, som dette Organ repræsenterer det theologisk- og kirkelig-liberale Standpunkt, som Newman altid havde bekæmpet, og derfor er langt fra at have noget tilovers for Katholicismen. „Dette Skrivt“, heder det her, „er et af de interessanteste, der i den sidste Menneskealder have seet Lyset; den mesterlige Fremstilling og Anordning af et saa rigt Stof i en fordringsløs Fortælling gjør det i høi Grad tiltrækkende. Det er derhos i psykologisk Henseende høist belærende, fordi det giver os et Indblik i en grundærlig Mands Aand og Hjerte, og skildrer Gangen i en skarp Forstands og aaben Characters hele Udvikling. Det er tillige historisk belærende, forsaavidt som det kan gjælde for et Kildeskrivt, der giver mærkelige Oplysninger om en ikke mindre for Fornuften end for Troen betydningsfuld Bevægelse Vore romerske Katholiker have vant sig til en Maade at skrive om Troessager paa, som har en frastødende Virkning paa Englænderen. Hvad de sige kan maaskee være meget godt; men Maaden, hvorpaa de sige det, tiltaler ikke vor Smag; det forekommer os opstyttet og kunstlet. Dr. Newman derimod forstaaer tilgavns, hvorledes der skal skrives for saadanne Englændere, som bekymre sig om denne Slags Spørgsmaal; han veed, hvad der skal siges, og hvorvidt han skal betone denne eller hin Kjendsgjerning, denne eller hin Beviisgrund, og dog ligger Bogens stærkeste Tiltrækningskraft i Forfatterens hensynsløse Aabenhed og Oprigtighed. Man øiner i den ikke mindste Spor af en Bestræbelse for at indfange tro-skyldige Læsere. Han er sindig og tactfuld, frank og fri, en ægte Englænder — og alligevel tænker han saaledes som Paven, den romerske Curie og Jesuiterne tænke!

Efter disse unægteligt ligesaa ærefulde som upartiske Vurderinger af den her omtalte Bogs Betydning for Samtid og Eftertid undlade vi ikke at gjøre vore Læsere bekendte med nogle Sætninger af det Afsnit, der maa betragtes som Forfatterens Afskedsord til sine protestantiske Læsere.

„Jeg har“, siger han, „i dette Skrivt udtalt mig aabent og uforbeholdt om Alt, hvad der kom mig i Tanker, og bør vel derfor ogsaa reent ud sige, hvad jeg, efter at være bleven Katholik, tænker og føler med Hensyn til den anglicanske Kirke. Jeg har et Sted i det Foregaaende sagt, at — hvad den christelige Aabenbaring i og for sig angaaer — er jeg mig ikke bevidst, at der er foregaaet noget væsentligt Omsving i min Tænkning og mine Følelser. Anderledes forholder sig derimod Sagen, naar Talen er om factiske Forhold; og, hvor gjerne jeg endog vilde undgaae enhver Anledning til at give fromme Anglicanere Forargelse, saa kan jeg dog ikke andet end ansee det for min Pligt at bekjende, at der er foregaaet en total Forandring med det Lys, hvori den engelske Kirke tidligere stod for mig. Jeg er ikke istand til at sige, naar dette skete; men — jeg maatte forundret spørge mig selv: Hvorledes har det dog været muligt, at jeg nogensinde kunde indbilde mig, at den var en Deel af den katholske Kirke? Forførstegang i mit Liv betragtede jeg den nu fra et Standpunkt udenfor den, og erkjendte den, maa jeg vel sige, for hvad den er. Fra dette Øieblik af kunde jeg ikke mere bringe det over mig, at see Andet i den, end hvad jeg altfor længe — ligesom 1836 — med Skræk havde ahnet, engang at skulle komme til at see i den: en reen national Anstalt! Det var, som aabnedes mine Øine pludseligt, og jeg saae dette uvilkaarligt uden at behøve noget Beviis derfor eller anstrenge mine Tanker for at finde et saadant.

„Den væsentlige Grund hertil laae, mener jeg, i den Modsætning, som den katholske Kirke i det Hele frembød. I den traadte mig en Virkelighed imøde, som jeg tidligere intet Begreb havde haft om. Jeg var mig nu bevidst, at „Kirken“ ikke var et Product af min egen Tænkning; jeg havde ikke nødig at paaminde mig selv om at troe paa den, eller møisommeligt at arbeide mig ind i en ny Tilstand og nye Forhold; min Aand faldt nu, ligesom befriet fra tunge Lænker og i Fred, tilbage paa

sig selv; jeg beundrede Alt hvad der nu stod for mig som en unægtelig og uafviselig Virkelighed — dens hellige Skikke, dens Gudstjeneste, dens Lærdomme og Bønner, og sagde ved mig selv: det er en Religion! Og, naar jeg da saa tilbage paa den engelske Kirkes Armod og Jammerslighed, paa den Kirke, for hvilken jeg saa ivrigt havde stridt, paa Alt hvad der hørte til den og hængte sig ved den, og saa tænkte paa de mangeslags Forsøg, vi havde gjort paa at udstyre den med et dogmatisk og æsthetisk Klædebon, saa forekom mig det Hele at være det meest Intetsigende af Alt.

„Forfængelighedens Forfængelighed! Alt er Forfængelighed! Hvor kunde jeg optegne hvad der er foregaaet i mig og med mig, uden at det havde Udseende af, at jeg skrev en Satire; og dog er min Tale alvorlig og fri for al Hang til at krænke og spotte. Ligesom der gives Mange, der ansee mig for lettroende, fordi jeg anerkjender den katholske Kirkes Rettigheder, saaledes kalde de mig maaskee en Spotter, fordi jeg nu ikke længer vil vide af den anglicanske Kirkes Anmasselser. De kalde det Første Lettroenhed, det Sidste Satire; mig er det hverken det Ene eller det Andet. Hvad de kalde Overdrivelse, kalder jeg Sandhed! Jeg er langt fra at tale med Ringeagt om den engelske Kirke, ihvorvel jeg i Hines Øine har Udseende af at foragte den. Dem gjælder den enten for Alt eller for slet Intet — aut Cæsar, aut nullus —; med mig er det anderledes. Den kan altid være noget Storartet, om den ogsaa ikke er noget Guddommeligt, og noget Stort i sin Art er den i mine Øine. De Mange, som afgjort tilbagevise Troen paa Kongedømmets guddommelige Ret, vilde dog ikke finde sig i, at man ansaae dem for slette Undersaatte. Saaledes anerkjender ogsaa jeg i den anglicanske Kirke en gammel og ærværdig Anstalt, en mægtig Løftestang for politisk Viisdom og Magt, et Redskab i den nationale Storheds Tjeneste, en Kilde til mange Fordele for vort Folk, og — med tilbørlig Indskrænkning — et Vidne for religiøse Sandheder. Læser man nu uden

Fordomme og i den rette Sammenhæng Alt hvad jeg har skrevet om den, efter at jeg er bleven Katholik, da mener jeg, at man vil finde, at jeg altid har tænkt om den, som jeg her har sagt; men — at den skulde være noget Guddommeligt, et Orakel for den aabenbarede Sandhed, at den skulde være i Slægt med den h. Ignatius og Cyprianus, have Krav paa lige Rang med den h. Petrus' Kirke; ja at den endog skulde have Ret til at bekæmpe dens Lære, til at sætte sig i dens Sted, til at kalde sig Lammet Brud — det er vistnok en Forestilling, som med det første Skridt over den romersk-katholske Kirkes Dørtærskel er sporløst forsvunden fra mit Indre, og som kun et Mirakel vilde være istand til paany at kalde tillive!

„Englands Kirke har været den Haand, igjennem hvilken Forsynet har ladet mig tilflyde mange Velgjeringer. Havde jeg været født som Dissenter, saa vilde jeg maaskee aldrig være bleven døbt; var jeg voxet op som Presbyterianer, da var jeg maaskee aldrig kommen til at troe paa Christi Guddom; var jeg ikke kommen til Oxford, havde jeg mulig Intet hørt om en synlig Kirke, om Traditionen og andre katholske Lærdomme. Betænker jeg da, hvormeget baade jeg selv og mange Andre skyldte den anglicanske Kirke: skulde jeg da være saa blottet for Kjærlighed, at jeg skulde ønske at see den omstyrtet? Jeg har intet saadant Ønske, saalænge den er hvad den er, og saalænge vi ere en saa lille Hjord. Ikke for dens egen Skyld, men vel til Bedste for de talrige Kredse, i hvilke den stifter Nytte, vil jeg Intet gjøre, som kan være til Skade for den. Saalænge vi Katholiker ere saa faa i England, træder den paa en Maade i vort Sted, og, gaaer den os end undertiden for nær, saa hælder dog Vægt-skaalen allerede nu til vor Side. Hvad der til en anden Tid og under andre Omstændigheder — dersom f. Ex. Statskirken led Skibbrud paa sit dogmatiske Læregehalt eller hørte op med at prædike det — hvad der da vilde være vor Pligt, er et andet Spørgsmaal. Det er nemlig utvivlsomt, at Nationalkirken hidtil med Nytte har gjort Tjeneste

som en Dæmning mod Vildfarelser, der i en høiere Grad end dens egen Vranglære virkede forstyrrende og nedbrydende paa Troens Grundlag, og det er min personlige Mening, at, saalænge Folkets Kirke vedbliver at være hvad den endnu er, da sømmer det sig for os Katholiker, at vi, saavidt det staaer til os — til Bedste for den dogmatiske Sandhed —, hjælpe til at støtte den i den Tid, den endnu kan have tilbage. Hvor ikke en uafviselig Pligt maatte nøde mig til at handle anderledes, vil jeg undgaae Alt, hvad der kunde formindske Folkets Agtelse for den.

„Jeg sagde: med mindre Pligten byder mig at handle anderledes; og denne Undtagelse, maa jeg tilstaae, er af ikke ringe Betydning. Thi det forstaaer sig for det første af sig selv, at allerede en Bog som denne, ikke har nogen gavnlig Virkning for Statskirken, i det mindste paa en stor Deel af dens Læsere; og derved kan jeg Intet gjøre. Og for det andet kan jeg ligesaa lidt nægte, og det maa vel altid være Anglicanerne en Torn i Øiet — at, naar Nogen af dem kommer til mig, og efter samvittighedsfuld Eftertanke og Bøn og med vel overveiet Forsæt siger til mig: Jeg troer paa den hellige katholske Kirke og beder om at blive optaget i den, — at jeg da vilde gjøre mig skyldig i den største Synd, dersom jeg nægtede at opfylde hans Begjæring.

(Fortsættes.)

En katholsk Videnskabsmand.

(Sluttet.)

III.

Heis var endelig Katholik i dette Ords fuldeste Betydning. For nogle Aar siden, da hans Forældres Huus skulde ombygges, fandtes der i en Vinduesnische et Skrivt-stykke fra hans Faders Haand, hvori læstes følgende Ord: „Jeg er en romersk-katholsk Christen, og jeg vil leve og døe i den romersk-katholske Tro. Gid at aldrig Nogen af mine Efterkommere maa svingte den.“

Faderens Ønske er rigelig opfyldt paa Sønnen. Den katholske Katechismus laae altid paa hans Skrivebord; og altid holdt han fast ved den. Efter det vaticanske Kirkemøde reiste der sig, som bekjendt, i Tydskland en rensende Storm, der løsrev flere indvortes raadne Grene fra Kirkens evig ungdommelige Stamme. Det var især ikke faa Professorer ved forskjellige Høiskoler, der viste ved deres Adfærd, at de bedre vare hjemme i deres Fag end i den katholske Katechismus. H. saae flere af sine for-dums Venner og flere af sine Colleger skille sig fra den romersk-katholske Kirkes Grundsætninger. Hans tod fast og lod sig ikke rokke. Af de tre Lærde, med hvem han havde lagt den første Grund til „Natur og Aabenbaring“ saae han de to skille sig fra Kirken: den ene er nuomstunder „gammel-katholsk“ Sognepræst, den anden holder Foredrag og skriver om „Djævelens Naturhistorie“, for at gjøre denne den Tjeneste at nægte hans Tilværelse. Han stod fast og lod sig ikke rokke.

Denne hans Troes Standhaftighed og Freidighed havde sin Kilde og Næring i et barnlig fromt Sindelag. Hver Morgen bivaanede vor utrættelige Astronom, der havde vaaget mangan en Nat paa Stjernevarden, den h. Messe. Hver Løverdags gik han til Skrifte. Hver Søn- og Helligdag annammede han den h. Communion. Og han holdt saa fast ved disse fromme Øvelser, at han ikke

engang paa sine Feriereiser vilde fritage sig for hver Uge at annamme de h. Sacramenter.

Det katholske Liv ytrer sig gjerne i Deeltagelse i Valfarter og høitidelige Processioner. Saaledes ogsaa hos Heis, og det var et opbyggende Syn, at see den Mand, hvis Navn var berømt udover Europas Grændser, paa Langfredag gaae fra Kirke til Kirke med blottet Hoved og Rosenkrandsen i Haanden, for ligesom at ledsage vor Frelser paa hans smertefulde Korsvei, eller at ledsage det allerhelligste Sacrament i den store Procession, der efter gammel Skik holdes i Münster aarlig den anden Mandag i Juli Maaned. Endnu iaar ønskede han at tage Deel deri; og da han ikke mere turde vove alene at gaae saa lang en Vei, havde han hertil en Fører, ved hvis Understøttelse han haabede, det skulde lykkes ham at tilfredsstille sin Andagt.

Et Særkjende for et katholsk Sindelag er endvidere en barnlig Andagt til den h. Gudsmoder. H. udmærkede sig ogsaa ved denne. Rosenkrandsen ansees undertiden af den dannede Verden for en altfor simpel Bøn, der i det Høieste var god nok for dem, som ei kunne læse og derfor ikke benytte sig af en Bønebog. H. tænkte anderledes. Hver Aften bad han Rosenkrandsen med sine to Døttre — den tredie havde han ladet hellige sig aldeles til Guds større Forherligelse som Jesu Hjerte Søster; og havde han end Besøg, holdt han alligevel fast ved denne fromme Sædvane. — Blandt de akademiske Studenter i Münster bestaaer en Maria-Congregation, ligesom blandt en Deel katholske Mænd i Kjøbenhavn. H. regnede sig det til en Ære at høre til dens Æresmedlemmer. Holdt den en høitidelig Forsamling, feilede han aldrig; og det var for at bivaane en saadan, at han for sidste Gang besøgte en Kirke. I Efteraaret agtede han at gjøre en Pilgrimsreise til det berømte Kloster Maria-Einsiedeln i Schweits, for i dets berømte Gudsmoder-Kirke at feire sit Guldjubilæum som akademisk

Lærer, og offre Herren alle sin halvtredsindstyveaarige Virksomheds Arbejder ved Marias Moderhaand.

Et sidste Særkjende for et katolsk Gemyt er Hengivenhed for Paven, Kirkens synlige Overhoved. Da Pius IX. feirede sit Præstejubilæum den 11. April 1869, reiste H., der dengang var Rector for Akademiet, som dets Repræsentant til Rom. Han overrakte den h. Fader en Lykønskingsadresse, underskrevet af alle Høiskolens Lærere. Senere betragtede han denne Pilgrimsreise som sit Livs Høidepunkt, og den Glæde, at have seet og hyldet Christi Stedfortræder som den største Lykke, der nogensinde timedes ham. I dette Aar, da Pius IX. feirede sit Bispejubilæum, søgte han at faae sine Colleger til at stile en Adresse til Jubel-Oldingen; men under de forandrede Forhold vilde det desværre ikke lykkes at faae et nogenlunde tilstrækkeligt Antal Underskrivter samlet. Han havde den Smerte at see sine Bestræbelser strande.

Efter at have fuldeudt det ovenfor omtalte Himmelatlas, fattede han i sit fromme Sind den Beslutning, at tilegne Paven dette værdifulde Værk. Jeg hørte ham ytre i barnlig Eenfoldighed: „Videnskabsmændene gjøre den h. Fader saa megen Fortræd i vore Dage; men naar jeg nu tilegner ham dette Atlas, da vil han dog ogsaa engang faae nogen Trøst af en Videnskabsmand.“

Tanken blev udført og havde den tilsigtede Virkning. I en dette Værk ledsagende Skrivelse siger H.: „Jeg beder Deres Hellighed naadigst at modtage dette mit Himmelatlas, et syvogtyveaarigt Arbeides Frugt, ved hvis Udarbeidelse jeg saare ofte har ihukkommet Prophetens Ord: „Himlene fortælle Guds Ære og Firmamentet forkynder hans Hænders Gjerning.“ Da altsaa Astronomiens høiædle Videnskab lærer os Skaberens Almagt og Viisdom saa tydeligt at kjende, nærer jeg det Haab, at dette Atlas ikke vil være Dem, helligste Fader, uvelkomment, da det er mig vel bekjendt, hvor meget De i Byen Rom har understøttet og fremmet denne Videnskabs Dyrkelse og

Fremskridt ved Deres Gavmildhed og Opmuntring. Jeg er den hellige, romersk-katholske Kirkes hengivne Søn; og jeg har fattet den Beslutning, ene og alene at holde mig til den hellige Kirkes og det apostoliske Sædes Læreembede ogsaa under de nuværende høist sørgelige Omskiftelser. Lad det derfor til Slutning være mig tilladt, ydmygt nedkastet for Deres Helligheds Fødder, at bede om den apostoliske Velsignelse for mig, min Hustru og mine Døttre.“

Den smukke værdifulde Foræring blev Paven overrakt i en særlig Audients af Heis' Collega og Ven, den berømte romerske Astronom P. Secchi.

Hvad Forfatteren i sit kjærlige Sind ved Tilegnelsen havde tilsigtet, opnaaedes. Pius' Faderhjerte blev overvættets trøstet ved denne sjældne Foræring; han modtog den med Glæde, forærede sin ligesaa lærde som hengivne Søn en værdifuld Medaille og takkede ham i en naadefuld Skrivelse, hvormed vi meest passende kunne slutte denne korte Levnetsbeskrivelse. Den siger nemlig i faa Ord det Smukkeste, som der kan siges om H.' Character og Fortjenester. Den lyder saaledes:

„Pius IX. Kjæreste Søn, Hilsen og apostolisk Velsignelse!

Medens Menneskene, klæbende ved Jordens Støv, ere bløvne saa store Daarer, at „de ikke ere istand til med Hjælp af det Synlige at erkjende Ham, som er, og ikke erkjende Mesteren af Hans Værker“: har De — et isandhed tidsvarende Foretagende — viist dem Himlen, der klart fortæller Herrens Ære og „Firmamentet, der forkynder Hans Hænders Gjæringer“. Tilvisse hæves vi ved den Skjønhed, der aabenbarer sig i Skabningerne, til deres Skaber, og medens vi beundre Hans Viisdom, Magt og Godhed i den naturlige Orden, opløfte vi tillidsfuldt vort Blik til Ham og bede og vente, at han snart vil gjenoprette den Orden og Skjønhed, hvormed Han har smykket sit endnu ædlere og kostbarere Værk, nemlig Kirken, der overalt anfægtes af Helvedes Had og Menneskers

Ondskab, og at Han vil føre den tilbage til dens tidligere Glands. Vi lykønske Dem, fordi De ved at betragte den Allerhøiestes Underværker, anvender Deres lærde Granskninger til Videnskabens Fremme og derved godtgjør, at „Herrens Frygt er Viisdommens Begyndelse“. Iøvrigt have Vi modtaget Deres fortrinlige Værk med taknemmeligt Sind og ønske Dem den himmelske Naades rigeligste Gaver og alt Godt. Til Underpant for dette og som Vidnesbyrd om Vor faderlige Velvillie meddele Vi kjærlighedsfuldt Dem, elskede Søn, den apostoliske Velsignelse.

Rom, ved Sct. Peter, d. 5. Septbr. 1872, i Vor Regerings 27. Aar.“

Kirkelige Efterretninger.

Amsterdam. De hollandske Katholiker befinde sig for tiden i dyb Sorg. Thi her er en Mand død, som en Menneskealder igjennem og endnu længere havde været en fast Støtte for den nederlandske Kirkeprovinds. Det er Msgr. Zueysen, fra 1853—1858 Ærkebiskop af Utrecht, og efter den Tid Biskop af Herzogenbusch. Da den ærværdige Prælat allerede i lang Tid havde været syg, nedlagde han nemlig det vanskelige Embede som Ærkebiskop og overtog det mindre besværlige som Biskop af Herzogenbusch. Han var Hs. Hellighed Pavens Huusprælat, Assistent-Biskop ved den pavelige Stol og romersk Greve. Den Afdøde naaede en Alder af 83 Aar. Hans Virksomhed begyndte i Aaret 1832, da han blev Sognepræst i Tilburg, hvor han stod paa den meest venskabelige og fortrolige Fod med Kong Wilhelm II. Det var her, at han stiftede en Congregation af barmhjertige Søstre, der skulde pleie de Gamle og Syge samt opdrage Børnene. Denne Orden har for Tiden 79 Huse, tre i England og eet i America, og Søstrenes Tal beløber sig til 1100. I

Aaret 1842 blev han viet til Biskop af Gira i. p. i., forestod i Aaret 1847 efter den pavelige Internuntius' Afreise den hellige Stols Forretninger ved det hollandske Hof, blev 1851 udnævnt til apostolisk Vicar og 1853 til den første Ærkebiskop over den nederlandske Kirkeprovinds og fik sin Residents i det i 300 Aar ledige Utrecht. Hvad han har gjort for at gjenopvække det kirkelige Liv i Holland, det seer man af de Frugter, som hans mangeaarige Virksomhed har baaret. Blandt disse fortjene i Særdeleshed at fremhæves Oprettelsen af et stort Præsteseminarium og Afholdelsen af det første Provindsialconcil i Aaret 1865. I Aaret 1863 forsøgte man et Attentat paa hans Liv, og Alle ere overbeviste om, at ene hans christelige Kjærlighed til sine Fjender har kastet et Slør over denne Misgjerning.

China. Det protestantiske Missionsblad „Chinese Recorder and Missionary journal“ skriver om den i sin Tid berømte protestantiske Missionær Dr. Gützlaff følgende: „Han udsøgte blandt de Chinesere, der besøgte hans Bibeltimer i Nanking, de meest opmærksomme og intelligente, forsynede dem med store Forraad af Bibler pakkede i Sække, „nye Testamenter“ og Tractater i chinesisisk Sprog, gav dem tilstrækkelige Reisepenge og en Gage paa sex Dollarer maanedlig og sendte dem saaledes ud i Chinas Provindser. Der meldte sig stedse Mange til denne Missionsgjerning, og eengang havde han udsendt halvfjerde hundrede af saadanne Missionærer. De indfandt sig da igjen med udførlige Dagbøger over deres Reiser, Taler, Prædikener og Omvendelser. Gützlaff oversatte disse strax i flere Sprog og sendte dem ud i al Verden, for derved at opfordre Folk til materielle Understøttelser. Men sluttelig blev det godtgjort, at de nidkjære chinesiske Missionærer solgte Biblerne og Tractaterne til den Chineser, som havde trykt dem, og som afsatte dem for anden, tredie o. s. v. Gang til Dr. Gützlaff.“

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 18. November. 26. Søndag efter Pintse. — 19. M. Elisabeth. 20. Ti. Felix af Valois, Bekj. 21. O. Mariæ Offring. 22. To. Cæcilia, Jomfru og Mart. 23. F. Clemens, Pave og Mart. 24. L. Johannes af Korset, Bekj.

Søndagen den 25. November. Sidste Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 5'
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 47. Søndagen den 25de November. 1877.

Indhold: John Henry Newman. Russisk Christendom og russisk
Humanitet. Kirkelige Efterretninger: Rom, Peterswalde,
Bonn, Constantinopel.

John Henry Newman.

(Fortsat fra Nr. 46.)

Ligesom den katholske Verden kan takke Professor Kingsleys hadske Angreb paa Newman for det ovenfor omtalte mærkværdige Skrivt, saaledes opfordrede ikke længe efter et nyt Angreb fra hans gamle Ven Puseys Side ham til atter at gribe Pennen til Forsvar — ikke for sin moralske Hæderlighed og literære Vederhæftighed, men for den katholske Tro.

Puseys Navn er saa nøie knyttet til Englands katholske Gjenfødelse og hans personlige Forhold til Newman af en saa eiendommelig og interessant Beskaffenhed, at en kort Charakteristik af ham, tegnet med denne hans mangeaarige Vens Pen, her vil være paa sin rette Plads. Da vi førstegang omtalte ham, som Leder af den oprindeligt fra Newman udgaaede Tractatbevægelse, og Oxforderskolens nominelle Overhoved og Fører i Kampen mod den liberal-protestantiske Fraction af den engelske Høikirke, — da vi førstegang nævnedes ham i denne

Forbindelse, indskrænkede vi os til hvad der ene vedkom hans Forhold til denne Sag, og berørte kun den Eienommelighed ved hans personlige Stilling, at han ligefra Begyndelsen af følte sig saa fast knyttet til den engelske Kirke, og vidste sig saa fuldkommen sikret mod enhver Tvivl om dens Katholicitet, at han var forvisset om, at Intet i Verden vilde være istand til at skille ham fra den.*) N. fremhæver denne urokkelige Tillid til Rigtigheden af hans Standpunkt som den for enhver Partihøvdning nødvendige Egenskab, der gjorde Pusey fremfor nogen Anden af den katholiserende Skole skikket til at være Partiets Fører, medens han ved en anden Leilighed siger om sig selv, at han manglede alle dertil fornødne Egenskaber, fordi han bestandig havde en Følelse af, at han havde en lang Vei at tilbagelægge, inden han naaede det Maal, der dunkelt foresvævede ham.**)

Newman skildrer Pusey som en Mand, der med stor theologisk Lærdom og fremragende Dygtighed som Lærer forenede de elskværdigste personlige Egenskaber. Han erindrer med en Vens Taknemmelighed de Beviser, han (P.) under de forskjællige Conflicter, som hans (N.'s) Bestræbelser for at gjøre sit eiendommelige Standpunkt gjældende hidførte, havde givet ham paa uforandret trofast Velvillie. „Han var en Mand“, siger han, „der altid saae langt ud i Fremtiden og gik den freidig og opfyldt af store Forhaabninger imøde; han kjendte ikke til Menneskefrygt, og ingen ængstelig Tvivl anfægtede ham.“ Endnu i Aaret 1863, altsaa 18 Aar efter at Newman havde skuffet hans tillidsfulde Forventning om, at den ham bevidste Forskjællighed af deres theologiske og kirkelige Standpunkt aldrig vilde hidføre den Katastrofe, som havde voldt ham saa bitter Kummer, — endnu saa lang Tid efter, at deres Veie i Livet saa afgjørende havde deelt

*) Vi henvise herom til hans i Nr. 27. S. 423 og i Nr. 37. S. 585 meddeelte mærkelige Ytringer.

***) S. Nr. 40. S. 626.

sig, optraadte han til Forsvar for sin Ven i Anledning af en Artikel i „Times“ om den 90. Tractat og de 39 Artikler, som ogsaa fremkaldte en Erklæring af Newman, der sluttede med de Ord: „Jeg har tillige i Forbindelse hermed en Retfærdighedspligt at opfylde mod Dr. Pusey, i det jeg hermed slaaer en Kjendsgjærning fast, hvorm kun han og jeg kunne aflægge Vidnesbyrd: at han aldeles intet Ansvar har med Hensyn til Offenliggjørelsen af den 90. Tractat, uden forsaavidt som han i sine Skrifter har vedkjendt sig enkelte Dele af samme og visse Grundtanker i den. Dengang, da denne Afhandling gjorde Opsigt, optraadte han til mit Forsvar i Medfør af den Ædelmodighed, som altid har afpræget sig i hans hele Væsen og Adfærd; men jeg veed ganske vist, at Tractaten hverken i dens Heelhed eller i enhver enkelt af dens Dele var efter hans Smag.“

I dette personlige Venskabsforhold og tidligere aandelige Enighed finder den overvældende og næsten til Forvirring grændsende Overraskelse sin Forklaring, som Puseys ovenfor meddeelte Brev røber, og den Smerte, som han følte, uagtet N. selv allerede mod Slutningen af Aaret 1843 havde forberedt ham paa, hvad der to Aar derefter skete. Til fuldstændig Forstaaelse saavel af denne Besynderlighed, der havde sin Grund i Puseys stedse uforandrede Tillid til det Berettigede i det Standpunkt, som han og Newman i saa lang Tid havde kæmpet for at skaffe almindelig Anerkjendelse, — til fuldstændig Forstaaelse saavel af denne mærkværdige Illusion, som af den i samme psykologisk begrundede lidenskabelige Bitterhed, der gaaer igjennem hans nysnævnte Angreb paa den katholske Religion, kunne vi her ikke forholde Læseren den interessante Skildring, som hans tidligere fortroligste Ven giver af hans hele sjælelige Eiendommelighed.

„Jeg har altid ligefra Begyndelsen af“, siger N., „fundet det vanskeligt at gjøre Dr. Pusey begribeligt, at der var Ting, hvorm vi ikke vare enige. Dengang da imod Slutningen af Aaret 1838 den Plan opdukkede, at

reise et Mindesmærke for Cranmer*), ønskede han, at vi begge skulde sætte vore Navne paa Subskriptionslisten. Det forstaaer sig af sig selv, at jeg ikke kunde bekvemme mig dertil; men P. vilde paa ingen Maade underskrive alene; han kunde ikke taale den Tanke, at vi i en Sag af Betydning skulde synes uenige. Saaledes vilde han heller ikke i Aarenes Løb forstaae nogensomhelst Antydning af min stedse voxende Sympathi for den romerske Kirke. Ligeoverfor denne Afsluttedhed havde jeg da sædvanlig ikke Mod til at gaae videre. Tilmed vidste jeg, at han ikke sjældent af Kjærlighed til mig opgreb hvad jeg sagde, og fordybede sig deri, saa at jeg maatte frygte for at paadrage mig en stor Skyld, om jeg vilde stille ham Alt for Øine i den Belysning, hvori jeg selv i det Øieblik saae det. Og da jeg dengang endnu ikke kjendte ham ganske saaledes, som jeg siden har lært ham at kjende, frygtede jeg for at gjøre ham tvivlraadig. Tillige erindrer jeg endnu godt, at jeg, da en Sygdom i Aaret 1832 havde gjort ham i høi Grad modløs, havde en bestemt Følelse af, at de første Skridt til „Bevægelsen“ gjengav ham hans forrige Mod og ligesom indaandede ham nyt Liv. Det forekom mig, som var ogsaa hans legemlige Sundhed betinget af et ligesom synligt ham foresvævende Haab og lyse Udsigter, af hvilke hans Phantasi kunde øse Næring. Jeg havde en saa bestemt Overbeviisning herom, at, da der i Aaret 1843 vederfaredes ham en ufortjent Krænkelse fra Universitetsbestyrelsens Side, udtalte jeg i en Skrivelse til den nu afdøde Hr. Dodsworth min ængstelige Bekymring for, at hans Græmelse over denne uværdige Behandling skulde faae en skadelig Indflydelse paa hans Helbred. Denne Omstændighed vanskeliggjorde i mange Henseender mit Forhold til

*) Henrik VIII.' Redskab til Gjennemførelsen af Englands Løsrivelse fra den katholske Kirke. Han var en fra Characterens Side foragtelig Person, hvis Liv var plettet med en lang Række af forbryderiske Handlinger.

ham, og hertil kom endnu en anden Fortrædelighed, den nemlig, at vi ikke boede under samme Tag og derfor kun saae hverandre til bestemte Tider. Andre, der frit gik ind og ud hos mig, og til enhver Tid kunde betræde mit Værelse, havde let ved at kjende alle mine Tanker; han derimod maatte anstrenge sig for at komme paa det Rene med dem. En fælleds Ven meddeelte ham allerede i 1841 uforbeholdent, hvor vidt det var kommet med mig, og paaviste klart de Følgeslutninger, der efter Logikens Regler maatte fremgaae af de af mig forfægtede Præmisses; men jeg veed ikke, hvorledes jeg skal forklare mig det: det varede kun en kort Tid; den gamle Munterhed vendte stedse snart tilbage i hans Sind, og han kunde ikke komme bort fra den Tanke, at han og jeg skulde Arm i Arm tilbagelægge vort Livs Vei indtil det Sidste. Denne i hans Venskab for mig saa dybt rodfæstede Drøm skulde jo engang henveires; men skjøndt baade den nylig omtalte Ven to Aar efter atter gjorde et Forsøg paa at bringe ham bort fra denne fixe Idee, og jeg selv kort efter havde bedet ham om, i Fortrolighed at sige til hvem han vilde, at jeg var af den Mening, at den Tid nærmede sig, da jeg maatte tage Afsked med den engelske Kirke: vilde han dog Intet høre herom, saalidt som gjøre hvad jeg bad ham om; og sidst i Aaret 1844 havde han igjen vugget sig ind i de gamle Drømmerier med Hensyn til mig — saavidt jeg i det mindste tør dømme efter et af hans Breve fra den Tid. Ja, endnu ved Universitetets Slutningshøitidelighed i 1845, altsaa kun nogle Maaneder før min Udtrædelse af den engelske Kirke, ytrede han, som det er blevet mig sagt, til en fælleds Ven: „Jeg er alligevel vis paa, at vi beholde ham.“

Vi have i det Foregaaende omtalt den mærkværdige af Newman anførte Ytring af Pusey om Tractatbevægelsen, da denne allerede havde tilbagelagt et godt Stykke Vei i Retning af Rom —, at det „hørte til dens haabefuldeste Eiendommeligheder, at den var stationær“, eller aldrig vilde føre til et Brud med den anglicanske Kirke. Den Bemærk-

ning, N. knyttede til denne Ytring: „Han paastod dette i god Tro; hans personlige Betragtningssmaaede førte det saaledes med sig“*), — denne korte Bemærkning skulde siden i Anledning af det Gorhamske Anliggende**) faae et bestemtere Udtryk i en anonym Artikel af Marts 1851 i Tidskrivtet „the Rambler“, hvor denne „personlige Betragtningssmaaede“ nærmere betegnes som Forkastelsen af al Autoritet, alene med Undtagelse af den individuelle Oplysning; „det er“, heder det der, „en haabløs, uhelbredelig og dybt rodfæstet Vedhængenhed ved denne Protestantismens Livsgrund, der knytter ham saa fast til den engelske Statskirke. . . . Tør vi efter de menneskelige Tings sædvanlige Gang drage en Slutning til Fremtiden, saa er det ikke umuligt, at Dr. Pusey selv vil blive den sidste Puseyit. Et andet katholsk Blad „the Tablet“ udtaler sig i Anledning af det i Aaret 1840 oprettede anglicansk-preussiske Bispedømme i Jerusalem, i lignende Retning om Puseyismen i Almindelighed med de Ord: „At den engelske Statskirke er et protestantisk Kirkesamfund, burde dog endelig blive indlysende selv for saadanne Puseyiter, som ikke engang ved den Gorhamske Historie kunde faae Øinene op derfor.“

Det Haarde, men Træffende i begge disse Domme om Puseys indre Uklarhed og Selvmodsigelser finder sin fuldstændige Bekræftelse i det Stridsskrift, som vi nedenfor skulle nærmere omtale. Det var Newmans ved Kingsleys foromtalte Angreb foranledigede Forsvarsskrift, som fremkaldte dette Skrift af Pusey, hvori han med en paafaldende lidenskabelig Bitterhed bekæmpede Pavens Autoritet og den katholske Kirkes Mariacultus. Den nærmeste udvortes Anledning til denne udførlige Udtalelse, som han gav Titelen „Eirenicon“ (d. e. „Et Fredens Ord“), og som havde Form af et Brev, adresseret til en af

*) S. Nr. 37. S. 585.

**) S. Nr. 29. S. 421—424.

Newmans ældste Venner, John Keble*), var et Flyveskrivt af Manning**) under de daværende Stridigheder i den anglicanske Kirke; men det var klart nok, at han egenlig havde Newman i Tanker, uagtet han ingensteds udtrykkelig nævner ham, men kun leilighedsviis omtaler Ytringer i hans Skriver. Pusey befinder sig her endnu i den gamle Forvirring og Miskjendelse baade af hvad han selv og hvad den engelske Kirke var. Han mener — tyve Aar efter at den Ven, i Forening med hvem han i samfulde ti Aar forgjæves havde kæmpet for den anglicanske Kirkes Katholicitet, havde erkjendt Nødvendigheden af at træde ud af denne Kirke — endnu at kunne hævde den Betragtning af den, der var bristet for hans ham i skarp Tænkning langt overlegne Kampfælle. De slaaende Beviser, denne Kirke i den lange Mellemtid igjennem sine Biskoppers og sine andre officielle Organers, Domstolenes og Statsmagtens Erklæringer og Afgjørelser havde leveret for, at den vilde gjælde for en protestantisk Kirke, havde ikke formaaet at henveire de Illusioner, hvori han i saa mange Aar havde vugget sig. Han var endnu den Samme som han var i Aarene 1833—1843. Det var imidlertid efter Alt dette ganske naturligt, at Pusey i den lange Tid, han havde levet uden al personlig Berøring med sin fordums fortrolige Ven, maatte ved dennes uforbeholdne Meddelelser om deres Forhold til hverandre føle sig tilskyndet til offentlig at frigjøre sig for al Mistanke om romerske Sympathier, og vise Verden, at hans Venskab for N. og hans tidligere literære Solidaritet med ham ikke havde gjort noget Skaar i hans altid uforandrede Forhold til den engelske Kirke.

*) Skrivtets fuldstændige Titel er: „The Church of England, a portion of Christ's One Holy Catholic Church, and a means of restoring visible Unity. An Eirenicon in a Letter to the Author of „the Christian Year“. By E. B. Pusey, D. D., Regius Professor of Hebrew, and Canon of Christ Church, Oxford“. London 1865-

**) S. 27. S. 421—424.

Han maa, efter det hele lærde Apparat, som han her har gjort Brug af, og efter den overordenlige Belæsthed, hvorom dette Skrivt vidner, længe have forberedt denne Udtalelse og blot ventet paa en Anledning.

Hovedgjenstanden for denne Rødegjørelse var den ved Tractatbevægelsen vakte Længsel efter Forsoning og varig Fred mellem „de tre katholske Kirkesamfund“*), der efter Puseys Anskuelser skulde tilveiebringes ved gjensidig Imødekommen, fornemmelig fra den romerske Kirkes Side, mod hvilken han polemiserer med en Bitterhed, som synes uforenelig med Bogens eller Brevets Tendents. Han gjentager her sin gamle Yndlingstheori, „at den engelske Kirke er en Deel af den Ene hellige katholske Kirke, og at Gjenforeningen af dennes fra hverandre skilte Dele er mulig, samt at den engelske Kirke synes af Forsynet at være bestemt til at hidføre samme. Den maatte derfor tages til Udgangspunkt for en Union, fordi den i Overensstemmelse med den græske og romerske Kirke troer Alt hvad Kirken har troet, inden den blev deelt, og saaledes frembyder et Minimum af Troessætninger. Hvad begge de andre Kirker troe ud over dette Minimum, derom maa man kunne komme til Enighed, naar de kirkelige Autoriteter ville afgive bindende Erklæringer om Differentspunkterne“. Med Hensyn til Læren om Treenigheden, Menneskevordelsen, Arvesynden, Retfærdiggjørelsen og Naaden, siger P. videre, stemmer den engelske Kirke overens med den romerske. I Henseende til andre Punkter findes der ingen Afvigelser, som ikke kunne fjernes ved gjensidige Erklæringer. Naar f. Ex. den engelske Kirke kun tæller to, men den romerske syv Sacramenter, saa er denne Uoverensstemmelse kun tilsyneladende; thi den engelske Kirke nægter ikke, at foruden Daaben og Eucharistien kunne i en vis Forstand ogsaa andre guddommelige Anordninger kaldes Sacramenter, d. e. Canaler, gennem hvilke Naaden tilflyder Menneskene,

*) Den romerske, græske og anglicanske Kirke.

og synlige Tegn paa den usynlige Naade; den mener kun, at de ikke ere Sacramenter i samme Betydning som Daaben og Eucharistien. Ligeledes vilde en gjensidig Forstaaelse være mulig med Hensyn til Læren om den h. Skrivts Canon, Transsubstantionen og Messeofferet, Helgen-, Reliquie- og Billeddyrkelsen, Purgatorium (Skærilden) o. s. v. Men i nogle Punkter maatte man, naar Enighed skulde opnaaes, af den romerske Kirke forlange ikke blot en Erklæring, men en Indskrænkning eller ønevrere Begrænsning (limitation) af hvad der skal gjælde for Troessandhed. Som saadanne Punkter betegner Pusey Læren om Pavens Autoritet og om Guds Moder, den h. Jomfru Maria. Begge disse Punkter behandler han med stor Udførlighed og Lærdom, og lægger ved det sidstnævnte især Vægt paa Dogmatisationen af den ubesmittede Undfangelse, hvilken han betegner som „en ny Hindring for Christenhedens Gjenforening, som en ny Grund til Adskillelse mellem den romerske og græske Kirke, og som et uimodsigeligt Beviis for den nuværende romerske Kirkes Forskjællighed fra den gamle Kirke.“ Han samler af alleslags katholske Skrifter Alt sammen hvad der var at finde af virkelige og tilsyneladende Overdrivelser med Hensyn til Gudsmoderen, medens Enderesultatet af hans Mæglingsforslag kan kort sammenfattes i følgende Sætninger:

1. Hvad der adskiller den romerske og engelske Kirke fra hverandre er ikke saameget begges retskraftige Afgjørelser, som et ubegrændset praktisk System af Udbygninger af eller Tilbygninger til det Gamle, der gaae ud over Bogstaven i Tridentinerconciliets Forskrifter. P. anerkjender nemlig dette Kirkemøde, „naar man kun ret forstaaer og forklarer Læren om Retfærdiggjørelsen“.*)
2. Til en Gjenforening af den adsplittede Christenhed

*) Anglicanerne anerkjende nemlig sædvanligt kun de sex første almindelige Kirkeforsamlinger. Adskillige ældre Theologer have endog anerkjendt de otte første.

udkræves igrunden blot gjensidig Anerkjendelse af, at „vi, de romerske, østerlandske og anglicanske Katholiker udgjøre den Ene, hellige, katholske og apostoliske Kirke“.

3. Denne gjensidige Anerkjendelse begrundes han paa de af alle tre Kirker anerkjendte syv Sacramenter (hvilke dog ikke skulde erkjendes for at være lige i Rang); paa Christi virkelige Nærværelse i Alterets Sacrament; paa det eucharistiske Offer, og endelig paa den apostoliske Succession eller Biskoppernes uafbrudte Rækkefølge og den dermed anerkjendte Gyldighed saavel af den biskoppelige som den præstelige Ordination.

Denne Halvhed i Betragtningen kunde naturligviis ikke andet end fremkalde Indsigelser og Angreb baade fra katholsk og protestantisk Side. Fra det førstnævnte Standpunkt kunde man, efter Alt hvad der siden Tractatbevægelsens Begyndelse var passeret i den engelske Kirke — navnlig dens samtlige officielle Repræsentanters een-drægtige Erklæringer om, at den engelske Høikirke er en protestantisk Kirke og ikke et katholsk Kirkesamfund -- medrette sige, at Dr. Pusey, der for ingen Priis vilde opgive denne Kirke, var i Begreb med at blive Katholik paa den Betingelse, at den katholske Kirke blev protestantisk. Fra den anden Side maatte de katholske Indrømmelser, som Pusey havde tilladt sig paa den anglicanske Kirkes Vegne, i lige høi Grad forarge baade den orthodoxe og den liberale eller rationalistiske Deel af samme. Hans og Newmans tidligere Fortolkning af dens symbolske Bøger var bleven saa totalt underkjendt, at det kunde ikke andet end vække almindelig Forbauselse, at Pusey efter saadanne Erfaringer endnu kunde føre dette Sprog.

Det fulgte af sig selv, at Newman fremfor nogen Anden maatte føle sig opfordret til her at tage Ordret.

(Fortsættes.)

Russisk Christendom og russisk Humanitet.

Da den engelske Blaabog offentliggjorde de bekendte Actstykker om de polske Unifers grusomme „Omvendelse“ til det russiske Schisma, saa erklærede den russiske Regering, at den i et Memorandum vilde gjendrive de i Actstykkerne indeholdte Kjendsgjæringer. Men Memorandumet er ikke kommet endnu, og Czaren har erklæret Sultanen Krig „i Christendommens og Humanitetens Navn.“

Men paafaldende er det, at Forfølgelserne imod den græsk-unerede og den romersk-katholske Kirke ikke op-høre under denne Krig for „Christendom og Humanitet“. Unionens Tilhængere blive fremdeles tvungne til at besøge de schismatiske Kirker, at lade deres Ægteskaber vie, deres Børn døbe, deres Døde begrave paa schismatisk Maade af de russiske Poper, og de romersk-katholske Præster, som meddele Katholikerne de h. Sacramenter, blive straffede derfor med de haardeste Straffe — Alt i „Christendommens og Humanitetens Navn“.

De romersk-katholske og uneret-katholske vaabenføre Mænd følge ikke desto mindre villigt deres Øvrigheds Befaling og drago i Krig for at bekæmpe Tyrkerne „i Christendommens og Humanitetens Navn“.

Soldater, der stedse staae under deres Foresattes Control og stedse have Døden for Øie, kunne og bør unægteligt forlange at have Præster af deres Confession, som meddele dem de h. Sacramenter og berede dem til en christelig Død. Saaledes er det Skik og Brug i alle civiliserede Lande, i alle christelige Stater; saaledes burde man derfor ogsaa bære sig ad i en Stats Armeer, der fører Krig i „Christendommens og Humanitetens Navn“.

Men Russerne synes at troe, at de ikke behøve at bryde sig om de katholske Soldater, og at de ikke ville tabe deres Ry som Christne, selv naar de vise ethvert Retfærdighedskrav tilbage, og at deres Grusomhed imod Christne meget godt kan forliges med deres Paastand om,

at de føre Krig „i Christendommens og Humanitetens Navn“. De have ikke gjort og gjøre ikke noget for de katholske Soldater. Skulde Nogen maaskee være fristet til at drage det i Tvivl, da læse han følgende Actstykke, som stammer fra en aldeles competent Side, hvis Paa-lidelighed er hævet over enhver Modsigelse:

„Efterat de russiske Hæres Gjennemmarche af rumænsk Gebeet var begyndt og det biskoppelige Ordinariat i Bukarest havde forvissat sig om, at en betydelig Deel af Tropperne hørte til den katholske Kirke, men at de ikke havde en eneste katholsk Præst, som kunde betjene Soldaterne, saa tøvede Biskop Msgr. Paoli ikke et Øieblik med at gjøre de fornødne Skridt, for at sættes istand til at kunne afhjælpe denne Mangel ved en provisorisk Foranstaltning til Gunst for de stakkels aldeles forladte katholske Soldater. Den nidkjære Overhyrde rettede i den Hensigt et Bønsskrift til Kaiser Alexander, som dengang opholdt sig i Plojesti, og bad om en Audients hos Czaren. Men man nedlod sig ikke engang til at besvare hans Skrivelse. Da nu Msgr. Paoli personlig talte med den i Bukarest residerende russiske Generalconsul, Baron Stuart, erklærede denne, at den russiske Overcommando allerede havde „beordret flere Præster til afhjælpe dette Savn, og at disse til sin Tid vilde optræde paa Valpladsen“. Forhandlingen maatte da naturligviis opsættes fra Biskoppens Side, og han besluttede sig til at vente for at see, om der virkelig skulde blive tildeelt den russiske Hær katholske Feltcapellaner. Imidlertid fik en Deel af de katholske Soldater under deres Gjennemmarche Deel i den h. Religions Trøstemidler, og de vedkommende Regimentscommandeurer lagde dem ingen Hindring iveien. Rigtignok kunde kun en ringe Deel af de katholske Tropper drage Nytte af denne sjældne russiske Tolerance; thi ingen af de rumænske Præster fik Lov at slutte sig til den russiske Armee som frivillig Sjælesørger, skjøndt man i tidligere Krige havde ansat katholske Feltgeistlige. Ifølge denne beklagelige Kjendsgjerning ere Tusinder af

katholske Soldater blevne paa Valpladsen uden mindste Trøst af den h. Religion, og Tusinder have raabt til Himlen om Hævn paa Grund af denne uhørte Grusomhed. Endelig skal man dog paa allerhøieste Sted have fattet en Beslutning om at kalde nogle Præster fra det indre Rusland til Sjælesørgere for Soldaterne. Men hidtil har man ikke kunnet faae Oplysning om, hvorvidt der allerede er kommet nogle Feltgeistlige, skjøndt den Mistanke ligger nær, at man med Forsæt udsætter katholske Soldater, resp. polske Regimenter for den allerværste Ild, eftersom Antallet paa deres Døde og Saarede isandhed er gruopvækkende. Det biskoppelige Ordinariat havde allerede for længe siden offentliggjort disse sørgelige Kjendsgjerninger, hvis det ikke stedse havde haabet, ved en hensynsfuld Adfærd at kunne vinde den russiske Overcommando for sig og saaledes naae det forønskede Maal. Dette Haab er ikke gaaet i Opfyldelse. Den allerstørste Forsigtighed og Hensynsfuldhed ligeoverfor den russiske Selvherskers Person have ikke kunnet udrette noget. Men den h. Fader er allerede sat i Kundskab om den russiske Armees Underfundighed og afventer kun den russiske Charge d'affaires' Tilbagekomst for at bringe denne Sag paa Bane. Imidlertid vil det ikke skade Sagen, hvis den gjennem Pressen bliver bragt til almindelig Kundskab, og hvis isærdeleshed den Kjendsgjerning blev fremhævet, at allerede Tusinder af katholske russiske Soldater ere faldne paa Valpladsen uden al Trøst fra den h. Kirkes Side — med den russiske Militærledelses Vidende og Villie!“

Paa den Maade omgaaes en Regering med sine egne christelige Soldater, fsom den sender i Døden, i „Christendommens og Humanitetens Navn!“

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Cardinal Capalti er død Natten fra d. 17. til 18. Octbr. Han var født d. 21. Januar 1811 i Rom; var Abbate Commendatario ad Aquas Salvias, Præfect for Studiecongregationen, Medlem af Congregationen for Ritus og de geistlige Ordener, af Propaganda-Afdelingen, som har Tilsyn med den orientalske Ritus og Disciplinen i de geistlige Ordener. Han er den 120. Cardinal, som er død under Pius IX.' Pontificat, og der er nu atter 8 Cardinalpladser ledige.

Peterswalde (Ermland). Natten fra den 2. til 3. Octbr. har den herværende Sognekirke været Gjenstand for en vederstyggelig Forbrydelse. Den 3. October om Morgenen fandt Læreren Tabernaklet opbrudt og det helligste Sacrament, som blev opbevaret til Trøst for den faderløse Menighed, var forsvundet. Desuden havde man sønderbrudt Crucifixet og borttaget Christi Legeme. To Lysestager fandtes liggende ved Sognepræsteboligen. Andre værdifulde Ting vare derimod ikke borttagne. Det er aabenbart, at Røveren ikke var nogen almindelig Tyv, men en, som bortseet fra Hadet mod Katholikerne, var bleven tilskyndet af et djævelsk Had til Frelserens allerhelligste Person, som han vilde vanære i hans Billede (Crucifixet). Det høihellige Sacrament laae i et Linklæde af 1,20 Rmarks. Værdi, ligesom ogsaa Christusfiguren kun havde ringe Værdi. Her foreligger altsaa et Sacrilegium af den allerværste Slags. Saalcdes staaer det til med det nittende Aarhundredes Dannelselse og Cultur i Culturstaten Preussen!

Bonn. Den berygtede Historiefabrikant og Bismarks intime Ven, forhenværende Professor i Bonn og fortiden Forstander for Rigsarchivet i Berlin, Hr. v. Sybel, havde stiftet en Forening, den saakaldte „Deutscher Verein“, hvis Opgave var den, at udspeide, om nogen Embedsmand ved Tanke, Ord eller Gjærning forsaae sig mod „Culturen“. En af Foreningens betalte Commisvoyageurs ved Navn Dr. Konitzer stod nu for nogen Tid siden for Criminalretten i Bonn, den „Deutsche Vereins“ Sæde. Manden havde truet en katholsk Borgermester med at offentliggjøre Ting om ham, som kunde bringe ham megen Skade, medmindre han betalte to hundrede preussiske Thaler

(533 Kr. 33 Ø.). Borgermesteren indsendte Dr. Konitzers Skrivelse til Statsprocuratoren, som stævnedes Bedrageren, og Domstolen dømte den Skyldige til fire Maaneders Fængsel og til i halvandet Aar at have forbrudt sine borgerlige Æresrettigheder. Men det som gjør Dommen meest interessant, er den Omstændighed, at den ligefrem udtaler: „at ingen nogenlunde agtværdig Mand kunde være Medlem af en Forening, hvis Opgave er at drive Spioneri, hvilket den tyske Forening synes at gjøre“. Hr. v. Sybel har nu i Kammeret i Berlin villet forsvare sig, men ikke undseet sig ved aabent at sige Usandhed, som det fremgaar af de Foreningen vedkommende Actstykker. Til saadanne Folk betroer man i Preussen Millioner Katholikers Skjæbne. Et godt Beviis for den Paastand af de tyske Nationalliberale, til hvilke Hr. v. Sybel hører, — at Alt i Tydskland er i en blomstrende Tilstand!

Constantinopel. Som bekjendt tillod den tyrkiske Regering, tilskyndet af nogle Frafaldne og to fremmede Ambassadeurer, den russiske og den preussiske, at deres trofaste Katholiker og deres Biskopper bleve forfulgte. Flere Biskopper døde i Landflygtighed, og deres Bispestole forbleve ledige. Men efterat Ignatieff er bortreist og Kaiser Alexander offerer hundredetusinder Menneskeliv og Millioner Rubler for at bringe de Christne „Frihed“, og Tyrkerne ikke længere frygte Ruslands Trudslar, er Freden vendt tilbage. Den armenisk-katholske Patriarch Hassun har nu, omgiven af flere Biskopper af forskjellig Ritus, viet fem nye Biskopper d. 23. Septbr. d. A. De fem Bispestole, for hvilke han viede Overhyrder, ere: Nikosia i. p. i., Angora, Marasch, Trapezunt, Siwas og Tokat. De til Høitideligheden indbudte Ambassadeurer overværede enten personligt Høitideligheden eller havde sendt deres Repræsentanter. Kun Tydskland og Italien glimrende ved deres Fraværelse.

Vincentiusforeningen.

For Enhver, som føler Interesse for Ungdommens Opdragelse, vil det vistnok være kjært at høre, hvorledes Indsamlingen til dette gode Forehavende har taget sin Begyndelse d. 8. Octbr., idet der paa denne Dag er bleven indsat den første lille Sum af indsamlede Bidrag i en af Byens Sparekasser, og en anden fulgte efter den 18de s. M. Saaledes er Begyndelsen bleven gjort til en Gjer-ning, som Gud vil velsigne. Undertegnelseslisten er rigtignok endnu kun bleven ombragt blandt forholdsviis faa Medlemmer i vor Menighed, deels af Mangel paa Kjendskab til Alle fra Foreningens Side, deels fordi man ikke veed deres Bopæl. Alle og Enhver, som saaledes maatte være forbigaaede, og som dog ønske at yde et maanedligt Bidrag af 25 Øre, bedes godhedsfuldt at hen-vende sig til Et af Foreningens Medlemmer eller ogsaa til sammes Formand, Hr. Vicar Kerff, hvor de da ville kunne tegne sig.

Sct. Josephssøstrene

anbefale til velgjørende Personers kjærlige Deeltagelse deres lille Bazar, der ligesom de foregaaende Aar finder Sted til Fordeel for fattige og forældreløse Børn, den 26., 27. og 28. November paa Toldbodveien Nr. 14.

De mindste Gjenstande ville blive modtagne med Taknemmelighed.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 25. November. Sidste Søndag efter Pintse. 26. M. Petrus, Biskop og Martyr. 27. Ti. Leonardus af Portu Mauricio, Bekj. 28. O. Sosthenes, Mart. 29. To. Saturninus, Biskop og Mart. 30. F. Andreas, Apostel. 1. Decem-ber. I. Eligius, Biskop.

Søndagen d. 2. December. 1. Søndag i Advent.

Søn- og Søgnedagsgudstjeneste som sædvanligt.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 48 **Søndagen den 2den December.** **1877.**

Indhold: John Henry Newman. Kirkelige Efterretninger: München,
Skotland, Baltimore.

John Henry Newman.

(Fortsat fra Nr. 47.)

Newmans Skrivt „Den hellige Maria“ udkom allerede i samme Aar som Puseys „Eirenicon“; det er nemlig dateret 7. December 1865. *) Denne baade i Henseende til Indhold og Form mærkværdige Bog oplevede i det første Halvaar af 1866 tre store Oplag, og den har i begge Henseender medrette været Gjenstand for almindelig Beundring ikke mindre blandt Protestanter end Katholiker. Det heder saaledes i en protestantisk Bladanmeldelse: „Tusinde Ikkekatholiker anerkjende N. for at være den største Theolog, som England i det sidste Aarhundrede har frembragt, og den blandt alle nulevende Skribenter,

*) „The holy Mary. In a letter to the Rev. E. B. Pusey, Dr. theol. An Answer to his Eirenicon. By Johan Henry Newman, Dr. theol.“ London 1865. Oversat paa Tydsk af Schündelen. Cöln 1866. XXIV. og 179 S. 8vo.

som har godtgjort det største Mesterskab i Behandlingen af det engelske Sprog. Hans Stil er gjennemsigtig klar, i det Hele meget simpel, men præcis og ofte pragtfuld, som Oldtidens Taleres; han har grundigt studeret dens Mesterværker og er fortrolig med Kirkefædrene som Faa“. . . Uagtet den forbausende korte Tid, hvori denne Bog, saavel som alle hans øvrige Skrifter ere tilblevne, roses han tillige for den overordenlige Omhu, hvormed han affiler Alt hvad han skriver. Ingen som læser denne Afhandling med Opmærksomhed, vil nægte den logiske Klarhed og Kraft, der udmærker hans Beviisførelse, saalidt som den classisk-simple, men grundigt gjennemtænkte Anordning af det Stof, han behandler, sin beundrende Anerkjendelse, for ikke at tale om den velvillige, af christelig Kjærlighed og fintfølede Skaansel beaandede Tone, hvori han tiltaler sin gamle Ven og omtaler hans og hans Meningsfællers Standpunkt og Betragtningmaade.

Vi beklage meget, at det begrændsede Rum, der staaer til vor Raadighed, ikke tillader os at meddele udførligere Uddrag, men nøder os i denne Henseende til at indskrænke os til et Par enkelte Punkter, som vi tillægge særlig Betydning, fordi vi troe, at det maa interessere alle Læsere at høre en saa vægtig aandelig Autoritet udtale sig uforbeholdent om det ene, og hævde det andet med en Beviisførelse, som, skjøndt meget gammel, dog tør antages for at være den almindelige Bevidsthed i vor Tid ny og fremmed.*)

Efter i stor Korthed at have omtalt Puseys, ved Be-givenhedernes Magt forældede Mæglingsforslag, hvorved N. indirecte paa en fin og skaansom Maade lader ham føle, at den Tid forlængst er forbi, da der paa Grundlag

*) Hvad vi ovenfor have betegnet som en „uforbeholden Udtalelse“ gjælder de Overdrivelser og Misbrug, der hist og her have indsneget sig i Andagterne til den h. Jomfru; det sidstnævnte Punkt er hans Fremstilling og Begrundelse af Dog-met om den ubesmittede Undfangelse.

af hans Forslag kunde være Tale om en kirkelig Gjenforening af de adskilte Religionssamfund — til hvilken Udtalelse han baner sig Vei ved nogle Bemærkninger om den romerske og anglicanske Kirkes Overensstemmelse i Henseende til Betragtningen af Traditionens Betydning for Anvendelsen af Skrivtbeviset —, gaaer han over til Hovedsagen, i det han tager den Paastand af sin Modstander og alle Protestanter til Udgangspunkt: at den oprindelige Kirke skal være undergaaet en Forandring med Hensyn til væsenlige Dele af den katolske Tro. Som saadanne nævner Pusey „Pavens Ufeilbarhed*) og forskjællige uchristelige Meninger om den høitbenaadede Jomfru“. I Anledning af nogle yderligt-gaaende Udtalelser i den sidstnævnte Retning af enkelte nyere i England yndede og meget læste Skribenter, som P. blandt andre fremhæver til Begrundelse af hin Paastand, indleder Newman sin Indsigelse imod den med de Ord: „Jeg støtter mig paa Fædrene, og jeg er ikke tilsinds at opgive det Mindste af hvad der hører til dette Standpunkt. Det er Fædrene, som have gjort mig til Katholik, og jeg har ikke Lyst til at støde den Stige fra mig, ad hvilken jeg er stegen ind i Kirken. Det er en Stige, som endnu gjør samme Tjeneste for mit Formaal, som for tyve Aar siden. Ihvorvel jeg, som De fremhæver, troer paa et tidsmæssigt Fremskridt i Udviklingen af den apostoliske Sandhed, saa gjør dog denne Udvikling ingenlunde Fædrene overflødige; den oplyser dem blot og fuldstændiggjør dem. Og hvad navnlig Læren om den h. Jomfru angaaer, da ere Fædrene mig nok; det er netop deres Besvarelse af dette Spørgsmaal, som jeg nu har isinde at tage i Betragtning. Jeg gjør tillige dette, fordi De — ligesom jeg selv i tidligere Aar — mener, at det

*) Herom havde Newman udtalt sig udførligt i sidste Afsnit af sit nogle Maaneder tidligere udgivne Skrivt: „Mine religiøse Meninger etc.“, og han har udentvi tvil af denne Grund i nærværende Skrivt ladet dette Punkt uberørt.

er „denne store for den hellige Jomfru byggede Labyrinth, som har været det egenlige Kors for os Alle i den romerske Lærebygning. Derfor siger jeg nu: i dette, som i alle andre Punkter ere Fædrene mig nok. Jeg vil ikke sige mere, end hvad de have sagt, men vil heller ikke sige mindre. Jeg veed, at De villigt aflægger den samme Bekjendelse, og vi kunne derfor bane os Vei til gjensidig Forstaaelse med en klart og aabent opstillet Grundanskuelse, og tør vel derfor haabe paa et overbevisende Endemaal. Hvad denne Efterviisning af Fædrene angaaer, til hvilken jeg har isinde at indskrænke mig, da maa De ikke, hvad Stoffet angaaer, vente nye Belærelser, eller nye Beviissteder, som ikke ogsaa Andre have betjent sig af. Alligevel skriver jeg paany, fordi jeg mener at kunne bidrage Noget til en skarpere Begrændsning og fuldkommen Belysning af den Beviismaade, hvorom jeg taler“.

N. begynder sin Fremstilling med at fremhæve Forskjællen mellem Tro og Andagt. „Jeg indrømmer ubetinget“, siger han, „at Katholikernes Andagt til den h. Jomfru i Aarhundredernes Løb er voxet, men jeg indrømmer ikke, at Troeslæren om hende har faaet nogen Tilvæxt; denne har efter min Overbeviisning altid været den samme. Ved Tro forstaaer jeg, hvad Kirken forpligter os til at holde for sandt, og: hvad vi fra vor Side antage for sandt; Andagt kalder jeg den religiøse Ærefrygt, som vi skyldte Alt, hvad der er Gjenstand for Tro; og: vor Bvidnelse af denne Ærefrygt.“ Han viser ved forskjællige Exempler og Sammenligninger, hvorledes det ligger i Sagens Natur, at Andagten, som den subjective Side af Religionen, er betinget af de forskjællige Tidens Forhold til dens Gjenstand og de forskjællige Personers individuelle Opfattelse af en given Tids religiøse Sædvaner. Den ene Tro har bestandig i Tidens Løb frembragt nye og vexlende Former for Cultus og Andagt; „den jomfruelige Gudsmoder har i den katholske Kirke altid været den samme, men den Andagt, hvormed vi ære hende, har i Medfør af Tid og Sted ytret sig paa forskjællige Maader“.

Efter nogle fra den katholske Gudsdyrkelses hele Anordning hentede og denne Forskjæl stadfæstende Bemærkninger, samt efter en interessant kort Fremstilling af Helgendyrkelsens Udvikling igjennem de henrundne Tider gaaer N. over til Besvarelsen af det Spørgsmaal: „Hvad er Grundtrækket i den kirkelige Oldtids Lære om den hellige Maria ligefra de tidligste Tider? Med andre Ord: Hvorledes træder os af Fædrenes Skrivter det Indtryk imøde, som det første uhildede Blik paa hendes Person og hendes Forhold til Forløsningsværket har gjort? Hvilket er det simpleste og almindeligste Grundrids til det Billede, som fra den første christelige Tid har forplantet sig til os? Vi faae det Svar: Hun er den anden Eva. Lad os engang nærmere betragte, hvad der ligger i denne Betegnelse. Menneskeslægten er vel falden i Adam; men Eva, hvem Adam gav Navn af „de Levendes Moder“ (1 Mos. 3, 20), maa alligevel betragtes som en positiv virksom Aarsag til dens Affald fra Gud; og da Gud fældede Dommen over hende, stillede han en ny Gjerning i Udsigt, i hvilken de tre Kræfter; der havde samvirket til Synden, igjen skulde mødes: Slangen, Kvinden og Manden. Dog — det skulde være en anden Adam og en anden Eva, og den nye Eva skulde være den nye Adams Moder: „Jeg vil sætte Fjendskab mellem dig og Kvinden, mellem din Sæd og hendes Sæd“ (1 Mos. 3, 15). Kvindens Sæd er det menneskevordne Ord; men Kvinden, hvis Sæd eller Søn det er, er hans Moder Maria. Denne Sammenligning — og det er for mig det Afgjørende — forekommer ligefra de tidligste Tider hos Kirkefædrene; og, anerkjender man dette, saa ere vi udaf Evas Stilling og Medvirkning til Syndefaldet istand til at bestemme, hvorledes Maria forholdt sig til Forløsningsværket og har medvirket til dets Fuldbyrkelse. Jeg vil anføre Steder af deres Skrivter og hvergang bemærke, hvor og naar Forfatterne have levet; thi hvad vi lære af dem, er paa den ene Side den Tro, som de modtog af den Slægt, der gik forud for dem,

paa den anden Side den Lære, som blev antaget og anerkjendt af den Slægt, paa hvilken de nedarvede den.“

Han anfører derefter fire med hverandre i det foromtalte Punkt nøie overensstemmende Steder af Justinus Martyr (120—165), af Irenæus (120—200), og Tertullian (160—240). „Den Sidstnævnte indestaaer os for Africa og Rom; Justinus taler for Palæstina; i Irenæus have vi en Repræsentant for Lilleasien og Gallien og høre tillige den h. Evangelist Johannes tale igjennem ham; thi hans Lærer var den h. Polykarpus, som havde levet i personlig Omgang med den h. Johannes og de øvrige Apostle.“*) N. lægger særlig Vægt paa den Omstændighed ved disse tre Kirkefædres Vidnesbyrd, „at de tale om den naadefulde Gudsmoder ikke som et blot legemligt Redskab for vor Frelasers Menneskevordelse, men tale om hende som den, der med Erkjendelse og fri Villie har medvirket til den; thi hendes Tro og Lydighed vare ligesom de Trin, paa hvilke hun hævede sig til Gudsmoderens Værdighed og som skjænkede hende den som en af hende fortjent Løn. Ligesom Evas Mangel paa disse Dyder blev Aarsag til Menneskeslægtens Fald, saaledes har Maria ved sin Troskab Deel i dens Opreisning.“ Pusey havde nemlig et Sted i sit Skrivt ytret, at det, som Fædrene havde fremhævet til Ære for den h. Jomfru, at hun (i fysisk Forstand) var et udvalgt Redskab for Menneskevordelsen og Forløsningen, af Katholikerne regnedes hende personligt til Fortjeneste. N. anfører her tillige nogle med de fornævnte tre Fædres Vidnesbyrd overensstemmende klare Udsagn af den hellige Augustinus, der erklærer hende for at være høiere stillet ved hendes Hellighed, end ved hendes legemlige Slægtskab med Herren.***) De tre Fædre fra det andet Aarhundrede

*) Vi maae paa Grund af disse Citaters Udførlighed indskrænke os til at henvise til selve Kilderne: Just. dial. c. Tryph. 100; Tert. de carne Chr. 17; Iren. adv. Hær. III, 22. 34. V, 19.

***) „Beatior ergo Maria percipiendo fidem Christi, quam concipiendo carnem Christi. De s. virg. I, 3. . . Unde meruisti?

stadfæste saaledes udtrykkeligt den katholske Lære, „at Maria ikke blot har medvirket til vor Forløsning derved, at den Helligaand kom over hendes Legeme, men fornemmelig i Kraft af det, som den Helligaand virkede i hendes Sjæl“. Eva forspildte ved Synden høie Naadegaver; Maria opnaaede ved den guddommelige Naades mangfoldige Frugter en Værdighed, der hæver hende over alle andre Dødelige. Eva banede Veien tif Adams Fald; Maria har banet Vei til vor Opreisning ved Christus“.

N. fremhæver med Hensyn til Justinus og Tertullian den Kjendsgjerning, at denne Lære altsaa inden Aaret 200 efter Chr. havde kirkelig Gyldighed i Østerlandet, i Africa og i Rom, „eftersom Skribenter i Grunden kun maae betragtes som Vidner om deres Samtids aandelige Tilstande og Meninger. Og, spørger man om Kilden, i hvilken denne overensstemmende Lære maa have sit Ophav, hvem Andre kan den da henføres til, end til Herrens egne Apostle, eftersom den h. Johannes døde kun 30 eller 40 Aar før Justins Omvendelse og Tertullians Fødsel? Men enhver Tvivl om dette Punkt opveies tilfulde af den h. Irenæus' Vidnesbyrd paa Grund af hans Discipelforhold til Apostlen Johannes“.

Efter en Bemærkning om, at der i hele den fornicænske Periode (o: før Aar 325) ikke findes Spor af Noget, som afkræfter de tre Fædres Vidnesbyrd, følger en Række Udtalelser af Fædre fra de følgende tre Aarhundreder: den h. Cyrillus af Jerusalem (315—386); den h. Ephræm († 378); Epiphanius (320—400); Hieronymus (331—420); Augustinus (354—430); Petrus Chrysologus (400—450); Fulgentius af Ruspe (468—533). I alle disse af Forf. meddeelte Citater udføres i forskjelligt nuancerede Vendinger Sammenstillingen af

Virgo es, sancta es, votum vovisti. Serm. 291, 6. Christum prius mente quam ventre concipiens. S. 225, 4. Virginem matrem . . . pia fide sanctum germen in se fieri promerentem. De peccato. II, 38.

Eva og Maria, og de betone Alle det ovenfor omtalte Punkt, at, ligesom Eva paadrog sig personlig Skyld og Ansvar for Syndefaldet og ikke handlede som et villieløst Redskab, saaledes har Maria erhvervet sig personlig Fortjeneste af Menneskeslægtens Forløsning og Opreisning („Eva Aarsag til Døden; Maria Aarsag til Livet“, „de Levendes Moder“, fordi „hun har født Ham, som er Verdens Liv“). Den h. Hieronymus fremhæver Marias jomfruelige Renhed som Perlen i den guddommelige Moderværdigheds Krone, og betegner denne som „en Løn“ for hendes Offervillighed, og Petrus Chrysologus skildrer i veltalende Ord „Virkningen af Marias Forbøn som den Naade, hvormed den evige Guds menneskevordne Søn har lønnet hende til Tak for Herberget i hendes Skjød, for Hvilen i hendes Legemes Vugge“. Vi bemærke endnu, at Sammenstillingen af Eva og Maria hos de førstnævnte Fædre løber parallel med den sammenlignende Modsætning mellem Adam og Christus i Rom. 5, 15—19 og 1 Cor. 15, 21. 22. og 45—49. i Henseende til Frelsens og Naadens Overvægt over Syndens fordærlige Virkninger; og vi knytte sluttelig hertil den træffende Bemærkning af den h. Augustinus, at det var Guds Villie, „at Djævelen skulde beseires baade af Manden og Kvinden, fordi han havde bragt Fordærvelse over dem begge; thi hans (Djævelens) Straf vilde ikke svare til Skylden, naar vel begge Naturer i os bleve forløste, men vi ikke bleve det ved begge Naturer (Mandens og Kvindens).

„Disse ere de Grundtræk“, fortsætter N., „som Kirkefædrene have overleveret os af den hellige Marias Billede, som den anden Eva, de Levendes Moder. Jeg har henviist til ti Vidner, og jeg kunde lade endnu flere tale, dersom det var nødvendigt. Med Undtagelse af de to sidste tale de alle jevnt og alvorligt og uden oratorisk Pomp. Jeg tilstaaer, at hine To tale i en anden Tone; men man vil erindre, at det er Prædikener, hvoraf jeg har givet Uddrag; og jeg indseer ikke, at det simple Grundrids

i nogen Henseende har lidt ved Farvesmykket. Man pleier jo dog altid ved en stor Sag at betjene sig af store Ord; og hine Fædre saavel som de Andre, jeg endnu kunde anføre, vilde derfor ikke have priist den h. Jomfru i saa høie Toner, som de aldrig pleiede at istemme ligeoverfor et Menneske, dersom de ikke havde været overbeviste om, at intet Menneske i den Grad som Maria har Krav paa vor Kjærlighed og Ærefrygt.“

Af de ovenfor omtalte Vidnesbyrd fra den christelige Oldtid uddrager Forf. to Følgeslutninger, der ere Grundlaget for hans Afhandlings eller Brevs efterfølgende to Hovedafsnit, af hvilke det første handler om den Høitbenaadedes Hellighed, det andet om hendes ophøiede Værdighed.

Altsaa først om hendes Hellighed. „Fædrene tillægge, som vi have seet, Maria det samme medvirkende Forhold til Førløsningen, som Eva indtog med Hensyn til Syndefaldet. Jeg spørger da først: Med hvilke Kræfter var Eva udrustet for at kunne bestaae i Fristelsen? Uden rige Naadegaver kunne vi ikke, endskjøndt hun var uden Synd og Skyld, tænke os hende stærk nok til at holde Stand mod Fristerens Tillokkelser. Og denne Naaderustning var hende skjænket: en himmelsk Medgibt, ved hvis Forening med den Natur, som hun havde fra Adam, hun blev hævet høit over denne Natur, ligesom ogsaa Adam før hende fandt sig udstyret med denne Medgibt, og det — som man almindelig antager — fra hans Tilværelses første Øieblik. Dette er baade anglicansk og katholsk Lære. Saaledes lærer Biskop Bull*), der har skrevet en Afhandling om dette Punkt, hvori han siger, at han ikke nærer nogen Tvivl om den af katholske Theologer forfægtede Lære, at Adam, i det Øieblik, da Gud indaandede Sjælen i hans jordiske Legeme, af Skaberen blev

*) En lærd Theolog i det 17. Aarhundrede. Han, ligesom Land og Buttler (ligeledes anglicanske Biskopper fra dette Aarhundrede), vilde, ligesaa lidt som Pusey, gjælde for Protestanter.

deelagtiggjort i den himmelske Naades guddommelige Liv; og han anfører Vidnesbyrd af de gamle Kirkelærere for, „at vore første Forældre, saalænge de befandt sig i Uskyldighedens Tilstand, vare udstyrede med noget Høiere end det, som Naturen i og for sig er; med andre Ord — at de vare udrustede med et saadant Maal af den Helligaands guddommelige Livskraft, at de kunde opnaae en overnaturlig Salighed.“

„Antage vi nu dette for afgjort — jeg veed jo, at De*) og alle Deres Meningsfæller i dette Punkt ere enige med os — saa spørger jeg videre: Var Maria ikke ligesaa rigt udstyret med Naadegaver som Eva? Skulde det være en i nogensomhelst Maade uberettiget Slutning, naar jeg erklærer hende, der var bestemt til at medvirke til Verdens Forløsning, for i det mindste ikke at være udrustet med ringere Evner og Magt fra det Høie, end hende, som, da hun blev given sin Mand til Medhjælperinde, kun viste sig virksom ved, i Forening med ham at bringe Fordærvelse over Verden? Blev Eva hævet over den menneskelige Natur ved den med denne Natur forenede aandelig-sædelige Begavelse, som vi kalde Naade: skulde det da være for meget sagt, naar vi tilkjende Maria en større Naade? Seet i dette Lys faaer Englens Hilsen: „fuld af Naade!“ først sin sande Betydning. Man vil nemlig utvivlsomt erkjende denne Oversættelse af det bekjendte Ord i Grundtexten (Luc. 1, 28) for at være den rigtige, saasomt man har frigjort sig for den gængse protestantiske Anskuelse, at Naaden er en blot udenfra kommende Billigelse eller en „Gunstbeviisning“ i dette Ords sædvanlige Betydning, medens den efter Fædrenes Lære indvortesfra gennemtrænger vort Væsen, og maa tænkes som en ud over Naturen gaaende Forædling af Sjælen. Naar nu Eva fra sit Livs første Øieblik fandt sig i Besiddelse af denne overnaturlige indre Medgibt, skulde det da være muligt, at nægte, at Maria

*) Man erindre, at denne Afhandling har Form af et Brev.

i sin personlige Tilværelses første Øieblikko er bleven benaadet med den samme høiere Begavelse? Jeg veed ikke, hvad der skulde kunne indvendes mod denne Følgeslutning. Men hermed have vi kort og klart hele Læren om den ubesmittede Undfangelse. Jeg siger: Læren om den ubesmittede Undfangelse er efter sit Væsen dette — ikke mere og ikke mindre end dette; thi Spørgsmaalet om Naadens forskjellige Trin kommer her ikke i Betragtning. Saaledes er i Virkeligheden denne Lære efter min Mening indeholdt i det, som Kirkefædrene lære om Maria som den anden Eva.

„Det forekommer mig høist besynderligt, at saa mange lærde og fromme Mænd forarges over denne Lære, og jeg kan ikke forklare mig dette anderledes, end ved at antage, at de ikke have det rette Begreb om, hvad vi forstaae ved ubesmittet Undfangelse; og Deres Bog — tør jeg sige det? — er mig et Beviis paa, at min Formodning er rigtig. Det er mig en stor Trøst at have et saadant Beviis, og dermed Grund til at troe, at de, paa hvem jeg nærmest tænker, i visse Maader befinde sig i samme Stilling som flere store Hellige i tidligere Tider, der siges at have havt Betæneligheder med Hensyn til dette Punkt; thi de vilde ikke have følt disse Skrupler, saafremt Nogen dengang havde kunnet bibringe dem en klar Forestilling om den Betydning, vor Tid forbinder med Ordet „Undfangelse“. Jeg indseer ikke, hvorledes Nogen, som med Bull holder fast ved den katholske Lære om vore første Forældres overnaturlige Naadestand, kan have nogen antagelig Grund til at tage Anstød af vor Lære om den hellige Jomfru. Den siger nemlig Intet om hendes Forældre; den har kun med hendes Person at gjøre; og med Hensyn til denne forsikrer den os blot, at hun fra hendes Tilværelses første Øieblik, tilligemed den fra hendes Forfædre nedarvede, det vil sige: med hendes egen — menneskelige — Natur har besiddet en hende særlig forundt høiere Naadefylde. Antage vi, at Eva havde holdt Stand i Fristelsen, og ikke havde tabt sin

oprindelige Naadestand, og antage vi, at hun da havde født Børn, da vilde disse Børn ved deres Livs første Begyndelse have indtaget den samme ophøiede Stilling, hvori deres Moder stedse havde befundet sig. Med andre Ord: ligesom Eva, efter at være tagen af Adams Side, blev, saa at sige, beklædt med et Naadegevandt, saaledes vilde ogsaa hendes Børn af hende have modtaget hvad der maatte kaldes en ubesmittet Undfangelse; de vilde da være blevne undfangede i Naade, ligesom de nu blive undfangede i Synd. Hvad Vanskelighed er der da ved denne Lære? Hvad er her unaturligt? Man kalde blot Maria en Datter af den endnu ikke faldne Eva. De er jo enig med os i at troe, at den hellige Døber Johannes blev udrustet med en overnaturlig Naade tre Maaneder før hans Fødsel, da den Høitbenaadede traadte ind i hans Moders Huus. Han var altsaa ikke ubesmittet undfangen, eftersom han levede, før Naaden kom over ham. Men dette er ogsaa den eneste Forskjæl i dette Punkt mellem ham og vor kjære Frue, at Naaden kom over hende, ikke først tre Maaneder før hendes Fødsel, men i hendes Tilværelses første Øieblik, ganske saaledes, som Tilfældet var med Eva“.

(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

München. Det heder i en Skrivelse fra denne Stad: „Ærkebiskoppen af München, Gregor v. Schörr, er bukket under for sine Lidelser den 24. Octbr. Man abnede en Time før hans Hedengang endnu ikke, at han saa snart skulde naae sit Endeligt. Han blev forskaanet for Dødskampen og gik slumrende over i Evigheden. Han opnaaede en Alder af 74 Aar og fire Maaneder, usvækket paa Legeme og Sjæl. Han har været sit Dioceses Overhyrde i 21 Aar og 3 Maaneder og var et Forbillede paa

fremragende Dyder. Under de hans Dioces ved et national-liberalt Ministerium af Bismarcks Naade paaførte Trængsler har han stedse, sin Overhyrdepligt tro, handlet efter den Grundsætning: Confortare et viriliter age o: Vær stærk og handl mandigt. Det faldt i hans Lod at lide længevarende og bitre Gjenvordigheder for Jesu Christi Ære og Hans hellige Kirkes Sag. Gud lønne ham derfor! Hele det katholske Tydskland og hele den katholske Verden tager i vore Dage mere end ellers Deel i sine Biskoppers Skjæbne. Gid man allevegne mindes vor elskede og ærede Overhyrde i Bønnen for Herrens Altere! Ingen af os vil i Fremtiden træde hen til denne Biskops Grav uden at sige, at Domkirken i München nu opbevarer to Troeshekjenderes Aske, den hellige Benno's og Ærkebiskop Gregors. R. i. P.“

Skotland. Det vil udentvivl interessere vore Læsere at høre, hvad det Berlinske Blad „National-Zeitung“ i sin Ærgrelse skriver om Skotland: „Skotland ansaaes hidindtil for den presbyterianske Kirkes Fæstning i Storbritannien. Ingen Steder i de forenede Kongeriger holdt man saa strengt fast ved Reformationens Overleveringer, og det syntes at være utænkeligt, at den romerske Kirke nogensinde skulde kunne fæste Fod blandt Skotlænderne. Alligevel har den jesuitiske Propaganda udstrakt sine Følere til dette Land, og efter langvarigt Arbejde af de katholske Missioner kan den romerske Curie begynde sit Værk og offentlig forkynde Gjenoprettelsen af den katholske Kirke i Skotland. Den vedkommende Bulle skal udgaae før Aarets Udgang. Først bliver det gamle Ærkebispedømme St. Andrews gjenoprettet med Saffraganbispedømmerne Glasgow, Lismore eller Fort William, Aberdeen og Moray. Aldrig vilde Vatikanet have havt den Tilfredsstillelse at kunne gjenoprette det siden 1568 styrtede Hierarichi, naar England ikke i de sidste 25 Aar havde jevnet Veien for det, og det paa en overraskende Maade. Der har i Løbet af de sidste fem og tyve Aar Forkjærligheden for de romerske Cæremonier i den christelige Gudstjeneste i den Grad taget Overhaand blandt de dannede og velstaaende Classer, at ikke blot Omvendelserne til den romerske Kirke Aar for Aar stedse mere tiltage, men at ogsaa et ikke ringe Antal af den anglicanske Kirkes Præster aabent beskæftige sig med Planer om at gjenindføre de ved Reformationen banlyste Former af Pavekirken i Statskirken. De nøies ikke blot ikke med Gjenindførelsen af de rige præstelige Dragter, saaledes som Rom foreskriver dem, men de fordriste sig

endog til at paalægge deres Troende det hemmelige Skriftemaal. Tallet paa de hemmelige Katholiker tiltager i England paa en betænkkelig Maade. Flere engelske Geistlige ere i den sidste Tid gaaede over til den romerske Kirke. Den katholske Adel opbringer store Summer for at sikre Hierarchiet en talrig Eftervæxt. Saaledes har man stiftet et Fond til Uddannelsen af 400 unge Mænd til romerske Præster. Biskoppen af Shrewsbury kunde i September meddele nitten unge Mænd Præstevielsen; hidtil har ingen engelsk Prælat viet saa stort et Antal. Denne den vaticanske Kirkes Udbredelse fremkalder stor Frygt hos alle frisindede engelske Politikere; men der gives kun Faa, som ere paa det Rene med, hvorledes man kan imødegaae den romerske Propagandas voxende Indflydelse.“ Nationalzt. er et Jødeblad, og dets Redacteurer ere derfor enige med deres Religionsfæller paa Christi Tid, der tilraabte Phariseerne: „See I ikke, at I ikke kunne udrette noget imod ham?“ Derfor den store Harm! De engelske Politikere ere, paa faa Undtagelser nær, ikke saa forskruede som Nationalzeitungs Politikere, og derfor er det en Feiltagelse, naar Bladet mener, at de ikke ere paa det Rene med, hvad de skulle gjøre imod Katholikerne. De have en tydelig Fornemmelse af, at den katholske Kirke er et Værk af Gud og hans Eenbaarne, og at de gjøre klogere i ikke at gjøre noget, end at udsætte sig for alle Ikkefanatikeres Latter ved at gjøre ørkesløse Forsøg imod den Allerhøieste.

Baltimore. Den 3. October døde i Newark Americas, Primas John Roosevelt Bayley, Ærkebiskop af Baltimore. Den Afdøde, født den 23. August 1814 i New-York, nedstammede fra en anseet Familie. Hans Bedstefader, Dr. med. Bayley, var en berømt Læge og senere Professor ved flere Universiteter. Hele Familien var protestantisk og hørte til Episcopal-Secten. Den unge John Bayley indviede sig til Prædicantstanden og besøgte derfor Episcopal-Collegiet i Hartford. Efter sin „Ordination“ til Minister (Prædicant) blev han først Sognepræst for Harlem og siden for Hagerstown i Maryland. Her var det, at han ved Guds Naade og alvorlige Studier kom til Erkjendelse af den katholske Religions Sandhed. Han forlod sit Embede under sin Menigheds Taarer, som holdt meget af ham, blev Katholik og gik til Paris for der hos Sulpicianerne at studere Theologi. I Marts 1842 blev han viet til Præst af den berømte Ærkebiskop Hughes af New-York. Ikke længe derefter blev han Secretair

og senere Kantsler for Ærke-dioceset. I Aaret 1853 blev han paa Anbefaling af Ærkebiskop Hughes udnævnt til det ny oprettede Bispesæde i Newark og viet til Biskop af Biskop, senere Cardinal, Cajetan Bedion. Han var omtrent tyve Aar Biskop for dette Dioces og vidste at gjøre det til et af de meest blomstrende i hele Unionen. Han grundlagde talrige Kirker og Klostre, Seminarier og Sygehuse, og ved Omgang med fremragende Protestanter bevirkede han, at den katholske Kirke nød stor Anseelse. Efter Ærkebiskop Spalding af Baltimores Død 1872 blev han kaldet til dette Dioces og 3 Maaneder senere indført af Ærkebiskop Wood. Han bemærkede i sin sidste Prædiken i New-York, at han var et næsten for gammelt Træ til at kunne omplantes. Siden den Tid var han stadig syg og derfor fik han Biskop Gibbons af Richmond til Goadjutor. I forrige Vinter reiste han til Rom og derfra til Vichy i Frankrig for at gjenoprette sit Helbred. Men han kom syg tilbage allerede i Sommer og døde i det biskoppelige Palais i New-York af en langvarig og smertelig Sygdom, som han bar med stor Taalmodighed. Hans Lig blev den 5. Octbr. bragt til Baltimore for der at bisættes i Kathedralen.

Maria-Congregationen

høitideligholder sin Titularfest i Sct. Ansgars Kirke paa den ubesmittede Undfangelses Festdag, Søndagen d. 9. Decbr. Kl. 8 Fælledscommunion; Kl. 6 om Eftermiddagen høitidelig Gudstjeneste med Prædiken; Cæremonierne efter Congregationsbogen. Høitideligheden slutter med Te Deum og den sacramentale Velsignelse. Gudstjenesten er offentlig. Alle Troende indbydes dertil. Congregationsbogen faaes hos Hr. Pastor Freund i Præsteboligen ved Sct. Ansgarskirken og hos Congregationens Præsæs, Hr. Pastor Tenten, Evaldsgade 5.

Prisen er: 1 Kr. 50 Ø. for et bundet og 1 Kr. 15 Ø. for et uindbundet Exemplar.

Elisabethforeningen

afholdere et ekstraordinært Møde Søndagen d. 9. December, Kl. 11½. Da der i dette Møde skal foretages Valg af en ny Bestyrelse, indbydes Medlemmerne til at indfinde sig præcis Kl. 11½, og saa talrigt som muligt.

Paa Bestyrelsens Vegne
C. Freund.

Fra Christiania har jeg modtaget:

Festgave for Folket

i Anledning af Pave Pius IX.' femti Aars Biskops-Jubilæum den 3. Juni 1877. Udgiven af Clemens Hagemann. Pris: 1 Kr.

G. E. C. Gad.
Vimmelskaftet 32.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 2. December. 1. Søndag i Advent. 3. M. Frants Xaver, Bekj. 4. Ti. Barbara, Jomfru og Martyr. 5. O. (Fastedag) Petrus Chrysologus; Kl. 8¼ Messe for Ansgariusforeningen. 6. To. Nicolaus, Biskop. 7. F. (Fastedag) Ambrosius, Biskop og Kirkelærer. Kl. 8¼ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte. Kl. 7½ Aften Broderskabsandagt. 8. L. Marias ubesmittede Undfangelse (feires offentlig paa førstkommande Søndag).

NB. Alle Onsdage og Fredage i Advent ere befalede Fastedage.

Søndagen den 9. December. 2. Søndag i Advent. Marias ubesmittede Undfangelse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efter m. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

- „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedagsgudstjeneste som sædvanligt.

*) Ligesom i Sct. Knuds Kapellet og Hospitalet vil for Fremtiden ogsaa i Sct. Ansgarii Kirke Prædikenen blive holdt under Høimessen, nemlig efter Afsyngelsen af Evangeliet (c: omtrent Kl. 10¼—10¾), hvilket fuldkomnere svarer til Liturgiens Aand og deuden ogsaa, som vi erfare, vil lette en Deel Troende Opfyldelsen af deres religiøse Pligter.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 3^r
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 49 Søndagen den 9de December. 1877.

Indhold: John Henry Newman. Kirkelige Efterretninger: Rom,
Baiern, Chicago.

John Henry Newman.

(Fortsat fra Nr. 48.)

„Men — vil man maaskee her spørge — „hvorledes giver dette os Ret til at paastaae, at hun er undfanget uden Arvesynd?“ Dersom Anglicanerne forbandt det samme Begreb som vi med Ordet Arvesynd, saa vilde de ikke gjøre dette Spørgsmaal. Vor Lære om Arvesynden er nemlig ikke den samme som den protestantiske Lære. Efter vore Begreber kan „Arvesynden“ ikke kaldes „Synd“ i dette Ords sædvanlige Betydning; Ordet betegner efter vor Opfattelse blot Tilregnelsen af Adams Synd, eller den Tilstand, i hvilken Adams Synd har bragt hans Efterkommere; Protestanterne betragte derimod Arvesynden som en virkelig eller personlig Synd. Vi ansee den med Fædrene for noget Negativt, Protestanterne derimod for noget Positivt. Protestanterne mene, at den er en Sygdom, en Forvandling af den menneskelige Natur, en Sjælens aandelige Kræfter ligesom opløsende og forstyrrende Gift, der forplantes eller nedarves fra Fader til

Søn paa samme Maade som en slet legemlig Constitution. Som Følge af denne Betragtningmaade troe de, at vi tillægge den hellige Maria en fra vor forskjellig Natur, forskjellig fra hendes Forældres Natur og fra Adams Natur efter Syndefaldet. Vi paastaae imidlertid Intet af denne Art; vi mene, at Maria, ligesom vi Alle, hjemfaldt til Døden i Adam, at hun med hele Menneskeheden var indbefattet i den Dom, der blev udtalt over Adam, at hun, ligesom vi, maatte have deelt Ansvar og Skylden med ham, hvis Skylden ikke allerede forud var bleven hende eftergivet i Kraft af Hans Fyldestgjørelse, som paa Korsct skulde forløse hende og os Alle. Paa Grund af Hans Forløsning blev Dommen ikke fuldbyrdet paa hende, bortset selvfølgelig fra den naturlige Død; thi hun døde, da hendes Tid var omme, ligesom alle vi andre. Alt dette lære vi, men nægte desuagtet, at hun har været besmittet med Arvesynden; thi ved Arvesynd forstaae vi, som sagt, noget Negativt, nemlig blot Unddragelsen af den overnaturlige ufortjente Naade, i hvis Besiddelse Adam og Eva ved Skabelsen eller strax efter Skabelsen befandt sig, idet deres Natur ved Faldet ligesom blev afført denne overnaturlige Naadeklædning, og de selv dømte til at bære Følgerne af, at de ved deres egen Skyld havde mistet den. Fortjene kunde Maria, ligesaa lidt som de eller noget andet Menneske, Gjenoprettelsen af denne Naadestand; den blev hende tilbagegivet ved Guds frie Naade i samme Øieblik, som hun begyndte at leve, saaledes at hun i Virkeligheden ikke blev et Bytte for den nedarvede Forbandelse, som bestaaer i Tabet af denne Tilstand. Og dette Fortrin havde hun, og hun alene, for at hun kunde blive værdig til at vorde hendes egen og vor Frelasers Moder, for at hun efter hendes hele aandelige Væsen kunde blive skikket dertil. I Kraft af denne første Naade skulde hun voxe i Naaden, indtil hun, da Englen kom, og med ham hendes Herre og Frelser, kunde kaldes „fuld af Naade“ og være forberedet — saa-

vidt overhovedet en Skabning formaaede at være det — til at undfange sin egen Skaber i sit Skjød.

„Jeg har saaledes udledet Læren om den ubesmittede Undfangelse som en Følgeslutning, der umiddelbart fremgaar af den ældgamle Lære om Maria som den anden Eva. Denne Slutning forekommer mig tvingende; og naar den ikke altid har haft almindelig Gyldighed som saadan, saa havde dette sin Grund i, at ogsaa mange Katholiker ikke havde nogen klar Forstaaelse af, hvad Udtrykket „ubesmittet Undfangelse“ egenlig betyder. De meente, at det vilde sige det samme som, at den h. Jomfru ikke var død i Adam, at hun ikke var hjemfalden til den Straf, der fulgte paa Synden, at hun altsaa ikke var forløst, eller at hun var undfanget paa en Maade, der ikke lader sig forlige med det bekjendte Vers i „Miserere“ (Ps. 50, 7). Dersom i en tidligere Tid tilfredsstillende Drøftelser havde gjort det indlysende, at denne Lære ikke udsiger Andet, end at den almindelige Dom over Menneskeslægten ikke factisk eller virkelig er kommen til Udførelse over Maria, i Kraft af den hende fra hendes Tilværelses første Øieblik iboende guddommelige Naade (og dette er Alt hvad Decretet af 1854 har fastsat), saa kan jeg ikke tænke mig, hvorledes denne Lære nogensinde havde kunnet finde Modsigelse; thi en uvilkaarlig Retsfølelse har altid gjort de Christne nidkjære for den h. Jomfrues Ære; de have stedse været enige om at undtage hende, naar der var Tale om Synd. Jeg behøver herom blot at bringe den h. Augustinus' Ord i Erindring: „Alle have syndet, med Undtagelse af den h. Jomfru Maria, om hvem der af Hensyn til hendes Søns, vor guddommelige Frelses, Ære aldrig maa være Tale, naar der handles om Synder.“ Hvad der end, udvortes seet, kan have foranlediget den h. Augustinus til at udtale disse Ord, saa vidne de tilvisse om en Aand og en Betragtningmaade, som lægger os den Tanke nær, at den h. Maria, afseet fra hendes Forhold til hendes Forældre og Forfædre, for hendes egen Person har været ganske

fri for enhver Slags Synd. Vel have ansette Kirkelærere i det fjerde Aarhundrede*) været af den Mening, at hun ved een eller to Leiligheder skulde have gjort sig skyldig i en mindre Forseelse eller tilgivelig Synd, eller i alt Fald viist Svaghed. Dette er den eneste Indvending, som er kommen til min Kundskab; og, da jeg ikke er tilbuds at glide let hen over den, agter jeg paa Foden af denne min Skrivelse at tage den nærmere i Betragtning“.

*) Den h. Basilius, den h. Cyrillus og den h. Chrysostomus. Forf. har i et Anhang behandlet dette Punkt med en i Forhold til dette Skrivts Størrelse stor Udførlighed. Hans Forklaring af denne Uoverensstemmelse med hele den øvrige christelige Oldtids Betragtning vidner om en saa grundig Indtrængen i den Tids og de Mænds eiendommelige Forhold og aandelige Retning, fra hvem den omtalte Mening hidrører, at enhver tænkende Læser maa indrømme, at han med en fuldstændigt overbevisende Klarhed har godtgjort, at de paagjældende Ytringer i Anledning af visse Skrivsteder (navnlig Luc. 2, 35. Matth. 12, 46—50 med de tilsvarende Marc. 3, 31—35 og Luc. 8, 19—21; samt Luc. 11, 27. 28 og Joh. 2, 4) ere uden al traditionel og dogmatisk Betydning. De fremtræde kun som reent subjective Meninger uden mindste Hensyn til tidligere Fædres Udtalelser. De to førstnævnte af hine tre Fædre begrundede deres Mening paa Simeons Spaadom, og forstaae ved „Sværdet“, der skulde gennemtrænge Marins Hjerte, ikke blot en overvættets stor Smerte, men den h. Basilius taler endog om en Tvivl, som var en Virkning af Forargelse, og synes dermed at tillægge Maria en, om end nok saa ringe og undskyldelig personlig Synd, medens den h. Cyrillus blot taler om den kvindelige Naturs Svaghed under en svær Prøvelse og Fristelse. Begge slutte, at, naar alle Apostlene (Marc. 14, 27) skulde forarges, maatte det Samme vel ogsaa gjælde om Maria. Men ligesom disse to Fædres Ytringer ikke udgive sig for andet end deres personlige Mening som Fortolkere af de paagjældende Skrivsteder, saaledes er det i en Prædiken, at den h. Chrysostomus af de andre ovenfor anførte Steder udleder, at Maria ved de der omtalte Leiligheder har følt sig fristet af en Slags moderlig Stolthed til at gjøre sin Myndighed eller Indflydelse paa sin guddommelige Søn gjældende, og derfor bliver tilretteviist af Herren (Joh. 2, 4), der ligeledes hos de andre Evangelister fremhæver det aandelige Slægtskab med sig som det afgjørende for Evigheden.

Vi maae her indskrænke os til, efter det ovenfor omtalte Anhang at bemærke, at den af de hh. Kirkelærere Basilius og Cyrillus paa Simeons Spaadom — hvilken den Sidstnævnte dog væsenlig opfatter som en Forudsigelse om stor Bedrøvelse og Lidelse — grundede, fra de tidligere Fædres afvigende Mening stammer fra Origenes (3. Aarh.), der medrette altid har været dadlet for den Vilkaarlighed, hvormed han, med Tilsidesættelse af den traditionelle Autoritet, lægger utilbørlig stor Vægt paa videnskabelige Forskninger og Fornuftbeviser. Han gjør nemlig den Sætning gjældende, at, da det er en afgjort Sag, at Maria i Lighed med alle andre Mennesker maa være forløst af Christus, saa maa hun ogsaa paa en eller anden Maade have syndet. „Kunne vi tænke os“, siger han, „at Apostlene have taget Forargelse, og ikke ogsaa Herrens Moder? Forargedes hun ikke over sin guddommelige Søns Lidelser, saa døde Jesus ikke for hendes Synder. Naar Alle have syndet og behøve Retfærdiggjørelse og Forløsning af Guds Naade, saa maa sikkerlig ogsaa Maria have forarget sig.“ Det var denuc Betragtning, der, som ovenfor antydet, hele Middelalderen igjennem var til Hinder for den almindelige Anerkjendelse af Læren om Marias ubesmittede Undfangelse, fordi den gjorde Begrebet derom aldeles uforstaaeligt for alle dem, som ad Tænkningsens Vei søgte at forlige det med deres øvrige christelige Erkjendelse, og ikke fandt tilstrækkelig Fyldestgjørelse for deres Trang til Klarhed over dette Punkt i Troens umiddelbare eller instinctive Forvisning om, at den menneskevordne evige Gud umulig kunde forene sit guddommelige Væsen med den af Synden besmittede Menneskenatur. Selv store Hellige og dybsindige Tænkere kunde ikke overvinde Betænelighederne ved en kirkelig Afgjørelse af dette Spørgsmaal, og Tridentinerconciliet indskrænkede sig derfor under Forhandlingen af Læren om Arvesynden til blot at erindre om den h. Augustinus' ovenfor anførte Ord.

Medens vi af Hensyn til de Grændser, indenfor hvilke vi maae holde denne biographiske Skitse, nødes til, foruden meget Andet, at tilbageholde Newmans interessante Bemærkninger om den h. Chryso st omus' Eiendommelighed som Prædicant og Skrivtfortolker, undlade vi derimod ikke at slutte vore Meddelelser om dette Punkt med hans Fortolkning af de Skrivtsteder, hvori den sidstomtalte Kirkelærer har meent at finde en Støtte for sin afvigende Mening.

„Da vor Frelser indtraadte i sit Læreembede, og saalænge han drog omkring og lærte, hørte det væsenlig med til hans Selvopoffrelse, at han løste sig fra alle jordiske Baand*), for i sit Liv at give en fuldkommen Fremstilling af, hvad der i det gamle Testament forbilledligt var forkyndt om den høieste Lærer og Præst; dernæst for at give de Præster, som Han vilde sende, et Exempel paa, hvad han ogsaa fordrede af dem; endelig og især, for i Gjærningen at stille den dybe Sandhed i dens rette Lys, som er udtalt i Prophetens Ord: „Jeg, Jeg er Herren, og der er ingen Frelser foruden mig“ (Is. 43, 11). Hans Præster skulde, ligesom Han, være Præster som Melchisedech var det, han, som var „uden Fader og uden Moder“ (Hebr. 7, 3); thi „en Guds Stridsmand indvikler sig ikke i verdslige Handler“ (2 Tim. 2, 4), og „den som lægger Haanden paa Ploven og seer tilbage, er ikke skikket til Guds Rige“ (Luc. 9, 62). Levis Sønner, der vare Herrens Forbilleder i den gamle Pagt, roses for den Iver for Guds Ære, hvormed de droge Sværdet mod deres egne Brødre og Stamfrænder, som havde hengivet sig til Afgudsdyrkelse. De sagde til Fader og Moder: „jeg kjender eder ikke, til deres Brødre: jeg kjender eder ikke, ja de kjendte ikke engang deres egne Børn“ (5 Mos. 33, 9). Til denne Adskillelse selv fra sin Moder hentyder Herren allerede som tolvaarigt Barn i de Ord: „Hvorfor have I søgt mig? Vidste I ikke, at Jeg bør være i det, som er Min Faders“ (Luc. 2, 49).

*) S. de ovenfor S. 772. Anm. anførte Steder i Marc. 3. Luc. 8 og 11.

„Men denne Adskillelse fra Hende, med hvem han i mere end 30 Aar havde levet under eet Tag, skulde ikke vare ud over Tiden for hans offentlige Læreembede. Hun synes overrasket, da hun førstegang hører tale om dens Nødvendighed; thi den h. Evangelist siger, da de gjenfandt hverandre i Templet: „De forstode ikke de Ord, som han taledes til dem“ (Luc. 2, 50). Ja, endog ved Brylluppet i Galilæa synes hun endnu ikke ganske at have forstaaet dette. Derfor udtaler han det her med større Eftertryk, medens han dog tillige giver at forstaae, at de ikke i lang Tid skulde være skilte fra hverandre. „Kvinde“, siger han, „hvad har Jeg med Dig at gjøre? Min Time er endnu ikke kommen“ — nemlig den Seirens og Herlighedens Time, da hans Moder skulde indtage den for hende bestemte Plads i hans Rige. Idet han talte om en Time, som endnu ikke var kommen, vilde han altsaa antyde, at den Tid ikke skulde udeblive, da han „vilde have med hende at gjøre“ — den Tid, da hun skulde bede ham om Undergjæringer og opnaae Undergjæringer af ham. „Denne Time“, siger den h. Augustinus, „kom, da Herren paa Korset udtalte sit „Consummatum est“ — det er fuldbragt —, og efter et aarelaugt, udvortes seet, fremmed Forhold til hende, paany erkjendte hende for sin Moder og anbefalede hende til den Discipel, som han elskede. Idet han saaledes stærkt betoner Begyndelsen og Enden paa den usædvanlige Tid, i hvilken det ikke skulde være hende tilladt at gjøre nogen Indflydelse paa ham gjældende, giver han ved Modsætningen desto klarere tilkjende, at hendes Forening med Ham og mægtige Indflydelse paa ham for Eftertiden skulde være det Sædvanlige. Det synes, som om Herren dermed til sin Moder i en endnu høiere Forstand end til Apostlene vilde henvende de Ord: „Fordi jeg har talet disse Ord til eder, ere eders Hjerter blevne opfyldte med Bedrøvelse. Men jeg skal see eder igjen, og eders Hjerter skulle glædes, og Ingen skal tage denne Glæde fra eder“ (Joh. 16, 6. 22).

Hovedresultatet af denne kritiske Drøftelse af de fornævnte tre Fædres Ytringer er altsaa det, at disse fremtræde som reent personlige Meninger, der ligesaa lidt prætendere at gjælde for at være apostolisk Overlevering, som de i sig selv indeholde Noget, der berettiger dem til at gjælde derfor. At Læren om den h. Jomfrues Syndefrihed og ophøiede Værdighed -- der, uagtet de tidligste Fædres klare Vidnesbyrd, dog i de første Aarhundreders Cultus ganske naturligt var mindre fremtrædende*) --, at denne Lære i Syrien og Lilleasien i det fjerde Aarhundrede kunde træde saa stærkt i Baggrunden hos de to Fædre, som der havde faaet deres Uddannelse, forklarer Newman af den Forvirring, som Arianismen og Halvarianismen (der i det 5. Aarh. af fødte Nestorianismen) afstedkom i hine Egne, hvor den theologiske Høiskole i Antiochia øvede stor Indflydelse. Disse Kirkelærere vare nemlig i en vanskelig Stilling midt iblandt Omgivelser, hvor Christi guddommelige Væsenseenhed med Faderen endnu var et theologisk Stridsspørgsmaal. At Traditionen om hans Moders Syndeløshed og den Plads, hun indtager i Forløsningsværket, der maatte være traadt stærkt i Skygge, er derfor meget forklarligt. Og, hvad den h. Cyrillus angaaer, da afgiver hans begejstrede Tale paa den tredie alm. Kirkeforsamling (431) til „den jomfruelige Gudsmoders“ Priis, „ved hvem den faldne Skabning atter finder Adgang til Himlen“, et tilstrækkeligt talende Vidnesbyrd om hans Standpunkt baade som Skrivtfortolker og Kirkelærer.

Newman gaar derefter over til sit Brevs anden Hoveddeel: Den h. Jomfrues Høihed eller Storhed. Han fører ligeledes denne tilbage til det tidligere Udgangspunkt: Maria den anden Eva, og skildrer, med Hen-

*) Man betænke, at Læren om Christi Guddom og den allerhelligste Treenighed endnu ikke havde faaet sin dogmatiske Afslutning.

viisning til den paradisiske Tilstands Lyksalighed, den Taknemmelighed, hvormed alle følgende Slægter vilde have æret og forherliget deres Stamfædre, dersom de havde seiret over Fristelsen og beredet alle deres Efterkommere et Liv her paa Jorden, der var en timelig Afspæiling af Himlens evige Salighed. Han viser hen til den Trang, Menneskehjertet, selv under det jordiske Livs nærværende Ufuldkommenhed, altid har følt til at bringe berømte og fortjenstfulde Forfædre beundrende Hyldest. „Men dette er i en endnu langt høiere Grad Tilfældet i Guds store alle Jordens Folk omfattende Rige. De Hellige leve saa at sige bestandig med Guds Folk, som om de endnu vare og virkede det Samme for det, som dengang de vandrede her paa Jorden; thi om dem gjælder det Ord: „Deres Gjæringer følge dem“ (Aab. 14, 13). Hvad de vare her, ere de endnu i Himlen og i Kirken. Deres Liv og Idrætter i denne Verden gjælde os for siudbilledlige Antydninger om deres Kald og Stilling i Himlen. Om vor Frelser selv staaer der jo skrevet, at han fortsætter som „en Ypperstepræst i al Evighed“ sit Forsonerembede her paa Jorden (Hebr. 5, 6), og at de, som have gennemstunget ham, skulle ved hans Gjenkomst kjende ham som den, der engang har levet iblandt dem. Spørgsmaalet er altsaa her blot det, om den h. Jomfru har havt en væsenlig Andeel i Grundlæggelsen af Naadens Rige, om hun ved det, som hun i sit jordiske Liv har gjort, har sikret sig et retmæssigt Krav paa vor stedsevarende taknemmelige Erindring? thi, har hun det, da tør vi unu- ligt, blot fordi hun er gaaet bort herfra, betragte os som skilte fra hende, men bør meget mere med Taknemmelighed og Længsel see op til hende. Var hun allerede i sit dødelige Liv en Trøsterinde og Veninde i Nødens Stund, som den h. Irenæus kalder hende; var hun, som de hh. Hieronymus og Ambrosius sige, her paa Jorden Jomfruelighedens ophøiede Forbillede; har hun udøvet en fortjenstlig Indvirkning paa vor Forløsning; har hun ved Tro og Lydighed gjort sig værdig til sin ophøiede Moder-

værdighed; har hendes guddommelige Søn været hende underdanig; har hun med en Moders Smerte staaet under Korset og indtil Bærmen tømt Lidelsens Kalk: da er det umuligt, at vi ikke skulde turde betragte disse Træk i hendes Liv her paa Jorden som forenede med den stedsevarende salige Glæde, hvortil hun er indgaaet; og det er sikkerlig Forudfølelsen heraf, som i hendes Lovsang (Luc. 2.) har sit Udtryk i de Ord: „Alle Slægter skulle prise mig salig.“

Efter nogle Antydninger om, hvad der vel tør antages at være Grund til, at saa mange Mennesker „forundre sig over vor Tro paa den h. Jomfrues nærværende Høihed og Herlighed“, og om den verdslige Tænkemaade, der neddrager de fleste Mennesker saa dybt i jordiske Sorger, at Sandsen for en dybere Indtrængen i Betydningen af, hvad de h. Evangelier berette om Marias ophøiede Stilling, ikke er bleven levende hos dem, gjør han i Forbindelse hermed den vistnok træffende Bemærkning, at fromme Protestanter i deres Andagtstimer mere beskæftige sig med abstracte Lærdomme, f. Ex. Læren om Retfærdiggjørelsen eller andre mere theoretiske Sætninger, medens Katholiker med Forkjærlighed beskæftige sig med bibelske Kjendsgjæringer, og under Betragtningen af de i dem indeholdte Lærdomme give disse en praktisk Anvendelse paa deres indre og ydre Liv; thi med Andagten gjælder Alt om, at Sandheden bliver levende, at den faaer Betydning for Livet, Indflydelse paa Gemyttets Stemninger og Villiens Retning.

Forf. afbryder pludselig denne Betragtning, for at oplyse den med et Exempel. Han finder saaledes Læren om den h. Jomfrues Ophøielse især klart begrundet i den h. Skrivts sidste Bog — i Visionen om Kvinden og Barnet i Apokalypsens (Aabenb.) 12. Capitel. „Ville vi“, siger han, „vende os til Apostlene for at finde Belærelse om den h. Maria, saa forstaaer det sig af sig selv, at fremfor Alle den h. Johannes maa tildrage sig vor Opmærksomhed — han, til hvis Varetægt Herren fra Korset

af betroede hende, han, under hvis Beskyttelse Overleveringen lader hende leve i Ephesus, indtil hun blev optaget i Himlen. Dette stadfæstes af Virkeligheden; thi, som ovenfor sagt: en af de ældste og fuldstændigste Kilder til Oplysning om den h. Maria som den anden Eva er Irenæus, som var kommen til Lyon fra Lilleasien, efterat han der havde været underviist af den h. Johannes' Disciple.“

Herefter beskrives Visionen (Aab. 12, 1--6) om Tegnet i Himlen: „en Kvinde, beklædt med Solen, og Maanen under sine Fødder, samt en Krone af tolv Stjerner paa Hovedet . . . og Dragen, som vil opsluge hendes nyfødte Barn . . . men hendes Søn blev borttrykt til Gud og hans Throne; og Kvinden flygtede til Ørkenen.“

„Jeg nægter ikke“, heder det videre, „at Kvinden er en billedlig Fremstilling af Kirken; men jeg paastaar, at Apostlen ikke vilde have betjent sig af dette eiendommelige Billede, dersom der ikke havde været en hellig Jomfru Maria, som er hævet høit over alle Dødelige og er bleven Gjenstand for alle Troendes ærefrygtsfulde Hyldest.“

„Intet Menneske tvivler dog om, at „Barnet eller Sønnen“, om hvem der her er Tale, er vor Frelser; hvorfor skulde da ikke „Kvinden“ ogsaa kunne være hans Moder? Dette er dog uidentvivel den naturligste Fortolkning af Ordene; de have vistnok en videregaaende Betydning, som betegner Øiemødet med denne billedlige Fremstilling; thi Barnet staaer uidentvivel for Kirkens Børn, ligesom Kvinden forestiller selve Kirken. Jeg indrømmer, at dette er Billedets Læreindhold; men Sindbilledet, i og for sig taget, hvad er det? Hvem er Kvinden, og Hvem Barnet? Jeg svarer: de ere ikke Personificationer, men Personer. Barnet er en bestemt Personlighed, hvorfor da ikke ogsaa Kvinden?

„Endvidere forekommer i dette Syn, foruden Moder og Barn, ogsaa en Slange; men saaledes finde vi Mand, Kvinde og Slange ellers ingensteds sammenstillede i den

h. Skrivt, uden i Begyndelsen, og nu atter i Slutningen. Det er, som skulde den h. Skrivt inden sin Afslutning ligesom udfylde hvad Mange have savnet en Oplysning om i Begyndelsen, nemlig den, at Slangen i 1. Mos. 3. er Djævelen. Men, er nu Dragen hos den h. Johannes Eet med Slangen, og Barnet Eet med „Kvindens Sæd“: hvorledes skulde da Kvinden være nogen Anden end hende, hvis Sæd Barnet er? Og, er den første Kvinde ingen Allegori, hvorfor da den anden? Er den Første Eva, hvorfor da ikke den Anden Maria? Dette Billede er saa dristigt og talende, at her, som ovenfor bemærket, ikke kan være Tale om Personificationer. Den h. Skrivt bruger jævnligt billedlige Udtryk, men den ynder hverken at fremstille Institutioner (her Kirken) eller Begreber og indre Tilstande (f. Ex. Dyder og Laster) som Personer, eller at indklæde sine Belærelser i Allegorier¹⁾, hvorimod begge Dele ere eiendommelige for den hedenske Oldtids Talere og Digtere“. Forf. oplyser dette Punkt med en Række af Exempler, blandt hvilke vi blot fremhæve den billedlige Indklædning, hvori den himmelske Viisdoms Væsen og Aabeubarelser skildres i Ordspr.' og Viisd.' Bøger. Fortolkerne opfattede disse Steder uvilkaarligt som Prophetier om Christus; men da Arianerne saa toge denne Forklaring til Indtægt for deres Angreb paa Christi Guddom, anvendte de dem paa den h. Jomfru. „Er derfor Kvinden i den apokalyptiske Vision“, vedbliver han, „en væsenlig Person, hvem Anden skulde det da være, som Apostlen her saae, hvem han tænker paa og skildrer; end netop den samme ophøiede Moder, om hvem hine Steder i det G. Testament udtydes? Og, mærker man sig vel Hentydningen til Syndefaldets Historie, saa tør vi vel ogsaa her gjeufinde en Skildring af den anden Eva.“

*) Allegori kalder man en sammenhængende billedlig Fremstilling af høiere Sandheder.

Man har fra protestantisk Side indvendt, at et saadant „Madonnabillede“ (Jomfruen med Barnet), som det sædvanligt fremstilles, skulde være fremmed for den apostoliske Tid. Men N. godtgjør som Resultat af den lærde Oltidsforsker Rossis Undersøgelser, at der findes mangfoldige Afbildninger i Katakomberne af Maria med det guddommelige Barn paa Skjødets — hun med Hænderne opløftede til Bøn, Han med Haanden udstrakt til Velsignelse. Om disse sindbilledlige Fremstillinger af hvad Moderens Forbøn formaaer over Sønnen er det af deres Kunstform, Indskriverne m. m. afgjort, at det yngste af dem er fra Begyndelsen af det 4. Aarhundrede og det ældste senest fra Midten af det 2. Aarhundrede, altsaa kun 50 Aar yngre end Apostlen Johannes' Død.

Forsaavidt man endelig har forundret sig over, at Ingen af det nye Testaments Forfattere omtaler vor kjære Frue, da svarer N. hertil, at hun sandsynligviis endnu var ilive, dengang Apostlene og Evangelisterne skreve, og at der er kun een Bog i den h. Skrivt, om hvilken det er afgjort vist, at den er skreven efter hendes Død, „og i denne Bog (Johannesevangeliet) bliver hun — om jeg saa tør sige — canoniseret.“

„Er nu alt dette sandt, — er det virkelig den h. Jomfru, som i Apokalypsen fremstilles beklædt med Solen, kronet med Himlens Stjerner og med Maanen under sine Fødder: hvilken Herlighed skulde da være saa stor, at vi ikke turde tilskrive hende den? Og hvad skulle vi da sige om dem, som ere saa forblindede, at de i Modsigelse mod den h. Skrivt, mod Fædrenes Vidnesbyrd, mod Østerlandenes og Vesterlandets Overleveringer tale med Ringagt om hende, som vor Frelser har elsket og æret!

(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Som bekjendt anstrenger man sig meget for at udbrede Protestantismen i Rom, og den italienske Regering gjør af alle Kræfter sit dertil. Men det gaaer ikke. En Reisende vilde Søndagen den 11. November, Luthers Fødselsdag, overbevise sig om, hvor mange Protestanter der vare samlede i deres forskjellige Bedehuse, og begav sig derfor til samtlige protestantiske Kirker i Rom under Gudstjenesten. I den protestantiske Kirke paa Pladsen S. Silvestri fandt han 14 Personer. En protestantisk Biskop prædikede der, og blandt de 14 Tilhørere var Biskoppens Hustru og 9 andre Kvinder og 4 Mænd. I alle de andre Kirker oversteg de Andægtiges Tal ikke syv Personer.

Baiern. I Bliesdalen (Rhinbaiern) er det Skik og Brug, at man samles i det Huus, hvori en Død ligger, for at bede for den Afdødes Sjælero. Saasnart Liget er lagt paa Paradesengen, reiser man ved Siden deraf et lille Alter, hvorpaa der anbringes et Crucifix, Lysestager med brændende Lys og et Vievandskar. Derpaa standser man Uhret til Tegn paa, at der ikke længere er Tid for den Afdøde, fordi han er gaact ind i Evigheden. Degnen ringer med Kirkelokken, og Folk, som høre det, gaae strax derhen for at bede. De træde ind i Huset, bestænke Liget med Vievand, knæle ned og bede en Rosenkrands. Efter endt Bøn reise de sig, bestænke atter Liget og bortfjerne sig saa stille, som de vare komne. Saaledes gaaer det hele Dagen. Mange Gange ere der ti eller tolv Personer paa eengang samlede. Thi i Regelen bliver Ingen borte, og det maatte være meget vægtige Grunde, som afholdt Nogen fra at vise den Hedengangne den sidste Kjærlighedstjeneste. Det er unægteligt en skøn Skik, som talende vidner om, at Katholikernes Kjærlighed ikke standser ved Dødsleiet eller Graven.

Chicago. Her synes det ikke heller at see glimrende ud med Protestantismen. Den derværende danske Præst synes ikke at have meget at bestille med Sjælesorgen, siden han har en Deel Tid tilovers til at see Syner, der i Virkeligheden kun ere Phantasibilleder, som han finder for godt at meddele sine Landsmænd her i Danmark. Saaledes skriver han i et Brev, af hvilket „Dansk Kirket.“

for 11. November. d. A. meddeler Følgende: „Ordførerne (for Katholikerne) ere meget dristige og vugge sig i Phantasier om den Tid, da de faae Magten. At de saa ikke ville gaae frem med Lempe, kan man skjønne deraf, at der i ikke faa af Kathedralkirkernes Krypter, saaledes i Milvaukees og Portlands Kathedraaler, gjemmes store Forraad af alle Slags Vaaben.“ Vi troe ikke, at nogen fornuftig dansk Mand vil troe saadanne Historier, men hellere antage, at det er en „Røverhistorie“, som har hjemme i en Ammestue. Ligeledes ere vi af den Mening, at Udgiveren af „Dansk Kirketidende“ ved at meddele den, blot har villet levere et Beviis for Sandheden af det gængse Ord: „Aliquando dormitat bonus Homerus“ (Den gode Homer sover sommetider), og at man, naar man sover, ogsaa let kommer til at drømme!

Vincentiusforeningen.

I en anonym Skrivelse af 2. d. M. er der blevet os tilsendt en Gave af 25 Kr. i Anledning af en Jubilæumsfest, hvilken Gave vi have benyttet til Indsamlingen for Ungdommens Opdragelse. Den anonyme Giver takkes herved venligst paa Foreningens Vegne, og idet vi udtale vor taknemmelige Paaskjønnelse af det christelige Sindelag, som han paa denne Glædesdag har lagt for Dagen ved at mindes Foreningens Trængende, ønske vi, at Herrens Velsignelse maa ledsage ham her og hisset.

Søndagen den 9. Decbr., Efterm. Kl. 5 afholder Vincentiusforeningen sin 2. aarlige Generalforsamling, hvortil ogsaa Æresmedlemmerne herved indbydes.

F. Kerff,
Foreningens Formand.

Elisabethforeningen

afholder et ekstraordinært Møde Søndagen d. 9. December, Kl. 11½. Da der i dette Møde skal foretages Valg af en ny Bestyrelse, indbydes Medlemmerne til at indfinde sig præcis Kl. 11½, og saa talrigt som muligt.

Paa Bestyrelsens Vegne
C. Freund.

Maria-Congregationen

høitideligholder sin Titularfest i Sct. Ansgars Kirke paa den ubesmittede Undfangelses Fstedag, Søndagen d. 9. Decbr. Kl. 8 Fælledscommunion; Kl. 6 om Eftermiddagen høitidelig Gudstjeneste med Prædiken; Cæremonierne efter Congregationsbogen. Høitideligheden slutter med Te Deum og den sacramentale Velsignelse. Gudstjenesten er offentlig. Alle Troende indbydes dertil. Congregationsbogen faaes hos Hr. Pastor Freund i Præsteboligen ved Sct. Ansgarskirken og hos Congregationens Præsæs, Hr. Pastor Tenten, Evaldsgade 5.

Prisen er: 1 Kr. 50 Ø. for et bundet og 1 Kr. 15 Ø. for et uindbundet Exemplar.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 9. December. 2. Søndag i Advent. Marias ubesmittede Undfangelse. 10. M. Translation af den h. Jomfrues Hus til Loretto. 11. Ti. Damasus, Pave. 12. O. (Fastedag) Vicelinus, Biskop. 13. To. Lucia, Jomfru og Martyr. 14. F. (Fastedag) Spiridion, Biskop. 15. L. Octav af Marias ubesmittede Undfangelse.

Søndagen d. 16. December. 3. Søndag i Advent.

Søn- og Fstedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedagsgudstjeneste som sædvanligt.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 5'
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 50 Søndagen den 16de December. 1877.

Indhold: John Henry Newman. En Julefest paa Sct. Gotthards-
bjerg.

John Henry Newman.

(Fortsat fra Nr. 49.)

Efter at have udtalt sig om Alt hvad han „havde betegnet som Grundridset til Billedet af den h. Jomfru, saaledes som det træder os imøde fra den kirkelige Oldtid“, gaaer Newman over til at tale om „Gudsmoderens“ ophøiede Værdighed; han ønskede nemlig, som han siger, „forinden han gik over til at tale om dette underfulde Navn, at vise, paa hvor bredt et Grundlag hendes Storhed, uafhængig af dette, hviler“. Han „vil ikke dvæle længe ved at forklare Betydningen af et Ord, der egner sig mere til at vække og nære fromme Gemytsstemninger, end til at afgive Stof for en Discussion, som nærværende; men, vilde han ganske tie derom, maatte han hellere have ladet Pennen ligge“.

Han begynder med den Bemærkning, at „Anglicanerne, i Kraft af en almindelig Kirkeforsamlings Beslutning, jo ere enige med Katholikerne om, at kalde den h. Jomfru for Guds Moder, og i at ansee det, som denne Benævnelse

betegner, for at være en væsenlig Deel af den christelige Tro, og han tilføier, at Brugen af dette Udtryk ikke indeholder det Mindste af huul Overdrivelse eller af et i Kjærlighed brændende Hjertes overspændte Udgydelser. „Det har en i alle Maader vel overveiet alvorlig Mening, som ganske svarer til Ordets bogstavelige Betydning: det udsiger, at Gud er Marias Søn, saa sandt og vist, som en af os er sin Moders Søn. Men, er dette Tilfældet — hvad lader der sig da tænke og sige af Høit og Stort om noget-somhelst skabt Væsen, som ikke ogsaa hun skulde kunne rose sig af? *) Hvorledes tør man her tale om Overdrivelse, saalænge Lovpriesningen ikke træder Skaberens Fuldkomnethed for nær? Vistuok havde Gud kunnet skabe et langt fuldkomnere Væsen end Maria er; vel stod det i Hans Magt at overøse et saadant skabt Væsen med en større Fylde af Naade, Magt og Herlighed; men i een Henseende overgaaer hun alle tænkelige Skabninger, derved nemlig, at hun er sin Skabers Moder. Det er dette ophøiede Navn, som udbreder Lys over de to for den hellige Maria eiendommelige Fortrin, med hvilke vi ovenfor have beskæftiget os, og ligesom forbinder begge med hverandre: hendes Hellighed og hendes Høihed. Det er Frugten af hendes Hellighed og Kilden til hendes Høihed. Hvilken Værdighed kunde være større, end at vi turde tillægge hende den — hende, der var saa nøie forbunden med det evige Ord, saa inderlig Eet med Ham, som en Moder med sit Barn? Hvilken Hellighedens Glands, hvilken Overfylde af Naade, hvilken Rigdom paa Fortjenester maa hendes Skaber — for at tale med Fædrene — have værdiget at tage i Betragtning, da Han saac ned til sin Tjenerindes Ringhed og „ikke forsmaaede at tage Bolig i Jomfruens Skjød“. **) Kan det da forundre os, at hun paa den ene Side er undfanget uden at

*) Forf. tænker naturligviis i denne Sammenhæng paa de til en høiere Verden hørende skabte Væsener.

**) S. f. Ex. den Ambrosianske Lovsang „Te Deum“.

være besmittet af Arvesynden, og paa den Side skildres som en Dronning, hvis Hoved er prydet med en Krone af tolv Stjerner?*) Man har ofte hørt Forbauselse udtalt over, at vi vove at hilse hende som „Livets Moder, Barmhertighedens Moder, Frelsens Moder“; men hvad ere alle disse Ærenavne i Sammenligning med dette Ene, med Navnet: Guds Moder?

„Jeg vil ikke her spille noget Ord mere til Forsvar for denne Benævnelse, hvorom det næppe er muligt at udtale sig skriftligt, uden at geraade ind i en Udtryksmaade, som i denne Skrivelse ikke vilde være paa sit rette Sted. Jeg gaaer derfor over til dets Historie. Brugen af det græske Ord „Theotokos“ (paa Latin: Deipara), Guds Moder, begynder næsten ligesaa tidligt, som vi hørte hende kalde den anden Eva. Det forekommer vel først i Origenes' Værker (185—254); men hans Vidnesbyrd borger os for dets Brug i Ægypten og Palæstina, og borger os dermed tillige for dets endnu ældre Oprindelse. Thi han „forklarede“, som Sokrates**) i sin Kirkehistorie beretter os, „hvoreledes dette Navn burde bruges, og drøftede udførligt dette Spørgsmaal“. Ikke fuldt to Aarhundreder efter (431) blev paa den almindelige Kirkeforsamling i Ephesus Nestorius' Vranglære forkastet, og Udtrykket „Guds Moder“ høitideligt erklæret for svarende til Kirkens Troeslære. Den samtidige Historieskriver Theodoret tilstaaer — uagtet man efter hans kirkelige Partistilling ikke skulde vente denne Indrømmelse — „at den orthodoxe Troes gamle og ældste Herolder have anbefalet Brugen af dette Ord som overensstemmende med den apostoliske Overlevering“. Efter at have anført et Par lignende samtidige Vidnesbyrd selv af Tilhængere og Venner af Nestorius om, at mange af Fortidens høit ansete Kirkelærere

*) Disse betegne sindbilledligt de tolv Israels Stammer, af hvilke den christelige Kirke og den første Modermenighed er fremgaaet, og de tolv Apostle, som bleve dens første Overhoveder.

***) Han levede i den første Halvdeel af det femte Aarhundrede.

ofte have betjent sig af dette Udtryk, uden at Nogen har dadlet det, samt bemærket, at det atter og atter forekommer i Fædrenes Værker fra Tiden, der ligger imellem Origenes og Conciliet i Ephesus, nævnes Athanasius, Cyrillus af Jerusalem, begge Gregorerne, Kaiser Constantin*), Ambrosius, Vincents af Lirin og den h. Leo, som Vidner om den stadige Brug af Ordet i det fjerde og femte Aarhundrede. Og efter denne Beviisførelse for Udtrykkets Berettigelse anfører Forf. en Række Udtalelser, der, uden at bruge selve Ordet, dog klart udtrykke den med samme forbundne Mening. Vi indskrænke os til, blot eksempelvis at meddele enkelte af disse. Den h. Ignatius fra det første Aarh. efter Chr. († 106) siger: „Vor Gud laae i Marias Skjød“; Hippolyt fra det 2. Aarh.: „En Jomfrues Legeme bar Guds Ord“; Amphilocheus: „Alle Tings Skaber er født af en Jomfru“; Chrysostomus og Ambrosius: „Gud tog Bolig i en Kvindes Skjød“; Cassian: „Maria fødte sin Skaber“; endelig Augustinus: „I Dig blev Han til, ved hvem Du er vorden.“

„Forholder det sig saaledes med Fædrenes Tro om den h. Jomfru, saa tør vi ikke undre os over, snart at see denne Tro udviklet til Andagtsøvelse. Intet Under da, om dens Udtryksmaade anslog høie Toner, efterat et saa betydningsfuldt Navn som „Guds Moder“ var blevet betegnet som den Grændse, indenfor hvilken de med Sikkerhed turde bevæge sig. Intet Under, om Andagten i Tidens Løb tog et stedse mægtigere Opsving, og at den aandelige Strømning i de første Aarhundreder gik vedvarende ud paa at forøge den Hylding, der bragtes den h. Jomfru, og ikke paa at indskrænke og formindske den. Man sporer i hine Tider ingen Frygt for Overdrivelser; og, vovede nogen Karrighed i denne Retning at gjøre sig bemærket, da blev den skarpt tilbageviist af

*) I hans Tiltale til de i Nicæa forsamlede Fædre kaldte han Maria for „Guds jomfruelige Moder“.

alle rettroende Kirkelærere.“*) Man hører dernæst jevnlig billedlige Udtryk, der minde om det lauretanske Litanies Billedsprog, f. Ex. Livets Moder, Skjønhedens og Herlighedens Moder, Morgenstjerne, frugtbare Viintræ, jomfruelige Manna fra Himlen, Kirkens Diadem, Rettroenhedens Prøvesteen**) og fl. lign. Endnu blot et Par Udtalelser fra Conciliet i Ephesus: „Vær hilset i dit straalende Gevandt, omklædt med den Sol, som aldrig gaaer ned! Vær hilset, Hellighedens uplettede Moder, Du den levendegjørende Strøms klare Kilde!“ og: „Vær hilset Maria, Guds Moder, Du stedse lysende Lampe, den jomfruelige Reenheds Krone, Rettroenhedens Støtte, den uendelige Guds uforgængelige Tempel, Moder og Jomfru . . . ved hvem den hellige Treenighed prises, ved hvem Engle og Ærkeengle glædes, og for hvem alle onde Aander skjælve . . . ved hvem den faldne Skabning faaer Adgang til Himlen etc. (Theodotus og Cyrillus).

„Jeg tør ikke“, fortsætter N., „slutte min Fremstilling af den katholske Lære om den h. Jomfru, uden forinden at have talt endnu lidt udførligere om Betydningen og Virkningerne af hendes Forbøn, eftersom jeg i det Foregaaende kun leilighedsviis har berørt dette Punkt.“ Han begynder med Tridentinerconciliets Ord, „at det er godt og nyttigt, i Ydmyghed at paakalde de Hellige og tage vor Tilflugt til deres Forbøn“, og erindrer sin gamle Ven (Pusey) om, „at han ligesaalidt kan være tilsinds at nægte dette, som at den h. Jomfru har en stor Kjærlighed til sin Søn, og at hun fremfor Alle er udmærket ved Hellighed og Herlighed.“

N. indleder sin Fremstilling med at fremhæve den væsenlige Andeel, som „Bønnens Øvelse“, ligefra Christendommens første Tid havde for „Uddannelsen af det christelige Liv til en levende Eenhed, saaledes at de Troende,

*) Dette og det strax efter følgende lignende Udtryk skulle vi nærmere forklare ved en senere Leilighed.

**) Herpaa anfører Forf. flere Exempler.

hvor meget de end vare skilte fra hverandre og adspredte i Verden, alligevel — allevegne forenede i Udøvelsen af den gjensidige Forbøn — vidste at finde Trøst i en usynlig Forbindelse med hverandre og i denne tillige et væsenligt Eenhedsbaand. Vel er Bønnen Livsaanden i al Religion; men i de hedenske Religioner var Bønnen blot et offentligt af Staten forordnet Middel eller Nødhjælp til Opnaaelsen af visse Goder, der kun havde materiel og timelig Værd. Ganske forskjællig herfra var de Christnes Bøn. Den forenede dem til et levende Samfund, hvorlidt de end i alle udvortes Henseender vare forbundne med hverandre, og ofte stillede hjælpeløse midt iblandt fjendtlige Omgivelser. Men Midlet svarede til sit Øiemed. De Christne kunde hverken skriftligt eller mundtligt træde i Forbindelse med hverandre; men de kunde bede for hverandre. Selv deres offentlige Gudstjeneste fik derfor et eiendommeligt Præg ved Forbønnens Aand. Thi at bede for hele Kirkens Velfærd, det er i Virkeligheden ogsaa at bede for alle Classer og enhver Enkelt af de Troende. Det var med Bøn, at Kirken blev grundlagt; de Troende vare vedholdende i Bønnen*), og Menigheden bad uafadeligt til Gud for Petrus, da han var kastet i Fængsel for at dræbes, og han gik, efter at Englen havde udført ham, til det Huus, hvor Mange vare forsamlede og bade.**)

Den hellige Paulus (og ligesaa de øvrige Apostle) formaner stadigt i sine Breve til Bøn og Forbøn, til at bede uden Afadelse og frembære Forbønner for alle Mennesker, og han selv ophører ikke at bede for alle Troende.***)

„Kunne vi da tænke os, at dette stærke aandelige Baand skulde være bestemt til at sønderrives af Døden? Eller maatte ikke de Christne føle sig forpligtede til ogsaa at vise deres hedengangne Brødre den samme Kjærligheds-

*) Ap. Gj. 1, 14. 2, 1. 42.

***) Ap. Gj. 12, 5. 12.

****) Thess. 5, 17. 1 Tim. 2, 1. 1 Thess. 1, 2. 3.

tjeneste? Det fremgaaer klart af de første Aarhundreders Kirkehistorie, at de tænkte saaledes; og hverken De*) eller Nogen af de Mange, som dele Deres Kirkebetragtning, ville nægte, at det dengang var almindelig Skik, ikke blot at bede for de Levende, men ogsaa for dem, der vare overgangne til Mellemtilstanden mellem Jorden og Himlen. Men — naaede dette hellige Baand ikke endnu længere, saaledes at det ogsaa omfattede Himlens Beboere? Ogsaa heri er De jo enig med os, da De i Deres Bog har udtalt Deres Anerkjendelse af Tridentinerconcilets ovenfor anførte Ord. Men Forvisningen herom fører os ind i en højere Kreds af Tanker.

„Det følger af sig selv, at der ikke kan være Tale om at bede for dem, som allerede ere indgangne til den evige Herlighed; men det er utvivlsomt vist, at disse kunne bede for os, og at vi kunne paakalde deres Forbøn. Vi læse i Aabenbaringens Bog om Engle, der baade udtale Velsignelser over Menneskene og frembære deres Bønner for Gud; og en Bøn i den h. Messe omtaler Englen Michael som den stridende Kirkes store Forbeder eller Talsmand i Himlen med en umiskjendelig Hentydning til Apokalypsens 8. C., hvor „en Engel“ træder frem for det gyldne Alter foran Guds Throne med en Virakskaal af Guld, hvori han frembærer de Helliges Bønner og lægger dem paa Alteret. I Brevet til Hebræerne (12, 22) nævnes dernæst ikke blot Engle, men de fuldendte Retfærdiges Aander som indlemmede i de himmelske Væsners Samfund. Men hvad kunde der vel menes ved „at træde hen til de Retfærdiges Aander“, naar disse ikke paa en eller anden Maade gjorde os Godt ved at velsigne eller hjælpe os? eller — for ret nøiagtigt at udtrykke det med eet Ord — bede for os. Thi Bønnen er det Eneste, hvormed et skabt Væsen i Himlen kan

*) Pusey, hvem Forf. ved flere Leiligheder minder om deres Enighed i de væsenligste Dele af den katholske Tro.

bringe Velsignelse og Hjælp til et skabt Væsen paa Jorden.

„Er saaledes Forbønnen den høieste og virksomste Magt i Kirkens Liv, saa er det ikke mindre afgjort, at dens Virkning, som en i Sandhed hjælpende og frelsende Magt, efter Guds Villie beroer paa den Bedendes Hellighed. Apostlen Paulus betegner nemlig „Aanden“ som de Helliges Talsmand, der beder i dem og for dem og lærer dem at bede efter Guds Villie baade for sig selv og for Andre (Rom. 8, 26. 27). Og den her antydede Sandhed finder et endnu bestemtere Udtryk i andre Skrivtsteder, snart i Læreform, snart i Exempler: „En Guds Tjener, som gjør hans Villie, bliver bøn hørt“ (Joh. 9, 31); „den Retfærdiges Bøn formaaer meget“ (Jac. 5, 16); „Vi faae af Gud hvad vi bede om, fordi vi holde hans Bud“ (1 Joh. 3, 22). Forf. bekræfter Skrivtens Lære herom med Exempler af det G. Test. og finder i Parablen om den rige Mand og den fattige Lazarus, der af Englene blev henbaaret i Abrahams Skjød (Luc. 16, 22), en Antydning om, at de Helliges høie Midlervirksomhed naaer ud over dette Livs Grændser. Han spørger da: „Hvad Underligt er der nu i vor Lære om den h. Jomfru? Naar Abraham, som endnu ikke var optaget i Himlen, kunde antage sig Lazarus, skulde det da være urimeligt, at de Troende i deres Dødsstund ligesom blive lagte i Marias Arme, for ved hende, den menneskevordne Guds og deres Moder, at føres frem for deres barmhjertige Dommer?“

„Ligesom Slangens Magt i den evige Strid mellem den og Kvinden og hendes Sæd ligger i dens List, saaledes er Bønnen den anden Evas, Guds Moders, Stridsvaaben. Naar hun da i Himlen uophørligt træder bedende frem for den stridende Kirke og alle dens Børn paa Jorden, maa det dog vel findes naturligt, at det christne Folk, alt som Forestillingen om hendes Hellighed og Storhed fæstede dybere Rødder i dets Bevidsthed, følte sig mere og mere hendraget til hende og modtog talrige Beviser

paa Virkningen af hendes mægtige Forbøn. Lige fra de ældste Tider af blev — som ovenfor sagt — denne hendes mæglende eller formidlende Virksomhed fremstillet billedligt ved, at hun paa de i Rom opbevarede Kalk- og Glasmalerier sees staaende med opløftede Hænder; og Rom var jo den Kirke, med hvilken, som den h. Irenæus siger, „enhver Kirke, det vil sige, de Troende fra alle Dele af Verden maae være enige, fordi den med fuld Ret er den første iblandt dem“; „den Kirke“, siger Tertullian, „i hvis Skjød Apostlene med deres Blod tillige ogsaa have udgydt alle deres Lærdomme“.

Forf. stadfæster her ved et Exempel fra Midten af det fjerde Aarhundrede hvad han har sagt om Christenhedens stedse voxende Tillid til Marias Forbøn og Bistand, idet han omtaler en Vision, hvori en af dette Aarhundredes meest feirede Kirkelærere*) under en længe vedholdende natlig Bøn af den h. Jomfru og Evangelisten Johannes blev belært om de allerede dengang af Hæretikere anfægtede Troeslærdomme: Christi Guddom og Treenigheden.

Denne Fortælling om, hvorledes den h. Jomfru blev sendt af Gud for at frelse en from Sjæl fra Tvivl og aandelig Forvirring, giver Newman Leilighed til en kort Bemærkning om den bekjendte Antiphon: „Alle Kjætterier i Verden har Du, Maria, alene overvundet!“ Den havde nemlig ikke blot Pusey i sit Sendebrev til N. taget Forargelse af, men den er udentvivel — ligesom de i det Foregaaende omtalte Udtryk for den samme Tanke: „Orthodoxiens Prøvesteen“, „Rettroenhedens Støtte“ — i mange

*) Gregorius Thaumaturgos (o: Undergjøreren), Biskop af Neocæsarea. Begivenheden berettes af den 100 Aar senere levende høitfortjente Biskop, Gregor af Nyssa. Den anglicanske Biskop Bull (17. Aarh.) siger herom: „Man tør ikke betvivle, at Forsynet paa denne Maade har antaget sig en Mand, hvis hele Liv udmærkede sig ved Aabenbaringer og Undere, saaledes som alle kirkelige Skribenter, der omtale ham, bevidne.“

Andres Øine ligesaa forargelig som uforstaaelig. Forf. siger herom blot: „At dette virkelig forholder sig saaledes, har i Sandhed stadfæstet sig i vort Aarhundrede ikke mindre end i tidligere Tider, og det fremgaaer som en ligefrem Følge af den Side af denne Lære, hvormed jeg sidst har beskæftiget mig. Hun er nemlig for os Bønnens og alle Bedendes store Forbillede — for os som leve i en Slægt, der i høie Toner praler af sin egen Kraft, Uafhængighed og Herredømme over Naturens blinde Kræfter, og bryder Staven over Bønnens Magt, i den Indbildning, at en uforanderlig Naturlov behersker Verdensaltet, at en umiddelbar Forbindelse mellem Himmel og Jord er umulig, at Gud ikke kan besøge sin Jord, og Mennesket ingen Indflydelse udøve paa hans Almagts Gjerninger.“

Vi tillade os her, for at fuldstændiggjøre Forstaaelsen af de ovenfor anførte Ord, at tilføie følgende: Hovedgjenstanden for Kirkens og alle sande Christnes Bønner er de aandelige Naadegaver og Goder: at Gud stødse vil lade Sandhedens Lys skinne klart for alle Mennesker paa Jorden, at Han derfor vil beskytte Kirken, Sandhedens Støtte og Grundvold (1 Tim. 3, 15.), mod alle dens Fjender, at Han vil føre alle Syndere og Vildfarende til Omvendelse og til Sandhedens Erkjendelse, og befæste alle Troende i Haab til hans Barmhertighed, i Frygt for hans Retfærdighed og forene dem i indbyrdes Kjærlighed. Vi vide ikke altid, hvad vi skulle bede, saaledes som det bør sig at bede, men Aanden beder for os og i os og lærer os at bede efter Guds Villie (Rom. 8, 26) i Forening med Hans Helliges store Samfund i Himlen og paa Jorden. Men iblandt dem er der Een, som i høieste Forstand maa kaldes „Bønnens og alle Bedendes store Forbillede“; thi Maria staaer som det menneskevordne evige Ords af Synden uplettede Moder vor himmelske Fader og Kirkens usynlige Overhoved, vor Herre Jesus Christus, nærmere end noget andet skabt Væsen i Himlen. Som den stridende Kirkes opøiede Beskytterinde kan derfor

hendes Forbøn medrette siges at omfatte alle Bønner, som opsendes til Gud. Og naar Forvanskning af Sandheden og Troen medrette altid har været anset for Kilden til alle de Ulykker og Lidelser, der i de mange Aarhundreder have hjemsøgt Kirken, men vi dog bestandig see den seirrig gaae ud af enhver Forfølgelse og Kamp mod Verdens og Mørkets fjendtlige Magter: have vi da ikke heri en Stadfæstelse paa den gamle af Erfaring bevidnede Sandhed, at Gud styrer Verden og Kirken igjennem de Helliges Bønner? og kan det da forundre os, at Maria, som Forbønnens høieste Repræsentant i Himlen, som den, der frembærer hele Kirkens og alle enkelte Troendes Bønner og Forbønner for Gud, forherliges i den kirkelige Liturgi med det omtalte Tilraab? Ordet „alene“ betager lige-saalidt nogen af Himlens andre Hellige den Ære, der tilkommer dem som medvirkende Deeltagere i Forbønnens store Værk, som den Ære, der her paa Jorden bevises Herrens Moder, gjør hendes guddommelige Søns Forløsningsværk noget Afbræk. Ordet giver blot Himlens Dronning den Ære, som villigt indrømmes enhver jordisk Konge eller Dronning for hvad de i Forening med deres Tjenere udføre.

Hermed ere tillige de ovenfor omtalte Udtryk: „Orthodoxiens“ eller Rettroenhedens „Prøvesteen“, „Støtte“, „Besegling“ o. lign. retfærdiggjorte, saaledes som de brugtes af Fædrene med Hentydning til Dogmet om Menneskevordelsen.

(Fortsættes.)

En Juleaften paa Sct. Gotthardsbjerg.

De høie Alpebjerge danne Grændseskjællet imellem Italien og Schweits. Veien til Italien fører over disse Bjerge, og det er en farlig Vei; dybe Afgrunde gabe overalt Vandringsmanden imøde og true med at opsluge ham; store Sneemasser ere ophobede trindt omkring og bedække tidt Klipperevnerne og Afgrundene, i hvilke da Vandrerens

ofte styrter ned; og at fare vild er meget let paa de besværlige, farlige, kun meget lidet banede og med Sne tilføjede Veie, isærdeleshed naar man overraskes af Mørket og overfalder af Taage og Sneefog, eller, naar man, lammet af Træthed, Anstrængelse og Kulde, ikke kan modstaae Søvn. Hundreder og Tusinder af Pilgrimme ere paa denne Maade komne afdage i disse Bjerge, idet de deels styrtede ned i Afgrundene eller fore vild, døde af Sult og frøs ihjel, og deels laae under for de altfor store uvante Anstængelser. Gjæstgiversteder findes ikke i disse høie Isregioner; deres Besiddere vilde dermed ikke gjøre Forretninger og vilde tillige udsætte sig selv for den største Dødsfare.

Saa kom da fromme, modige Munke og byggede høit oppe paa Sct. Gotthard et Hospitium o: et Herberge for dem, som vandre over Alperne.

Midt i de evige høie Bjerges Sneømarker, mange tusinde Fod over alle menneskelige Boliger, fjernt fra al menneskelig Hjælp og Samkvem, kneise disse Munkes Kloster og Kirke, som have indviet deres Liv til Gjæstmildhed og Reisendes Redning uden Hensyn til Religionsforskjæl, et Liv, som ved den skarpe Luft bliver stærkt afkortet, saa at det sjældent naaer ud over fyrretyve Aar. De fromme Fædre have ved reiste Kors, Stænger, Mindetavler m. m. gjort Veien til deres Kloster kjendelig; overalt er der paa farlige Steder i bestemte Melleurum aubragte Klokker, for at den trætte vildfarende Vandrer kan ringe. Men Klosterets Beboere gennemstreife Dag og Nat Bjergene for at opsøge Forulykkede og, om muligt, redde dem. De fordoble især deres Omsorg ved indtrædende Taage, Sneefog eller andet Uveir; opmærksomt lytte de, om maaskee en Ulykkelig trækker i Strengen af en af de mange Klokker, hvis Lyd man kan høre i stor Frastand; forsynede med Stiger, Stænger, Strikker og andre Redskaber, men fornemmelig med Fakler og Lygter, ile de omkring for med egen Livsfare at opsøge Vildfarende og redde dem, som maatte være i Livsfare. I den Hen-

sigt have de afrettet troe Hunde, som ikke blot understøtte dem og ledsage dem paa deres Streiftog igjennem Bjergene og ere dem behjælpelige til ved deres skarpe Lugt at opspore de Ulykkelige, men ogsaa, forsynede med smaa Kurve med Levnetsmidler, med Strikker og desl. i Munden streife alene omkring, for at hjælpe de Fremmede og ledsage dem til Hospitiet. Ofte gjennemile disse Hunde ogsaa ubelæssede Bjergene, og naar de saa opspore Noget, ile de tilbage til Klosteret, hvor de med deres Gjænen udkalde de vaagnende Munke. I Hospitiet vederkvæges Vandreren, pleies og styrkes til den videre Reise og ledsages til en fareløs Vei. Tusinder ere de venlige Brødre Tak skyldige, og Mange have dem at takke for deres Frelse. De Forulykkedes Lig begraves ikke, men stilles i et særskilt Lighuus, hvor den stadige Kulde stedse holder dem friske og kjendelige.

Det var den 24. December, den Dag, paa hvilken Gamle og Unge overalt i Christenheden glæde sig til Julefesten. Luften var skarp, og af og til faldt der Sne. Den majestætiske St. Gotthards Hoved var omhyllet med Skyer. Sneen knirkede ved hvert Skridt og tydede paa Kulde. Da kom fra Altdorf en halvtredsindstyveaarig Kone, ledsaget af en Dreng og en Pige i en Alder af tolv og fjorten Aar. Konen, der var Moder til de hende ledsagende Børn, syntes at have havt og endnu at have megen Sorg; hendes Pande, saavidt den var synlig under Kappen, havde dybe Rynker; Øinene vare angrebne af den kolde Luft, og af og til kom der Taarer i dem; dyb Veemod var udbredt over hendes hele Ansigt. Støttet paa en stor Stav, og med en ikke ubetydelig Bylt paa Ryggen vandrede hun frem over St. Gotthards Bjerg, for ikke altfor seent om Aftenen at naae til sin Hjemstavn, Aisolo, for der med sine Børn at feire en tarvelig Helligdagsaften. Hun havde i ti Aar været Enke; hendes Mand havde efterladt hende syv Børn; fem af dem havde hun allerede stedt til Hvile ved Siden af sin Mand paa Kirkegaarden; de to yngste, Toni og Resy, vare hende

levnede, og hun ernærede dem med sine Hænders Arbeide og opdrog dem til Dyd og Fromhed. Hun havde været i Altdorf hos gamle Bekjendte og havde der pleiet en Syg; nu vendte hun med sine Børn tilbage til sit Hjem. „Ave Maria“ blev ringet, da hun efter et tarveligt Middagsmaaltid forlod Byen; hun bad med sine Børn „Englens Hilsen“ og gik rask fremad; Børnene gik glade forud og underholdt sig, som det var at vente, om det kjære Jesusbarn, som skulde forære dem mange Gaver. De havde hundrede Ønsker, af hvilke den stakkels Moder næppe kunde opfylde eet. Dog, hvad vide Børn om Forældrenes Sorg og Kummer? Ubekjendte med Livets Alvor haabe de paa Guld og grønne Skove. Moderen gik bagefter og lyttede til sine Børns Samtale, sukkede over deres Ønsker, fordi hun vidste, at hun ikke var i Stand til at opfylde dem, end ikke tildeels; men nu og da nødtes hun ogsaa til at smile ved at høre dem udkaste alskens Fremtidsplaner.

Under alt dette havde Ingen af dem bemærket, at Skyerne bleve mørkere og mørkere og leirede sig dybere og dybere under Bjergenes Toppe. Baade „am Steg“ og „von der Matt“ vare tilbagelagte; men der manglede ikke meget i Klokken fire. Dagen lakkede mod Enden, og det saameget mere som Veiret var taaget og mørkt. „Gud bevare os for Sneefog“, begyndte Moderen, „førend vi have naaet Hospitiet; ellers kunde vi let have oplevet den sidste Juleaften“. Børnene klyngede sig tættere op til Moderen. „Fryse I, Børn.“ — „Ak nei“, svarede de, „men vi ere sultne“. „Det troer jeg nok, Luften tærer, og vi have gaaet stærkt. Der have I hver et Stykke Brød“. Hun greb i sin Bylt og rakte dem Brød. „Skal Du ikke ogsaa spise?“ spurgte Børnene. „Jeg er ikke sulten“, sukkede hun. „Moder, vær dog ikke saa sørgmodig idag“, begyndte Resy, „fordi vi ere fattige; det hellige Jesusbarn var jo ogsaa fattigt, da det laae i Krybben i Bethlehem.“ „Ja, jeg har seet det ret tydeligt“, sagde Toni, „nede i Altdorf hos Snedkeren;

han har en smuk Krybbe; der ligger Jesusbarnet paa et Knippe Halm, Svøbet er af ganske grovt Tøi, endnu grovere end min Kjole. Maria knæler ved Siden og vil opvarme Barnet med sin Aande. Jeg ynkedes ret derover og havde nær grædt, da jeg saae Jesusbarnet liggende saa fattigt og nøgent, og dog saae det saa venligt paa os alle, som om det havde ligget i den meest pragtfulde og bløde Seng. Jeg tænkte ved mig selv: saa har du det dog langt bedre, end det lille Jesusbarn; thi du har en Seng og en varm Stue.“ — „Ret saa, mine kjære Børn; værer hele Eders Liv igjennem tilfredse med det Lidet, I have; Mennesket behøver kun Lidet for sit Legeme, som dog engang døer, naar han blot er tilfreds. Guds eenbaarne Søn, som blev født for os i Stalden i Bethlehem, havde kunnet se alle Himlens og Jordens Herligheder; men han forlod Alt og blev ganske fattig, saa at han ei engang havde det, hvortil han kunde hælde sit Hoved, og han levede af Almisser, for at vise os, at vi i al vor Fattigdom endnu ere meget rige i Sammenligning med ham. De Fattige ligne Kristus; men de bør være tilfredse i deres Fattigdom og ei knurre. „Salige ere de Fattige i Aanden, thi Himmerige er deres.“

(Sluttet.)

Elisabethforeningen.

Til det extraordinære Møde, i hvilket der skulde foretages Valg af en ny Bestyrelse, havde Medlemmerne samlet sig i større Antal end sædvanligt. Protectoren gjorde Forsamlingen bekendt med, at der maatte vælges en heel ny Bestyrelse, eftersom for Bestyrerindens og Secretærindens Vedkommende den i Statutterne bestemte Tid var udløben, og Kassererinden paa Grund af indtraadte Hindringer havde seet sig nødsaget til at nedlægge sin Post. Den derefter foretagne skriftlige Afstemning udviste eenstemmig Gjenvalg af Bestyrerinden, Fru Cæcilia Erlewein, og næsten eenstemmig Gjenvalg af Secretærinden Enkefru Agnes Stoppel. Til Kassererinde valgtes Fru Marg. Larsen. — Foreningen glædedes ved denne Leilighed ved den Efterretning, at den i Aarets Løb havde været istand til at yde c. 1200 Kr. til 11 forskjellige Børns Opdragelse, et for vore smaa Forhold unægtelig heldigt Resultat, der nok for en stor Deel skyldes Bestyrelsens utrættelige Iver og Nidkjerhed for at fremme Foreningens Sag. Som et Beviis paa, hvor meget Foreningens Virksomhed ogsaa paaskønnes af Andre, tør det vel ogsaa betragtes, at Bestyrerinden i de sidste Dage havde modtaget en Gave af 25 Kr. i Anledning af en Jubilæumsfest.

Bekjendtgjørelse.

Den Plads ved Sct. Ansgars Kirke, som afdøde Skrædermester C. Barfred har havt i en Række af Aar, skal fra Nytaar af besættes paany. De, som ønske at komme i Betragtning, ville i Løbet af denne Uge henvende sig til Undertegnede.

C. Freund.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 16. December. 3. Søndag i Advent. — 17. M. Bibiana, Jomfru og Martyr. 18. Ti. Forventning af Frelserens Fødsel. 19. O. (Fastedag) Eusebius, Biskop og Martyr. 20. To. Philogenius, Biskop. 21. F. (Fastedag) Thomas, Apostel. 22. L. (Fastedag) Ischyriion, Martyr.

Onsdagen d. 19., Fredagen d. 21. og Løverdagen d. 22. December ere Tamperdage og derfor befalede Fastedage.

Søndagen den 23. December. 4. Søndag i Advent.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Femogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 51 **Søndagen den 23de December.** **1877.**

Indhold: Juleglæden. En Julefest paa Sct. Gotthardsbjerg.
Kirkens Historie af Theodoret ved C. A. H. Muus.
Hvad er Christus? af P. Roh.

Juleglæden.*)

„Jeg forkynder eder en stor Glæde, som skal vederfares alt Folket; thi eder er idag en Frelser født, som er den Herre Christus.“ (Luc. 2, 10.)

Dette er det store Glædesbudskab, som Verden i fire tusinde Aar ventede paa; den store Naadens Gjerning, som Propheterne havde forkyndt, og den gamle Pagts Retfærdige længselsfuldt forventet.

Dette Englands Budskab gjenlyder hvert Aar over hele Jordkredsen i Domkirker og Kapeller, paa Gader og paa Veie, i de Fattiges Boliger og de Riges Paladser. „Glædelig Juul!“ tilraabe lykønskende Forældre deres Børn og Børn deres Forældre; med Ønsket om en glædelig Juul hilse Venner og Bekjendte hverandre. I Alles Øine lyser Juleglæden.

*) Prædiken af afdøde Pastor Biecker.

Julefesten er en Glædesfest, en stor Glædesfest. „Jeg forkynder eder en stor Glæde; thi eder er idag en Frelser født!“ Thi stor er Han, som blev født; — stor var Elendigheden, som Han har befriet os fra; — store ere de Gaver, som Han har beriget os med.

I.

„Jeg forkynder eder en stor Glæde; thi eder er idag en Frelser født.“ Isandhed et glædeligt Budskab. Thi hvem er denne Frelser? Hvem er det Barn, der ligger i Krybben?

Vore sandselige Øine see kun et hjælpeløst Barn, indhyllet i et fattigt Svøb og liggende paa Straa i en Krybbe. Men de skuffe os. Det fattige, spæde Barn tilbedes som den stærke, uendelige Gud af Maria, dets jomfruelige Moder, og Joseph, dets udvalgte Pleiefader. Englen, som forkynder dets Fødsel, siger, at det er „den Herre Christus“. Da Propheten Isaias i Aanden saae dette Barn, udraabte han forbauset: „Et Barn er os født, en Søn er os given, og Fyrstendømmet skal være paa hans Skuldre, og hans Navn kaldes Underfuld, Raadgiver, den stærke Gud, Evighedens Fader, Fredsfyrsten.“ (Is. 9, 6.)

Ville vi altsaa lære dette Barns Høihed og Majestæt at kjende, da maae vi opløfte vore Øine fra den mørke Stald til Himlens lyse Rum og lytte til den h. Johannes' dybe Ord: „I Begyndelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud. Det var i Begyndelsen hos Gud.“ (Joh. 1, 1. 2.) Før Stjernerne udsendte deres Lys, før Himlen hvævede sig over Jorden, levede Ordet, der antog et Barns Skikkelse, som Guds eenbaarne Søn i Faderens Skjød, sand Gud af den sande Gud. „Ved ham ere alle Ting skabte, de i Himlen og de paa Jorden, de usynlige og de synlige.“ (Colos. 1, 16.) Fra Evighed af thronede Han i uudsigelig Glorie og Herlighed. „Vi have seet hans Herlighed, en Herlighed, som den Eenbaarnes af Faderen.“ (Joh. 1, 17.)

Denne Guds eenbaarne Søn er kommen til os i et Barns Skikkelse. Lad os da ile med Hyrderne til Stalden ved Bethlehem og see dette Vidunder! — Han, som klæder Blomsterne paa Marken med deres Farvepragt, er indhyllet i et fattigt Svøb; Han, som bærer hele Verden, lader sig bære paa sin Skabnings Arme; Han, som lovprises og tilbedes af Englene, Han, om hvem Skrivten vidner, at Himlen er hans Palads, og Jorden hans Fødders Skammel: Han ligger her i en Stald! O fattige Stald! lyksalige Hvilested for den Allerhøieste! herlighedsfuldere end Kongernes Slotte og Fyrsternes Paladser!

„Saaledes har Gud elsket Verden.“ (Joh. 3, 16.) Han har ikke sendt en Frelser til de faldne Engle, men til os Mennesker — og ikke en Engel, men sin eenbaarne Søn. Hvo kan fatte vor Lykke? Hvis Hjerte skulde ikke juble af Glæde? Hvo vilde ikke forene sin Røst med Englenes Julesang og med dem tilbede, takke og lovprise den nyfødte Verdens Frelser? især da han er nedsteget til Jorden af Medlidenhed med vor store Elenlighed.

II.

O, hvor elendige vare vi ei endnu den Dag idag, hvis Frelseren ikke var kommen!

Hvo kan maale Fordærvsens Afgrund, i hvilken Synden havde styrtet hele Menneskeslægten? Hvad den h. Skrivt siger om Syndflodens Vande, at de svulmede saa vældigt op over Jorden, at de stode 15 Alen over de høieste Bjerge: det er os et Billede paa den Fordærvsens og Elenligheds Vande, der overstrømmede hele Jorden og opslugte Adams Efterkommere.

Med de mørkeste Farver tegner den h. Paulus Hedningernes Udskeielser. Himmelhøit havde deres Misgjerninger optaarnet sig over deres Hoveder. Da de ikke vilde tjene den ene sande Gud, saa bleve de Trælle af den grusomste Tyran, af Mørkets Fyrste. De elskede

Mørket mere end Lyset og vandrede omkring paa Jorden som Blinde.

Mennesket, som af Skaberen var sat over al jordisk Skabning, kastede sig i Støvet for den og bragte den sin Hylding og Tilbedelse. For Afguder, som han havde taget ud af Smelteovnen og smedet med Hammeren paa Ambolten, faldt han paa sit Ansigt. Af et Stykke Træ, som hans Kniv havde udskaaret til et Afgudsbillede, ventede han Helbred og en lykkelig Reise. For at forsone Afgudernes Vrede slagtede han Offerdyr, ja endog sit eget Barn! (Viisd. 13. 14.)

Den menneskelige Fornuft var omtaaget af et saa stort Mørke, og Lidenskaberne beherskede Menneskene i den Grad, at man troede at berede Guderne en Glæde, naar man udøvede de afskyeligste Handlinger til deres Ære. Mennesket, Guds Billede, laae i Støvet og var blevet ligt med de ufornuftige Dyr. Skabningens Konge smægtede i de skjændigste Lænker, for afmægtig til at sønderbryde dem.

Menneskene, den samme himmelske Faders Børn, rasede i Had og Fjendskab mod hverandre som blodtørstige Dyr, og Jorden var vædet med deres Blod. See vi os omkring paa Jorden, saa finde vi overalt Syndens bitre Frugter; overalt Rov, Mord, Krig, Uretfærdighed og Undertrykkelse; Uorden og Vederstyggelighed i Familierne; Uorden og Vederstyggelighed i Staten. Allevegne Ondskab og Elendighed.

Og ved Enden af et Liv, fuldt af Smerte og Møisommelighed, det skrækkeligste af alt — en ulyksalig Død i Fortvivlelse, før at føre dem ind i en endnu ulyksaligere Evighed!

Hvo skulde vel befrie Verden fra denne Skare af Onder og Plager? Hvo redde Menneskeslægten fra denne Afgrund? — —

Fryd dig, o Jord! Menneskeslægt, glæd dig, og jubl høit! Frelseren er kommen. „Hvor Synden er bleven overvætted, der er Naaden bleven endnu overflødiger.“

(Rom. 5, 20.) „Jeg forkynder eder en stor Glæde; thi eder er idag en Frelser født.“

Den priisværdige og velsignede Dag er komrn, da Han blev født, som siger: „Jeg er Verdens Lys; hvo som følger mig, skal ikke vandre i Mørket.“ (Joh. 8, 12.) Aandernes evige Sol er opstaaet, den Sol, som forjager Hedenskabets Mørke og forvandler Natten til lys Dag. Denne Sol oplyser den Vei, som fører tilbage til vort sande Fædreland. „Jeg er Veien, Sandheden og Livet“ (Joh. 14, 6), siger Barnet, der ligger i Bethlehems Stald.

Forløseren er kommen, som skal befrie os fra Synden og gjøre Fyldest for vore Overtrædelser. Jesusbarnet i Krybben er det guddommelige Offerlam, som vil hengive sig for os og yde sin himmelske Fader rigelig Erstatning for al den Vanære og Krænkelse, vi have tilføiet ham. Dette spæde Barn er „det Gudslam, som borttager Verdens Synder“; det skal engang komme til at „udgyde sit Blod til Syndernes Forladelse“. (Joh. 1, 29. Matth. 26, 28.) Det skal „udslette den Haandskrift, hvilken var os imod“, hvorved vi alle i Adams Synd og Enhver især ved egne Synder havde underskrevet vor Dødsdom; det skal „borttage den og nagle den til Korset“ (Col. 2, 14).

En Frelser er os født, som skal befrie os fra Djævelens Trældom, bryde vore skjændige Lænker, kaste Verdens Fyrste ud af hans Rige og oprette et aandeligt Fredens Rige. For at sønderbryde den tredobbelte Slavelænke, hvormed Djævelen havde omslynget hele Menneskeslægten, nemlig den tredobbelte Begjærlighed efter Rigdom, Ære og sandelige Nydelser, derfor kommer Verdens Frelser til os som et fattigt Barn i Armod, Fornedrelse og Lidelse. Djævelen havde fængslet Menneskenes Hjerter til sig ved bedrageriske Forjættelser og glimrende Skuffelser; Jesusbarnet drager alle Hjerter til sig ved sin overvættes store Kjærlighed.

Er det altsaa ikke en stor Glæde, som Englen forkynder os idag? Eller glæder den sig ikke, som befries for en uhyre stor Gjæld? som udfries af et mørkt Fængsel? som reddes fra at nedstyrte i en svælgende Afgrund? Eller naar Nogen, nær ved at opluges af Bølgerne, af en kjærlig Arm drages op af det fraadende Dyb, er da Hjertets Fryd og Tak ei stor? Hvilken Tak skyldte vi da ei Barnet i Krybben -- vor Velgjører, Befrier og Fører, der har baaret os paa sin stærke Arm, for at frelse os fra Helvedes Svælg?

III.

Men vor Juleglæde vil endnu voxe, naar vi betragte de store Gaver, som Jesusbarnet har bragt os. „Jeg forkynder eder en stor Glæde“; thi store ere de Gaver, som Jesusbarnet har beriget os med.

Fremfor alt er det Himlens sødeste Gode, Freden.

I Paradiset omgikkes Gud som en elskende Fader med vore Stamforældre. Men Synden tilintetgjorde dette kjærlige og inderlige Forhold, sønderrev ikke blot Kjærlighedens Baand, men satte endog Fjendskab imellem Gud og Menneskene. Men idag synge Englene: „Fred paa Jorden for alle Mennesker, som have en god Villie“ (Luc. 2, 14). Fredens Fyrste er kommen. Ved ham have vi annammet „Udkaarelsens Aand, i hvilken vi raabe: Abba, Fader“ (Rom. 8, 15). Jesusbarnet er vor Broder. Det opløfter allerede fra Krybben sine smaa Hænder til Himlen og raaber om Barmhjertighed og Naade for os. Dets Taarer formilde Himlens Vrede; dets Graad lyder som en sød Sang i Faderens Øren. Nu kunne vi med Ham og i Ham bede som Børn til deres Fader og tillidsfuldt hæve vore Øine til Himlen i al vor Nød og Trængsel. O naadefulde og høibellige Nat, i hvilken Himlen har sænket sig ned til Jorden, og „Retfærdighed og Fred have kysset hinanden“ (Ps. 84, 11).

„Nu staaers Himlens Port igjen aaben for os; Jesus er jo gaaet igjennem den for at gjenindsætte alle Menneſker i Guds Børns Værdighed og give os Arveretten til Himlen tilbage. Nu er Braadden tagen fra Døden; ved Synet af Himlens Glæde see vi trygt Døden i Øine. Jesusbarnet har ikke blot aabnet os Adgangen til vort sande Fædreland og viist os Veien dertil, men ogsaa fortjent os rigelig Naade, for at vi i Kjærlighed kunne vandre paa denne Vei og indgaae i Himmerige. Vel er denne Vei steil og trang og bevoxet med Tidsler og Torne, vel har vor Frelser ikke fritaget os for dette Livs Lidelser og Møisommeligheder; men derfor styrker han os med sin Naade, for at vi kunne bære dem med Taalmodighed og Kjærlighed til ham; ja, han gjør os dem søde og elskværdige og forvandler vore Taarer til Ædelstene. Have vi altsaa ikke Grund til stor Glæde og Jubel?

Ved vore Stamforældres Syndefald gjennembævede Gysen og Forfærdelse alle Himlens gode Aander: Englene sørgede, men Djævlene jubledede. Idag, ved vor Frelseres naaderige Fødsel, gaaer igjen en hemmelighedsfuld Bevægelse gennem Himlen og Jorden og Helvedes Afgrunde. Idag skjælve Mørkets Magter, medens Himmel og Jord glæde sig og bringe den nyfødte Konge deres Hylding. Der er Glæde og Jubel blandt de salige Aander; Glæde og Jubel blandt Menneskene; Glæde og Jubel blandt de Retfærdige i Forhelvede.

Der glæder sig idag vor Stamfader Adam: den anden Adam er jo kommen, som rigelig skal gjenvinde de tabte Goder. — Der juble Patriarcherne, af hvis Slægt Han jo er fremgaaet, den store Konge, som fører Scepteret over Israel og alle Jordens Lande. Der glæde sig Propheterne, som see deres Spaadomme opfyldte. Der glæde sig alle Retfærdige; vel have de endnu ikke den Lykke at see Frelseren i Kjødets Ham, hvem de i Livet længselsfuldt have sukket efter; men de juble dog i et trøstefuldt Haab og lovprise med Englene det nyfødte Barn.

Og vi Mennesker? — Hvo af os skulde ikke deeltage i denne almindelige Glæde, „som er vederfaret alt Folket“? Ingen er jo udelukket. Den himmelske Fader har jo skjænket sin eenbaarne Søn til os alle og til enhver Enkelt.

Hvad der i den hellige Julenat for over attehundrede Aar siden er blevet Verden til Deel, det skal hvert Aar blive hvert enkelt Menneske til Deel. Jesusbarnet længes jo ikke inderligere efter Noget, end at blive aandelig gjenfødt i hvert enkelt Menneskehjerte.

Seer, Jesus udstrækker fra Krybben sine Arme mod os; og den søde Indbydelse lyder fra hans tause Læber: „Kommer hid til mig, alle I, som ere mødige og besværede, og jeg vil vederkvæge eder“ (Matth. 11, 28). Hvo skulde ei følge denne Røst?

Er du i Syndens Tilstand, o, saa lyt til den inderlige Formaning, som du hører i dit Hjerte ved Synet af det fattige og lidende Jesusbarn i Krybben; fat, understøttet af Naaden, det faste Forsæt, at vende om fra Syndens Vei, og siig af Hjertets Grund: O guddommelige Barn! jeg troer, at Du er Guds eenbaarne Søn og kommen til os for at søge, hvad der er fortabt; jeg haaber at opnaae mine Synders Forladelse! Gjør mig deelagtig i de Naadeskatte, Du har nedlagt i din Kirke! Jeg angrer mine Synder og vil med Oprigtighed anklage mig for dem for din Stedfortræder i Skriftestolen; o kjærlighedsfulde Barn, jeg længes efter oprigtigt at elske Dig af ganske Hjerte! — See, taler du saaledes, da bliver Jesus aandelig født i dit Hjerte.

Hvo du end er, og i hvad Tilstand du end er, hør, Jesusbarnet banker ogsaa paa din Dør og beder ogsaa om Herberge hos dig, som fordem i Bethlehem. Gjør dog ei som Bethlehems haardhjertede Indvaanere; lad ei, som om du var døv og Intet hørte, eller forstod det ei.

Ellers vil du ikke blive deelagtig i hans aandelige Julegaver, heller ikke faae Himlens Fred at smage, den rene, salige Juleglæde.

Nei, modtag meget mere Jesusbarnet i den h. Juletid ved en værdig Annammelse af Bodens og Alterets Sacramenter. Da vil du ret forstaae Englens Budskab: „Jeg forkynder eder en stor Glæde, som skal vederfares alt Folket.“ Fra det guddommelige Barns Hjerte vil der strømme en saa salig Ro og himmelsk Fred over i dit Hjerte, at dette faaer en Forsmag paa den evige Juleglæde i Himlen!

En Juleaften paa Sct. Gotthardsbjerg.

(Sluttet.)

Nu begyndte det at snee stærkt; store Sneeflokker faldt ned, og Blæsten blev stærkere; man saa kun nogle Skridt vidt, og det blev mørkere fra det ene Minut til det andet. Pilgrimene maatte ofte standse, deels for at holde Udkig efter den rette Vei, deels for at trække Veiret. Saaledes gik det fremad en Stund; rigtignok var det Fuldmaane, men de tætte Skyer og Uveiret formørkede dens Skin næsten ganske. Moderens Angst voxede bestandigt; var den svært Prøvede og Livstrætte end ikke bekymret for sig selv, saa var hun det dog i høi Grad for sine Børn. „Gud og hans hellige Moder staae os bi!“ sukkede hun og tog sine Børn ved de stivnede Hænder. „Vi kunne ikke være langt fra Hospitiet“, sagde hun trøstende til Børnene, i hvis Øine Kulden, Angsten og Trætheden havde fremlokket Taarer. Sneen faldt imidlertid i store Masser, og den susende Storm tilføjede alle Veie. Det var næsten ganske umuligt at komme frem. „Moder“, klagede Resy, „jeg kan ikke komme videre frem; jeg er for træt; lad mig sove lidt!“ — „For Guds Skyld, mit Barn, det vilde blive din Død; sov blot ikke!“ — „Jeg kan ikke længere holde mig opreist“,

raabte Toni, „jeg sover allerede, medens jeg gaaer.“ — „Retfærdige Gud!“ raabte den forpinte Moder, „hav Medynk med en Moder og hendes faderløse Børn.“ Men Alt forgjæves! Hvorhen i denne stormfulde Nat? Intet uden Sne og Iis, saa at Børnene klappede med Tænderne. „Ak, Moder, lad os hvile et eneste Øieblik — Gud, gode Gud!“ — „Nei, nei! kjære Børn, I døe øieblikkeligt! Hellige Jomfru Maria! see dog i Naade ned til den angstfulde Moder; tænk dog paa, hvor forladt Du engang var paa den nærværende Dag i Stalden i Bethlehem, i den bælgmørke Nat, midt i Vinteren! Ved den hellige Glæde, som Du paa den nærværende Aften havde over vor Frelzers nærførestaaende Fødsel, besværges jeg Dig: lad i det mindste ikke mine Børn omkomme! Beder, Børn, beder, at Gud vil frelse os paa den hellige Jomfrues Forbøn!“ Og alle tre knælede ned i Sneen og bønfuldt Gud om Forbarmelse. „Kjære Jesusbarn“, sagde Toni, „forlad os dog ei; see dog, hvorledes Moder græder, hvorledes vi fryse!“ Da sank det stakkels Barn sammen og sov. Opfyldt af Rædsel springer Moderen op, tager begge Børnene under Armen og iler fremad under fortvivlet Anstrængelse. Pludselig bliver hun et opreist Kors og en Klokke vaer; halvt bevidstløst trækker hun Strengen og styrter med sine halvdøde Børn ned i Sneen. Børnene, som hun trykkede til sig, hører og seer hun ikke mere; hun lukker Øinene og taber med Bevidstheden ogsaa al Følelse af Smerte og Sorg.

Lad os nu for et Øieblik forlade de Tre ved Foden af Korset.

Imidlertid have de fromme Munke i Hospitiet gjort Alt rede for den hellige Juleaften og den paafølgende hellige Dag. Den lille Kirke er rensed og festlig smykket; en lille Krybbe med mange Lys er opstillet i Choret; Hyrderne tilbede Jesusbarnet, som ligger i Stalden i Bethlehem. Byer, Landsbyer, Møller, Hjorder, Mennesker o. s. v. ere, broget malede, stukne i Mosset med Træstifter. Ovenover svæver en Engel med Indskrivt: „Ære

være Gud i det Høie, og Fred for de Mennesker paa Jorden, som have en god Villie!“ Munkene havde forrettet deres Chorbønner og tilsidst bedet et „Fader vor“ og „Hil Dig Maria“ for deres Frelse, som muligt fore vild i Bjergene; de bønfaaldt isærdeleshed Maria, deres og den trindt omkring liggende Egn's Skytshelgeninde, Havets lyse Stjerne, som fører de Vildfarende ad Himlen til, og endelig blev der ringet med en Klokke fra Kapellets Spir, for at de Vildfarende, følgende Klokkens Toner, skulde naae til det frelsende Hospits. Derpaa gik de ind i Spisesalen for at nyde det tarvelige Helligaftensmaaltid. „Bordet er dækket“, sagde Pater Prioren, „skulde det hellige Barn ikke agte at tilsende os en Gjæst, som vi kunde vederkvæge?“

Da kom pludselig Hassan, den store smukke Hund, springende igjennem Klostercorridoren; han gjæede og lod ængstelig, saaledes som Hospitiets Hunde pleie. „See, Pater Prior“, sagde en af Brødrene, „Gud sender os vist en Julegjæst.“ Den tro Hassan var allerede i Refectoriet og gav ved Gjøen, Tuden, Frem- og Tilbageløben at forstaae, at den havde opdaget noget Vigtigt, og at man skulde følge den. Og saaledes forholdt det sig. Hassan havde hørt Lyden af Klokkeren, som den ulykkelige Moder havde sat i Bevægelse, førend hun bevidstløs var sunken ned ved Korsset. Den opmærksomme Hund var i et Nu paa Stedet, og da den mærkede, at de Forulykkede ikke rørte sig og ikke fulgte dens Ledelse, saa skyndte den sig tilbage til Klosteret, for at kalde paa Brødrene. Af dem begave flere sig strax uden at tænke paa den tilberedte Aftensmad, paa Veien, medtog Stiger, Strikker og Lygter og fulgte efter den utaalmodige Hund ud i den kolde, stormfulde og uvenlige Nat. I knap et lille Kvarteers Tid vare de alt ved det nævnte Kors. De forskrækkedes, da de saae den forulykkede Moder med hendes Børn; hurtigt bleve disse svøbte i Dækkener, lagte paa Baarer og bragte til Klosteret. Her bleve nu de sædvanlige Redningsforsøg anstillede, og see, til Brødrenes

usigelige Glæde vare i en halv Times Tid de af Kulde Stivnede igjen komne til Kræfter og vare de menneskevenlige Munkes længselsfuldt ventede Julegjæster. Den lykkelige Moder priste høit Gud for den vidunderlige Redning; hun fandt neppe Ord til at udtrykke sin Taknemmelighed med, og Børnene vidste ikke at fatte sig for Glæde, da Brødrene førte dem til den smukke lille Krybbe i Choret. Denne var endnu langt skjønnere end den hos Snedkeren i Altdorf. Munkene forærede Børnene Smaating til den hellige Juul, hvorved de bleve saa lykkelige, at de heelt glemte al den overstaaede Nød og ganske hengave sig til deres Glæde. Endelig gik alle glade til Hvile; thi den følgende Morgen skulde man tidlig op for den glædelige Julemorgens Skyld.

Klokkernes Toner vakte de Sovende og kaldte dem til den prægtigt oplyste Kirke, hvor den høitidelige Christmesse blev feiret. Moderen med Børnene havde det meget godt; det hellige Christusbarn havde jo hjulpet dem igaar. Glad begav Familien sig om Eftermiddagen paa Veien til Hjemmet, opfyldt af Tak til Gud og de veldædige Brødre i Hospitiet, som ledsagede dem endnu et godt Stykke Vei.

Saaledes forlader Gud aldrig Sine; paa St. Gotthards Iishøie hører han den Trængendes Røst ligesaagodt som nedø i den smilende Dal. Hans Øie seer ned paa Enkerne og de Faderløse. Han slaaer os vel og prøver os, men Han rækker os ogsaa Balsam igjen og frelser os fra Nød.

I Anledning af Julen og det nye Aar anbefales:

1. C. A. H. Muus: Kirkens Historie i det fjerde Aarhundrede, af Biskop Theodoret og Samtidige. Kjøbenhavn. K. Schönbergs Forlag. 1876; med flere værdifulde Extratillæg f. Ex. tre Breve fra Biskop Hilarius i Poitiers til Kaiser Constantin (1877).
2. Nutidens store Spørgsmaal: Hvad er Christus? af Peter Roh. I Commission hos A. Høst.

Begge disse Skrivter egne sig des mere til Jule- og Nytaarsgaver i de videste Kredse, jo mere de deri omhandlede Gjenstande maae tildrage sig alle tænkende Læseres Opmærksomhed. Christus tilbedes jo ikke blot som Guds Søn af de Troende, men han er en historisk Person, hvem Enhver, ogsaa den, som staaer udenfor Kirken og Christendommen, maa føle Trang til at gjøre sig bekendt med og komme til en afsluttende Dom om; og Christendommen holdes ikke blot af sine Bekjendere for guddommelig Sandhed og Indstiftelse, men er ogsaa en historisk Kjendsgjerning, som Ingen kan oversee, og for hvis Historie intet dannet Menneske kan være ligegyldigt. Oversætteren af Euseb's Kirkehistorie, forhenværende Universitetsbibliothekar Muus har derfor paa ny gjort sig fortjent af vor Literatur ved at gjøre Kilden til det fjerde Aarhundredes Kirkehistorie tilgængelig for sine Landsmænd. Og det er med glad Forventning, at vi see Trykningen af hans utrættelige Alderdoms øvrige lærde Sysler imøde. Thi der gives vistnok her-tillands i alle dannede Classer ikke Faa, „som føle Trang til fra Oldtiden og Hjemstedet at hente sin Kundskab og gjøre sig nogenlunde bekendt saavel med den oprindelige Theologie, som med Kjætteriets Grundvæsen og Eiendommeligheder, istedetfor evigt at øse af nye Kar, der, mildest sagt, ere noget langt fra Kilderne.“ (Fortale til „Erklæringer af Athanasius den Store“.)

Angaaende det andet ovennævnte Skrivt (hvilket er vore Læsere bekendt af forrige Aarg. Nr. 8 og ff.) tillade vi os at gjøre opmærksom paa den Paaskjønnelse, det har fundet ogsaa hos vore Naboer i Sverrig. Saaledes skriver nemlig en Recensent i „Upsalapost“: „Medrette betegner Forfatteren det Spørgsmaal, hvilket denne Brochure afhandler, som Nutidens store Spørgsmaal. Det gjør sig gjældende i Nutiden, dette store

Spørgsmaal, og behandles paa mangfoldige Maader og ved de forskjelligste Leiligheder. Ogsaa hos os see vi ikke alene Lærde og Tænkere staae grublende og spørgende overfor Menneskets Søn, men ogsaa Menigmand philosopher paa sin Viis over Spørgsmaalet: Hvad er Christus? Vi ere af den Mening, at Forfatteren klart og grnddigt har besvaret dette store Spørgsmaal... Hvilken Vægt der maa lægges paa sammes rigtige Løsning i Theorie og Praxis (i Videnskab og Liv), fremstiller han i sin gribende Slutning, hvoraf vi anføre følgende korte Uddrag: „Hvad vil man da sætte i Christendommens Sted? De Oplyste og Dannede svar: „Humaniteten“. Men Erfaringen siger: Soldater, Politibetjente, Tugthuse og Skarprettere! Den høitpriste Humanitet vil ende med at forvandle de religionsløse Folkemasser til Barbarer, og veed da tilsidst ingen anden Udvei, end at nedsable og nedskyde dem! Thi den Vei, man har betraadt, maa engang nødvendig føre til en Krig af Alle mod Alle, da Nationaliteten, som man nu sætter i den christelige Fædrelandskjærligheds og Broderkjærligheds Sted, kun kan føre til en Udryddelseskrig. Og hvilken Slægt vil den for al Tro blottede Skole opdrage? Man mærke sig vel, at Tilintetgjørelsen af den christelige Moral, der er bygget paa Troen og derfor gaaer tilgrunde med Troen, er ensbetydende med en almindelig Opløsning af alle Retsforhold i Familielivet, Borgersamfundet og Staten.“ — Saa vidt vor Recensent. Han kunde passende ogsaa have udhævet den veltalende og folkelige Forfatters sidste Ord, der bedst vise Skrivtets afgjørende Betydning: „Høre vi op at være Christne, saa blive vi ikke Jøder, ikke Muhamedanere, ikke vulgære Hedninger, men Atheister. Men paa Atheismen kan der ikke bygges noget menneskeligt Samfundsliv: Altsaa: Enten afgjort og heelt tilbage til Christus, eller fremad mod Afgrunden.“

Kirkelige Efterretninger.

Zürich. Bernerregeringen agter, som det synes, at føre Katholikerne i Jura ad en ny Vei til Himlen. Den staaer nemlig i Begreb med at paanøde det katholske Jura et „Manuel d'histoire religieuse. Alt Overnaturligt er banlyst af denne Statsbibel, et Makværk af de Radicale. Om Christi Mirakler er der naturligviis ikke Tale deri. Jesus Christus er kun den ældste Søn af en fattig, men from Jødefamilie, og har faaet sin Dannelse i de jødiske Synagoger. Katholikerne i Jura betakke sig og vise Regeringens Gave tilbage, ligesom de ogsaa have tilbageviist Statspastorerne.

Brüssel. Den belgiske Franciscus-Xaverius-Forening afholdt for kort Tid siden sin aarlige Generalforsamling. Den blev grundlagt for 23 Aar siden af en Brüsseler Haandværker og har gjort store Fremskridt, siden Socialisme, Internationale og Frimureri række hverandre Haand for at omstyrte den selskabelige Orden, og i den Hensigt at arbeide paa at undergrave Troen og Sædeligheden. De 80,000 Arbeidere, som ere Foreningens Medlemmer, danne en urokkelig Muur imod de belgiske Revolutionæres Planer. Der er nemlig fortiden 317 Foreninger i Belgien med 80,000 Medlemmer, og 250,000 Personer støtte Foreningen ved deres Bønner og Bidrag. I selve Brüssel omvendte Foreningen 416 ugudelige Mennesker til Gud og Religionen, og bevægede 212 Par, som levede i et saakaldt „vildt Ægteskab“ eller Concubinat, til at indgaae christeligt Ægteskab, 178 Børn bleve legitimerede, 729 Syge pleiede, 17 Personer omvendte sig paa Dødsleiet, 15 Børn bleve frarevne Frimurerskolerne. Siden sin Grundlæggelse har Foreningen bevirket 12,689 Omvendelser, legitimeret 4,511 Ægteskaber med 2,274 Børn, udtaget 262 Børn af daarlige atheistiske Skoler, udbredt 150,000 gode Bøger og tilintetgjort 12,000 daarlige atheistiske og usædelige. Man seer heraf, at den sande Tro, der er virksom i Kjærlighed, ikke har mistet sin Kraft.

Den herværende Lærlingeforening foreviser en Krybbe i Kirkebygningens Skolelocale 1. og 2. Juledag samt Nytaarsdag med den derimellem indtrædende Søndag. Samme vil være tilgængelig i 1½ Time efter Høimessen, samt før og efter Aftenandagten mod et ringe Bidrag for Voxne. k.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 23. December. 4. Søndag i Advent. — 24. M. (Fastedag) Vigilie til den h Julefest.

Tirsdagen d. 25. December. Vor Herres og Frelsers Jesu Christi Fødsel. 1. Juledag. I Sct. Ansgars Kirke: Kl. 5 første Levitmesse med Prædiken. Kl. 6½ til 9½ hver halve Time stille hellig Messe. Kl. 10 anden Levitmesse. Kl. 6 Aften høitidelig Festandagt med Prædiken. I Sct. Knuds Kapel: Kl. 8 stille hellig Messe. Kl. 9 Høimesse med Prædiken.

Onsdagen d. 26. December. Sct. Stephanns' festlige Mindedag. 2. Juledag. — 27. To. Johannes, Apostel. 28. F. De uskyldige Børns Fest. 29. L. Thomas, Biskop og Martyr.

Søndagen d. 30. December. Søndag imellem Juul og Nytaar.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
- „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
- „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
- „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- Efterm. Kl. 5 Offenlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 6 Offenlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
- „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
- „ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.
- Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
- „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
- hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.